REGION KRONOBERG

Regionstyrelsen

Datum: 2019-09-17
Tid: 09:00-16:00
Plats: Bolmen

Ledamöter

Mikael Johansson (M), ordförande
Sven Sunesson (C), vice ordförande
Henrietta Serrate (S), 2:e vice ordförande
Thomas Ragnarsson (M)
Ida Eriksson (M)
Golnoush Lundén (C)
Eva Johnsson (KD)
Yngve Filipsson (L)
Robert Olesen (S)
Helen Bengtsson (S)
Magnus Carlberg (S)
Ragnar Lindberg (S)
Eva-Britt Svensson (V)
Melena Jönsson (SD)
Robert Fredriksson (SD)

Ersättare

Soili Lång Söderberg (M)
Anna Zelvin (KD)
Maria Grans (L)
Lovisa Alm (S)
Janna Tisjö (V)
Jan Lorentzon (SD)
Kenth Lassen (SD)
Peter Freij (S)
Roland Gustbée (M)
Göran Giselsson (M)
Gusten Mårtensson (C)
Cecilia Cato (C)
Joakim Pohlman (S)
Martina Gustafsson (S)
Emelie Öberg (S)

Övriga kallade

Martin Myrskog, regiondirektör
Ulrika J Gustafsson, kanslidirektör

REGION KRONOBERG

Jens Karlsson, ekonomi- och planeringsdirektör
Gunilla Jerklind, revisionschef
Elin Lindskog, sekreterare
Kristina Jordevik, kommunikationdirekör
Pontus Juhlin, tf HR-direktör, HR-direktör

REGION KRONOBERG

1 Godkännande av föredragningslista

Förslag till beslut
Regionstyrelsen godkänner föredragningslistan för dagens sammanträde.

2 Val av justerare och justeringsdatum

Förslag till beslut
Regionstyrelsen utser Robert Olesen (S) att jämte ordföranden justera protokollet. Justering sker den 18 september 2019.

3 Regiondirektörens rapport

4 Månadsrapport

5 Entledigande samt val av ny ledamot i arbetsgruppen för nära vård (18RGK840)

Förslag till beslut
Regionstyrelsens arbetsutskott har lämnat följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

1. Regionstyrelsen entledigar Janna Tisjö (V) från uppdrag som ledamot i arbetsgruppen för nära vård.

2. Regionstyrelsen utser Kerstin Wiréhn (V) till ny ledamot i arbetsgruppen för nära vård.

Beslutsunderlag

- Begäran om entledigande från uppdrag - Janna Tisjö (V)
- §220 RSAU Entledigande samt val av ny ledamot i arbetsgruppen för nära vård

6 Regionstyrelsens verksamhetsplan 2020 (19RGK61)

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att notera diskussionen till protokollet.

Sammanfattning

Vid regionstyrelsens sammanträde den 17 september presenteras förslag till regionstyrelsens verksamhetsplan 2020 för diskussion. Verksamhetsplanen fastställs vid regionstyrelsens sammanträde i oktober 2019.

7 Svar på skrivelse - Inför chattfunktion på 1177.se (19RGK1326)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har lämnat följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner svaret på skrivelsen angående att införa chattfunktion på 1177.se.

Sammanfattning

Region Kronoberg har mottagit en skrivelse från Robert Olesen (S).

Socialdemokraterna har i skrivelsen uppmanat regionstyrelsen att se över möjligheten att införa chattfunktion på 1177.se.

För besvarande av skrivelsen har information och synpunkter inhämtats från verksamhetschefen på 1177 vårdguiden på telefon i Kronoberg samt IT/Digitaliseringschef.

Varje region styr över sin sjukvårdsrådgivning och Inera AB förvaltar tjänsten och styr över dess innehåll. Inera AB har genomfört en förstudie gällande nya kanaler i sjukvårdsrådgivningen, däribland möjligheten till chattfunktion. Förstudien visade att det krävs ytterligare utredning kring hur en sådan funktion ska utformas. Inera AB har för närvarande pausat vidare arbete och utredningar kring en chattfunktion. Inera AB har flera andra utvecklingsprojekt på gång bland annat genomförs nu ett pilotprojekt på 1177 vårdguiden på telefon i tolv regioner med möjligheten för invånare att använda videosamtal eller skicka en bild till sjuksköterskan. Detta pilotprojekt med video och bild beräknas vara klart i mars 2020.

Att betänka vid införande av en eventuell chattfunktion är bland annat hur journalföringen ska ske, idag sker både skriftlig dokumentation och inspelning av samtalet. Vidare är det även viktigt för sjuksköterskan att höra patientens röst och andning, något som försvinner vid en chattkonversation. Den samtalsmetodik som idag används vid telefonsamtal är inte heller applicerbar i en chattfunktion utan nya arbetssätt måste utvecklas.

En fristående 1177-enhet, som Region Kronoberg, kan inte införa dessa media, tekniken måste först tillåta funktionen. Region Kronoberg kan inte utveckla och implementera den själv utan får invänta vidare arbete genom Inera AB.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Inför chattfunktion på 1177.se
- Svar på skrivelse - Inför chattfunktion på 1177.se
- Skrivelse till regionstyrelsen - Inför chattfunktion på 1177
- §221 RSAU Svar på skrivelse - Inför chattfunktion på 1177.se

8 Remissyttrande – Energi- och klimatstrategi för Blekinge Länsstyrelsen i Blekinge län (19RGK954)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har lämnat följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner redovisat remissyttrande. Yttrandet överlämnas till Länsstyrelsen i Blekinge län.

Sammanfattning

Blekinges klimat- och energistrategi är framtagen gemensamt av aktörerna i Klimatsamverkan Blekinge vilket skapar förutsättningar för engagemang i länet.

Det finns en styrka att strategin är antagen i Blekinges klimatkommission där förutom länsstyrelsen även kommuner, näringsliv, Energikontor sydost och Region Blekinge finns representerad. Region Kronoberg ser på positivt på att strategin innehåller både långsiktiga och kortsiktiga mål samt prioriterade insatser.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Yttrande över Klimat- och energistrategi för Blekinge
- Remissyttrande Klimat- och energistrategi för Blekinge
- Remiss: Klimat- och energistrategi för Blekinge
- §222 RSAU Remissyttrande – Energi- och klimatstrategi för Blekinge Länsstyrelsen i Blekinge län

9 Remissyttrande – Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15) (19RGK1357)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har lämnat följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen har inget att erinra mot departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15).

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Kulturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Utredningen har haft i uppdrag att närmare utreda hur ett nationellt center för romska frågor kan inrättas. I uppdraget har ingått att föreslå vilka specifika uppgifter centret ska ha med tydliga avgränsningar mot andra berörda myndigheters verksamhet samt utreda hur romskt deltagande och inflytande i förhållande till centrets uppgifter kan

säkerställas. Det har även ingått att undersöka om centret kan inrättas inom ramen för befintlig myndighetsstruktur.

Utredningen föreslår att en nämndmyndighet vid en värdmyndighet inrättas. Myndigheten ska få namnet Myndigheten för romska frågor. Myndigheten för romska frågor ska:

• initiera, främja och stödja åtgärder för att öka minoriteten romers egenmakt och inflytande, vari det ligger ett särskilt ansvar att stärka kvinnors samt barns och ungas egenmakt och inflytande,

• bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civilsamhället genom att genomföra olika insatser,

• återkommande anordna en landsomfattande sammankomst där minoriteten romers organisationer, aktivister och andra sakkunniga från och företrädare för minoriteten kan mötas och diskutera för minoriteten viktiga frågor,

• synliggöra, samla och sprida kunskap samt verka för att metoder utvecklas för att motverka den antiziganism och diskriminering som minoriteten romer utsätts för och den påverkan som historisk rasism och diskriminering för med sig,

• samla och medverka till att levandegöra och sprida kunskap om minoriteten romers kultur, språk och historia samt skapa en kunskapsbank över minoriteten romers kultur, språk och historia, samt

• främja högtidlighållande av centrala högtidsdagar för minoriteten romer.

Region Kronoberg har inget att erinra mot departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15).

Beslutsunderlag

- Remiss - Långsiktighet och stadga i arbetet framåt - en myndighet för romska frågor (Ds2019:15)
- Förslag till beslut - Yttrande över remiss Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15)
- §223 RSAU Remissyttrande – Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15)

REGION KRONOBERG

10 Regionstyrelsens årliga beslut om Region Kronobergs hel- och delägda bolags verksamhet under 2018 – Företagsfabriken i Kronoberg AB (19RGK206)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har lämnat följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

Den verksamhet som har bedrivits under 2018 i Företagsfabriken i Kronoberg AB har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Överlämna beslutet till regionfullmäktige för information.

Sammanfattning

Enligt kommunallagen 6 kap 9 § ska regionstyrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Regiondirektören ska i enlighet med ”Riktlinje för regionstyrelsens uppsiktsplikt i nämnder, bolag, stiftelser och föreningar” årligen avge ett yttrande till regionstyrelsen. I yttrandet ska det för varje enskilt, av Region Kronoberg, hel- eller delägt bolag framgår om fastställt kommunalt ändamål med verksamheten bedöms ha uppfyllts under föregående år och om verksamheten bedrivits i enlighet med de kommunala befogenheterna. Regionstyrelsen godkände § 154/19 att godkänna regiondirektörens yttrande över Region Kronobergs hel- och delägda bolags verksamhet 2018, däribland Företagsfabriken i Kronoberg AB.

Regionstyrelsen ska bedriva uppsikt i den omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållanden, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. Det årliga beslutet omfattar hel- och delägda bolag där Region Kronobergs ägarandel är minst 33, 3%. Beslutet omfattar inte Sideum Innovation AB som är ett helägt bolag som hålls vilande och därmed bedrivs ingen verksamhet inom bolaget.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Regionstyrelsens uppföljning av Region Kronobergs hel- och delägda bolag 2018
- Granskning av Företagsfabriken i Kronoberg AB:s verksamhet under år 2018
- Uppföljning av verksamhet 2018 Företagsfabriken
- §224 RSAU Regionstyrelsens årliga beslut om Region Kronobergs hel- och delägda bolags verksamhet under 2018 - Företagsfabriken i Kronoberg AB

11 Uppföljning av intern kontroll i Region Kronobergs hel- och delägda bolag år 2018 – Företagsfabriken i Kronoberg AB (19RGK207)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har lämnat följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner genomförd uppföljning av intern kontroll i Företagsfabriken Kronoberg AB.

Sammanfattning

I Region Kronobergs reglemente för intern styrning och kontroll framgår att regionstyrelsen ska informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de av Region Kronoberg hel- och delägda bolagen.

Uppföljning av den interna kontrollen i Region Kronobergs hel- och delägda bolag år 2018 omfattar de bolag där Region Kronobergs ägarandel är minst 33,3 procent.

Uppföljning av den interna kontrollen i Region Kronobergs hel- och delägda bolag är baserad på bolagens återrapportering av den interna kontrollens utförande år 2018. Uppföljningen påvisar inga brister i den interna kontrollen.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Uppföljning av intern kontroll i Region Kronobergs hel- och deläga bolag år 2018
- Redovisning internkontroll 2018 till Region Kronoberg - Företagsfabriken AB

- §225 RSAU Uppföljning av intern kontroll i Region Kronobergs hel- och delägda bolag år 2018 – Företagsfabriken i Kronoberg AB

12 Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter (18RGK1513)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har lämnat följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Notera redovisningen av förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter samt godkänna planerad installation av laddstolpar 2019/2020 på Ljungby lasarett, samt på Region Kronobergs vårdcentraler i egen regi i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg.

2. Medel för driftskostnader anslås ur det regiongemensamma anslaget 2019.

3. Uppdra åt servicedirektören att utreda om drift av laddstolpar för medarbetare och besökare samt debitering till medarbetare och besökare ska ske i egen regi eller genom annan aktör.

4. Uppdra åt servicedirektören att inleda dialog med fastighetsägarna av de av regionen hyrda fastigheter där det finns behov av laddning av elbilar och därmed behov av installation av laddstolpar.

Sammanfattning

Regionfullmäktige uppdrog § 12/18 åt regionstyrelsen att utreda förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter för senare ställningstagande i regionstyrelsen. En utredning har genomförts som beskriver nuläge, förutsättningar och ekonomiska konsekvenser av införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter.

För att möjliggöra laddning av verksamhetsbilar och även möjliggöra för medarbetare att ladda sin elbil har Region Kronoberg påbörjat arbetet med laddinfrastruktur. I första hand har regionägda fastigheter där Region Kronoberg har verksamheter prioriterats.

Hälften av de planerade laddstolparna på de tre sjukhusområdena och vid fastigheterna i Grimslöv är nu installerade och driftsatta. Enligt

planen för 2019 kommer samtliga 79 att vara installerade innan årsskiftet, liksom de 18 som planeras vid regionens vårdcentraler i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg.

Region Kronoberg har en stor del inhyrda lokaler men det är endast vid ett fåtal av dessa där regionen har verksamhetsbilar. I första hand bör hyrda lokaler där Region Kronoberg har verksamhetsbilar och där elbil är aktuellt prioriteras för installation av laddstolpar. I dockanhuset i Växjö finns parkeringsplatser med laddmöjlighet för verksamhetsbilar och medarbetare/besökare. En dialog föreslås initieras med fastighetsägarna huruvida det finns förutsättningar för att installera laddstolpar.

Ekonomiska effekter/konsekvenser av förslaget

Kostnaden för installation laddstolpar på regionägda fastigheter bedöms uppgå till ca 2,5 miljon kronor. Finansieringen avseende investeringskostnader är inkluderade i 2019 års budget.

Den totala driftskostnad för laddstolparna beräknas uppgå till ca 190 000 kr/år. Kostnaden ryms inom ramen för det regiongemensamma anslaget 2019.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter
- Laddinfrastruktur på Region Kronobergs arbetsplatser
- §226 RSAU Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter

13 Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020 (17RK1047)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har lämnat följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Fastställa 2020 års plan för genomförande och uppföljning av Region Kronobergs hållbarhetsprogram 2019-2023 samt

2. Åtgärder med ekonomiska konsekvenser ska beslutas i särskild ordning om dessa inte redan är budgeterade för i regionstyrelsens respektive nämnds årliga driftbudget.

Sammanfattning

Regionfullmäktige fastställde § 96/19 Hållbarhetsprogram för Region Kronoberg 2019-2023 och gav regionstyrelsen i uppdrag att fastställa en årlig plan för genomförande och uppföljning av hållbarhetsprogrammet.

Folkhälsoberedningen § 35/19 har berett förslag till Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020
- Förslag till genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020
- §227 RSAU Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020

14 Hyra av tillfälliga lokaler för barnhabiliteringens verksamhet (19RGK201)

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Hyra fastigheten Solvändan som tillfällig placering för barnhabiliteringens verksamhet.

2. 2,8 miljoner kronor anslås årligen från det regiongemensamma anslaget 2020-2023.

Sammanfattning

Med anledning av arbetsmiljön i barnhabiliteringens befintliga lokaler har fastighetschefen berett förslag på alternativa lösningar. En kortsiktig lösning kan vara att hyra Solvändans lokaler under en treårsperiod med start hösten 2019 alternativt våren 2020 för en årshyra om cirka 2,8 miljoner kronor.

För en mer långsiktig lösning krävs ett ställningstagande avseende om- eller nybyggnation.

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutade § 214/19 att föreslå regionstyrelsen hyra Solvändans lokaler för barnhabiliteringens verksamhet under 2020-2023.

Vidare gav regionstyrelsens arbetsutskott fastighetschefen i uppdrag att bereda förslag till en långsiktig placering för barnhabiliteringens verksamhet med inriktning mot nybyggnation av lokaler för senare ställningstagande i samband med budget.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Tillfälliga lokaler för barnhabilieringens verksamhet
- §214 RSAU Diskussion investeringsobjekt

15 Åtgärder för en långsiktigt hållbar utveckling – extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020 (19RGK1444)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har föreslagit att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regionala utvecklingsnämnden och kulturnämnden att genomföra extra åtgärder 2019, samt åtgärdsplan 2020.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslöt den 4 april § 48/19 att godkänna åtgärder motsvarade 89 mnkr för ekonomi i balans 2019.

För första kvartalet 2019 redovisade Region Kronoberg ett negativt balanskravsresultat på -3 mnkr. Helårsprognosen per mars pekade på ett nollresultat för 2019, vilket är 84 mnkr sämre än budget. Helårsprognosen var exklusive antaganden om tillkommande del av statsbidrag som inte tagits upp tidigare.

Regionfullmäktige beslöt den 29 maj § 74/19 i samband med behandling av delårsrapport mars, att notera att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte kommer att nå de av regionfullmäktige fastställda målen och resultaten per 31 mars 2019. Regionstyrelsens ordförande fick

därför uppdraget att till regionfullmäktige i september återkomma med en åtgärdsplan för det förväntade underskottet i regionens budget 2019.

Vid regionstyrelsens sammanträde den 27 augusti 2019 redovisades en försämring av hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska resultat och uppgår per juli till – 138 mnkr. Region Kronoberg balanskravsresultat per juli var – 12 mnkr, vilket är 57 mnkr sämre än budget.

Med anledning av den ekonomiska utvecklingen föreslås regionfullmäktige godkänna plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden att genomföra åtgärdsplanerna.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Åtgärder för en långsiktig hållbar utveckling 2019 och 2020
- Åtgärder för en hållbar långsiktig ekonomisk utveckling
- § 74 RF Region Kronobergs delårsrapport mars 2019
- §228 RSAU Åtgärder för en långsiktigt hållbar utveckling – extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020

16 Redovisning av partistöd 2018 (17RK1597)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har föreslagit att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner inkomna redovisningar av partistöd 2018.

Sammanfattning

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap 29 § andra stycket kommunallagen (KL). Partistödet består dels av ett grundstöd, som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per mandat och år. Mottagare av partistöd ska senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats, lämna en skriftlig redovisning till regionfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i KL 4 kap 29 § första stycket.

Redovisningen ska innehålla partistödets omfattning, sparat partistöd från föregående år, hur stödet har använts för att stärka partiets ställning

i den kommunala demokratin, om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen och vilka motprestationer som i så fall har erhållits. Vidare ska redovisningen innehålla verksamhetsberättelse och resultaträkning för aktuellt räkenskapsår samt granskningsintyg från granskare som partiet har utsett.

Regionfullmäktige beslutar årligen om utbetalning av partistöd. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till regionfullmäktige inom föreskriven tid utbetalas inget partistöd för nästkommande år.

Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderata samlingspartiet, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har inkommit med redovisningar av partistöd 2018. Redovisningarna har inkommit i föreskriven tid och uppfyller formkraven.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Redovisning av partistöd 2018
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg-Moderaterna Kronoberg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018, komplettering
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- §229 RSAU Redovisning av partistöd 2018

17 Uppdragsspecifikation 2020 med Ekonomisk reglering, Vårdval Kronoberg - primärvård (19RGK219)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har föreslagit att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner reviderad Uppdragsspecifikation 2020, med bilaga Ekonomisk reglering.

Sammanfattning

Vårdval Kronoberg ska erbjuda en mångfald aktörer där patienten gör ett aktivt val, vilket även ska bidra till att det bli lättare att komma i kontakt med vården och därmed ökas tillgängligheten. Valet av vårdcentral ska ses som en överenskommelse mellan invånaren och vårdcentralen.

För att bli del av vårdval primärvård måste aktören uppfylla Region Kronobergs krav enligt uppdragsspecifikationen. Därefter ingår aktören ett avtal med Region Kronoberg, vilket ska godkännas av regionstyrelsen.

Vårdersättningen inom vårdvalet fastställdes av regionfullmäktige i juni 2019 till 4 088 kronor, i samband med beslut om budget för 2020. Uppräkning av 2019 års vårdersättning har gjorts med 2,5 procent för år 2020 enligt LPIK, inklusive läkemedel. Vidare har vårdersättningen reducerats med 30 kr med anledning av att förväntad befolkningsökning inte kompenserats fullt ut. När vårdersättningen inkluderas med momskompensation på 2 procent uppgår den till 4 170 kronor.

- Sex nyckeltal har tagits bort.
- Ersättningen för Barnhälsovård för åldersgruppen 0-12 månader kompenseras för ökade kostnader för Rotavaccin då det numera ingår i det nationella barnvaccinationsprogrammet.
- De privata vårdcentralernas möjlighet att ansöka om momskompensation är maximalt 4 procent.
- För att stärka den nya nära vården och öka tryggheten för de sjuka äldre med störst vårdbehov införs ett tilläggsuppdrag som innebär att sjuka äldre och hemsjukvårdens personal garanteras läkarkontakt när behov finns, inklusive hembesök hos patienten senast kl. 12.00 nästkommande vardag.
- I syfte att minska väntetiderna till olika utredningar vid misstanke om psykiska syndrom införs ett tilläggsuppdrag för att stimulera psykologutredningar i primärvården.

När regionfullmäktige i september fattat beslut ska leverantörerna skriftligen informeras.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Uppdragsspecifikation 2020 med Ekonomisk reglering, Vårdval Kronoberg - primärvård

- Uppdragsspecifikation vårdval primärvård 2020
- Ekonomisk reglering vårdval primärvård 2020_190910
- §230 RSAU Uppdragsspecifikation 2020 med Ekonomisk reglering, Vårdval Kronoberg - primärvård

18 Regelbok för Vårdval hud 2020 (19RGK1490)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har föreslagit att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut tillregionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner Regelbok för Vårdval hud 2020.

Sammanfattning

Region Kronoberg införde 2014 vårdval inom lag om valfrihetssystem för specialiserad hudsjukvård i öppenvård, Vårdval hud.

I Vårdval hud väljer patienten vårdgivare först när det finns ett behov av specialiserad vård och valet gäller bara för den aktuella sjukdomsperioden. Tillgång till specialiserad vård av godkända leverantörer får invånarna antingen genom en remiss från primärvården eller genom egenremiss.

Regionfullmäktige fastställde i november 2019 budgetram för Vårdval hud. Prisuppräkning för 2020 görs med 2,5 procent enligt LPIK inklusive läkemedel. Den ekonomiska ramen för Vårdval hud 2020 är 22,2 mnkr. Denna ram exklusive budget för biologiska läkemedel och Apremilast, ST-läkare, tolkkostnader för patienter folkbokförda i Sverige samt ersättning för vård till utomlänspatienter utgör ett kostnadstak.

Kostnadstaket för Vårdval hud 2020 är 18,4 mnkr och utgör den maximala ersättningsnivån för samtliga godkända och verksamma leverantörer inom Vårdval hud. Kostnadstaket periodiseras månadsvis, för att tillförsäkra produktion över hela året. Ersättningsmodellen för Vårdval hud utgår från att leverantören får ersättning för utförda tjänster antingen i form av enstaka besök eller vårdepisoder som innebär att flera åtgärder paketeras i en tjänst. De beskrivna vårdepisoderna är en standardmodell och utgör underlaget för ekonomisk ersättning.

Regionfullmäktige fastställer årligen regelbok för Vårdval hud som anger förutsättningar och ekonomiska regleringar.

REGION KRONOBERG

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Vårdval hud Regelbok 2020
- Vårdval hud - Förslag till Regelbok 2020
- §231 RSAU Regelbok för Vårdval hud 2020

19 Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg (19RGK545)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har föreslagit att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Henrietta Serrate och Robert Olesen (S) har i en motion föreslagit att hälso- och sjukvården bör utreda om standardiserade vårdförlopp kan införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg. Medicinska kommitténs arbetsutskott ställer sig bakom tanken om att hitta ett strukturerat omhändertagande utav stora patientgrupper men rekommenderar att regionen inväntar resultat av det arbete som för närvarande genomförs på nationell nivå inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i frågan.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade § 77/19 att föreslå regionfullmäktige anse motionen vara besvarad.

Beslutsunderlag

- Svar på motion - Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg
- §77 HSN Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg
- Motion - Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg?
- §232 RSAU Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg

REGION KRONOBERG

20 Länstrafiktaxa 2020 (19RGK57)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har föreslagit att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling.

Sammanfattning

Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020.

Föreslagna förändringar sammanfattas enligt följande:

- Sommarlovskort och Fritidskort med terminsgiltighet upphör och ersätts med en Fritidsbiljett som kan köpas hela året om.
- Den genomsnittliga prishöjningen i Taxa 2020 uppgår till 1,7 % för periodbiljetter och 2,5 % för enkelbiljetter.
- Priset för resa i 1 zon Växjö Stadstrafik höjs med 3 kr för enkelbiljett (ord pris), från 27 till 30 kr, och med 60 kr för periodbiljett (ord pris), från 540 kr till 600 kr.
- Priset för resa 2-12 zoner höjs med mellan 1-3 kr för enkelbiljett (från 37-165 kr till 40-166 kr) och med 10 kr för periodbiljett (från 640-1440 kr till 650-1450 kr).
- Priset för resor med kortet Grundskola grupp höjs i enlighet med prisförändringar för reskassa.
- Alla enkelbiljetter kan även köpas med 24 timmars giltighet.*
- Kostnadsfri returresa inom giltig övergångstid för den aktuella biljetten införs.*
- Biljettslaget Duo/Familj upphör – Tillsammansrabatt på 25 % införs.*

* Gäller det nya biljettsystemet

Trafiknämnden beslutade § 70/2019 att föreslå regionfullmäktige fastställa Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Länstrafiktaxa 2020

- Länstrafiktaxa 2020 - från TN 190821
- Försäljningskanalsstrategi, version 2, bilaga till Länstrafiktaxa 2020
- §70 TN Länstrafiktaxa 2020
- §233 RSAU Länstrafiktaxa 2020

21 Ombyggnation av rättspsykiatrisk vårdavdelning i hus M58, Sigfridsområdet (19RGK1506)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har föreslagit att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige beslutar att anslå:

1. 35 miljoner kronor för mark och byggnadsinvestering.

2. 2,8 miljoner kronor för utrustningsinvestering.

3. 0,35 miljoner kronor för konstnärlig utsmyckning.
Kulturnämnden beslutar om urval av konst inom anslaget.

4. 2,1 miljoner för årliga driftkostnader.

5. 0,5 miljoner kronor för driftkostnader år 2020 gällande flytt och provisoriska lokaler.

6. Medel anslås från regionstyrelsens investeringsram 2020.

Sammanfattning

Den rättspsykiatriska vårdavdelning som idag finns i hus M 58 på Sigfridsområdet är i stort behov av renovering och säkerhetshöjande åtgärder. Den föreslagna ombyggnationen ska leda till att lokalerna säkerhetsklassas till säkerhetsnivå 3 (SOSFS 2006:9). Förutom det byggs avdelningen om för en utökning med sex nya vårdplatser. Utegårdar görs i anslutning till vårdplatserna. Samtliga vårdrum förses med eget hygienutrymme. Läkemedelsrum, expeditioner och personalens omklädningsrum renoveras. Investeringen innefattar även ny inredning och nya ytskikt där nivån på säkerhetsstandard är under utredning.

Ombyggnationen leder till en generell uppklassning av byggnaden gällande brandsäkerhet och vårdsäkerhet. Nya säkerhetssystem för brand, passagekontroll, överfallslarm och kameraövervakning installeras. Installationer såsom el, belysning, vatten och avlopp samt ventilation

byts ut. Fjärrkyla ansluts samt nya utegårdar och balkonger byggs. Under ombyggnationstiden kommer vårdavdelningen att tillfälligt vistas i hus 1, Sigfridsområdet

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Ombyggnation av rättspsykiatrisk vårdavdelning i hus M58, Sigfridsområdet
- Beslutsunderlag renovering rättspsykiatriskt vårdavdelning
- §212 RSAU Ombyggnation av rättspsykiatrisk vårdavdelning i hus M58, Sigfridsområdet

22 Aktieöverlåtelseavtal avseende aktierna i Nyfosa Nyab 13 AB (19RGK220)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott har föreslagit att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige beslutar att:

1. Godkänna aktieöverlåtelseavtalet mellan Nyfosa i Växjö Fastigheter AB och Region Kronoberg och förvärvar därmed Nyfosa Nyab 13 AB i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet.

2. Uppdra åt regionstyrelsens ordförande samt regiondirektör att teckna aktieöverlåtelseavtalet.

3. Anslå medel för ändamålet ur kapitalförvaltningen.

4. Nominera Mikael Johansson (M) och Henrietta Serrate (S) till ledamöter samt Sven Sunesson (C) till ersättare i styrelsen för fastighetsbolaget för 2019-2022.

5. Nominera NN (x) till revisor för granskning av fastighetsbolagets räkenskaper och förvaltning avseende 2019-2022.

6. Utse Eva Johnsson (KD) till ombud samt Robert Olesen (S) till ersättare att företräda Region Kronoberg på bolagsstämman för fastighetsbolaget den xx.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade i maj 2019 att bygga ett nytt akutsjukhus i Växjö. Region Kronoberg har hittat lämpliga tomter för byggnation. Delar av den aktuella tomten ägs av Nyfosa i Växjö Fastigheter AB.

Regionfullmäktige föreslås godkänna aktieöverlåtelseavtalet mellan Nyfosa i Växjö Fastigheter AB och Region Kronoberg och förvärvar därmed Nyfosa Nyab 13 AB.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Aktieöverlåtelseavtal
- §213 RSAU Aktieöverlåtelseavtal avseende aktierna i Nyfosa Nyab 13 AB
- Rimfrosten Aktieöverlåtelseavtal 2019-08-23
- Bilagor aktieöverlåtelseavtal Rimfrosten 2019-08-23
- Rapport inför förvärv – Rimfrosten 1
- Bilagor Rapport inför förvärv – Rimfrosten 1

23 Redovisning av delegeringsbeslut

Förslag till beslut

Regionstyrelsen noterar redovisade delegationsärenden till protokollet.

Delegationsbeslut

- 19RGK24-10 Regionjuristbeslut nr 10/2109
- 19RGK24-11 Regionjuristbeslut nr 11/2019
- 19RGK22-6 Planeringschefens delegationsbeslut nr 5/2019
- 19RGK20-54 Upphandlingschefens delegationsbeslut Nr 54/2019
- 19RGK20-55 Upphandlingschefens beslut 55/2019
- 19RGK20-56 Upphandlingschefens beslut 56/2019
- 19RGK783-10 §178 RSAU Val av ombud till extra stämma för Energikontor Sydost
- 19RGK18-20 Ekonomi- och planeringsdirektörens delegationsbeslut nr 20/2019
- 19RGK27-20 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 20/2019
- 19RGK27-21 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 21/2019
- 19RGK27-22 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 22/2019
- 19RGK27-23 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 22/2019
- 19RGK27-24 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 23/2019
- 19RGK27-25 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 25/2019
- 19RGK27-26 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 26/2019

REGION KRONOBERG

- 19RGK27-27 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 27/2019

- 19RGK27-28 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 28/2019
- 19RGK27-29 Verksamhetschef vårdstöd delegationsbeslut nr 29/2019
- 19RGK25-3 FoU-chefens delegationsbeslut nr 3/2019.
- 19RGK25-4 FoU-chefens delegationsbeslut nr 4/2019.
- 19RGK12-12 Nr 11 Regiondirektörens delegationsbeslut
- 19RGK31-8 Delegationsbeslut nr 8/2019 - Chef inom respektive enhet
- 19RGK21-11 Fastighetschefens delegationsbeslut nr 7/2019
- 19RGK32-7 Regionstyrelsens ordförandebeslut nr 7/2019. Tillförordnande av hälso- och sjukvårdsdirektör
- 19RGK1153-1 Säkerhetschefens delegationsbeslut 1/2019
- 19RGK12-14 Regiondirektörens delegationsbeslut nr 12/2019
- 19RGK12-15 Regiondirektörens delegationsbeslut nr 13/2019
- 19RGK20-57 Upphandlingschefens delegationsbeslut 57/2019

24 Anmälningar för kännedom

Förslag till beslut

Regionstyrelsen noterar redovisade anmälningsärenden till protokollet.

Anmälningar

- Cirkulär 19:35 - Budgetförutsättningar för åren 2019– 2022
- Uppdatering av cirkulär 19:26: Ny lag om tobak och liknande produkter

Entledigande samt val av ny ledamot i arbetsgruppen för nära vård

5

18RGK840

Från:	Janna Tisjö
Till:	Lindskog Elin RST kansliavdelningen
Ärende:	Avsägelse
Datum:	den 27 augusti 2019 06:43:42

Hej,

På grund av nytt jobb avsäger jag mig alla uppdra i Region Kronoberg; Regionfullmäktige, ers. Regionstyrelsen, valberedning, ord. Patientnämnden och arbetsgruppen för Nära Vård.

Med Vänliga Hälsningar
Janna Tisjö

REGION KRONOBERG

§ 220 Entledigande samt val av ny ledamot i arbetsgruppen för nära vård (18RGK840)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

1. Regionstyrelsen entledigar Janna Tisjö (V) från uppdrag som ledamot i arbetsgruppen för nära vård.

2. Regionstyrelsen utser Kerstin Wiréhn (V) till ny ledamot i arbetsgruppen för nära vård.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

1. Regionstyrelsen entledigar Janna Tisjö (V) från uppdrag som ledamot i arbetsgruppen för nära vård.

2. Regionstyrelsen utser Kerstin Wiréhn (V) till ny ledamot i arbetsgruppen för nära vård.

Beslutsunderlag

- Begäran om entledigande från uppdrag - Janna Tisjö (V)

Paragrafen är justerad

Svar på skrivelse - Inför chattfunktion på 1177.se

7

19RGK1326

REGION KRONOBERG

Svar på skrivelse - Inför chattfunktion på 1177.se

Ordförandes förslag till beslut
Regionstyrelsen godkänner svaret på skrivelsen angående att införa chattfunktion på 1177.se.

Sammanfattning
Region Kronoberg har mottagit en skrivelse från Robert Olesen (S).

Socialdemokraterna har i skrivelsen uppmanat regionstyrelsen att se över möjligheten att införa chattfunktion på 1177.se.

För besvarande av skrivelsen har information och synpunkter inhämtats från verksamhetschefen på 1177 vårdguiden på telefon i Kronoberg samt IT/Digitaliseringschef.

Varje region styr över sin sjukvårdsrådgivning och Inera AB förvaltar tjänsten och styr över dess innehåll. Inera AB har genomfört en förstudie gällande nya kanaler i sjukvårdsrådgivningen, däribland möjligheten till chattfunktion. Förstudien visade att det krävs ytterligare utredning kring hur en sådan funktion ska utformas. Inera AB har för närvarande pausat vidare arbete och utredningar kring en chattfunktion. Inera AB har flera andra utvecklingsprojekt på gång bland annat genomförs nu ett pilotprojekt på 1177 vårdguiden på telefon i tolv regioner med möjligheten för invånare att använda videosamtal eller skicka en bild till sjuksköterskan. Detta pilotprojekt med video och bild beräknas vara klart i mars 2020.

Att betänka vid införande av en eventuell chattfunktion är bland annat hur journalföringen ska ske, idag sker både skriftlig dokumentation och inspelning av samtalet. Vidare är det även viktigt för sjuksköterskan att höra patientens röst och andning, något som försvinner vid en chattkonversation. Den samtalsmetodik som idag används vid telefonsamtal är inte heller applicerbar i en chattfunktion utan nya arbetssätt måste utvecklas.

En fristående 1177-enhet, som Region Kronoberg, kan inte införa dessa media, tekniken måste först tillåta funktionen. Region Kronoberg kan inte utveckla och implementera den själv utan får invänta vidare arbete genom Inera AB.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

REGION KRONOBERG

Bilaga: Skrivelse - Inför chattfunktion på 1177.se

REGION KRONOBERG

Svar på skrivelse – Inför chattfunktion på 1177.se

Inledning

Region Kronoberg har den 3 juli 2019 mottagit skrivelsen Inför chattfunktion på 1177.se från Robert Olesen (S). Skrivelsen handlar om att socialdemokraterna vill uppmana regionstyrelsen att se över möjligheten att införa en chattfunktion på 1177.se.

Region Kronobergs uppdrag inom området

1177 Vårdguiden är en samlingsplats för information och tjänster inom hälsa och vård som erbjuder sjukvårdsrådgivning, information, inspiration och e-tjänster. 1177.se är den webbaserade tjänsten. 1177 är ett nationellt telefonnummer för sjukvårdsrådgivning via telefon, som nås dygnet runt.

Varje region styr över sin sjukvårdsrådgivning och Inera AB förvaltar tjänsten och styr över dess innehåll.

Region Kronobergs synpunkter

Region Kronoberg tackar för den inkomna skrivelsen där Socialdemokraterna lyfter frågan om möjlighet med chattfunktion på 1177.se.

Inera AB har under första kvartalet 2019 gjort en förstudie gällande nya kanaler i sjukvårdsrådgivningen, däribland möjligheten till en chattfunktion. Förstudien visade att det krävs ytterligare utredning kring hur en sådan ska utformas. I en workshop som Inera AB genomfört med fem regioner framkom att det önskas en chatt där sjuksköterskor kan klippa in färdiga formulär och fraser kopplade till rådgivningsstödet, det vill säga inte en helt manuell chatt. Även en sådan chatt kräver mer utredning/kravställning och sedan utveckling. Inera AB har för närvarande pausat vidare arbete och utredningar kring en chattfunktion.

Inera AB har flera andra utvecklingsprojekt på gång bland annat genomförs nu ett pilotprojekt på 1177 vårdguiden på telefon i tolv regioner med möjligheten för invånare att använda videosamtal eller skicka en bild till sjuksköterskan. Detta pilotprojekt med video och bild beräknas vara klart i mars 2020.

Verksamhetschef på 1177 vårdguiden på telefon i Kronoberg framför följande synpunkter gällande en chattfunktion:

1. All medicinsk rådgivning ska journalföras. Det finns idag ingen teknisk lösning för hur en chattkonversation ska journalföras. Vid eventuella klagomål, IVO-ärenden etc. måste kontakten kunna hittas. Idag sker både skriftlig dokumentation och inspelning av samtalet.

REGION KRONOBERG

2. Att höra patientens röst och andning är viktig för sjuksköterskans bedömning och ibland helt vägledande för beslut om åtgärder eller vilken vårdnivå patienten ska rekommenderas till. Vid en chatt försvinner sjuksköterskans möjlighet att använda hörseln som ett arbetsredskap.
3. Det arbetssätt som sjuksköterskorna använder sig av i telefonsamtalet är inte tillämpbart vid en chatt, varför ett nytt arbetssätt måste utarbetas om en chattfunktion ska kunna bli möjlig att använda. Den samtalsmetodik som används i samtalet är inte applicerbar i en chattfunktion.

En fristående 1177-enhet, som Region Kronoberg, kan inte införa denna media, tekniken måste först tillåta funktionen. Region Kronoberg kan inte utveckla och implementera den själv utan får invänta vidare arbete genom Inera AB.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET I KRONOBERG

Skrivelse till regionstyrelsen

Inför chattfunktion på 1177.se

Socialdemokraterna vill med denna skrivelse till regionstyrelsen uppmana densamma att se över möjligheten att införa chattfunktion på 1177.

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med vården och då måste det finnas fler än ett sätt att göra det på. Många känner sig mer bekväma med att ställa frågor skriftligen än via telefon. Då är en chattfunktion på 1177.se ett bra alternativ. Jag föreslår därför att regionstyrelsen ser över möjligheten att införa en sådan.

Robert Olesen (S)
2:e vice ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden

REGION KRONOBERG

§ 221 Svar på skrivelse - Inför chattfunktion på 1177.se (19RGK1326)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner svaret på skrivelsen angående att införa chattfunktion på 1177.se.

Sammanfattning

Region Kronoberg har mottagit en skrivelse från Robert Olesen (S).

Socialdemokraterna har i skrivelsen uppmanat regionstyrelsen att se över möjligheten att införa chattfunktion på 1177.se.

För besvarande av skrivelsen har information och synpunkter inhämtats från verksamhetschefen på 1177 vårdguiden på telefon i Kronoberg samt IT/Digitaliseringschef.

Varje region styr över sin sjukvårdsrådgivning och Inera AB förvaltar tjänsten och styr över dess innehåll. Inera AB har genomfört en förstudie gällande nya kanaler i sjukvårdsrådgivningen, däribland möjligheten till chattfunktion. Förstudien visade att det krävs ytterligare utredning kring hur en sådan funktion ska utformas. Inera AB har för närvarande pausat vidare arbete och utredningar kring en chattfunktion. Inera AB har flera andra utvecklingsprojekt på gång bland annat genomförs nu ett pilotprojekt på 1177 vårdguiden på telefon i tolv regioner med möjligheten för invånare att använda videosamtal eller skicka en bild till sjuksköterskan. Detta pilotprojekt med video och bild beräknas vara klart i mars 2020.

Att betänka vid införande av en eventuell chattfunktion är bland annat hur journalföringen ska ske, idag sker både skriftlig dokumentation och inspelning av samtalet. Vidare är det även viktigt för sjuksköterskan att höra patientens röst och andning, något som försvinner vid en chattkonversation. Den samtalsmetodik som idag används vid telefonsamtal är inte heller applicerbar i en chattfunktion utan nya arbetssätt måste utvecklas.

En fristående 1177-enhet, som Region Kronoberg, kan inte införa dessa media, tekniken måste först tillåta funktionen. Region Kronoberg kan inte utveckla och implementera den själv utan får invänta vidare arbete genom Inera AB.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner svaret på skrivelsen angående att införa chattfunktion på 1177.se.

REGION KRONOBERG

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Inför chattfunktion på 1177.se
- Svar på skrivelse - Inför chattfunktion på 1177.se
- Skrivelse till regionstyrelsen - Inför chattfunktion på 1177

Paragrafen är justerad

Remissyttrande – Energi- och klimatstrategi för Blekinge Länsstyrelsen i Blekinge län

8

19RGK954

Missiv remissyttrande
Diarienr: 19RGK954
Handläggare: Johanna Bergström,
Datum: 2019-08-20

REGION KRONOBERG

Regionstyrelsen

Remissyttrande – Energi- och klimatstrategi för Blekinge Länsstyrelsen i Blekinge län diarienummer: 420-2200-2019

Ordförandes förslag till beslut
Regionstyrelsen godkänner redovisat remissyttrande. Yttrandet överlämnas till Länsstyrelsen i Blekinge län.

Sammanfattning
Region Kronoberg har av Länsstyrelsen i Blekinge län beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Blekinges klimat- och energistrategi är framtagen gemensamt av aktörerna i Klimatsamverkan Blekinge vilket skapar förutsättningar för engagemang i länet.

Det finns en styrka att strategin är antagen i Blekinges klimatkommission där förutom länsstyrelsen även kommuner, näringsliv, Energikontor sydost och Region Blekinge finns representerad. Region Kronoberg ser på positivt på att strategin innehåller både långsiktiga och kortsiktiga mål samt prioriterade insatser.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Bilaga: Remiss Klimat och energistrategi för Blekinge
Remissyttrande över Klimat- och energistrategi för Blekinge

Remissyttrande
Diarienr: 19RGK954
Handläggare: Johanna Bergström,
Datum: 2019-08-20

REGION KRONOBERG

Länsstyrelsen i Blekinge
Avdelning för natur och klimat
371 86 Karlskrona

Remissyttrande – Klimat- och energistrategi för Blekinge Länsstyrelsen i Blekinge, 2200-2019

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Länsstyrelsen i Blekinge beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Blekinges klimat- och energistrategi är framtagen gemensamt av aktörerna i Klimatsamverkan Blekinge vilket skapar förutsättningar för engagemang i länet.

Det finns en styrka att strategin är antagen i Blekinges klimatkommission där förutom länsstyrelsen även kommuner, näringsliv, Energikontor Sydost och Region Blekinge finns representerad. Region Kronoberg ser det som positivt att strategin innehåller både långsiktiga och kortsiktiga mål samt prioriterade insatser.

Synpunkter

Blekinges klimat- och energistrategi är framtagen gemensamt av aktörerna i Klimatsamverkan Blekinge vilket skapar förutsättningar för engagemang i länet.

Strategin bygger på Sveriges ambition om ett klimatneutralt Sverige och Parisavtalets mål om högst 2 graders uppvärmning vilket innebär en minskning med 16 % om året för Blekinge. Potential för minskning av utsläppen i Blekinge utgår från den nationella prognosen i Färdplan 2050.

Blekinge har antagit ett långsiktigt mål om att 2045 minska de konsumtionsbaserade utsläppen och man kommer följa utsläppen när det finns tillgång till regional data på konsumtionsbaserade utsläpp. Då de konsumtionsbaserade utsläppen står för en stor del av utsläppen anser Region Kronoberg att detta är en viktig del av en klimat- och energistrategi. Region Kronoberg ser även positivt på att målet om att minst fem procent av elanvändningen i Blekinge ska komma från solenergi.

Insatser kopplat till strategin följer miljömålsstrukturen och inarbetas i åtgärdsprogrammet för miljömålen vilket skapar tydlighet för aktörerna i länet.

Klimat- och Energistrategi för Blekinge

Med sikte mot ett klimatneutralt Blekinge 2045
Åtgärder 2017–2020

REMISSUTGÅVA

Förord

REMISSUTGÅVA

Innehåll

Förord ... 2
Inledning ... 5
Mål och vision ... 7
Internationellt klimatarbete - Parisavtalet ... 7
Sveriges klimatmål ... 8
Sveriges energimål ... 9
Övergripande klimatmål för Blekinge ... 10
Koldioxidbudget - Blekinges del av det globala utsläppsutrymmet ... 11
Nuläget i Blekinge – Territoriella utsläpp ... 13
Konsumtionsbaserade utsläpp ... 15
Svenskarnas klimatpåverkan i Sverige och utomlands ... 15
Mål för konsumtion ... 16
Blekinges växthusgasutsläpp ur ett globalt perspektiv ... 17
Energianvändning i Blekinge ... 18
Potential för minskade växthusgasutsläpp i Blekinge ... 20
Utsläppsminskning för olika sektorer ... 20
Prioriterade fokusområden för Blekinge ... 22
Minskad energianvändning och energieffektivisering ... 23
Förnybar energi ... 24
Förnybar el ... 24
Förnybar värme ... 26
Förnybara drivmedel ... 26
Transporter ... 27
Fördelningen av växthusgasutsläpp mellan olika transportslag i Blekinge ... 27
Orsak och potential till omställning ... 28
Beteendepåverkan ... 28
Engagera flera ... 30
Hushållens konsumtion ... 31
Offentlig konsumtion ... 31
Genomförande ... 33
Klimatsamverkan Blekinge ... 33
Klimat- och energistrategin ... 33
Bilaga 1: Piltavla– målbilder och beskrivning av klimat- och energistrategins olika delar ... 36
Bilaga2 Åtgärdsplan ... 38
Bilaga 3: Stödjande strategier och handlingsplaner ... 48

REMISSUTGÅVA

REMISSUTGÅVA

Inledning

Blekinge har mycket att vinna på en omställning till ett mer resurseffektivt samhälle fritt från utsläpp av fossila växthusgaser. En sådan samhällsförvandling ger möjligheter. Det är vägen till ett mer attraktivt Blekinge med förbättringar för alla tre dimensioner för en hållbar utveckling - ekonomisk, social och ekologisk.

Genom Parisavtalet har världens länder enats om att den globala uppvärmningen måste begränsas till under två grader, och helst stanna vid 1,5 grad. Detta för att undvika katastrofala effekter för planeten och mänskligheten. Växthusgasutsläpp orsakade av människan har redan höjt den globala medeltemperaturen med en grad jämfört med förindustriell tid. Uppvärmningen är inte jämnt fördelad över jordklotet, utan går som snabbast vid polerna[1]. I Sverige har medeltemperaturen därför stigit med 1,7°C.

Det är bråttom att minska den globala uppvärmningen, inte minst för Blekinges del. Blekinge är mycket utsatt för klimatförändringarnas effekter och redan idag finns problem. Torka - som är en orsak till att situationen för dricksvattenförsörjningen i länet är kritisk samtidigt som det ökar risken för skogsbränder, stigande havsnivå - som hotar att skada bebyggelse och leda till stora samhällskostnader och ökande flöden i vattendrag - som bland annat påverkar näringslivet i länet, är bara några exempel. Parallellt med att minska våra växthusgasutsläpp måste vi också arbeta med klimatanpassning, både för att skapa ett robust samhälle som klarar klimatförändringarna men också för att dra nytta av positiva konsekvenser med ett framtida klimat. Klimatanpassning behandlas inte här utan arbetet utgår från Blekinges regionala handlingsplan för klimatanpassning[2].

Blekinges Klimat- och energistrategi har tagits fram genom Klimatsamverkan Blekinge. Klimatsamverkan är ett forum där offentliga aktörer samarbetar med varandra och med näringslivet. Arbetet leds av Länsstyrelsen, Region Blekinge och Energikontor Sydost och bland annat medverkar länets alla kommuner. Syftet med en länsgemensam Klimat- och energistrategi för Blekinge är att underlätta klimat- och energiarbetet i länet genom att skapa en gemensam inriktning och tydlighet.

Klimat- och energistrategin utgår ifrån regeringens vision om ett klimatneutralt Sverige 2045. Den koldioxidbudget som har tagits fram för Blekinge visar att mer måste göras för att hålla den globala uppvärmningen på en säker nivå. Det övergripande klimatmålet är därför att Blekinge ska hålla sig inom sitt rättvisa utsläppsutrymme enligt länets koldioxidbudget, och bidra till att nå målet om högst två graders uppvärmning. I Blekinge finns det goda förutsättningar till snabbare utsläppsminskningar, och genom att vara i framkant och leda omställningen skapas dessutom förutsättningar att utnyttja marknadsmässiga fördelar.

Strategin har fyra fokusområden: *Minskad Energianvändning, Förnybar Energi, Transporter och Engagera Flera.* Inom dessa finns specifika mål med utgångspunkt av den nationella klimat- och energipolitiken.

[1] WMO, 2019. Statement on the state of the global climate in 2018.
[2] Anpassning till ett förändrat klimat. Blekinges regionala handlingsplan, 2014:12.

REMISSUTGÅVA

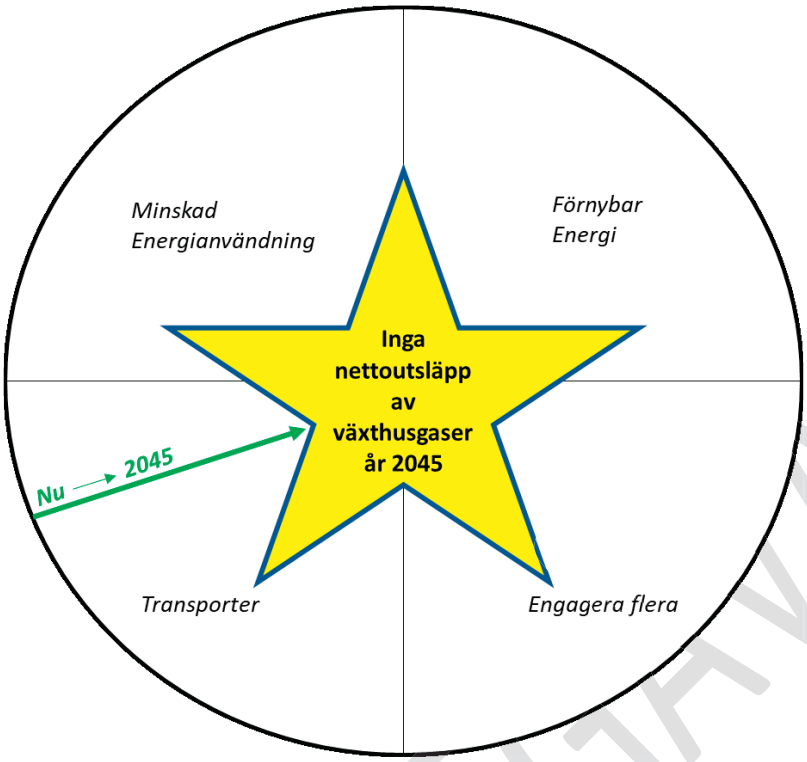
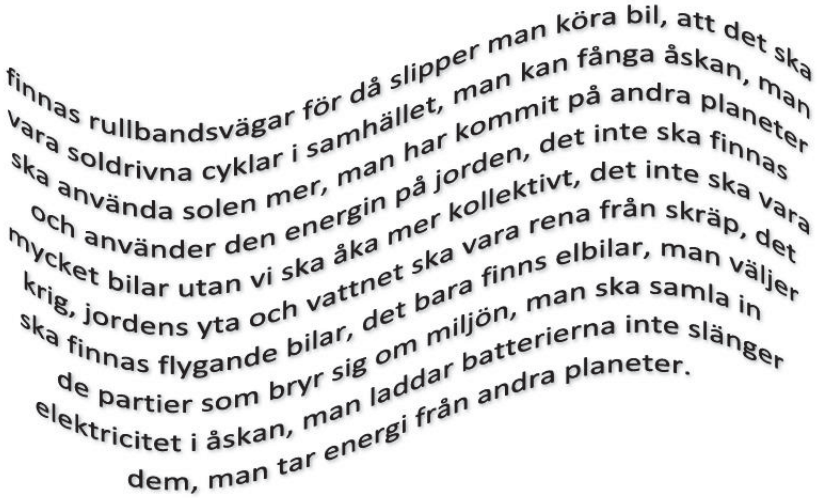

Diagram 1. Sveriges klimatpolitiska ramverk – inga nettoutsläpp av växthusgaser år 2045, utgör ledstjärnan för klimat- och energiarbetet i Blekinge. Genom insatser i de fyra fokusområdena; Energianvändning, Förnybar energi, Transporter och Engagera flera arbetar Blekinges aktörer för att uppnå visionen i cirkelns centrum.

REMISSUTGÅVA

Mål och vision

Svaret på frågan *"När jag är vuxen…"*, från klass 5 (VT 2019) i Kyrkhults skola i Olofströms kommun.

Internationellt klimatarbete - Parisavtalet

Genom det internationella Parisavtalet som antogs 2015 har världens ledare enats om att motverka den globala uppvärmningen. Målet är att utsläppen ska minskas så att den globala uppvärmningen hålls långt under 2°C jämfört med förindustriell tid, med ambitionen att den ska stanna vid 1,5°C. Skillnaden mellan 2 respektive 1,5 grader har visat sig vara väsentlig för att undvika katastrofala effekter på ekosystem, människor och andra arter[3].

Parisavtalet har ratificerats av EU och utgör därmed även grunden för klimat- och energiarbetet i Sverige och i förlängningen för Blekinge. I nuläget räcker inte världens samlade klimatmål för att motverka den globala uppvärmningen utan vi är snarare på väg emot en tregraders uppvärmning[4]. På sikt måste ambitionerna höjas och det globala klimatarbetet bygger på att länder kontinuerligt förbättrar sitt arbete. Troligen kommer också avskiljning av koldioxid från atmosfären krävas för att nå temperaturmålen och speciellt för att sikta mot 1,5°C[5]. I Sverige finns framförallt goda möjligheter genom lagring av koldioxid som bildats vid förbränning av förnybara källor (bio-CCS). För det behövs både ytterligare stöd till forskning, ekonomiska incitament och legala åtgärder.

Agenda 2030

FN:s länder har därtill åtagit sig att fram till år 2030 tillsammans jobba för att uppnå långsiktigt hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling. 17 mål antogs år 2015 för en hållbar utveckling som ska förändra världen till att bli långsiktigt hållbar till 2030 – Agenda 2030. Agenda 2030 syftar till en samhällsomvandling – en transformation. Den kan endast förverkligas med en helhetssyn på samhällsutvecklingen och genom en integrering av angelägna samhällsmål.

[3] IPCC 2018, Special report - Global Warming of 1.5°C (https://www.ipcc.ch/sr15/)
[4] UN Environment, 2018. Emissions Gap Report 2018.
[5] Naturvårdsverket 2019. Underlag till regeringens klimatpolitiska handlingsplan – Redovisning av Naturvårdsverkets regeringsuppdrag. (Rapport 6879). www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6879-0.pdf?pid=24382

REMISSUTGÅVA

Flera av de globala målen rör klimat- och energifrågor. Mål 7 *Hållbar energi för alla* och mål 13 *Bekämpa klimatförändringarna* har direkt koppling. Andra mål som är viktiga för Sveriges klimat- och energiarbete är *Hållbar industri, innovationer och infrastruktur* (mål 9), *Hållbara städer och samhällen* (mål 11) samt *Hållbar konsumtion och produktion* (mål 12). Dessa finns sammanställda i bilden nedan. Flera av de övriga målen har dessutom en indirekt koppling till klimat och energi. Både positivt genom synergier och negativt genom att det kan uppstå målkonflikter. Ett konkret exempel för synergier är målet om god hälsa där luftkvalitet och en minskning av antalet döda i trafiken är delmål. Målkonflikter uppkommer framförallt på grund av ökat behov av biomassaproduktion. Det skapar tryck på skog och jordbruksmark och utan styrning riskerar det att försämra förutsättningar för exempelvis matproduktion och biologisk mångfald.

Globala hållbarhetsmål från Agenda 2030 som är speciellt viktiga för Sveriges klimat- och energiarbete.

Sveriges klimatmål

Sveriges klimatarbete har fått en tydlig styrning genom det *klimatpolitiska ramverket* som beslutades med bred majoritet i riksdagen 2017. Ramverket består av tre delar; nya *nationella klimatmål*, *en klimatlag* som reglerar regeringens styrning och säkerställer att klimatpolitiken går i linje med klimatmålen samt ett *klimatpolitiskt råd* vars uppgift är att oberoende granska och följa upp den politiska styrningen ur ett klimatperspektiv.

Klimatmålen utgår från målsättningen att Sverige ska vara det första fossilfria välfärdslandet. Senast år 2045 ska Sverige inte generera några nettoutsläpp av växthusgaser. Mer specifikt innebär målet att utsläppen från verksamheter inom Sveriges gränser (Sveriges territoriella utsläpp) ska vara 85 % lägre år 2045 jämfört med utsläppen år 1990. För att nå noll tillåts de kvarvarande utsläppen kompenseras med så kallade *kompletterande åtgärder*. Kompletterande åtgärder går ut på att väga upp för vissa utsläpp som är svåra att reducera. Det kan göras med förstärkt upptag av koldioxid i skog och mark, insatser för utsläppsminskningar i andra länder eller genom avskiljning och lagring av koldioxid från förbränning av biobränslen, så kallad bio-CCS. Genom sådana åtgärder ska Sverige även uppnå negativa utsläpp efter 2045.

På vägen till målet om netto-noll 2045 finns även flera etappmål för utsläppsminskningar med hållpunkter för 2020, 2030 och 2040 (Diagram 3). En skillnad mellan etappmålen och målet till 2045 är att etappmålen endast innefattar utsläpp som inte ingår i EU:s handelssystem med utsläppsrätter medan slutmålet gäller Sveriges samlade utsläpp. På regional nivå är det de icke-handlande utsläppen som följs upp.

Parallellt med klimatmålen togs det också fram ett sektorspecifikt mål för transporter. Till 2030 ska utsläppen från inrikes transporter minska med 70 % jämfört med 2010. I det målet är resor med inrikes flyg undantagna eftersom det ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter.

REMISSUTGÅVA

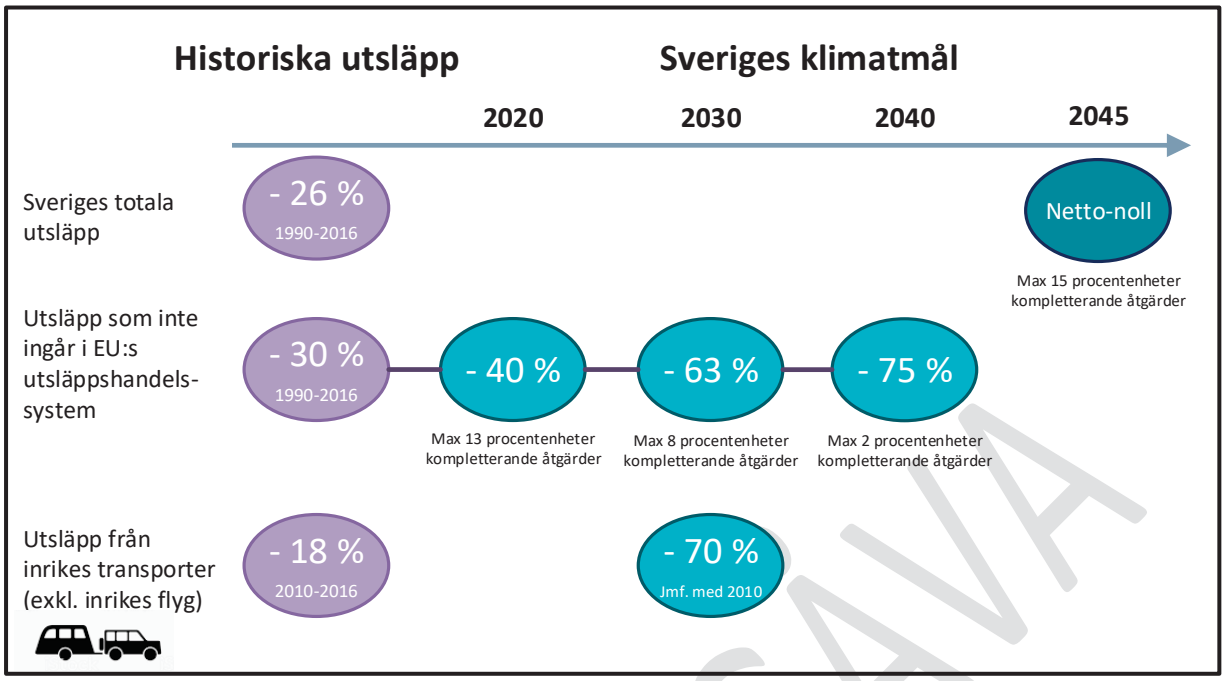

Diagram 3. En samlad bild av Sveriges nationella utsläppsmål och hur stor andel som får ske genom kompletterande åtgärder. Den långsiktiga målsättningen är att uppnå netto-noll till 2045 och på vägen dit finns etappmål för 2020, 2030 och 2040. Det finns även ett sektors mål för transporter.

Sveriges energimål

Sedan tidigare finns också Energiöverenskommelsen med en långsiktig inriktning för energipolitiken. Den innehåller flera delar och syftet är att bidra till en hållbar energianvändning, ett robust elsystem med hög leveranssäkerhet, låg miljöpåverkan samt konkurrenskraftiga elpriser. Energiöverenskommelsens två övergripande mål är:

- 100 % förnybar energiproduktion till år 2040
- 50 % effektivare energianvändning till år 2030 jämfört med 2005

REMISSUTGÅVA

Övergripande klimatmål för Blekinge

Målen för Blekinge till 2020 som togs fram genom den tidigare strategin, 2017–2020, ligger fast och är en hållpunkt för länet på kort sikt. De finns sammanfattade i textrutan nedan. På längre sikt är det nödvändigt att vi når det globala målet om att begränsa den globala uppvärmningen till två grader med sikte på 1,5 grader. De goda förutsättningarna i Sverige och Blekinge gör att vi behöver gå före och därför har följande mål formulerats för Blekinge.

Blekinge ska bidra till att klimatlagen nås, att Sveriges utsläpp av växthusgaser är netto-noll 2045. I det ingår även möjligheten att kompensera för utsläpp med negativa utsläppstekniker (NET).

Målsättningen är att Blekinge inte överskrider den koldioxidbudget som krävs för att nå Parisavtalets tvågradersmål. Koldioxidutsläppen ska därmed minska med 16 % per år.

Mål för strategins fokusområden

Blekinge har även satt specifika mål på längre sikt för att visa riktningen inom varje identifierat fokusområde.

Blekinge bidrar till Sveriges mål om 50 % effektivare energianvändning till 2030 jämfört med 2005.

Blekinge bidrar till Sveriges mål om 100 % förnybar elproduktion till 2040.

Blekinges regionala solenergimål:
Senast år 2030 ska det finnas 110 MW installerad effekt, vilket motsvarar cirka 5 % av elanvändningen år 2030 (ca. 110 GWh).

Blekinge bidrar till att Sveriges mål om en fossilfri fordonsflotta är uppnått till 2030.
Här är det viktigt att offentliga organisationer går före och driver på utvecklingen.

De konsumtionsbaserade utsläppen minskar stadigt i Blekinge.
Till 2045 är de mindre än 2 ton per invånare.

Mål till 2020

- År 2020 ska utsläppen från växthusgaser ha minskat med 50 % jämfört med 1990. Det innebär att växthusgasutsläppen är max 3,5 ton per invånare.
- År 2020 ska energianvändningen ha minskat med 20 % jämfört med 1990.
- År 2020 ska andelen förnybar energi utgöra 80 % av energianvändningen.
- År 2020 ska andelen förnybara drivmedel utgöra minst 15 % av den totala drivmedelsanvändningen.
- Till år 2020 ska medborgarna vara väl medvetna om konsumtionens påverkan på klimatet.

REMISSUTGÅVA

Koldioxidbudget - Blekinges del av det globala utsläppsutrymmet

För att världen ska lyckas med att begränsa den globala uppvärmningen till en säker nivå måste vi hålla oss inom ett visst utsläppsutrymme för framtiden. Detta kan beskrivas i en koldioxidbudget. Anledningen till att budgeten gäller för koldioxid och inte alla växthusgaser är att det framförallt är dessa utsläpp som har orsakat den globala uppvärmningen. Detta beror på mängden koldioxid som människan har tillfört atmosfären och att det tillskillnad från många andra växthusgaser är en stabil gas som ackumuleras under lång tid. Koldioxid har dessutom potential att kraftigt minskas på kort sikt, och utsläppen är relativt lätta att mäta och beräkna.

Totalt kan världens länder släppa ut ungefär 548Gt koldioxid efter 2018, vilket ger 66 % sannolikhet för en begränsning av den globala uppvärmningen till 2°C[6]. Det striktare 1,5 gradersmålet kräver ännu större utsläppsminsinkningar och verkar i dagsläget vara svårt att nå. Det kvarvarande globala utsläppsutrymme kan sedan fördelas över tid och ner på nationell eller lokal nivå genom att använda koldioxidbudgetar. Begreppet introducerades genom FN:s Klimatpanel (IPCC) 2014[7]. På uppdrag av länsstyrelsen har Uppsala universitets klimatledarskapsnod i samarbete med Ramböll tagit fram en koldioxidbudget för Blekinge län[8] (Diagram 4).

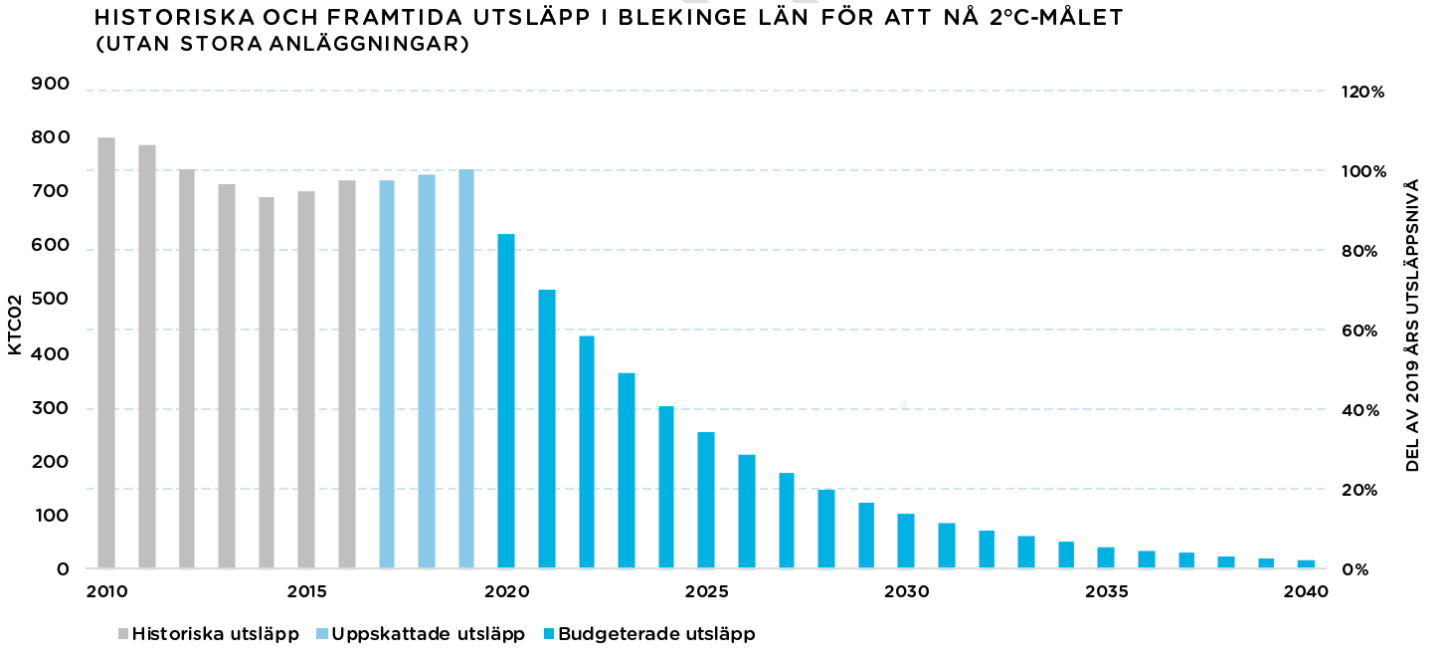

Diagram 4: Blekinges koldioxidbudget. Tabellen visar historiska utsläpp 2010–2016, uppskattade utsläpp för 2017–2019 där det ännu inte finns tillgänglig statistik, samt budgeterade utsläpp under perioden 2020–2040. Utsläppen föreslås minska med en konstant del av föregående års utsläpp. Den vänstra axeln visar årliga utsläpp mätt i kilotonkoldioxid och den högra axeln visar utsläpp i procent av basåret 2019.

[6] A guide for a fair implementation of the Paris Agreement within Swedish municipalities and regional governments. Part II of the Carbon Budget Reports.
[7] IPCC. 2014. Summary for Policymakers. Climate Change 2014: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change.
[8] Kevin Anderson, Jesse Schrage, Isak Stoddard, Aaron Tuckey och Martin Wetterstedt. 2018. Koldioxidbudget för Blekinge län 2020–2040: Del I (2018). Klimatledarskapsnoden, Uppsala universitet, Sverige

Det globala utsläppsutrymmet (548 Gt CO_2) skalas sedan ner till nationell nivå för att få fram Blekinges beskärda del. Sveriges utrymme beräknades till 321 Mt CO_2 med Parisavtalets fördelningsprinciper som utgångspunkt. Världens rika länder har erkänt ett större ansvar, både på grund av en större klimatpåverkan över tid (historiskt ansvar) och genom en bättre kapacitet att ställa med ett högre välstånd, befintlig infrastruktur och uppbyggda institutioner. Sveriges utsläppsutrymme distribuerades sedan ytterligare ner till regional nivå med hänsyn till industrin och samhällsstrukturen i länet.

Koldioxidbudgeten för Blekinge visas i diagram 4. Den utgår från att utsläppen ska kulminera år 2019. Efter det behöver utsläppen minska konstant med en takt på cirka 16 % per år till 2040 då länet inte längre har något utrymme kvar för ytterligare koldioxidutsläpp. När man sätter utsläppsmål är det viktigt att även beakta vägen till målnivåerna eftersom det är de sammanlagda växthusgasutsläppen som leder till uppvärmning. Det är alltså lika viktigt att bestämma omställningshastigheten som att sätta specifika utsläppsmål till ett visst årtal.

Sättet som man räknar på för att få fram koldioxidbudgeten gör att den innebär en högre ambitionsnivå jämfört med det nationella målet i Klimatlagen. Till skillnad från Klimatlagens mål till 2045 räknas även internationella transporter med (inklusive höghöjdseffekten av internationellt flyg). Detta på grund av att transporter har en väldigt stor klimatpåverkan och att det finns stor potential för snabba utsläppsminskningar. När detta räknas med kan man se att det, tvärtemot vad som krävs, har pågått en ökande trend för koldioxidutsläppen i Blekinge sedan 2014. Det kan jämföras med nulägesbilden för de territoriella utsläppen i diagrammet under kapitlet nedan (Diagram 6).

Koldioxidbudgeten är också mer restriktiv jämfört med Sveriges nationella mål när det gäller potentialen att tillfälligt överskrida utsläppsutrymmet för att sedan vidta åtgärder för att samla in koldioxid från atmosfären, så kallade negativa utsläppstekniker (NET). Utsläppsutrymmet över tid kan symboliseras genom en graf där koldioxidbudget som koncept är arean under grafen (Diagram 5). Om takten för utsläppsminskningarna försenas, vilket visas genom en högre och försenad topp av grafen (area A), innebär det att samma mängd måste kompenseras för i ett senare skede (area B). Det är oklart, både vetenskapligt och tekniskt, i hur stor omfattning sådana lösningar är möjliga. Dessutom är det mer kostsamt än att minska utsläppen direkt. Med hänsyn till försiktighetsprincipen har Blekinges koldioxidbudget därför beräknats utan att förlita sig på negativa utsläppstekniker.

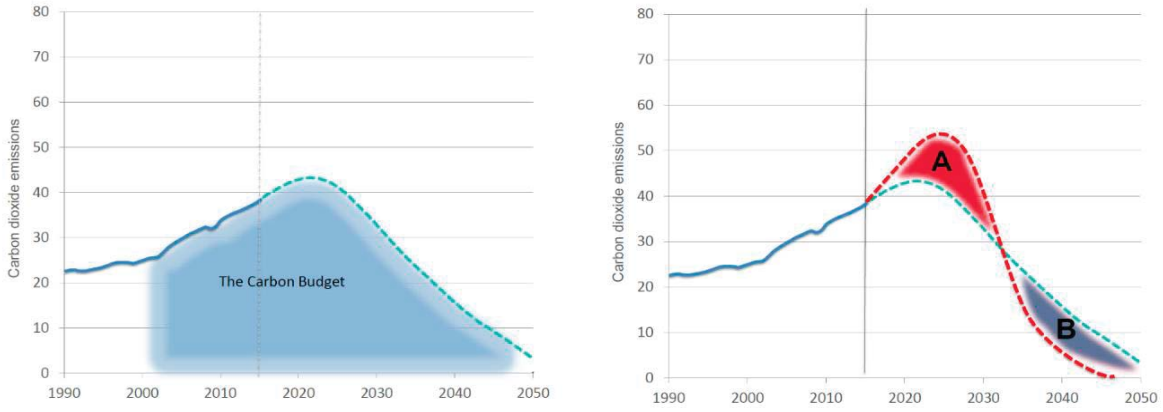

Diagram 5. Koldioxidbudgeten för att nå en viss utsläppsminskningstakt över tid motsvarar arean under grafen. Överstigs budgeten med en fördröjd minskningstakt (area A) måste samma mängd kompenseras för i ett senare skede (area B).

REMISSUTGÅVA

Nuläget i Blekinge – Territoriella utsläpp

Sedan 1990 har de totala växthusgasutsläppen i länet minskat med ungefär 40 %. Det kan jämföras med motsvarande statistik för Sverige om 24 % minskning under samma period[9]. Den senaste tillgängliga statistiken på länsnivå representerar år 2016 då var de totala utsläppen i länet totalt 588 000 ton[10], eller i genomsnitt 3,7 ton per invånare. Blekinges mål för 2020 är en minskning med 50 % jämfört med 1990, eller att utsläppen ska vara 3,5 ton per invånare. Redan nästa år är vi framme vid 2020, men eftersom utsläppsstatistiken från SCB genomgår omfattande kvalitetssäkring och rapporteras på länsnivå med två års fördröjning kommer det troligen dröja ytterligare 4 år innan vi vet om vi uppnår länets mål för 2020.

Diagrammet nedan visar växthusgasutsläppen i Blekinge fördelade mellan olika samhällssektorer. För att ge en nulägesbild visas statistik för 2015 tillsammans med uppskattade värden för 2020. Utvecklingen i Blekinge har hittills har varit positiv och det visar på möjligheter att gå snabbare fram än vad de nationella målen säger. Den största utsläppsminskningen har skett inom el och uppvärmning som historiskt sett stod för en relativt stor andel av Blekinges utsläpp. Framförallt beror detta på övergången från fossil till förnybar energi.

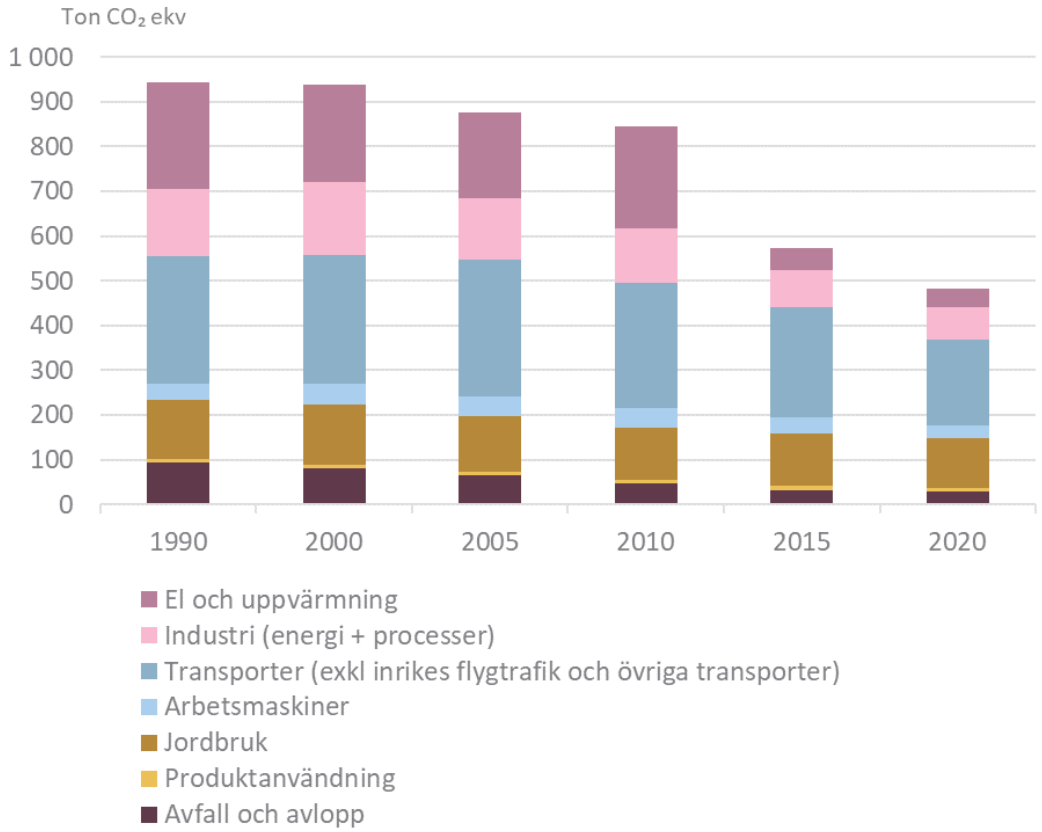

Diagram 6 Klimatpåverkande utsläpp i Blekinge för olika samhällssektorer, historiskt sedan 1990. Statistiken sträcker sig till 2015 men för att ge en nulägesbild presenteras också uppskattade värden för 2020. Koldioxidekvivalenter (CO_2 ekv.) utgörs av koldioxid (CO_2), metan (CH_4), lustgas (N_2O), fluorföreningar (HFC och PFC), svavelhexafluorid (SF_6). I produktanvändning ingår lösningsmedel, fluorerande gaser i kylsystem, smörjmedel med mera.

[9] SWECO, Regionalisering av klimat- och energimål, rapport nr 16/2018.
[10] Data från Nationella emissionsdatabasen

Utsläppsstatistiken är en sammanställning av olika klimatpåverkande gaser. Förutom den vanligaste växthusgasen koldioxid ingår bland annat även metan, lustgas och olika typer av fluorföreningar. Andra växthusgaser än koldioxid kommer huvudsakligen ifrån jordbruket där lustgas (med 53 %) och metan (med 46 %) är vanligast och dessutom starka växthusgaser[11]. De största källorna till lustgasutsläpp är dels hantering av stallgödsel och dels direktutsläpp från jordbruksmarken, medan metan framförallt bildas vid djurens matsmältning. I produktanvändning finns även andra klimatpåverkande ämnen som lösningsmedel, smörjmedel och fluorerade gaser i kylsystem.

REMISSUTGÅVA

[11] https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Vaxthusgaser-utslapp-fran-jordbruk/

Konsumtionsbaserade utsläpp

Det finns olika sätt att räkna på ett lands klimatpåverkan. Territoriella utsläpp, som är beskriven ovan, är den metod som används för att följa upp klimatmålen, både på nationell nivå och i EU och FN. Metoden visar dock inte hela bilden eftersom den bara tar hänsyn till utsläpp som sker inom Sveriges gränser även om vårt sätt att leva och konsumera indirekt genererar utsläpp utomlands. Systemgränserna kan därför sättas på andra sätt (Diagram 7). Två alternativa sätt att räkna är produktionsbaserade utsläpp som omfattar utsläpp som orsakas av svenska aktörer samt konsumtionsbaserade utsläpp. Konsumtionsbaserade utsläpp är mer vanligt att prata om eftersom det återspeglar konsumtionens stora klimatpåverkan och tar hänsyn till de utsläpp som svensk konsumtion orsakar i andra länder. Diagrammet nedan visar att de konsumtionsbaserade utsläppen är nästan dubbelt så stora som de territoriella utsläppen (53 Mton jämfört med 101 Mton).

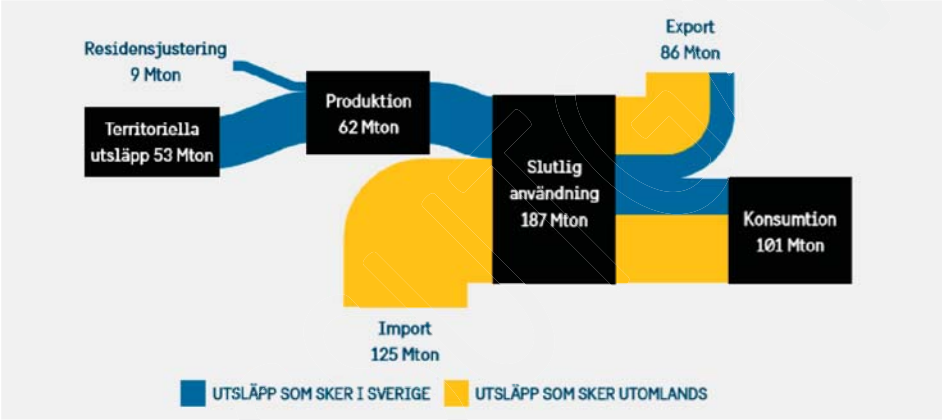

Diagram 7 Flöde över Sveriges utsläpp av växthusgaser. Vad som ingår i statistik baserat på Territoriella utsläpp jämfört med Produktionsbaserade och Konsumtionsbaserade utsläpp.
Data från Klimatpolitiska rådet[12], en editerad version av Naturvårdsverkets diagram[13]

Produktionsbaserade utsläpp motsvarar i stort sätt territoriella utsläpp men med skillnaden att det även ingår vissa utsläpp som produktionen genererar utanför Sveriges gränser, huvudsakligen till följd av internationell transport. Tillsammans med de utsläpp som ett lands import ger upphov till blir detta totalen av vad som orsakas av slutlig användning i landet. För att få fram konsumtionsbaserade utsläpp tas sedan det som går på export bort.

Svenskarnas klimatpåverkan i Sverige och utomlands

Svensk konsumtion leder till utsläpp både i Sverige och utomlands. Utsläpp från tillverkningen av importerade varor utgör huvuddelen av utsläppen från svensk konsumtion. De totala konsumtionsbaserade utsläppen varierar över tid men ligger på ungefär samma nivå under perioden 1994 till 2014 (Diagram 9). Däremot växer andelen av utsläppen som sker i andra länder. Samtidigt som utsläppen från vår konsumtion minskar i Sverige så leder den alltså till stadigt ökande utsläpp utomlands.

[12] Klimatpolitiska rådet, 2019. Klimatpolitiska rådets rapport
[13] Naturvådsverket, 2018. Fördjupad analys av svensk klimatstatistik 2018.

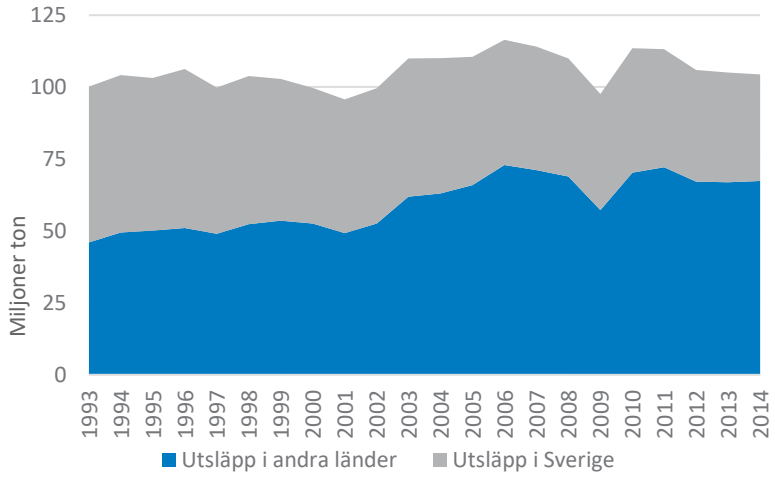

Diagram 8. Konsumtionsbaserade utsläpp i Sverige och i andra länder. Data från Naturvårdsverket.

Mål för konsumtion

Enligt metoden med konsumtionsbaserade utsläpp släpper vi svenska konsumenter ut ca 10 ton växthusgaser per person och år. Enligt rapporten från FN:s klimatpanel IPPC[14] behöver utsläppen reduceras till mindre än 2 ton per person i alla länder år 2050 om vi vill nå tvågradersmålet (Diagram 9). För att klara 1,5-gradersmålet så behöver de genomsnittliga globala utsläppen vara under 1 ton per person till 2050. Se Naturvårdsverket för att läsa mer om de olika sätten att räkna.

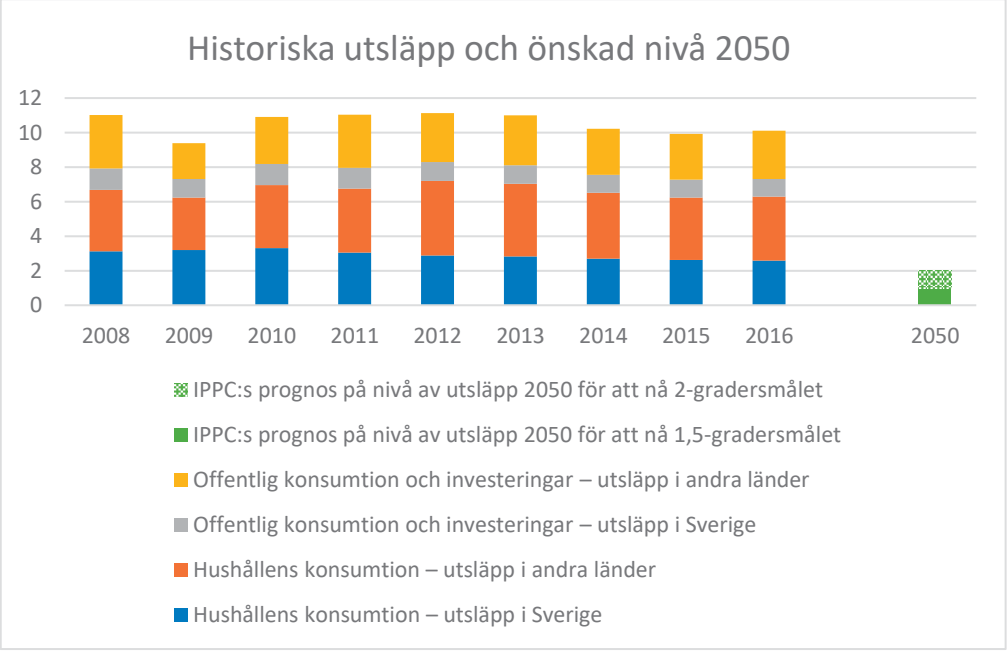

Diagram 9. Historiska konsumtionsbaserade utsläpp per person i Sverige samt IPPC:s prognos på ca 1 ton/person 2050 för att klara 1,5-gradersmålet och 2 ton/person för att nå tvågradersmålet. Baserad på Naturvårdsverkets diagram.

[14] IPPC, 2018 Huppman et al. 2018

Blekinges växthusgasutsläpp ur ett globalt perspektiv

Konsumtionens klimatpåverkan och flyget är två viktiga aspekter som missas i statistik som baseras på territoriella utsläpp. Om man tog hänsyn till dessa skulle Blekinges klimatavtryck vara större än strax under 4 ton per invånare. Det kan man också se om man jämför statistiken ovan med koldioxidbudgeten för Blekinge där även internationella transporter räknas med (inklusive höghöjdseffekten av internationellt flyg). Internationella flygresor ingår inte i den regionala eller nationella utsläppsstatistiken och flygets klimatpåverkan är stor och ökande. I Sverige har antalet utrikes flygresor per person mer än fördubblats sedan början av 90-talet. Enligt en rapport från Chalmers[15] motsvarade utsläppen för internationella flygresor år 2014 ungefär lika mycket som utsläppen från all bilkörning i Sverige. I genomsnitt flyger vi över 5 gånger mer än det globala genomsnittet, vilket genererar cirka 1,1 ton utsläpp per svensk per år. Flygresorna har samtidigt effektiviserats, till stor del genom att flygplanen flyger med färre antal tomma stolar.

REMISSUTGÅVA

[15] Kamb, A., Larsson, J., Nässén, J och Åkerman, J., 2016: Klimatpåverkan från svenska befolkningens internationella flygresor. Metodutveckling och resultat för 1990 – 2014 Chalmers, FRT-rapport 2016:02.

Energianvändning i Blekinge

Energianvändningen för Blekinge beräknades 2015 och sammanställdes i en energibalans, också kallat Sankeydiagram. Energibalansen är ett värdefullt underlag för planering av åtgärder för minskad klimatpåverkan. Genom att beräkna energibalansen för ett geografiskt område ges en bild av ursprunget av energin som används inom olika sektorer. Det kan sedan användas som redskap för att inrikta åtgärdsinsatser på områden där de kan ge störst effekt, både för att minska energianvändningen och för att ersätta fossila bränslen med förnybar energi. Energibalanser finns även framtagna för Blekinges olika kommuner, se ”Illustrerade energibalanser för Blekinges kommuner, år 2013”[16].

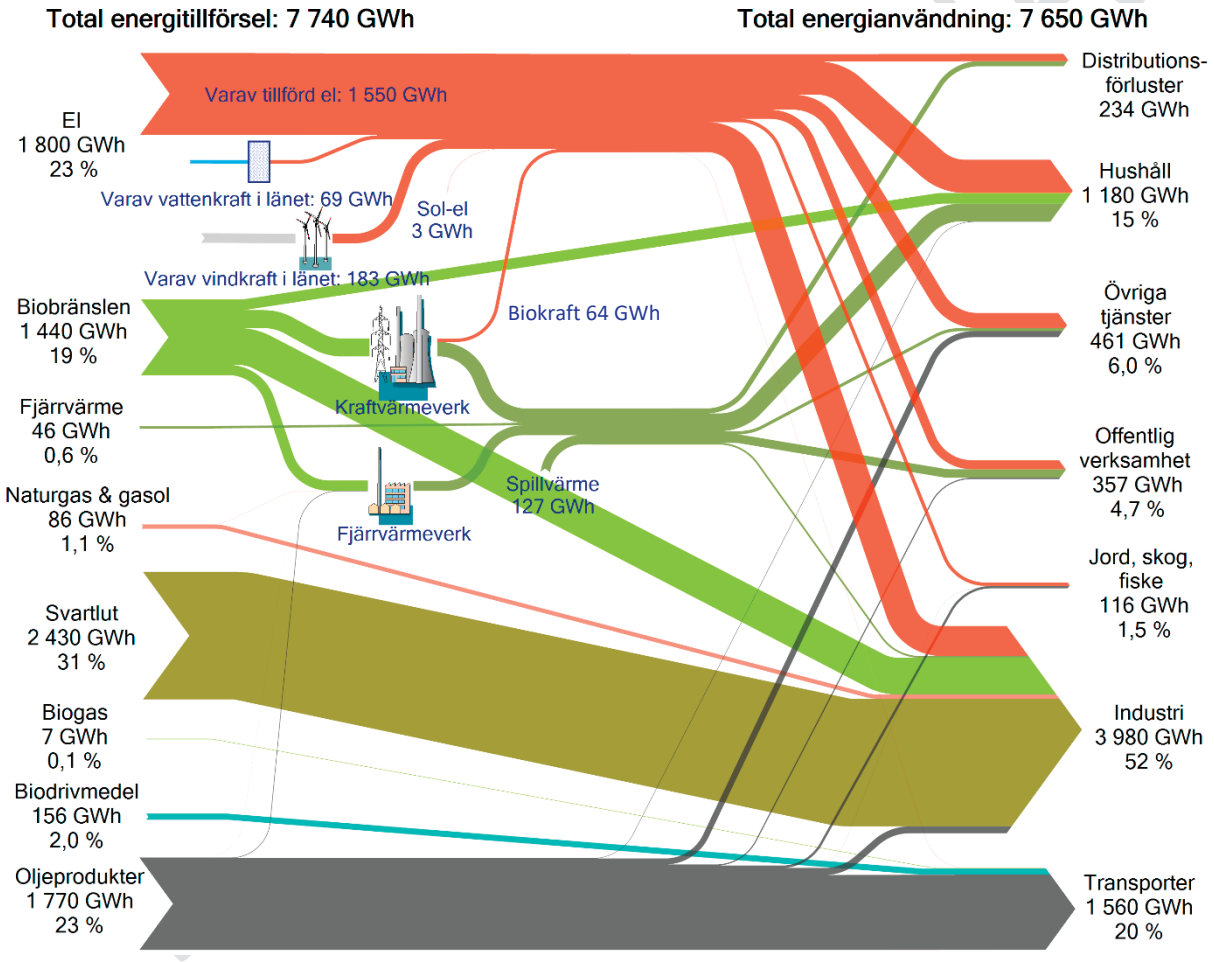

Diagram 10. Energibalans för Blekinge år 2015 illustrerad i flödesdiagram. På vänstra sidan redovisas tillförd energi i form av el och olika bränsletyper som omvandlas till energi. Med pilar illustreras energiflödet till olika användningsområden på högra sidan, kategoriserat för olika samhällssektorer. En skillnad mot energibalansen för år 2013 är att elen som produceras med industriellt mottryck inte är synlig i denna. Det innebär t.ex. att den el som Södra Cell producerar internt på 298 GWh, vara 8 GWh som går ut på nätet, inte syns explicit i diagrammet utan inkluderas i strömmen Svartlut. Kontakta Länsstyrelsen för en närmare beskrivning av metod och kategoriindelning.

I Blekinge är 23 % av energitillförseln av fossilt ursprung, det vill säga oljeprodukter. Det absolut största delen används i transportsektorn, som därmed står för den största mängden fossila

[16] Länsstyrelsen Blekinge, 2016, rapport 2016:14: Illustrerade energibalanser för Blekinges kommuner – Användning av fossil och förnybar energi inom olika samhällssektorer år 2013.

växthusgasutsläpp. Det är i transportsektorn som insatser kan göra störst skillnad. Det behövs olika åtgärder för att minska transporter och dess utsläpp. Det handlar om flera olika åtgärder som att minska antalet transporter, byta färdsätt, effektivisera fordon och motorer, och byta bränslen mot förnybara alternativ. Fördelningen av biodrivmedel i transportsektorn år 2015 var drygt 10 %. Användningen av biodrivmedel domineras av biodiesel från grödor och restprodukter så som animaliska fetter från matindustrin, fiskfett från fiskindustrin och använd matlagningsolja.

I Blekinge står biobränsle för 53 % av den tillförda energin (Diagram 10). Biobränsleanvändningen i Blekinge består till största delen av avlutar, som används i massabruket i Mörrum, och träbränsle som till största delen används till fjärrvärmeproduktion. En mindre andel biobränsle används till uppvärmning i hushåll (ved eller pellets), i jordbruksindustrin eller som biodrivmedel i transportsektorn.

Bioenergianvändningen i sydöstra Sverige, där Blekinge ingår, är större än den genomsnittliga bioenergianvändningen i Sverige, som ligger på drygt 30 %. Den främsta orsaken till det är massabruket i Mörrum. Andra bakomliggande orsaker är den goda tillgången till råvara från skogen, det aktiva skogsbruket i regionen, samt ett väl utbyggt fjärrvärmenät, både i centralorter och i mindre tätorter, samt storskalig kraftvärmeproduktion. De senaste åren har varit gynnsamma för framförallt massaindustrin, vilket har gjort att bioenergianvändningen ökat ytterligare i regionen.

Elanvändningen i Blekinge är störst i hushåll, vilket kan förklaras genom att el används som hushållsel men är också det vanligaste uppvärmningsalternativet i småhus och villor. Fjärrvärmeleveranserna i Blekinge går främst till flerbostadshus och offentlig verksamhet.

Sverige är uppdelat i fyra elområden. Blekinge ligger i elområde 4. I detta område är elenergianvändningen hög medan produktionen är låg. Totalt sätt används 20 % av Sveriges totala elenergi i elområde 4 men endast 4 % produceras i detta område. I Blekinge produceras totalt 329 GWh el ut på elnätet, varav cirka 327 GWh är från förnybara källor. Dessutom producerade Södra Cell i Mörrum 298 GWh el för internt bruk under 2015. Totalt sätt står den förnybara elproduktionen i Blekinge för 29 % av den totala elanvändningen (inklusive Södra Cells elanvändning och produktion). Av den el som levererades ut på elnätet år 2015 stod vindkraften för den största elproduktionen i Blekinge med 183 GWh. El från biokraft (Kraftvärmeproduktion + Södra Cell Mörrum) och vattenkraft bidrog med 72 GWh och 69 GWh el. Solelsproduktionen var år 2015 3 GWh.

REMISSUTGÅVA

Potential för minskade växthusgasutsläpp i Blekinge

Omfattande effektivisering för minskad energianvändning är nödvändigt för att de förnybara energikällorna ska räcka till och en grundförutsättning för att vi ska kunna nå Sveriges vision om netto-nollutsläpp år 2045. Inom det nationella arbetet med Färdplan 2050 har det gjorts ett stort antal utredningar av olika sektorsmyndigheter med analys av effektiviseringsmöjligheterna för respektive sektor. Slutsatserna från de nationella utredningarna är generellt överförbara till Blekinge. Det finns en mycket stor effektiviseringspotential i fysisk planering genom att utforma samhällsstrukturen så att den främjar gång-, cykel och kollektivtrafik. Transporter kan effektiviseras genom utvecklad ruttplanering, samordning av transporter och ökad energieffektivitet hos motorerna. Renovering och energieffektivisering av äldre byggnadsbestånd skapar ytterligare energivinster. Industrin står för en stor andel av energianvändningen där det också finns en mycket stor potential för energieffektivisering.

Utsläppsminskning för olika sektorer

Utsläppen i Blekinge har minskat över tid men minskningen går allt långsammare. Hittills har utsläppsminskningarna främst skett genom åtgärder inom bostadssektorn. Detta är till stor del en effekt av utbyggnaden av fjärrvärmenäten och införandet av koldioxidskatten som gjorde att oljeeldade värmepannor byttes ut mot förnybar energi mellan 2003 och 2014.

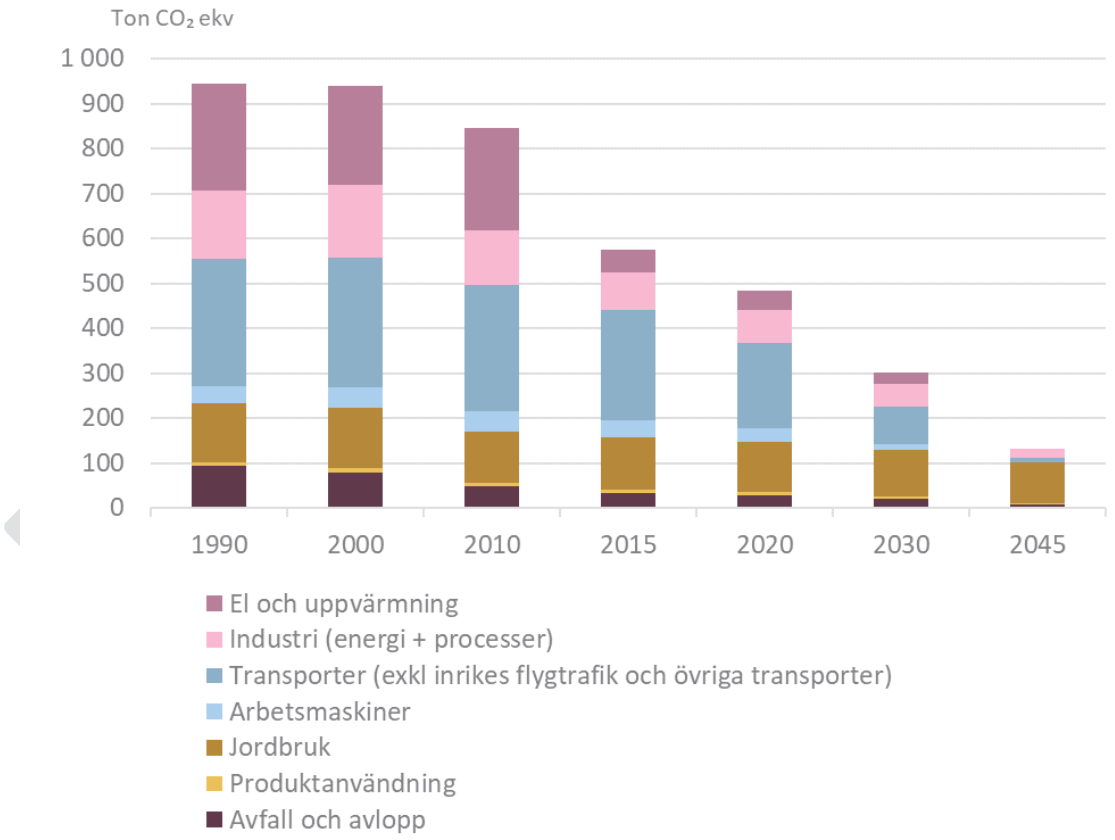

Diagram 11. Utvecklingen av växthusgasutsläpp i Blekinge för olika användningsområden. Både den historiska utvecklingen sedan 1990, och potential för utsläppsminskningar till 2030 och 2045 (källa: SWECO, Regionalisering av klimat- och energimål, rapport nr 16/2018). Till 2030 finns ett nationellt mål om 70 % utsläppsminskning från transportsektorn. Senast år 2045 ska Sveriges växthusgasutsläpp vara netto-noll. Prognosen är att det fortfarande kommer att finnas kvar betydande utsläpp från jordbrukssektorn, vilket kompenseras med insamling av koldioxid, negativa utsläppstekniker (NET).

Transporter är den huvudsakliga källan till utsläppen både nationellt och i Blekinge och står för ungefär 40 % av utsläppen. En total omställning av transportsektorn är en stor utmaning, men innefattar åtgärder som går att implementera på relativt kort sikt. Genom etappmålet för transporter ska merparten, 70 %, av utsläppen från trafiken vara borta redan till 2030. Här finns goda möjligheter för snabb omställning genom övergång till förnybara drivmedel. En grundförutsättning för att stimulera en sådan övergång är tillgång till fossilfria drivmedel och att det finns välutvecklade distributionsnät för dessa. En regional plan för biobränslen och laddinfrastruktur håller på att tas fram för Blekinge, vilken kan bli ett bra stöd för att förbättra tillgången av förnybara drivmedel i länet.

Jordbruket är den näst största utsläppskällan för det som inte omfattas av EU:s handelssystem med utsläppsrätter, både i länet och nationellt. I Blekinge står jordbruket för 20 % av växthusgasutsläppen. Att minska jordbrukets utsläpp hör till klimatomställningens svåraste utmaningar och kommer troligen att genera växthusgasutsläpp även efter 2045. Efter att det genomförts möjliga minskningar genom tillexempel ökad andel vegetabilisk produktion och val av gödseltyp finns en relativt stor andel av utsläppen genom lustgasavgång från brukandet av marken som inte går att minska. Dessa behöver istället kompenseras för genom negativa utsläpp.

Även inom industrin används en betydande mängd fossil energi. I Blekinge är andelen 15 % av växthusgasutsläppen. Här behöver berörda industrier se över olika möjligheter och välja lämpliga platsspecifika lösningar. I Sverige är det några få industribranscher som genererar merparten av de industrirelaterade växthusgasutsläppen nationellt. Satsningar pågår för att kunna genomföra större teknikskiften med utgångspunkt av de färdplaner som har tagits fram av Fossilfritt Sverige, exempelvis för stålproduktionen. I Blekinge finns inte några sådana utsläppsintensiva industrier.

Utsläppen från arbetsmaskiner är relativt liten i Blekinge, runt 5 %. Sektorn påverkas av insatserna som görs för transportsektorn och det finns en stor potential att minska genom bränslebyte. I kategorin ingår framförallt maskiner i industri- och byggsektorn och för vägarbeten, samt användning av maskiner i jord- och skogsbruket.

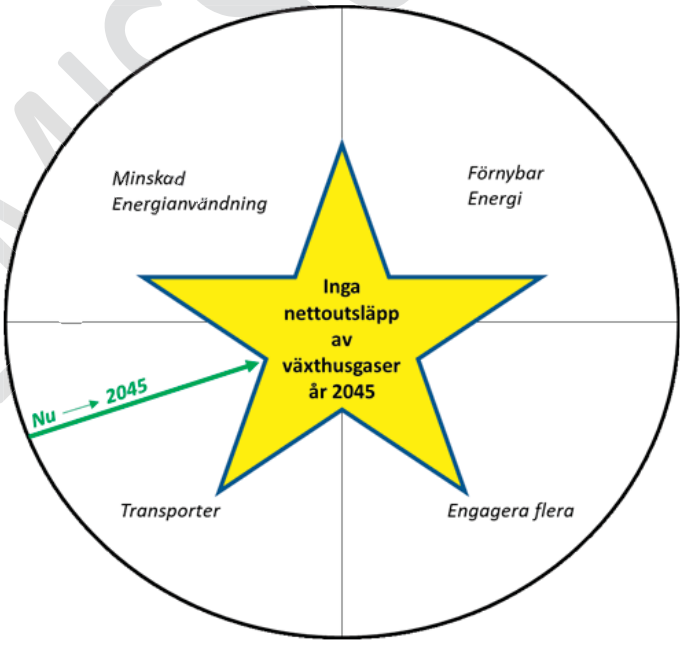
REMISSUTGÅVA

Prioriterade fokusområden för Blekinge

Det krävs kraftfulla åtgärder för att nå Blekinges målbilder och visionen om ett klimatneutralt Sverige år 2045. Alla samhällssektorer behöver bidra; hushållen, industrin, företagen, jordbruk/skogsbruk, offentlig sektor och transporter. Både långsiktiga åtgärder och åtgärder som kan implementeras direkt krävs och åtgärdsplanen för 2020 är ett steg på vägen. Det pågår mycket arbete för att minska samhällets klimatpåverkan och många av åtgärderna i åtgärdsprogrammet för 2017–2020 har redan genomförts. Inom en snar framtid behöver åtgärdsprogrammet ses över och kompletteras med nya insatser för klimatarbetet efter 2020. I Blekinge har de totala utsläppen av växthusgaser minskat med cirka 40 % sedan 1990. Transporter är det enskilda område som står för störst klimatpåverkan och personbilar står för huvuddelen av utsläppen.

Takten i omställningsarbetet måste öka ytterligare i hela sin bredd om vi ska kunna nå målen

Det behövs särskilt stora insatser för att minska utsläppen från transporter.
Ytterligare energieffektivisering ger förutsättningar till att optimera användningen när samhällets energibehov ökar.
Det är strategiskt viktigt att på ett hållbart sätt ta vara på den energi som kan utvinnas ur restprodukter och biomassa från närområdet, till exempel skogsindustri, djurhållning och hushållsavfall.
Omställningsarbetet kan underlättas genom ökad medvetenhet om behov och möjligheter. Alla åtgärder för minskad klimatpåverkan ska utformas utifrån en hållbar utveckling i ett helhetsperspektiv.

Många av de föreslagna åtgärderna är neutrala i relation till andra intressen utöver minskad klimatpåverkan. För åtgärder som kan påverka andra intressen finns ofta bra förutsättningar att hitta lösningar som är gynnsamma ur flera perspektiv, medan vissa åtgärder kan kräva mer resonemang och samordning där aktörerna måste söka andra lösningar än de man traditionellt har valt.

REMISSUTGÅVA

Minskad energianvändning och energieffektivisering

År 2020 ska energianvändningen i Blekinge minskat med 20 % jämfört med år 1990.
Blekinge bidrar till Sveriges mål om 50 % effektivare energianvändning till 2030 jämfört med 2005.

Omställningen till det fossilfria välfärdssamhället kommer att gå i flera steg och åtgärder behöver pågå parallellt. Samtidigt som man fasar ut de fossila bränslena, behövs stora insatser för energieffektivisering, och utveckling av energisnål teknik och ett framtida elnät som både är flexibelt och robust. Samhället blir ständigt mer beroende av elenergi. För klimatarbetet är det speciellt viktigt att det skapas förutsättningar för elektrifiering av transportsektorn men även omställningen till en fossiloberoende industrisektor påverkar samhällets energibehov. I arbetet med att minska energianvändningen och att hitta nya användningsområden för spillvärme kan det underlätta att arbeta utifrån metoderna cirkulär ekonomi och industriell symbios.

Ett gällande förhållningssätt i åtgärdsarbetet gentemot övergripande mål för klimat- och energi är att:

1. I första hand minska energianvändningen (till exempel tilläggsisolering av hus, effektivare körrutter för godstransporter och minskade transporter)
2. I andra hand använda energi mer effektivt (till exempel nyttjande av spillvärme, byte till energieffektiva varor och sparsam körning)
3. I tredje hand satsa fullt på omställning till förnybar energi (till exempel konvertering från olja till fjärrvärme eller geoenergi)

Diagram 12. Energipyramiden sätter ramarna för energiomställningen. I första hand krävs minskad energianvändning för alla sektorer, optimering kan även ske genom energieffektivisering och slutligen krävs en övergång till förnybar energi.

Exempel på insatser från åtgärdsplanen till 2020 som främjar minskad energianvändning är:

- Öka kunskapen om energieffektiviseringsåtgärder inom miljötillsynen hos kommunerna och Länsstyrelsen
- Ge rådgivning om energieffektivisering till små och medelstora företag i samband med miljötillsyn
- Vidareutveckla nätverk för större fastighetsägare i länet kring energieffektivisering och förnybar energiproduktion.

REMISSUTGÅVA

Förnybar energi

- År 2020 ska andelen förnybar energi utgöra 80% av energianvändningen.

- Blekinge bidrar till Sveriges mål om 100% förnybar elproduktion 2040

  Blekinges regionala solenergimål:
  Senast år 2030 ska det finnas 110 MW installerad effekt, vilket motsvarar cirka 5 % av elanvändningen år 2030 (ca. 110 GWh).

Förnybar el

Omställningen till hundra procent förnybar elproduktion med förutom vattenkraft och biokraft, ökade andel intermittent kraft som vindkraft och solenergi ger en elproduktion som är mer väderberoende och med varierande tillgång över dygnet och mellan säsonger. Ett sådant energisystem ställer högre krav på elnätet med större behov av energilagring och användarflexibilitet. En framtidstendens är utveckling av smarta elnät där energiuttaget kan optimeras när tillgången på elnätet är som störst. På det sättet kan exempelvis batterierna i elbilar användas till tillfällig lagring av el.

Idag är elproduktionen och elkonsumtionen i Sverige inte jämnt fördelad. Det produceras mycket el i de norra delarna av landet och det används mycket i de södra delarna av landet. Om man bygger ut vindkraften i norr när elen behövs i söder, kan det bidra till att man förutom rena effektförluster i elnätet, också får svårt att leverera den mängd el som behövs i ett visst område på grund av att elnätets kapacitet inte räcker till[17]. Här kan lokala satsningar på energiproduktion från vind, biokraft och solkraft vara en del av lösningen. Som åtgärd för Förnybar energi behövs både kartläggningar av dagens situation och insatser för ökad produktion. Exempel från åtgärdsprogrammet är:

- Redovisa flaskhalsar i el- och värmenätet.
- Redovisa industrier med potential för leverans av överskottsvärme i översiktsplanen.
- Redovisa områden för produktionsanläggningar av förnybar energi (exempelvis vind, sol, biomassa inklusive organiskt avfall) i översiktsplanen.

Solkraftens förutsättningar

Idag står solelsproduktionen för ungefär 0,4 % av elanvändningen i Blekinge vilket är en liten del. Länet har goda förutsättningar för solenergi, inte minst i kustområdena. För att ta vara på detta och främja solenergins utveckling i Blekinge, har ett flertal förberedande insatser gjorts. Bland annat finns en allmän tillgänglig karttjänst, Blekinges solkarta, där man kan se solinstrålningen på länets fastigheter och uppskatta mängd producerad energi[18]. Länsstyrelsen Blekinge har även undersökt solenergipotentialen i länet. Det finns mycket goda förutsättningar bara genom att ta lediga takytor i anspråk[19].

[17] Energimyndigheten, ET 2016:05 Vägval och utmaningar för energisystemet
[18] Solkartan finns med en hemsideadress per kommun. Se t.ex. http://analys.tyrens.se/solkartan/blekinge/olofstrom/
[19] Länsstyrelsen Blekinge, 2018, rapport 2018:11 Solelpotentialen i Blekinge per kommun.
Länsstyrelsen Blekinge, 2014, rapport 2014:10 Solenergipotentialen för Blekinges bebyggelse enligt två framtidsscenarier.

REMISSUTGÅVA

Blekinges regionala solenergimål är att det senast år 2030 ska finnas 110 MW installerad effekt, vilket motsvarar cirka 5 % av elanvändningen år 2030 (ca. 110 GWh). Den installerade effekten i Blekinge har ökat kraftigt, från 2MW år 2015 till 7,6 MW år 2018. I Karlskrona byggs för tillfället Sveriges största solcellspark med en potential på 6 MW. För att nå detta mål krävs dock fler insatser för att uppmärksamma länets aktörer på den stora potential som finns. En åtgärd i åtgärdsprogrammet riktas till att i större utsträckning få in solenergi i planeringsprocesser:

- Genomför utbildningar riktat till kommunala och regionala samhällsplanerare med syfte att planera för solenergi.

Vindkraftens förutsättningar

Som kustlän har Blekinge, förutom sol, också goda förutsättningar för vindkraft. Här är det dock många intressen att ta hänsyn till vid planering av vindkraftverk och vindkraftparker, både på land och till havs. Senast tillgängliga uppgift på vindkraftselproduktion i Blekinge är från 2015, och då var den 183 GWh/år[20] vilket motsvarar drygt 8 % av elanvändningen i Blekinge.

På grund av det låga elpriset under de senaste åren har vindkraftsutvecklingen stannat av i Södra Sverige. I Blekinge fick Blekinge Offshore år 2016 avslag för att bygga en stor vindkraftspark till havs med potential på 7–8 TWh/år. Vindkraftspark-projektet Taggen i Hanöbukten är inne i en tillståndsprocess och kan driftsättas först efter 2022. Potentialen för vindkraft i Blekinge ca 1,3 TWh/år.

Biokraftens förutsättningar

Biokraften i Blekinge har ökat de senaste åren genom att två anläggningar för småskalig kraftvärme har installerats i Ronneby, med en total elproduktion på ca 3 GWh/år. Totalt står biokraften (inklusive biokraftproduktionen på Södra Cell) för ca 17 % av elanvändningen i Blekinge. Det finns fortsatt potential att öka den småskaliga kraftvärmen med ett par hundra MWh/år i Blekinge och en åtgärd i åtgärdsprogrammet är att hitta stora användare av fossil industri och ge stöd att ställa om.

- Kartlägga stora användare av fossil energi och föreslå lämpligt förnybart alternativ.

Vattenkraftens förutsättningar

Utbyggnaden av vattenkraften är begränsad men det är viktigt att vi bevarar den vattenkraft som finns i länet idag eftersom den utgör en betydande andel, cirka 3 % av elanvändningen. Likt el från bioenergi är vattenkraften till stor del reglerbar och väderoberoende. Dessutom produceras elen när elbehovet är som störst.

REMISSUTGÅVA

[20] SCB Statistikdatabasen (http://www.statistikdatabasen.scb.se)

Förnybar värme

I Blekinge används el, fjärrvärme och biobränsle (främst i form av ved och pellets) till uppvärmning i småhus, flerbostadshus och fritidshus. Oljeanvändningen utgör en liten andel. Fjärrvärmeproduktionen i Blekinge är till största delen förnybar och består av produktion i kraftvärmeverk, fristående värmeverk och av spillvärmeleveranser från framförallt produktion och användning av bioenergi vid massaindustrin i Blekinge.

Förutsättningar för förnybar värme

Det finns mer tillgänglig spillvärme i Blekinge från industrier än vad som används. Fjärrvärmeleveranserna av spillvärme från Södra Cell Mörrum planeras öka med 100 GWh/år efter 2018. Även från andra industrier kan spillvärme användas för uppvärmning. Trots det finns det fortfarande en liten andel olja i fjärrvärmeproduktionen. Denna skulle kunna bytas ut mot förnybara alternativ, så även inom industrin. En åtgärd för detta i åtgärdsprogrammet är att:

- Undersök var det är lämpligt att utveckla distributionssystem för fjärrvärme och fjärrkyla vid lokalisering av utvecklingsområden.

Förnybara drivmedel

Idag produceras biodrivmedel i Blekinge i form av biogas på VMAB i Blekinge, cirka 2,4 Mm^3 fordonsgas/år. Södra Cell i Mörrum levererar sin biprodukt råtalldiesel till Sun-pine som i sin tur levererar produkten Talldiesel till Preem i Göteborg. Talldiesel blir sedan till HVO som säljs ren eller blandas i vanlig diesel.

Under de senaste åren har det möjliggjorts för Blekingeborna att tanka biogas. Idag finns tankställen för biogas i samtliga av länets kommuner.

Biogasens förutsättningar i Blekinge

Det finns potential att producera mer biogas i Blekinge, framförallt från gödsel i Blekinges västra kommuner. En åtgärd i åtgärdsprogrammet är att:

- Stimulera samarbete med fokus på biogasproduktion.
- Arrangera evenemang för att uppmärksamma ett fossilfritt lantbruk för at inspirera till att använda biodiesel i arbetsmaskiner.

Biobränslepotential i Blekinge

Blekinge har potential att ta ut mer biobränsle från skogen. Blekinge är ett län med mycket skog och som har möjlighet att bli nettoleverantörer av skogsbränsle. Det finns potential att ta ut mer GROT (grenar och toppar) från skogen, upp till dubbla mängden (720 GWh/år). Det finns även potential att öka uttaget av stamved med upp till 180 GWh/år. Den stora utbyggnaden som Södra Cell Mörrum gjort de senaste åren medför en förväntad ökande export av bark på upp till 470 GWh per år.

REMISSUTGÅVA

Transporter

- År 2020 ska andelen förnybara drivmedel utgöra minst 15 % av den totala drivmedelsanvändningen.

- Blekinge bidrar till att Sveriges mål om en fossilfri fordonsflotta är uppnått till 2030. Här är det viktigt att offentliga organisationer går före och driver på utvecklingen.

Transporter är det som har störst klimatpåverkan i Blekinge. Sektorn står för över 40 % av länets samlade utsläpp, framförallt på grund av personbilstrafiken. Det är en större andel än transportsektorn nationellt, där den står för ungefär en tredjedel av utsläppen, vilket beror på att industrisektorns utsläpp är lägre i Blekinge. Omställning av transportsektorn har identifierats som speciellt viktig för att minska Sveriges klimatpåverkan och det gäller även för Blekinge. Det är inom den här sektorn som flest åtgärder kan göras med störst effekt för en minskad klimatpåverkan.

År 2030 ska utsläppen från transporter inom Sverige vara 70 % lägre än idag för att sedan fortsätta minska. Under de närmaste 10 åren måste vi både minska behovet av transporter och ställa om till mer resurssnåla och klimatsmarta alternativ[21]. En omriktning av investeringar måste komma snabbt, inte minst eftersom en bil är i trafik i genomsnitt 17 år innan den skrotas. Detta faktum innebär också att hela fordonsflottan inte kommer att vara utbytt vid målåret 2030, utan det krävs även åtgärder för att minska utsläppen inom den befintliga fordonsflottan. Klimatpolitiska rådets första rapport som publicerades i mars 2019 visar att de pågående nationella insatserna för transportsektorn inte är tillräckliga[22]. Nuvarande insatser och politiska beslut motsvarar bara hälften av vad som krävs för att nå målet till 2030.

Fördelningen av växthusgasutsläpp mellan olika transportslag i Blekinge

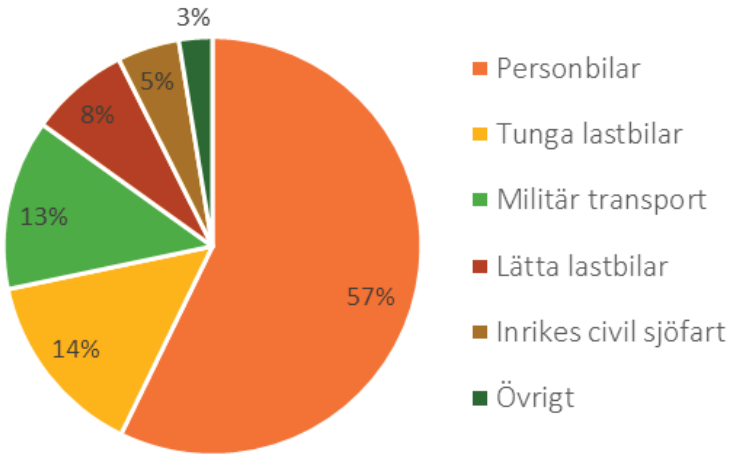

Diagram 13. Fördelningen mellan utsläppen från olika fordonstyper i Blekinge. I kategorin Övrigt ingår Bussar, Mopeder och motorcyklar. Indata är RUS-statistik från 2015 från Nationella Emissionsdatabasen.

[21] Strategisk plan för omställning av transportsektorn till fossilfrihet (ER 2017:07). Framtagen av Boverket, Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Trafikanalys, Trafikverket och Transportmyndigheten inom ramen för Energimyndighetens regeringsuppdrag.
[22] Klimatpolitiska rådet, 2019. Klimatpolitiska rådets rapport

REMISSUTGÅVA

I målet för transportsektorn ingår inte flygets utsläpp. Varken de nationella flygresorna, eftersom det ingår i EU:s handel med utsläppsrätter, eller de internationella flygresorna eftersom utgångspunkten är territoriella utsläpp. När flygtrafiken undantas står resorna med personbil för 57 % av transportsektorns klimatpåverkan i Blekinge (Diagram 13). Utsläppen från personbilar har minskat något över tid men minskningen går allt långsammare.

Orsak och potential till omställning

Utsläppen från transportsektorn beror på tre faktorer: trafikmängden – totala antalet körda kilometer), hur effektivt transportarbetet är – både gällande vilka färdmedel som används (exempelvis skillnad mellan tåg och bil) och hur effektivt de utnyttjas (exempelvis fyllnadsgrad för varutransporter) samt utsläppsintensiteteten – som framförallt beror på vilket drivmedel som används men också körsätt. Det behövs åtgärder inom alla tre delar om det ska vara möjligt få till en tillräckligt snabb omställning av transportsektorn, men regeringen har speciellt tryckt på att klimatmålet nås genom en ökning av användningen av biodrivmedel[23]. Transportsektorns bränslebehov är idag cirka 92TWh, om flyg och sjöfart räknas med[24]. Det kan jämföras med IVL:s beräkning av potentialen för produktion av biodrivmedel i Sverige som är 15-28TWh[25]. Elektrifiering är ytterligare en del av omställningen inom transportsektorn, och forskarna räknar med att det i bästa fall kan bidra med 9TWh. Detta ger ett gap på minst 55TWh mellan tillgång och behov och även om Sverige troligen kommer att vara fortsatt beroende av import av fordonsbränsle så krävs utökade insatser för de andra delarna av omställningen av transportsektorn.

I dagsläget pågår, tvärtemot av vad som krävs, en stadig ökning av trafikvolymen på våra vägar. Framförallt är det personbilstrafiken som har ökat sedan 1950-talet. Orsakerna finns både på befolkningsnivå och genom marknadsmässiga förutsättningar. För näringslivet spelar förändrade produktionsmönster och en mer globaliserad marknad en stor roll medan befolkningsökning, samhällsstruktur och en positiv ekonomisk utveckling påverkar utvecklingen för personbilstrafiken. På senare tid har det varit en samhällsutveckling med ökad internethandel. Å ena sidan minskar det individens behov av att resa men samtidigt ökar godstransporterna. Särskilt då möjligheten att lämna tillbaka och byta varor ofta är generösa, och eftersom många företag vill kunna erbjuda snabb leverans vilket gör att godstransporterna ofta kör med låg fyllnadsgrad. Exempel på åtgärder i åtgärdsplanen som främjar en reducering av trafikvolymen är:

Distansarbete

- Information om samåkningssystem och hållbar arbetspendling
- Ökad andel resfria möten
- Förbättrad samordning av transporter inom varukedjor
- Cykelfrämjande insatser

Beteendepåverkan

För att transportmålet till 2030 ska vara möjligt att nå krävs ändrade resvanor på bred front. En omställning till färdmedel som gång-, cykel och kollektivtrafik är ett enkelt sätt att minska

[23] Klimatpolitiska rådet, 2019 Klimatpolitiska rådets rapport.
[24] Energimyndigheten, 2018. Drivmedel 2017 redovisning av uppgifter enligt drivmedelslagen och hållbarhetslagen, 2018:17.
[25] Martin, Michael m.fl. (2017a) Environmental and socio-economic benefits of Swedish biofuel production. Report No 2017:01, F3.

REMISSUTGÅVA

klimatpåverkan, framförallt i städer, utan att det kräver stora investeringar. Samtidigt bidrar en sådan övergång också till en attraktivare stadsmiljö[26]. Beteendeförändring är nyckeln men det bygger på att attraktiviteten för alternativ som kollektivt resande och gång och cykel ökar jämfört med bilen. Exempel på insatser från åtgärdsplanen till 2020 som främjar det är:

- Pendelparkeringar för cykel och bil vid kollektivtrafiksknutpunkter för att underlätta kombinerat resande.
- Förbättrat cykelnät, utbyggnad, snabbare, säkrare, förbättrad framkomlighet
- Ett förbättrat hållbarhetstänk gällande tillgänglighet och transport inom samhällsplaneringen
- Informationsinsatser
- Parkeringsnorm och parkeringspolicy

REMISSUTGÅVA

[26] Regeringens skrivelse, Strategi för levande städer-politik för en hållbar stadsutveckling.

Engagera flera

- Till år 2020 ska medborgarna vara väl medvetna om konsumtionens påverkan på klimatet.
- De konsumtionsbaserade utsläppen minskar stadigt i Blekinge. Till 2045 är de mindre än 2 ton per invånare.

För att världen ska kunna begränsa uppvärmningen till högst tvågrader behöver Blekinge och Blekingebor ha ansvar för hela sin klimatpåverkan. Blekinges Klimat- och energistrategi har därför mål riktade mot konsumtion. Under 2 ton per person är en hållbar nivå för konsumtionsbaserade utsläpp, och målet är att Blekinge ska nå det senast år 2045. Fokusområdet engagera flera innefattar både åtgärder inom offentlig upphandling och omställning till en mer hållbar livsstil på individnivå. Konsumtionen på individnivå är svårare att påverka och omställningen bygger därmed delvis på ökad kunskap. På kort sikt är därför en ökad medvetenhet bland medborgarna prioriterat.

Förutom en större kännedom om klimatpåverkan kopplat till konsumtion är det också viktigt med en samhällsstyrning som gör det lätt att göra rätt och är begränsande för det som genererar negativa klimateffekter. I Klimat- och energistrategins åtgärdsprogram som sträcker sig över 2017–2020, finns flera aktiviteter som syftar till att främja hållbar konsumtion. Dessa går som en röd tråd genom samtliga fyra fokusområden, allt ifrån konsumtion av klimatsmarta resor och drivmedel, till att stimulera återanvändning och delningstjänster. Kombinationen av styrmedel och systemförändringar, men även individernas val spelar in för att komma framåt i klimatfrågan, och här spelar åtgärderna i programmet en stor roll.

I dagsläget finns inte någon enkel metod att bryta ner de konsumtionsbaserade utsläppen till enskilda län. För Sverige beräknas konsumtionsbaserade utsläpp genom en modell, vilken ger en viss osäkerhet om man bryter ner utsläppen till en högre upplösning. När det finns enklare och mer rättvisande metoder tillgängliga för att beräkna konsumtionsbaserade utsläpp på länsnivå planerar vi att följa upp målet enligt dessa.

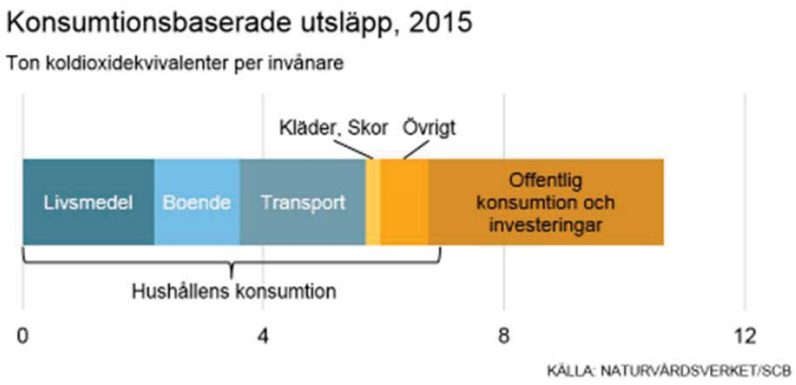

Diagram 14. Hushållens konsumtion kan delas in i framförallt tre stora konsumtionsområden: livsmedel, transporter och boende. Dessa utgör tillsammans cirka 80 % av utsläppen från hushållens konsumtion.

REMISSUTGÅVA

Hushållens konsumtion

Enligt det konsumtionsbaserade beräkningssättet står hushållens årliga konsumtion för cirka sju ton växthusgaser per person. För att de långsiktiga klimatmålen ska nås måste konsumtionsvanorna förändras. De största utsläppsminskningarna som en privatperson kan bidra med är färre internationella flygresor, mindre köttkonsumtion och mer hållbara fordonstransporter[27]. Inköpsklasserna Transport och Livsmedel står vardera för ungefär 20 % av de konsumtionsbaserade utsläppen. Den tredje största inköpskategorin är boende med ungefär 10 %.

Genom att utnyttja det ökande hållbarhetsintresset hos allmänheten kan företag bli lönsamma och samtidigt minska sina utsläpp genom att skapa nya affärsmodeller och produkter för framtiden. Fler företag behöver förändra sitt synsätt och skapa en cirkulär affärsmodell där varor och material blir en del av ett naturligt eller tekniskt kretslopp med återbruk och återvinning. Sådana system ställer höga krav på produktdesign och förbättrade återvinningsmetoder, men kräver också starkare politisk styrning. Delningsekonomi som går ut på att hyra, dela eller låna saker ifrån varandra istället för att själv äga är ytterligare ett exempel på alternativ konsumtion med minskad resursåtgång. Offentliga aktörer kan stimulera sådana initiativ och hjälpa medborgarna att minska sitt klimatavtryck. Exempel på insatser från åtgärdsplanen till 2020 som främjar det är:

- Stimulera återanvändning av möbler och utrustning
- Utveckla delningstjänster och återbruk
- Öka kompetensen om cirkulära affärsmodeller i företag

Jämställdhetsperspektivet måste också beaktas för att skapa acceptans för klimatomställningen och det gäller speciellt fokusområdet Engagera flera. Förutsättningarna för en livsstil med små växthusgasutsläpp varierar beroende på var man bor. Skillnaderna mellan stad och landsbygd är stora, exempelvis när det gäller tillgänglighet och utbud för hållbar transport. Vidare belastar åtgärder för minskad klimatpåverkan ofta olika inkomstklasser olika. Dels genom att de ekonomiska förutsättningarna för att göra hållbara val varierar, men också eftersom klimatpåverkan generellt är större från konsumtionsstarka samhällsgrupper. Det har även visat sig att det finns könsspecifika skillnader mellan kvinnor och män i fråga om livsstil och konsumtionsmönster och därmed påverkan på klimatet[28]. Kvinnor avger generellt ett mindre ekologiskt fotavtryck och orsakar mindre klimatpåverkan än män. Det kan bland annat kopplas till att män generellt har bättre tillgång till ekonomiska resurser och en större mobilitet och resande. Ett förändrat beteende bland män, särskilt högavlönade män, kan därmed vara en nyckelfaktor i arbetet för minskad klimatpåverkan.

Offentlig konsumtion

Vård, skola, kollektivtrafik, förvaltning och andra statliga verksamheter kräver alla många varor och tjänster. Dessutom förvaltar offentliga aktörer mycket kapital, exempelvis i fastigheter och pensionsfonder. Offentlig konsumtion står för en tredjedel av de konsumtionsbaserade utsläppen (Diagram 14)[29]. Eftersom det handlar om skattebetalarnas pengar bör offentlig sektor vara en

[27] https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-per-omrade/
[28] MVB 2007:02, En studie om jämställdhet som förutsättning för hållbar utveckling, författare G. Johnsson-Latham.

REMISSUTGÅVA

föregångare i klimat- och energiarbetet och arbeta med att minska sina konsumtionsbaserade utsläpp.

Den offentliga konsumtionen sker huvudsakligen genom offentlig upphandling. Genom en aktiv upphandling där det ställs relevanta miljökrav skapas en efterfrågan på hållbara produkter. Offentliga aktörer är ofta attraktiva som kunder genom den stora volym som köps in vilket skapar möjlighet till att ställa krav. Det stimulerar utveckling i miljöteknik och ett bredare generellt utbud av hållbara företag och produkter. På så sätt kan både tillgången förbättras och priset sjunka vilket möjliggör för fler att välja gröna alternativ. Exempel på insatser från åtgärdsplanen till 2020 som främjar det är:

- Öka kompetensen om miljökrav inom offentlig upphandling
- Genomföra klimatberäkningar av kommunala måltider och anpassa menyn därefter

REMISSUTGÅVA

Genomförande

Mycket behöver göras för att begränsa den globala uppvärmningen, och tempot i klimatarbetet måste öka. Genom en stegvis samhällsförändring kan vi skapa ett hållbart och samtidigt mer attraktivt Blekinge. För att nå dit behövs åtgärder på bred front och omställningen blir effektivast om den sker på flera samhällsnivåer. Företag, kommuner, myndigheter och enskilda måste alla bidra, och det är genom samverkan som vi lyckas.

Klimatsamverkan Blekinge

Klimatsamverkan Blekinge bildades under 2011 för att vara en samordnande och pådrivande kraft till länets klimat- och energiarbete. Både aktörer från det offentliga och näringslivet ingår och ledorden är att skapa samsyn, samverkan och samordning utan att skapa nya organisationer. Arbetet utgår från målen i Blekinges regionala klimat- och energistrategi. Klimatsamverkans styrgrupp bestämmer de prioriterade insatsområdena för strategin och Klimatsamverkans arbete. De som ingår i styrgruppen är personer i ledningsposition från offentliga aktörer och utvalda branscher inom näringslivet. Klimatsamverkans operativa arbete leds av en beredningsgrupp bestående av Energikontor Sydost, Region Blekinge och Länsstyrelsen. För att ge större genomslag för klimat- och energiarbetet finns också en tjänstemannagrupp där länets alla kommuner är representerade.

Klimat- och energistrategin

Blekinges gemensamma Klimat- och Energistrategi pekar ut riktningen för det fortsatta arbetet i länet. Klimat- och Energistrategin utgör ett underlag för andra strategiska program såsom kommunala energiplaner, infrastrukturprogram, miljöprogram och översiktsplaner. Genom en tydlig inriktning av Blekinges klimatarbete underlättas också prioriteringar och beslut för andra aktörer och kan inspirera till affärssatsningar och utveckling av nya innovativa lösningar.

Åtgärdsprogram

En viktig del av Klimat- och energistrategin är det tillhörande åtgärdsprogrammet. Det första åtgärdsprogrammet gällde mellan 2013–2016 och har sedan uppdaterats för perioden 2017–2020. Numera är det helt integrerat med Blekinges regionala åtgärdsprogram för miljömålen. Insatserna för att minska utsläppen måste givetvis fortsätta även efter 2020 och det behövs ytterligare åtgärder på längre sikt för att vi ska nå Parisavtalet och hålla oss inom en säker uppvärmning. Att samordna klimatfrågan med arbetet med miljömålen är en styrka och underlättar arbetet. Nya åtgärder planeras därför att tas fram när åtgärdsprogrammet för miljömålen uppdateras under 2020.

Åtgärdsprogrammet har tagits fram genom flera workshops med deltagare från kommuner, Miljöförbund Blekinge Väst, Region Blekinge, Energikontor Sydost, Klimatsamverkan Blekinge, Netport Energikluster, Landstinget Blekinge, Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen. Tillsammans identifierades behov och prioritering av de viktigaste insatserna för Blekinge. Åtgärderna i strategin behöver införas i verksamhetsmål och egna handlingsplaner hos aktörer som kommuner, myndigheter, organisationer och enskilda företag. Mycket av klimat- och energiarbetet är lämpligt att genomföra inom ordinarie verksamhet. Vissa åtgärder kräver dock uppstart av projekt och eventuellt extern finansiering. På sikt betalar investeringar i klimat- och energiåtgärder ofta tillbaka sig.

REMISSUTGÅVA

Installation av solpaneler och insatser för energieffektivisering är två goda exempel. Någon specifik finansiering följer inte med åtgärderna i detta program.

Genomförande och uppföljning följer den struktur som finns i åtgärdsprogrammet för miljömålen. Avsikten är att åtgärder ska påbörjas och genomföras inom programperioden 2017–2020. Åtgärderna har formulerats så att de ska vara tydliga och uppföljningsbara. För varje åtgärd finns förslag på huvudaktör och medaktörer, samt hur åtgärden ska följas upp. Det är upp till aktörerna att åta sig att genomföra och prioritera åtgärder. Huvudaktören har huvudansvar för att initiera och genomföra åtgärden. Medaktörer förväntas bidra till genomförandet, till exempel genom att implementera åtgärden inom sin egen verksamhet. Det finns åtgärder som både riktar sig till offentliga och privata aktörer, men av resursskäl är uppföljningen inriktad på de offentliga aktörerna. I enstaka fall är åtgärderna tidsatta, men för flertalet åtgärder saknas tidpunkt för genomförande eftersom aktörerna som åtar sig åtgärderna måste få möjlighet att planera in dem i sin verksamhet. Länsstyrelsen kommer att följa upp åtgärdsarbetet varje år i samband med årsredovisningen. Detta görs genom att fråga aktörerna om genomförandegraden för åtgärden.

REMISSUTGÅVA

REMISSUTGÅVA

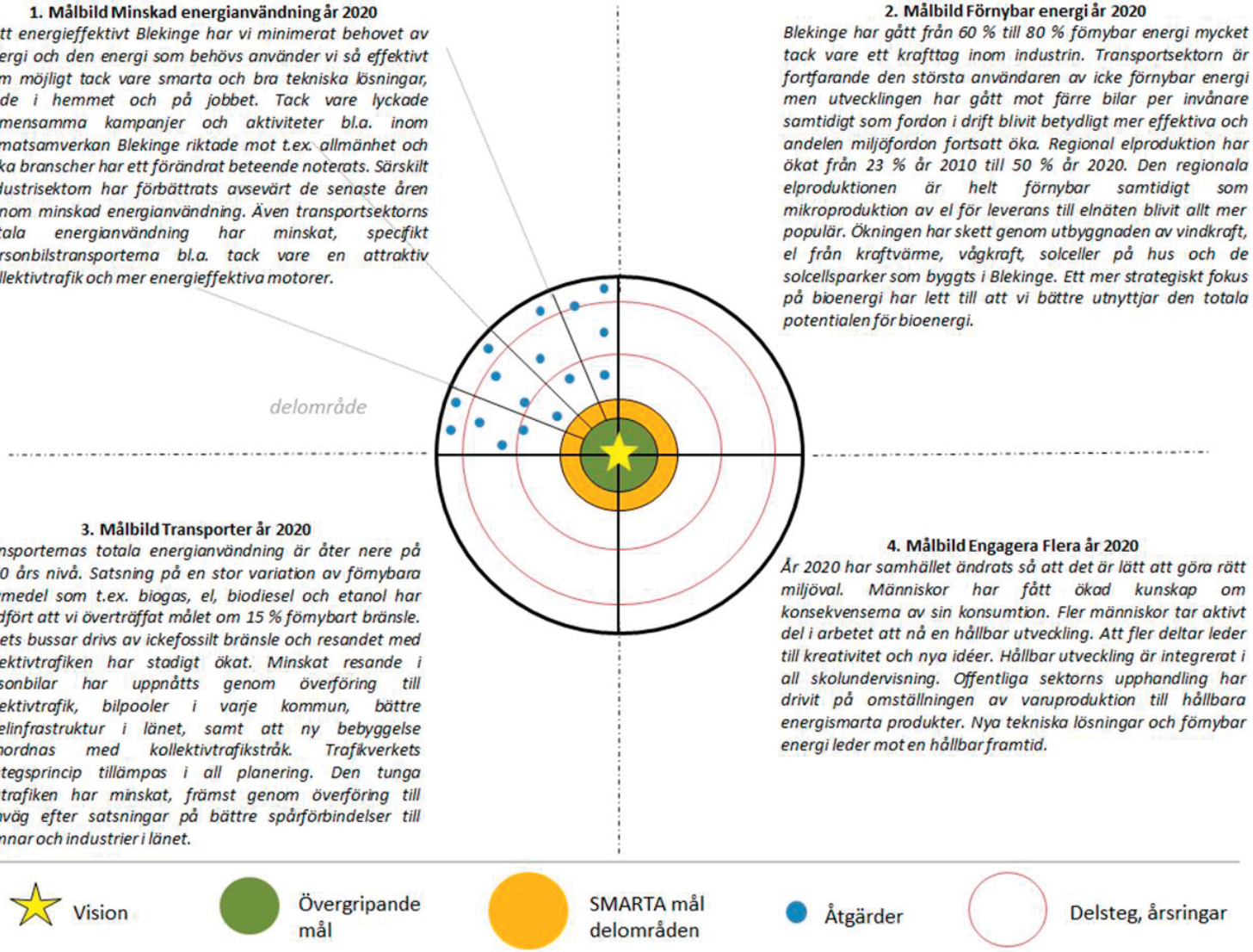
Bilaga 1: Piltavla– målbilder och beskrivning av klimat- och energistrategins olika delar

1. Målbild Minskad energianvändning år 2020

I ett energieffektivt Blekinge har vi minimerat behovet av energi och den energi som behövs använder vi så effektivt som möjligt tack vare smarta och bra tekniska lösningar, både i hemmet och på jobbet. Tack vare lyckade gemensamma kampanjer och aktiviteter bl.a. inom Klimatsamverkan Blekinge riktade mot t.ex. allmänhet och olika branscher har ett förändrat beteende noterats. Särskilt industrisektorn har förbättrats avsevärt de senaste åren genom minskad energianvändning. Även transportsektorns totala energianvändning har minskat, specifikt personbilstransporterna bl.a. tack vare en attraktiv kollektivtrafik och mer energieffektiva motorer.

2. Målbild Förnybar energi år 2020

Blekinge har gått från 60 % till 80 % förnybar energi mycket tack vare ett krafttag inom industrin. Transportsektorn är fortfarande den största användaren av icke förnybar energi men utvecklingen har gått mot färre bilar per invånare samtidigt som fordon i drift blivit betydligt mer effektiva och andelen miljöfordon fortsatt öka. Regional elproduktion har ökat från 23 % år 2010 till 50 % år 2020. Den regionala elproduktionen är helt förnybar samtidigt som mikroproduktion av el för leverans till elnäten blivit allt mer populär. Ökningen har skett genom utbyggnaden av vindkraft, el från kraftvärme, vågkraft, solceller på hus och de solcellsparker som byggts i Blekinge. Ett mer strategiskt fokus på bioenergi har lett till att vi bättre utnyttjar den totala potentialen för bioenergi.

3. Målbild Transporter år 2020

Transporternas totala energianvändning är åter nere på 1990 års nivå. Satsning på en stor variation av förnybara drivmedel som t.ex. biogas, el, biodiesel och etanol har medfört att vi överträffat målet om 15 % förnybart bränsle. Länets bussar drivs av ickefossilt bränsle och resandet med kollektivtrafiken har stadigt ökat. Minskat resande i personbilar har uppnåtts genom överföring till kollektivtrafik, bilpooler i varje kommun, bättre cykelinfrastruktur i länet, samt att ny bebyggelse samordnas med kollektivtrafikstråk. Trafikverkets fyrstegsprincip tillämpas i all planering. Den tunga vägtrafiken har minskat, främst genom överföring till järnväg efter satsningar på bättre spårförbindelser till hamnar och industrier i länet.

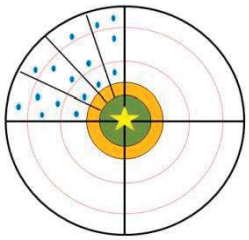
4. Målbild Engagera Flera år 2020

År 2020 har samhället ändrats så att det är lätt att göra rätt miljöval. Människor har fått ökad kunskap om konsekvensema av sin konsumtion. Fler människor tar aktivt del i arbetet att nå en hållbar utveckling. Att fler deltar leder till kreativitet och nya idéer. Hållbar utveckling är integrerat i all skolundervisning. Offentliga sektorns upphandling har drivit på omställningen av varuproduktion till hållbara energismarta produkter. Nya tekniska lösningar och förnybar energi leder mot en hållbar framtid.

REMISSUTGÅVA

KLIMAT- OCH ENERGIÅTGÄRDER 2017-2020

BILAGA 1- UTDRAG FRÅN ÅTGÄRDSPLANEN FÖR MILJÖMÅLEN

Inom Åtgärdsprogrammet för Miljömålen hittas följande åtgärder inom fokusområdena Hållbara Transporter & Smart Energi samt God Bebyggd Miljö.

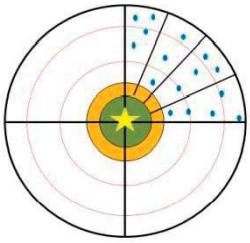
MINSKAD ENERGIANVÄNDNING

Insatsområde och åtgärder	Huvudaktör	Medaktör
Minskad energianvändning		
1. Öka kunskapen om energieffektiviseringsåtgärder inom miljötillsynen hos kommuner och Länsstyrelsen.	Länsstyrelsen	Kommunen
2. Ge rådgivning om energieffektiviseringsåtgärder till små och medelstora företag i samband med miljötillsyn.	Länsstyrelsen	Kommunen Näringslivet
3. Genomföra energisparinsatser på arbetsplatser.	Energikontor Sydost Kommunen Skogsstyrelsen Näringslivet Region Blekinge Länsstyrelsen	
4. Vidareutveckla nätverk för större fastighetsägare i länet kring energieffektivisering och förnybar energiproduktion. Det gäller både för offentliga och privata fastighetsägare.	Klimatsamverkan Blekinge	Fastighetsägare Näringslivet Kommunen
Totalkostnadsanalys i upphandling		
1. Öka medvetenheten om nyttan av totalkostnadsanalys (LCC) som verktyg vid upphandling. Genomförs genom att arrangera seminarier/utbildningstillfällen.	Klimatsamverkan Blekinge	Kommunen Region Blekinge Näringslivet
2. Införa mål om att använda totalkostnadsanalys (LCC). Mål om LCC bör införas för alla kostnader som kopplar till drifts- och investeringsbudget.	Energikontor Sydost Kommunen Region Blekinge Länsstyrelsen Näringslivet	
3. Använd totalkostnadsanalys (LCC) i samband med framtagande av förslag till energieffektiviseringsåtgärder i fastigheter. Syftet är att identifiera kostnadseffektiva investeringar.	Kommun Näringslivet Region Blekinge	Länsstyrelsen
Nyttja överskottsvärme		
1. Kartlägga förutsättningarna för geoenergi och energilagring i akviferer. Enligt Sveriges geologiska undersökning {SGU) kan det finnas goda förutsättningar för både mindre och större anläggningar att använda sig av berggrunden och i vissa fall även jordlagren i Blekinge för att utvinna värme och kyla samt att lagra överskottsvärme i delar av berggrunden.	Klimatsamverkan Blekinge	Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)
2. Nytta överskottsvärme för att utveckla nya verksamheter. Informera om möjligheten att nyttja överskottsvärme för befintliga och nya verksamheter. Information kan ges i samarbete med anläggningar som kan leverera överskottsvärme.	Klimatsamverkan Blekinge	Kommunen Näringslivet
3. Ordna möte mellan energibolag och industriföretag för att tillvarata överskottsvärme. Genomförs för att diskutera möjligheten att ta tillvara överskottsvärme från industrin till fjärrvärmenätet eller gemensamt fjärrvärmenät för Blekinge.	Klimatsamverkan Blekinge	Kommunen Energibolag Näringslivet Energikontor Sydost

REMISSUTGÅVA

Frisk luft		
6. Minska utsläpp av lustgas. Åtgärder genomförs för att minska utsläppen av lustgas från sjukhus, vårdcentraler och tandmottagningar.	Region Blekinge	
Miljöhänsyn vid byggnation		
1. Informera om hållbar byggnation. Ta fram rekommendationsblad riktat till exploatörer och byggherrar om bland annat materialval, energival, inomhusmiljö och avfall.	Kommunen	Länsstyrelsen BTH
3. Ställ miljökrav i avtal för att stimulera exploatörer att bygga energieffektivt. Efterfråga energi- och klimateffektiva lösningar i avtal, till exempel genom att ge möjlighet för "hemma-laddning" av elfordon i flerfamiljshus och skapa förutsättningar för bilpooler.	Kommunen	Länsstyrelsen

REMISSUTGÅVA

Inom Åtgärdsprogrammet för Miljömålen hittas följande åtgärder inom fokusområdena Hållbara Transporter & Smart Energi samt God Bebyggd Miljö.

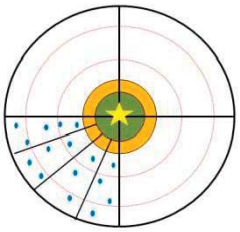
FÖRNBYBAR ENERGI

Insatsområde och åtgärder	Huvudaktör	Medaktör
Utbyggnad av solceller		
1. Förankra Blekinges regionala solenergimål. Kommunicera och uppmuntra offentliga och privata aktörer/ organisationer att ställa sig bakom målet.	Klimatsamverkan Blekinge	Region Blekinge Energikontor Sydost Kommunen Näringsliv
2. Marknadsföra Blekinge som ett län där det finns goda förutsättningar för solenergi. Marknadsföringen av Blekinge genomförs i samarbete med besöksnäringen med syftet att både öka installeringen av solceller och locka fler besökare till länet. Koppling till åtgärd Hållbar livsstil, insatsområde Miljövänliga evenemang och besöksmål, åtgärd 3.	Klimatsamverkan Blekinge	Region Blekinge Energikontor Sydost Kommunen
3. Anta Fosilfritt Sveriges utmaning om att senast år 2020 ha installerat solceller på minst ett av sina egna tak.	Kommunen Region Blekinge Länsstyrelsen Näringslivet	
Biogasproduktion		
1. Stimulera samarbete med fokus på biogasproduktion. Samla lantbrukare och andra intressenter för att diskutera uppstart av biogasproduktion, utbyta erfarenheter och visa på goda exempel.	Klimatsamverkan Blekinge	Skogs- och jordbrukssektorn LRF Kommunen
Ökad biobränsleanvändning		
1. Kartlägga stora användare av fossil energi och föreslå lämpligt förnybart alternativ. I samband med kartläggningen tittar man på vilka möjligheter aktörerna har att ansöka om finansiering via Klimatklivet, ett investeringsstöd för att minska växthusgasutsläppen.	Klimatsamverkan Blekinge	Näringslivet Kommunen
2. Skapa mötesplatser för tänkbara producenter och användare av biobränslen. Workshops, konferenser, studiebesök och/eller kurser ordnas där man kan ta upp olika tänkbara marknadsmodeller och visa på goda exempel.	Klimatsamverkan Blekinge	Skogs- och jordbrukssektorn Energikontor Sydost Kommunen Region Blekinge Länsstyrelsen
3. Arrangera evenemang för att uppmärksamma ett fossilfritt lantbruk. Uppmärksamma fossilfria arbetsmaskiner inom lantbruket och inspirera till användning av biodiesel i arbetsmaskiner.	Klimatsamverkan Blekinge	Skogs- och jordbrukssektorn Energikontor Sydost Kommunen Region Blekinge Länsstyrelsen Näringslivet LRF Hushållningssällskapet
Översiktsplanering och detaljplanering		
S. Redovisa områden för produktionsanläggningar av förnybar energi i **översiktsplanen.** Åtgärden innebär att såväl befintliga som planerade och potentiella områden för exempelvis vind, sol, biomassa inklusive organiskat avfall finns med i översiktsplanen.	Kommunen	Länsstyrelsen

REMISSUTGÅVA

7. Undersök var det är lämpligt att utveckla distributionssystem för fjärrvärme och fjärrkyla vid lokalisering av utvecklingsområden.	Kommunen	Länsstyrelsen
8. Redovisa industrier med potential för leverans av överskottsvärme i översiktsplanen. Koppling till Hållbara transporter & Smart energi, insatsområde Nyttja överskottsvärme.	Kommunen	Länsstyrelsen
9. Redovisa flaskhalsar i el- och värmenätet. Åtgärden genomförs i utpekade utbyggnadsområden och områden för förnyelsebar energiproduktion.	Kommunen	Länsstyrelsen
10. Redovisa karta i översiktsplaneringen över när- och fjärrvärmenät tillsammans med industrier som har potential för överskottsvärme. Kartan kan även kombineras med ett kartskikt som visar hur energibehovet ser ut. I projektet Heat Roadmap Europe finns kartunderlag som visar energibehovet och stora industrier med överskottsvärme. Den kan vidareutvecklas med fjärrvärme och fler verksamheter med potential för överskottsvärme. Bör utformas i samarbete med krisberedskap och redovisas i en skala som de bedömer lämplig utifrån risk och säker het. Koppling till Hållbara transporter & Smart energi, insatsområde Nyttja överskottsvärme.	Kommunen	Länsstyrelsen
Solenergi I fysisk planering		
1. Sprida solkartan för Blekinge. Sprida solkartan för Blekinge och ge information om solenergins betydelse för en hållbar energiförsörjning.	Klimatsamverkan Blekinge	Kommunen
2. Genomför utbildningar med syfte att planera för solenergi. Riktat till kommunala och regionala samhällsplanerare om förutsättningar för solenergi i planeringsprocesser och hur man kan planera för mer solenergi.	Klimatsamverkan Blekinge	Kommunen

REMISSUTGÅVA

Inom Åtgärdsprogrammet för Miljömålen hittas följande åtgärder inom fokusområdena Hållbara Transporter & Smart Energi samt God Bebyggd Miljö.

TRANSPORTER

Insatsområde och åtgärder	Huvudaktör	Medaktör
Infrastruktur för förnybara drivmedel		
1. Ta fram en regional drivmedelsstrategi. Åtgärden inkluderar en förstudie för att matcha offentliga aktörers fordonsflottor mot Blekinges produktionspotential.	Klimatsamverkan Blekinge	Energikontor Sydost Region Blekinge Kommuner
2. Utveckla infrastruktur för fossilfria drivmedel i Blekinge. För att utveckla länets fossifria infrastruktur behöver projekt startas upp med relevanta samarbetspartners.	Klimatsamverkan Blekinge	Region Blekinge Miljöfordon Sverige Kommunen
3. Höja kunskapen om förnybara drivmedel hos offentliga aktörer och företag.	Klimatsamverkan Blekinge	Länsstyrelsen Energikontor Sydost Kommunen Näringslivet
4. Öka laddmöjligheter för elbil vid bostäder och arbetsplatser. Ge information **till** fastighetsägare om vikten av att skapa laddmöjlighet vid bostäder och arbetsplatser.	Klimatsamverkan Blekinge	Kommunen Fastighetsägare Näringslivet
5. Införa mål om förnybart drivmedel i organisationens transporter. Genom åtgärden kan man anta Fossilfritt Sveriges transportutmaning om 100% fossilfria inrikes transporter år 2030. En utfasningsplan för fossila drivmedel **i** den egna verksamheten kan vara ett användbart verktyg för att nå målet.	Kommunen Region Blekinge Länsstyrelsen Näringslivet	
6. Införa mål om andel fossilfria varuleveranser. Gäller såväl varor som tjänster. Inför samtidigt rutin för uppföljning. Genom att ställa krav på fossilfria leveranser stimuleras marknaden att erbjuda detta. För att minska risken att inte få in anbud kan kraven med fördel ställas som i första hand fossilfritt och i andra hand lägre kravnivåer. En utvärderingsmodell av anbuden kan användas som ger fördel för anbudsgivare som ökar sin andel fossilfria transporter. Upphandlingsmyndighetens verktyg, råd och kriterier bör följas, där så är möjligt.	Energikontor Sydost	Länsstyrelsen
7. Efterfråga fossilfria drivmedel vid upphandlingar. Utforma upphandlingar av fordon, transporter och varuleveranser så att de bidrar till ett heltäckande nät av laddstationer och tankställen för förnybara drivmedel. Upphandlingsmyndighetens verktyg, råd och kriterier bör följas, där så är möjligt.	Kommunen Näringslivet Region Blekinge	Länsstyrelsen
Effektiva godstransporter		
1. Implementera samordnad varudistribution (KoSaVa)	Olofströms kommun Ronneby kommun Karlskrona kommun.	Energikontor Sydost
2. Förbättra samordning av transporter inom varukedjor. Informationsinsatser om goda exempel och samordning för aktörer i hela varukedjan med privata åkerier, distributörer, detaljhandel, industri m.fl..	Klimatsamverkan Blekinge	Energikontor Sydost Näringslivet Intresseorganisationer Kommunen
Persontransporter - beteendeförändringar		

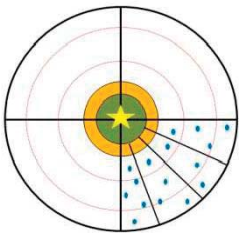
REMISSUTGÅVA

1. Genomföra resvan eundersökning. Genomför återkommande resvaneundersökningar för personalen inom den egna organisationen för att identifiera åtgärder för att minska personbilresandet i tjänsten och till och från arbetet. Åtgärden innefattar även att identifiera åtgärder för att minska flygresandet.	Energikontor Sydost Kommunen Skogsstyrelsen Region Blekinge Länsstyrelsen Näringslivet	
2. Utveckla hållbara cykel, moped och bilpooler. Tillgång **till** fordonspooler som drivs på förnybart drivmedel bör finnas i varje kommun och även kunna nyttjas av allmänheten. Åtgärden inkluderar informationsinsatser om dessa fordonspooler.	Kommunen Region Blekinge	Länsstyrelsen Energikontor Sydost
3. Informera om samåkningssystem och hållbar arbetspendling. Genomföra informationsinsatser för att få fler bilresenärer att åka kollektivt, cykla och samåka.	Klimatsamverkan Blekinge	Region Blekinge Kommunen Näringslivet
4. Ta fram mötes- och resepolicy för att öka möjligheter till distansarbete. Åtgärden syftar till att främja webbmöten, stimulera och underlätta för resor **till** och från jobbet samt tjänsteresor med kollektivtrafik, cykel eller gång.	Energikontor Sydost Kommunerna Region Blekinge Länsstyrelsen Näringslivet Skogsstyrelsen	
5. Införa mål om fossilfria tjänsteresor Inför samtidigt rutin för uppföljning. Åtgärden görs inom respektive organisati on. För att nå målet kan man använda klimatväxling som ett verktyg.	Energikontor Sydost Kommunen Skogsstyrelsen Region Blekinge Länsstyrelsen Näringslivet	
6. Öka andelen resfria möten. Genomföra insatser med hjälp av IT och kommunikationspersonal för att öka andelen resfria möten inom sin organisation.	Energikontor Sydost Kommunen Näringslivet Region Blekinge Länsstyrelsen Skogstyrelsen	
7. Genomföra utbildning för yrkestrafik och privat trafik om sparsam körning till sjöss.	Klimatsamverkan Blekinge	Energikontor Sydost Region Blekinge Kommunen Sjöfartsverket Trafikverket Kustbevakningen
Översiktsplanering och detaljplanering		
4. Planera lokaler för handel så att de är tillgängliga för gång-, cykel och kollektivtrafik.	Kommunen	Länsstyrelsen Region Blekinge Trafikverket
6. Redovisa infrastruktur för förnyelsebara drivmedel i **översiktsplan en.** Koppling till Hållbara transporter & Smart energi, insatsområde Infrastruktur för förnybara drivmedel.	Kommunen	Länsstyrelsen
Främja gång, cykel- och kollektivtrafik		

REMISSUTGÅVA

1. Beakta kollektivtrafikstråk i **samband med planering av bebyggelseområden.** Genomförs i planeringen för att minska behovet av biltrafik. Det gäller både för nya och befintliga områden inklusive arbetsplatser och områden för turism och rekreation.	Kommunen	Länsstyrelsen Trafikverket
2. Anordna ett seminarium om hur man i **planeringen gör gång-, cykel- och kollektivtrafiken till en utgångspunkt istället för bilismen.**	Kommunen	Länsstyrelsen Region Blekinge
3. Införa mål om att man i **detaljplaneringen prioriterar trygga och attraktiva gång- och cykelvägar framför bilvägar.**	Kommunen	Länsstyrelsen Trafikverket
4. Ta fram en strategi för att utveckla cykeltrafiken i **kommunen.** I strategin bör man planera för ett sammanlänkat cykelvägsystem och snabba säkra cykelvägar för att främja framkomlighet på cykel, lätta och smidiga byten till andra färdmedel och ökat användande av elcyklar .	Kommunen	Länsstyrelsen Trafikverket
5. Utbyggnad av cykelbanor. Syftet är att skapa ett reseflöde som gör bilen överflödig och staden mer attraktiv.	Kommunen	Länsstyrelsen Trafikverket
6. Bygg parkering för cykel och bil i **anslutning till knutpunkter för kollektivtrafik.** Första steget är att identifiera hållplatser med många på- och avstigande resenärer från buss, tåg och båt där det finns behov av ökad parkering.	Region Blekinge	Länsstyrelsen Kommunen Trafikverket
7. Ta fram en aktuell parkeringsnorm utifrån miljöhänsyn. Parkeringsnormen anger antal bil- och cykelplatser per lägenhet, per anställd, eller per kvadratmeter byggnadsyta vid ny- eller ombyggnation.	Kommunen	Länsstyrelsen
8. Införa parkeringspolicy. Parkeringspolicyn bör främja användning av kollektivtrafik framför personbil.	Kommunen	Länsstyrelsen

REMISSUTGÅVA

Inom Åtgärdsprogrammet för Miljömålen hittas följande åtgärder inom fokusområdena Hållbara Transporter & Smart Energi samt God Bebyggd Miljö .

ENGAGERA FLERA

Insatsområde och åtgärder	Huvudaktör	Medaktör
Skola och förskola		
1. Ta fram en regional strategi för utbildning för hållbar utveckling. Strategin för utbildning för hållbar utveckling (UHU) ska tas fram med utgångspunkt i de svenska läroplanerna och enligt FN's globala handlingsplan GAPESD (Global Action Progamme on Education for Sustainable Development).	Energikontor Sydost	Region Blekinge Länsstyrelsen Blekinge Tekniska Högskola Kreativum Science Center Kommunen
2. Skapa en regional kunskapsnod för utbildning för hållbar utveckling. Kunskapsnoden ska fungera som stöd för regionens skolor i implementeringen av strategin för UHU (Utbildning för Hållbar Utveckling).	Energikontor Sydost	Region Blekinge Länsstyrelsen Blekinge Tekniska Högskola Kreativum Science Center Kommunen
3. Erbjuda skolor stöd i processen att omforma den regionala strategin till lokal handlingsplan. Ett konkret stöd kan vara att inspirera skola och förskola att arbeta enligt Grön Flagg eller Skola för hållbar utveckling.	Energikontor Sydost	Region Blekinge Länsstyrelsen Blekinge Tekniska Högskola Kreativum Science Center Kommunen
4. Ta fram kompetensutvecklingspaket som ska erbjudas skolledare och pedagoger.	Energikontor Sydost	Region Blekinge Länsstyrelsen Blekinge Tekniska Högskola Kreativum Science Center Kommunen
5. Skapa nätverk för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling mellan pedagoger/skolor/kommuner.	Energikontor Sydost	Region Blekinge Länsstyrelsen Blekinge Tekniska Högskola Kreativum Science Center Kommunen
Hållbara placeringar		
1. Arrangera regional inspirationsdag med fokus på policy för hållbara investeringar och placeringar.	Klimatsamverkan Blekinge	Region Blekinge
2. Ta fram eller uppdatera organisationens placerings- och finansieringspolicy. Organisationens kapitalplaceringar ska leda i samma riktning som besluten om målen för ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.	Kommunen Länsstyrelsen Region Blekinge	Näringslivet
Hållbarhetskrav i upphandling		
1. Ökad kompetens om miljökrav i offentlig upphandling. Kompetensen om hållbar upphandling behöver öka för att rätt avvägningar ska kunna göras och relevanta miljökrav ställas vid upphandlingar. Seminarier, workshops och/eller projekt kan t.ex. arrangeras inom följande områden : transporter, livsmedel, entreprenader, belysning, vård och omsorg samt städ.	Energikontor Sydost Kommunen Region Blekinge Länsstyrelsen	
2. Införa mål om andel/antal upphandlingar med krav enligt spjutspetsnivå respektive avancerad nivå. Inför samtidigt uppföljningsrutin för samtliga upphandlingar, inklusive entreprenader och konsultuppdrag. Upphandlingsmyndighetens verktyg, råd och kriterier bör följas, där så är möjligt.	Energikontor Sydost Kommunen Region Blekinge Länsstyrelsen	
Livsmedel		

REMISSUTGÅVA

1. Ta fram en mall med hållbarhetskrav som kommuner kan ställa på arrangörer vid konferenser och möten. Detta kan fungera som ett stöd för att arrangemang ska vara hållbara. Krav kan till exempel ställas på hållbar mat med mindre miljöpåverkan.	Klimatsamverkan Blekinge	Region Blekinge Kommunen
2. Genomföra klimatberäkningar av kommunala måltider och anpassa menyn därefter.	Kommunen	Region Blekinge
Smart konsumtion		
1. Anordna ett seminarium för att öka kunskapen om nudging och användbara verktyg.	Klimatsamverkan Blekinge	Kommunen Energikontor Sydost Länsstyrelsen
2. Stimulera återanvändning av möbler och utrustning genom att anordna bytestorg och bytesdagar på den egna arbetsplatsen. Hänsyn bör tas till att återanvända varor som är miljömässigt och hälsomässigt lämpliga.	Kommunen Länsstyrelsen Region Blekinge	Klimatsamverkan Blekinge Ideella organisationer Näringslivet
3. Utveckla delningstjänster och återbruk. Förslag på delningstjänster kan vara fritids/sportbibliotek, verktygsbibliotek, leksaksbibliotek och gör-det-själv-verkstad för cykelreparation .	Kommunen Länsstyrelsen Region Blekinge	Klimatsamverkan Blekinge Ideella organisationer Näringslivet
S. Anordna ett seminarium för att öka kompetensen om cirkulära affärsmodeller i **företag.**	Klimatsamverkan Blekinge	Region Blekinge Kommuner Näringslivet
Miljövänliga evenemang och besöksmål		
3. Genomföra projekt för att främja Blekinges hållbara besöksnäring-kompetens och rådgivning. En satsning kan vara att belysa solceller som ett kännemärke för solkusten eller att ge utbildningar/information till besöksnäringen när det gäller hållbar energi och turism.	Region Blekinge	Kommunen Länsstyrelsen Energikontor Sydost Visit Blekinge Blekinge Arkipelag Statens Fastighetsverk

Bilaga 3: Stödjande strategier och handlingsplaner

Länstransportplanens[30] *"inriktning bidrar till ett mer hållbart transportsystem. Att stärka järnvägen för gods och resande och göra cykeln till ett attraktivt transportmedel är åtgärder som ingår i länsplanen."* Det finns kopplingar till alla fokusområden i Blekinges klimat- och energistrategi, tydligast är kopplingen till fokusområdet transporter.

I **Trafikförsörjningsprogram för Blekinge 2016–2019**[31] är grunden Blekingestrategin med kollektivtrafikens betydelse för rörligheten i Blekinge. En renare miljö med minskad klimatbelastning skapas med förnybart driven kollektivtrafik. Trafiken står för en stor del av växthusgaserna och kollektivtrafiken har en viktig roll att erbjuda klimatvänligt resande tillsammans med framförallt cykel. Här, liksom i den regionala cykelstrategin nedan, är kopplingen till Blekinges klimat- och energistrategin tydligast inom områdena transporter och engagera flera.

Regional cykelstrategi för Blekinge 2018–2029 [32] syftar till att främja cyklingen i länet genom att bygga ut cykelinfrastrukturen för ökad och säker cykling, samt uppmuntra till ökad cykling och främjande av cykelkultur i länet.

Blekinges bredbandsstrategi[33] vill skapa större tillgång till bredband i länet vilket ökar tillgången till en infrastruktur som klarar t.ex. digitala mötesformer som i sin tur bidrar till ett minskat resande och därmed mindre miljö- och klimatpåverkan.

I den **regionala biogasstrategin**[34] finns bland annat målet att ha en biogasmack i varje blekingekommun. Även målet om ökad andel biobränslen finns med i strategin.

I **handlingsplanen för bioenergi**[35],[36] i Blekinge län sammanfattas de regionala mål som har koppling till bioenergi och förnybar energianvändning. Även i bioenergistrategin hänvisas till målet om biogasproduktion och tillgänglighet. Handlingsplanen för bioenergi i Blekinge syftar till att bidra till ett hållbart uttag av biomassa i Blekinge, öka produktionen av biobränslen i Blekinge och öka användandet av bioenergi i Blekinge.

Mat- och livsmedelsstrategi för Blekinge [37] *"tar avstamp i principen om livsmedelsproduktion inom ramen för ekologisk, social och ekonomisk långsiktighet. Det innebär att vi ska använda de resurser vi har idag utan att äventyra kommande generationers behov."* Utgångspunkten är Blekinges lokala förutsättningar och innehåller visioner om hur näringen ska utvecklas framöver.

Regeringens **Strategi för hållbar konsumtion**[38] tar sikte på vad staten kan göra tillsammans med kommuner, näringsliv och det civila samhället för att underlätta för konsumenter att agera hållbart. I Strategi för hållbar konsumtion slås det fast att vi måste lära oss att konsumera hållbart. Vi behöver både förändra *vad* och *hur* vi konsumerar.

REMISSUTGÅVA

[30] Länstransportplan för Blekinge 2018 – 2029, Region Blekinge, dnr: 17/00411, version C, 2018-09-19
[31] Trafikförsörjningsprogram för Blekinge, Region Blekinge, Dnr: 503-66-2014, version B, 2016-03-1
[32] Regional cykelstrategi för Blekinge 2018–2029, Region Blekinge, dnr: 17/00057.
[33] Bredbandsstrategi för Blekinge län 2015–2020, Länsstyrelsen Blekinge, dnr: 340 1796-15.
[34] Regional strategi och handlingsplan för biogas till fordon i Blekinge, Kalmar och Kronobergs län, Länsstyrelsen Blekinge, rapport 2014:5.
[35] Mer bioenergi i Blekinge – Uppdatering och komplettering av underlag till handlingsplan. Länsstyrelsen Blekinge, rapport 2014:18.
[36] Handlingsplan för bioenergi Blekinge län, Länsstyrelsen Blekinge, rapport 2014:17
[37] Blekinges mat- och livsmedelsstrategi, Länsstyrelsen Blekinge, rapport 2018:6
[38] Strategi för hållbar konsumtion, Finansdepartementet, Fi 2016:6

REGION KRONOBERG

§ 222 Remissyttrande – Energi- och klimatstrategi för Blekinge Länsstyrelsen i Blekinge län (19RGK954)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner redovisat remissyttrande. Yttrandet överlämnas till Länsstyrelsen i Blekinge län.

Sammanfattning

Blekinges klimat- och energistrategi är framtagen gemensamt av aktörerna i Klimatsamverkan Blekinge vilket skapar förutsättningar för engagemang i länet.

Det finns en styrka att strategin är antagen i Blekinges klimatkommission där förutom länsstyrelsen även kommuner, näringsliv, Energikontor sydost och Region Blekinge finns representerad. Region Kronoberg ser på positivt på att strategin innehåller både långsiktiga och kortsiktiga mål samt prioriterade insatser.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner redovisat remissyttrande. Yttrandet överlämnas till Länsstyrelsen i Blekinge län.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Yttrande över Klimat- och energistrategi för Blekinge
- Remissyttrande Klimat- och energistrategi för Blekinge
- Remiss: Klimat- och energistrategi för Blekinge

Paragrafen är justerad

Remissyttrande – Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15)

9

19RGK1357

Innehåll

Sammanfattning **5**

1 Uppdraget **9**

1.1 Utredningens uppdrag 9
1.1.1 Uppdragsbeskrivning 9
1.1.2 Den nationella minoriteten romer 10
1.1.3 Förslag från Kommissionen mot antiziganism 13
1.1.4 Förslag från Delegationen för romska frågor 14
1.1.5 Konsultationer och samtal 16
1.1.6 Myndigheter, kommuner och utredningar 21

2 Översikt **23**

2.1 Mänskliga rättigheter 23

2.2 Offentliga aktörers ansvar för frågor som rör mänskliga rättigheter 25

2.3 Minoritetspolitiken 27
2.3.1 Strategin för romsk inkludering 31
2.3.2 Statliga myndigheters arbete i fråga om romsk inkludering 32
2.3.3 Kommuners arbete i fråga om romsk inkludering 34

2.4 Kultur och språk 36

2.5 Antiziganism – rasism riktad mot romer – kränkningar och diskriminering 37

2.6 Nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott 40

2.7 Civilsamhällets roll ... 42

3 Övergripande bedömningar ... 45

3.1 Minoriteten romers tillgång till de mänskliga rättigheterna ... 45

3.2 Brister i inflytande och delaktighet för minoriteten romer ... 49

3.3 Brister och avsaknad av långsiktighet ... 51

3.4 Alternativ till ett nationellt center ... 52

3.5 Alternativa former av en myndighet ... 60
3.5.1 Enrådighetsmyndighet ... 60
3.5.2 Särskilt beslutsorgan ... 61
3.5.3 Nämndmyndighet – fristående eller kopplad till värdmyndighet ... 62

4 En myndighet för romska frågor ... 67

4.1 Situationen för minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna är allvarlig – kraftfullare åtgärder måste vidtas ... 67

4.2 En myndighet för romska frågor ska inrättas ... 69
4.2.1 Nationellt ansvar att främja arbetet med mänskliga rättigheter ... 75

4.3 Romskt inflytande och delaktighet säkerställs ... 77

4.4 Myndigheten för romska frågor ... 81

4.5 Närmare överväganden i fråga om formen för Myndigheten för romska frågor ... 84

4.6 Värdmyndighet för Myndigheten för romska frågor ... 90
4.6.1 Samlad bedömning – värdmyndighet ... 108

4.7 Stödja andra förvaltningsmyndigheters arbete ... 109

4.8 Följa och analysera utvecklingen inom ansvarsområdet ... 111

4.9 Initiera, främja och stödja åtgärder för att öka egenmakt och inflytande ... 112

4.9.1 Bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civilsamhället ... 114
4.9.2 Återkommande landsomfattande sammankomst ... 117

4.10 Antiziganism - rasism riktad mot romer - kränkningar och diskriminering ... 119
4.10.1 Synliggöra antiziganism, diskriminering och utsatthet ... 119
4.10.2 Samla och sprida kunskap om antiziganism, diskriminering och utsatthet ... 120
4.10.3 Metoder för att motverka antiziganism, diskriminering och utsatthet ... 122

4.11 Samla, levandegöra och sprida kunskap om kultur, språk och historia ... 125
4.11.1 Skapa en kunskapsbank ... 128
4.11.2 Högtidlighållande av centrala högtidsdagar ... 129

4.12 Uppföljning ... 131

5 Kostnadsberäkning och konsekvensanalys ... 133

5.1 Inledning ... 133

5.2 Förslag till finansiering ... 133
5.2.1 Myndighetens resursbehov ... 134

5.3 Konsekvensanalysen innehåll ... 137
5.3.1 Vilka berörs av förslagen? ... 137
5.3.2 Finns det alternativa lösningar? ... 137

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att närmare utreda hur ett nationellt center för romska frågor kan inrättas. I uppdraget har ingått att föreslå vilka specifika uppgifter centret ska ha med tydliga avgränsningar mot andra berörda myndigheters verksamhet samt utreda hur romskt deltagande och inflytande i förhållande till centrets uppgifter kan säkerställas. Det har även ingått att undersöka om centret kan inrättas inom ramen för befintlig myndighetsstruktur. Enligt uppdragsbeskrivningen ska utredningen särskilt beakta förslagen (SOU 2016:44) som lämnats av Kommissionen mot antiziganism.

Utredningen har valt ett arbetssätt med bred konsultation med det romska civila samhället och sakkunniga. Konsultationerna har skett vid såväl strukturerade möten som vid mer spontana samtal. Utredningen har inte begränsat konsultationerna och samtalen till en viss grupp av individer utan istället aktivt sökt kontakt med ett betydande antal organisationer och personer inom det romska samhället. Vid ett par tillfällen har samtal och möten mellan utredningen och minoriteten sänts live via sociala medier i syfte att sprida information ytterligare.

Inom ramen för konsultationen har en behovsinventering genomförts som har handlat om att inventera vad som behöver åtgärdas för att minoriteten romer ska kunna åtnjuta de mänskliga rättigheterna och få en förbättrad livssituation. Detta gjordes bl.a. genom att utredningen samlade in information från minoritetens organisationer, aktivister och sakkunniga.

Det framgick i ett tidigt skede att samtliga som utredningen förde samtal med instämde i den problembild som utredningen identifierat i utredningsuppdraget, dvs. att det saknas stadga och långsiktighet i arbetet med att tillförsäkra minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Utredningen har i sitt arbete kunnat

konstatera att trots att regeringen vidtagit åtgärder inom en rad olika områden inom minoritetspolitiken och beslutat om en tjugoårig strategi för romsk inkludering som syftar till att ge romer samma möjligheter som icke-romer, så är situationen i fråga om romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna generellt mycket oroande. Detta har bl.a. framkommit vid konsultationerna som visar att det finns betydande brister inom samtliga samhällsområden, inte minst beträffande minoritetens möjligheter till åtnjutande av de språkliga och kulturella rättigheterna. Den bilden bekräftas i rapporter från olika internationella övervakningsorgan där det framgår att romer i Sverige fortfarande möter diskriminering inom alla områden i vardagslivet.

Utredningens bedömning är således att risken är uppenbar att den nuvarande situationen kommer att kvarstå om inte en kompletterande och extraordinär insats vidtas och en tydlig part pekas ut för att aktivt främja arbetet med att tillgodose minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Utredningens slutsats är att inrättande av ett organ i form av en statlig förvaltningsmyndighet skulle utgöra den extraordinära och kraftfulla åtgärd som behövs för att ge staten förbättrade förutsättningar att komma till rätta med situationen. Att inrätta en statlig förvaltningsmyndighet förefaller således vara nästa nödvändiga steg i regeringens arbete för att tillförsäkra mänskliga rättigheter för minoriteten romer.

En myndighet för romska frågor

Utredningens bedömning är att inrättandet av en ny myndighet för romska frågor skulle skapa den stabilitet och långsiktighet som arbetet med att främja minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna är beroende av för att nå framgång. En myndighet är en tydlig markering om att regeringen inte accepterar att minoriteten romers mänskliga rättigheter fortsatt kränks och att ansvaret för detta tillkortakommande är statens. En sådan myndighet skulle också komplettera det viktiga arbete som görs i dag av regeringen, statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter och det romska civilsamhället.

Utredningen föreslår därför att en nämndmyndighet vid en värdmyndighet inrättas, Myndigheten för romska frågor, och att den ska ha ett nationellt ansvar att främja arbetet med mänskliga

rättigheter för den nationella minoriteten romer. I det ingår att vara ett stöd i arbetet med att motverka antiziganism. Den nya myndigheten ska driva verksamheten i nära kontakt med minoriteten romer, säkerställa en lokal förankring av verksamheten och att verksamheten når en lämplig geografisk spridning. Myndigheten för romska frågor ska

- initiera, främja och stödja åtgärder för att öka minoriteten romers egenmakt och inflytande, vari det ligger ett särskilt ansvar att stärka kvinnors samt barns och ungas egenmakt och inflytande,
- bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civilsamhället genom att genomföra olika insatser,
- återkommande anordna en landsomfattande sammankomst där minoriteten romers organisationer, aktivister och andra sakkunniga från och företrädare för minoriteten kan mötas och diskutera för minoriteten viktiga frågor,
- synliggöra, samla och sprida kunskap samt verka för att metoder utvecklas för att motverka den antiziganism och diskriminering som minoriteten romer utsätts för och den påverkan som historisk rasism och diskriminering för med sig,
- samla och medverka till att levandegöra och sprida kunskap om minoriteten romers kultur, språk och historia samt skapa en kunskapsbank över minoriteten romers kultur, språk och historia, samt
- främja högtidlighållande av centrala högtidsdagar för minoriteten romer.

Utredningens bedömning är att den nya myndighetens anslag bör uppgå till minst 20 miljoner kronor per år och att myndigheten bör ha minst 13 årsarbetskrafter när den är fullt uppbyggd.

Utredningen anser slutligen att det bör övervägas att låta genomföra en uppföljning för att säkerställa en strategisk etablering och styrning av Myndigheten för romska frågor både under uppbyggnadsfasen av verksamheten och efter att den nya myndigheten har verkat under några år.

1 Uppdraget

1.1 Utredningens uppdrag

1.1.1 Uppdragsbeskrivning

Utredningen har fått i uppdrag att närmare utreda hur ett nationellt center för romska frågor kan inrättas. I uppdraget ingår i korthet att

- utreda och föreslå om centret ska inrättas inom ramen för befintlig myndighetsstruktur,
- föreslå vilka specifika uppgifter centret ska ha med tydliga avgränsningar mot andra berörda myndigheters verksamhet,
- analysera hur centrets arbete kan komplettera insatserna för att genomföra strategin för romsk inkludering, särskilt i relation till Länsstyrelsen i Stockholms läns samordnings- och uppföljningsansvar,
- utreda hur romskt deltagande och inflytande i förhållande till centrets uppgifter kan säkerställas,
- föreslå hur centret kan bidra till främjande av romskt språk och kultur, och
- analysera de ekonomiska och personella konsekvenserna av sina förslag och beräkna kostnaderna för centret.

Utredaren ska särskilt beakta förslagen som lämnats av Kommissionen mot antiziganism (SOU 2016:44). Utredningsarbetet ska ske i dialog med romska företrädare och sakkunniga. Utredaren ska inhämta synpunkter från berörda myndigheter, t.ex. Diskrimineringsombudsmannen (DO), Forum

för levande historia, Statens skolverk, Statens kulturråd, Institutet för språk och folkminnen, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Barnombudsmannen, Ekonomistyrningsverket och Arbetsgivarverket. Dialog bör även föras med Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (Ku 2016:02). Uppdraget ska redovisas senast den 15 februari 2018.

Regeringskansliet gav departementsrådet Charlotta Wickman det ovan nämnda uppdraget. Tillsammans med utredningssekreteraren Elvis Stan och kanslirådet, tillika utredningssekreteraren, Karin Kvarfordt Niia arbetade utredningen under andra halvan av 2017 och en bit in under 2018. Charlotta Wickman har överlämnat underlag i eget namn i enlighet med det uppdrag som lämnades. Framöver kommer benämningen utredningen användas för att ge uttryck för iakttagelser, slutsatser, bedömningar och förslag som utredaren gör.

Tolkning av uppdraget

I uppdragsbeskrivningen anges att utredningsarbetet ska ske i dialog med romska företrädare och sakkunniga. I ett tidigt skede av utredningens arbete framkom tydliga önskemål från framför allt minoriteten romer att utredningen skulle förklara och utveckla bakgrunden till utredningens uppdrag och de slutsatser som Kommissionen mot antiziganism dragit i fråga om inrättande av ett romskt center. Det var framför allt kring frågan om varför ett center för romska frågor behövs som det fanns önskemål om förtydliganden. Utredaren har därför valt att utveckla denna del i promemorian. Resonemangen i detta avseende syftar således framför allt till att förtydliga och utveckla de resonemang som Kommissionen mot antiziganism lade grunden för. Bakgrunden till uppdraget

1.1.2 Den nationella minoriteten romer

I december 1999 beslutade riksdagen genom propositionen *Nationella minoriteter i Sverige* (prop. 1998/99:143, bet. 1999/2000:KU6, rskr. 1999/2000:69) att Sverige skulle ansluta sig till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (Framework Convention for the Protection of National

Minorities, SÖ 2000:2) – bilaga 8 – och Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (European Charter for Regional or Minority Languages, SÖ 2000:3).

De nationella minoriteterna i Sverige är romer, sverigefinnar, tornedalingar, judar och urfolket samerna. Gemensamt för de nationella minoriteterna är att de har befolkat Sverige under lång tid. Minoritetsgrupperna har en uttalad samhörighet och en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. De nationella minoriteterna har även aktivt värnat den egna gruppens kultur och språk så att dessa kulturer utgör en levande del av det svenska samhället och vårt gemensamma svenska kulturarv.

Den 1 januari 2010 trädde lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft och i samband med att riksdagen beslutade den togs även beslut om propositionen *Från erkännande till egenmakt. Regeringens strategi för de nationella minoriteterna* (prop. 2008/09:158). Strategin innebar att ytterligare steg togs i arbetet med att förtydliga de nationella minoriteternas rättigheter.

Under 2016 tillsatte regeringen Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (Ku 2016:02) med uppdraget att genomföra en översyn av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt angränsande frågor. Utredningen har redovisat sitt uppdrag genom betänkandet *Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik* (SOU 2017:60). Regeringen har som en del i arbetet med att säkerställa efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter under våren 2018 lämnat propositionen *En stärkt minoritetspolitik* (prop. 2017/18:19) till riksdagen.

Egenidentifikation och språk

Varje enskild individ avgör själv om han eller hon anser sig tillhöra en nationell minoritet och om han eller hon vill göra anspråk på det skydd och stöd som samhället erbjuder minoriteten. Tillhörigheten baseras således på individuell självidentifikation och etnisk förankring i gruppen. Något tvång för individen att ingå i en minoritet finns inte.

Den nationella minoriteter romer utgörs av flera olika undergrupper med olika lång närvaro i Sverige. De resande, eller resandefolket som gruppen ofta kallas, är tillsammans med de finska romerna de grupper som har den längsta historien i Sverige, åtminstone från början av 1500-talet. I slutet av 1800-talet kom ytterligare en undergrupp från minoriteten romer till Sverige, de som i dag kallas svenska romer. Övriga undergrupper från minoriteten romer som lever i Sverige i dag kom under 1900-talet. Därefter har fler grupper tillkommit.

Tidigare har en mer eller mindre officiell uppdelning av minoriteten romer skett i fem undergrupper, resande, finska romer, svenska romer, nyanlända och utomnordiska romer. Numera är inställningen att minoriteten romer är heterogen och att det inom minoriteten finns ett ännu större antal undergrupper. Gemensamt för samtliga är dock att minoriteten har en uttalad samhörighet och en religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. Minoriteten har också gemensamt med de övriga nationella minoriteterna att den har befolkat Sverige under lång tid. En del resande betraktar sig inte som romer medan en merpart emellertid anser sig tillhöra den nationella minoriteten som benämns romer.

Romani čhib, romska eller romanes är samlingsbegrepp för en rad romska varieteter och dialekter som talas av minoriteten romer. De olika språkliga varieteterna har en lång historia i Sverige och svensk romani är den som har längst närvaro i landet.

Den tjugoåriga strategin för romsk inkludering

Inom ramen för den minoritetspolitiska strategin (prop. 2008/09:158) har en tjugoårig samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56) lagts fast, vilken utgör en förstärkning av minoritetspolitiken.

Målet för den tjugoåriga strategin för romsk inkludering är att ”Den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom”.

Arbetet med den tjugoåriga strategin för romsk inkludering är nu inne på sitt sjätte år. De inledande insatserna med pilotverksamheter i fem kommuner och ett antal myndigheter har bl.a. resulterat i

metodutveckling inom olika områden, utbildning för brobyggare och nulägesbeskrivningar av romers rättigheter. Under våren 2016 beslutade regeringen att fortsätta det utvecklingsarbetet genom att ge stöd till fem nya så kallade utvecklingskommuner. Regeringen gav i samband med det också ett flertal myndigheter särskilda uppdrag som sträcker sig över åren 2016–2019.

1.1.3 Förslag från Kommissionen mot antiziganism

I betänkandet *Kraftsamling mot antiziganism* (SOU 2016:44) konstaterar Kommissionen mot antiziganism att situationen för romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna i Sverige är allvarlig och föreslår därför att regeringen inrättar ett nationellt center för romska frågor och att en utredning i lämplig form tillsätts för att ta fram ett mer detaljerat förslag om hur detta skulle kunna ske. Dessutom bedömer kommissionen att förslaget behöver förankras vidare i det romska civila samhället.

Kommissionen föreslår att centret ska vara en statlig nämndmyndighet där minoriteten romer ska vara väl representerade i såväl nämnden som på kansliet. Nämnden föreslås ha en betryggande romsk majoritet, vars sammansättning måste återspegla att det finns flera romska undergrupper och eftersträva en god representation utifrån kön, ålder och geografisk spridning.

Centret bör främja kunskapsutveckling om antiziganism och dess konsekvenser samt följa upp, bevaka och utvärdera insatser av aktörer som har en roll i att motverka antiziganism. Centret bör vara en remissinstans samt verka för att stärka romsk kultur och språk, dock utan ansvar för att bevilja kulturstöd. Centret bör inte heller ha något tillsynsuppdrag. Enligt kommissionen bör centret också ha i uppgift att ge råd och stöd till romer om vart de kan vända sig för att hävda sina rättigheter.

Kommissionen påpekar att centret inte får ersätta den viktiga roll som det romska civilsamhället samt lokala och regionala initiativ och institutioner har inom området. Kommissionen beräknar kostnaderna för centret till ca 20 miljoner kronor per år med ett kansli på ca 15 årsarbetskrafter.

Kommissionen konstaterar att behovet av en permanent nationell instans har tagits upp av många romska företrädare. Kommissionen

inrättade därför en arbetsgrupp, där majoriteten var romer, för att se över frågan om en institution. Framför allt har arbetsgruppens ledamöter diskuterat frågan inom sina organisationer och nätverk men även bjudit in till öppna dialogmöten med andra från minoriteten romer.

1.1.4 Förslag från Delegationen för romska frågor

I betänkandet *Romers rätt – en strategi för romer i Sverige* (SOU 2010:55) konstaterar Delegationen för romska frågor att romernas situation är ovärdig ett demokratiskt välfärdssamhälle som vårt och att det inte finns några genvägar till jämlika villkor för romer. Delegationen föreslår införande av en tjugoårig strategi för romsk inkludering samt inrättandet av ett sekretariat för romska frågor.

Sekretariatets uppdrag ska vara tidsbegränsat och avslutas samtidigt som strategin. Delegationen föreslår att sekretariatet ska ha till uppdrag att samordna och övervaka arbetet med den tjugoåriga strategin. Det handlar om att stänga välfärdsgapet mellan romer och majoritetssamhället och i det arbetet ska sekretariatet fungera som en motor. Sekretariatets verksamhet ska bidra till att stärka den romska minoritetens inflytande och delaktighet samt bidra till kunskaps- och informationsspridning om såväl den romska minoriteten som majoritetssamhället. Sekretariatet ska ge regeringen, departementen och myndigheter råd och stöd och följa upp och utvärdera myndigheternas insatser inom ramen för den nationella strategi för romer som delegationen föreslår.

Sekretariatet ska byggas upp enligt en samrådsmodell och årligen rapportera till regeringen om måluppfyllelsen i arbetet. Sekretariatet ska ha en jämn fördelning av representanter för den romska minoriteten och myndigheter. Regeringen ska utse ledamöterna i nära samråd med romska riksorganisationer, ungdomsförbund och enskilda aktivister. Fyra regionala sekretariat ska underställas det centrala sekretariatet, enligt finsk modell, och kopplas till Länsstyrelsen.

Modellen i Finland

År 1956 inrättades i Finland en riksomfattande delegation för romska frågor. Delegationen arbetar i anslutning till Social- och hälsovårdsministeriet.

Det ansvariga statsrådet tillsätter delegationen tre år i taget. Delegationen består av 18 medlemmar. Hälften av delegationens medlemmar representerar den romska befolkningen, den andra hälften består av tjänstemän från bl.a. olika departement (ministerier). Delegationen sysselsätter en heltidsanställd generalsekreterare och en deltidsanställd avdelningssekreterare. Därtill finns det fyra regionala delegationer för romska ärenden och de verkar som tväradministrativa samarbetsorgan mellan den romska befolkningen och myndigheter. Till de regionala delegationernas uppgifter hör att motverka diskriminering. Den riksomfattande delegationen sammanträder 6–8 gånger per år och har till uppgift att

- följa hur den romska befolkningens möjligheter att delta i samhällslivet och deras levnadsvillkor utvecklas,
- ta initiativ för att förbättra romernas ekonomiska, sociala och kulturella levnadsvillkor,
- främja småbarnsfostran, möjligheter att delta i utbildning och sysselsättning för den romska befolkningen,
- stärka det romska språket och den romska kulturen,
- stödja verksamheten för de regionala delegationerna för romska ärenden, samt
- delta i det internationella arbetet för att främja romernas rättigheter.

Regeringens bedömning av förslaget om ett sekretariat

I remissbehandlingen av förslaget från delegationen för romska frågor om ett sekretariat var det enbart ett fåtal som yttrade sig och bland dessa var flertalet negativa och efterfrågade istället ett sekretariat som utses av det romska folket i en rättvis och transparent process. Vid samråd med minoriteten romer framkom

också att en del romer var tveksamma till, eller emot, tillskapandet av ett sekretariat.

I regeringens skrivelse *En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032* (skr. 2011/12:56) gjorde regeringen bedömningen att det fanns en risk att ett nationellt sekretariat för romer i förlängningen skulle kunna innebära en ansvarsförskjutning snarare än ett förstärkt ansvarstagande hos myndigheter och kommuner. Detta särskilt om sekretariatet skulle ansvara för strategins verkställighet, vilket skulle kunna innebära att det skulle ta längre tid för kommuner och myndigheter att inom ordinarie strukturer bli bättre på att uppmärksamma romers behov och vidta åtgärder.

1.1.5 Konsultationer och samtal

Utredningen har i sitt arbete fört dialog med något hundratal personer tillhörande den nationella minoriteten romer. Därutöver har utredningen fört samtal med myndigheter som finns utpekade i utredningsuppdraget samt ett antal av de kommuner som har genomfört, eller genomför, särskilda insatser i relation till minoriteten.

Bland de individer som utredningen träffat så tillhör många någon organisation som är verksam inom det romska civilsamhället. Organisationerna är verksamma lokalt, regional och/eller nationellt, vissa av dem har lokalavdelningar. Ett antal av de individer som utredningen samtalat med säger sig dock inte ha någon, eller mycket lösa, kopplingar till en organisation inom det romska civilsamhället men är oavsett det sakkunniga, aktivister eller på annat sätt aktiva i frågor som handlar om att främja romers rättigheter. Andra är t.ex. brobyggare i en kommun eller verksamma som modersmålslärare.

Dialog om uppdraget

Utredningen inledde sitt arbete under sommaren 2017 med att företa kontakter med en rad olika organisationer, aktivister och andra sakkunniga inom minoriteten romer. Ganska omgående konstaterade utredningen att det inom den romska minoriteten rådde en osäkerhet kring utredningens uppdrag. Det framfördes

frågor om utredningens bakgrund, motiv, målsättning och hur romers deltagande ska säkerställas i utredningsprocessen. Den uppdagade osäkerheten kring utredningens uppdrag föranledde utredningen att påbörja en dialog med olika föreningar, företrädare och andra från minoriteten romer för att diskutera och förklara utredningens uppdrag, bakgrund och frågan om en gemensam problem- och målbild.

Behovsinventering genomfördes

Nästa steg i dialogen handlade om att inventera vad som behöver åtgärdas för att minoriteter romer ska kunna åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Detta gjordes bl.a. genom att utredningen samlade in information från minoritetens organisationer, aktivister och sakkunniga.

Det framgick i ett tidigt skede att samtliga som utredningen förde samtal med instämde i den problembild som utredningen identifierat i utredningsuppdraget, dvs. att det saknas stadga och långsiktighet i arbetet med att säkerställa minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Åtskilliga samtal har förts med personer, organisationer och kommuner vid flera tillfällen, allt för att få kontinuitet i konsultationerna alltmedan utredningens arbete fortskridit.

Breda konsultationer istället för referensgrupp

Utredningen valde i ett tidigt skede att inte tillskapa en arbets- eller referensgrupp knuten till utredningsuppdraget. Motiven till detta var flera.

För det första så har frågan om ett nationellt organ för romska frågor, en institution, redan föreslagits vid två tidigare tillfällen av statliga utredningar. Båda dessa utredningar har haft någon form av arbetsgrupp med romska företrädare som särskilt tittat på frågan.

För det andra så har utredningen valt ett arbetssätt som innebär att en bred konsultation skett med det romska civilsamhället och sakkunniga. Konsultationerna har skett vid såväl strukturerade möten som vid mer spontana samtal. Utredningen har inte begränsat konsultationerna och samtalen till en viss grupp av individer utan

istället aktivt sökt kontakt med ett betydande antal organisationer och personer inom det romska samhället. Vid ett par tillfällen har samtal och möten mellan utredningen och minoriteten sänts live via sociala medier i syfte att sprida information ytterligare.

Ett flertal har uppmärksammat utredningens önskemål om att få in synpunkter och har, antingen som enskild individ eller som företrädare för en organisation, kontaktat utredningen. Kontaktskapandet har skett via telefonsamtal, mejl, artiklar på webben och i tidningar, olika nätverk och via sociala medier. Utredningen har tagit emot och besvarat åtskilliga telefonsamtal och mejl under arbetet. Sammantaget har intresset från minoriteten romer att vara i kontakt med utredningen varit stort och många har frikostigt delat med sig av synpunkter, förslag och tankar samt i övrigt om livsvillkoren och situationen för minoriteten.

Det tredje motivet för att inte skapa en särskild referens- eller arbetsgrupp är att utredningen har kunnat använda sig av den referensgrupp som i dag finns inom Regeringskansliet knuten till strategin. Detta har varit möjligt då utredningen har varit en del av Regeringskansliet. Utredningen har konsulterat referensgruppen vid två olika tillfällen under utredningsarbetet. Vid ett av dessa tillfällen avsattes en dag för dialog om de behov och förslag på åtgärder som utredningen dittills samlat in under arbetet.

Öppna stormöten

Utredningen har haft fyra öppna stormöten under december månad 2017 och ett mindre i början av januari 2018. Mötena har syftat till att fortsätta att sprida information om utredningens uppdrag och konsultera minoriteten i fråga om de förslag på slutsatser som utredningens arbete lett fram till. Möten hölls i Malmö, Göteborg, Norrköping, Stockholm samt i Umeå.

Inbjudningarna gick t.ex. ut via Kulturdepartementets kontaktnät, Romsk informations- och kunskapscentrum (RIKC) i Malmö och Göteborg, Helsingborgs kommuns och andra aktörers kontaktnät, sociala medier samt via kontaktpersoner på olika orter. Mötet i Malmö sändes live via SR Radio Romano och de som följde sändningen kunde ställa frågor till utredningen. Uppslutningen vid

mötena har skiftat och sammantaget har diskussionerna som förts varit konstruktiva vilket hjälpt utredningens arbete framåt.

Under arbetets gång har utredningen därutöver nåtts av information om att det genom romska initiativ anordnats egna möten för att diskutera utredningen och behovsbilden. Utredaren har också nåtts av information om att diskussioner om utredningen har förts i sociala medier och på andra forum där minoriteten själv väljer deltagare. Utredningen har under arbetets gång uppmuntrat och sett positivt på den typen av samtal inom minoriteten.

Medverkan vid konferenser och möten

Utredningen har medverkat vid möten, konferenser och seminarier arrangerade av olika externa aktörer. Medverkan har syftat till att sprida information om uppdraget och utredningens arbete, hämta in synpunkter och i övrigt konsultera framför allt minoriteten romer.

Däribland har utredningen deltagit vid möten hos Romskt informations- och kunskapscentrum (arrangerade av RIKC) i Malmö, Helsingborg respektive Borås och som riktade sig till såväl romska företrädare som kommunala tjänstemän. Utredningen har även medverkat vid träffar med brobyggarnätverket, modersmålslärarutbildningen på Södertörns högskola, Länsstyrelsens sakkunniggrupp och som nämnts vid två tillfällen konsulterat Regeringskanslets referensgrupp.

Utredningen har därutöver deltagit vid konferensen Re:Orient i Stockholm, seminariet Romani i Fokus i Malmö och konferensen Strategiskt och strukturellt arbete för romsk inkludering i Malmö.

Representation i utredningens arbete

I likhet med andra uppdrag som bygger på delaktighet och inflytande av en nationell minoritet så finns det skäl att resonera kring frågan om representation. Givet är att en utredning, oavsett hur mycket tid och resurser den har aldrig kan föra samtal med samtliga eller ens majoriteten av de individer som berörs av ett utredningsuppdrag.

Frågeställningen blir i stället om utredningen har lyckats att föra samtal med tillräckligt stor del av den nationella minoriteten romer. Som beskrivits i föregående avsnitt så har utredningen valt en modell

som bygger på konsultation med en så stor bredd som möjligt av organisationer, individer, aktivister och sakkunniga från minoriteten. Ett stort antal konsultationstillfällen har utredningen själv bjudit in till men huvudparten av dialogerna har skett genom att ett betydande antal individer har kontaktat utredningen för att föra samtal. Därtill har samtal uppstått spontant vid olika tillfällen och vid möten och konferenser som andra aktörer arrangerat. Särskilt bör nämnas medverkan vid Regeringskansliets referensgruppsmöte samt Länsstyrelsen i Stockholms läns sakkunnigemöte.

Sammanfattningsvis är utredningens bedömning att valet att inte knyta en särskild arbets- eller referensgrupp till utredningen har lett till en ännu större bredd i konsultationerna och samtalen än vad som varit möjligt annars. Fler människor har alltså genom detta fått komma till tals och ge sin syn på utredningens uppdrag, arbete och utkast på förslag. Samtidigt så kan utredningen konstatera att det varit särskilt svårt att nå vissa grupper inom minoriteten.

Förklaringarna till detta kan vara flera. En uppenbar orsak kan vara den brist på tillit som fortfarande är särskilt tydligt mellan vissa romska grupper och majoritetssamhället. En annan orsak kan vara att själva utredningsuppdraget har varit abstrakt, svårförståeligt och skrämmande för vissa. En tredje orsak kan vara att det inom vissa grupper finns en lägre grad av organisering, få som väljer att företräda en grupp och de som gör det kanske inte har haft ett intresse eller möjlighet att engagera sig i utredningens arbete. Särskilt tydligt är att samtalen med den grupp som ofta betecknas finska romer men även med gruppen resande hade kunnat vara mer omfattande.

Utredningen hade också gärna velat ha samtal med en större andel kvinnor och unga. I så stor utsträckning som möjligt har utredningen försökt att komplettera utredningsarbetet med röster från dessa grupper genom samtal med enskilda individer som på olika sätt företräder en organisation eller är sakkunnig inom något särskilt område. Detta har lett till förslag om särskilda insatser riktade till dessa grupper, vilka återfinns i kapitlet med utredningens förslag.

1.1.6 Myndigheter, kommuner och utredningar

I utredningens uppdrag framgår att utredningen ska inhämta synpunkter från berörda myndigheter, t.ex. Diskrimineringsombudsmannen (DO), Forum för levande historia, Statens skolverk, Statens kulturråd, Institutet för språk och folkminnen, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Barnombudsmannen, Ekonomistyrningsverket och Arbetsgivarverket. Utredningen har samtalat och inhämtat synpunkter från samtliga av de uppräknade. Utredningen har även haft kontakt med Socialstyrelsen.

Utredningen har därutöver fört dialog med Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (Ku 2016:02) samt varit i kontakt med f.d. ordförande och sekretariatet för Kommissionen mot antiziganism samt flera ledamöter i både dess referensgrupp och den arbetsgrupp som arbetade med frågan om ett nationellt center för romska frågor inom ramen för kommissionens arbete. Utredningen har även varit i kontakt med några av personerna som arbetade i sekretariatet för Delegationen för romska frågor för att inhämta information och synpunkter även från den utredningens arbete.

I arbetet med att inhämta synpunkter och erfarenheter från kommuner som har, eller har haft, ett särskilt engagemang i arbetet med romsk inkludering så har utredningen varit i kontakt med Helsingborgs kommun, Malmö kommun– främst via Romskt informations- och kunskapscentrum (RIKC), Göteborg– bl. a. RIKC, Stockholm kommun, Borås kommun, Luleå kommun samt Linköpings kommun.

2 Översikt

2.1 Mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Mänskliga rättigheter är en viktig utgångspunkt i statsförvaltningen, vilket regeringen har uttalat i bl.a. den förvaltningspolitiska propositionen (prop. 2009/10:175). Sverige har, genom att ansluta sig till internationella konventioner om mänskliga rättigheter, förbundit sig att säkerställa att man fullgör de förpliktelser som följer av konventionerna, vilket sker genom lagstiftning och andra offentliga åtaganden. Myndigheter spelar en central roll i det offentliga åtagandet och myndigheters beslut och andra åtgärder behöver därför vara förenliga med Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

En institution för mänskliga rättigheter enligt de s.k. Parisprinciperna möjliggör en oberoende granskning av Sveriges efterlevnad av konventionsåtaganden om mänskliga rättigheter. I regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) gör regeringen bedömningen att en MR-institution bör inrättas i Sverige. Bakgrunden till regeringens bedömning finns bl.a. i de två betänkanden som ligger till grund för skrivelsen (SOU 2010:70 och SOU 2011:29) och de rekommendationer som Sverige accepterade inom ramen för granskningen i FN:s råd för mänskliga rättigheter 2015 (Universal Periodic Review). Institutionen ska vara oberoende från regeringen och ha ett brett mandat att främja och skydda de mänskliga rättigheterna men inte ha till särskild uppgift att följa utvecklingen för en specifik grupp i samhället. Frågan om inrättande av en

nationell institution för mänskliga rättigheter utreds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringsformens bestämmelser

I 1 kap. 2 § regeringsformen anges att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person. Vidare anges att samiska folkets och etniska, språkliga och religiösa minoriteters möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv ska främjas.

Med det allmännas verksamhet avses i detta sammanhang offentlig verksamhet som utövas genom staten, kommunerna och landstingen. De statliga och kommunala organen utgörs av beslutande politiska församlingar, dvs. riksdagen, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige, samt myndigheter, dvs. regering, domstolar, och förvaltningsmyndigheter.

Internationella granskningsorgan ger vägledning

Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. De synpunkter och rekommendationer som Sverige får från internationella granskningsorgan utgör därför en viktig vägledning i arbetet.

Sverige har genom att ratificera ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter åtagit sig att vidta åtgärder på bl.a. områdena utbildning och forskning för att främja kunskap om de nationella minoriteternas kultur, historia, språk och religion, bl.a. genom att tillhandahålla lämpliga möjligheter till lärarutbildning och tillgång till läroböcker. Sverige har genom att ratificera den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk åtagit sig att främja ömsesidig förståelse mellan grupper i landet och att särskilt verka för att respekt, förståelse och tolerans med avseende på nationella minoritetsspråk inkluderas bland målen för olika slag av undervisning och utbildning.

Under 2016 har Sverige mottagit synpunkter och rekommendationer från de organ som granskar efterlevnaden av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR) och den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR). Vissa av dessa rör specifikt minoriteten romer och handlar om att

- förstärka skyddet mot diskriminering, både gällande lagstiftning och Diskrimineringsombudsmannens mandat,
- öka ansträngningarna mot rasism och hatpropaganda samt utveckla en tydlig strategi för att säkerställa tillsynen över hur polis och åklagare hanterar hatbrott, och
- öka ansträngningarna för att romer i praktiken ska få del av sina rättigheter.

Sedan tidigare har bl.a. Europarådets kommission mot rasism och intolerans (ECRI) konstaterat att romer möter diskriminering på alla områden i sitt dagliga liv (ECRI, 2012, 4th Report on Sweden). Samma bedömning gör även FN:s kommitté för avskaffande av rasdiskriminering (CERD, 2013 19-21:a periodisk rapporten, sammanfattande kommentarer) och rådgivande kommittén för ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter (2012, 3:e yttrandet om Sverige).

2.2 Offentliga aktörers ansvar för frågor som rör mänskliga rättigheter

Regeringen har det yttersta ansvaret för att de mänskliga rättigheterna i Sverige efterlevs. I praktiken sker arbetet med att säkerställa rättigheterna i nationell, regional och lokal offentlig verksamhet. Offentliga aktörer så som kommuner och myndigheter måste dagligen förhålla sig till de mänskliga rättigheterna inom rättsväsende, socialtjänst, skola, sjukvård och andra former av samhällsservice.

Mänskliga rättigheter berör ett stort antal områden inom offentlig verksamhet. Utredningen finner det därför nödvändigt att ge en överblick över andra myndigheter som har ett särskilt ansvar i fråga om mänskliga rättigheter. Myndigheterna bidrar till att

uppfylla Sveriges internationella förpliktelser genom att tillämpa den lagstiftning genom vilken de internationella förpliktelserna transformerats. Både myndigheter och domstolar är skyldiga att så långt det är möjligt tolka svenska rättsregler på ett sådant sätt att de blir förenliga med Sveriges konventionsåtaganden, så kallad fördragskonform tolkning. Betydligt fler myndigheter än de som berörs nedan arbetar dagligen med frågor där de mänskliga rättigheterna aktualiseras och har således ett ansvar för att säkerställa att de efterlevs inom det specifika verksamhetsområdet myndigheten ansvarar för.

Myndigheter med särskilt ansvar i fråga om mänskliga rättigheter

Justitieombudsmannen (JO)har ett tillsynsansvar som omfattar såväl regeringsformens fri- och rättighetskapitel som Europakonventionen. Det innebär att väsentliga delar av de mänskliga rättigheter som följer av Sveriges internationella åtaganden redan i dag beaktas vid JO:s granskning.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har till uppdrag att främja lika rättigheter och möjligheter och motverka diskriminering, utöva tillsyn över diskrimineringslagen och ta emot anmälningar om diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Forum för levande historia har till uppgift att vara ett nationellt forum som främjar arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Myndigheten för delaktighet har till uppgift att samordna funktionshinders-politiken i Sverige och skynda på utvecklingen mot ett samhälle där alla kan delta oavsett funktionsförmåga. Barnombudsmannen har enligt lagen (1993:335) om Barnombudsman till uppgift att företräda barns och ungas rättigheter och intressen mot bakgrund av Sveriges åtaganden enligt FN:s konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen) samt att bevaka efterlevnaden och driva på genomförandet av konventionen.

Jämställdhetsmyndigheten har till uppgift att bl.a. stödja och följa upp arbetet med att nå de jämställdhetspolitiska målen så att kvinnor och män kan ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Länsstyrelserna ska enligt sin instruktion integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta

rättigheterna i den egna verksamheten. Länsstyrelsen i Dalarnas län har därutöver regeringens uppdrag att samordna och utveckla samtliga länsstyrelsers arbete med mänskliga rättigheter.

Institutet för språk och folkminnen (ISOF) uppdrag är begränsat till att bedriva språkvård och på vetenskaplig grund öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, folkminnen, namn och andra immateriella kulturarv i Sverige.

Statens skolverk (Skolverket), Statens kulturråd (Kulturrådet), Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Boverket och Socialstyrelsen är fem ytterligare myndigheter som arbetar med frågor som direkt berör den nationella minoriteten romer.

Kommuners arbete i fråga om mänskliga rättigheter

Sverige har en lång tradition av lokalt självstyre, vilket innebär att landsting och kommuner är fria att fatta egna beslut inom de ramar som fastställts av riksdag och regering.

Landsting och kommuner ansvarar bl.a. för hälso- och sjukvård och frågor som rör social välfärd, grund- och gymnasieskola, förskola och äldreomsorg. Därigenom spelar kommuner och landsting viktiga roller i att skydda, respektera och främja de mänskliga rättigheterna i Sverige. Sedan 2014 har regeringen en överenskommelse med SKL om att stärka arbetet med mänskliga rättigheter i kommunerna.

2.3 Minoritetspolitiken

Vid införandet av den nuvarande minoritetspolitiken uttalade regeringen att Sverige har en lång tradition när det gäller att värna om mänskliga rättigheter och vidta åtgärder mot diskriminering samt att det mot denna bakgrund får anses vara naturligt att också stärka skyddet för de nationella minoriteterna (prop. 1998/99:143). Internationella erfarenheter talar också för att det är angeläget att staten tar minoriteters rättigheter på allvar. De nationella minoriteterna berikar Sverige kulturellt och staten har ett ansvar för att ge dessa grupper det stöd och skydd som behövs för att de ska kunna bevara sin särart och hålla sina språk levande. Minoriteternas

egna önskemål ansågs också vara en viktig utgångspunkt när den samlade minoritetspolitiken utformades.

Riksdagens beslut om propositionen *Från erkännande till egenmakt – regeringens strategi för de nationella minoriteterna* (prop. 2008/09:158) innebar att ytterligare steg togs för att förtydliga de nationella minoriteternas rättigheter. En lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) trädde i kraft den 1 januari 2010. Regeringens strategi för minoritetspolitiken innehåller åtgärder för att

- motverka diskriminering och utsatthet av de nationella minoriteterna,
- säkerställa en bättre efterlevnad av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk och uppföljning av vidtagna åtgärder,
- stärka de nationella minoriteternas egenmakt och inflytande, samt
- främja bevarandet av de nationella minoritetsspråken.

Skyddet av nationella minoriteter och av de rättigheter och friheter som tillkommer personer som tillhör dessa minoriteter utgör en integrerad del av det internationella skyddet av mänskliga rättigheter och faller därmed inom ramen för internationellt samarbete.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tillsammans med Sametinget ett särskilt ansvar i fråga om uppföljning och samordning av minoritetspolitiken.

Minoritetspolitikens övergripande mål

Minoritetspolitikens övergripande mål är att ge skydd för de nationella minoriteterna och att stärka deras möjlighet till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Med egenmakt menas ofta att en individ ska känna att hen har makt över sådant som sin egen situation, sina arbetsuppgifter och sin närmiljö.

Regeringens ambition är att efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter ska säkras. Det av riksdagen antagna

målet för politikområdet är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Det minoritetspolitiska målet är i sin tur uppdelat i tre delområden: diskriminering och utsatthet, inflytande och delaktighet samt språk och kulturell identitet. För att det ska vara möjligt att uppnå målet är det nödvändigt att ambitionen och målsättningarna omsätts i insatser på ett flertal områden, vilket också är den inriktning som slås fast i regeringens strategi för de nationella minoriteterna (prop. 2008/09:158).

Inflytande och delaktighet

Ett av delmålen för minoritetspolitiken är att de nationella minoriteterna ska ges inflytande i frågor som berör dem. En sådan rätt finns reglerad både i Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (ramkonventionen) och europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (språkstadgan). Ramkonventionens syfte är att skydda nationella minoriteters fortlevnad. Språkstadgans syfte å sin sida är att skydda Europas kulturella mångfald.

I Sverige regleras de nationella minoriteternas rätt till inflytande i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk § 5 där det anges att förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

Minoritetspolitiken syftar bl.a. till att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande i frågor som berör dem. I propositionen *Nationella minoriteter* (prop. 1998/99:43) angavs flera skäl till varför de nationella minoriteterna bör ha möjlighet att påverka beslut som rör dem.

Kunskapsbrist

Kunskapen om de nationella minoriteterna och minoritetspolitiken bland beslutsfattare, tjänstemän och allmänheten behöver höjas,

konstaterades i regeringens strategi för de nationella minoriteterna (prop. 2008/09:158).

Att kunskapsnivån om de nationella minoriteterna, deras språk och kultur är låg har sedan dess återkommande konstaterats. Det får anses vara det främsta skälet till att ansvariga i kommuner och landsting och bland myndigheter inte gjort tillräckligt för att minoritetspolitiken ska få genomslag i verksamheten. (SOU 2017:60, s. 232)

Okunskap om, och ointresse för, minoritetsfrågor leder till en marginalisering av de nationella minoriteterna i den offentliga debatten och ger utrymme för spridning av fördomar och felaktigheter (SOU 2017:60). För tre år sedan genomförde Institutet för språk och folkminnen (ISOF), Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget en undersökning om allmänhetens kunskap om och attityd till de nationella minoriteterna (ISOF, 2015). Undersökningen visar att endast 66 procent av deltagarna kunde uppge någon nationell minoritet, vilket innebär att en tredjedel inte känner till någon av de erkända nationella minoriteterna i Sverige.

En ny proposition inom minoritetspolitiken

Regeringen har kunnat konstaterat att arbetet med att säkerställa efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter har utvecklats i positiv riktning under de senaste åren i vissa delar särskilt inom förvaltningsområdena.

Trots det fanns det tydliga indikationer på att utvecklingen ändå avstannat inom stora delar av minoritetspolitiken vilket gjorde att regeringen under 2016 tillsatte Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (Ku 2016:02) med uppdraget att genomföra en översyn av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt angränsande frågor. En av huvudanledningarna till att utredningen tillsattes var att det finns allt tydligare behov av förnyad kraft och intensitet i statens insatser för att förverkliga det minoritetspolitiska målet. Vidare finns det ett antal utmaningar för staten att hantera. Däribland kan de stora skillnaderna i förvaltningsmyndigheters tolkning av föreskrifter och de betydande brister som identifierats gällande möjligheterna att lära sig, använda

och utveckla sitt minoritetsspråk nämnas. Den aktuella uppföljningen av Sveriges efterlevnad av de internationella åtagandena på området som genomförts av Europarådet pekar vidare på de utmaningar som Sverige står inför. Till följd av de förslag utredningen om en stärkt minoritetspolitik lämnat och ytterligare underlag inom området har regeringen lämnat propositionen *En stärkt minoritetspolitik* (prop. 2017/18:199) till riksdagen under våren 2018.

2.3.1 Strategin för romsk inkludering

Genomförandet av åtgärderna som ingår i skrivelsen *En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032* (skr. 2011/12:56) ska, så som tidigare nämnts, ses som en förstärkning av minoritetspolitiken.

I ett tillkännagivande (bet. 2014/15:KU16) anger riksdagen sin mening till regeringen i fråga om behov av fortsatt arbete mot bl.a. antiziganism och för romsk inkludering. Tillkännagivandet innefattar fortsatta satsningar på bl.a. att bekämpa antiziganism och diskriminering, spridning av vitboken om övergrepp och kränkningar av romer, samt jämställdhetsinsatser för romska kvinnor, män, flickor och pojkar.

Regeringen har sedan strategin för romsk inkludering lades fram för riksdagen fortsatt att vidareutveckla pågående insatser inom områdena arbete, utbildning, civilsamhällets organisering, hälsa och social omsorg. Därutöver har arbetet förstärkts inom andra områden som kultur och språk samt romers situation på bostadsmarknaden. Insatserna utgår tydligare från de mänskliga rättigheterna, något som visat sig vara en framgångsfaktor i arbetet på lokal nivå. Utgångspunkten för regeringen är också att uppmärksamma konsekvenserna av antiziganismen i samhället i det fortsatta arbetet med att genomföra strategin. Det är även fortsättningsvis viktigt att verka för att romer, såväl vuxna som barn, involveras i arbetet. Samtidigt är det angeläget att förbättra minoritetens möjligheter att organisera sig och delta i arbetet med romsk inkludering och i samhället i stort, inte minst gäller det romska flickor och kvinnor vars kompetens måste tas tillvara i arbetet med insatserna så att dessa även kommer dem till del.

Uppföljning av strategin för romsk inkludering

Länsstyrelsen i Stockholms län har sedan 2012 i uppdrag att samordna och följa upp insatserna inom ramen för strategin för romsk inkludering. I uppdraget ingår bl.a. att stödja kommuner att utveckla arbetssätt och metoder för romsk inkludering och se till att dessa sprids till kommuner, landsting och berörda myndigheter.

Länsstyrelsen i Stockholms län konstaterar i sin årliga uppföljningsrapport (2016) att organiseringen av arbetet i utvecklingskommuner och berörda myndigheter är centralt för långsiktigheten och hållbarheten i arbetet med romsk inkludering. Utan en stabil grund i form av ett tydligt mandat, extra resurser dimensionerade utifrån det som ska genomföras och en förankring i organisationen är risken stor att arbetet blir avhängigt enskilda tjänstemän.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att utgångspunkten för arbetet med romsk inkludering är att stärka romers tillgång till sina rättigheter. Det är förpliktigande på så sätt att det arbete som görs ska göra skillnad och komma romer till del. Förväntningar bland romer om att arbetet ska leda till en positiv förändring för dem är därmed ganska höga, konstaterar Länsstyrelsen i rapporten. Därför är det av vikt att kommuner och myndigheter hittar en balans mellan strategiskt och operativt arbete och att de successivt bygger vidare och utvecklar arbetet utifrån de erfarenheter som görs.

En viktig del av inkluderingen är att romer dessutom får mandat och förutsättningar att äga sina rättigheter och själva driva sina frågor, konstaterar Länsstyrelsen i rapporten. En förutsättning för detta handlar om att kännedomen om rättigheter inom olika områden behöver öka bland berörda, t.ex. vad gäller romers rättigheter som nationell minoritet.

2.3.2 Statliga myndigheters arbete i fråga om romsk inkludering

I strategin för romsk inkludering (skr. 2011/12:56) gör regeringen bedömningen att för att det ska vara möjligt att åstadkomma genomgripande förändringar i fråga om romers livsvillkor krävs det att myndigheter och kommuner är delaktiga och tar ett tydligt och aktivt ansvar. En modell för styrning och genomförande av strategin

för romsk inkludering under 2012–2032 bör därför bygga på existerande strukturer och rådande ansvarsfördelning mellan regeringen, myndigheter och kommuner.

Under de sex år som strategin har genomförts har ett flertal olika myndigheter haft i uppdrag att inom ramen för strategin skapa förändring inom sina respektive områden. För närvarande är det följande myndigheter som framför allt arbetar med frågor som rör strategin. Flera av dessa uppdrag är en fortsättning av uppdrag som bedrevs 2012–2015.

Skolverket och Socialstyrelsen har i uppdrag att 2016–2019 ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens. Södertörns högskola genomför utbildningen. Socialstyrelsen ska därutöver genomföra en utbildningsinsats riktad till socialtjänsten om bemötande och inkluderande arbetssätt med särskilt fokus på romer under 2016–2018. Skolverket har i uppdrag att 2016–2019 genomföra insatser för att öka kunskapen i skolan om den nationella minoriteten romer och Arbetsförmedlingen ska under 2016–2019 vidareutveckla arbetet med romsk inkludering i sin verksamhet.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) ska 2016–2019 genomföra utbildning i föreningsteknik och erfarenhetsutbyte mellan romska och icke-romska organisationer och 2016–2018 fördela medel för hälsofrämjande insatser riktade till romer.

Institutet för språk och folkminnen (ISOF) hade i uppdrag att 2016–2017 genomföra insatser som har till syfte att bevara den romska språkvarieteten resanderomani för nutida och framtida bruk och synliggöra det romska immateriella kulturarvet. I myndighetens regleringsbrev för 2018 gavs ett uppdrag om att genomföra ett arbete med varieteten kaale (finsk romani).

Statens kulturråd ska 2016–2018 genomföra insatser som har till syfte att stärka romska kulturaktörer och deras samarbete med olika kulturinstitutioner. I november 2017 fick myndigheten även i uppdrag att genomföra insatser som främjar utgivningen av litteratur på de nationella minoritetsspråken samt läsfrämjande insatser för den romska minoriteten.

Boverket har i uppdrag att 2016–2018 genomföra en insats för att motverka diskriminering av romer på bostadsmarknaden och Statskontoret har i uppdrag att utvärdera styrningen av regeringens

strategi för romsk inkludering. Statskontoret ska analysera om strukturen för den statliga styrningen har varit ändamålsenlig och på ett effektivt sätt bidragit till att uppfylla strategins övergripande mål. Myndigheten ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 juni 2018.

Länsstyrelsens i Stockholms läns uppdrag

Länsstyrelsen i Stockholms län har i uppdrag att 2016–2019 samordna och följa upp insatser inom ramen för strategin för romsk inkludering. Länsstyrelsen har därutöver i uppdrag att:

- genomföra insatser för att fördjupa och sprida kunskap från arbetet för romsk inkludering, däribland öka kunskapen om hur ett rättighetsbaserat arbetssätt kan användas i verksamheter för romsk inkludering på lokal nivå. Uppdraget ska redovisas senast den 15 april 2018,
- i samverkan med Arbetsförmedlingen, Boverket, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Skolverket och romska sakkunniga göra en nulägesbeskrivning i de kommuner som under åren 2012–2017 beviljats statsbidrag för utvecklingsverksamhet på lokal nivå. Uppdraget ska redovisas 15 oktober 2018, samt
- genomföra insatser för att utbilda romska hälsoinspiratörer 2015–2017. Uppdraget ska genomföras i samarbete med Romska ungdomsförbundet. Uppdraget har redovisats 1 mars 2018.

2.3.3 Kommuners arbete i fråga om romsk inkludering

Kommuner har en central roll i arbetet med att förbättra romers livsvillkor eftersom de ansvarar för verksamheter som är avgörande för romers situation och därmed åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. För att påskynda utvecklingen har som tidigare nämnts regeringen genomfört en satsning på pilotverksamheter i fem kommuner under 2012–2015 (Göteborg, Helsingborg, Linköping, Luleå och Malmö). De metoder och arbetssätt som pilotkommunerna utvecklat har spritts till en del andra kommuner. Flera myndigheter har varit involverade i arbetet.

Regeringen har bedömt att pilotverksamheterna i de fem kommunerna utvecklats positivt och olika kommunala modeller har utarbetats. En av de utmaningar som identifierats var samrådsförfarandet med romska civila samhället. Under 2016–2019 har arbetet gått vidare och fem nya kommuner, s.k. utvecklingskommuner, medverkar i en utvecklingsverksamhet för romsk inkludering på kommunal nivå. Borås kommun, Gävle kommun, Haninge kommun, Stockholms kommun och Uppsala kommun har fått bidrag av regeringen för att bygga upp en struktur i den kommunala förvaltningen med syfte att förbättra romers inkludering. I kommunerna sker metodutveckling inom framför allt områdena utbildning, arbetsmarknad, hälsa, socialtjänst, bostad och civilsamhällets organisering. Romsk delaktighet och romskt inflytande ska säkerställas i utvecklingsarbetet. Kommunerna ska även trygga en långsiktighet i arbetet, bl.a. genom att integrera det i kommunens ordinarie strukturer och verksamheter.

Romskt informations- och kunskapscentrum (RIKC)

Två av de tidigare pilotkommunerna, Malmö och Göteborg, har efter pilotverksamhetens slut fortsatt att utveckla arbetet med romsk inkludering genom att etablera kommunala romska informations- och kunskapscenter (RIKC). RIKC arbetar för att öka romsk delaktighet och romskt inflytande i samhället och har ett kommunövergripande uppdrag. Centrens arbete riktar sig till såväl den romska befolkningen som till majoritetssamhället. Grundprincipen för RIKC Malmös arbete är att få minoriteten romer att känna sig erkända av samhället för att de därmed ska kunna känna sig delaktiga i samhället och i och med det även ansvariga för samhället. De anställda arbetar med vägledning och rådgivning till romer, men även till tjänstemän i Malmö kommuns verksamheter och allmänheten. RIKC Göteborg är nystartat och dess syfte är att skapa bättre livschanser för minoriteten romer, både genom råd och stöd till enskilda och genom kunskapshöjande insatser inom staden.

De båda centren utgör således en del av den kommunala förvaltningen i respektive kommun, har medborgarkontor och personal bl.a. med romsk kultur- och språkkompetens. Genom sitt arbete har centren god kännedom om såväl den kommunala

verksamheten som situationen för enskilda individer och det romska civilsamhället generellt på lokal nivå.

2.4 Kultur och språk

Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska det allmänna främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Lagen innehåller också bestämmelser om de nationella minoritetsspråken. I språklagen (2009:600) anges därutöver att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Av regeringens minoritetspolitiska strategi framgår att ”stödja de nationella minoritetsspråken så att de hålls levande” innebär att de nationella minoriteterna ska ges möjligheter att tillägna sig, bruka och utveckla sitt modersmål och utveckla en egen kulturell identitet. De nationella minoriteterna ska kunna överföra sitt språk och sin kultur till nästa generation. De nationella minoritetsspråken ska kunna bevaras och utvecklas som levande språk i Sverige.

Det är ett flertal myndigheter som arbetar med frågor eller har särskilda uppdrag som rör språk och kultur kopplat till minoriteten romer. Det finns även andra aktörer som är verksamma inom området. Särskilt betydelsefulla i sammanhanget är de organisationer och föreningar som på olika sätt arbetar med minoritetens språk och kultur. Exempel på en insats från statens håll är Institutet för språk och folkminnens (ISOF) fördelning av statsbidrag för revitaliseringsinsatser avseende de nationella minoritetsspråken. En av aktörerna som fått bidrag är Malmö Romska Idécenter som driver ett projekt för att revitalisera romska språket, kulturen och traditionen. Två andra exempel på verksamheter inom området är Forum för levande historias uppdrag gällande utställningen Vi är romer och Kulturrådets uppdrag att genomföra insatser för att stärka romska kulturaktörer och deras samarbeten med olika kulturinstitutioner 2016–2018.

I detta sammanhang måste även utvecklingen inom kulturarvspolitiken beröras. I propositionen Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) konstaterar regeringen att den nya inriktningen för kulturarvspolitiken utgår från en förståelse av kulturarvet som

rymmer olika erfarenheter och perspektiv som en del av det gemensamma kulturarvet. Med det menas bl.a. att det är viktigt att kulturarvspolitiken förmår bygga broar utan att för den skull sudda ut skillnader, att kulturarvspolitiken visar att Sverige är ett land som består av alla oss som bor här, oavsett vilka språk vi talar och vilka berättelser vi bär med oss.

Det anges vidare att nationella minoriteternas nutida och historiska närvaro samt deras språk och kulturer aktivt behöver synliggöras i samhället både i egenskap av egna kulturarv och som en del av vårt gemensamma kulturarv samt som en del av berättelsen om Sverige i går, i dag och i framtiden.

2.5 Antiziganism – rasism riktad mot romer – kränkningar och diskriminering

Den historiska antiziganismen och den systematiska diskrimineringen av romer som pågått i århundraden, och som bl.a. dokumenterats i Den mörka och okända historien – Vitbok om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet (Ds 2014:8), har fått konsekvenser för romers förtroende för myndigheter och andra företrädare för samhället. Det konstateras bl.a. i regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (Ku2016/02629/DISK).

Enligt Svenska Akademiens ordlista definieras antiziganism som ”fientlig inställning till romer”. En mer beskrivande förklaring av begreppet är ”en bestående latent struktur av föreställningar fientliga mot romer som kollektiv, vilka på det individuella planet manifesteras som attityder och i kulturen som myter, ideologi, folkliga traditioner och bildspråk, och i handlingar – social eller legal diskriminering, politisk mobilisering mot romerna och kollektivt eller statligt våld – vilket resulterar i och/eller syftar till att fjärma, driva bort eller tillintetgöra romer just för att de är romer.” (SOU 2010:55, s. 166)

De övergrepp som under lång tid format romers liv och historia har tillsammans med antiziganismen i det svenska samhället medverkat till att minoritetens möjligheter att delta i samhället på lika villkor är begränsade. Alltjämt är minoriteten en marginaliserad grupp. Övergreppen har enligt vitboken (Ds 2014:8), och andra

rapporter fått långtgående effekter för romer i form av traumatiserande minnen och sämre såväl fysisk som psykisk hälsa. Bilden bekräftas av Kommissionen mot antiziganism, som i sitt slutbetänkande *Kraftsamling mot antiziganism* (SOU 2016:44) konstaterar att situationen för romer i Sverige än i dag är allvarlig.

Diskrimineringsombudsmannen och Forum för levande historia har i rapporter och särskilda satsningar visat att romer i Sverige är en grupp som särskilt drabbats av diskriminering och hatbrott i vardagen. Av anmälningarna till DO och i DO:s dialog med romer under 2016 och 2017 framkommer t.ex. att romer är en särskilt utsatt grupp inom många samhällsområden. Även organ inom FN och Europarådet bekräftar en omfattande diskriminering och antiziganism i Sverige. Flera rapporter tar upp att romska kvinnor är särskilt drabbade av situationen.

Kommissionen mot antiziganism har under sitt arbete varit inriktad på att bedriva ett arbete utifrån den kunskap som finns om antiziganism och hur den påverkar många romers liv. Det har handlat om att synliggöra vad antiziganism står för och tydliggöra att den har sina rötter i en lång historia av statligt sanktionerade kränkningar samt att söka förmå ansvariga aktörer att inta en mer aktiv hållning i arbetet mot den diskriminering och vardagsrasism som många romer möter i det svenska samhället. Det har också handlat om att synliggöra antiziganismens allvarliga konsekvenser för romers rättigheter. Kommissionen anger att deras dialoger med romer till stor del har handlat om att diskutera erfarenheter av antiziganism och vad som utgör verkningsfulla åtgärder mot detta. Däribland har det framförts att kunskapen om antiziganismens omfattning och konsekvenser inte har fått något större genomslag när det gäller hur offentlig verksamhet bedrivs på kommunal eller statlig nivå och att alltför få insatser görs i syfte att stärka romers egenmakt. Åtgärder har många gånger initierats, utarbetats och verkställts utan romskt deltagande och inflytande samt utan beaktande av romers erfarenheter och kunskap. Kommissionen konstaterar att den bristen givetvis påverkar tillförlitligheten i vad som framkommer när insatserna sedan följs upp och värderas.

Länsstyrelsens rapport *Nulägesbeskrivning av hinder och möjligheter för romers rätt* (Länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2014:22) visar på behovet av att det utarbetas indikatorer för ett systematiskt arbete för att motverka diskriminering och

antiziganism. Kommissionen mot antiziganism anger i sitt betänkande att man delar Länsstyrelsens uppfattning och menar att det finns starka skäl för regeringen att överväga insatser som bidrar till en mer systematisk hållning i arbetet mot antiziganism.

Röster om antiziganism vid samråd och konsultationer

Inför utarbetandet av Samlat grepp mot rasism och hatbrott – Nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (Ku2016/02629/DISK) hade Regeringskansliet samråd med olika aktörer för att kartlägga situationen för särskilt utsatta grupper, däribland minoriteten romer. Företrädare för bl.a. minoriteten romer framförde att det upplevs existera en strukturell rasism i Sverige. Företrädare ansåg också att det i vissa fall har inneburit att en stor del av minoriteten drabbats av ett generellt utanförskap som gjort att de inte får tillgång till sina rättigheter i samma utsträckning som majoritetsbefolkningen.

Det förekommer även att människor tvingas dölja sin identitet och utveckla överlevnadsstrategier i vardagslivet för att undvika trakasserier, hot och våld. Exempelvis finns det individer som inte vågar leva öppet med att de tillhör den nationella minoriteten romer. Det togs även upp att specifika former av rasism, så som antiziganism, inte upplevs bli tillräckligt synliggjorda och t.o.m. osynliggörs när generella insatser mot rasism genomförs på olika nivåer. Företrädare för olika grupper förde även fram att rasism och hatbrott drabbar män och kvinnor på olika sätt. Romska och muslimska kvinnor har vittnat om att trakasserier och hatbrott drabbar kvinnor i högre grad än män.

Företrädare för romska organisationer har i samtal med utredningen framfört att det behövs insatser, t.ex. särskilda utbildningsinsatser om antiziganism och om samhällets övergrepp mot romer under historiens gång. Inom minoriteten romer har särskilt resande lyft upp de konsekvenser som historisk rasism och diskriminering har i dag. Det kan handla om förlorat eller försvagat språk, identitets- och tillhörighetsbrist och upplevelsen av en utarmad kultur. Det i sin tur kan få sociala konsekvenser som tar sig uttryck i rotlöshet, svag självkänsla eller i förekommande fall missbruksproblem, uppger flera från företrädesvis resandegruppen.

Beskrivningen gör gällande att historisk utsatthet och antiziganism kan påverka kulturella faktorer som i sin tur samverkar med sociala faktorer i nutid.

I planen mot rasism konstateras också att den historiska antiziganismen och den systematiska diskrimineringen av romer som pågått i århundraden har fått konsekvenser för romers förtroende för myndigheter och andra företrädare för samhället. Antiziganismen i det svenska samhället och de övergrepp som under lång tid har präglat minoritetens historia bidrar till att romers möjligheter att delta i samhället på lika villkor är kringskurna och att många som tillhör minoriteten därför alltjämt är marginaliserade i samhället.

Rekommendationer från internationella granskningsorgan

FN:s rasdiskrimineringskommitté, liksom FN:s kommitté för mänskliga rättigheter i sin senaste granskning 2016, uttryckt oro över fortsatt förekomst av anmälningar om hets mot folkgrupp mot t. ex. romer och judar. Rasdiskrimineringskommittén har även uttryckt oro över den rapporterade ökningen av fall av hets mot folkgrupp som förekommer i media och på internet. Mot bakgrund av det rekommenderade båda kommittéerna att Sverige vidtar åtgärder mot hatbrott, däribland hets mot folkgrupp, i media och på internet.

2.6 Nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott

I november 2016 beslutade regeringen den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (Ku2016/02629/DISK), som nämnts tidigare. Planens övergripande mål är ett strategiskt, effektivt och samlat arbete mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Den ska utgöra en grund och en inriktning för arbetet mot rasism och hatbrott inom särskilt viktiga strategiska områden som regeringen har identifierat, bl.a. mer kunskap, utbildning och forskning samt ett ökat stöd och en fördjupad dialog för och med det civila samhället.

I planen framgår att det är viktigt att arbeta brett mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott och i det samtidigt ha särskilt fokus på de olika former där detta kommer till uttryck. En form av rasism som uttryckligen lyfts fram i planen är antiziganism.

Uppdrag att samordna och följa upp planen

Frågor om rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott berör många samhällsområden och grupper i Sverige. Det finns ett flertal olika aktörer inom skilda delar av samhället som arbetar med frågor inom området. Regeringen konstaterar i planen att det saknas samlad information om de insatser som görs av olika aktörer och att ingen har ett uttalat ansvar att sprida information om insatserna generellt. Det saknas även en samordning av arbetet, ett uppföljningssystem och en samlad rapportering av insatserna till regeringen.

Forum för levande historia har därför fått ett treårigt uppdrag att samordna och följa upp den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott under perioden 2016–2019 (Ku2016/02629/DISK).

Andra myndighetsuppdrag inom ramen för planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott

Följande redogörelse ger en bild av vilka ytterligare myndigheter som har uppdrag inom ramen för planen eller inom motsvarande områden. Uppdragen är generella men omfattar även minoriteten romer:

- Diskrimineringsombudsmannen ska utveckla arbetet mot främlingsfientlighet och liknande former av intolerans 2017–2018.
- Statens medieråd ska kartlägga skyddet av barn och unga på internet vad avser rasism, liknande former av fientlighet, hatbrott och extremism 2017–2018.
- Statens medieråd ska genomföra kampanjen No Hate Speech Movement i syfte att höja kunskapen om rasism och liknande former av fientlighet på internet bland barn och unga 2017–2020.

- Skolverket ska vidta kunskapshöjande insatser i skolan om främlingsfientlighet och liknande former av intolerans 2017–2018.
- Forum för levande historia ska utvidga och förlänga utbildningsinsatsen om rasism i historien.

2.7 Civilsamhällets roll

Målet för politiken för det civila samhället är att villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin ska förbättras. Det ska ske i dialog med det civila samhällets organisationer genom att utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga utifrån engagemanget och viljan att påverka den egna livssituationen eller samhället i stort. Det handlar vidare om att stärka förutsättningarna för det civila samhället att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden både som röstbärare och opinionsbildare och med en mångfald av verksamheter. Det handlar även om att fördjupa och sprida kunskapen om det civila samhället.

I strategin för romsk inkludering (skr. 2011/12:56) konstateras att det civila samhällets organisationer besitter kunskap, kompetens och erfarenheter som är relevanta för arbetet med romers inkludering. Civilsamhällets organisationer kan komplettera de offentliga aktörernas insatser, de kan också bidra till att stärka minoriteten romers inflytande och egenmakt. Därutöver kan de bidra till att överbrygga den förtroendeklyfta som många gånger finns mellan minoriteten och offentlig förvaltning. I det arbetet spelar i synnerhet minoritetens egna organisationer en viktig roll.

Organiseringen inom minoriteten romer

Traditionellt är inte den form av organisering som är vanlig i andra delar av samhället den mest förekommande bland minoriteten romer. Istället har minoriteten organiserat sig i familjegrupper, släkter eller andra liknande strukturer. Numera är emellertid den typ av organisering som finns i övriga samhället allt mer förekommande.

Det finns ett stort antal organisationer som företräder olika intressen inom minoriteten, några är mer rikstäckande medan andra

arbetar lokalt eller regionalt. Vissa har valt att bilda en organisation kring en särskild fråga eller för en grupp inom minoriteten. Flera av dessa organisationer har en viktig roll i arbetet med att säkra minoritetens rättigheter, utgöra en röst för minoritetens intressen och på olika sätt företräda dessa intressen. Inte sällan är företrädare för dessa organisationer de som företräder minoritetens intressen vid samråd med myndigheter och kommuner.

Flera organisationer är ett slags utförare av tjänster inom välfärden. Det kan handla om att utgöra stöd vid kontakter med myndigheter, hjälpa till att tolka och läsa dokument, utgöra stöd till utsatta kvinnor inom minoriteten, skriva ansökningar eller utföra andra tjänster som i andra fall främst tillhandahålls av offentliga aktörer. Det finns anledning att tro att det civila samhällets aktörer har tagit på sig dessa betydelsefulla uppgifter när det offentliga brustit i att göra det.

Flera myndigheter har arbetat eller arbetar med frågor som rör minoriteten romers civilsamhälle, framför allt har det handlat om stöd och utbildning till organisationer. DO har tidigare genomfört rättighetsbaserade dialoger och har haft en utbildning för minoriteten romer i syfte att öka romers kunskap om rättigheter, diskriminering och hur arbete mot diskriminering och för lika rättigheter kan bedrivas lokalt. MUCF har i uppdrag att 2016–2019 genomföra utbildning i föreningsteknik och erfarenhetsutbyte mellan romska och icke-romska organisationer. Länsstyrelsen i Stockholms län har sedan 2015 som en del av sitt samordnings- och uppföljningsansvar för strategin för romsk inkludering i uppdrag att stödja kommuner att utveckla arbetssätt och metoder för romsk inkludering. Det ansvaret är en fortsättning av det utvecklingsarbete kring samrådsformer för romsk inkludering som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedrev 2012–2015.

3 Övergripande bedömningar

3.1 Minoriteten romers tillgång till de mänskliga rättigheterna

En kort och översiktlig bild av minoriteten romers möjligheter att åtnjuta de mänskliga rättigheterna ges i detta avsnitt. I lägesbeskrivningen nedan tar utredningen sin utgångspunkt i beskrivningarna i betänkandena från Kommissionen mot antiziganism (SOU 2016:44) och Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60) men framför allt från de konsultationer och samtal som utredningen haft med minoriteten romer, myndigheter och kommuner.

Kortfattad lägesbeskrivning

Departementspromemorian *Den mörka och okända historien – Vitbok om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet* (Ds 2014:8) synliggör den systematiska diskrimineringen och rasismen riktad mot minoriteten under ett århundrade. Kommissionen mot antiziganism anger i sitt betänkande (SOU 2016:44) att det finns en kontinuitet mellan den tidens övergrepp och romers utsatta situation i dag i det svenska samhället. Det negativa förhållningssätt som har präglat många av de statliga och kommunala åtgärderna som rör romer fortlever och påverkar romers tillgång till grundläggande mänskliga rättigheter än i dag.

Strategin för romsk inkludering (skr. 2011/12:56) innehåller som nämnts en tjugoårig plan för att förbättra romers levnadsförhållanden. Framtagandet av strategin föregicks av utredningar och åtskilliga rapporter som visar att minoriteten romer inte har möjlighet att åtnjuta de mänskliga rättigheterna, inklusive de rättigheter som romer har i egenskap av nationell minoritet.

Utredningen konstaterar att det är fastlagt att situationen vad gäller romers möjlighet att åtnjuta de mänskliga rättigheterna är allvarlig. Samlat ges följande lägesbild.

Individer som tillhör den nationella minoriteten romer åtnjuter liksom alla andra medborgare mänskliga rättigheter. Det är statens skyldighet att tillgodose allas åtnjutande av de mänskliga rättigheterna genom att respektera och skydda dessa. För att komma tillrätta med brister i minoriteten romers möjlighet att åtnjuta mänskliga rättigheter har regeringen initierat en rad åtgärder. Myndigheter och kommuner har i flera fall, på eget initiativ eller på uppdrag av regeringen, vidtagit insatser med syftet att förbättra livsvillkoren för minoriteten. Trots det konstateras det återkommande av olika instanser att staten inte fullt ut lyckas tillgodose detta och att situationen i fråga om brister i åtnjutandet därför i stora delar kvarstår. Såväl utredningar och statliga myndigheter som internationella övervakningsorgan slår fast att bristerna, trots insatserna, kvarstår och att situationen i fråga om minoriteten romers möjlighet att åtnjuta de mänskliga rättigheterna är fortsatt allvarlig.

Utredningen konstaterar härigenom att det i dag finns en samstämmig bild av, och vetskap om, att situationen inte är tillfredsställande samt att nuvarande insatser för att förändra situationen inte heller ter sig tillräckliga. Inte minst framgår behovet av kompletterande åtgärder i utredningens uppdragsbeskrivning. Risken är enligt utredningen uppenbar att situationen kommer att kvarstå om inte en kompletterande och extraordinär insats vidtas och en tydlig part pekas ut för att aktivt främja arbetet med att tillgodose minoritetens åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Utredningens behovsinventering

I de konsultationer och vid de samtal som utredningen haft under utredningstiden bekräftas bilden av att det finns behov av en stabilitet och långsiktighet i arbetet med att säkerställa romers rättigheter.

Konsultationerna och samtalen har till en del kommit att handla om hur stabilitet och långsiktighet kan skapas och vilka behov som föreligger för att minoriteten romer ska kunna komma i åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. I konsultationerna har många och skiftande behov framförts, det har dock funnits flera gemensamma nämnare. Behoven skiljer sig till viss del åt mellan olika grupper inom

minoriteten, exempelvis mellan olika orter, mellan yngre och äldre personer samt mellan kvinnor och män. Utredningen har också informerats om de behov som kommuner och myndigheter har identifierat.

Resultatet av inventeringen är indelade i fem områden och presenteras översiktligt nedan.

Område 1 Stöd, samordning och kunskapsspridning

I fråga om stöd, samordning och kunskapsspridning har det från flera håll uttryckts ett behov av att information om insatser som pågår i syfte att säkra romers rättigheter samlas och sedan sprids till andra aktörer bl.a. genom att goda exempel lyfts fram. Åtskilliga har pekat på behovet av en samlande aktör som kan samverka med både statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter och i detta lyfta minoritetens behov. Vikten av att verka och ha en stabil plats i befintliga samhällsstrukturer har också tagits upp och att aktören i ett sådant sammanhang ska kunna hävda de rättigheter som tillkommer minoriteten och uttrycka dess behov på ett trovärdigt sätt.

Behov av att utveckla formerna för samråd, utökat stöd åt det romska civilsamhället och till myndigheter och kommuner har också framkommit. I det har ofta lyfts upp att det behövs faktaunderlag och statistik som det romska civilsamhället kan använda i sina kontakter med myndigheter och kommuner. Många har gett uttryck för att det finns en stor okunskap om minoriteten romer på lokal, regional och nationell nivå hos såväl politiker som hos den breda allmänheten, exempelvis barn och unga. Vikten av kunskapshöjande åtgärder om minoriteten för allmänheten och inom minoriteten har betonats. Några har uttryckt ett behov av råd och stöd för enskilda romer på nationell nivå. Andra menar att det finns behov av en remissinstans som kan sätta frågan om romers rättigheter i en nationell kontext. Ytterligare några ser behovet av att utveckla metoder som syftar till att ta bort hinder som i dag förhindrar att romer kan åtnjuta de mänskliga rättigheterna fullt ut.

Område 2 Kultur och språk

I fråga om kultur och språk uttrycks ett behov av att få utbyta och revitalisera kunskap om minoritetens kultur, språk och historia såväl inom minoriteten som helhet som i olika romska grupper. Vissa uttrycker ett behov av identitetsstärkande åtgärder, behov av en gemensam historiebeskrivning och förbättrade kontakter med forskarsamhället i syfte att åstadkomma detta. Andra pekar på behovet av ett gemensamt arkiv för att samla information om minoriteten romer för romer. Flera har uttryckt ett behov av synliggörande åtgärder ute i samhället, såsom ett nationellt kulturcenter samt firande och synliggörande av högtidsdagar.

Område 3 Delaktighet och inflytande

När det gäller delaktighet och inflytande har behov av att utarbeta en långsiktig strategi för att öka minoritetens inflytande påtalats. Det har också förts fram att det behöver arbetas med delaktighet i syfte att skapa en process för maktdelning mellan minoriteten och det övriga samhället. En del har pekat på behovet av att driva förtroendeskapande processer både inom minoriteten och i förhållande till samhället i övrigt. Det har också uttryckts ett behov av en struktur för kontakter med regeringen och Regeringskansliet och att det behövs en representativ röst för minoriteten i samhällsdebatten.

Område 4 Uppföljning och tillsyn

I fråga om uppföljning och tillsyn har det i någon mån uttryckts ett behov av ett uppföljnings- och utvärderingssystem för rekommendationer av internationella organ och av strategin för romsk inkludering. Några enstaka har pekat på behovet av effektivare tillsyn av lagstiftningen inom minoritetspolitiken och en förbättrad möjlighet att driva individärenden i domstol i situationer där romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna har kränkts. Det har uttryckts behov av en instans som iakttar och rapporterar om antiziganism i samhället och som på ett mer aktivt sätt kan lyfta upp och bemöta diskriminering i samhället som drabbar minoriteten.

Område 5Jämställdhet, barn och unga samt äldre

Inom området jämställdhet, barn och unga samt äldre har framför allt behov av åtgärder som syftar till att tillgodose kvinnors intressen lyfts fram men även intressen som barn och unga har. Särskilt frågan om inflytande och delaktighet har nämnts som ett område där det finns behov av åtgärder. Några enstaka har även uttryckt att det finns anledning att beakta de traditionella strukturer som finns och då framför allt den betydelse äldre individer har inom minoriteten.

3.2 Brister i inflytande och delaktighet för minoriteten romer

Ett av målen för minoritetspolitiken är som nämnts att de nationella minoriteterna ska ges inflytande i frågor som berör dem.

Länsstyrelsen i Stockholms län har i sin senaste rapport om arbetet för romsk inkludering beskrivit att det pågår ett utvecklingsarbete vad gäller samarbetsformer i både kommuners och statliga myndigheters verksamheter. Parallellt som det finns mer formaliserade forum för inflytande och information, t.ex. samrådsgrupper, pågår således metodutveckling för att hitta andra former för att kunna förbättra romers inflytande och delaktighet. Flera kommuner har exempelvis aktivt arbetat med att stödja framväxten av lokala romska föreningar. Flera statliga myndigheter har också inom ramen för arbetet med romsk inkludering på ett tydligare sätt involverat minoritetsföreträdare i både planering och genomförande av arbetet. Länsstyrelsen konstaterar att trots att engagemanget och ambitionsnivån det senaste året varit betydande i kommuner och hos myndigheter så är utmaningarna stora och komplexa (Ku2017/01111/DISK).

I budgetpropositionen för 2018 uttalas att regeringens bedömning är att samråden med de nationella minoriteterna har fortsatt mycket stor betydelse för att kunna möjliggöra deras inflytande och delaktighet. Regeringen konstaterar att allt fler samråd genomförs, vilket resulterat i ökad kunskap inom det offentliga samt i ett större antal praktiska åtgärder som grundar sig i kunskapsutbytet inom samråden. För att staten ska kunna säkerställa att de rättigheter som tillkommer de nationella minoriteterna efterlevs, samt för att på bästa sätt kunna fortsätta att

utveckla minoritetspolitiken, krävs en djup och kontinuerlig dialog med företrädare för de nationella minoriteterna på alla nivåer (prop. 2017/18:1 utgiftsområde 1).

I de konsultationer som utredningen har haft med minoriteten romer bekräftas bilden av att det fortfarande återstår betydande arbete för att minoriteten romer ska ha inflytande och delaktighet i frågor som berör dem. Ett flertal uttrycker en frustration över samrådens karaktär och att dessa ofta snarare fungerar som informationstillfällen än att de ger möjlighet till reellt inflytande, t.ex. över planerade åtgärder riktade till gruppen. Vissa i minoriteten har också gett uttryck för att det är för få individer från minoriteten som ges, eller tar, möjligheten att delta vid samrådstillfällen, vilket kan utgöra ett problem för representativiteten. Särskilt kvinnor och unga deltar alltför sällan vid samråd vid flera kommuner. Även från förvaltningsmyndigheter har uttryckts att det kan vara svårt att finna fungerande samrådsformer och att representation – det vill säga om förvaltningsmyndigheten talar med en representativ del av minoriteten – är komplicerat och att mer stöd skulle behövas för att hitta bättre samrådsformer.

Inflytande och delaktighet – en förutsättning för utredningens förslag

I utredningens uppdragsbeskrivning framgår att utredningsarbetet ska ske i dialog med romska företrädare och sakkunniga. Dessutom ligger det i uppdraget att utreda hur romskt deltagande och inflytande i förhållande till centrets uppgifter kan säkerställas.

Utredningen har tolkat detta som att inflytande av minoriteten ska finnas under utredningsarbetet samt att minoritetens deltagande och inflytande ska inarbetas som en betydelsefull del, och som en grundförutsättning för, de förslag som lämnas. Följaktligen kommer utredningen enbart lägga sådana förslag som utredaren bedömer har förutsättningar att uppfylla åtminstone en lägstanivå av delaktighet och inflytande för minoriteten romer.

Så som nämnts tidigare framkom i ett tidigt skede av utredningens arbete tydliga önskemål från framför allt minoriteten romer att utredningen skulle förklara och utveckla bakgrunden till utredningens uppdrag. Det handlade framför allt om behovet av ett center för romska frågor. Utredaren har därför utifrån

utgångspunkterna angivna i uppdragsbeskrivningen valt att utveckla denna del i promemorian.

3.3 Brister och avsaknad av långsiktighet

Strategin för romsk inkludering är som nämnts inne på sitt sjätte år och som utredningen beskrivit är det är tydligt att många åtgärder för att säkra romers rättigheter har vidtagits av statliga myndigheter, kommuner och civilsamhället. Som utredningen tidigare tagit upp karakteriseras dock genomförandet av att insatserna ofta är kortvariga och ibland mer eller mindre bygger på engagemang hos enskilda tjänstemän. Ofta är myndigheternas åtgärder dessutom avhängiga direkta uppdrag från regeringen. Det är bara i ett fåtal fall där myndigheter och kommuner på eget initiativ driver ett långsiktigt och relativt stabilt arbete för att tillförsäkra rättigheterna som tillkommer minoriteten romer.

Riksdagen står bakom regeringens ståndpunkt att Sverige ska säkra åtnjutandet av de nationella minoriteternas rättigheter. För att lyckas med det och samtidigt förverkliga det minoritetspolitiska målet har regeringen angett att den avser att ta ett helhetsgrepp kring de utmaningar och möjligheter som finns inom området. Systematik, långsiktighet och de nationella minoriteternas egenmakt anges vara nyckelfaktorer framöver. Mot denna bakgrund är propositionen *En stärkt minoritetspolitik* (prop. 2017/18:199), som lämnats till riksdagen efter utredningens arbete, och betänkandet *Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik* (SOU 2017:60) viktiga för regeringens fortsatta arbete inom minoritetspolitiken. Den sistnämnda är även av betydelse för denna utrednings arbete och förslag.

Vidtagna åtgärder är inte tillräckliga

Under utredningens arbete har den väldokumenterade bilden förstärkts av att tillståndet för romers möjlighet att åtnjuta de mänskliga rättigheterna är otillfredsställande. Situationen är alltjämt långt i från värdig ett samhälle som vårt. Det bekymmersamma läget kvarstår trots att det finns en lagstiftning som ska skydda de nationella minoriteterna så att minoriteten romers åtnjutande av de

mänskliga rättigheterna ska vara säkrade och trots att internationella övervakningsorgan återkommande påtalar brister i fråga om situationen samt trots alla vidtagna åtgärder inom området.

Utredningen konstaterar som en följd av detta att de insatser som görs sammantaget är för få, därmed inte tillräckligt verkningsfulla sett till helheten och generellt för kortsiktiga. Dessutom saknas en sammanhållande kraft för de åtgärder och insatser som myndigheter, kommuner och andra aktörer vidtar. Därutöver saknas den kraftsamling som behövs för att motverka en av de tydligaste orsakerna till minoriteten romers situation i dag, nämligen antiziganismen. Oavsett om det handlar om effekterna av en historisk rasism eller den antiziganism som drabbar romer i nutid eller rasism och diskriminering som är mer av strukturell karaktär så saknas ett tydligt arbete för att synliggöra och motverka detta i dag.

Enligt utredningens bedömning går det således inte att dra någon annan slutsats än att de åtgärder som vidtas för att bidra till ett säkerställande av minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna inte är tillräckliga. Det saknas långsiktighet och stadga i arbetet vilket betyder att det inte kommer att vara möjligt att nå målet för strategin för romsk inkludering eller inom en rimlig framtid säkerställa att romer tillförsäkras åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Med långsiktighet menas att tidshorisonten för insatser ska sträcka sig över längre tidsperioder och att det under den tiden ska åstadkommas positiva förändringar som är mätbara. Med stadga menas att det ska finnas en ekonomisk, administrativ och strategisk stabilitet i arbetet och att det inte ska utgöras av projektbaserade insatser som är knutna till en kortvarig finansiering.

3.4 Alternativ till ett nationellt center

Utredningen har i uppdrag att utreda *hur* ett nationellt center för romska frågor kan inrättas och i detta utreda och föreslå om centret ska inrättas inom ramen för befintlig myndighetsstruktur. Utredningen ska särskilt beakta förslagen som lämnats av Kommissionen mot antiziganism (SOU 2016:44) som föreslår att en myndighet inrättas i form av ett center.

Utredningen har i konsultationer med minoriteten romer och under utredningens arbete i övrigt mötts av alternativa förslag till ett center. Utredningen har valt att pröva dessa alternativ. I uppdragsbeskrivningen och i utredningens arbete har det framkommit att formen för ett center för romska frågor måste uppfylla ett antal krav och behov. Utredningen prövar alternativen till ett center mot dessa, nämligen

- romskt deltagande och inflytande i förhållande till uppgifterna som ska utföras måste säkerställas,
- en långsiktighet och stadga måste skapas i arbetet med att säkerställa att romer tillförsäkras åtnjutande av de mänskliga rättigheterna,
- verksamheten måste ha ett mandat och en status som möjliggör att aktivt kunna arbeta med frågor som rör romers tillgång till mänskliga rättigheter och i det motverka antiziganism, samt
- verksamheten måste vara så transparent som möjligt i fråga om ekonomisk resurstilldelning, tjänstetillsättning och förvaltningen i övrigt.

Utökat uppdrag för Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Stockholms län har i uppdrag att samordna och följa upp minoritetspolitiken och i det uppdraget ligger också att arbeta med kunskapshöjande åtgärder samt dela ut bidrag för de nationella minoriteternas organisering. Länsstyrelsen i Stockholms län samordnar också regeringens politik som särskilt tar sikte på den nationella minoriteten romer.

Länsstyrelsens uppdrag och ansvar som specifikt handlar om minoriteten romer är begränsat till att omfatta de områden som behandlas i strategin för romsk inkludering och tillhörande uppdrag. Myndigheten har således inget främjandeansvar som omfattar mänskliga rättigheter, inte heller i fråga om att motverka antiziganism.

Ett utökat uppdrag skulle innebära att Länsstyrelsen i Stockholms län får ett utökat ansvar för frågor som rör den nationella minoriteten romer. Karaktären av de utökade uppgifterna skulle innebära att myndigheten å ena sidan skulle följa upp och

samordna arbetet med romsk inkludering, å andra sidan arbeta främjande i fråga om mänskliga rättigheter, motverka och synliggöra antiziganism och i och med detta förväntas företräda, belysa och aktivt verka för romers rättigheter på lokal, regional och nationell nivå.

För- och nackdelar

En fördel med ett utökat uppdrag för Länsstyrelsen i Stockholms län skulle vara att befintlig kunskap hos myndigheten kan tas tillvara. Länsstyrelsen i Stockholms län har varit verksam som samordnande och uppföljande myndighet för minoritetspolitiken respektive strategin för romsk inkludering under flera år. En förmodad fördel är, att eftersom Länsstyrelsen i Stockholms län är en av 21 länsstyrelser som samverkar, så skulle myndigheten kunna få hjälp och stöd från de övriga länsstyrelserna i arbetet med det utökade uppdraget. Erfarenheten från arbetet med minoritetspolitiken generellt visar dock att så inte torde bli fallet utan att myndigheten i princip kommer att verka på egen hand utan något större stöd av de andra länsstyrelserna.

Det generella förhållningssätt till länsstyrelserna från ansvarigt departements sida i fråga om nya myndighetsuppgifter med nationell prägel är att de framför allt ska läggas på samtliga länsstyrelser och inte som i detta fall en utökning av uppgifter för endast en av de 21 myndigheterna. Bortsett från den svårigheten som förmodligen är möjlig att hitta en lösning på så menar utredningen att en större nackdel är det vida fält av uppgifter som myndigheten har. Redan i dag är det tydligt att arbetet med minoritetspolitiken och strategin för romsk inkludering utgör en separat och möjligen något apart del av myndighetens verksamhet.

Ett förändrat uppdrag skulle innebära ökade kostnader för att utföra uppgifterna och behov av en betydande förstärkning av kompetensen, inte minst i fråga om romsk språk- och kulturkompetens och folkrätt. De administrativa kostnaderna för att utföra uppgifterna borde dock vara möjliga att hålla nere i jämförelse med att inrätta ett center i form av en ny myndighet.

Enligt utredningens bedömning är risken uppenbar att Länsstyrelsen i Stockholms län med sin regionala prägel och stora

organisation med diversifierade uppgifter inte skulle lyckas skapa den kraft och förankring som behövs för att kunna komma vidare i arbetet med att bidra till att säkra minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. En annan nackdel är att Regeringskansliet bereder ett utredningsförslag som innebär att inrätta en myndighet för uppdraget att följa upp, främja och samordna minoritetspolitiken (SOU 2017:60). I det utredningsförslaget ligger att Länsstyrelsen i Stockholms län inte längre ska vara ansvarig myndighet för minoritetspolitiken. Att då samtidigt föreslå att Länsstyrelsen i Stockholms län får ett utökat uppdrag inom minoritetspolitiken synes mindre lämpligt. Sammantaget är utredningens bedömning att fördelarna med alternativet inte i tillräckligt hög utsträckning kunnat påvisas varvid alternativet inte bör genomföras.

Behålla nuvarande ordning men ge fler myndighetsuppdrag och utöka med fler utvecklingskommuner

I det inledande kapitlet redovisas att ett flertal olika myndigheter har uppdrag inom strategin för romsk inkludering. Fem kommuner är dessutom s.k. utvecklingskommuner inom ramen för strategin för romsk inkludering.

Länsstyrelsen i Stockholms län har, som nämnts, sedan 2012 i uppdrag att samordna och följa upp insatserna inom ramen för strategin. I uppdraget ingår bl.a. att stödja kommuner att utveckla arbetssätt och metoder för romsk inkludering och se till att dessa sprids till kommuner, landsting och berörda myndigheter.

En möjlighet skulle vara att behålla nuvarande ordning där Länsstyrelsen i Stockholms län fortsätter att samordna och följa upp strategin men att det arbetet skulle kompletteras med fler och mer omfattande myndighetsuppdrag och fler utvecklingskommuner.

För- och nackdelar

Länsstyrelsen i Stockholms län och övriga myndigheter besitter stor sakkunskap och goda nätverk inom sina sakområden. De har därmed verktygen att genomföra uppdrag inom sina verksamhetsområden. Vid utförandet av uppdragen behöver myndigheterna i större eller

mindre utsträckning stöd från den samordnade myndigheten Länsstyrelsen i Stockholms län, och i vissa fall av andra myndigheter. Samtliga myndigheter förutsätts samråda med den nationella minoriteten romer vid genomförandet av uppdragen.

Kostnaden för att ge fler och utökade uppdrag till myndigheter och låta fler kommuner bli utvecklingskommuner bedöms bli lägre än att inrätta ett center, i alla fall på längre sikt. En annan fördel är att myndighetsuppdrag ofta ses som en signal om vilka frågor som regeringen anser är viktiga. Det i sin tur kan medföra att dessa myndigheters chefer och styrelser avsätter resurser för uppdraget och hålls uppdaterade om genomförandet, vilket i andra fall har visat sig leda till en kunskapshöjning inom myndigheten. Detta kan på längre sikt ha positiva effekter på arbetet med att säkerställa att minoriteten romer tillförsäkras åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Däremot så har arbetet med strategin för romsk inkludering hittills visat att metoden att arbeta med uppdrag och bidrag till kommuner och statliga myndigheter skapar en osäkerhet och en situation där långsiktigheten och stadgan i genomförandet riskerar att bli lidande. Det har visat sig att när en förvaltningsmyndighets uppdrag är avslutat så avstannar verksamheten ofta. Risken är uppenbar att alternativet att ge fler myndighetsuppdrag inte skapar den långsiktighet och stadga som eftersträvas. Det skulle heller inte skänka arbetet och insatserna något förbättrad status och inte heller med tillräcklig säkerhet säkerställa minoritetens inflytande i arbetet i jämförelse med dagens situation.

Utöver detta så bedöms alternativet förknippat med överväganden i fråga om två av de myndigheter som skulle vara aktuella för uppdrag. När det gäller Diskrimineringsombudsmannen (DO) så regleras dess uppgifter i huvudsak i lag vilket syftar till att garantera myndigheten en högre grad av självständighet och oberoende i förhållande till regeringen. Regeringens styrning av myndigheten omgärdas därför av ett särskilt hänsynstagande. Även när det gäller Forum för levande historia så kan det finns anledning till överväganden. Statskontoret har under 2017 gjort en myndighetsanalys (Ku2017/00223/D) där en av rekommendationerna är att regeringen bör minska antalet tillfälliga uppdrag till myndigheten till dess att dess förändringsarbete är genomfört.

Sammantaget är utredningens bedömning att fördelarna med alternativet inte i tillräckligt hög grad kunnat påvisas varvid alternativet inte bör genomföras.

Stiftelse med statlig förvaltning

I samtal med företrädare för minoriteten romer har frågan kommit upp om inte en stiftelse vore ett tänkbart organ att ikläda sig rollen som ett nationellt center för romska frågor. Ett argument för en stiftelsekonstruktion är att den anses vara mer självständig från staten än vad en myndighet är.

En stiftelse bildas genom att någon (stiftaren) avsätter pengar eller annan form av egendom till ett specifikt ändamål. Stiftaren bestämmer ändamålet och det läggs fast i stiftelseförordnandet. En stiftelse är en juridisk person och har därmed rättskapacitet. Det betyder att stiftelsen kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Staten kan självständigt eller tillsammans med andra bilda en stiftelse för ett visst ändamål. I detta alternativ skulle staten mest troligt bli ensam stiftare. Staten överför vid bildandet medel till stiftelsen och dessa medel ska förvaltas för ett specifikt ändamål.

Enligt en rapport från Riksrevisionen (RiR 2008:7) är möjligheten till statlig insyn i och uppföljning av stiftelsernas verksamheter betydligt mer begränsad i jämförelse med de möjligheter som finns avseende verksamhet som staten bedriver i myndighetsform. Stiftelselagen ger samtidigt regeringen rätt till viss insyn och möjlighet till påverkan. Enligt stiftelselagen (1994:1220) har stiftaren ett rättsligt skyddat intresse av att tillgångarna används enligt stiftarens vilja. Stiftelselagen utgår från att stiftaren efter stiftelsebildningen kan ha intresse av att följa stiftelsens verksamhet för att kunna säkerställa att ändamålet med stiftelsen uppfylls. Staten har sedan 1990-talet haft en mycket restriktiv inställning till att använda stiftelseformen för statlig verksamhet.

För- och nackdelar

Vid en första anblick ser stiftelse ut att vara ett intressant alternativ, framför allt eftersom en stiftelse till synes skulle vara mer fri från

styrning av regeringen och därmed möjliggöra större inflytande från minoriteten romer. Ett annat skäl skulle vara att den inte nödvändigtvis är beroende av årlig medelstilldelning och därmed inte heller påverkas i lika hög grad vid förändringar i politiken, vilket skulle kunna garantera en långsiktighet och stadga för verksamheten. Dessutom finns det av såväl historiska som nutida skäl en skepsis mot myndigheter hos en del inom minoriteten romer, vilket formen stiftelse i viss utsträckning skulle kunna undanröja.

Av Riksrevisionens rapport (RiR 2008:7) framgår dock att stiftelser bildade av staten inte är helt fristående utan att stiftelsebildaren (regeringen) har rätt till insyn och möjlighet till påverkan på stiftelsen bl.a. genom att kunna ändra stadgarna. Däremot är insynen i stiftelsen begränsad för andra intressenter, så som i detta fall skulle vara t.ex. minoriteten romer och andra myndigheter. Det finns inte heller några skyldigheter för stiftelser att redovisa sin verksamhet, utlysa tjänster samt lämna ut allmänna handlingar på motsvarande sätt som en statlig myndighet. Öppenhet i verksamheten är något som många företrädare och organisationer i det romska samhället efterfrågat vid val av form för ett center.

Därutöver så skulle ett betydande stiftelsekapital behöva skjutas till från regeringen för att möjliggöra en verksamhet i den omfattning som utredningen kommer att föreslå. Det, tillsammans med den restriktiva hållning staten har i fråga om att bilda statliga stiftelser, utgör ytterligare två nackdelar med alternativet stiftelse.

Utredningens bedömning är att formen statlig stiftelse sammantaget ger en försämrad styrning av verksamheten och dessutom inte kan erbjuda den transparens som minoriteten efterfrågar i verksamheten. Utredningen ställer sig också tveksam till att en stiftelse skulle få den status som detta center är i behov av för att kunna verka på samma nivå som andra myndigheter och kommuner. Det skulle i så fall också kunna vara en nackdel för alternativet. Sammantaget är utredningens bedömning att fördelarna med alternativet är så få att alternativet inte bör övervägas närmare.

Ideell förening

En ideell förening kan ha ett ideellt ändamål, bedriva ideell verksamhet eller båda delarna. Exempel på ideella föreningar är

idrottsföreningar, fackföreningar och kulturföreningar. En ideell förening bildas av minst tre fysiska och/eller juridiska personer. Riksidrottsförbundet och Svenska jägareförbundet är exempel på ideella föreningar som får årliga statliga bidrag för att de utför en myndighetsliknande uppgift.

För att betraktas som ideell förening ska sammanslutningen ha antagit stadgar. Föreningen får rättskapacitet, dvs. kan äga egendom, klaga, söka, kära och svara inför domstol, samt ingå avtal som är bindande för föreningen. För föreningens skulder svarar i normalfallet endast föreningen själv.

För- och nackdelar

En ideell förening är fristående från staten på ett sätt som inget av de övriga alternativen är. Föreningen ska driva sin verksamhet inom ramen för de antagna stadgarna. För att bilda en ideell förening krävs dock minst tre parter. Inom den nationella minoriteten romer synes det i dag vara svårt att bilda en förening som i tillräckligt stor utsträckning skulle uppfattas företräda det romska civila samhället och därmed romerna som nationell minoritet. För att kunna bedriva verksamhet så behöver föreningen i detta alternativ dessutom årligen erhålla medel av stat och/eller kommun.

Det finns visserligen ideella föreningar som via förordning tilldelats ansvar inom ett särskilt område och därtill tillförs medel från statsbudgeten. Ett exempel på en sådan förening är Laponiatjuottjudus som med stöd av Laponiaförordning (2011:840) har fått ansvaret att förvalta och sköta världsarvet Laponia. Föreningen består av Gällivare och Jokkmokk kommuner, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Naturvårdsverket samt samebyar. Urfolket och tillika nationella minoriteten samerna har (via samebyarna) majoritet i styrorganet för föreningen. Detta exempel är emellertid ett undantag inom statlig förvaltning.

Utredningens bedömning är att alternativet stöter på svårigheter redan i första ledet, nämligen vilka parter som ska bilda den ideella föreningen. Bedömningen är också att svårigheter är förknippade med att skapa ett system – i form av en förordning och/eller regleringsbrev – som ger tillräcklig transparens i verksamheten. Dessutom är bedömningen att den status som en ideell förening har

kan ge svårigheter i dialoger med myndigheter och kommuner i fråga om de uppgifter som avses att hanteras av centret. Sammantaget är utredningens bedömning att det finns flera fördelar med alternativet men att det inledande hindret att ens bilda föreningen gör att det inte är genomförbart. Utredningens slutsats är således att alternativet inte är aktuellt.

3.5 Alternativa former av en myndighet

Utredningen har, så som nämns i förra avsnittet, i uppdrag att utreda *hur* ett nationellt center för romska frågor kan inrättas. Utredningen ska särskilt beakta förslagen som lämnats av Kommissionen mot antiziganism (SOU 2016:44) som föreslår att en nämndmyndighet inrättas i form av ett center.

I likhet med prövningen som görs i föregående avsnitt i fråga om alternativ till att inrätta ett center så kommer vi i följande avsnitt undersöka de olika myndighetsformerna. Av uppdragsbeskrivningen framgår att utredningen även ska utreda och föreslå om centret ska inrättas inom ramen för en befintlig myndighetsstruktur, vilket utredningen också prövar nedan.

3.5.1 Enrådighetsmyndighet

En enrådighetsmyndighet leds av en myndighetschef som ansvarar för verksamheten inför regeringen. Ledningsformen lämpar sig i regel väl för verksamhet som i hög grad är styrd av lag, som i huvudsak är av rutinärende- och servicekaraktär eller verksamhet av främjande karaktär. Regeringen väljer att inrätta ett insynsråd i vissa enrådighetsmyndigheter, vars uppgift är att utöva insyn och att ge myndighetschefen råd. Insynsrådet har dock inga beslutsbefogenheter. Fördelen med en enrådighetsmyndighet är att styrkedjan är lättöverskådlig och likaså är det tydligt att myndighetschefen ensam har ansvar för myndighetens verksamhet.

Utredningen konstaterar att nackdelarna med enrådighetsmyndighet är flera. En enrådighetsmyndighet, med eller utan insynsråd, kan inte säkerställa romskt inflytande och deltagande i en utsträckning som bedöms krävas. Inrättande av ett insynsråd skulle visserligen ge möjlighet för minoriteten att få

löpande information om myndighetens verksamhet och till viss del kunna bidra med den expertkunskap som ledamöter med romsk språk- och kulturkompetens har. Det skulle ändå inte kunna betraktas som att det ger minoriteten romer inflytande och delaktighet i myndighetens verksamhet och genomförande av uppgifter. Som utredningen kommer att visa utgör inte heller uppgifterna som behöver omhändertas av Myndigheten för romska frågor av rutinärenden eller har servicekaraktär.

3.5.2 Särskilt beslutsorgan

Utredningen har även analyserat möjligheten att inrätta ett så kallat särskilt beslutsorgan inom en befintlig myndighet. Utredningen konstaterar att det saknas bestämmelser om särskilda beslutsorgan i myndighetsförordningen. Därmed är det inte bestämt hur ansvarsförhållandena ska se ut mellan ett sådant beslutsorgan och myndigheten som beslutsorganet vilar under. I huvudsak finns det två olika varianter av särskilda beslutsorgan. Antingen utgör de en tydligt avskild del av myndigheten, eller så utgör de en central del av myndighetens verksamhet. I några fall är det ett eller flera beslutsorgan som ansvarar för myndighetens huvuduppdrag. Själva myndigheten och dess ledning blir då mer en administrativ överbyggnad åt beslutsorganen.

Det bör vara tydligt vilket ansvar beslutsorganet har i förhållande till den myndighet som det verkar inom och i förhållande till regeringen. Detta kan göras i myndighetens instruktion under vilken beslutsorganet ligger. I normalfallet utser regeringen ledamöter i beslutsorganen. Men det finns en rad alternativa konstruktioner för att utse ledamöter.

Om detta alternativ valdes skulle det särskilda beslutsorganet behöva kanslipersonal för att utföra de praktiska uppgifter som beslutsorganet har. Beslutsorganet är beroende av myndigheten vid tilldelning av resurser för bl.a. kanslipersonal och därmed finns en risk för konkurrens om resurser mellan myndigheten och beslutsorganet.

En fråga är hur det säkerställs att kanslipersonal med framförallt romsk språk- och kulturkompetens anställs i kansliet som kopplas till beslutsorganet. För att utföra uppgifterna kommer bl.a. den

typen av kompetens krävas i kansliet men anställning och arbetsgivaransvar åvilar myndigheten, inte det särskilda organet. Myndigheten har således mandat att fatta beslut om kravprofil och rekrytering om det inte regleras i särskild ordning.

Fördelarna med ett särskilt beslutsorgan är samtidigt flera. Det förutsätter att det går att finna en ordning som gör att tillräckligt med resurser i kansliet avsätts och att den kompetens som behövs för att utföra beslutsorganets uppgifter säkerställs.

Ett särskilt beslutsorgan har ett utpekat ansvarsområde och beslutanderätt, vilket säkerställer en viss grad av autonomi i förhållande till den myndighet som organet ligger under. Beslutsorganet bör därför rimligen kunna ha ett särskilt namn som tydliggör dess särskilda ställning i myndigheten. Inom sitt mandat vore det rimligt att det särskilda beslutsorganet och kanslipersonal kan agera och verka på ett sätt som i det närmaste skulle kunna liknas vid verksamhet i en egen myndighet.

Alternativet särskilt beslutsorgan innebär att omhändertagandet av arbetsgivaransvar, lokalfrågor, rekrytering m.m. hamnar på värdmyndigheten. Det särskilda beslutsorganet och tillhörande kanslipersonal kan således inrikta sig på sitt ansvarsområde och däri tillhörande uppgifter. I huvudsak skulle det som utredningen nedan bedömer och föreslår för en nämndmyndighet avseende kanslipersonal, nomineringsförfarande etc. även vara applicerbart på ett särskilt beslutsorgan.

3.5.3 Nämndmyndighet – fristående eller kopplad till värdmyndighet

I nämndmyndigheter är det nämnden som kollektiv som utgör myndighetens ledning och ansvarar för verksamheten inför regeringen. Beslut vid en nämndmyndighet fattas i regel av nämnden i dess helhet. Regeringen bestämmer hur många ledamöter nämnden ska ha och utser dessa. Ärendena bereds av ett kansli som i huvudsak ansvarar för handläggning av dessa ärenden och för administration. Nämnd kan förekomma för myndigheter med väl avgränsade frågor och där uppgifterna ofta är reglerade i lag. Ofta, men långt ifrån alltid, har nämndmyndigheter en domstolsliknande karaktär. En förutsättning för val av formen bör dock vara att ett kollektivt beslutsfattande är nödvändigt för den aktuella verksamheten.

Det är vanligt att mindre nämndmyndigheter är kopplade till en värdmyndighet, som då sköter nämndens kansligöromål. Det är värdmyndigheten som ansvarar inför regeringen för de uppgifter som den ska sköta i egenskap av värd. Värdmyndighet och nämndmyndighet reglerar upplåtelsen av lokaler och fördelningen av uppgifter i en överenskommelse.

Inflytande och delaktighet i en nämndmyndighet

I utredningens analys av olika former av myndighet så är, som konstaterats tidigare, frågan om hur romskt deltagande och inflytande säkerställs i förhållande till myndighetens verksamhet och uppgifter central. Ett betydande arbete har lagts ner på att konsultera och föra samtal med det romska civilsamhället i syfte att kunna göra en bedömning av vilken syn som finns i fråga om ett inrättande av ett center för romska frågor.

Regeringens minoritetspolitik syftar som tidigare nämnts bl.a. till att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande i frågor som berör dem. Ett skäl är att det är minoriteterna själva som är bäst lämpade att se den egna gruppens behov och önskemål (prop. 1998/99:143).

Regeringen har också konstaterat att de nationella minoriteternas förbättrade möjligheter till inflytande är av avgörande betydelse för att synliggöra gruppernas behov i samhället och i förlängningen är en förutsättning för att Sverige ska kunna leva upp till åtaganden i minoritetskonventionerna (prop. 2008/09:158). I strategin för romsk inkludering (skr. 2011/12:56) har regeringen dessutom bedömt att romsk delaktighet och inflytande genomgående bör säkerställas i strategin för romsk inkludering under 2012–2032.

Det finns således mycket som talar för att det krävs en myndighetsform som möjliggör ett tydligt inflytande och delaktighet för minoriteten romer både i själva verksamheten och i styrningen av den. Som utredningen konstaterat är det samtidigt så att ansvaret för situationen i fråga om minoritetens åtnjutande av de mänskliga rättigheterna inte är minoritetens, utan samhällets. Det är också staten som har skyldighet att tillförsäkra de mänskliga rättigheterna för minoriteten. Utredningen anser därför att en kollektiv ledningsform är lämplig. I ledningen bör både minoriteten

romer och samhället i övrigt finnas representerad och gemensamt tar ansvar för myndighetens ledning och verksamhet.

Då nämnden utgör en nämndmyndighets ledning och därmed fattar beslut om myndighetens verksamhet och styr densamma har utredningen efter ett samlat övervägande kommit till slutsatsen att formen nämnd är det mest lämpade alternativet. I avsnitt 5.5 föreslås vad nämnden närmare ska fatta beslut om.

En värdmyndighet eller inte

En nämndmyndighet kan ligga under en värdmyndighet. Det innebär ofta att värdmyndigheten ansvarar för kanslifunktionen inkl. arbetsgivaransvar, lokal och annat tillhörande stöd. Kommissionen mot antiziganism föreslår i sitt betänkande (SOU 2016:44) en nämndmyndighet men utan värdmyndighet.

Vissa inom den nationella minoriteten romer har få eller negativa erfarenheter av myndigheter. Företrädare för minoriteten har till utredningen framfört åtskilliga exempel där myndigheter fattat beslut och bedrivit verksamhet som bottnar i antiziganistiska föreställningar eller där myndigheter på annat sätt uppträtt kränkande gentemot minoriteten. Det finns således en tydlig misstro mot myndigheter och myndighetsutövning hos delar av minoriteten. Frågan om inrättandet av en myndighet som ska arbeta med ärenden som rör minoriteten för följaktligen med sig många frågor, viss rädsla men framför allt misstänksamhet. Utredningen anser att valet att etablera en ny och fristående nämndmyndighet med ett tydligt romsk inflytande och delaktighet skulle ge bättre förutsättningar för att snabbare bygga upp ett förtroende mellan samhälle, myndighet och minoritet än om något av de andra alternativen valdes.

Samtidigt finns det skäl till varför en sådan lösning inte är den mest lämpade. Det första är storleken på den nya myndigheten, där administrationen skulle kunna bli förhållandevis resurskrävande för en mindre myndighet.

Som konstaterats tidigare är romskt deltagande och inflytande i förhållande till centrets uppgifter en central fråga. Formen nämndmyndighet har därför stora fördelar eftersom beslutsformen är kollektiv med en möjlighet att säkerställa inflytande för

minoriteten. I förhållande till den frågan förefaller det vara mindre viktigt vem som ansvarar för kansligöromål, lokaler och har arbetsgivaransvar. Genom att avlasta den nya myndigheten dessa delar så kan mer resurser och kompetens istället läggas på den nya myndighetens kärnuppgifter.

Statskontoret har i rapporten Myndigheternas ledningsformer – en kartläggning och analys (2014:4) analyserat på vilka grunder ledningsformerna väljs och hur de olika ledningsformerna påverkar och tillämpas i myndighetsstyrningen. I fråga om val av nämndmyndighet och dess förhållande till den myndighet som står som värd konstaterar Statskontoret följande.

När regeringen anger att nämndmyndighetsformen ska användas sparsamt är det storleken på nämnderna och de administrativa och andra problem som kan följa av nämndernas litenhet som föranleder regeringens tveksamhet. I direktiven till 2006 års förvaltningskommitté anger regeringen också ineffektivitet, sårbarhet och onödigt höga administrativa kostnader som ett skäl att se över förvaltningsstrukturen med många små myndigheter. Vidare anför Statskontoret att den övergripande slutsatsen från 2006 års förvaltningskommitté vad gällde de små myndigheternas sårbarhet och höga administrativa kostnader var att det saknas starkt stöd för att det skulle finnas påtagliga generella problem som beror på myndighetens storlek. Ett sätt att hålla nere de administrativa kostnaderna, som kommittén också nämner, är att använda sig av värdmyndigheter för administrativa och handläggande uppgifter. Sammanfattningsvis konstaterar Statskontoret att det teoretiskt skulle kunna finnas vissa grundläggande problem med nämndmyndigheterna. De är vanligtvis små och därmed sårbara och riskerar att ha relativt sett höga administrativa kostnader. Det finns också risk att relationen mellan värdmyndighet och nämnd kan ställa till problem. I praktiken tycks dock nämnderna fungera väl. I mycket torde detta ha att göra med det som skulle kunna vara ett problem, nämligen deras litenhet. De problem som uppstår i verksamheten kan genom myndighetens litenhet ofta hanteras på ett enkelt och pragmatiskt sätt.

4 En myndighet för romska frågor

4.1 Situationen för minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna är allvarlig – kraftfullare åtgärder måste vidtas

Utredningen har i sitt arbete kunnat konstatera att trots att regeringen vidtagit åtgärder inom en rad olika områden inom minoritetspolitiken och beslutat om en tjugoårig strategi för romsk inkludering som syftar till att ge romer samma möjligheter som icke-romer, så är situationen i fråga om romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna generellt mycket oroande. Detta har bl.a. framkommit vid de konsultationer som utredningen har haft med minoriteten romer som visar att det finns betydande brister inom samtliga samhällsområden, inte minst beträffande romers möjligheter till åtnjutande av de språkliga och kulturella rättigheterna. Utredningen konstaterar att den bilden bekräftas i rapporter från olika internationella granskningsorgan där det framgår att romer i Sverige fortfarande möter diskriminering inom alla områden i vardagslivet.

Utredningen instämmer i bedömningen av Delegationen för romska frågor (SOU 2010:55) att romernas situation är ovärdig ett demokratiskt samhälle och anser att den slutsatsen i högsta grad är gällande även i dag. Likaså är delegationens konstaterande att en långsiktighet i arbetet för att säkra jämlika villkor för minoriteten fortfarande aktuell. Kommissionen mot antiziganism konstaterar på motsvarande sätt i sitt betänkande (SOU 2016:44) att situationen för romers mänskliga rättigheter är allvarlig. Antiziganismen påverkar många romers möjligheter att vara en del av befintliga strukturer och diskrimineringen påverkar romers tillgång till bostad, utbildning, arbetsmarknad, socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Kompletterande åtgärd behövs

Utredningen konstaterar i förra kapitlet att vidtagna åtgärder inte är tillräckliga för att säkerställa minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och att de insatser som görs sammantaget är för få, därmed inte tillräckligt verkningsfulla sett till helheten och generellt för kortsiktiga. Dessutom saknas en sammanhållande aktör för de åtgärder och insatser som myndigheter, kommuner och andra aktörer vidtar. Inte minst i utredningens uppdragsbeskrivning har behovet av kompletterande insatser tydligt påpekats.

Kommissionen mot antiziganism har i sitt betänkande (SOU 2016:44) visserligen noterat att vissa framsteg gjorts i arbetet med att motverka antiziganism men att insatserna inte i tillräcklig omfattning förmått utmana de diskriminerande strukturer som utgör hinder för ett förverkligande av romers mänskliga rättigheter. Kommissionen menar att situationen för romers mänskliga rättigheter vittnar om att mycket arbete kvarstår.

Utredningen kan inte annat än att instämma i bedömningen att utvecklingen går åt rätt håll men att mycket arbete kvarstår och att utvecklingen går för långsamt.

I sammanhanget vill utredningen uppmärksamma att det ytterst är regeringen som bär ansvaret i fråga om minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Det är således samhällets ansvar att vidta de åtgärder som behövs för att undanröja de hinder som finns på vägen för att minoriteten romer ska kunna komma till åtnjutande av de mänskliga rättigheterna tillfullo.

Sammantaget bedömer utredningen att modellen med en övergripande minoritetspolitik och en tjugoårig strategi för romsk inkludering med särskilda myndighetsuppdrag och budget inte är tillräcklig för att säkerställa romers tillgång till de mänskliga rättigheterna. Det skänker inte arbetet den kraftsamling, långsiktighet och stadga som är nödvändig för att nå det tjugoåriga målet i strategin. Så som framgår av uppdragsbeskrivningen behöver åtgärder som vidtagits, och vidtas, av regeringen, myndigheter, kommuner och andra berörda aktörer behöver således kompletteras inom olika områden. Utredningen instämmer i den bedömning som gjordes av Kommissionen mot antiziganism att det finns behov av en mer kraftfull åtgärd på nationell nivå som komplement till de nuvarande för att komma tillrätta med situationen.

4.2 En myndighet för romska frågor ska inrättas

Förslag: Ett nationellt center för romska frågor i form av en statlig förvaltningsmyndighet ska inrättas. Myndigheten ska få namnet Myndigheten för romska frågor.

Myndigheten för romska frågor ska ha ett nationellt ansvar att främja arbetet med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer. I det ingår att vara ett stöd i arbetet med att motverka antiziganism.

Sverige har genom att ansluta sig till konventioner om mänskliga rättigheter förbundit sig att se till att de förpliktelser som följer av konventionerna uppfylls. Sverige har därtill uttalade ambitioner att främja och skydda mänskliga rättigheter generellt och romers rättigheter specifikt. Trots det kan konstateras att det råder allvarliga och oroande brister i minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Förvaltningsmyndigheter, såväl kommunala som statliga, spelar en central roll i det offentliga åtagande som Sverige gjort genom att ansluta sig till internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Sedan sex år finns en strategi för romsk inkludering beslutad av regeringen och aviserad för riksdagen i en särskild skrivelse (skr. 2011/12:56). Hittills har strategin, som tidigare nämnts, operationaliserats genom uppdrag till myndigheter och bidrag till vissa utvalda kommuner för att arbeta mer aktivt med romsk inkludering. Under ett flertal år har arbetet med att förverkliga minoriteten romers rättigheter framför allt legat på dessa myndigheter och kommuner. Stora ansträngningar har gjorts över åren för att främja romsk inkludering. Åtskilliga insatser genomförs varje år och under de år som strategin för romsk inkludering funnits på plats har ännu fler genomförts. Trots det har romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna på nationell, regional och lokal nivå fortfarande stora brister.

Befintliga förvaltningsmyndigheters arbete behöver kompletteras

För att kunna komma tillrätta med de brister som finns på området skulle det i princip vara möjligt att förstärka den modell som i dag används vid genomförandet, och uppföljningen, av strategin för romsk inkludering. Förstärkningen skulle i så fall bestå av mer omfattande och långsiktiga uppdrag till myndigheter och fler utvecklingskommuner.

Utredningens bedömning är dock, som framgått tidigare, att det skulle vara svårt att inom dagens modell få den stabilitet och långsiktighet som behövs för att säkerställa att romer tillförsäkras åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Den kraftsamling som behövs i arbetet bedöms också utebli. Så som påpekats i uppdragsbeskrivningen saknas även en aktör som har till uppgift att synliggöra och vara ett stöd i arbetet med att motverka en av de tydligaste orsakerna till minoriteten romers situation i dag, nämligen antiziganismen. Det kan både handla om effekterna av historisk rasism mot minoriteten och antiziganism som sker i nutid. Kommissionen mot antiziganism pekar i sitt betänkande (SOU 2016:44) på behovet av en nationell insats. Kommissionen anger att i dialogen med Diskrimineringsombudsmannen (DO), Forum för levande historia, Statens skolverk, Sametinget och Svenska kommittén mot antisemitism så har de flesta av dessa aktörer angett att en nationell instans skulle kunna förväntas ge en större tyngd och ett större genomslag och legitimitet för frågor som berör antiziganism och romers rättigheter. Utredningens slutsats är således att dagens modell behöver kompletteras för att kunna lyckas med föresatsen att säkerställa de mänskliga rättigheterna för romer.

Extraordinär åtgärd

Mot bakgrund av det ovan sagda ställer sig utredningen bakom bedömningen av Kommissionen mot antiziganism att regeringen bör inrätta ett organ (center) för romska frågor. Utredningens arbete har lett fram till konklusionen att inrättande av ett organ i form av en statlig förvaltningsmyndighet skulle utgöra den extraordinära och kraftfulla åtgärd som behövs för att ge staten förbättrade förutsättningar att säkerställa romers rättigheter. Att inrätta en statlig förvaltningsmyndighet förefaller således vara nästa

nödvändiga steg i regeringens arbete för att tillförsäkra mänskliga rättigheter för minoriteten romer.

En myndighet skulle vara en kompletterande åtgärd för att skapa den stabilitet och långsiktighet som arbetet är beroende av för att nå framgång. En myndighet är en tydlig markering att regeringen inte accepterar att mänskliga rättigheter fortsatt överträds och att ansvaret för det tillkortakommandet är statens. Utredningen har som tidigare nämnts prövat flera olika alternativ till myndighet i syfte att förbättra stabiliteten och långsiktigheten i arbetet för att säkerställa att romer tillförsäkras åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Efter att ha vägt alternativens fördelar och nackdelar anser utredningen att risken är uppenbar att de nuvarande bristerna kommer att kvarstå om något av de andra alternativ väljs.

Samhället brister

I utredningens inledande arbete framkom att det inom vissa delar av minoriteten romer finnsviss oro och misstänksamhet förknippat med förslaget om inrättande av ett nationellt center. Misstänksamheten har tagit sig olika uttryck. Utredningen har mötts av ett ifrågasättande av hur myndigheten ska förmå skapa skillnad för den enskilda individen och inte bara gagna en mindre grupp individer, såsom de som skulle arbeta vid myndigheten eller vara i nära anslutning till dess verksamhet. Frågan tål att föra ett resonemang kring. Det vore naivt att hävda att enbart tillskapandet av en myndighet för romska frågor kommer att förändra situationen för enskilda romer. Avsikten är inte att myndigheten ska agera i enskilda fall. Vad en myndighet däremot gör är att verka inom det område som den är satt av regeringen att ansvara för. En förvaltningsmyndighet kan, inom sitt ansvarsområde, synliggöra situationer så som förändringar i välfärdsystemet, beslut eller andra åtgärder där många romer påverkas. Därigenom kan fler få kännedom om romers situation och möjlighet till förändring skapas som på sikt kan ha effekt på den enskilda individens situation.

Ett medel för regeringen att åstadkomma förändring – rätta till brister

Vissa ur minoriteten har framfört till utredningen att bara vetskapen om att det finns en myndighet med uppdrag att främja mänskliga rättigheter för minoriteten romer kan skapa förändringar i förvaltningen på kommunal nivå och därmed förändra situationen för den enskilda individen. Det ger uttryck för att Myndigheten för romska frågor kan utgöra ett medel för att åstadkomma förändring även för enskilda. Som utredningen tidigare konstaterat är det statens skyldighet att tillförsäkra den enskilda individen åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Det handlar i förlängningen om vilket samhälle vi vill att Sverige ska utgöra och om att principen om lika rättigheter och möjligheter sätts högt i Sverige.

Samtidigt har redan Delegationen för romska frågor i sitt betänkande (SOU 2010:55) konstaterat att den nuvarande situationen för romer är ovärdig ett välfärdssamhälle. Utredningen instämmer i den slutsatsen. Eftersom situationen fortfarande kvarstår blir det ännu tydligare att det så som påpekats i uppdragsbeskrivningen behövs kompletterande åtgärder för att skapa förändring, för att samhället enträget ska fortsätta att arbeta för allas lika värde och stödja samhället i önskad riktning. Förslaget om att inrätta en myndighet för romska frågor är en sådan kompletterande åtgärd som tjänar hela samhället. Myndigheten för romska frågor ska hjälpa till att rätta till brister i samhället och utgöra ett medel för regeringen att åstadkomma förändring inom ett område där det fortfarande finns tydliga brister. Det handlar om hur samhället kan undanröja de hinder som finns, så att minoriteten romer fullt ut kan komma i åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

En jämförelse är jämställdhetsområdet där bristerna och behoven i fråga om organiseringen av arbetet uppmärksammats i flera utredningar och rapporter. I Jämställdhetsutredningens betänkande *Mål och myndighet* (SOU 2015:86) beskrivs hur frånvaron av en permanent förvaltningsstruktur på jämställdhetens område hindrar ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete i samhället. Jämställdhetsutredningens viktigaste slutsats blev därför att det krävs en fast och permanent struktur på nationell nivå för att regeringen ska kunna säkerställa att politiska prioriteringar genomförs. Även i det fallet handlar det om viljan att åstadkomma

förändring i samhället inom ett område där det fortfarande finns tydliga brister.

Som utredningen nämnt i första kapitlet så har regeringen angett att Utredningen om en stärkt minoritetspolitik är ett viktigt underlag för regeringens fortsatta inriktning och utveckling av minoritetspolitiken (prop. 2017/18:1, utgiftsområde 1). Av det följer att de förslag som lämnas av utredningen har genomförts med överblick över de förslag som presenterats i nämnda utredning. Efter utredningens arbete har därtill propositionen *En stärkt minoritetspolitik* (prop. 2017/18:199) lämnats av regeringen till riksdagen.

God kännedom om situationen på lokal nivå

En myndighet som ska arbeta med romska frågor måste ha mycket god kännedom om situationen för minoriteten romer på en övergripande nivå. I myndigheten måste det således finnas en god kunskap om och förståelse för minoriteten romers livsvillkor, historia, språk och kultur.

Insikt om och förståelse för minoritetens mångfacetterade historiska bakgrund och hur denna bidrar till minoritetens skiftande behov och önskemål måste också utgöra en grundläggande del i myndighetens kompetensområde. Myndigheten ska därutöver kunna bedöma om förändringar i samhällssystemet påverkar minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och i så fall hur. Det krävs även kunskap om det lokala romska samhället, dess förutsättningar och behov för att på ett trovärdigt sätt kunna arbeta med uppgiften att främja mänskliga rättigheter för minoriteten och därigenom motverka antiziganism. Det är på lokal nivå via civilsamhället och dess organisationer, och i en del fall i den kommunala verksamheten, såsom vid Romskt informations- och kunskapscenter (RIKC), som kunskapen finns om vilka behoven är och vilka utmaningar enskilda individer möter. Dessa aktörer besitter också kunskap om situationen för ideella organisationer, om kommunernas arbete och i övrigt om vad som pågår på lokal och regional nivå där personer ur minoriteten lever och verkar. En förutsättning för att myndigheten ska ha god kännedom om den lokala nivån är således att ha goda kontakter med, och en nära

koppling till, aktörer på lokal och regional nivå som arbetar med frågor som rör minoriteten romer.

Namnet på myndigheten

Utredningen föreslår att myndigheten ges namnet Myndigheten för romska frågor.

Ett tydligt namn på myndigheten har efterfrågats i utredningens samråd med minoriteten. Namn såsom center, forum, verk eller liknande riskerar att misstolkas menar flera som utredningen samtalat med. Begreppet myndighet, menar de från minoriteten som uttryckt åsikter i frågan, minskar risken för missförstånd. Formuleringen romska frågor anses samtidigt vara tillräckligt tydlig utan att riskera att exkludera någon av de frågor som myndigheten ska ansvara för. Kommissionen mot antiziganism (SOU 2016:44) förespråkade benämningen center eftersom myndighet är ett historiskt belastat begrepp för många i minoriteten romer. Utredningen instämmer i att den historiska belastningen kan utgöra en nackdel men anser att den tydlighet begreppet myndighet medför överväger den nackdelen.

Andra myndigheters behov av en myndighet för romska frågor

Utredningen har i uppdrag att inhämta synpunkter från berörda myndigheter såsom Diskrimineringsombudsmannen, Forum för levande historia, Statens skolverk, Statens kulturråd, Institutet för språk och folkminnen, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Barnombudsmannen, Ekonomistyrningsverket och Arbetsgivarverket.

I utredningens arbete har flera av myndigheterna angett att de ser ett behov av ett tydligare fokus i arbetet med att säkerställa romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Vissa myndigheter ser framför allt ett behov av en ny myndighet dit det finns möjlighet att vända sig för att få stöd i arbetet med romsk inkludering. Andra myndigheter ser en ny myndighet som en självklar aktör att samarbeta med i genomförandet av åtgärder. Ett flertal myndigheter har också gett uttryck för att en myndighet skulle kunna bidra till

den stadga och långsiktighet som de också noterar ännu inte fullt ut existerar i arbetet för att främja romers rättigheter.

Tidigare utredningar har kommit till liknande slutsats

Frågan om ett nationellt organ – i form av ett sekretariat eller en myndighet – har varit föremål för tidigare utredning. Både Delegationen för romska frågor (SOU 2010:55) som verkade 2006–2010 och Kommissionen mot antiziganism (SOU 2016:44) som var verksam 2014–2016 har lämnat sådana förslag. I båda utredningarna har tydligt romskt inflytande och romsk delaktighet legat som grund för deras arbete. Såväl Delegationen som Kommissionen har landat i slutsatsen att ett nationellt organ ska inrättas. Förslaget är således inte nytt utan tanken har funnits under omkring tio år men först i och med denna utredning ges ett förslag på en mer konkret form och innehåll.

4.2.1 Nationellt ansvar att främja arbetet med mänskliga rättigheter

Utredningens genomgång har visat att det finns flera myndigheter som arbetar inom området mänskliga rättigheter antingen specifikt kopplat till minoriteten romer eller mer allmänt. Samtidigt är det, trots Sveriges uttalade ambitioner att främja romers rättigheter specifikt och trots den allvarliga situationen inom området, tydligt att det inte är någon myndighet som har ett samlat ansvar i frågan.

I ett tillkännagivande (bet. 2014/15:KU16) anger riksdagen sin mening till regeringen i fråga om behovet av fortsatt arbete mot antiziganism och för romsk inkludering. Det innefattar bl.a. fortsatta satsningar för att bekämpa antiziganism och diskriminering, fortsatt spridning av vitboken om övergrepp och kränkningar av romerna och fortsatta jämställdhetsinsatser för romska kvinnor, män, flickor och pojkar.

Det är som utredningen tidigare berört åtskilliga myndigheter som arbetar aktivt med uppgiften att säkerställa romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, även kommuner gör insatser på området och många ideella krafter arbetar hårt med detta. Av allt att döma är det inte tillräckligt och därför föreslår utredningen att

Myndigheten för romska frågor ska ha ett nationellt ansvar att främja arbetet med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer.

Med begreppet främja ska förstås att myndigheten ska ha en aktiv roll i arbetet med att synliggöra, öka kunskap, och på andra sätt arbeta för att mänskliga rättigheter för minoriteten romer säkerställs. En aktiv roll innefattar att myndigheten på eget initiativ eller på initiativ från andra aktörer på nationell, regional eller lokal nivå påbörjar eget arbete för, eller stödjer andra aktörer i sitt arbete med, att främja rättigheterna.

Utredningens förslag att myndigheten ska ha ett nationellt ansvar grundas på att regeringen har det yttersta ansvaret för att de mänskliga rättigheterna i Sverige efterlevs. De rättigheter som romerna har i egenskap av nationell minoritet, och som framgår av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) och språklagen (2009:600), gäller hela landet och minoriteten är spridd över hela Sverige. Vidare är Sverige folkrättsligt ålagt att tillgodose åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna nationellt. Slutligen bör den nya myndighetens geografiska ansvarsområde överensstämma med det ansvar som huvuddelen av de andra statliga myndigheter har, nämligen ett nationellt ansvar. Eftersom antiziganism, oavsett om den är nutida eller historisk, är en av orsakerna till dagens allvarliga situation i fråga om romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna föreslår utredningen att det i myndighetens ansvar även ska ingå att vara ett stöd i arbetet mot antiziganism. Med stöd avser utredningen att myndigheten ska komplettera andra förvaltningsmyndigheters verksamhet och ansvar. Stödet ska t.ex. kunna utgöras av att synliggöra antiziganism och den påverkan historisk antiziganism har, att samla och sprida kunskap samt verka för att metoder utvecklas i syfte att motverka antiziganismen i samhället. Nedan utvecklas den nya myndighetens uppgifter beträffande området antiziganism.

4.3 Romskt inflytande och delaktighet säkerställs

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska driva verksamheten i nära kontakt med den nationella minoriteten romer, säkerställa en lokal förankring av verksamheten och att verksamheten når en lämplig geografisk spridning.

Ett av delmålen för minoritetspolitiken är att de nationella minoriteterna ska ges inflytande i frågor som berör dem. Ett centralt skäl till det är att grupperna själva är bäst lämpade att se den egna gruppens behov och önskemål (prop. 1998/99:143). Rätten till inflytande finns tydligt reglerad både i ramkonventionen och språkstadgan. Enligt barnkonventionen ska barn och ungdomar ges rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem.

I regeringens skrivelse En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56) görs bedömningen att romsk delaktighet och romskt inflytande genomgående bör säkerställas i strategin för romsk inkludering. Skälen till det är att minoritetspolitiken bl.a. syftar till att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande i frågor som berör dem och därigenom öka deras egenmakt.

Utifrån det och med stöd i utredningens arbete i övrigt, inte minst efter konsultationer med minoriteten romer och olika förvaltningsmyndigheter, kan utredningen konstatera att romers inflytande och delaktighet måste utgöra ett fundament för den nya myndighetens arbete. Att myndighetens verksamhet ska drivas i nära kontakt med minoriteten romer är dock inte liktydigt med att minoriteten har någon form av beslutanderätt över myndighetens verksamhet. Det innebär inte heller att den nationella minoriteten romer måste vara enig. Utredningen anser att även om fundamentet för myndighetens arbete är delaktighet och inflytande så måste myndighetens beslut och bedömningar ske utifrån prioriteringar av behov och avvägningar av olika intressen utifrån helhetsbedömningar. Minoritetens inflytande och delaktighet i verksamheten är emellertid en garant för att myndigheten beaktar ett s.k. romskt perspektiv genom att minoriteten ges möjlighet att påverka och ha synpunkter på vilka behov och avvägningar som ska vara vägledande i helhetsbedömningarna.

Längre fram i departementspromemorian kommer en redogörelse för hur det perspektivet ska garanteras i myndighetens ledning och i kansliet men utredningen har funnit att en tillhörande komponent är nödvändigt för att myndigheten ska kunna grundas på romskt inflytande och delaktighet. Det handlar om legitimitet.

Legitimitet

Utredningen har funnit att myndigheten som sådan måste ha en legitimitet hos den nationella minoriteten romer men också hos majoritetsbefolkningen för att kunna utgöra den kraftsamling som krävs för att romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna ska kunna säkerställas. Inflytande och delaktighet för minoriteten måste finns inbyggda i grunden för att myndigheten ska kunna bygga upp en sådan legitimitet och en trovärdighet.

Utredningen anser att utan legitimitet och trovärdighet kommer myndigheten inte kunna utföra sina uppgifter på ett sätt som varaktigt förbättrar situationen för romers tillgång till sina rättigheter. Ett långsiktigt förändringsarbete är samtidigt beroende av minoritetens egna aktiva ansvarstagande för det som man vill förändra och förbättra, även om regeringen har det yttersta ansvaret för efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna.

Utredningen har utifrån detta kommit fram till att Myndigheten för romska frågor ska driva verksamheten i nära kontakt med den nationella minoriteten romer.

Lokal förankring, geografisk spridning och kommunal verksamhet

En del i att skapa legitimitet hos såväl minoriteten som majoritetssamhället är, som utvecklats ovan, att myndigheten måste bedriva verksamheten i nära kontakt med den nationella minoriteten romer. I det ingår, enligt utredningen, att myndigheten ska säkerställa en lokal förankring av myndighetens verksamhet. Det innebär att det bör finnas lokal förankring av myndighetens verksamhet i regioner och områden där det finns många personer som tillhör den nationella minoriteten romer men också att romer som lever utanför dessa områden ska känna en tillit och närhet till myndigheten.

Utredningen bedömer att det finns flera olika skäl till att myndighetens verksamhet ska bedrivas i nära kontakt med minoriteten och att det finns en lokal förankringen av verksamheten. Ett tungt vägande skäl är att det är den nationella minoriteten romer själv som är bäst lämpad att se den egna gruppens behov och önskemål vilket också är ett centralt skäl för varför den nationella minoriteten romer bör ha möjlighet att påverka beslut (prop. 1998/99, prop. 2008/09:158). Ett annat skäl är att det är på lokal nivå, i kommunerna, som majoriteten av landets innevånare är verksamma. Vilket betyder att det ofta är på lokal nivå, i vardagen, som de situationer uppkommer och synliggörs som utgör de faktiska hindren för romer att åtnjuta de mänskliga rättigheterna. För att kunna påverka situationen på lokal nivå är kunskap om, och en förtroendefull relation till det romska samhället på lokal nivå, viktig. Med det sagt så är utredningens bedömning att även om lokal förankring är nödvändig för myndighetens verksamhet så är inte lokalkontor eller lokalt placerad personal en lämplig lösning. För en myndighet i den storlek som är aktuell i detta fall behöver de personella och ekonomiska resurser som tillförs myndigheten användas strategiskt och resurseffektivt. Att splittra verksamheten på olika orter riskerar att ha motsatt verkan. Istället förespråkar utredningen en modell där verksamheten bedrivs i nära kontakt med minoriteten på andra sätt än via lokalkontor. Det bör finnas väl utarbetade kontaktytor mellan myndigheten och civilsamhället som tillsammans säkerställer en lokal förankring och en nära kontakt mellan myndighet och minoritet.

I fråga om verksamhetens geografiska spridning vill utredningen betona att det är viktigt att verksamheten inte fokuseras eller begränsas till de geografiska områden som i dag har flest romer boende där. Det tyngsta skälet är att den nya myndighetens ansvar är nationellt. Verksamheten måste därför ha lämplig geografisk spridning. Myndighetens arbete ska bidra till att avlägsna hinder som finns för romers möjligheter att tillgodogöra sig sina rättigheter. Dessa hinder finns på lokal, regional och nationell nivå. Dessutom så lever och verkar individer som tillhör minoriteten romer över hela Sverige, det är viktigt att alla känner sig inkluderade. Av dessa skäl föreslår utredningen att verksamheten ska nå en lämplig geografisk spridning. Vad som avses med lämplig geografisk spridning måste avgöras i myndighetens planering och genomförande av åtgärder. Av

vikt är dock att geografi inte ska vara avgörande för huruvida insatser görs för att förbättra livsvillkoren för minoriteten. Däremot kan det finnas anledning till annorlunda eller fler insatser i en region där det lever många romer medan det i ett annat område med färre individer från minoriteten kan behövas en annan typ av insatser.

Nedan följer ett flertal förslag och bedömningar som i delar konkretiserar dessa kontaktytor. Sammanfattningsvis syftar de dock till att myndigheten ska ha god kännedom om situationen för minoriteten på lokal nivå samt upparbetade kontakter och legitimitet hos minoriteten på lokal nivå för att kunna säkerställa en lämplig geografisk spridning.

Aktiva kommuners centrala roll i det lokala förankringsarbetet

Ett annat skäl som utredningen särskilt vill lyfta fram är kommunernas centrala roll i arbetet med att förbättra romers livssituation och levnadsvillkor samt den betydelse det har att de verkar på lokal nivå, nära de enskilda medborgarna. Kommunerna ansvarar för verksamhet som är avgörande för romers möjligheter att ta del av sådana välfärdstjänster som förskola, skola och omsorg. Utredningen menar att de kommuner som kommit längre i arbetet med att säkra romers rättigheter har en särskild betydelse för att säkerställa lokal förankring.

I Göteborg och Malmö har kommunen etablerat särskilda center inom den kommunala verksamheten, Romskt informations- och kunskapscenter (RIKC), som verkar för romers rättigheter. I vissa andra kommuner så är motsvarande verksamhet mer integrerad i övrig kommunal verksamhet. Oavsett form på verksamheten så anser utredningen att dessa verksamheter är en viktig kanal för lokal förankring och information. Det är därför rimligt att RIKC och motsvarande kommunal verksamhet utgör centrala kontaktpunkter för Myndigheten för romska frågor på lokalplanet vid sidan av kontakter med civilsamhället och andra aktörer.

RIKC och annan kommunal verksamhet som drivs på liknande sätt har kunskapen om och erfarenheten av att arbeta på lokal nivå. RIKC utgör en del av den kommunala verksamheten och har samtidigt genom sin personal, via sitt uppdrag och genom sitt arbetssätt regelbunden kontakt med det lokala civilsamhället och

enskilda individer som tillhör minoriteten romer. RIKC och motsvarande kommunal verksamhet är därför av betydelse för den nya myndigheten genom att kunna skapa kontakter för ömsesidigt utbyte mellan statlig och lokal nivå. För den nya myndigheten är det också av stor vikt att även på andra sätt ha kontakter och olika typer av utbyte med det romska civilsamhället på lokalplanet t.ex. via föreningslivet.

Den särskilda funktion som RIKC och motsvarande verksamhet har verkar dock vara en framgångsfaktor i det kommunala arbetet med romsk inkludering. Utredningen har under arbetets gång sett hur RIKC i Malmö arbetar och hur RIKC Göteborg byggs upp och önskar se en utveckling där fler kommuner börjar arbeta på ett motsvarande sätt. Utredningens förhoppning är att den nya myndigheten tillsammans med kommunal verksamhet och ett engagerat romskt civilsamhälle kommer att ha goda förutsättningar att bidra till att arbetet med att säkerställa åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna för minoriteten går snabbare och därmed, inom en nära framtid, även kan börja göra skillnad för den enskilda individen.

4.4 Myndigheten för romska frågor

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska vara en nämndmyndighet och ligga under en värdmyndighet.

Som tidigare redovisats har utredningen i sitt arbete funnit att en ny myndighet, Myndigheten för romska frågor, krävs för att kompletterande nuvarande åtgärder och för att skapa en långsiktighet och stadga i arbetet med att tillförsäkra romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Myndigheten ska vara en nämndmyndighet och ska ligga under en värdmyndighet. Skälen för detta är följande.

Enrådighetsmyndighet, särskilt beslutsorgan eller nämndmyndighet?

Utifrån analysen som görs i förra kapitlet av alternativa former för myndigheten så har utredningen gjort en samlad bedömning och kommit fram till att enrådighetsmyndighet inte är den mest lämpade

formen för myndigheten. Det tyngst vägande skälet mot det alternativet är att kravet på romskt deltagande och inflytande inte kan uppfyllas. Det gäller även om ett insynsråd skulle inrättas vid enrådighetsmyndigheten.

Utredningen har även vid en samlad bedömning kommit fram till att nackdelarna, eller riskerna, med att lägga ansvaret på ett särskilt beslutsorgan under en myndighet är flera. Det råder ofta oklarhet i fråga om mandat och vilket ansvar som vilar på det särskilda beslutsorganet respektive på myndigheten. Utredningens slutsats är att den långsiktighet och stadga som behövs i form av en kraftfullare åtgärd för att tillgodose romers mänskliga rättigheter inte till fullo kan uppnås med ett särskilt beslutsorgan. Fördelarna med ett särskilt beslutsorgan är flera men det kan samtidigt konstateras att det finns två starkt vägande skäl till att inte föreslå den beslutsformen.

Utredningens bedömning är att komplexiteten av uppgifterna och de svårigheter att tillförsäkra åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna för minoriteten romer som utredningen visat på, medför att status och mandat är viktiga faktorer för att lyckas. Statusen och mandatet för beslutsorganet riskerar att bli urholkat i jämförelse med en myndighet. För det andra anser utredningen att det faktum att beslutsorganet svarar mot myndighetens styrelse och inte regeringen, vållar en svårighet.

Regeringen har valt en modell där styrningen och genomförandet av strategin för romsk inkludering sker från Regeringskansliet. Som skäl för att låta Regeringskansliet axla ansvaret angav regeringen att justeringar i styrningen av myndigheters genomförande av romers mänskliga rättigheter kan ske kontinuerligt och att behoven av eventuella nya uppdrag snabbare fångas upp. Ytterligare ett motiv var den okunskap som råder om romers situation och att det kan leda till behov av justeringar och kompletteringar av åtgärder (skr. 2011/12:56).

Eftersom inrättandet av myndigheten utgör en komplettering av strategin för romsk inkludering, som ska verka som en kraftfullare åtgärd, så är skälen för den valda styrmodellen för strategin applicerbara även på myndigheten. Att en kontinuerlig dialog kan föras utan en myndighetsstyrelse som mellanhand bör prioriteras. Utredningens samlade bedömning är därför att formen särskilt beslutsorgan inte är att föredra.

Enligt utredningen finns det däremot flera skäl som talar för att en nämndmyndighet under en värdmyndighet är den mest lämpade formen för Myndigheten för romska frågor. Förslaget att myndigheten ska ha formen av en nämnd delar utredningen med Kommission mot antiziganism (SOU 2016:44). Det absolut tyngsta skälet för att välja formen nämndmyndighet är att den kollektiva beslutsformen är en garant för inflytande och delaktighet för minoriteten romer samtidigt som den tydligt markerar att arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna för minoriteten är ett gemensamt, kollektivt, ansvar.

Begränsat ansvarsområde – tydligt avgränsat till andra myndigheter

Uppgiften att främja arbetet med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer som föreslås vila på den nya myndigheten kan uppfattas som omfattande. I realiteten är uppgiften dock tydligt avgränsad bl.a. mot annan offentlig verksamhet. Redan i dag har det offentliga ansvar för att säkerställa åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. De offentliga aktörerna är statliga myndigheter som exempelvis Skolverket, Socialstyrelsen, Kulturrådet och Institutet för språk och folkminnen eller kommunala förvaltningsmyndigheter som verkar på lokal nivå nära medborgarna. En del av dessa aktörer har dessutom ett särskilt uppdrag att inom sina verksamhetsområden arbeta med romsk inkludering. Några myndigheter har i samtal med utredningen uttryckt funderingar kring avgränsningar till den nya myndighetens ansvarsområde och vikten av tydlighet gentemot den enskilda medborgaren. Avsikten är inte att Myndigheten för romska frågor ska träda in, överta, styra över eller på något sätt kontrollera verksamhet som bedrivs av andra statliga myndigheter eller av kommuner. Det är fortsatt existerande strukturer och rådande ansvarsfördelning som ska gälla i fråga om arbetet med att säkerställa åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna för minoriteten romer oavsett om det sker som en del av strategin för romsk inkludering eller i övrigt.

Myndigheten för romska frågor ska alltså fungera som ett komplement till befintlig verksamhet genom att den kommer att tillföra långsiktighet och stadga till arbetet i sin helhet.

Myndighetens roll kommer framför allt vara att verka horisontellt utifrån sitt främjandeuppdrag vilket ger den möjlighet att bl.a. överblicka olika myndigheters arbete och de behov som föreligger, stödja verksamhet som pågår eller som är på väg att påbörjas eller bör initieras.

De olika sektorsmyndigheterna kommer alltså att ha kvar sina sektorsansvar och inom ramen för det verka för att säkerställa åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna för minoriteten romer. Detta och det faktum att målgruppen är begränsad till minoriteten romer avgränsar tydligt den nya myndighetens ansvarsområde till frågor som rör främjande av mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer. Med tanke på det begränsade ansvarsområdet myndigheten kommer att ha bedöms nämndmyndighet vara en lämplig form.

4.5 Närmare överväganden i fråga om formen för Myndigheten för romska frågor

Förslag: Nämnden som leder Myndigheten för romska frågor ska utses av regeringen. I nämnden ska det finnas romsk kultur- och språkkompetens. Kansliet ska ledas av en kanslichef som utgör länken mellan nämnden och kansliet. Värdmyndigheten ansvarar för kansliet, lokal och tillhörande uppgifter.

Bedömning: Nämnden bör präglas av en jämn fördelning vad gäller kön och sakkunskap inom samhällsområden särskilt relevanta för myndighetens utförande av sina uppgifter.

Nämnden

Som utredningen tidigare redogjort för är det nämnden som kollektiv som utgör myndighetens ledning och ansvarar för verksamheten inför regeringen. Nämnden utses av regeringen. När det gäller nämndens storlek har utredningen landat i en nämnd om sju ledamöter, varav ordföranden är en av dessa. Sekreteraren ingår inte i nämnden. Antalet är lämpligt för att få ett bra beslutsklimat i nämnden, inte minst eftersom nämnden leder myndigheten

kollektivt, och samtidigt tillräckligt för att fånga in den mångfacetterade sakkunskap nämnden behöver.

Beträffande nämndens kompetens är utredningens förslag att nämnden består av personer som har en bred och väldokumenterad sakkunskap, bl.a. romsk kultur- och språkkompetens, inom det område som myndigheten har uppgifter.

Beträffande den sakkunskap som nämnden ska besitta ska den spegla det ansvar och de uppgifter som vilar på myndigheten men också svara upp mot de kommande utmaningar som myndigheten förutsägs kunna möta. Utredningen menar att det lämpligen görs genom att sammanställa de krav och önskemål på kunskap och kompetens som nämnden bör besitta. Nämnden bör samlat ha den kunskap och kompetens som framgår av de sammanställda kraven.

Ledamöternas förordnade i nämnden bör vara tidsbegränsat och lämpligt är att ledamöterna successivt byts ut så ett löpande och naturligt skifte av sakkunskap sker. Av stor vikt är att nämndens ledamöter är väl insatta i arbetet med romsk inkludering samt arbetet i övrigt med att främja åtnjutande av de mänskliga rättigheterna eller har en vilja att inhämta sådan kunskap. Förmågan hos ledamöterna att bedöma och värdera olika behov mot varandra samt tillsammans med andra komma överens om lämpligt sätta att hantera dessa för att utföra myndigheternas uppgifter på bästa sätt är viktig då nämnden kollektivt leder myndighetens arbete.

Med tanke på myndighetens ansvarsområde är det enligt utredningen rimligt att den samlade kunskapen i nämnden till minst hälften finns inom områdena romskt språk eller romsk kultur. Det motiveras av att myndigheten till betydande del kommer att ha den typ av uppgifter som kräver att det finns en stabil kunskapsbas i fråga om minoritetens skilda livsvillkor, kultur, språk och historia i nämnden. Nämnden ska således både besitta kunskap så att den kan belysa uppgifter och utmaningar ur ett perspektiv som utgår från minoritetens förutsättningar och behov, och ha annan nödvändig kunskap och kompetens. Samlat ger det nämnden möjlighet att fatta väl avvägda beslut genom helhetsbedömningar som utgår från prioriteringar av behov och avvägningar av olika intressen.

Förändras myndighetens behov bör även kunskaps- och kompetenssammanställningen justeras i motsvarande utsträckning. Av vikt är att sammanställningen används på ett sätt som gör att det

finns en bra balans i fråga om myndighetens uppgifter och ansvar kontra ledamöternas kunskap och kompetens.

Nominering

Utredningen bedömer att det bör övervägas ett nomineringsförfarande för att få fram förslag på kandidater med romsk kultur- eller språkkompetens till nämnden. I nomineringsprocessen bör det tydliggöras vilken kunskap och kompetens som efterfrågas. Utredningen instämmer med Kommission mot antiziganism att ett nomineringsförfarande som i alla fall till att börja med sköts av Regeringskansliet skulle kunna vara lämpligt. Regeringskansliet har sedan tidigare vana av att hantera ett nomineringsförfarande för platserna i Regeringskansliets referensgrupp för romska frågor. Det är viktigt att informationen om möjligheten att nominera kandidater sprids så brett som möjligt så att berörda ges möjlighet att nominera, t.ex. är digitala kanaler, däribland sociala medier en bra informationskanal.

Så långt det är lämpligt bör det vid val av ledamöter även beaktas att minoriteten romer utgörs av flera olika grupper och att det inom minoriteten talas flera olika varieteter av romani.

Beslut och personuppgifter

Nämnden utgör myndighetens ledning och ansvarar för myndighetens verksamhet och ska således fatta beslut som rör området. Eftersom myndigheten har en främjandekaraktär blir en central uppgift för nämnden att fatta beslut om inriktningen på myndighetens arbete och därtill hörande prioriteringar, bl.a. i form av verksamhetsplanen. Nämnden kommer också fatta beslut om genomförandeinsatser, internbudget och frågor som rör specifika uppgifter, t.ex. gällande högtidsdagar och landsomfattande sammankomster. Remissvar som myndigheten avger kommer att vara av stor betydelse för att framföra synpunkter på insatser som andra förvaltningsmyndigheter överväger och förslag som regeringen bereder. Att avge remissyttranden kommer således också ingå i nämndens ansvar. Eftersom nämnden leder myndigheten kollektivt är det utredningens uppfattning att nämnden bör arbeta i

en konsensusanda. Det hindrar dock inte, enligt utredningens bedömning, att nämnden vid behov fattar majoritetsbeslut där ordföranden har utslagsröst.

Bedömningen är att den nya myndigheten kommer att behandla personuppgifter i begränsad utsträckning. Dess uppdrag är huvudsakligen inriktat på åtgärder av övergripande karaktär, t.ex. i förhållande till organisationer. I de fall behandling av personuppgifter ändå kommer att krävas för att utföra myndighetens uppgifter måste grundläggande principer uppfyllas i enlighet med EU:s s.k. dataskyddsförordning och kompletterande nationell lagstiftning (jfr prop. 2017/18:105, bet. 2017/18: KU23, rskr. 2017/18:224). Kortfattat innebär principerna bland annat att personuppgifter bara får samlas in för berättigade ändamål, t.ex. för att utföra myndighetsuppgifter, som inte är alltför allmänt hållna och att mängden uppgifter ska begränsas till vad som är nödvändigt för ändamålen.

Arbetsgivaransvar och kansligöromål

Ett annat skäl som talar för att Myndigheten för romska frågor ska vara en nämndmyndighet under en värdmyndighet är att denna form skulle avlasta nämnden sådana uppgifter som tar fokus och resurser från myndighetens huvuduppgifter. Nämnden bör av den anledningen inte ha personalansvar, det skulle alltså vara värdmyndigheten som anställer och har arbetsgivaransvar för kanslipersonalen. Den romska minoritetens inflytande säkerställs genom att det är nämndens ordförande som utarbetar kravprofil i dialog med värdmyndigheten. Detta bör enligt utredningens uppfattning tydliggöras i förhållande till myndigheten. Nämnden bör också när det är lämpligt ha möjlighet att utse en person att följa rekryteringsförfarandet. Det är emellertid värdmyndigheten som arbetsgivaransvarig som fattar beslut i frågor som rör personal, anställningar och tillhörande villkor.

Kanslichef

Utredningen föreslår att kansliet, som utför de praktiska uppgifterna som nämnden ansvarar för, leds av en kanslichef.

Utredningen delar således Kommissionen mot antiziganisms uppfattning. Kanslichefen utgör den tydliga länken mellan nämnden och kansliet. Det är därför avgörande att det finns ett förtroende mellan kanslichef och nämnd. Med tanke på det är det lämpligt att rekrytering av kanslichef sker i samråd med nämndens ordförande medan den praktiska hanteringen av rekryteringen sköts av värdmyndigheten. Det bör av samma anledning övervägas om kanslichefen även ska vara sekreterare i nämnden eftersom det ger en naturlig koppling mellan det dagliga arbetet på kansliet och ledningen för myndigheten. Vid rekrytering av kanslichef är det lämpligt att väga samman det samlade behovet av kompetens vid myndigheten eftersom kanslichefen, vid sidan om den uppgiften, även kommer att hantera vissa andra uppgifter. Värdmyndigheten bör i övrigt besluta om tillsättning, lön och förmåner samt utöva arbetsgivaransvar för kanslichefen. Kanslichefen bör ha ett tidsbegränsat förordnande.

Kanslipersonal

I konsultationer med minoriteten har frågan om kansliets samlade kompetens och sammansättning varit föremål för många frågor och diskussioner. Utredningen vill här lyfta upp några iakttagelser som delvis faller utanför utredningens uppdrag.

Myndighetens uppgifter förutsätter att det vid myndigheten finns en gedigen sakkunskap i frågor som rör dels mänskliga rättigheter, antiziganism, diskriminering och utsatthet, dels minoriteten romers kultur inkl. språk, historia och levnadsförhållanden. Vidare krävs kunskap i juridik, ekonomi, statsförvaltning m.m. Dessutom är det viktigt att det inom myndigheten finns kunskap om att grupper inom minoriteten har olika förutsättningar och villkor och att behoven därför skiljer sig. Det är av största betydelse att kansliet samlat kan skapa ett så stort förtroende för myndighetens uppdrag och arbete som möjligt hos såväl minoriteten som andra myndigheter och samhället i övrigt. Det betyder att det krävs en medveten och systematisk strategi vid myndigheten för att attrahera, rekrytera, behålla och vid behov fortbilda lämplig personal.

Därutöver är det väsentligt att myndighetens kanslipersonal sammantaget har kunskap och beprövad erfarenhet inom de områden där myndigheten ska verka. Alla beslut om anställning i statlig myndighet ska fattas på sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet (RF 1974:152, 11 kap. 9 § 2st). Skicklighet är relevant erfarenhet som påverkar den sökandes lämplighet för tjänsten och den ska enligt 4 § lagen om offentlig anställning (1994:260) prioriteras före förtjänst. Förtjänst innebär den vana som den sökande införskaffat genom tidigare anställning i statlig tjänst (prop. 1973:90). Betydelsen av att finna en balans i fråga om värdering av skicklighet mellan lämplig akademisk utbildning, kunskap inom romskt språk eller romsk kultur och förmågan att arbeta i och bidra till myndighetens verksamhet vid rekrytering bedöms vara stor.

Det handlar mer konkret om att vid varje rekryteringstillfälle utarbeta en tydlig kravprofil. Kravprofilen ska spegla vilken kompetens som den aktuella tjänsten kräver och i detta göra avvägningar i fråga om vilka krav och önskemål som finns i fråga om förtjänst och skicklighet.

Kunskap om romsk kultur eller romskt språk är således av betydelse vid rekrytering, vilken betydelse det har i den enskilda rekryteringen fastställs i kravprofilen för tjänsten. Att väga den sökandes språk- och kulturkompetens, utbildning och andra sakkunskaper, erfarenheter och egenskaper mot varandra kommer att bli en central fråga vid anställning av personal till kansliet.

Rekryteringsförfarandet behöver som vid rekrytering till andra myndigheter ha en öppenhet så att det är möjligt för utomstående att kunna följa på vilka grunder rekryteringen har gått till. Av samma anledning som transparens och tydlighet i rekryteringsförfaranden är viktig så finns det andra aspekter som behöver vägas in. Den nationella minoriteten romer är, som nämnts tidigare, inte homogen och lever spridd över delar av Sverige. Aspekter som geografisk spridning och språklig varietet kan, vid sidan om allmän språk- och kulturkompetens, behöva vägas in vid rekrytering.

Utredningen menar att det bör övervägas om ordföranden i nämnden, eller kanslichefen efter delegation, ska vara med i utarbetandet av kravprofilerna för de anställda på kansliet. Det är dock, i likhet med rekryteringen av kanslichefen, värdmyndigheten som sköter den formella rekryteringsprocessen och fattar beslut om vem som anställs vid kansliet samt tillhörande förmåner.

4.6 Värdmyndighet för Myndigheten för romska frågor

Som utredningen tidigare föreslagit ska Myndigheten för romska frågor vara en nämndmyndighet som är kopplad till en värdmyndighet. Utredningen har tagit fram ett antal kriterier som en värdmyndighet bör uppfylla. Dessa kriterier tydliggör vilka grundläggande förutsättningar som utredningen bedömer behövs hos en myndighet som ska stå värd för Myndigheten för romska frågor.

Att myndigheten har *trovärdighet* eller i alla fall förmåga att inom en snar framtid kunna bygga upp ett förtroende hos minoritetsgruppen är en grundförutsättning som en värdmyndighet måste uppfylla. Som utredningen konstaterat finns det en betydande, och begriplig, misstro hos delar av minoriteten romer i fråga om myndigheters historiska och sentida hantering av frågor som rör minoriteten. Det skulle vara ett alltför stort hinder i uppbyggnaden av en ny myndighet om en värdmyndighet valdes som inte redan i dag har ett förtroende hos minoriteten.

Myndigheten ska ha ett främjandeuppdrag med en bredd i uppgifterna. Eftersom utredningens förslag är att kanslipersonalen som ska utföra de uppgifter som vilar på myndigheten ska vara anställda vid värdmyndigheten så är det lämpligt att värdmyndigheten sedan tidigare har *kompetens och kunskap inom flera, eller i alla fall några, av de områden som Myndigheten för romska frågor ska arbeta inom*. Utredningens bedömning är att gemensamma eller närliggande ansvarsområden skulle skapa synergieffekter mellan myndigheterna och därmed möjliggöra mer verksamhet med mindre resurser. Dessutom är bedömningen att myndigheten skulle kunna komma igång med sin verksamhet snabbare om sådant stöd fanns i värdmyndigheten.

Myndigheten för romska frågor kommer att ha ansvar för och arbeta med uppgifter som är komplexa och väcker känslor. Det är frågor som berör individer som tillhör minoriteten men också samhället i stort. Utredningen bedömer att det är mycket sannolikt att myndigheten på daglig basis kommer att behöva verka i en kontext som innehåller många åsikter och känsloyttringar. Utifrån den bedömningen anser utredningen att det är viktigt att värdmyndigheten har vana av att *arbeta med uppgifter som berör*

människor på liknande sätt. Värdmyndigheten bör ha en erfarenhet av att arbeta med frågor av den komplexiteten, ha en vana av att hantera den och rutiner bl.a. för hur personalen kan få stöd och hjälp i arbetet. Som en del i det är det rimligt att ledningen för värdmyndigheten är närvarande och har vana vid att arbeta med denna typ av frågor.

Myndigheten för romska frågor kommer regelbundet att behöva samråda med den nationella minoriteten romer. Även ur den aspekten är det lämpligt att en värdmyndighet har *upparbetade kontakter med minoriteten* eller att det finns förutsättningar för att skapa den typen av nätverk och rutiner.

Det är också enligt utredningen önskvärt att en lämplig värdmyndighet har något att *vinna verksamhetsmässigt* på att få en annan myndighet kopplad till sig. Värdmyndigheten bör alltså enligt utredningens bedömning ha behov av resurser, kompetens eller liknande som Myndigheten för romska frågor har tillgång till. På så sätt skapas synergieffekter mellan de två myndigheterna vilket effektiviserar utförandet av myndigheternas skilda men närahörande uppgifter.

I arbetet med att få fram alternativ för en myndighet som lämpar sig att vara värdmyndighet för Myndigheten för romska frågor har utredningen med hjälp av ovan nämnda kriterier analyserat ett antal myndigheter som skulle kunna vara lämpliga. Genomgången av alternativa myndigheter redovisas nedan.

Diskrimineringsombudsmannen

Enrådighetsmyndigheten Diskrimineringsombudsmannen (DO) är av medelstorlek och har i uppdrag att främja lika rättigheter och möjligheter och motverka diskriminering. Myndigheten ska bl.a.:

- utöva tillsyn över diskrimineringslagen (2008:567) och ta emot anmälningar,
- informera och utbilda myndigheter, företag, enskilda och organisationer,
- följa den internationella utvecklingen och ha tillhörande kontakter, samt

- föreslå lagändringar eller andra åtgärder som kan motverka diskriminering.

Regeringen har i propositionen *Ett starkare skydd mot diskriminering* (prop. 2007/08:98) anfört att diskrimineringsombudsmannens uppgifter bör regleras i lag för att markera myndighetens självständighet och oberoende. I regeringens styrning av myndigheten bör därför hänsyn tas till detta förhållande. För DO utgör rättspraxis ett ramverk och myndighetens främjande arbete utgår från det ramverket. Myndigheten har i huvudsak valt bort insatser med fokus på en särskild grupps situation eftersom myndigheten menar att det riskerar leda till att ett omotiverat fokus hamnar på den grupp som är föremål för särlösningarna istället för på brister i ansvarigas förmåga och vilja att säkerställa lika rättigheter och möjligheter.

Inom Regeringskansliet pågår för närvarande beredning av frågan om hur arbetet mot diskriminering kan organiseras, bl.a. utifrån utredningen Bättre skydd mot diskriminering (SOU 2016:87). Som framgår av betänkandet är förslaget att områdena tillsyn, främjande av likabehandling och hjälp till enskilda som utsätts för diskriminering delvis kommer att förändras. Förslagen i betänkandet innebär bl.a. förändrade uppgifter för DO med en tydligare rollfördelning och inrättande av en diskrimineringsnämnd.

Myndigheten har cirka 100 anställda och ligger i Stockholms län, Solna.

För- och nackdelar

En fördel med att låta DO bli värdmyndighet för Myndigheten för romska frågor är att DO har en hel del erfarenhet och kunskap om liknande frågor vilket skulle kunna förstärka arbetet med att främja mänskliga rättigheter för minoriteten romer. DO har i uppdrag att arbeta främjande. Myndigheten har ett rättssekretariat och en analysfunktion som är funktioner som vore värdefulla för den nya myndigheten. Ur DO:s perspektiv torde den särskilda kompetens som Myndigheten för romska frågor har vara värdefull för DO:s verksamhet eftersom minoriteten romer är en av de mest utsatta för diskriminering i det svenska samhället.

DO hade tidigare upparbetat ett förtroende hos minoriteten romer men förändringen i myndighetens arbete till att fokusera på utveckling av rättspraxis har påverkat relationen. En möjlighet finns givetvis för myndigheten att upparbeta de tidigare kontakter som myndigheten haft med minoriteten romer och därmed stärka förtroendet igen.

En fördel med DO är att det finns synergimöjligheter med den nya myndigheten i fråga om uppgifter och sakkompetens.

DO har därutöver en vana vid att arbeta med frågor som är känsloladdade och i en kontext där individer eller grupper på daglig basis kontaktar myndigheten eftersom de känner sig diskriminerade, utsatta eller på annat sätt förfördelade.

Forum för levande historia

Enrådighetsmyndigheten Forum för levande historia (FLH) har till uppgift att

- vara ett nationellt forum som ska främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen,
- bedriva utåtriktad verksamhet med inriktning på kunskap, kultur och utbildning och bedriva verksamheten i nära kontakt med forskning, kultur- och utbildningsinstitutioner samt myndigheter, organisationer och föreningar,
- verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och
- förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.

Myndigheten har knappt 40 anställda och är placerad i Stockholm. I en myndighetsanalys har Statskontoret (2017:8) kommit fram till att FLH i allt väsentligt fullgör sitt uppdrag men att myndigheten står inför flera utmaningar. Statskontoret konstaterar att regeringen sedan några år tillbaka ställer förändrade krav på att bredda målgruppen och öka den geografiska spridningen. Regeringen har också lagt fler och mer omfattande uppdrag på myndigheten. Detta har fått till följd att FLH i dag genomför ett utvecklingsarbete rörande den interna styrningen och organiseringen. Statskontoret

har i myndighetsanalysen rekommenderat regeringen att se över myndighetens instruktion för att skapa en större tydlighet och långsiktighet i styrningen. Statskontoret pekar också på att myndigheten behöver prioritera i det pågående förändringsarbetet och förtydliga den strategiska styrningen på myndigheten. När det gäller personalen så behöver förtroendet mellan medarbetarna och ledningen återskapas samt en översyn över myndighetens kompetensbehov göras.

För- och nackdelar

I jämförelse med storleken på andra värdmyndigheter är myndigheten liten. En nackdel skulle således kunna vara att myndigheten är för liten för att på ett bra sätt kunna stå värd för en annan myndighet. FLH kommer i likhet med andra myndigheter av samma storlek utmanas av den ökning av kanslipersonalen som det skulle innebära att bli värdmyndighet. Samtidigt är det rimligt att förmoda att förändringen skulle innebära att värdmyndighetens sårbarhet i fråga om kompetensförsörjning skulle minska eftersom antalet anställda vid kansliet som helhet skulle öka.

Värdmyndighetens verksamhet ligger nära den nya myndighetens vad avser uppgiften att främja mänskliga rättigheter. Det finns således möjliga synergieffekter. Myndigheten för romska frågor skulle med sin kompetens fungera som ett komplement till FLH som skulle ha kvar sitt ansvarsområde även rörande minoriteten romer. För FLH:s del skulle ett värdskap för Myndigheten för romska frågor betyda att kansliet skulle behöva kompletteras med helt ny kompetens framför allt inom folkrätt och vad gäller romskt språk och romsk kultur.

Utredningen har i kontakter med minoriteten fått en uppfattning av att FLH är en av de myndigheter som har ett relativt gott förtroende hos minoriteten, även om det getts uttryck för frustration från vissa då man anser att myndigheten har haft för få insatser bl.a. med koppling till folkmordet av romer under andra världskriget. Utredningens bedömning är att de nya och mer omfattande uppdrag som myndigheten har fått av regeringen redan i dag har lett till att myndigheten har mer upparbetade kontakter med minoriteten än för bara några år sedan.

Forum för levande historia verkar i en kontext som väcker känslor och debatt. Både hos enskilda individer och grupper som tar del av myndighetens verksamhet i form av t.ex. utställningar men även i samhället i stort. Myndigheten har således en vana att arbeta med uppgifter som berör människor i deras vardag och därmed rutiner för hur verksamheten och personalen ska hantera sådant.

Institutet för språk och folkminnen

Enrådighetsmyndigheten Institutet för språk och folkminnen (ISOF) finns i Göteborg, Stockholm och Uppsala och har cirka 100 anställda. Huvudkontoret ligger i Uppsala. I Göteborg och Uppsala finns avdelningar för dialekt-, namn- och folkminnesarkiv och i Stockholm sitter avdelningen för Språkrådet. ISOF har kortfattat till uppgift att

- bedriva språkvård,
- på vetenskaplig grund öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, folkminnen, namn och andra immateriella kulturarv i Sverige,
- samla in, bevara, vetenskapligt bearbeta samt sprida kunskap och material om det svenska språket, de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, jiddisch och romani chib, det svenska teckenspråket samt dialekter, folkminnen, folkmusik och namn i Sverige,
- följa tillämpningen av språklagen (2009:600), och
- verka för att den offentliga förvaltningen använder svenska som huvudspråk och de nationella minoritetsspråken enligt gällande lagar och förordningar.

Med syfte att effektivisera verksamheten lades två tidigare avdelningar ned 2015 (Umeå och Lund). Omorganisationen har inneburit en betydande omställning för myndigheten med bl.a. ett ökat fokus på myndighetens forskningskompetens. Därtill har ISOF en roll som samordnande myndighet i arbetet med Unescos konvention om tryggandet av det immateriella kulturarvet. ISOF hade i uppdrag av regeringen att 2016 och 2017 genomföra insatser

som har till syfte att bevara och synliggöra den romska språkvarieteten resande romani och det romska immateriella kulturarvet samt under 2018 att genomföra ett arbete med den romska varieteten kaale (finsk romani). ISOF håller även på att utöka sin verksamhet när det gäller offentligt terminologiarbete efter att under 2017 ha övertagit en stor del av det ansvar som Terminologicentrum AB tidigare hade.

För- och nackdelar

ISOF har sedan flera år tillbaka löpande kontakter med de nationella minoriteterna, däribland romerna. Utredningen har fått uppfattningen att ISOF har utvecklade kontakter och ett etablerat nätverk med minoriteten vad gäller framför allt språk. Även inom immateriellt kulturarv håller myndigheten på att bygga upp ett sådant nätverk. ISOF:s trovärdighet bland minoriteten romer bedöms vara god.

Myndigheten är väl förtrogen med frågor om romers språk och immateriella kulturarv och har kunskap och kompetens om minoritetspolitiken ur dessa aspekter. Däremot ingår det inte i myndighetens uppdrag att hantera andra frågor som rör mänskliga rättigheter och ISOF har således ingen kompetens inom området.

För ISOF:s del skulle ett värdskap för Myndigheten för romska frågor därför betyda att kansliet skulle behöva kompletteras med helt ny kompetens. Det handlar framför allt om att komplettera med generell kompetens och kunskap om de mänskliga rättigheterna men också om att komplettera med folkrätt och inom området antiziganism. Att värdmyndigheten saknar flera delar av den grundkompetens som den nya myndigheten behöver är en nackdel även om det givetvis är möjligt att åtgärda. Två nackdelar med att förstärka kansliet med dessa delar är att det skulle belasta den nya myndighetens anslag och att det för utomstående skulle kunna tolkas som ett särskiljande av och fokusering på en av de nationella minoriteterna hos värdmyndigheten. Samtidigt skulle en förstärkt kompetens inom området mänskliga rättigheter även komma andra frågor och minoritetsgrupper som ISOF arbetar med till gagn.

Språk är ett område som ligger människor känslomässigt nära och myndigheten har länge arbetat med frågor om de olika varieteterna

av romani čhib och språkvården av dessa. Myndigheten har således en vana av att arbeta med uppgifter där det finns skilda åsikter och där känsloyttringar är vanliga.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är en enrådighetsmyndighet med insynsråd som har ett sjuttiotal anställda. MUCF hette tidigare Ungdomsstyrelsen men bytte namn 2014 i samband med att myndigheten fick utökade uppgifter inom politiken för civilsamhället.

Regeringen har beslutat att MUCF ska omlokaliseras till Växjö senast den 1 februari 2019.

Myndighetens uppgifter handlar främst om att ta fram och förmedla kunskap, bl.a. genom att arrangera konferenser och möten, samt fördela bidrag till ideella organisationer och kommuner.

I Statskontorets myndighetsanalys av MUCF (2017:13) konstateras att det är utmärkande att myndigheten verkar sektorsövergripande inom två politikområden samt att den bedriver två kärnverksamheter med få gemensamma beröringspunkter: bidragshantering och kunskapsproduktion. MUCF utför även andra uppgifter än kärnuppdragen att ta fram och sprida kunskap samt fördela statsbidrag till det civila samhället. MUCF är en hbtq-strategisk myndighet samt ger kurser och utbildningar inom ett antal områden, tex. i föreningsteknik riktat mot romska organisationer.

Det kan konstateras att regeringen undan för undan har lagt till fler uppgifter i MUCF:s instruktion och sedan 2010 mer än fördubblat antalet uppdrag i myndighetens regleringsbrev. Det bör dock nämnas att detta har föranlett en översyn av styrningen av MUCF och instruktionsändring under 2018 samt minskning av antalet uppdrag i regleringsbrevet.

För- och nackdelar

MUCF verkar sektorsövergripande inom två politikområden och att bli värdmyndighet för en myndighet med ytterligare ett slags sektorsövergripande ansvar skulle kunna vara passande. Genom att MUCF, som värdmyndighet, skulle samla kansliet för de tre

sektorsövergripande områdena skulle det vara möjligt för regeringen att både öka och minska omfattningen av insatser inom de olika områdena på ett flexibelt sätt. Det är däremot tveksamt om en sådan lösning skulle ge de tre sektorsövergripande områdena tillräckligt med utrymme i förhållande till de politiska ambitionerna inom respektive område.

Av Statskontorets myndighetsanalys framgår att MUCF har fått ett fördubblat antal myndighetsuppdrag sedan 2010 och därtill övertog myndigheten 2012 ansvaret för civilsamhällespolitiken. Att blir värd för Myndigheten för romska frågor och inrymma dess kansli skulle innebära en utmaning för myndigheten.

MUCF har erfarenhet av att samla och förmedla kunskap inom två olika politikområden, ungdomspolitiken och politiken för det civila samhället. Båda områdena är relevanta för Myndigheten för romska frågors verksamhet men det är framför allt kompetensen att samla in och förmedla kunskap som är av särskilt intresse för den nya myndigheten.

Inom övriga områden där Myndigheten för romska frågor ska verka torde MUCF enbart ha grundläggande kunskaper t.ex. i fråga om folkrätt, mänskliga rättigheter och antiziganism. I och med ansvarsområdet ungdoms- och civilsamhällesfrågor har MUCF vissa upparbetade kontakter med minoriteten romer och framför allt borde det finns goda förutsättningar att skapa fler kontaktvägar. Utredningen har fått uppfattningen att myndighetens trovärdighet hos den nationella minoriteten romer är förhållandevis god.

MUCF ansvarar för en relativt omfattande bidragsgivning till bl.a. föreningslivet och i och med det så förmodar utredningen att de beslut som fattas emellanåt väcker känslor, och skapar debatt, som framförs till myndighetens personal. På så sätt är myndigheten van vid att ansvara för frågor som berör människor och det finns förmodligen rutiner hos myndigheten för hur den typen av kontakter ska hanteras.

Beslutet om att omlokalisera MUCF kan komma att innebära stora utmaningar för myndigheten där bl.a. Riksrevisionens granskning av tidigare omlokaliseringar visat på stora effekter för myndigheternas verksamheter.

Utredningens bedömning är att MUCF genom att bli värdmyndighet för Myndigheten för romska frågor skulle kunna få en ökad kunskap om minoriteten romer som skulle kunna vara

värdefull för myndighetens verksamhet i stort. Däremot är det mer tveksamt om det skulle ha någon större betydelse för myndighetens verksamhet i övrigt.

Länsstyrelsen i Stockholms län

Enrådighetsmyndigheten Länsstyrelsen i Stockholms län har runt 400 anställda och har sitt säte i Stockholm och är en av 21 länsstyrelser i landet. Länsstyrelsen är en statlig samordnande myndighet, en servicemyndighet, en överklagandeinstans och har tillsynsansvar.

Länsstyrelsen har uppdrag inom en rad olika områden och ska bl.a. arbeta med frågor som rör livsmedelskontroll och djurskydd, regional tillväxt och infrastrukturplanering, kulturmiljö, krisberedskap, naturvård och landsbygd, samt jämställdhet och integration.

Länsstyrelsen i Stockholms län ska enligt sin instruktion integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten. Länsstyrelsen i Stockholms län har sedan 2012 i uppdrag att samordna och följa upp insatserna inom ramen för strategin för romsk inkludering. Samma länsstyrelse har också det samordnande och uppföljande uppdraget i fråga om minoritetspolitiken.

För- och nackdelar

Länsstyrelsen i Stockholms län har redan i dag erfarenhet av att arbeta med minoritetspolitiska frågor och romsk inkludering till följd av sina särskilda uppdrag inom ramen för strategin för romsk inkludering och inom minoritetspolitiken. Detsamma gäller inom området mänskliga rättigheter där myndigheten besitter grundläggande kunskaper. Myndigheten har upparbetade kontakter med minoriteten romer och god relation med minoriteten romer. Trovärdigheten för myndigheten får anses vara god hos minoriteten med tanke på myndighetens komplicerade uppdrag inom ramen för strategin för romsk inkludering.

En nackdel med att använda Länsstyrelsen som värdmyndighet är att myndigheten redan i dag verkar inom ett mycket brett

verksamhetsområde. En möjlig risk är att kanslifunktionen som skulle handha de uppgifter som vilar på Myndigheten för romska frågor kanske inte skulle få den uppmärksamhet och det stöd som behövs för att utföra myndighetsuppgifterna på ett helt igenom tillfredsställande sätt. Det finns också ett pågående arbete med att renodla länsstyrelsernas uppdrag på ett sådant sätt att ansvar framför allt ska läggas på samtliga länsstyrelser, inte som i dag då en länsstyrelse kan ha ett uppdrag som ingen av de övriga har. Att i ett sådant läge låta *en* länsstyrelse blir värdmyndighet för en nämndmyndighet skulle kunna gå stick i stäv med den strävan. Dessutom skulle värdskapet över Myndigheten för romska frågor göra att kanslifunktionen som handhar frågor som rör mänskliga rättigheter skulle bli markant större på Länsstyrelsen i Stockholms län än på de övriga 20 länsstyrelserna. Även det skulle kunna ge en obalans när inriktningen i dag snarare är att likforma länsstyrelsernas ansvarsområden.

Ytterligare en aspekt är att det inom Regeringskansliet bereds ett förslag från Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60) som föreslår att samordningsansvaret för minoritetspolitiken inte längre ska ligga på Länsstyrelsen i Stockholms län. Det kan tyckas rimligt att invänta beredningen av det förslaget innan förslags läggs inom ett närliggande område.

Södertörns högskola

Södertörns högskola är ett lärosäte i Stockholm, Flemingsberg, som leds av en styrelse och har 860 anställda. Högskolan har fyra institutioner som bedriver utbildning och forskning, nämligen

- Institutionen för historia och samtidsstudier,
- Institutionen för kultur och lärande,
- Institutionen för samhällsvetenskaper, och
- Institutionen för naturvetenskap, miljö och teknik.

Högskolan har under lång tid arbetat med breddad rekrytering, t.ex. har flera utbildningar med mångkulturella inriktningar skapats och lärosätet arbetar aktivt med att locka studenter från studieovana miljöer. Högskolan är i dag, enligt egen uppgift, ett av de lärosäten

som har störst andel studenter med utlandsfödda föräldrar. Högskolan arbetar aktivt med ett regeringsuppdrag att utveckla och genomföra en ämneslärarutbildning och en akademisk miljö för romani čhib.

Regeringens inriktning är att statliga universitet och högskolor i Sverige ska få ökad frihet att själva bestämma över sin verksamhet. Skälen för detta är flera. För det första är det en viktig principfråga med hänsyn till universitets och högskolors grundläggande uppgift att utgöra en självständig och kritiskt reflekterande kraft i samhällsutvecklingen. För det andra främjas kvaliteten i verksamheten när universitet och högskolor får större frihet att verka utifrån lärosätets egna förutsättningar och behov. För det tredje är ökad handlingsfrihet en förutsättning för att universitet och högskolor ska kunna konkurrera framgångsrikt på en allt mer internationell utbildningsmarknad. I dag fungerar inget lärosäte som värdmyndighet bortsett från de lärosäten som är värd för etikprövningsnämnder, vilka prövar forskningsprojekt. Värdskapet har i dessa fall motiverats med att etikprövningsnämnderna hör samman med lärosätenas forskningsverksamhet. Avsikten är att formen ska avvecklas framöver.

För- och nackdelar

Södertörns högskola har verksamhet inom flera områden som är relevanta för Myndigheten för romska frågor och i det sammanhanget är arbetet med att utveckla och genomföra en ämneslärarutbildning och en akademisk miljö för romani čhib särskilt intressant. Lärosätets trovärdighet hos minoriteten romer bedöms gott, inte minst på grund av att högskolan tidigare genomfört brobyggarutbildning inom strategin för romsk inkludering. Genom dessa genomförda utbildningsinsatser bedöms högskolan ha goda kontakter med minoriteten. Dessa skäl talar för Södertörns högskola som ett tänkbart alternativ. Regeringens tydliga markering av högskolornas och universitetens autonomi är dock en tungt vägande nackdel. Konstaterandet att inga lärosäten är värdmyndigheter, utom för etikprövningsnämnderna som håller på att avvecklas, väger även till högskolans nackdel.

Statens museer för världskultur

Enrådighetsmyndigheten Statens museer för världskultur har cirka 170 anställda och består av Etnografiska museet, Medelhavsmuseet, Östasiatiska museet och Världskulturmuseet. Den inrättades som myndighet 1999, har verksamhet i Stockholm och Göteborg med huvudsäte på den sistnämnda orten, och ska i korthet

- visa och levandegöra världens kulturer, särskilt kulturer med ursprung utanför Sverige,
- verka för att dess verksamhet ska vara en angelägenhet för alla människor i samhället,
- dokumentera och belysa olika kulturers yttringar och villkor samt kulturmöten och kulturell variation, historiskt och i dagens samhälle, nationellt och internationellt,
- främja tvärvetenskaplig kunskapsbildning och publik verksamhet i olika former, och
- förvalta, vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och utveckla de samlingar som anförtrotts myndigheten.

I proposition Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) anges att museernas självständiga ställning som fria kunskapsinstitutioner är avgörande för att de på ett effektivt sätt ska kunna bidra till att vidga och fördjupa det offentliga samtalet. I den nya museilagen (2017:563) slås bl.a. fast att museerna i det allmänna museiväsendet i viktiga delar av sin verksamhet måste stå fria från politiska avgöranden. I 4 § museilagen (2017:563) anges att ett museums ändamål är att utifrån sitt ämnesområde bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Vidare anges i 5 § att museihuvudmännen (i detta fall staten) ska säkerställa att ett museum har ett bestämmande inflytande över verksamhetens innehåll.

För- och nackdelar

Statens museer för världskultur har verksamhet i två regioner där det lever förhållandevis många från minoriteten romer. Myndigheten

har till uppgift att samla, sprida och levandegöra kunskap om världens kulturer, särskilt kulturer med ursprung utanför Sverige.

Myndighetens erfarenhet av att samla, sprida och levandegöra kunskap om olika kulturer utgör en fördel men fokuset på kulturer med ursprung utanför Sverige skulle kunna leda till missförstånd då romerna är en erkänd nationell minoritet i Sverige, vars kultur är en omistlig del av kulturarvet i landet.

Myndighetens trovärdighet torde vara relativt god hos minoriteten romer men kontakten mellan de olika museerna som ingår i myndigheten och minoriteten är klart begränsad. Det är ändå rimligt att tro att en god möjlighet att bygga förtroende mellan myndigheten och minoriteten finns. Myndighetens verksamhet har under de gångna åren väckt en del uppmärksamhet i media och ur det perspektivet är myndigheten van vid att arbeta med frågor som väcker känslor och skapar debatt. Till synes är några av uppgifterna gemensamma för Statens museer för världskultur och Myndigheten för romska frågor. Det talar för museet som tänkbart alternativ. Att dess verksamhet är museiverksamhet utgör dock ett klart hinder, då regeringens tydliga markering av museernas självständighet är en tungt vägande nackdel.

Kammarkollegiet

Enrådighetsmyndigheten Kammarkollegiet har till uppgift att tillhandahålla service inom det statliga området, främst avseende ekonomi, juridik, kapitalförvaltning, riskhantering och administration. Den är värdmyndighet för 12 andra myndigheter där den helt eller delvis utför administrativa och handläggande uppgifter för myndigheternas räkning. Kammarkollegiet har vidare bl.a. uppgifter avseende miljörätt, stiftelserätt, Sveriges indelning, registrering av trossamfund, fastställande av avgiftssatser inom begravningsområdet, fastställande av resegarantier samt auktorisation av tolkar och översättare. Kammarkollegiet bevakar Allmänna arvsfondens rätt till arv och förvaltar fondens kapital. Myndigheten har ca 270 anställda.

För- och nackdelar

Kammarkollegiet har stor vana av att vara värdmyndighet och har betydande resurser i fråga om juridik, administration och ekonomi. Ur det perspektivet kan Kammarkollegiet erbjuda en trygg grund för den nya myndigheten. Däremot har myndigheten ingen särskild erfarenhet av att arbeta med frågor som rör mänskliga rättigheter, synliggörande av kultur, språk och historia eller rasism. Myndigheten har heller inga upparbetade kontakter med minoriteten romer. Kammarkollegiet torde heller inte ha någon större vana vid att hantera den typ av frågor som väcker känslor i den mening som utredningen avsett. Det är svårt att se att Kammarkollegiet skulle vinna något på att vara värd för Myndigheten för romska frågor. Möjligen skulle myndigheten i andra sammanhang kunna ha användning av den kunskap i folkrätt och mänskliga rättigheter som den nya myndigheten skulle föra med sig.

Statens kulturråd

Styrelsemyndigheten Statens kulturråd (Kulturrådet) har till uppgift att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, verka för kulturens utveckling och tillgänglighet genom att fördela och följa upp statliga bidrag och andra främjande åtgärder. Myndigheten ska också inom ramen för kultursamverkansmodellen representera staten i dialogen med berörda landsting och kommuner, verka för kulturens betydelse inom andra samhällsområden samt sprida information och kunskap om myndighetens verksamhet.

Enligt de kulturpolitiska målen ska alla ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. För att uppnå målen ska kulturpolitiken bl.a. främja eget skapande, interkulturellt utbyte och samverkan. Myndigheten har, och har haft, ett flertal uppdrag inom minoritetspolitiken såväl generellt som specifikt riktade till minoriteten romer. Sedan 2002 har Kulturrådet särskilda bidrag för att främja samiska folkets och övriga nationella minoriteters kultur.

För- och nackdelar

Kulturrådet har sedan ett flertal år tillbaka upparbetade kontakter med minoriteten romer, inte minst genom de uppdrag som myndigheten fått de senaste åren från regeringen kring stärkande av romska kulturaktörer och läsfrämjande. Myndighetens trovärdighet inom kulturområdet hos minoriteten romer bedöms god och det finns upparbetade kontakter mellan myndighet och minoriteten.

Kulturrådets verksamhet utgörs till betydande del av bidragsgivning och tillhörande uppföljning, ett område där Myndigheten för romska frågor inte föreslås vara verksam och kompetensutbyte därmed inte är aktuell. Kulturrådet har grundläggande kompetens i fråga om mänskliga rättigheter och viss juridisk kompetens. I fråga om Kulturrådets roll att verka för kulturens betydelse inom andra samhällsområden och mångfalden i kulturlivet finns det även kompetenser som skulle kunna vara värdefulla för Myndigheten för romska frågor. Kulturrådet har dessutom upparbetade kontakter med aktörer utanför sfären av förvaltningsmyndigheter både genom kultursamverkansmodellen och via kontakter med kulturaktörer på nationell, regional och lokal nivå, som skulle vara värdefulla för Myndigheten för romska frågor.

Kulturrådet har dock enbart uppgifter inom en kulturpolitisk ram och därmed inte den bredd inom samhällets olika sektorer som den nya myndigheten föreslås verka inom. Därmed bedöms Kulturrådet inte vara ett lämpligt alternativ.

Utredningsförslaget om en myndighet för minoritetsfrågor

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget svarar förnärvarande för samordning och uppföljning av minoritetspolitiken. Länsstyrelsen i Stockholms län har även ansvar för uppföljningen och samordningen av strategin för romsk inkludering. Ansvaret innebär såväl utåtriktade, kunskapshöjande och stödjande insatser som analytiskt arbete.

Utredningen om en stärkt minoritetspolitik föreslår att regeringen ska inrätta en särskild myndighet för uppdraget att följa upp, främja och samordna minoritetspolitiken. Den myndigheten ska, till skillnad från de myndigheter som i dag har samordnings- och uppföljningsansvaret, ansvara för främjande av minoritetspolitikens

efterlevnad i hela landet. I utredningens delbetänkande (SOU 2017:60) anges att det finns två övergripande syften med en ny myndighet med ett utpekat ansvar för samordning och uppföljning av minoritetspolitiken. Det första är att den ska verka för genomförandet av minoritetslagstiftningen och minoritetspolitiken bland såväl statliga myndigheter som kommuner och landsting. Det andra är att myndigheten ska producera kvalitativa underlag åt regeringen avseende tillämpningen av minoritetslagen och minoritetspolitikens utveckling. I betänkandet konstateras att den nuvarande ordningen helt uppenbart inte har varit tillräcklig för att öka medvetenheten om och genomslaget av grundskyddet i minoritetslagen. Strukturen och innehållet i de nuvarande uppföljningsmyndigheternas rapporter har också varierat betydligt vilket försvårar jämförelser över tid.

I betänkandet motiveras inrättandet av en ny myndighet inledningsvis med att uppföljningsuppdraget är särpräglat, vilket talar för att det bör hanteras av en självständig myndighet. Särprägeln förklaras med att det kunskapshöjande och stödjande uppdraget kräver ett utåtriktat påverkansarbete men att uppdraget att följa och rapportera utvecklingen till regeringen däremot kräver ett mer analytiskt arbetssätt och en kompetens i bl.a. utvärderingsmetoder. Myndigheten måste således ha specialistkompetens på flera områden. Vidare anförs att uppdraget kräver insikter och kunskaper inom flera olika sektorsområden, kommunal och statlig förvaltning samt en kompetens att tolka och tillämpa såväl svensk lagstiftning som internationella konventioner och praxis. Dessutom anges att det behövs språk- och kulturkompetens beträffande de nationella minoriteterna och minoritetsspråken. En ny myndighet kommer, enligt betänkandet, att från början ha möjlighet att kunna utveckla en myndighetskultur som grundas på uppdraget, utveckla en tydlig yrkesroll och utarbeta en strategi för kompetensförsörjningen. Ytterligare skäl som anförs är att regeringen utser myndighetens ledning vilket borgar för en målinriktad styrning och förmodat bättre möjligheter att följa upp resultatet av arbetet inom minoritetspolitiken. Myndighetens roll och uppdrag kommer även att bli tydligare gentemot kommuner, landsting och övriga målgrupper.

Till följd av utredningens förslag och ytterligare underlag har regeringen, efter det att utredningen avslutade sitt arbete, lämnat

propositionen *En stärkt minoritetspolitik* (prop. 2017/18:199) till riksdagen under våren 2018 som en del i regeringens fortsatta arbete inom minoritetspolitiken.

Regeringen har även lämnat skrivelsen Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282) till riksdagen. I denna anges att samordningen, utvecklingen och uppföljningen av minoritetspolitiken bör stärkas och att myndighetsstrukturen för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken bör utredas och analyseras närmare. Därefter har regeringen beslutat om direktiv till en särskild utredare som närmare ska analysera och föreslå hur ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken ska organiseras (dir. 2018:86). Utredaren ska även föreslå hur det minoritetspolitiska uppföljningssystemet kan förbättras. Syftet med uppdraget är att åstadkomma en ändamålsenlig organisering av uppgifterna för att bidra till en stärkt minoritetspolitik.

För- och nackdelar

Utredningen utgår i denna bedömning av för- och nackdelar från det ansvar som i dag vilar på Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget i kombination med det förslag från utredningen om en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60) som utvecklas i föregående avsnitt. Skälet för detta är att frågan om hur myndighetsstrukturen på området ska utformas ännu inte avgjorts i avvaktan på den förestående utredningen. Av betänkandet framgår att regeringen bör överväga att förstärka samordningen och uppföljning av minoritetspolitiken bl.a. genom att inrätta en ny myndighet för minoritetsfrågor (MFM). Framför allt ska då en förstärkning av kompetens inom uppföljning leda till förbättrade möjligheter av strategisk styrning av politikområdet. Det anges också att MFM kommer att behöva en bred kompetens inom flera av de områden som utredningen räknat upp som betydelsefulla även för Myndigheten för romska frågor, såsom kunskap om kommunal och statlig förvaltning och språk- och kulturkompetens.

MFM lär också ha, eller skapa sig, en vana vid att arbeta med frågor som väcker känslor och skapar debatt då minoritetsfrågor ur flera aspekter berör många enskilda individer personligen. Därtill

torde MFM ha, eller skapa sig, en god trovärdighet hos minoriteten romer och även ha löpande kontakter med minoriteten. Det finns således flera skäl som talar för att en framtida myndighet för minoritetspolitik skulle kunna stå värd för Myndigheten för romska frågor.

En nackdel skulle dock kunna vara att MFM med stor sannolikhet blir en förhållandevis liten myndighet, vilket talar emot det behov utredningen identifierat gällande en ev. värdmyndighets kapacitet, att t.ex. kunna ikläda sig arbetsgivaransvar. En annan nackdel skulle kunna vara att både MFM och Myndigheten för romska frågor är nybildade vilket gör att det skulle krävas en uppbyggnadsfas innan myndigheternas verksamhet kan vara i gång i full skala. Som anges i betänkandet (SOU 2017:60) kan det samtidigt erbjuda en fördel genom att möjligheten att skapa en gemensam myndighetskultur finns och att det bidrar med en tydlighet gentemot kommuner, myndigheter och allmänhet. Utredningens bedömning är också att MFM och Myndigheten för romska frågors skilda uppdrag visserligen kräver att myndigheternas roller hålls isär men att det finns mycket att vinna på att lägga samman de båda kanslifunktionerna. Både för att effektivisera myndigheterna kompetensförsörjningsbehov och för att minska sårbarheten men också för att det kommer finnas stora vinster med kunskapsöverföring mellan myndigheterna både generellt i fråga om minoritetspolitiken och specifikt i fråga om arbetet med romsk inkludering.

4.6.1 Samlad bedömning – värdmyndighet

Den samlade bedömningen är att det finns två befintliga myndigheter och en möjlig framtida myndighet som särskilt utmärker sig i analysen i föregående avsnitt. Dessa är Diskrimineringsombudsmannen (DO), Forum för levande historia (FLH)och den föreslagna nya myndigheten för minoritetsfrågor (MFM).

Enligt utredningen skulle DO var ett intressant alternativ med tanke på myndighetens uppdrag att främja lika rättigheter och möjligheter och motverka diskriminering. Med tanke på de utgångspunkter som gäller för styrningen av DO och den beredning

av en översyn över området i fråga om hur arbetet mot diskriminering ska organiseras som pågår inom Regeringskansliet så anser utredningen ändå att alternativet är mindre passande.

Det andra alternativet, FLH, är även det intressant eftersom det finns betydande synergieffekter mellan de olika myndigheternas ansvarsområden. Båda myndigheterna skulle bli mindre sårbara och få en stabilare kompetensförsörjning och breddad kompetensbas om myndigheterna länkades ihop. Myndigheten har dock på senare tid varit föremål för en myndighetsanalys som tydligt visar att FLH behöver fokusera sitt arbete på ett antal interna processer för att organisationen ska bli fullt ut effektiv och stabil innan myndigheten tar på sig fler uppdrag. Utredningens bedömning är därför att det kan vara lämpligt att invänta en sådan utveckling innan man överväger FLH som värdmyndighet.

Det alternativ som utredningen funnit vara mest lämpligt har dock ännu inte inrättats, dvs det handlar om förslaget om en ny myndighet för minoritetsfrågor (MFM). Utredningens bedömning är att MFM skulle vara den mest lämpliga värdmyndigheten för Myndigheten för romska frågor. MFM kommer att besitta kompetens som är relevant för den nya myndigheten. Dessutom kommer båda myndigheterna att vara verksamma inom områden som är starkt sammankopplade med varandra. Myndigheternas storlek talar också för att ett värdskap vore lämpligt då sårbarheten minskar, genom att kompetensförsörjningen säkerställs och det i övrigt finns synergieffekter för de båda myndigheterna.

4.7 Stödja andra förvaltningsmyndigheters arbete

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska stödja andra förvaltningsmyndigheter i deras arbete med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer.

Bedömning: Förvaltningsmyndigheternas ansvar för och arbete med att säkerställa romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna bör fortgå och behöver i vissa delar förstärkas.

Utredningen har tidigare konstaterat att Myndigheten för romska frågor inte ska ta över ansvar eller uppgifter från någon annan

myndighet i fråga om arbetet med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer. Varje förvaltningsmyndighet ska fortsätta att verka inom, och ansvara för, sitt område.

Med det slår utredningen fast att den nya myndigheten varken ska eller kan ersätta andra myndigheters och kommuners arbete med att säkerställa romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. En farhåga som vissa ur minoriteten romer uttryckt är att inrättandet av Myndigheten för romska frågor kan komma att innebära att andra myndigheter och vissa kommuner väljer att inte längre arbeta med frågor som rör romers tillgång till de mänskliga rättigheterna. Utredningen har förstått att den oron främst handlar om att man befarar att den pågående verksamheten kan komma att bromsa in, minska eller helt avstanna.

Utredningen vill därför betona att etableringen av Myndigheten för romska frågor inte ska tolkas som att ansvaret vilar mindre tungt på andra förvaltningsmyndigheter, snarare tvärtom. Utredningen anser att inrättandet av en myndighet visar på allvaret i situationen och att den nya myndigheten därför ska utgöra ett komplement och ett stöd till befintliga aktörer. Genom att komplettera statliga myndigheters, kommuners och andra aktörers verksamhet kan deras åtgärder – och effekterna av dessa – bli tydliga.

Som utredningen kunnat konstatera genomförs många insatser ofta på projektbasis och är tidsbegränsade. Det arbete som görs tenderar ofta att ske bredvid ordinarie verksamhet istället för att vara en del av de ordinarie strukturerna i förvaltningsmyndigheterna. I flera kommuner saknas det, mer eller mindre, dessutom särskilda insatser riktade till minoriteten romer. Myndigheten för romska frågor med sin särskilda kompetens och sitt främjandeuppdrag borde på olika sätt kunna fungera som stöd, och i detta ge råd, till andra förvaltningsmyndigheter, såväl statliga som kommunala, så att insatser för att säkerställa åtnjutande av de mänskliga rättigheterna för romerna på sikt integreras i förvaltningsmyndigheters ordinarie verksamhet.

Mot bakgrund av detta föreslår utredningen att Myndigheten för romska frågor ska stödja andra förvaltningsmyndigheter i deras arbete med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer. Utredningens bedömning är därför samtidigt att förvaltningsmyndigheternas ansvar för och arbete med att

säkerställa romers åtnjutande av de rättigheterna bör fortgå och i vissa delar förstärkas.

4.8 Följa och analysera utvecklingen inom ansvarsområdet

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska följa och analysera utvecklingen inom sitt ansvarsområde.

Utredningens genomgång visar att det inte finns någon aktör som har en samlad bild av situationen när det gäller minoriteten romers möjlighet att åtnjuta de mänskliga rättigheterna. Länsstyrelsen i Stockholms län har ett samordnings- och uppföljningsuppdrag men endast i förhållande till strategin för romsk inkludering. Övriga expertmyndigheter har i större eller mindre utsträckning endast en bild av situationen inom sina respektive områden.

För att kunna utföra sitt främjandeuppdrag krävs att den nya myndigheten har kunskap om utvecklingen m.m. inom området. I det ingår bl.a. att ha kunskap om vilka insatser som pågår inom myndighetens ansvarsområde. Myndigheten föreslås därför även ha i uppgift att följa och analysera utvecklingen inom området. Förslaget stämmer i huvudsak med den bedömning som Kommissionen mot antiziganism gjorde, om att det är viktigt för myndigheten att ha en kontinuerlig omvärldsbevakning.

Länsstyrelsen i Stockholms län har som tidigare nämnts ett uppföljningsansvar beträffande strategin för romsk inkludering. Det är därför rimligt att de båda myndigheterna har en dialog med varandra om uppdrag samt i gränsdragningsfrågor.

Att ha kännedom om utvecklingen och analysera den är avgörande för att kunna veta inom vilka områden främjandeinsatser behövs. Det i sin tur ger underlag för att kunna utgöra ett stöd i prioritering, genomförande och om lämpligt därefter kunna hjälpa till att evaluera resultat.

4.9 Initiera, främja och stödja åtgärder för att öka egenmakt och inflytande

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska initiera, främja och stödja åtgärder för att öka minoriteten romers egenmakt och inflytande. I det ligger ett särskilt ansvar att stärka kvinnors samt barns och ungas egenmakt och inflytande.

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska ha ett rådgivande organ till vilket kvinnor från minoriteten, och lämpliga sakkunniga, knyts.

Bedömning: Minoriteten romers egenmakt och inflytande behöver generellt öka på lokal, regional och nationell nivå och specifikt bör kvinnors, barns och ungas egenmakt och inflytande aktivt främjas.

Ett av minoritetspolitikens delmål är att stärka de nationella minoriteternas möjlighet till inflytande. Utredningen har dock funnit att det fortfarande återstår betydande arbete för att minoriteten romer ska ha inflytande och delaktighet i frågor som berör dem. Egenmakt syftar till att en individ ska känna att hen har makt över sin egen situation och sin närmiljö. Vägen till att uppnå reellt inflytande och egenmakt för minoriteten romer är enligt utredningen lång. Konsultationer med såväl minoriteten romer som olika förvaltningsmyndigheter bekräftar denna bild.

Det kan konstateras att de insatser och åtgärder som vidtagits hittills för att stärka minoritetens egenmakt och inflytande inte har varit tillräckliga. Fortfarande upplever alltför få i minoriteten att de har makt över den egna situationen och därmed kan påverka sin framtid. Inflytandet och delaktigheten på lokal, regional och nationell nivå har fortfarande markanta brister även om det skett en utveckling inom området.

Som tidigare föreslagits ska Myndigheten för romska frågor ha ett nationellt ansvar att främja arbetet med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer. Myndigheten ska i det driva verksamheten i nära kontakt med den nationella minoriteten romer, säkerställa en lokal förankring av verksamheten och att verksamheten når en lämplig geografisk spridning.

Det arbetet ska drivas med inflytande och delaktighet från minoriteten och av det följer att myndigheten även ska ha till ansvar

att initiera, främja och stödja åtgärder för att öka minoriteten romers egenmakt och inflytande. Det är rimligt att myndigheten i det arbetet tar till vara den kunskap och erfarenhet som Länsstyrelsen i Stockholms län har inom området samt i övrigt de goda erfarenheter som finns hos förvaltningsmyndigheter av att arbeta med och utveckla metoder för reellt inflytande för minoriteter. Även Sveriges kommuner och landsting (SKL) har drivit ett utvecklingsarbete kring samrådsformer för romsk inkludering 2012–2015 som i detta sammanhang kan vara av intresse.

Med att initiera, främja och stödja åtgärder ska förstås att Myndigheten för romska frågor på olika sätt ska kunna uppmuntra, underlätta och hjälpa andra förvaltningsmyndigheter och aktörer i deras arbete med att öka minoritetens inflytande och delaktighet.

Stärka kvinnors egenmakt

Utredningen har under arbetets gång återkommande kunnat konstatera att det är få kvinnor och unga som deltar vid konsultationer och som i övrigt synes delta i arbetet med att säkerställa romers rättigheter. Konsultationer med minoriteten och samtal med förvaltningsmyndigheter har bekräftat denna bild. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhetsintegrering är regeringens huvudsakliga strategi för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Jämställdhetsintegrering innebär att all verksamhet ska bedrivas med utgångspunkt från kunskap om kvinnors och mäns villkor och behov. Jämställdhetspolitiken syftar bl.a. till att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ges förutsättningar att utvecklas utan att hindras av strukturer, fördomar och stereotypa föreställningar. På så sätt kan samhället och den enskilda människan nå sin fulla potential.

Utredningen vill peka på att Myndigheten för romska frågor i likhet med andra förvaltningsmyndigheter ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i relevanta delar av sina verksamheter. Det betyder att jämställdhet ska integreras och vara en ordinarie del av myndigheternas verksamhet, exempelvis i myndigheternas styrprocesser.

Utredningen ser dock behov av att när det gäller frågan om minoriteten romers möjlighet till inflytande och delaktighet så ska den nya myndigheten ha ett särskilt ansvar att stärka kvinnors samt barns och ungas egenmakt och inflytande. Det handlar om demokrati och legitimitet, såväl i myndighetens verksamhet som i samhället i stort. Ett steg i det arbetet föreslår utredningen är att den nya myndigheten skapar ett rådgivande organ till vilken kvinnor från minoriteten, och övriga lämpliga sakkunniga, knyts. I likhet med sammansättningen i nämnden bör rådet präglas av en jämn fördelning av sakkunskap inom relevanta områden. Det är också rimligt att beakta att den romska minoriteten utgörs av flera olika grupper och att det inom minoriteten talas flera olika varieteter av romani. Förmågan hos ledamöterna att kunna bedöma och värdera olika behov gentemot varandra samt tillsammans med andra komma överens om lämpligt sätta att hantera dessa är också något som bör vägas in.

På motsvarande sätt bör även barn och ungas egenmakt och inflytande stärkas. I båda fallen är det rimligt att myndigheten har en dialog med kvinnor samt barn och unga inom minoriteten inför tillskapandet av råden för att i ett tidigt stadium hämta in synpunkter. Myndigheten för romska frågor ska även i övrigt, bl.a. utifrån inspel från råden stärka och arbeta främjande för att kvinnors samt barns och ungas egenmakt och inflytande ska öka.

4.9.1 Bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civilsamhället

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civilsamhället genom att genomföra olika insatser.

Bedömning: Det romska civilsamhällets insatser för att säkra romers rättigheter är viktiga och det romska civilsamhällets aktörer, framför allt riksorganisationer och föreningar, behöver alltjämt stärkas för att kunna fortsätta det viktiga arbetet.

Det romska civila samhället är omfattande, företräder olika perspektiv och bedriver betydelsefull verksamhet. Det är till viss del

inte organiserat på samma sätt och i samma utsträckning som för flera av de andra nationella minoriteterna vilket kan ha att göra med att det romska civilsamhället av tradition har organiserats på annat sätt än det som karakteriseras av ideella föreningar. Det har varit, och är fortfarande i dag, fråga om sådan organisering som sker inom familjen, släkten eller motsvarande gruppering. Det mer traditionella sättet att organisera sig lägger särskilt stort ansvar på den enskilda individen, och en förening möjliggör istället ofta ett mer delat ansvar för de uppgifter som föreningen bedriver. Kanske är det en av anledningarna till att det numera finns ett betydande antal ideella föreningar där den romska identiteten, samhörigheten eller kulturen utgör en samlande faktor. Framför allt drivs denna typ av organisationer på lokal nivå men det finns också ett antal riksorganisationer som har verksamhet på flera orter i landet.

Det är i många fall föreningar, aktivister och andra engagerade romer som aktivt drivit, och än i dag driver, frågor som rör romers rättigheter i kontakt med kommuner och myndigheter. De brister avseende möjlighet till inflytande och delaktighet som funnits, och fortfarande i stor utsträckning finns, i ordinarie strukturer har i många fall kompenserats av organisationsstrukturer uppbyggda av minoriteten själv. Dessa strukturer är mer eller mindre informella.

Oberoende av vilken, eller vilka, former som civilsamhället är organiserat i så är det uppenbart för utredningen att dess verksamhet fyller en viktig funktion både för enskilda som för det romska samhället i stort. Det är dessa strukturer som oförtrutet hävdar romers rättigheter, pekar på felaktigheter i majoritetssamhället och är samrådspart i de fall där det finns en möjlighet till inflytande. Utredningen bekräftar bilden av att det romska civila samhället och dess organisationer har en stor betydelse genom att besitta kunskap, kompetens och erfarenhet och därigenom bidrar till att stärka minoritetens egenmakt.

I egenskap av förvaltningsmyndighet med ett nationellt ansvarsområde kommer Myndigheten för romska frågor att ha kontakt med många aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Viktiga aktörer kommer att vara det romska civila samhället och dess föreningar och organisationer.

Fortsatt utveckling av det romska civilsamhället

Kommissionen mot antiziganism anger i sitt betänkande (SOU 2016:44) att de som är kritiska mot tanken på ett nationellt center – i form av en myndighet – anser att det är bättre att istället stärka det romska civila samhället. Utredningen menar dock att inrättande av en myndighet på inget sätt lägger hinder för en utveckling av civilsamhället. Myndigheten för romska frågor varken ska eller kan verka på lokal, regional eller nationell nivå på det sätt som föreningslivet och det övriga civilsamhället kan. En förvaltningsmyndighet kan eller ska inte heller ersätta civilsamhället i samrådsprocesser på lokal, regional eller nationell nivå.

Myndigheten för romska frågor kommer att vara beroende av ett starkt romskt civilsamhälle och utredningen föreslår därför att myndigheten ska bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civila samhället genom att genomföra olika insatser, bl.a. i form av fortbildning. Med *att bidra* till den fortsatta utvecklingen menar utredningen att myndighet för romska frågor inte ska ändra eller överta den verksamhet som civilsamhället bedriver utan istället, utifrån det civila samhällets förutsättningar och behov, medverka till att det fortsätter att utvecklas i en positiv riktning.

Myndighetens arbete i denna del bör ske genom kontinuerlig dialog med strukturerna i civilsamhället, vilka är bäst lämpade att formulera behov och ge uttryck för hur myndigheten ska kunna bidra inom sitt mandat. Dessutom är det viktigt att myndigheten i sitt arbete och i sina kontakter med förvaltningsmyndigheter och andra aktörer tar för vana att synliggöra föreningarnas och det övriga romska civila samhällets arbete. Det är inte minst viktigt vid kontakter på lokal och regional nivå. Motivet med att synliggöra det arbete som civilsamhället utför är bl.a. att det gör att fler förvaltningsmyndigheter och andra aktörer sannolikt sätter värde på dessa insatser. Det är enklare att förstå och värdesätta insatser som är synliga.

Myndigheten bör också genom sina kontakter med bl.a. andra förvaltningsmyndigheter vid behov hjälpa till att knyta kontakter mellan dessa och det romska civilsamhället. Därutöver har utredningen funnit att det finns fortsatt behov av utbildning i föreningsteknik m.m. Som exempel har MUCF i uppdrag att under 2016–2019 genomföra en utbildning i föreningsteknik och

erfarenhetsutbyte mellan romska och icke-romska organisationer. Utredningen menar att en sådan satsning framgent kan ske i samverkan med, eller om lämpligt övertas av, den nya myndigheten och utvecklas efter de behov som framkommit under genomförandet.

4.9.2 Återkommande landsomfattande sammankomst

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska återkommande anordna en landsomfattande sammankomst där organisationer för minoriteten, aktivister och andra sakkunniga och företrädare för minoriteten kan mötas och diskutera för minoriteten viktiga frågor.

Bedömning: Det bör tas i beaktande att ideella föreningar, aktivister och andra företrädare för minoriteten ofta har begränsade resurser. Kvinnors, barns och ungas förutsättningar att delta vid sammankomsten bör särskild beaktas i detta sammanhang.

Som utredningen tidigare har konstaterat bedriver det romska civilsamhället sin verksamhet inom ett brett område. Lokalföreningarna har en stor betydelse när det gäller att lyfta upp frågor om minoritetens rättigheter på det kommunala planet samtidigt som de möjliggör för enskilda romer att ha en röst. Ett antal organisationer driver också frågor på regional och nationell nivå och gör därmed viktiga insatser för att lyfta upp och belysa frågor för landsting, myndigheter, regeringen och riksdag.

Utredningen har dock i konsultationer och samtal med minoriteten romer funnit att det finns upplevda luckor i dialogen och samordningen mellan olika föreningar och andra sammanslutningar som organiserar minoriteten romer. Det har uttryckts ett behov av att kunna samtala mellan olika organisationer för att utbyta erfarenheter och åsikter och på sikt, om möjligt, skapa samsyn kring vissa frågor. Övriga nationella minoriteter har en eller flera organisationer som tycks samla en merpart, eller i alla fall en betydande del, av minoriteten och på så sätt kan utgöra en slags ”samlad röst”. Det synes för de andra nationella minoriteterna ha varit meningsfullt att på så sätt samordna sig inom minoriteten kring för dem viktiga frågor. För den nationella minoriteten romer verkar

det inte finnas någon sådan ”samlad röst”, vilket många saknar. Därför har behovet av en samlingspunkt lyfts fram i utredningens konsultationer med minoriteten. Utredningen föreslår följaktligen en återkommande landsomfattande sammankomst där minoriteten romers organisationer, aktivister och andra sakkunniga och företrädare kan mötas och diskutera för minoriteten viktiga frågor.

Utredningen finner att det kunde vara lämpligt att sammankomsten delas upp i två delar, en del som är för deltagare som tillhör minoriteten och där samtalen kretsar kring frågor som är av särskild vikt för minoriteten. Den andra delen av mötet kan syfta till att bjuda in andra, t.ex. myndigheter och föreläsare, för att informera sig i en fråga och diskutera innehållet vidare. Den andra delen av mötet kan, genom att vara öppen för andra än minoriteten, på så sätt också komma att bidra till att synliggöra sammankomsten för andra berörda, såsom kommunala tjänstepersoner, myndigheter och andra intresserade. En möjlighet är att låta det återkommande mötet anordnas på olika orter i landet för att på så sätt låta lokala minoritetsorganisationer bli mer delaktiga, engagera berörd kommun och därigenom indirekt bidra till att lyfta frågan om minoriteten romers närvaro och rättigheter på den aktuella orten.

Utredningen bedömer att sammankomsten i det första steget lämpligen bör hållas en gång vartannat år. Antalet deltagare vid mötet måste naturligtvis begränsas för att mötet ska bli genomförbart och givande. Möjlighet att delta t.ex. via sociala medier bör övervägas. Myndigheten bör stå för resor och boende för deltagare vars organisationer inte har möjlighet att bekosta sin medverkan. För att få deltagare från så stort antal grupper och intressen som möjligt så är det rimligt att myndigheten utarbetar en plan för sammansättningen av mötesdeltagare. Utredningen bedömer att kvinnors, barns och ungas förutsättningar att delta vid sammankomsten särskild bör beaktas och att det därför är lämpligt att ett visst antal platser är reserverade för dessa grupper.

4.10 Antiziganism - rasism riktad mot romer - kränkningar och diskriminering

4.10.1 Synliggöra antiziganism, diskriminering och utsatthet

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska synliggöra antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer och den påverkan som historisk rasism och diskriminering för med sig.

Utredningen har i sitt arbete fått bilden bekräftad att en oroande och allvarlig situation råder för minoriteten romer i fråga om utsatthet för antiziganism, kränkningar och diskriminering. Vissa i minoriteten utsätts dagligen. Antiziganism är ett av de tydligaste skälen till den rådande situationen för minoriteten romer i fråga om deras tillgång av de mänskliga rättigheterna. Vissa inom minoriteten vittnar om att de framför allt lever med verkningarna av historisk rasism och diskriminering. Det har t.ex. medfört att det egna /romska språket är borta eller starkt hotat eller att kulturen påverkats negativt. En del bekräftar att många fortfarande väljer att inte avslöja sin identitet som rom eller förnekar sin historia som följd av den historiska rasism och diskriminering som de, deras familjer och släktningar utsatts för. *Den mörka och okända historien: vitbok om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet* (Ds 2014:8) och Kommissionen mot antiziganisms slutbetänkande *Kraftsamling mot antiziganism* (SOU 2016:44) har med sina olika utgångspunkter visat med vilken omfattning som antiziganism, kränkningar och diskriminering har funnits och fortfarande i allra högsta grad existerar i dag.

I konsultationer med minoriteten romer har vikten av att synliggöra antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer återkommande påpekats. Inte minst för att synliggörande utgör en tydlig markering av att den typen av beteende och handlingar är fullständigt oacceptabla. Ett annat skäl är att synliggörandet på sikt driver fram förändring i förhållningsätt hos olika aktörer och på så sätt kan det minska den antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot enskilda romer.

Kommissionen mot antiziganism anger i sitt betänkande (SOU 2016:44) att en synpunkt som framförts mot tanken på en nationell institution är att det i första hand ska ligga inom befintliga myndigheters ansvar att arbeta mot antiziganism. Utredningen instämmer i den åsikten men konstaterar också samtidigt att det i dag finns flera områden där inga eller få insatser görs i fråga om att motverka antiziganism. Utredningens förslag kommer i huvudsak handla om att Myndigheten för romska frågor ska få uppgifter som ska täcka dessa områden.

Kommissionen mot antiziganism fyllde en viktig roll genom att synliggöra vad antiziganism står för och tydliggöra att den bottnar i en lång historia av statligt sanktionerade överträdelser av olika slag. Kommissionen har i sitt arbete bidragit till en ökad kunskapsnivå och försökt förmå olika aktörer att inta en mer aktiv hållning i arbetet mot diskriminering och den vardagsrasism som drabbar minoriteten romer. Kommissionen har också reagerat och agerat på konkreta händelser av antiziganism under sitt arbete. Det har ytterligare bidragit till synliggörandet och för utomstående även levandegjort hur antiziganism alltjämt påverkar bemötande och beslutsfattande. Kommissionen drar slutsatsen att brist på reaktion på händelser av antiziganism bidrar till att legitimera antiziganistiska förhållningssätt och försvårar förändringsarbete. Utredningen instämmer i detta och föreslår att Myndigheten för romska frågor ska ha i uppgift att synliggöra antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer och den påverkan som historisk rasism och diskriminering för med sig. Myndigheten för romska frågor ska i sitt arbete dra lärdom av de erfarenheter som Kommissionen mot antiziganism skaffat sig samt av andra erfarenheter och kunskap som finns inom området.

4.10.2 Samla och sprida kunskap om antiziganism, diskriminering och utsatthet

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska samla och sprida kunskap om antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer med utgångspunkt i forskning eller beprövad erfarenhet.

Kommissionen mot antiziganism bedrev sitt arbete utifrån den kunskap som finns om antiziganism i dag och hur rasism påverkar många romers liv. Det handlade om att synliggöra vad antiziganism står för och tydliggöra att den har sina rötter i en lång historia av statligt sanktionerade kränkningar samt att söka förmå ansvariga aktörer att inta en mer aktiv hållning i arbetet mot diskriminering och den vardagsrasism som många romer möter i det svenska samhället.

Kommissionen mot antiziganism bidrog genom sina insatser, enligt utredningens uppfattning, till en ökad kunskap i samhället. Det arbetet kan dock långt ifrån anses vara avslutat. Behovet av att samla och sprida kunskap om antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer kvarstår alltjämt. Den bilden har bekräftats av utredningens konsultationer med minoriteten romer. Av anmälningarna till DO, och i DO:s dialog med romer under 2016 och 2017, framkommer även att romer är en särskilt utsatt grupp inom många samhällsområden.

Utredningen delar tillfullo Kommissionen mot antiziganisms konstaterande att antiziganismen i det svenska samhället och de övergrepp som under lång tid har präglat minoritetens historia bidrar till att romers möjligheter att delta i samhället på lika villkor är begränsade och att många romer alltjämt utgör en marginaliserad grupp i det svenska samhället.

Det är därför viktigt att det arbete som Kommissionen mot antiziganism påbörjade och bedrev med att samla och sprida kunskap om antiziganism får en stabil fortsättning. Utredningen konstaterar att en aktör för detta arbete saknas i dag.

För att åstadkomma förändring behövs kunskap

Kommissionen mot antiziganism konstaterade i sitt betänkande att det behövs ökad kunskap om antiziganismens ursprung och hur detta hänger ihop med dagens situation och minoriteten romers tillgång till de mänskliga rättigheterna. Det handlar också om hur antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer kommer till uttryck i dag samt om den nutida och historiska antiziganismens villkor.

Utredningen instämmer i Kommissionens konstaterande och föreslår därför att Myndigheten för romska frågor ska samla och sprida kunskap om antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer med utgångspunkt i forskning eller beprövad erfarenhet. Ett viktigt incitament för förändring är kunskap. Genom att samla och sprida kunskap om antiziganism, diskriminering och utsatthet skapas förutsättningar för en högre kunskapsnivå i samhället.

4.10.3 Metoder för att motverka antiziganism, diskriminering och utsatthet

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska verka för att metoder utvecklas för att motverka antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer med utgångspunkt i forskning eller beprövad erfarenhet.

Utredningen har tidigare konstaterat att minoriteten romer utsätts för antiziganism och diskriminering eller lever med efterverkningarna av sådan historisk behandling. Samtidigt får inte antiziganismens omfattning och konsekvenser tillräckligt genomslag för hur förvaltningsmyndigheter bedriver sin verksamhet. Detta framgår tydligt i de konsultationer med minoriteten romer som utredningen haft. Det väcker en frustration hos minoriteten att arbetet med att motverka antiziganism och diskriminering verkar gå långsamt och upplevs verkningslöst för den enskilda romen.

Utredningen menar att om åtgärder och metoder för att motverka antiziganism och diskriminering initieras, utarbetas och verkställs med romskt deltagande och inflytande och med beaktande av romers erfarenheter och kunskap finns det en god förutsättning för förbättrade resultat. För att metoderna och åtgärderna ska vara trovärdiga är det viktigt att de är vetenskapligt förankrade eller bygger på beprövad erfarenhet.

Utredningen föreslår därför att Myndigheten för romska frågor ska verka för att metoder utvecklas för att motverka antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer med utgångspunkt i forskning eller beprövad erfarenhet. I det

sammanhanget bör nämnas att det i regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (Ku2016/02629/DISK) aviseras att forskning för att öka förståelsen av bakgrunden till rasism, rasismens utveckling över tiden och dess konsekvenser för människor och samhällen behöver stärkas, sammanföras och bilda grund för vidareutvecklingen av ett samhällsrelevant forskningsområde.

Vitboken och rättighetsbaserad utbildning

I dag ansvarar Länsstyrelsen i Stockholms län för spridningen av utbildningsmaterialet som är framtaget till *Den mörka och okända historien: vitbok om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet* (Ds 2014:8). Utredningen anser att det bör övervägas om det ansvaret ska flyttas över till den nya myndigheten som en del i dess arbete med att verka för att metoder utvecklas för att motverka antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer.

I konsultation med minoriteten romer har vissa gett uttryck för att det saknas kunskap hos minoriteten om deras rättigheter, vilket påverkar förutsättningarna dels för individer att kunna hävda sina rättigheter, dels för medvetenheten om den antiziganism, diskriminering och utsatthet som individer utsätts för i vardagen eller vars effekter minoriteten lever med i dag.

DO har, som nämnts, tidigare genomfört en rättighetsbaserad dialog och en utbildning för romer i syfte att öka romers kunskap om rättigheter, diskriminering och hur arbetet mot diskriminering och för lika rättigheter kan bedrivas lokalt. Utredningen anser att det bör övervägas om DO, tillsammans med Myndigheten för romska frågor, skulle återuppta den rättighetsbaserade dialogen med tillhörande utbildning. DO skulle i ett sådant samarbete kunna bidra med sina tidigare erfarenheter av samt kompetens inom diskrimineringsområdet. Myndigheten för romska frågor skulle med sin lokala förankring och kunskap inom bl.a. antiziganism, mänskliga rättigheter, romsk kultur och romskt språk troligen vara lämpad att i helhet eller delar genomföra dialogen och utbildningen. De erfarenheter som Länsstyrelsen i Stockholms län har fått i arbetet med uppdraget om att öka kunskapen om hur ett rättighetsbaserat

arbetssätt kan användas i verksamheter för romsk inkludering på lokal nivå kan också vara värdefulla i sammanhanget.

Det saknas en permanent aktör som skapar en struktur för att motverka rasism

Bedömning: Det saknas en permanent aktör som samordnar och skapar en struktur åt arbetet som syftar till att motverka rasism, bl.a. antiziganism.

Utredningen har i sitt arbete kunnat konstatera att det inte finns någon myndighet eller annan kommunal eller ideell aktör som har till uppgift eller målsättning att arbeta med frågor som rör rasism, däribland antiziganism, på lång sikt. Under arbetet, inte minst i konsultationer med minoriteten, har utredningen dessutom fått uppfattningen att relativt få konkreta insatser görs för att motverka just antiziganism och att de insatser som görs ofta är tidsbegränsade och finansierade med tillfälliga medel. De erfarenheter som insatserna leder fram till tas sällan tillvara och olika insatser samordnas i liten utsträckning. Utredningen delar därför både Länsstyrelsen i Stockholms läns och Kommissionen mot antiziganisms uppfattning att det behövs en mer systematisk hållning i arbetet mot antiziganism. Utredningens bedömning är därutöver att det i dag saknas en aktör som har som ordinarie uppgift att samordna arbetet med att motverka rasism, däribland antiziganism. Utredningens uppfattning är att det uppdrag som Forum för levande historia har under 2016–2019, att samordna och följa upp arbetet inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott, är viktigt i sammanhanget.

Forum för levande historia kommer bl.a. att regelbundet genomföra erfarenhets-, kunskaps- och informationsutbyten främst mellan myndigheter som arbetar med dessa frågor och successivt utveckla ett uppföljningssystem i denna del. Utredningen menar att det vore en rimlig utveckling att uppdraget, om det visar sig lyckat, ges ett permanent innehåll efter 2019 och att ansvaret hamnar på en aktör som tar sig an uppdraget långsiktigt.

4.11 Samla, levandegöra och sprida kunskap om kultur, språk och historia

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska samla och medverka till att levandegöra och sprida kunskap om minoriteten romers kultur, språk och historia och i detta stärka människors, förvaltningsmyndigheters och andra aktörers vilja att aktivt verka för alla människors lika värde. Det ska ske utifrån minoritetens olika förutsättningar och villkor.

Det framgår av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk att det allmänna ska främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Av propositionen *Kulturarvspolitik* (prop. 2016/17:116) framgår att de nationella minoriteternas nutida och historiska närvaro samt deras språk och kulturer aktivt behöver synliggöras i samhället både i egenskap av egna kulturarv och som en del av vårt gemensamma kulturarv samt som en del av berättelsen om Sverige i går, i dag och i framtiden.

Utredningen har i sitt arbete kunnat konstatera att det finns brister i kunskapen hos allmänheten, myndigheter, kommuner och andra offentliga aktörer om minoriteten romers kultur, språk och historia. Fortfarande är bristerna i undervisningen om den nationella minoriteten romer dessutom betydande.

Ansvaret att sprida kunskap är viktigt och samtidigt komplext och i behov av långsiktighet. Det finns som nämnts en rad aktörer, inte minst inom det romska civilsamhället, som i dag gör betydande insatser inom området. Även RIKC, myndigheter och andra offentliga aktörer gör viktiga insatser för att sprida kunskap.

Hittillsvarande insatser behöver kompletteras

De insatser som hittills genomförts för att synliggöra och sprida kunskap om minoriteten romers språk, historia och kultur behöver, trots nuvarande insatser, kompletteras. I konsultationen med organisationer och personer som tillhör minoriteten, samt i samtal med kommunala förvaltningar och myndigheter, så har den stora merparten bekräftat denna bild. Flera har framfört att okunskapen

som råder i samhället utgör hinder för att minoriteten romer ska kunna tillgodogöra sig de mänskliga rättigheterna. Denna brist på kunskap riskerar även att skapa en grogrund för oförståelse för hur minoritetens historia påverkar situationen i dag. Utredningen instämmer i konstaterandet av Kommissionen mot antiziganism om att okunskapen också skapar missförstånd som grundas på kulturella skillnader, vilket i sin tur riskerar att skapa grogrund för fortsatt antiziganism och diskriminering av minoriteten. Okunskapen bidrar också till att bevara synen på minoriteten som en homogen grupp med likartade förutsättningar och behov. I själva verket är, som utredningen tidigare pekat på, den nationella minoriteten romer en i stor utsträckning heterogen grupp med olika förutsättningar och behov.

Utredningen anser att behovet av kunskapsspridning är så stort och att kunskapsbristen är så omfattande att det inte räcker med hittillsvarande. insatser Dessa insatser bör alltså kompletteras.

Mot bakgrund av den påverkan som historisk rasism och diskriminering har haft, och fortfarande har, på minoriteten finns det dessutom ett stort behov av identitetsstärkande insatser särskilt hos vissa delar av minoriteten bl.a. med koppling till romsk kultur och romskt språk.

En aktör på nationell nivå

Som tidigare redogjorts för är frågor om minoritetens språk och kultur utspridda på olika myndigheter, däribland ISOF, och utförs ofta i tidsbegränsade projekt. Det saknas således en aktör på nationell nivå som på ett samlat och långsiktigt sätt har till ansvar att samla, levandegöra och sprida kunskap om såväl minoriteten romers kultur och språk som historia. Myndigheten för romska frågor bör därför ges ett sådant ansvar och fokus bör ligga på att samla och sprida kunskap.

Det handlar om att samla de lärdomar som görs i andra kunskapsspridningsinsatser, förädla material och på lämpligt sätt och i lämplig omfattning förvalta det vidare för andra att använda.

Utredningen vill understryka vikten av att arbetet ska ske utifrån minoritetens olika förutsättningar och villkor samt i detta stärka

människors, förvaltningsmyndigheters och andra aktörers vilja att aktivt verka för alla människors lika värde.

Vid konsultationerna har det framkommit att det är ett flertal inom minoriteten som upplever att kunskap om kultur, språk och historia ofta samlas in för ett visst tillfälle, bearbetas, används och sedan föråldras och faller i glömska. I konsultationerna har också ett gemensamt och inkluderande arbetssätt i framtagandet av kunskapshöjande insatser lyfts fram som en framgångsfaktor. Ett exempel bland några som nämnts är arbetet med Vi-är-romer-utställningen, som enligt vissa har kommit att fylla flera syften än att enbart vara kunskapshöjande för allmänheten. Flera av de medverkande säger sig både ha lärt sig mer om den egna historien och de olika grupperna medan andra också menar att processen fungerat identitetsstärkande för enskilda individer. Utredningen anser att det därför bör övervägas om de erfarenheter som finns av produktionen av utställningen tas tillvara av Myndigheten för romska frågor. Den nya myndigheten bör lämpligen också föra en dialog med Forum för levande historia om deras erfarenheter och i övrigt om den vidare förvaltningen av utställningen. Även andra goda exempel bör tas tillvara.

Utredningen har i konsultationer med minoriteten och i samtal med myndigheter identifierat att det i anslutning till ansvaret att levandegöra och sprida kunskap om minoriteten romers kultur, språk och historia även kan finnas samarbetsområden med andra förvaltningsmyndigheter. Två exempel där det skulle finnas förutsättningar för fruktsamma samarbeten är med Kulturrådet respektive Institutet för språk och folkminnen. I det första fallet skulle det finnas möjligheter till samarbete för att t.ex. främja romsk kultur hos kulturinstitutioner och i det andra fallet att samarbeta kring det immateriella kulturarvet men även rörande kunskapsspridning gällande språkvårdsinsatser och revitalisering av romani čhib.

4.11.1 Skapa en kunskapsbank

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska skapa en kunskapsbank över minoriteten romers kultur, språk och historia.

Bedömning: Uppgiften att skapa en kunskapsbank bör genomföras successivt och i dialog med den nationella minoriteten romer. Kunskap bör förstås som fakta, förståelse och färdigheter som kan tillägnas genom studier eller erfarenhet. Inledningsvis bör arbetet ske genom att litteratur, rapporter och annat skriftligt material som kan vara av värde för minoriteten romer samlas in och bevaras.

Frågan om att samla kunskap har aktualiserats vid konsultationer med ett flertal av minoriteten romers organisationer, aktivister och sakkunniga. Det har då uttryckts ett betydande behov av en aktör som samlar in och systematiserar kunskap om romsk kultur, språk och historia. Det handlar om att samla in befintlig kunskap och ordna den på ett sätt som gör att den går att tillgängliggöra och sprida.

I dag finns kunskap samlad hos olika aktörer, varav vissa är ideella organisationer och andra myndigheter eller kulturinstitutioner. Det finns ett flertal goda exempel på lokal nivå, framför allt sådana som drivs av ideella föreningar, som fyller en viktig funktion. Dessa aktörer har erfarenheter och kunskaper som är viktiga att ta del av i en nationell kontext.

Utredningen anser att dessa olika aktörer fortfarande ska fortsätta att förvalta sina kunskapsbanker men att det som ett komplement behövs en samlad, nationell insats. Vid tillskapandet av kunskapsbanken ska Myndigheten för romska frågor ha i uppgift att föra en dialog med lokala och andra relevanta aktörer för att säkerställa att skapandet av kunskapsbanken fullt ut fungerar som ett komplement till den verksamhet som bedrivs på lokal nivå.

Utredningen bedömer att uppgiften att skapa en kunskapsbank bör ha en rimlig omfattning och bestå av olika steg. Det första steget skulle kunna vara att litteratur och berättelser om minoriteten samlas in, systematiseras och tillgängliggörs. I detta bör den nya myndigheten ha en dialog med ISOF som redan bedriver viss verksamhet inom området. Den nya myndigheten bör därefter själv få fatta beslut om nästa steg i arbetet.

Målgruppen för kunskapsbanken är minoriteten själv men också myndigheter och andra aktörer som i sitt arbete avser att sprida kunskap om minoriteten romer. Utredningen vill vara tydlig med att avsikten inte är att samla in och systematisera kunskap om enskilda individer, grupper eller organisationer. Det är också av vikt att myndigheten, både i arbetet med insamlandet och tillgängliggörandet, har en nära dialog med företrädare för minoriteten, och då särskilt de grupper som i stor utsträckning objektifierats i litteraturen.

4.11.2 Högtidlighållande av centrala högtidsdagar

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska främja högtidlighållande av centrala högtidsdagar för minoriteten romer.

Bedömning: Minoriteten romers kultur, språk och historia bör synliggöras i samhället både i egenskap av egna kulturarv och som en del av det gemensamma kulturarvet samt som en del av berättelsen om Sverige i går, i dag och i framtiden.

I propositionen *Från erkännande till egenmakt – Regeringens strategi för de nationella minoriteterna* (prop. 2008/09:158) konstateras att minoriteten romer och dess språk under mycket lång tid har osynliggjorts i det offentliga rummet. Därför behöver de nationella minoriteternas nutida och historiska närvaro samt deras språk och kulturer aktivt synliggöras i det svenska samhället som en del av vårt gemensamma svenska kulturarv.

I propositionen *Kulturarvspolitik* (prop. 2016/17:116) konstateras att den nya inriktningen för kulturarvspolitiken utgår från en förståelse av kulturarvet som rymmer olika erfarenheter och perspektiv som en del av det gemensamma kulturarvet. I det ingår bl.a. att nationella minoriteters nutida och historiska närvaro samt deras språk och kulturer aktivt behöver synliggöras i samhället både i egenskap av egna kulturarv och som en del av vårt gemensamma kulturarv. Detta även som en del av berättelsen om Sverige i går, i dag och i framtiden.

Konsultationerna med minoriteten romer har i stora delar också gett uttryck för att högtidlighållande av högtidsdagar skulle ses som

en positiv åtgärd som skulle synliggöra minoriteten, inte minst på lokal nivå där sådant högtidlighållande även skulle kunna kombineras med kunskapshöjande insatser.

Utredningens bedömning är att frågan om högtidlighållande av högtidsdagar är en aktuell och angelägen fråga. Fortfarande synliggörs den romska minoritetens nutida och historiska närvaro i samhället i en alltför liten utsträckning. Istället för att utgöra en självklar del av den nationella, regionala och lokala kulturen och kulturhistorien är den i stort sett frånvarande i det offentliga rummet.

Ett konkret sätt att synliggöra minoriteten och dess kultur, språk och historia är således att årligen högtidlighålla centrala högtidsdagar för minoriteten. Utredningen föreslår därför att Myndigheten för romska frågor ska få till uppgift att aktivt främja högtidlighållande av centrala högtidsdagar för minoriteten romer. Med begreppet främja ska förstås att myndigheten själv givetvis, efter samtal med företrädare för minoriteten, ska högtidlighålla högtidsdagarna men framför allt uppmuntra andra offentliga aktörer, myndigheter och kommuner att göra det. Vilka högtidsdagar som är centrala utröns bäst i samråd med minoriteten romer. Vid samråd är det som alltid viktigt att få till en representation från så många grupper inom minoriteten som möjligt då den upplevda betydelsen av olika högtidsdagar kan skilja sig åt mellan grupperna. Även planeringen och genomförandet av högtidlighållandet görs bäst i samråd med minoriteten för att så långt som möjligt säkerställa att firandet sker med respekt för och inkludering av minoriteten.

Utredningen har i sitt arbete inhämtat att ett flertal organisationer och individer i minoriteten även ser högtidlighållandet av högtidsdagar som ett lämpligt tillfälle att under lättsamma och trevliga former sprida kunskap om minoritetens kultur, språk och historia. Med rätt utformning, och om minoriteten anser det lämpligt, kan högtidlighållande bli ett återkommande tillfälle där majoritetssamhället och minoriteten möts för att både dela själva firandet och för att ta del av all den kunskap, kultur och historia som minoriteten har och som alltför få känner till.

Ett annat argument för högtidlighållande av centrala högtidsdagar som framkommit vid konsultationer är att det är ett tillfälle för olika grupper inom minoriteten att utbyta erfarenheter och lära sig mer om varandra. Högtidlighållandet skulle därför på

sikt kunna leda till att minoriteten har kunskap om den samlade historien och därmed i större utsträckning än i dag har en känsla av att vara en mer samlad minoritet med gemensamma utmaningar och mål.

4.12 Uppföljning

I promemorian har den allvarliga situationen för minoriteten romer i fråga om tillgången till de mänskliga rättigheterna redovisats. Utredningen har också gett en bild av Sveriges internationella åtaganden som särskilt rör minoriteten romer samt att de politiska ambitionerna inom området är tydliga. Därutöver har redovisats att Sverige återkommande får internationell kritik för att situationen för minoriteten inte förbättrats i tillräckligt stor utsträckning. Utredningen har konstaterat att många åtgärder och insatser vidtas på lokal nivå, av vissa kommuner men framför allt av det romska civila samhället, samt på regional och nationell nivå av förvaltningsmyndigheter och andra aktörer. Ändå visar utredningen att insatserna inte har varit tillräckliga för att komma tillrätta med de brister som råder i fråga om romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och att de nuvarande insatserna därför måste kompletteras.

Slutsatsen är att eftersom det saknas långsiktighet och stadga i arbetet med att förändra situationen krävs en extraordinär åtgärd i form av en ny förvaltningsmyndighet. Den extraordinära åtgärder är alltså påkallad av den allvarliga situationen som råder. Det i sin tur leder fram till behovet av noggrann uppföljning.

En ordinär del av uppföljningen är den nya myndighetens årsredovisning samt den årliga myndighetsdialogen med Regeringskansliet. Utredningen anser dock att det bör övervägas att låta genomföra en mer detaljerad uppföljning för att säkerställa en strategisk etablering och styrning av myndigheten både under uppbyggnadsfasen och efter att den nya myndigheten har verkat under några år.

En möjlighet som bör övervägas är att ge Statskontoret i uppdrag att göra en myndighetsanalys så snart den nya myndigheten är i full drift och lämpligen under det fjärde eller femte verksamhetsåret. Innan dess kan en uppföljning övervägas i form av att Myndigheten

för romska frågor med stöd av extern kompetens gör en genomlysning av verksamheten och dess genomförande. På så sätt får regeringen en bild av situationen samtidigt som den nya myndigheten får underlag att göra nödvändiga justeringar i verksamheten. I likhet med hur Myndigheten för romska frågor ska bedriva sin verksamhet bör minoriteten romers inflytande och delaktighet säkerställas även i uppföljningen av verksamheten. På vilket sätt det närmare ska göras utformas lämpligen i samband med att uppföljningsinsatserna läggs fast.

5 Kostnadsberäkning och konsekvensanalys

5.1 Inledning

Enligt uppdragsbeskrivningen ska utredningen analysera de ekonomiska och personella konsekvenserna av sina förslag och beräkna kostnaderna för centret. I detta kapitel redogör utredningen för denna analys.

5.2 Förslag till finansiering

Förslag: Myndigheten för romska frågor ska finansieras inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse och utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering.

Utredningen föreslår att Myndigheten för romska frågor ska finansieras inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse och utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering. När den nya myndigheten är i full drift kommer den att behöva en årlig medelstilldelning på 20 miljoner kronor. Det överensstämmer med den kostnadsbedömning som Kommissionen mot antiziganism lämnat i sitt betänkande (SOU 2016:44).

Utredningen anser att uppbyggnaden av Myndigheten för romska frågor behöver ske stegvis under en fyraårsperiod. Den stegvisa uppbyggnaden är enligt utredningen nödvändig för att kunna säkerställa kompetensförsörjningen på kansliet, introducera myndighetens nämnd och kanslichef i arbetet och för att successivt utveckla myndighetens verksamhet. Utredningen bedömer även att processen med att skapa en legitimitet och en trovärdighet hos

samhället i stort, och hos den nationella minoriteten romer specifikt, talar för att en stegvis uppbyggnad är lämplig.

Utredningens bedömning är utifrån detta att den nya myndighetens anslag ska uppgå till minst 5,5 miljoner kronor år 1, minst 7 miljoner kronor år 2 respektive år 3 och minst 15 miljoner kronor årligen år 4 till år 6 och därefter minst 20 miljoner årligen.

Vid en genomgång av utgiftsområdena bedömer utredningen att finansieringen av den nya myndigheten det första året kan ske inom utgiftsområdenas befintliga ramar, därefter kommer en successiv ökning av berört utgiftsområde att behöva ske.

5.2.1 Myndighetens resursbehov

Uppgifter	**Årsarbetskraft (antal)**	**Kostnader inkl. overhead (tkr)**
Kanslichef, administration och juridik	3	3 000
Kommunikation och information	2	2 000
Handläggande uppgifter	9	9 000
Lokaler		1 000
Övriga driftskostnader		5 000
Totalt resursbehov	*14*	*20 000*

Ledning, administration och juridik

Som tidigare föreslagits ska myndighetens kansli ledas av en kanslichef. Utöver det kommer värdmyndigheten behöva stärkas upp med visst administrativt stöd. Myndigheten föreslås verka inom ett område där det krävs god juridisk kompetens, framför allt inom folkrätten. Utredningen bedömer därför att, oavsett vilken värdmyndighet som blir aktuell, den juridiska kompetensen kommer att behöva förstärkas med minst 1 årsarbetskraft. Sammantaget uppskattas kostnaden uppgå till minst 3 miljoner kronor för 3 årsarbetskrafter när myndigheten är fyllt uppbyggd.

Information och kommunikation

Myndighetens uppgifter kommer att kräva omfattande externa kontakter såväl med andra förvaltningsmyndigheter som med minoriteten romer och andra aktörer. Det kommer att kräva kompetens inom området kommunikation och information. Till det kommer ansvaret att levandegöra och sprida kunskap om kultur, språk och historia, bl.a. genom att skapa en kunskapsbank, som även det kräver särskild kompetens inom området. Uppgifterna kräver minst 2 årsarbetskrafter och kostnaden beräknas till 2 miljoner kronor årligen när myndighetens verksamhet är fullt uppbyggd.

Handläggande uppgifter

Den nya myndigheten kommer att ha uppgifter inom flera områden som kommer att kräva olika typer av kompetens, förutom de ovan nämnda. Utredningen ger här en bild av resursbehovet avseende handläggare.

Myndigheten för romska frågor kommer att behöva ta del av och analysera underlag och information som tas fram av andra förvaltningsmyndigheter, forskningen och organisationer. Myndigheten ska följa och analysera utvecklingen inom sitt område. Den ska stödja andra myndigheter i deras arbete med att säkerställa de mänskliga rättigheterna för den nationella minoriteten romer. Myndigheten ska initiera, främja och stödja åtgärder för att öka minoritetens egenmakt och inflytande. Detta kommer att kräva många externa kontakter med såväl förvaltningsmyndigheter som med minoriteten romer på lokal, regional och nationell nivå. Myndigheten ska med olika insatser bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civilsamhället och anordna en landsomfattande sammankomst för minoriteten romer.

Myndigheten för romska frågor ska därutöver sprida kunskap om antiziganism, diskriminering och utsatthet som riktas mot minoriteten romer, levandegöra romers kultur, språk och historia samt skapa en kunskapsbank, vilket bl.a. kommer att kräva samhällsvetenskaplig kompetens på myndigheten. Den nya myndigheten ska även främja högtidlighållandet av högtidsdagar för minoriteten romer. Därutöver ska den verka för att metoder utvecklas för att motverka antiziganism, diskriminering och

utsatthet som riktas mot minoriteten romer. Utredningen menar att arbetet förutsätter att det initieras och verkställs med romskt deltagande och inflytande och med beaktande av romers erfarenheter och kunskap. I de uppgifter som den nya myndigheten förmodas ha kan också arbetet med att sprida utbildningsmaterialet som är framtaget till *Den mörka och okända historien: vitbok om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet* (Ds 2014:8) samt arbete med rättighetsbaserad dialog och en utbildning för romer i samarbete med DO tillkomma. Samlat kommer dessa uppgifter kräva kompetens inom flera skilda områden och personella resurser om minst 9 årsarbetskrafter, vilket innebär att kostnaden beräknas till 9 miljoner kronor årligen när myndigheten är fullt utbyggd.

Lokaler

Utredningen utgår från att Myndigheten för romska frågor lokaliseras så kostnadseffektivt som möjligt och företrädesvis tillsammans med värdmyndigheten. För utredningen har det varit förknippat med svårigheter att beräkna kostnaden för lokaler eftersom det i huvudsak är avhängigt vem som blir värdmyndighet och i vilken omfattning värdmyndighetens befintliga lokaler går att utnyttja för ändamålet. Värdmyndighetens lokalisering är även avgörande för vilka kostnader det blir för den nya myndighetens lokaler. Utredningen har därför valt att redovisa en schablonkostnad för lokaler om 1 miljon kronor. Det är en beräkning utifrån en snittkostnad per anställd för lokal enligt en analys genomförd av ESV (ESV 2017:57 Analys nr 6).

Övriga driftskostnader

Utredningen har tidigare beskrivit vilka uppgifter som kommer att vila på Myndigheten för romska frågor. Av den nya myndighetens ansvar följer ett behov av ekonomiska resurser för att kunna genomföra dessa uppgifter. Som exempel medför förslaget om en landsomfattande återkommande sammankomst, liksom uppbyggnaden av en kunskapsbank, behov av verksamhetsmedel. Det är rimligt att utgå ifrån att ekonomiska resurser också kommer

att krävas för arbetet med att säkerställa minoriteten romers inflytande och delaktighet i myndighetens arbete men även andra uppgifter som myndigheten föreslås ha ansvar för. Utredningens bedömning är att den nya myndigheten, när den är fullt uppbyggd, kommer att behöva 5 miljoner kronor årligen för sådana driftskostnader.

5.3 Konsekvensanalysen innehåll

I analysen redovisar utredningen vilka konsekvenser som är troliga med anledning av utredningens förslag. Vissa konsekvenser går att bedöma mer i detalj medan andra är svårare att på förhand avgöra.

5.3.1 Vilka berörs av förslagen?

Utöver de som är rättighetsbärare, dvs. individer som tillhör den nationella minoriteten romer, berör förslagen i första hand förvaltningsmyndigheter såsom myndigheter, kommuner och i mindre utsträckning landsting. Förvaltningsmyndigheter och rättighetsbärare omfattas redan i dag av de bestämmelser och internationella åtaganden som rör mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer och förslagen kommer varken ändra innehållet i skyldigheter som förvaltningsmyndigheter har eller rättigheter som tillkommer individer som tillhör den nationella minoriteten romer.

Däremot innebär förslaget att en ny förvaltningsmyndighet inrättas med ett ansvarsområde, och uppgifter som i dag inte sköts av någon annan förvaltningsmyndighet.

5.3.2 Finns det alternativa lösningar?

Förslaget om att inrätta en ny myndighet syftar till att bidra till arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter genom att möjliggöra minoriteten romers tillgång till de mänskliga rättigheterna. Som tidigare redogjorts för, har de alternativa lösningar som prövats av utredningen inte samma förutsättningar att uppnå syftet. Det

jämförelsealternativ som förslaget främst kan mätas mot är den nu gällande ordningen rörande uppföljningen och samordningen av strategin för romsk inkludering.

Både internationell och nationell granskning visat att situationen är otillfredsställande i fråga både om minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och för skyldighetsbärarna. De nationella minoriteternas rättigheter är en integrerad del av det internationella ramverket för skyddet av de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna. En del av statsskickets grunder är bestämmelsen i 1 kap. 2 § regeringsformen som innehåller en programförklaring för samhällsverksamhetens inriktning när det gäller nationella minoriteter. Av den följer att samiska folkets och etniska, språkliga och religiösa minoriteters möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv ska främjas. Åtgärder som syftar till att främja sådana möjligheter är därmed en del av grunden i vårt statsskick och i vår demokrati. För att vidmakthålla dessa grundläggande värden måste samhället bygga på en gemensam förståelse och respekt för de mänskliga rättigheterna, bl.a. för den nationella minoriteten romer.

I detta sammanhang har de brister som beskrivits i denna promemoria och det förslag på en extraordinär åtgärd som presenteras för att komma tillrätta med rådande brister stor betydelse. Mot denna bakgrund kan konstateras att alternativet att behålla den nu gällande ordningen inte är ett godtagbart alternativ eftersom de brister som finns då skulle kvarstå och innebära en fortsatt ohållbar situation för minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. De förbättringar som utredningen i övrigt föreslår skulle också utebli.

Konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter

Förslagen syftar till att bidra till arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter genom att möjliggöra den nationella minoriteten romers åtnjutande av rättigheterna. Utredningens förslag medför att situationen för den nationella minoriteten romer på gruppnivå men även för enskilda individer som tillhör minoriteten på sikt förbättras. Förslagen innebär positiva effekter för skyldighetsbärarna, ytterst

regeringen, som med förslagen på ett mer kraftfullt sätt främjar minoriteten romers möjligheter till åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Förslagens genomförande innebär även att arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter kommer att förstärkas. Möjligheterna för Sverige att visa på konkret vidtagna åtgärder i syfte att undanröja hinder som identifierats i olika internationella granskningar av Sverige kommer även att stärka Sveriges anseende internationellt.

Konsekvenser för staten, kommuner och landsting

Förslagen innebär samhällsekonomiska nyttor genom att minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna i högre utsträckning säkerställs.

Genom att stärka det allmännas arbete, genom inrättande av en myndighet, får minoriteten romer förbättrade möjligheter att tillgodogöra sig de mänskliga rättigheterna. På sikt kommer det innebära förbättrade förutsättningar för enskilda att delta på jämlika villkor i samhället, förbättrad livskvalitet, stärkt identitet och kultur samt ett minskat välfärdsgap.

Förslagen innebär förbättringar för minoritetens möjligheter till delaktighet och inflytande på flera nivåer i samhället vilket i sig är en förstärkning av demokratin genom att det ger förbättrade möjligheter till demokratiskt deltagande i samråds- och beslutsprocesser.

Som utredningen kunnat visa råder stor okunskap i samhället om minoriteten romers situation likväl som om deras språk, kultur och historia. En ökad kunskap hos förvaltningsmyndigheter minskar risken för missförstånd orsakade av kulturella skillnader, vilket i sin tur minskar risken för fortsatt antiziganism och diskriminering av minoriteten.

Förslagen innebär även vissa samhällsekonomiska kostnader. Inrättandet av Myndigheten för romska frågor kommer årligen behöva anslag från statsbudgeten.

Förslagen innebär ingen ändring i lagstiftade skyldigheter eller åtaganden för kommuner och landsting utöver vad de som förvaltningsmyndigheter redan har i dag.

Konsekvenser för organisationer och enskilda

Förslagen, som presenterades i förra kapitlet, att initiera, främja och stödja åtgärder för att öka egenmakt och inflytande syftar samlat till att öka minoritetens egenmakt och inflytande. Förslagen bedöms få positiva konsekvenser för föreningar som organiserar den nationella minoriteten romer.

Förslagen kommer också att medföra positiva konsekvenser för enskilda då förslaget syftar till att initiera, främja och stödja minoritetens egenmakt och inflytande.

Konsekvenser för jämställdhet mellan kvinnor och män

Förslagen syftar samlat till att förbättra jämställdheten mellan könen. I ett par av förslagen betonas särskilt vikten av att kvinnors behov och förutsättningar beaktas. Den nya myndigheten föreslås få i uppdrag att särskilt uppmärksamma kvinnor och i det vidta särskilda åtgärder, t.ex. genom att bilda ett råd till vilket kvinnor från minoriteten knyts. Myndigheten för romska frågor ska, förutom i fråga om dessa specifika förslag, i likhet med andra förvaltningsmyndigheter integrera ett jämställdhetsperspektiv i relevanta delar av sin verksamhet. Samlat bedöms konsekvenserna av förslagen för jämställdheten mellan kvinnor och män inom minoriteten vara positiva.

Konsekvenser för barn och unga

Flera av utredningens förslag berör direkt eller indirekt barns och ungas förutsättningar. På en mer indirekt nivå så är utredningens avsikt att inrättandet av en ny myndighet syftar till att barn och unga, i likhet med vuxna, ska få bättre villkor. Förslagen syftar också till en bättre uppfyllelse av målet för strategin med romsk inkludering att ”den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom”.

Förslaget att stärka barns och ungas inflytande och egenmakt innebär ett förtydligande av vikten av deras inkludering i arbetet för att säkerställa åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna för minoriteten romer. Ett ökat deltagande av barn och unga bidrar till

inkluderingen i samhället och därmed ett ökat delägarskap i samhället och för utvecklingen i stort.

Förslagen som handlar om att bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civila samhället och att återkommande anordna en landsomfattande sammankomst inkluderar även barn och unga. Även i flera av utredningens bedömningar understryks vikten av att ta hänsyn till barns och ungas förutsättningar och behov.

Samlat ger utredningens förslag positiva konsekvenser för barn och unga.

Konsekvenser för Länsstyrelsen i Stockholms län, Diskrimineringsombudsmannen, Forum för levande historia och Institutet för språk och folkminnen

Konsekvensanalysen i denna del innefattar inte frågan om värdmyndighet utan den analysen görs närmast under respektive myndighet i föregående kapitel.

Konsekvenserna för Länsstyrelsen i Stockholms län bedöms bli begränsade och eventuella kostnader bedöms rymmas inom befintliga anslag. Dessa konsekvenser handlar i huvudsak om att Länsstyrelsen som samordnande myndighet av minoritetspolitiken genom utredningens förslag kan komma att få ytterligare krav på sig att samordna och samverka. Detta kommer dock endast att uppstå om regeringen inte genomför den förändring av samordnings- och uppföljningsansvaret för minoritetspolitiken som för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Konsekvenserna avser i så fall behov av samordning med Myndigheten för romska frågor framför allt i fråga om kontakter med förvaltningsmyndigheter och uppföljnings- och analysarbete. Även viss samordning i fråga om kontakter med minoriteten romer kan bli aktuell för att inte belasta minoriteten i onödan. Detta kommer dock att kompenseras genom en viss arbetsavlastning i det fall det blir aktuellt med en överföring av ansvaret för utbildningsmaterialet kopplat till vitboken om övergrepp och kränkningar av romer från Länsstyrelsen till den nya myndigheten. Samma sak gäller om det skulle bli aktuellt för den nya myndigheten att uppmuntra, underlätta och hjälpa förvaltningsmyndigheter i arbetet med att öka minoritetens inflytande och delaktighet eftersom det i dag är en uppgift som delvis vilar på Länsstyrelsen i Stockholms län.

Konsekvenserna för Diskrimineringsombudsmannen (DO) bedöms bli begränsade. DO:s ansvarsområde och insatser kommer att kompletteras av den nya myndigheten och vid behov kommer DO kunna få stöd i sitt arbete från den nya myndigheten inom dess sakområden. Även möjligheterna för DO att driva rättsfall bör komma att öka om fler från minoriteten anmäler diskriminering. Viss samordning kommer att krävas mellan DO och Myndigheten för romska frågor och om samarbetet om rättighetsbaserad utbildning mellan myndigheterna kommer till stånd kommer DO att behöva avsätta vissa resurser inom befintlig ram.

Konsekvenserna för Forum för levande historia (FLH) bedöms bli begränsade. FLH:s ansvarsområde och insatser kommer att kompletteras av den nya myndigheten och FLH kommer att vid behov kunna få stöd i och med den nya myndighetens uppgift att synliggöra antiziganism, diskriminering och utsatthet. Även förslagen avseende att levandegöra och sprida kunskap om minoriteten romers språk m.m. kommer att kunna komplettera FLH:s arbete. Viss samordning kommer att krävas mellan FLH och Myndigheten för romska frågor men framför allt kommer ett utbyte av kunskaper och erfarenheter mellan de två myndigheterna vara möjligt.

Konsekvenserna för Institutet för språk och folkminnen (ISOF) bedöms bli begränsade. ISOF:s ansvarsområde och insatser kommer att kompletteras av den nya myndigheten och ISOF kommer att vid behov kunna få stöd i sitt arbete med att sprida viss kunskap.

Konsekvenser för Regeringskansliet

Myndigheten för romska frågor kommer att innebära en avlastning för Regeringskansliet främst i fråga om att följa och analysera myndighetens ansvarsområde. Dessutom kommer det ansvar som Länsstyrelsen i Stockholms län har när det gäller att samordna och följa upp arbetet med strategin för romsk inkludering att kompletteras på ett sätt som ger Regeringskansliet en helhetsbild över arbetet med att främja minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

Den nya myndigheten innebär även förbättrade förutsättningar för Regeringskansliet att identifiera områden som är i behov av

insatser. Den kommer även att kunna förse Regeringskansliet med underlag samt genomföra uppdrag inom ansvarsområdet.

REGION KRONOBERG

Regionstyrelsen

Remissyttrande – Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15)

Ordförandes förslag till beslut
Regionstyrelsen har inget att erinra mot departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15).

Sammanfattning
Region Kronoberg har av Kulturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Utredningen har haft i uppdrag att närmare utreda hur ett nationellt center för romska frågor kan inrättas. I uppdraget har ingått att föreslå vilka specifika uppgifter centret ska ha med tydliga avgränsningar mot andra berörda myndigheters verksamhet samt utreda hur romskt deltagande och inflytande i förhållande till centrets uppgifter kan säkerställas. Det har även ingått att undersöka om centret kan inrättas inom ramen för befintlig myndighetsstruktur.

Utredningen föreslår att en nämndmyndighet vid en värdmyndighet inrättas. Myndigheten ska få namnet Myndigheten för romska frågor. Myndigheten för romska frågor ska:

• initiera, främja och stödja åtgärder för att öka minoriteten romers egenmakt och inflytande, vari det ligger ett särskilt ansvar att stärka kvinnors samt barns och ungas egenmakt och inflytande,

• bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civilsamhället genom att genomföra olika insatser,

• återkommande anordna en landsomfattande sammankomst där minoriteten romers organisationer, aktivister och andra sakkunniga från och företrädare för minoriteten kan mötas och diskutera för minoriteten viktiga frågor,

• synliggöra, samla och sprida kunskap samt verka för att metoder utvecklas för att motverka den antiziganism och diskriminering som minoriteten romer utsätts för och den påverkan som historisk rasism och diskriminering för med sig,

• samla och medverka till att levandegöra och sprida kunskap om minoriteten romers kultur, språk och historia samt skapa en kunskapsbank över minoriteten romers kultur, språk och historia, samt

REGION KRONOBERG

• främja högtidlighållande av centrala högtidsdagar för minoriteten romer.

Region Kronoberg har inget att erinra mot departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15).

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Bilaga: Remiss - Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15)

REGION KRONOBERG

§ 223 Remissyttrande – Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15) (19RGK1357)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen har inget att erinra mot departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15).

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Kulturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Utredningen har haft i uppdrag att närmare utreda hur ett nationellt center för romska frågor kan inrättas. I uppdraget har ingått att föreslå vilka specifika uppgifter centret ska ha med tydliga avgränsningar mot andra berörda myndigheters verksamhet samt utreda hur romskt deltagande och inflytande i förhållande till centrets uppgifter kan säkerställas. Det har även ingått att undersöka om centret kan inrättas inom ramen för befintlig myndighetsstruktur.

Utredningen föreslår att en nämndmyndighet vid en värdmyndighet inrättas. Myndigheten ska få namnet Myndigheten för romska frågor. Myndigheten för romska frågor ska:

- initiera, främja och stödja åtgärder för att öka minoriteten romers egenmakt och inflytande, vari det ligger ett särskilt ansvar att stärka kvinnors samt barns och ungas egenmakt och inflytande,
- bidra till den fortsatta utvecklingen av det romska civilsamhället genom att genomföra olika insatser,
- återkommande anordna en landsomfattande sammankomst där minoriteten romers organisationer, aktivister och andra sakkunniga från och företrädare för minoriteten kan mötas och diskutera för minoriteten viktiga frågor,
- synliggöra, samla och sprida kunskap samt verka för att metoder utvecklas för att motverka den antiziganism och diskriminering som minoriteten romer utsätts för och den påverkan som historisk rasism och diskriminering för med sig,
- samla och medverka till att levandegöra och sprida kunskap om minoriteten romers kultur, språk och historia samt skapa en kunskapsbank över minoriteten romers kultur, språk och historia, samt
- främja högtidlighållande av centrala högtidsdagar för minoriteten romer.

REGION KRONOBERG

Region Kronoberg har inget att erinra mot departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15).

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen har inget att erinra mot departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15).

Beslutsunderlag

- Remiss - Långsiktighet och stadga i arbetet framåt - en myndighet för romska frågor (Ds2019:15)
- Förslag till beslut - Yttrande över remiss Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15)

Paragrafen är justerad

Regionstyrelsens årliga beslut om Region Kronobergs hel- och delägda bolags verksamhet under 2018 – Företagsfabriken i Kronoberg AB

10

19RGK206

REGION KRONOBERG

Regionstyrelsen

Regionstyrelsens årliga beslut om Region Kronobergs hel- och delägda bolags verksamhet under 2018 – Företagsfabriken i Kronoberg AB

Ordförandes förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att

1. Den verksamhet som har bedrivits under 2018 i Företagsfabriken i Kronoberg AB har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
2. Överlämna beslutet till regionfullmäktige för information.

Sammanfattning

Enligt kommunallagen 6 kap 9 § ska regionstyrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Regiondirektören ska i enlighet med ”Riktlinje för regionstyrelsens uppsiktsplikt i nämnder, bolag, stiftelser och föreningar” årligen avge ett yttrande till regionstyrelsen. I yttrandet ska det för varje enskilt, av Region Kronoberg, hel- eller delägt bolag framgår om fastställt kommunalt ändamål med verksamheten bedöms ha uppfyllts under föregående år och om verksamheten bedrivits i enlighet med de kommunala befogenheterna. Regionstyrelsen godkände § 154/19 att godkänna regiondirektörens yttrande över Region Kronobergs hel- och delägda bolags verksamhet 2018, däribland Företagsfabriken i Kronoberg AB.

Regionstyrelsen ska bedriva uppsikt i den omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållanden, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. Det årliga beslutet omfattar hel- och delägda bolag där Region Kronobergs ägarandel är minst 33, 3%. Beslutet omfattar inte Sideum Innovation AB som är ett helägt bolag som hålls vilande och därmed bedrivs ingen verksamhet inom bolaget.

REGION KRONOBERG

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsen ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Bilaga: - Granskning av Företagsfabriken i Kronoberg AB:s verksamhet under 2018
- Uppföljning av verksamhet 2018 Företagsfabriken

Beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK206
Handläggare: Åsa Lupton, Ekonomiavdelningen
Datum: 2019-08-26

REGION KRONOBERG

Granskning av Företagsfabriken i Kronoberg AB:s verksamhet under år 2018

Ärende

I 6 kap 9 § kommunallagen (KL) föreskrivs att regionstyrelsen årligen i särskilt beslut ska pröva om den verksamhet som Region Kronobergs bolag bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförs inom ramen för de kommunala befogenheterna (kompetensenligt). Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till regionfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Uppföljning enligt kommunallagen

Företagsfabriken i Kronoberg AB har inkommit med redovisning (se bilaga) om hur verksamheten utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna och det fastställda kommunala ändamålet.

Utifrån inlämnad redovisning kan det konstateras att verksamheten bedrivits inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med 2 kap KL och det finns inte anledning att gå vidare i granskningen ytterligare.

Garo Lorfalk
Regionjurist

Åsa Lupton
Redovisningschef

FÖRETAGSFABRIKEN

Uppföljning av verksamhet enligt kommunallagen, som bolag bedrivit under föregående år (2018)

Bolagets namn: Företagsfabriken i Kronoberg AB (Företagsfabriken)

Bakgrund

I 6 kap §1 kommunallagen (KL) föreskrivs att regionstyrelsen årligen i särskilt beslut ska pröva om den verksamhet som regionens bolag bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförs inom ramen för de kommunala befogenheterna (kompetensenligt). Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till regionfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Uppföljning enligt kommunallagen

Företagsfabriken har blivit anmodat av Region Kronoberg att inkomma med en beskrivning av verksamheten under år 2018 och hur den förhåller sig inom de kommunala befogenheterna i enlighet med 2 kap i KL.

Företagsfabrikens bolagsordning uttrycker följande:

§2 Föremål för bolagets verksamhet
Bolaget har till föremål för sin verksamhet att i anslutning till Linnéuniversitetet bedriva företagsinkubator och annan därmed förenlig verksamhet.

§3 Ändamål med bolagets verksamhet
Ändamålet med bolagets verksamhet är att stötta utvecklingen av kunskapsintensiva och tillväxtorienterade företag och verksamheter samt stötta uppkomsten och kommersialisering av nya akademiska avknoppningar.

Redogörelse

Företagsfabriken har under 2018 drivit sin verksamhet i linje med bolagsordningens fastställda ändamål samt ägardirektivets riktlinjer.

Verksamhetens utvecklingskedja har bedrivits i form av tre delprocesser:

Inflöde – Arbetsinsatser i syfte att öka Företagsfabrikens tillströmning av företag som kan bli föremål för Företagsfabrikens insatser.

Inkubation – Affärsutvecklingsfasen som förädlar de antagna företagens verksamhet och produkter under maximalt 30 månader. Denna fas utgör Företagsfabrikens kärnverksamhet och ska på sikt tillföra ett mervärde i form av tillväxt och sysselsättning i Kronobergs län. Målsättning är att dessa företag ska uppnå en omsättning om 5 Mkr/år fem år efter marknadsintroduktion samt finnas på en internationell marknad.

Exit - Företagsfabrikens insatser för att stötta alumniföretagen syftar till att konsolidera en fortsatt och expanderande verksamhet efter inkubationen.

Mångfald ska vara en naturlig del i verksamheten.

FÖRETAGSFABRIKEN

Under 2018 har tio olika företag fått stöd i inkubationsprocessen i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning i Kronobergs län. Sedan Företagsfabrikens start har ca 90 företag genomgått affärsutveckling i inkubationsprocessen.

Företagsfabriken har under året ingått i Vinnovas Excellensprogram för inkubatorer som är en kvalitetsstämpel på verksamheten.

Under året har det genomförts en förstudie FramInk i syfte att undersöka hur framtidens inkubatorsverksamhet bör bedrivas.

Företagsfabriken samverkar med andra aktörer i olika nätverk få att få ett brett kontaktnät regionalt, nationellt och internationellt som gynnar affärsrelationer i Kronobergs län. Det regionala företagsfrämjande nätverket F4 (För Fler Framgångsrika Företag) i Kronoberg, SISP (Swedish Incubators & Science Parks) nationellt samt SSUW (Scandinavian Start Up Week) m.fl.

Företagsfabriken bedömer att bolagets verksamhet under 2018 har bedrivits i enlighet med ovanstående förutsättningar.

Växjö den 21 augusti 2019

Fredrik Åberg
Ordförande

Sandra Ruuda
Verkställande direktör[1]

[1] VD tillträdde 1 januari 2019

REGION KRONOBERG

§ 224 Regionstyrelsens årliga beslut om Region Kronobergs hel- och delägda bolags verksamhet under 2018 - Företagsfabriken i Kronoberg AB (19RGK206)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Den verksamhet som har bedrivits under 2018 i Företagsfabriken i Kronoberg AB har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

2. Överlämna beslutet till regionfullmäktige för information.

Sammanfattning

Enligt kommunallagen 6 kap 9 § ska regionstyrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Regiondirektören ska i enlighet med ”Riktlinje för regionstyrelsens uppsiktsplikt i nämnder, bolag, stiftelser och föreningar” årligen avge ett yttrande till regionstyrelsen. I yttrandet ska det för varje enskilt, av Region Kronoberg, hel- eller delägt bolag framgår om fastställt kommunalt ändamål med verksamheten bedöms ha uppfyllts under föregående år och om verksamheten bedrivits i enlighet med de kommunala befogenheterna. Regionstyrelsen godkände § 154/19 att godkänna regiondirektörens yttrande över Region Kronobergs hel- och delägda bolags verksamhet 2018, däribland Företagsfabriken i Kronoberg AB.

Regionstyrelsen ska bedriva uppsikt i den omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållanden, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. Det årliga beslutet omfattar hel- och delägda bolag där Region Kronobergs ägarandel är minst 33, 3%. Beslutet omfattar inte Sideum Innovation AB som är ett helägt bolag som hålls vilande och därmed bedrivs ingen verksamhet inom bolaget.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Den verksamhet som har bedrivits under 2018 i Företagsfabriken i Kronoberg AB har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

2. Överlämna beslutet till regionfullmäktige för information.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Regionstyrelsens uppföljning av Region Kronobergs hel- och delägda bolag 2018
- Granskning av Företagsfabriken i Kronoberg AB:s verksamhet under år 2018
- Uppföljning av verksamhet 2018 Företagsfabriken

Paragrafen är justerad

Uppföljning av intern kontroll i Region Kronobergs hel- och delägda bolag år 2018 – Företagsfabriken i Kronoberg AB

11

19RGK207

Missiv beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK207
Handläggare: Åsa Lupton,
Datum: 2019-08-28

REGION KRONOBERG

Regionstyrelsen

Uppföljning av intern kontroll i Region Kronobergs hel- och delägda bolag år 2018 – Företagsfabriken i Kronoberg AB

Ordförandes förslag till beslut

Regionstyrelsen godkänner genomförd uppföljning av intern kontroll i Företagsfabriken Kronoberg AB.

Sammanfattning

I Region Kronobergs reglemente för intern styrning och kontroll framgår att regionstyrelsen ska informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de av Region Kronoberg hel- och delägda bolagen.

Uppföljning av den interna kontrollen i Region Kronobergs hel- och delägda bolag år 2018 omfattar de bolag där Region Kronobergs ägarandel är minst 33,3 procent.

Uppföljning av den interna kontrollen i Region Kronobergs hel- och delägda bolag är baserad på bolagens återrapportering av den interna kontrollens utförande år 2018. Uppföljningen påvisar inga brister i den interna kontrollen.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Bilaga: Redovisning internkontroll 2018 till Region Kronobergs – Företagsfabriken AB

FÖRETAGSFABRIKEN

Redovisning av internkontroll 2018

Bolagets namn: Företagsfabriken i Kronoberg AB (Företagsfabriken)

Med hänvisning till kommunallagen redogör Företagsfabriken till Region Kronoberg en närmare redogörelse av hur internkontrollen för Företagsfabriken i Kronoberg AB har utförts under föregående verksamhetsår (2018).

Verksamhet

Företagsfabriken i Kronoberg AB (org. nr. 556760-8061) har under året haft 3,9 heltidstjänster.

VD har huvudansvaret för att verkställa styrelsens uppdrag och därmed de interna rutinerna. Till VD:s hjälp finns en styrelse bestående av sju ledamöter varav tre är representanter för de tre ägarna Videum AB, Linnaeus University Development AB samt Region Kronoberg.

VD-instruktion (bilaga 1) samt styrelsens arbetsordning (bilaga 2, fastställd 20150315) genomlyses årligen och uppdateras vid behov för att följa aktiebolagslagens åtagande. Delegationsordningen är styrd i VD-instruktion.

Ekonomi

Den löpande redovisningen och löner sköts av Ekonovorna (org. nr 556923-6127). Revision utförs av EY, revisor Thomas Olofsson. Styrelsen skriver under årsredovisningen inför stämman och bolagsstämman tar beslut om ansvarsfrihet.

Verksamhetsplan sammanställs av VD och utgår från ägardirektiv och av styrelsen fastställd Strategiplan 2018-2020 (bilaga 3).

Attest sker alltid av två individer (VD och redovisningskonsult). VD:s utlägg attesteras av ordförande. Om VD inte har möjlighet att attestera på grund av längre frånvaro sker attest av styrelseledamöter i förening alternativt styrelsens ordförande. Redovisningskonsult ansvarar för att detta sker. Om ansvarig redovisningskonsult inte har möjlighet att sköta den löpande bokföringen tillser Ekonovorna att annan likvärdig redovisningskonsult sköter uppdraget.

Utifrån bolagets storlek, verksamhet och komplexitet bedöms den interna kontrollen vara tillfredsställande.

Växjö den 21 augusti 2019

Fredrik Åberg
Ordförande

Sandra Ruuda
Verkställande direktör[1]

[1] VD tillträdde 1 januari 2019

REGION KRONOBERG

§ 225 Uppföljning av intern kontroll i Region Kronobergs hel- och delägda bolag år 2018 – Företagsfabriken i Kronoberg AB (19RGK207)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner genomförd uppföljning av intern kontroll i Företagsfabriken Kronoberg AB.

Sammanfattning

I Region Kronobergs reglemente för intern styrning och kontroll framgår att regionstyrelsen ska informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de av Region Kronoberg hel- och delägda bolagen.

Uppföljning av den interna kontrollen i Region Kronobergs hel- och delägda bolag år 2018 omfattar de bolag där Region Kronobergs ägarandel är minst 33,3 procent.

Uppföljning av den interna kontrollen i Region Kronobergs hel- och delägda bolag är baserad på bolagens återrapportering av den interna kontrollens utförande år 2018. Uppföljningen påvisar inga brister i den interna kontrollen.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen godkänner genomförd uppföljning av intern kontroll i Företagsfabriken Kronoberg AB.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Uppföljning av intern kontroll i Region Kronobergs hel- och deläga bolag år 2018
- Redovisning internkontroll 2018 till Region Kronoberg - Företagsfabriken AB

Paragrafen är justerad

Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter

12

18RGK1513

REGION KRONOBERG

Regionstyrelsen

Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter

Ordförandes förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Notera redovisningen av förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter samt godkänna planerad installation av laddstolpar 2019/2020 på Ljungby lasarett, samt på Region Kronobergs vårdcentraler i egen regi i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg.

2. Medel för driftskostnader anslås ur det regiongemensamma anslaget 2019.

3. Uppdra åt servicedirektören att utreda om drift av laddstolpar för medarbetare och besökare samt debitering till medarbetare och besökare ska ske i egen regi eller genom annan aktör.

4. Uppdra åt servicedirektören att inleda dialog med fastighetsägarna av de av regionen hyrda fastigheter där det finns behov av laddning av elbilar och därmed behov av installation av laddstolpar.

Sammanfattning

Regionfullmäktige uppdrog § 12/18 åt regionstyrelsen att utreda förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter för senare ställningstagande i regionstyrelsen. En utredning har genomförts som beskriver nuläge, förutsättningar och ekonomiska konsekvenser av införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter.

För att möjliggöra laddning av verksamhetsbilar och även möjliggöra för medarbetare att ladda sin elbil har Region Kronoberg påbörjat arbetet med laddinfrastruktur. I första hand har regionägda fastigheter där Region Kronoberg har verksamheter prioriterats.

Hälften av de planerade laddstolparna på de tre sjukhusområdena och vid fastigheterna i Grimslöv är nu installerade och driftsatta. Enligt planen för 2019 kommer samtliga 79 att vara installerade innan årsskiftet, liksom de 18 som planeras vid regionens vårdcentraler i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg.

Region Kronoberg har en stor del inhyrda lokaler men det är endast vid ett fåtal av dessa där regionen har verksamhetsbilar. I första hand bör hyrda lokaler där Region Kronoberg har verksamhetsbilar och där elbil är aktuellt prioriteras för installation av laddstolpar. I dockanhuset i Växjö finns parkeringsplatser med

REGION KRONOBERG

laddmöjlighet för verksamhetsbilar och medarbetare/besökare. En dialog föreslås initieras med fastighetsägarna huruvida det finns förutsättningar för att installera laddstolpar.

Ekonomiska effekter/konsekvenser av förslaget

Kostnaden för installation laddstolpar på regionägda fastigheter bedöms uppgå till ca 2,5 miljon kronor. Finansieringen avseende investeringskostnader är inkluderade i 2019 års budget.

Den totala driftskostnad för laddstolparna beräknas uppgå till ca 190 000 kr/år. Kostnaden ryms inom ramen för det regiongemensamma anslaget 2019.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Beslutsunderlag: Beslutsunderlag – Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter

REGION KRONOBERG

Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter

Ärende

Regionfullmäktige uppdrog § 12/18 åt regionstyrelsen att utreda förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter för senare ställningstagande i regionstyrelsen. En utredning har genomförts som beskriver nuläge, förutsättningar och ekonomiska konsekvenser av införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter.

Inledning

Sverige har som mål att år 2030 ha en fossiloberoende fordonsflotta. Enligt ”Gröna Kronoberg” – Region Kronobergs regionala utvecklingsstrategi ska 80 % av Kronobergs energiförsörjning vara fossilfri år 2025.

Nuläge och prognos

80-90 % av elbilsladdningen sker vid icke-publika laddplatser som till exempel hemma eller på arbetsplatsen. Behovet av att kunna ladda bedöms därför vara större hos medarbetare än hos besökare, men publik laddning för besökare kan vara ett bra komplement.

Baserat på nationell utveckling av elbilar och befintlig statistik i länet har en prognos tagits fram för hur beståndet av laddbara fordon kommer att se ut framöver i Kronobergs län.

2020 - ca 2400 stycken eller 2,2 %,
2025 - ca 9500 stycken eller 8,1 %
2030 - 14500 stycken eller 11,5 %.

Då regeringen under 2018 införde ett bonus-malusystemet[1] bör andelen kunna bli högre.

När det gäller verksamhetsbilar har Region Kronoberg bedömt det som rimligt att 50 % av bilarna i bilpoolen och allmänpsykiatrin på sikt ersätts med elbilar. De flesta sträckor som körs med bilpoolen är under sex mil och räckvidden på en elbil är idag 15-20 mil. Region Kronoberg har idag ett fåtal elbilar men när leasingavtalen går ut kommer bilar i första hand att bytas ut mot bilar som drivs på el eller gas.

För att möjliggöra laddning av verksamhetsbilar och även möjliggöra för medarbetare att ladda sin elbil har Region Kronoberg påbörjat arbetet med

[1] Bonus - till bilar med låga utsläpp - miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid på upp till 60 g/km, premieras med en bonus med maximalt 60 000 kronor. Malus - förhöjd fordonsskatt - Malus innebär en förhöjd fordonsskatt under de tre första åren för bensin- och dieseldrivna personbilar klass I och II, lätta bussar och lätta lastbilar. Källa: Trafikverket

laddinfrastruktur. I första hand har regionägda fastigheter där Region Kronoberg har verksamheter prioriterats.

Hälften av de planerade laddstolparna på de tre sjukhusområdena och vid fastigheterna i Grimslöv är nu installerade och driftsatta. Enligt planen för 2019 kommer samtliga 79 att vara installerade innan årsskiftet, liksom de 18 som planeras vid regionens vårdcentraler i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg. Finansieringen avseende investeringskostnader är inkluderade i 2019 års budget.

Fastighet	**Verksamhetsbilar (p-platser med laddmöjlighet)**	**Personal/besökare (p-platser med laddmöjlighet)**	**Plan 2019**	**Totalt (p-platser med laddmöjlighet inklusive planerade)**
Sigfridsområdet	19	10		29
Centrallasarettet hus P	10	6		16
Centrallasarettet hus J	8	4 (personal)		12
Ljungby lasarett	2	2	12 (verksamhetsbilar och personal/besök)	16
Grimslöv folkhögskola	2	2		4
Ekhagen		2 (besökare)		2
Totalt	**41**	**26**		**79**

Region Kronoberg har en stor del inhyrda lokaler men det är endast vid ett fåtal av dessa där regionen har verksamhetsbilar. I första hand bör hyrda lokaler där Region Kronoberg har verksamhetsbilar och där elbil är aktuellt prioriteras för installation av laddstolpar. I dockanhuset i Växjö finns parkeringsplatser med laddmöjlighet för verksamhetsbilar och medarbetare/besökare. En dialog föreslås initieras med fastighetsägarna huruvida det finns förutsättningar för att installera laddstolpar.

Förutsättningar

Elinfrastruktur

Fastighetsavdelningen har genomfört en inventering av Region Kronobergs större

arbetsplatser, både förhyrda och regionägda (se förteckning över inventerade arbetsplatser i bilaga).

På mindre arbetsplatser (vårdcentraler m.fl.) finns möjlighet att installera en 22 kW laddstolpe (dvs. två parkeringsplatser) eller två stolpar med lägre effekt (dvs. fyra parkeringsplatser) per fastighet. På sjukhusområdena finns möjlighet att installera fler laddstolpar om det skulle finnas behov i framtiden. Den installation som genomförts och planeras under 2019 bedöms dock som tillräcklig i dagsläget.

Avgift för el samt debitering

Fritt drivmedel är en skattepliktig förmån som värderas till marknadsvärdet, dvs. normalt arbetsgivarens faktiska kostnad för drivmedlet inklusive moms (Inkomstskattelag 1999:1229, 61 kap, 2 §). Region Kronoberg måste ta ut en avgift för att medarbetare ska kunna ladda privat elbil vid arbetsplatsen. Därför föreslås att medarbetare och besökaren erlägger samma avgift för en enklare och rättvis hantering.

De laddstolpar som är avsedda för medarbetare och besökare samt vissa av stolparna som är avsedda för verksamhetsbilar är förberedda för en molntjänst som kan kopplas till ett debiteringssystem.

Drift av laddstolpar

På förhyrda fastigheter krävs en dialog med fastighetsägarna.

Region Kronoberg har fört en dialog med energibolagsaktörer som har möjlighet att överta och ansvara för driften av befintliga laddstolpar på regionens fastigheter samt sköta debitering av medarbetare och besökare. För de laddstolpar som avses för medarbetare och besökare kan det vara en fördel att lägga drift, underhåll och debitering på entreprenad för en enhetlig och enklare hantering.

Laddstolpar som avses för verksamhetsbilar bör installeras och driftas av Region Kronoberg då dessa inte kräver någon debitering.

Ekonomiska effekter/konsekvenser av förslaget

Kostnaden för installation laddstolpar på regionägda fastigheter bedöms uppgå till ca 2,5 miljon kronor. Finansieringen avseende investeringskostnader är inkluderade i 2019 års budget.

Kostnad för drift av laddstolpar

Den totala driftskostnad för laddstolparna beräknas uppgå till ca 190 000 kr/år. Kostnaden ryms inom ramen för det regiongemensamma anslaget 2019.

Beslutsunderlag
Diarienr: 18RGK1513
Handläggare: Johanna Bergström,
Datum: 2019-09-04

REGION KRONOBERG

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Notera redovisningen av förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter samt godkänna planerad installation av laddstolpar 2019/2020 på Ljungby lasarett, samt på Region Kronobergs vårdcentraler i egen regi i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg.
2. Medel för driftskostnader anslås ur det regiongemensamma anslaget 2019.
3. Uppdra åt servicedirektören att utreda om drift av laddstolpar för medarbetare och besökare samt debitering till medarbetare och besökare ska ske i egen regi eller genom annan aktör.
4. Uppdra åt servicedirektören att inleda dialog med fastighetsägarna av de av regionen hyrda fastigheter där det finns behov av laddning av elbilar och därmed behov av installation av laddstolpar.

REGION KRONOBERG

Bilaga 1. Inventerade fastigheter

Ägda fastigheter	**Inhyrda fastigheter**
Centrallasarettet	Regionhuset
Sigfridsområdet	VC Skärvet
Ljungby lasarett	VC Dalbo
Grimslövs folkhögskola	VC Hovshaga
Ekhagen kurs och konferens	VC Lammhult
Moheda VC	VC Birka
Lessebo VC	VC Ryd
Markaryd VC	VC Alvesta
Ingelstad VC	VC Lidhult
Tingsryds VC	Vårdhemmet Ekeliden
Teleborg VC/FTV	

REGION KRONOBERG

§ 226 Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter (18RGK1513)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Notera redovisningen av förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter samt godkänna planerad installation av laddstolpar 2019/2020 på Ljungby lasarett, samt på Region Kronobergs vårdcentraler i egen regi i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg.

2. Medel för driftskostnader anslås ur det regiongemensamma anslaget 2019.

3. Uppdra åt servicedirektören att utreda om drift av laddstolpar för medarbetare och besökare samt debitering till medarbetare och besökare ska ske i egen regi eller genom annan aktör.

4. Uppdra åt servicedirektören att inleda dialog med fastighetsägarna av de av regionen hyrda fastigheter där det finns behov av laddning av elbilar och därmed behov av installation av laddstolpar.

Sammanfattning

Regionfullmäktige uppdrog § 12/18 åt regionstyrelsen att utreda förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter för senare ställningstagande i regionstyrelsen. En utredning har genomförts som beskriver nuläge, förutsättningar och ekonomiska konsekvenser av införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter.

För att möjliggöra laddning av verksamhetsbilar och även möjliggöra för medarbetare att ladda sin elbil har Region Kronoberg påbörjat arbetet med laddinfrastruktur. I första hand har regionägda fastigheter där Region Kronoberg har verksamheter prioriterats.

Hälften av de planerade laddstolparna på de tre sjukhusområdena och vid fastigheterna i Grimslöv är nu installerade och driftsatta. Enligt planen för 2019 kommer samtliga 79 att vara installerade innan årsskiftet, liksom de 18 som planeras vid regionens vårdcentraler i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg.

Region Kronoberg har en stor del inhyrda lokaler men det är endast vid ett fåtal av dessa där regionen har verksamhetsbilar. I första hand bör hyrda lokaler där Region Kronoberg har verksamhetsbilar och där elbil är aktuellt prioriteras för installation av laddstolpar. I dockanhuset i Växjö finns parkeringsplatser med laddmöjlighet för verksamhetsbilar och medarbetare/besökare. En dialog föreslås initieras med fastighetsägarna huruvida det finns förutsättningar för att installera laddstolpar.

Ekonomiska effekter/konsekvenser av förslaget

Kostnaden för installation laddstolpar på regionägda fastigheter bedöms uppgå till ca 2,5 miljon kronor. Finansieringen avseende investeringskostnader är inkluderade i 2019 års budget.

Den totala driftskostnad för laddstolparna beräknas uppgå till ca 190 000 kr/år. Kostnaden ryms inom ramen för det regiongemensamma anslaget 2019.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Notera redovisningen av förutsättningarna för införande av laddinfrastruktur vid Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter samt godkänna planerad installation av laddstolpar 2019/2020 på Ljungby lasarett, samt på Region Kronobergs vårdcentraler i egen regi i Moheda, Ingelstad, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Teleborg.

2. Medel för driftskostnader anslås ur det regiongemensamma anslaget 2019.

3. Uppdra åt servicedirektören att utreda om drift av laddstolpar för medarbetare och besökare samt debitering till medarbetare och besökare ska ske i egen regi eller genom annan aktör.

4. Uppdra åt servicedirektören att inleda dialog med fastighetsägarna av de av regionen hyrda fastigheter där det finns behov av laddning av elbilar och därmed behov av installation av laddstolpar.

Yrkanden

Sven Sunesson (C) och Magnus Carlberg (S) föreslår att regionstyrelsens arbetsutskott ska bifalla redovisat förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Laddinfrastruktur Region Kronobergs arbetsplatser och fastigheter
- Laddinfrastruktur på Region Kronobergs arbetsplatser

Paragrafen är justerad

Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020

13

17RK1047

Missiv beslutsunderlag
Diarienr: 17RK1047
Handläggare: Helen Penttilä,
Datum: 2019-08-30

REGION KRONOBERG

Regionstyrelsen

Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020

Ordförandes förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:
1. Fastställa 2020 års plan för genomförande och uppföljning av Region Kronobergs hållbarhetsprogram 2019-2023 samt

2. Åtgärder med ekonomiska konsekvenser ska beslutas i särskild ordning om dessa inte redan är budgeterade för i regionstyrelsens respektive nämnds årliga driftbudget.

Sammanfattning

Regionfullmäktige fastställde § 96/19 Hållbarhetsprogram för Region Kronoberg 2019-2023 och gav regionstyrelsen i uppdrag att fastställa en årlig plan för genomförande och uppföljning av hållbarhetsprogrammet.

Folkhälsoberedningen § 35/19 har berett förslag till Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga:
- 2020 års plan för genomförande och uppföljning av Region Kronobergs hållbarhetsprogram
- Hållbarhetsprogram för Region Kronoberg 2019-2023
- § 35/19 Folkhälsoberedningen

PLAN FÖR GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING AV REGION KRONOBERGS HÅLLBARHETSPROGRAM

2020

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige fastställde(§96/2019) Hållbarhetsprogram för Region Kronoberg 2019-2023 och gav regionstyrelsen i uppdrag att fastställa en årlig genomförandeplan. Folkhälsoberedningen ansvarar för att samordna genomförande och uppföljning av hållbarhetsprogrammet.

Insatser i genomförandeplanen ska kopplas till budget och verksamhetsplaner med tillhörande handlingsplaner. Varje avdelning/enhet har ansvar för att arbeta med programmet utifrån sin verksamhet.

Genomförandeplanen innehåller insatser mot målen i hållbarhetsprogrammet, ansvariga samt en beskrivning av hur uppföljning av målen ska ske. Pågående insatser och kontinuerligt arbete mot målen tas inte med i genomförandeplanen.

Hållbarhetsprogrammet följs upp genom en årlig hållbarhetsredovisning samt delårsvis genom uppföljning av insatser i verksamhetsplanen. I hållbarhetsredovisningen ingår ett klimatbokslut.

Plan för genomförande och uppföljning år 2020

Övergripande mål	Delmål	Insatser 2020	Ansvarig för insatser	Mätetal	Ansvarig för uppföljning
Hälso- och sjukvården ska vara jämlik och jämställd	År 2023 ska Region Kronoberg ha en förbättrad analys för att mäta ojämlik hälsa.	Påbörja en process för uppföljning och analys	Folkhälsa- och social utveckling.	Förbättrad analys för ojämlik hälsa har tagits fram.	Folkhälsa- och social utveckling.
	Barnrättsbaserade beslutsunderlag ska från och med 2019 användas vid alla verksamhetsförändringar inom hälso- och sjukvården som berör barn under 18 år.	Utbilda berörda chefer och tjänstepersoner i barnrättsbaserad analys.	Människorätts- och barnrättsstrateg samt chefer inom hälso- och sjukvården.	Antal barnrättsbaserade beslut som tas fram vid beslut om styrande dokument och verksamhetsförändringar som påverkar barn.	Kansliavdelningen
Hälso- och sjukvården ska arbeta hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande samt främja hållbara levnadsvanor	Under programperioden ska system och arbetssätt verkställas för att implementera och följa upp Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor.	Utveckla en intern utbildning om levnadsvanor.	Folkhälsa- och social utveckling	Mätetal för levnadsvanor Andelen unika patienter som under det senaste året har tillfrågade om: - alkoholvanor - tobaksvanor - matvanor - graden av fysisk aktivitet	Folkhälsa- och social utveckling.
		Skapa förutsättningar för medarbetarnas kompetensutveckling inom levnadsvanearbetet.	Enhetschefer och verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården.	Andel medarbetare som genomgått intern utbildning inom levnadsvanor.	Enhetschefer och verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården.
	Hälso- och sjukvården ska tidigt och systematiskt upptäcka våldsutsatthet och barn som far illa.	Ta fram verksamhetsanpassade arbetsrutiner för våld i nära relationer samt barn som far illa.	Verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården. Familjeombud.	Andel verksamheter som har verksamhetsanpassade arbetsrutiner inom området. Antal orosanmälningar per år.	Verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården. FOU Utveckling och innovation.

Övergripande mål	Delmål	Insatser 2020	Ansvarig för insatsen	Mätetal	Ansvarig för uppföljning
Vi ska minska den negativa påverkan på miljö och hälsa från vår användning av läkemedel och kemikalier.	År 2023 ska antal uthämtade antibiotikarecept vara maximalt 250 recept per 1000 invånare och år.	Fortsatt systematiskt strama-arbete i alla delar av hälso- och sjukvården.	Strama Kronoberg i samarbete med hälso- och sjukvårdens ledning, patientsäkerhetsfunktion och läkemedelskommitté.	Antal uthämtade antibiotika-recept/1000 invånare och år.	Läkemedelskommittén tillsammans med Strama Kronoberg.
	År 2023 ska mängden kasserade läkemedel från vården ha minskat med 20 procent jämfört med år 2018.	Utredning av kassation av läkemedel.	Läkemedelsenheten i samarbete med miljöenheten.	Kg kasserade läkemedel/år.	Miljöenheten
	Användningen av varor och kemiska produkter som innehåller miljö- eller hälsoskadliga ämnen ska kartläggas och minska jämfört med 2018.	Kartlägga och systematisera uppföljning av hälsoskadliga ämnen i varor.	Miljöenheten i samarbete med upphandlingsenheten.	Antal varor och kemiska produkter med hälsoskadliga ämnen.	Miljöenheten
		Översyn av leksaker i väntrum.	Berörda avdelningar inom hälso- och sjukvården med stöd av miljöenheten och upphandlingsenheten.		
Våra inom- och utomhusmiljöer ska vara hälsofrämjande och hållbara	Våra nybyggnationer ska uppfylla kraven i miljöbyggnad, minst nivå silver och vid större ombyggnationer ska vi sträva efter nivå silver.	Säkerställa hållbarhetsaspekter i byggprocessen.	Fastigheter, byggprojekt	Antal och andel nybyggnationer och större ombyggnationer som certifierats eller uppnått kraven enligt miljöbyggnad samt certifieringsnivå.	Fastigheter, byggprojekt
	År 2023 ska andelen byggmaterial utan miljö- eller hälsoskadliga ämnen vara minst 90 procent i samtliga projekt.	Säkerställa hållbarhetsaspekter i byggprocessen.	Fastigheter, byggprojekt	Andel byggmaterial i projekt som rekommenderas eller accepteras enligt Byggvarubedömningen.	Fastigheter, byggprojekt
	Utomhusmiljön kring våra sjukhusområden ska vara hälsofrämjande och bidra till biologisk mångfald och främja ekosystemtjänster.	Framtagande av grönstrukturplaner för sjukhusområdena.	Fastigheter, fastighetsförvaltning i samarbete med transport Sigfrid och miljöenheten.	Framtagna grönstrukturplaner.	Miljöenheten
	Inomhusmiljön på våra sjukhus och vårdcentraler ska vara attraktiv och hälsofrämjande.	Framtagande av riktlinjer för fysisk vårdmiljö.	Fastigheter i samarbete med hälso- och sjukvården.	Framtagna riktlinjer för fysisk vårdmiljö.	Fastigheter

Övergripande mål	Delmål	Insatser 2020	Ansvarig för insatsen	Mätetal	Ansvarig för uppföljning
Vårt arbetssätt och vår organisation ska vara jämlik och jämställd	Barnrättsbaserade beslutsunderlag ska från och med 2019 användas vid alla beslut om styrande dokument som berör barn under 18 år.	Utbilda förtroendevalda, chefer och handläggare i barnrättsbaserad analys. Informationsmaterial om arbetsmetod.	Människorätts- och barnrättsstrateg och samtliga verksamhetschefer.	Andel barnrättsbaserade beslutsunderlag vid beslut om styrande dokument och verksamhetsförändringar som påverkar barn.	Kansliavdelningen
	År 2020 ska samtliga medarbetare ha genomgått utbildningen om diskrimineringsgrunderna.	Säkerställa att alla medarbetare har genomgått utbildningen.	Samtliga enhetschefer.	Antal medarbetare som genomgått diskrimineringsutbildningen.	FoUU Utbildning och lärande
	År 2023 ska samtliga medarbetare ha genomfört aktiviteter inom värdegrundsarbetet.	Säkerställa att medarbetare genomför värdegrundsarbete.	Samtliga enhetschefer.	Antal medarbetare som genomgått aktiviteter inom värdegrundsarbetet.	Kommunikationsavdelningen
	År 2023 ska andelen heltidsarbetande vara minst 72 procent vilket ska ge en förväntad effekt av en kontinuerligt ökande sysselsättningsgrad.	Förstudie inom projektet *schema/bemanning och heltid.*	Sjukhuschef i samarbete med HR-avdelningen.	Andel medarbetare som har heltidstjänster.	HR-avdelningen
	År 2023 ska sociala konsekvensanalyser ingå som centrala delar vid planering, genomförande och uppföljning av transport- och infrastrukturplanering i Region Kronoberg.	Sociala konsekvensanalyser vid revidering av Trafikförsörjningsprogrammet.	Hållbar tillväxt	Antal genomförda sociala konsekvensanalyser som underlag i beslut gällande transportplanering.	Regionala kollektivtrafikmyndigheten och trafikavdelningen

Övergripande mål	Delmål	Insatser 2020	Ansvariga	Mätetal	Ansvarig för uppföljning
Vårt arbetssätt och vår organisation ska vara jämlik och jämställd.	Vi ska arbeta för ökad mångfald på våra arbetsplatser.	Säkerställa neutrala och icke-diskriminerande rekryteringsprocesser enligt DOs *Aktiva åtgärder i fyra steg*. Anställa fler personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden och anpassa arbetsplatserna för personer med funktionsvariationer.	HR-avdelningen	Genomförda åtgärder	HR-avdelningen
Region Kronoberg ska vara en hälsofrämjande arbetsplats	År 2023 ska sjukfrånvaron vara max 5 procent.	Utveckla hälsofrämjande arbetsplatser genom att öka kunskap och förståelse via introduktion, utbildning och arbetsmiljöteam. Förbättra metoderna inom SAM[1]	HR-avdelningen	Procentuell lång- och korttidsfrånvaro.	HR-avdelningen
	År 2023 ska hållbart medarbetarengagemangsindex (HME) vara minst 79.	Implementering av medarbetaridén. Säkerställa process kring chefsrekryteringar och utveckla chefer utifrån regionens ledaridé. Projekt kring chefers organisatoriska förutsättningar. Riktat stöd till arbetsplatser utifrån resultat i medarbetarenkäten.	HR-avdelningen	Hållbart medarbetarengagemangsindex.	HR-avdelningen
	År 2023 ska kostnader för hyrpersonal i förhållande till kostnaden för egen personal inom hälso- och sjukvården ha minskat till 2 procent.	Arbete inom *Hyroberoende vård i Region Kronoberg*.	HR-avdelningen	Kostnader för hyrpersonal i förhållande till kostnad för egen personal inom hälso- och sjukvården.	HR-avdelningen
Vi ska integrera hållbarhetsarbetet i strategiska processer	Politiska beslut avseende styrande dokument och strategiska beslutsprocesser ska vara hållbarhetssäkrade.	Testa hållbarhetssäkringsverktyget som är framtaget av regional utveckling på annan verksamhet inom organisationen.	Miljöenheten	Kvalitativ beskrivning av insatser.	Miljöenheten

[1] Systematiskt arbetsmiljöarbete

Övergripande mål	Delmål	Insatser 2020	Ansvarig för insatsen	Mätetal	Ansvarig för uppföljning
Vi ska integrera hållbarhetsarbetet i strategiska processer	År 2020 ska livscykelanalys användas i relevanta upphandlingar och investeringsbegäran.	Identifiera vilka upphandlingar och investeringsbegäran som berörs samt behov av verktyg och utbildningsinsatser. Översyn av rutin för investeringsbegäran.	Investeringsfunktionen och miljöenheten i samarbete med upphandling och fastigheter.	Andel beslutade investeringsbegäran och upphandlingar där livscykelsanalys eller livscykelkostnad har beräknats.	Investeringsrådet och upphandlingsenheten.
	År 2023 ska samtliga medarbetare ha genomfört Region Kronobergs webbaserade hållbarhetsutbildning.	Framtagande av webbaserad hållbarhetsutbildning hösten 2019 – våren 2020.	Miljöenheten	Antal och andel medarbetare som genomgått hållbarhetsutbildning.	FoUU Utbildning och lärande
		Medarbetare genomför webbaserad hållbarhetsutbildning.	Samtliga enhetschefer		
Klimatpåverkan från våra transporter ska minska och transportsystemet ska vara resurseffektivt	År 2023 ska koldioxidutsläppen ha minskat från arbetspendling med 25 procent jämfört med 2018.	Aktiviteter genomförs genom projektet *Res grönt i gröna Kronoberg*.	Hållbar tillväxt	Koldioxidutsläpp från arbetspendling.	Miljöenheten
	År 2023 ska koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor med bil och interna godstransporter minska med 25 procent jämfört med år 2017.	Effektivisera tjänsteresor med bil samt effektivisera bilpoolen.	Kundservice och Logistik och samtliga enhetschefer	Koldioxidutsläpp från våra tjänsteresor med bil och interna godstransporter.	Miljöenheten
		Effektivisera interna godstransporter.	Kundservice och logistik		
		Skapa förutsättningar för att öka andelen resfria möten.	IT-avdelningen i samarbete med Miljöenheten		
	Våra flygresor ska fortsatt klimatkompenseras internt.	Översyn av klimatkompensationssystem.	Miljöenheten	Beskrivning av hur klimatkompensationsmedel har använts.	Miljöenheten
	År 2023 används 100 procent förnybara bränslen i våra ägda och leasade fordon.	Informationsinsatser och beteendepåverkande aktiviteter för att främja tankning av förnybart drivmedel.	Kundservice och logistik med stöd av miljöenheten och kommunikation.	Andel förnybara bränslen	Miljöenheten
		Säkerställa att medarbetare tankar rätt drivmedel.	Enhetschefer i avdelningar/enheter med verksamhetsbilar.	Andel förnybara bränslen	Enhetschefer med verksamhetsbilar.

Övergripande mål	Delmål	Insatser 2020	Ansvarig för insatsen	Mätetal	Ansvarig för uppföljning
Vi ska minska vår klimatpåverkan från våra fastigheter och anpassa vår verksamhet till ett förändrat klimat.	År 2019 har vi identifierat vilka risker och konsekvenser ett förändrat klimat får för verksamheten.	Ta fram en klimatanpassningsplan med åtgärder kopplade till riskanalysen.	Säkerhetsenheten	Risker och konsekvensanalys för ett förändrat klimat är framtaget.	Säkerhetsenheten
	År 2020 ska klimatpåverkan från medicinska gaser ha minskat med 80 procent jämfört med år 2018.	Installation av lustgasdestruktionsanläggning till förlossningen på Centrallasarettet i Växjö.	Fastigheter	Kg koldioxidekvivalenter/ invånare från medicinska gaser.	Fastigheter
	Förbrukningen av värme och el ska minska med 1 procent per år under programperioden.	Energieffektiviseringsåtgärder	Fastigheter	Energiförbrukning kWh/m2.	Fastigheter
	Andelen egenproducerad energi av den totala energiförbrukningen ska öka jämfört med år 2018.	Installera 190 kW installerad effekt solceller. Integrera prövning av solceller i befintliga rutiner.	Fastigheter	Andel egenproducerad energi av den totala energiförbrukningen. Installerad effekt (kW).	Fastigheter
	Vi ska minska klimatpåverkan från byggnation genom hållbara materialval och byggprocesser. Trä ska prioriteras som byggmaterial när så är lämpligt.	Utreda möjligheten att bygga avancerade byggnader i trä.	Hållbar tillväxt	Kvalitativ beskrivning av arbetet.	Hållbar tillväxt
		Implementera verktyg för klimatdeklarationer i befintliga rutiner.	Fastigheter	Kvalitativ beskrivning av arbetet.	Fastigheter
Vi ska stärka den sociala hållbarheten och minska hälso- och miljöpåverkan genom våra upphandlingar.	Under programperioden ska vi ställa hållbarhetskrav i upphandlingar och främja innovationsupphandlingar i syfte att bidra till en hållbar utveckling.	Revidering av riktlinjer för miljöanpassad upphandling.	Miljöenheten i samarbete med upphandlingsenheten.	Antal upphandlingar där hållbarhetskrav ställs.	Upphandlingsavdelningen

Övergripande mål	Delmål	Insatser 2020	Ansvarig för insatsen	Mätetal	Ansvarig för uppföljning
Vi ska stärka den sociala hållbarheten och minska hälso- och miljöpåverkan genom våra upphandlingar.	Antalet engångsartiklar som bytts ut mot flergångsalternativ eller ersatts av artiklar av förnyelsebart eller återvunnet material ska öka under programperioden.	Framtagandet av prioriteringslista.	Miljöenheten i samarbete med upphandling, vårdhygien, tandvård samt hälso- och sjukvården.	Antal utbytta artiklar från engångs- till flergångs eller förnybart material.	Miljöenheten i samarbete med upphandlingsenheten, vårdhygien och hälso- och sjukvården.
		Pilotprojekt på vårdavdelning.	Miljöenheten och onkologen.		
	Under programperioden ska vi arbeta med sociala innovationer och sociala klausuler i upphandling.	Stärka kompetensen om sociala innovationer och arbeta vidare med *Verklighetslabbet* som en arena för användardriven välfärdsinnovation.	Folkhälsa och social utveckling.	Beskrivning av arbetet med sociala innovationer.	Sociala innovationer: folkhälsa och social utveckling.
		Utreda möjligheter att ställa sociala klausuler i upphandlingar.	Upphandling i samverkan med hållbar tillväxt och fastigheter.	Antal entreprenad- och tjänsteupphandlingar med sociala klausuler.	Upphandlingsavdelningen och fastigheter.
Våra livsmedel ska vara hållbara och hälsosamma	År 2021 ska hälso- och sjukvårdens systematiska arbete med personcentrerad vård även innefatta en plan för ett strukturerat och systematiskt arbete med personcentrerade måltider på våra sjukhus.	Utse en projektledare som ska utreda och förbereda för ett genomförande av konceptet personcentrerade måltider i hela hälso- och sjukvården inom utvecklingsområdet ”kvalitet i vårdmötet”.	Hälso- och sjukvårdsdirektör i samverkan med servicedirektör.	En plan för personcentrerade måltider är framtagen.	Hälso- och sjukvårdsdirektör.
	År 2023 ska andelen ekologiska livsmedel vara 70 %.	Menyplanering och nytt livsmedelsavtal.	Kost och restauranger	Andel ekologiska livsmedel.	Kost och restauranger
	Fram till år 2023 ska Region Kronoberg sträva efter att 100 % av inköpt kött, mjölk och ägg vara producerad i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning.	Livsmedelsavtal och inköp.	Kost och restauranger	Andel inköpt kött, mjölk och ägg vara producerad i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning.	Kost och restauranger

Övergripande mål	Delmål	Insatser 2020	Ansvarig för insatsen	Mätetal	Ansvarig för uppföljning
Våra livsmedel ska vara hållbara och hälsosamma	År 2023 ska 100 % av livsmedelsgrupperna kaffe, te, kakao och bananer vara ekologiska och producerade med sociala och etiska krav.	Livsmedelsavtal och inköp.	Kost och restauranger	Andel av livsmedelsgrupperna kaffe, te, kakao och bananer vara ekologiska och producerade med sociala och etiska krav.	Kost och restauranger
	Vi ska verka för ökat inköp av närproducerade livsmedel.	Utreda möjligheter att upphandla lokalt vildsvinskött.	Kost- och restauranger	Antal upphandlingar med närproducerade livsmedel.	Kost och restauranger
	Övriga insatser som bidrar till det övergripande målet.	Klimatmärkning av menyer i restaurangerna.	Kost- och restauranger		Kost- och restauranger
Vi ska vara resurseffektiva, avfallsmängden ska minska och återvinningen ska öka	År 2023 ska andelen avfall som går till materialåtervinning vara minst 40 %.	Översyn av fraktioner som kan gå till återvinning samt undersöka förutsättningar för förbättrad sortering på avdelningarna.	Miljöenheten i samarbete med kundservice och logistik.	Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%).	Miljöenheten
	År 2023 ska förbrukningen av papper och toners ha minskat med 40 % jämfört med år 2018.			Årligt inköp av utskriftspapper och toners.	Upphandlingsenheten
	År 2023 ska matsvinnet minska med 75 % från produktionskök och restauranger jämfört med år 2018.	Menyplanering och cirkulär hantering.	Kost och restaurang	Procentuell minskning av matsvinnet jämfört med år 2018.	Kost- och restauranger
Våra finanser ska vara socialt hållbara och bidra till minskat fossilberoende	Den relativa klimatbelastningen från Region Kronobergs aktieinnehav ska minska jämfört med år 2017 och klimatbelastningen i våra innehav ska vara lägre än för jämförbara index.		Finanschef	Ton koldioxidekvivalenter per miljon investerad krona hos de aktiebolag som finns i pensionsportföljen.	Finanschef i samarbete med miljöenheten.

REGION KRONOBERG

§ 227 Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020 (17RK1047)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Fastställa 2020 års plan för genomförande och uppföljning av Region Kronobergs hållbarhetsprogram 2019-2023 samt

2. Åtgärder med ekonomiska konsekvenser ska beslutas i särskild ordning om dessa inte redan är budgeterade för i regionstyrelsens respektive nämnds årliga driftbudget.

Sammanfattning

Regionfullmäktige fastställde § 96/19 Hållbarhetsprogram för Region Kronoberg 2019-2023 och gav regionstyrelsen i uppdrag att fastställa en årlig plan för genomförande och uppföljning av hållbarhetsprogrammet.

Folkhälsoberedningen § 35/19 har berett förslag till Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnar följande förslag till beslut till regionstyrelsen:

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Fastställa 2020 års plan för genomförande och uppföljning av Region Kronobergs hållbarhetsprogram 2019-2023 samt

2. Åtgärder med ekonomiska konsekvenser ska beslutas i särskild ordning om dessa inte redan är budgeterade för i regionstyrelsens respektive nämnds årliga driftbudget.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020
- Förslag till genomförandeplan av Hållbarhetsprogrammet för år 2020

Paragrafen är justerad

Hyra av tillfälliga lokaler för barnhabiliteringens verksamhet

14

19RGK201

Förslag till beslut
Diarienr: 19RGK201
Handläggare: Rickard Svensson, Fastighetsavdelningen
Datum: 2019-09-11

REGION KRONOBERG

Regionstyrelsen

Hyra av tillfälliga lokaler för barnhabiliteringens verksamhet

Ordförandes förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Hyra fastigheten Solvändan som tillfällig placering för barnhabiliteringens verksamhet.
2. 2,8 miljoner kronor anslås årligen från det regiongemensamma anslaget 2020-2023.

Sammanfattning

Med anledning av arbetsmiljön i barnhabiliteringens befintliga lokaler har fastighetschefen berett förslag på alternativa lösningar. En kortsiktig lösning kan vara att hyra Solvändans lokaler under en treårsperiod med start hösten 2019 alternativt våren 2020 för en årshyra om cirka 2,8 miljoner kronor.

För en mer långsiktig lösning krävs ett ställningstagande avseende om- eller nybyggnation.

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutade § 214/19 att föreslå regionstyrelsen hyra Solvändans lokaler för barnhabiliteringens verksamhet under 2020-2023.

Vidare gav regionstyrelsens arbetsutskott fastighetschefen i uppdrag att bereda förslag till en långsiktig placering för barnhabiliteringens verksamhet med inriktning mot nybyggnation av lokaler för senare ställningstagande i samband med budget.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

REGION KRONOBERG

§ 214 Diskussion investeringsobjekt (19RGK201)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutar att:

1. Ge fastighetschefen i uppdrag att bereda förslag till en långsiktig placering för barnhabilteringens verksamhet med inriktning mot nybyggnation av lokaler.

2. Föreslå regionstyrelsen hyra fastigheten Solvändan som tillfällig placering för barnhabiliteringens verksamhet under 2020-2023.

Sammanfattning

Med anledning av arbetsmiljön i barnhabiliteringens befintliga lokaler har fastighetschefen berett förslag på alternativa lösningar. En kortsiktig lösning kan vara att hyra Solvändans lokaler under 2020-2023.

För en mer långsiktig lösning krävs ett ställningstagande avseende om- eller nybyggnation.

I den efterföljande diskussionen förordar regionstyrelsens arbetsutskott att regionstyrelsen beslutar hyra Solvändans lokaler för barnhabiliteringens verksamhet under 2023.

Vidare ger regionstyrelsens arbetsutskott fastighetschefen i uppdrag att bereda förslag till en långsiktig placering för barnhabiliteringens verksamhet med inriktning mot nybyggnation av lokaler för senare ställningstagande i samband med budget.

Vidare diskuteras vårdcentralen Teleborg samt pågående ombyggnation av Ljungby lasarett.

Paragrafen är justerad

Åtgärder för en långsiktigt hållbar utveckling – extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020

15

19RGK1444

Förslag till beslut
Diarienr: 19RGK1444
Handläggare: Ulrika Gustafsson, Kansliavdelningen
Datum: 2019-09-06

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige

Åtgärder för en långsiktigt hållbar utveckling – extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020

Ordförandes förslag till beslut

Regionfullmäktige godkänner plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regionala utvecklingsnämnden och kulturnämnden att genomföra extra åtgärder 2019, samt åtgärdsplan 2020.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslöt den 4 april § 48/19 att godkänna åtgärder motsvarade 89 mnkr för ekonomi i balans 2019.

För första kvartalet 2019 redovisade Region Kronoberg ett negativt balanskravsresultat på -3 mnkr. Helårsprognosen per mars pekade på ett nollresultat för 2019, vilket är 84 mnkr sämre än budget. Helårsprognosen var exklusive antaganden om tillkommande del av statsbidrag som inte tagits upp tidigare.

Regionfullmäktige beslöt den 29 maj § 74/19 i samband med behandling av delårsrapport mars, att notera att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte kommer att nå de av regionfullmäktige fastställda målen och resultaten per 31 mars 2019. Regionstyrelsens ordförande fick därför uppdraget att till regionfullmäktige i september återkomma med en åtgärdsplan för det förväntade underskottet i regionens budget 2019.

Vid regionstyrelsens sammanträde den 27 augusti 2019 redovisades en försämring av hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska resultat och uppgår per juli till – 138 mnkr. Region Kronoberg balanskravsresultat per juli var – 12 mnkr, vilket är 57 mnkr sämre än budget.

Med anledning av den ekonomiska utvecklingen föreslås regionfullmäktige godkänna plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden att genomföra åtgärdsplanerna.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Beslutsunderlag: Åtgärder för en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling – extra åtgärder 2019, samt åtgärdsplan för 2020.

Beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK1444
Handläggare: Jens Karlsson, Ekonomienheten
Datum: 2019-08-29

REGION KRONOBERG

Åtgärder för en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling – extra åtgärder 2019, samt åtgärdsplan 2020

Ärende

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslöt den 4 april § 48/19 att godkänna åtgärder motsvarade 89 mnkr för ekonomi i balans 2019.

För första kvartalet 2019 redovisade Region Kronoberg ett negativt balanskravsresultat på -3 mnkr. Helårsprognosen per mars pekade på ett nollresultat för 2019, vilket är 84 mnkr sämre än budget. Helårsprognosen var exklusive antaganden om tillkommande del av statsbidrag som inte tagits upp tidigare.

Regionfullmäktige beslöt den 29 maj § 74/19 i samband med behandling av delårsrapport mars, att notera att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte kommer att nå de av regionfullmäktige fastställda målen och resultaten per 31 mars 2019. Regionstyrelsens ordförande fick därför uppdraget uppdraget att till regionfullmäktige i september återkomma med en åtgärdsplan för det förväntade underskottet i regionens budget 2019.

Vid regionstyrelsens sammanträde den 27 augusti 2019 redovisades en försämring av hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska resultat och uppgår per juli till – 138 mnkr. Region Kronoberg balanskravsresultat per juli var – 12 mnkr, vilket är 57 mnkr sämre än budget.

Med anledning av den ekonomiska utvecklingen föreslås regionfullmäktige besluta att godkänna plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden.att genonomföra åtgärdsplanerna.

Genomförande

För att nå en långsiktigt hållbar utveckling, krävs både kort- och långsiktiga åtgärder. Verksamheterna inom hälso- och sjukvården genomför olika åtgärder i enlighet med av nämnden fastställd åtgärdsplan för att minska kostnadsutvecklingen. I det korta perspektivet får åtgärderna dock inte tillräcklig effekt under 2019 och 2020, och det krävs därför extra åtgärder.

Med anledning av regionfullmäktiges uppdrag har regiondirektören berett förslag till extra åtgärder på kort sikt. Utvecklingsarbete pågår för en hållbar ekonomisk utveckling längre sikt.

Under 2019 och 2020 krävs ännu tydligare styrning och stram hushållning av tillgängliga resurser. Region Kronoberg ska prioritera åtgärder som antingen frigör tid eller sänker kostnader. Nedan redogörs för förslag till extra åtgärder som regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden och regional utvecklingsnämnd att genomföra. Regionstyrelsen ska genom sin uppsiktsplikt följa upp vid varje sammanträde att nämnderna genomför uppdraget enligt regionfullmäktiges beslut.

REGION KRONOBERG

Nedan beskrivna ekonomiska effekter utgår från preliminär prognos per augusti över kostnader för 2019 och 2020. Effekten bedöms alltså utifrån detta kostnadsläge.

Plan för extra åtgärder under 2019
För att bromsa kostnadsutvecklingen, föreslås nedan extra åtgärder under 2019.

Förslag på åtgärd	**Besparing**	**Ansvarig nämnd**
Anställningsprövning av vakanta administrativa tjänster (beslut av regiondirektör)	1 mnkr	Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden.
Inköpsstopp för förbrukningsinventarier och material (gäller ej medicinskt material, eller till patientändamål)	2 mnkr	Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden.
Särskild prövning av konsultkostnader (beslut av förvaltnings-direktör och VO-chef)	1 mnkr	Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden.
Genomförande av plan för utfasning av hyrpersonal	5 mnkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Minskad medicinsk service (provtagning och undersökningar), team för att bedöma ej nödvändiga provtagningar	4 mnkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Flytt av LRV-patienter från rättspsyk till psykiatri (andra patienter till rättspsyk)	4,6 mnkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Minskad kostnad för vårdgaranti (bl a operationsprocessen)	2,7 mnkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Summa:	**20 mnkr**	

REGION KRONOBERG

Extra åtgärder under 2020

Förslag på åtgärd	Besparing	Ansvarig nämnd
Anställningsprövning av vakanta administrativa tjänster (beslut av regiondirektö)	5 mnkr	Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden.
Inköpsbegränsning för förbrukningsinventarier och material (gäller ej medicinskt material, eller för patientändamål)	8 mnkr	Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden.
Särskild prövning av konsultkostnader (beslut förvaltningsdirektör och VO-chef)	2 mnkr	Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden.
Genomförande av plan för utfasning av hyrpersonal	20 mnkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Minskad medicinsk service (provtagning och undersökningar), team för att bedöma ej nödvändiga provtagningar	10 mnkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Flytt av LRV-patienter från rättspsyk till psykiatri (andra patienter till rättspsyk)	11 mnkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Minskad kostnad för vårdgaranti (bl a operationsprocessen)	10 mnkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Minskade kostnader för förtroendemannaorganisation	0,7 mnkr	Regionstyrelsen

REGION KRONOBERG

Summa:	**66 mnkr**	

Ekonomiska effekter/konsekvenser av förslaget

De ekonomiska effekterna av förslaget på extra åtgärder väntas ge 20 mnkr i förbättrat resultat 2019, och tillsammans med tillkomande statsbidrag på 60 mnkr, är en preliminär bedömning att det ekonomiska resultatet för Region Kronoberg blir + 30 mnkr. Regionfullmäktiges budgetmål på + 84 mnkr förväntas därmed inte uppnås.

Resultat per nämnd	Prognos mars	Utfall juli	Prel prognos aug	Nettoeffekt tillk. statsbidrag	Extra åtgärder	Prognos aug inkl åtgärder
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-100	-138	-198	60	18	-120
Trafiknämnd	0	4	0			0
Regional utvecklingsnämnd	0	5	2			2
Kulturnämnd	0	0	0			0
Styrelsen för Grimslövs folkhögskola	0	0	0			0
Vårdval och tandvårdsstöd	-2	3	1			1
Regionstyrelsen	75	80	80		2	82
Verksamhetens nettokostnad	**-27**	**-47**	**-115**	**60**	**20**	**-35**
Skatteintäkter	-19	-11	-2			-2
Statsbidrag	-34	-18	-34			-34
Verksamhetens resultat	**-79**	**-76**	**-151**			**-71**
Finansnetto	-5	126	17			17
Redovisat resultat	**-84**	**50**	**-134**			**-54**
Orealiserad vinst/förlust värdepapper		-115				0
Övriga balanskravsjusteringar		8				0
Budgetavvikelse	**-84**	**-57**	**-134**			**-54**
Budget	84	45	84			84
Balanskravsresultat	**0**	**-12**	**-50**			**30**

Prognos regionstyrelsen		**Kommentar**
Sjukskrivningsmiljarden och rehabgarantin	26	Ramfinansiering 2019, då bidraget skulle upphöra
Professionsmiljarden	19	Ramfinansiering 2019, då bidraget skulle upphöra
Karriärtrappan	15	Anslaget flyttat från HSN till RS enligt RF budgetbeslut 201
Div överskott anslag regiongemensamt och regionstab	15	
FoUU	5	
Summa:	**80**	

Ytterligare åtgärder krävs 2020 och kommande år för att klara regionfullmäktiges ekonomiska mål. Utöver ovan beskrivna åtgärder, utreds ytterligare effektiviseringsåtgärder inom områdena:

- Material, tjänster och läkemedel
- Vård (produktion)
- Chef, medarbetare
- Administration
- Digitalisering
- Avgifter

Beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK1444
Handläggare: Jens Karlsson, Ekonomienheten
Datum: 2019-08-29

REGION KRONOBERG

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar att

1. Godkänna plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden att genonomföra extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020.

REGION KRONOBERG

§ 74 Region Kronobergs delårsrapport mars 2019 (19RGK49)

Beslut

Regionfullmäktige beslutar att:

1. Godkänna delårsrapport mars 2019 för Region Kronoberg.

2. Notera att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte kommer att nå de av regionfullmäktige fastställda målen och resultaten per 31 mars 2019.

3. Uppdra till regionstyrelsens ordförande att till regionfullmäktige i september återkomma med en åtgärdsplan för det förväntade underskottet i regionens budget 2019.

Sammanfattning

Region Kronoberg ska enligt plan upprätta delårsbokslut per den 31 mars samt den 31augusti varje år. Delårsbokslutet presenteras i en delårsrapport uppdelad i fyraperspektiv(se sammanfattning nedan). I delårsrapporten redovisas även status på de av Regionfullmäktige beslutade uppdrag till nämnder och verksamheter.

För första kvartalet 2019 redovisar regionen ett negativt balanskravsresultat på -3 mnkr. Helårsprognosen pekar på ett nollresultat för 2019 vilket är 84 mnkr sämre än budget. Helårsprognosen är exklusive antaganden om tillkommande statsbidrag.

Under årets första kvartal har sjukfrånvaron (i procent av ordinarie arbetstid) minskat jämfört med föregående period och år, från 6,5 procent till 5,7 procent. Minskningen gäller både kvinnornas och männens sjukfrånvaro.

Tillgängligheten i hälso-och sjukvården har förbättrats något jämfört med samma period föregående år. Det ska vara lätt att komma i kontakt med vården, för bedömning och om behov finns, tid till besök. Region Kronoberg arbetar ständigt med att förbättra tillgängligheten till hälso- och sjukvården. Möjligheterna att komma i kontakt med hälso- och sjukvården via E-tjänster förbättras ständigt.

I nuläget är användandet av hyrpersonal på en betydligt högre nivå än vad Hälso- och sjukvården planerat och önskar. Användandet av hyrpersonal har ökat avseende både läkare och sjuksköterskor i jämförelse med föregående period och år och det är fortsatt svårt att rekrytera vissa läkarspecialiteter, allmänsjuksköterskor och specialistsjuksköterskor efter verksamhetens behov.

Inom kollektivtrafiken har starten på 2019 varit god, och utfallet för NKI för buss/tåg enligt kollektivtrafikbarometern ligger i nivå med målet och över motsvarande period föregående år. Det långsiktiga kvalitetsarbetet med interna och externa utbildningsinsatser börjar ge resultat.

Vård- och omsorgscollege Kronoberg har under januari genomfört upplevelseverkstäder på KTC i Växjö och Ljungby för länets åttondeklassare. 2 400 elever tillsammans med sina ca 150 lärare och studie- och yrkesvägledare fick testa vård och omsorgsuppgifter. Utvärderingen visar att de var mycket nöjda och cirka 20 procent av de som svarat kommer att söka utbildning och arbete i branschen

Förslag till beslut

Regionstyrelsen har lämnat följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

1. Regionfullmäktige godkänner delårsrapport mars 2019 för Region Kronoberg.

2. Regionfullmäktige noterar att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte kommer att nå de av regionfullmäktige fastställda målen och resultaten per 31 mars 2019.

3. Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsens ordförande att till regionfullmäktige i september återkomma med en åtgärdsplan för det förväntade underskottet i regionens budget 2019.

Yrkanden

Mikael Johansson (M), Henrietta Serrate (S), Gunnar Nordmark (L) och Roland Gustbée (M) föreslår att regionfullmäktige ska bifalla regionstyrelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- §98 RS Region Kronobergs delårsrapport mars 2019
- §129 RSAU Region Kronobergs delårsrapport mars 2019
- Förslag till beslut - Delårsrapport mars 2019
- Delårsrapport mars 2019 Region Kronoberg

Paragrafen är justerad

REGION KRONOBERG

§ 228 Åtgärder för en långsiktigt hållbar utveckling – extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020 (19RGK1444)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regionala utvecklingsnämnden och kulturnämnden att genomföra extra åtgärder 2019, samt åtgärdsplan 2020.

Henrietta Serrate (S), Robert Olesen (S) och Magnus Carlberg (S) deltar ej i beslutet.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslöt den 4 april § 48/19 att godkänna åtgärder motsvarade 89 mnkr för ekonomi i balans 2019.

För första kvartalet 2019 redovisade Region Kronoberg ett negativt balanskravsresultat på -3 mnkr. Helårsprognosen per mars pekade på ett nollresultat för 2019, vilket är 84 mnkr sämre än budget. Helårsprognosen var exklusive antaganden om tillkommande del av statsbidrag som inte tagits upp tidigare.

Regionfullmäktige beslöt den 29 maj § 74/19 i samband med behandling av delårsrapport mars, att notera att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte kommer att nå de av regionfullmäktige fastställda målen och resultaten per 31 mars 2019. Regionstyrelsens ordförande fick därför uppdraget att till regionfullmäktige i september återkomma med en åtgärdsplan för det förväntade underskottet i regionens budget 2019.

Vid regionstyrelsens sammanträde den 27 augusti 2019 redovisades en försämring av hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska resultat och uppgår per juli till – 138 mnkr. Region Kronoberg balanskravsresultat per juli var – 12 mnkr, vilket är 57 mnkr sämre än budget.

Med anledning av den ekonomiska utvecklingen föreslås regionfullmäktige godkänna plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regional utvecklingsnämnd och kulturnämnden att genomföra åtgärdsplanerna.

REGION KRONOBERG

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner plan för extra åtgärder 2019 och åtgärdsplan 2020, samt uppdra åt regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, regionala utvecklingsnämnden och kulturnämnden att genomföra extra åtgärder 2019, samt åtgärdsplan 2020.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Åtgärder för en långsiktig hållbar utveckling 2019 och 2020
- Åtgärder för en hållbar långsiktig ekonomisk utveckling
- § 74 RF Region Kronobergs delårsrapport mars 2019

Paragrafen är justerad

Redovisning av partistöd 2018

16

17RK1597

Missiv beslutsunderlag
Diarienr: 17RK1597
Handläggare: Elin Lindskog,
Datum: 2019-08-14

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige

Redovisning av partistöd 2018

Ordförandes förslag till beslut
Regionfullmäktige godkänner inkomna redovisningar av partistöd 2018.

Sammanfattning
Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap 29 § andra stycket kommunallagen (KL). Partistödet består dels av ett grundstöd, som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per mandat och år. Mottagare av partistöd ska senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats, lämna en skriftlig redovisning till regionfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i KL 4 kap 29 § första stycket.

Redovisningen ska innehålla partistödets omfattning, sparat partistöd från föregående år, hur stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin, om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen och vilka motprestationer som i så fall har erhållits. Vidare ska redovisningen innehålla verksamhetsberättelse och resultaträkning för aktuellt räkenskapsår samt granskningsintyg från granskare som partiet har utsett.

Regionfullmäktige beslutar årligen om utbetalning av partistöd. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till regionfullmäktige inom föreskriven tid utbetalas inget partistöd för nästkommande år.

Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderata samlingspartiet, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har inkommit med redovisningar av partistöd 2018. Redovisningarna har inkommit i föreskriven tid och uppfyller formkraven.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Ulrika J Gustafsson
Kanslidirektör

REGION KRONOBERG

Bilaga:
- Centerpartiet - Redovisning av partistöd 2018
- Kristdemokraterna - Redovisning av partistöd 2018
- Liberalerna - Redovisning av partistöd 2018
- Moderaterna - Redovisning av erhållet partistöd 2018
- Socialdemokraterna - Redovisning av erhållet partistöd 2018
- Sverigedemokraterna - Redovisning av regionalt partistöd 2018
- Vänsterpartiet - Redovisning av partistöd 2018

17RK 1597-18

Redovisning av erhållet partistöd med granskningsrapport och intyg
Inlämnas till regionfullmäktige senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats

Datum: 2019-02-15

REGION KRONOBERG

Redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg

Parti Vänsterpartiet	Organisationsnummer 829500-9982
Adress Vattentorget 1	Postnummer och ort 352 34 Växjö
Telefon	Bankkonto eller bankgiro/postgiro 5266-3879
Redovisningen avser år 2018	Erhållet partistöd: 546 000 kr
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) 221 355 kr	Bifogade handlingar: Verksamhetsberättelse ☐ Resultaträkning ☐

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Nedanstående sammanställning redovisar vad partistödet huvudsakligen finansierat:

Löner 217 000 kr
Sociala avgifter och pension 93 000 kr
Övriga personalkostnader 3 000 kr
Interna möten och konferenser 7 000 kr
Informationsmaterial och reklam 10 000 kr
Hyra expeditionen 121 000 kr
Kopiering och tryck 20 000 kr
Telefon och internet 10 000 kr
Porto 30 000 kr
Valkostnader 250 000 kr
Organisationsavgifter 6 000 kr

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen – beskriv vilka motprestationer har erhållits:
Av totala organisationsavgifter 8 924 kr har 6 500 kr gått till Vänsterpartiet centralt varifrån distriktet får stöd med valmaterial, medlemsregister, studiematerial m.m.

Datum Växjö 2019-06-24	Datum
Ordförande	Kassor
Namnförtydligande Staffan Sandström	Namnförtydligande

Granskningsrapport och intyg*

Granskningsrapport
Jag har granskat redovisningen ovan och intygar att den ger en rättvisande bild av hur partistödet använts 2018.

Datum 2019-06-24
Granskning genomförd av
Namnförtydligande Micke Östlund

*Granskning om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts görs av en av partiet utsedd granskare

Vänsterpartiet Kronoberg

Region Kronoberg

Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018, med granskningsrapport

Parti: Vänsterpartiet
Adress: Vattentorget 1
Bankgiro: 5266-3879
Sparat partistöd från 2017: 221 355 kr

Organisationsnummer: 829500-9982
Postnummer och ort: 352 34 Växjö
Erhållet partistöd 2018: 546 000 kr

Bifogade handlingar: Verksamhetsberättelse och resultaträkning

Nedanstående sammanställning redovisar vad partistödet huvudsakligen finansierat:

Löner	217 000 kr
Sociala avgifter och pension	93 000 kr
Övriga personalkostnader	3 000 kr
Interna möten och konferenser	7 000 kr
Informationsmaterial och reklam	10 000 kr
Hyra expeditionen	121 000 kr
Kopiering och tryck	20 000 kr
Telefon och internet	10 000 kr
Porto	30 000 kr
Valkostnader	250 000 kr
Organisationsavgifter	6 000 kr

Av totala organisationsavgifter 8 924 kr har 6 500 kr gått till Vänsterpartiet centralt varifrån distriktet får stöd med valmaterial, medlemsregister, studiematerial m.m.

Växjö 2019-06-24

Staffan Sandström
ordförande

Granskningsrapport
Jag har granskat redovisningen ovan och intygar att den ger en rättvisande bild av hur partistödet använts 2018.

2019-06-24

Micke Östlund
Kassör V Växjö

Vänsterpartiet Kronoberg
829500-9982
Räkenskapsår 2018-01-01 - 2018-12-31
Period 2018-01-01 - 2018-12-31

Resultatrapport ÅRL

Utskrivet 2019-06-11 10:31
Senaste vernr A 273

		Period	Ackumulerat	Period fg år
INTÄKTER				
Verksamhetsintäkter				
3010	Medlemsavgifter	16 937,00	16 937,00	29 520,00
3020	Partistöd kommunalt	116 621,80	116 621,80	131 985,10
3021	Partistöd regionen	546 000,00	546 000,00	537 600,00
3040	Partiskatt	12 513,00	12 513,00	29 859,00
3060	Stödfonden/Valfonden	0,00	0,00	100,00
Summa verksamhetsintäkter		**692 071,80**	**692 071,80**	**729 064,10**
Försäljningsintäkter				
3610	Hyresintäkter	15 000,00	15 000,00	15 000,00
Summa försäljningsintäkter		**15 000,00**	**15 000,00**	**15 000,00**
Övriga intäkter				
3900	Diverse intäkter	59 873,50	59 873,50	103 684,00
Summa övriga intäkter		**59 873,50**	**59 873,50**	**103 684,00**
Summa intäkter		**766 945,30**	**766 945,30**	**847 748,10**
KOSTNADER				
Övriga externa kostnader				
5010	Löner	-310 400,00	-310 400,00	-210 925,00
5020	Sociala avgifter	-112 940,00	-112 940,00	-53 433,00
5025	Pensionskostnader	-19 352,00	-19 352,00	-6 684,00
5420	Personalkostnader	-3 766,00	-3 766,00	-4 744,00
5531	Resor personal	-1 591,70	-1 591,70	-2 002,00
6010	Kostnad medlemsavgift	-600,00	-600,00	0,00
6071	Representation	-299,00	-299,00	-4 175,00
6110	Utåtriktade möten	0,00	0,00	-5 449,00
6111	100-årsjubileum	0,00	0,00	-8 378,00
6120	Interna möten o konferenser	-12 394,00	-12 394,00	-31 048,00
6130	Externa konferenser	-87,00	-87,00	0,00
6170	Studier	-10 710,00	-10 710,00	-4 189,00
6200	Informationsmaterial	-11 620,50	-11 620,50	-4 164,00
6300	Reklam	-2 040,00	-2 040,00	-1 915,00
6310	Servering	-2 511,20	-2 511,20	-1 537,52
6510	Kontorsmaterial	-1 184,30	-1 184,30	-12 761,48
6531	Reskostnader	-8 971,40	-8 971,40	-8 302,50
6600	Reperation & underhåll	0,00	0,00	-717,00
6610	Hyra expeditionen	-121 000,00	-121 000,00	-143 000,00
6710	Kopiering	-23 566,50	-23 566,50	-30 859,00
6800	Telefon och internet	-12 338,00	-12 338,00	-12 206,00
6810	Datorer o nätverk	-6 635,00	-6 635,00	-18 100,00
6850	Porto	-31 962,75	-31 962,75	-21 323,35
Summa övriga externa kostnader		**-693 969,35**	**-693 969,35**	**-585 912,85**
Personalkostnader				
7000	Valkostnader	-502 361,72	-502 361,72	0,00
7010	Organisationsavgifter	-8 924,00	-8 924,00	-8 800,00
7210	Annonser	0,00	0,00	-1 972,00
7310	Företagsförsäkringar	-4 473,00	-4 473,00	-4 473,00
7510	Kongress	-48 610,00	-48 610,00	0,00

3

Vänsterpartiet Kronoberg
Verksamhetsberättelse för 2018

2018 var ett intensivt arbetsår med valrörelse, byte av ombudsperson och hög aktivitet med partiskola, val och distriktsårskonferens med utseende av listor, provval och många debatter. Nya medlemmar strömmade till. Valresultatet blev godkänt. Mer om allt detta nedan - om än i korthet.

Distriktsstyrelsens (DS) sammansättning
Vid distriktsårskonferensen (DÅK) 3 mars valdes följande:
Carin Högstedt, V Växjö, ordförande
Staffan Sandström, V Braås-Rottne
Eva-Britt Svensson, V Växjö
Janna Tisjö, V Alvesta
Gertrud, "Atti", Andersson, V Braås-Rottne
Robert Armblad, V Växjö
Jerker Nilsson, V Älmhult
Matthias Sjöberg, V Uppvidinge
Morgan Karlsson, V Ljungby
Ersättare
Amelie Asp, V Växjö
Mikaela Gross, V Uppvidinge
Elia Cariz, V Växjö
Örjan Mossberg, V Växjö
Per Åberg, V Ljungby
Christer Persson, V Markaryd
Börge Nielsen, V Alvesta
Predrag Jankovic, V Älmhult

På efterföljande konstituerande möte utsågs Staffan Sandström till vice ordförande och kassör. Till arbetsutskott (DSAU) valdes Carin Högstedt, Staffan Sandström, Eva-Britt Svensson och Matthias Sjöberg.

Under året har Morgan Karlsson lämnat sin plats i DS. Närvaron i DSAU har varit god, i DS har närvaron varit tillräcklig för beslut.

Ordförande Carin Högstedt meddelade under våren att hon ville lämna uppdraget och det skedde 31/12 då vice ordförande Staffan Sandström tog över rollen.

Ombudsperson har Daniel Liffner varit fram till 20/8, då han lämnade sin tjänst. Från januari till valet hade vi en kompletterande ombudsperson, Jonathan Hedberg-Wanér för valarbetet. Jonathan var en av sju sökande till tjänsten.

DSAU har haft c:a 11 protokollförda möten samt ett antal träffar under november-december med intervjuer och överläggningar inför anställning av ny ombudsperson och politisk sekreterare för regiongruppen. Av 14 sökande valde vi ut sju att intervjua. Under hösten anställdes Gertrud Atti Andersson för att sköta det löpande under tiden vi ännu inte hade någon ny anställd.
DS har haft nio protokollförda möten.

Särskilda händelser
* Vallistan till regionvalet föregicks av ett provval. 100 medlemmar deltog i valet. Eva-Britt Svensson fick absolut flest röster och blev första namn på listan.
* 9-11/2 var det kongress i Karlstad och distriktets av medlemmarna valda ombud var Robert Armblad, Maria Garmer, Mikaela Gross, Janna Tisjö. Inför kongressen hölls ett

kongressombudsmöte 31/1, ca 18 personer där.
* "Makten över vattnet", Södra m fl arrangörer, heldag om småskaliga vattenkraftens framtid, Staffan deltog för (V).
* Seniormässan 1/3, V Kronoberg deltog, Eva-Britt, Carin, Jerker, Jonathan, Staffan, Örjan där.
* DÅK och valkonferens i Alvesta med beslut om riksdags- och regionlistorna. Dåligt förberett av valberedningen och oroligt möte. Men beslut blev det och mycket publicitet.
* Grayson Lookner inspirerade i Bernie Sanders anda. Ca 20 lyssnade.
* 9/4 deltog Eva-Britt o Carin i temakväll om LSS (arrangör Liberalerna) och 11/4 var Carin på heldag om LSS på mässan Funka för livet.
* Valskola - centralt anbefallen heldag inför valrörelsen - hölls i Hovmantorp 21/4.
* 1 maj hade V Ljungby, V Alvesta, V Växjö och V Älmhult aktiviteter. I Växjö talade Malin Björk, V.s EU-parlamentariker och det blev ett mycket bra arrangemang, större än S-tåget.
* Under hösten har DS hållit två utbildningar speciellt för nya förtroendevalda, en gång i Alvesta, en gång i Växjö med ca 20-30 närvarande sammanlagt.
* 18/8 var det valupptakt med Jonas på länk och mycket publik.
* 5/9 bjöd V Växjö in till konsert på gamla teatern i Växjö med Mikael Wiehe. Ca 400 i publiken och mycket hög stämning. Folk från hela distriktet där och många andra.

Valrörelsen
Vi lyckades delta i nästan alla inbjudningar till debatter och samtal på alla nivåer. Ung Vänster gjorde en stor insats genom att ta skolpresentationer i hela länet. Det är svårt att räkna upp alla debatter, alla marknader och liknande som vi deltog i och besökte med tält och material. Det var aktiviteter så gott som dagligen. Efter viss vånda tog DS beslut om att göra hushållsutskick med valsedlar till alla hushåll; vånda på grund av ekonomi men också arbetsinsatsen som krävs för att stoppa i materialet i kuvert. Vi klarade det! V Växjö hyrde särskilt rum för istoppningen och erfarenheten av det hektiska arbetet var positiva. Nya medlemmar kom och vi hade tid att prata och bekanta oss med varandra. I backspegeln så kom V Markaryd igång för sent och vi hade mycket begränsade personella resurser under augusti-september att skicka dit. Flera partiföreningar hade behövt mer peppning än resurserna räckte till. Andra föreningar hade ett mycket bra utåtriktat arbete.

Ekonomiskt sett hade distriktet inga problem att genomföra valet. Genom sparsamhet med bl a arvoden i regiongruppen fanns resurser och vissa föreningar fick tillskott, V Uppvidinge, V Älmhult, V Växjö.

Valresultatet
Opinionssiffrorna var mycket goda för partiet under valrörelsen. Resultatet blev lite sämre än vi trodde. Det blev ingen riksdagsledamot, Robert Armblad, från V Kronoberg. Sex procent räckte inte.

Regionvalet blev bättre än förmodat och de fem mandaten är kvar och med tre ersättare. Förnämligt och Eva-Britt fick högst andel personkryss i hela regionvalet.

Vänsterpartiet i Växjö kommun lyckades ta ett nytt mandat, har nu fem och är fjärde största parti.

I övriga kommuner fick Vänsterpartiet vissa framgångar men det räckte inte till något nytt mandat. I ett par kommuner blev det tillbakagång röstmässigt men ingen förlust av mandat. Efter valet ingår V i styret av kommunen i Alvesta och Lessebo.

Alla resultat inklusive personrösterna finns på Valmyndighetens webb och kan med fördel studeras inför nästa val.

Verksamhetsplanen 2018
På DÅK 2018 antogs en verksamhetsplan med ett antal mål och målsättningar. Här är en genomgång av målen och hur det gick:

* DS ska förlägga möten utanför Växjö när det finns intresse och är praktiskt lämpligt.

Styrelsemötena har alla förlagts till Växjö. Ingen partiförening har visat intresse för något annat. Ett valledningsmöte hölls i Ljungby, partiskola till Hovmantorp och DÅKen till Alvesta liksom en utbildning för nya medlemmar.

* DS-protokollen ska skickas till DS, partiföreningarna, gruppledare för regiongruppen, valberedningen och revisorerna.

Är uppfyllt såvitt känt.

* DSAU sammanträder vid behov, protokoll ska föras och skickas till samma grupper som i förra punkten.

Såvitt känt är det uppfyllt.

* V Markaryd ska ha stöd och personella insatser för att kunna bygga en organisation som är hållbar och för att kunna delta i valet med möjlighet till mandat.

De personella resurserna för tillräckligt med stöd fanns inte.

* De partiföreningar som får svårigheter att ha aktiviteter på en god nivå ska ha extra hjälp.

Flera föreningar begärde och fick ekonomiskt stöd.

* En arbetsgrupp ska utses för att arbeta med webbplatser och eventuella andra sociala media.

Robert Armblad tog stort ansvar och vi hade utbildning för alla partiföreningar i bygge av webbplatser m m.

* DS ska utse två ansvariga för respektive ansvarsområde: feminism, antirasism, landsbygdsutveckling, klimat/miljö, sociala frågor, sociala medier och internationella frågor.

På DÅKen valdes ett utskott för feministiska frågor. DS diskuterade detta mål och valde några ansvariga men det hela föll mer eller mindre i glömska. Troligen beroende på valrörelsen.

* Minst fyra partiföreningar har aktiviteter 1 maj, Pride och Internationella Kvinnodagen.

I Pride i Växjö deltog många ifrån hela länet. Pridetåg arrangerades även i Älmhult där V-partister deltog. Internationella Kvinnodagen hade V Växjö arrangemang tillsammans med andra organisationer. V Älmhult hade aktiviteter också. 1 maj genomfördes i fyra partiföreningar.

* Efter årsskiftet 2018/19 har Vänsterpartiet Kronoberg 340 medlemmar.

Efter årsskiftet hade vi c:a 410 medlemmar.

* Målet för 2018 är att öka det parlamentariska förtroendet för partiet på alla nivåer.

Vi ökade med ett mandat i Växjö kommun. I övrigt behöll vi mandaten. I flertalet kommuner ökade vi röstetalet något. I regionen behöll vi de fem mandaten.

Slutord

Vi hänvisar till regiongruppens verksamhetsberättelse beträffande det mer politiska innehållet i V Kronobergs verksamhet. DS är snarast en serviceorganisation som ska stödja partiföreningarna och regiongruppen.

Ett intensivt år är till ända. Vi har upplevt en högervridning av politiken generellt, där människosynen har förändrats från human till inhuman vad gäller exempelvis behandlingen av ensamkommande barn och unga, personer med funktionsnedsättningar (LSS) och fattiga människor. Vänsterpartiet har en synnerligen viktig uppgift i detta: Att stå upp för jämlikhet och jämställdhet, solidaritet och rättvisa, allas lika värde. Varken mer eller mindre.

Med dessa ord ställer vi våra platser till förfogande.

Staffan Sandström
Eva-Britt Svensson
Robert Armblad
Matthias Sjöberg

Janna Tisjö
Gertrud Atti Andersson
Jerker Nilsson

17RK 1597-17

Redovisning av erhållet partistöd med granskningsrapport och intyg
Inlämnas till regionfullmäktige senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats

Blankett

Identifierare: 86157

REGION KRONOBERG

Mall för redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg

Parti Moderaterna	Organisationsnummer 859500-9032
Adress Klostergatan 2	Postnummer och ort 35231 Växjö
Telefon 0470-40040	Bankkonto eller bankgiro/postgiro 413-4532
Redovisningen avser år 2018	Erhållet partistöd 1.274.000kr
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) Går ej att särskilja från partistöd från kommunerna.	Bifogade handlingar Verksamhetsberättelse ☒ Resultaträkning ☒

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

- **Föreningsverksamhet**. Stöd för utveckling av den lokala föreningsverksamheten såväl politiskt som organisatoriskt av partiombudsmannen m fl. Årsmötespaket, hjälp med talare m m.
- **Utbildningar och konferenser**. Förbundet erbjuder utbildningar inom länet. Subventionering även av utbildningar utanför länet. Stöd och underlag för föreningsutbildningar.
- **Material**. Stöd och hjälp med grafisk formgivning av såväl internt som externt material. Framtagning av lokalt kampanjmaterial. Subventionering av kampanjmaterial. Kampanj- och strategiverktyg.

REGION KRONOBERG

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen-beskriv vilka motprestationer har erhållits:
Del av vårt lokala partistöd betalas till Moderaternas länsförbund och riksorganisation i utbyte mot bl a följande tjänster: • **Medlemsadministration**. Medlemsregister, medlemslistor, välkomstbrev, återrekrytering och påminnelser till medlemmar, brevutskick till föreningsmedlemmar • **Politik**. Löpande information om det politiska läget och partiets ställningstagande för att företrädare på lokal nivå ska vara välinformerade. • **IT-stöd**. Stöd för lokala hemsidor, Facebook-sidor, Twitter m m. Nationellt intranät och mailsystem. Digital webbutbildning. Digitalt nyhetsbrev. • **Valrörelser och kampanjer**. Gemensam finansiering av valrörelser och kampanjer. Viss subventionering av kampanjmaterial.

Datum 2019-06-28	Datum 2019-06-27
Ordförande	Kassor
Namnförtydligande Mikael Johansson	Namnförtydligande Ida Eriksson

Klicka här för att ange text.

Granskningsrapport och intyg*

Granskningsrapport Som utsedd granskare anser jag att redovisningen ger en rättvis bild av hur Moderaterna i Kronobergs län har använt partistödet för att stärka den kommunala demokratin.
Datum 2019-06-27
Granskning genomförd av
Namnförtydligande Peter Löfström

*Granskning om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts görs av en av partiet utsedd granskare

REGION KRONOBERG

Utdrag ur Arvodesreglemente för förtroendevalda i Region Kronoberg 2015-§ 12 Partistöd

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap. 9§ andra stycket KL. Partistödet består dels av ett grundstöd, som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per mandat och år.

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen, vilket innebär att partistödet upphör när representationen upphör.

Mottagare av partistöd ska senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats, lämna en skriftlig redovisning till regionfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9§ första stycket i KL.

Redovisningen ska innehålla:

- Partistödets omfattning
- Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd som har mottagits
- före 2015-01-01)
- Hur stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala
- demokratin
- Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför
- regionen och vilka motprestationer som i så fall har erhållits
- Verksamhetsberättelse och resultaträkning för aktuellt räkenskapsår
- Granskningsintyg från granskare som partiet har utsett

Partistöd betalas ut i förskott periodiserat kvartalsvis. Regionfullmäktige beslutar årligen om utbetalning av partistöd. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till regionfullmäktige inom föreskriven tid utbetalas inget partistöd för nästkommande år.

Verksamhetsberättelser

Förbundet

Förbundsstyrelsen för Moderaterna i Kronobergs län delger härmed följande verksamhetsberättelse för tiden 14 april 2018-13 april 2019.

Förbundsstämma
Den 14 april höll moderaterna i Kronobergs län arbetsstämma på Företagscenter i Växjö. Närvarande var ca 90 medlemmar och övriga intresserade. Stämmotalare var Camilla Waltersson Grönvall, partiets talesperson i sociala frågor samt Erik Bengtzboe, partiets talesperson i utbildningsfrågor.

Förbundsstyrelsen har under verksamhetsåret sett ut enligt följande:

Suzanne Frank	Förbundsordförande	Regionen
Magnus Gunnarsson	1:e vice ordförande	Ljungby
Thomas Johnsson	2:e vice ordförande	Alvesta
Anna Tenje	Ledamot	Växjö
Marcus Dackling	Ledamot	Lessebo
Tommy Andersson	Ledamot	Markaryd
Patrik Andersson	Ledamot	Tingsryd
Margareta Schlee	Ledamot	Uppvidinge
Sonja Emilsson	Ledamot	Älmhult
Anton Olsson	Ledamot	MUF
Anna Gustbée	Ledamot	MQ
Mikael Johansson	Ersättare	Alvesta
Margareta Löfström	Ersättare	Lessebo
Thomas Ragnarsson	Ersättare	Ljungby
Conny Gustafsson	Ersättare	Markaryd
Marie Fransson	Ersättare	Tingsryd
Carl Krekola	Ersättare	Uppvidinge
Oliver Rosengren	Ersättare	Växjö
Bo Mazetti-Nissen	Ersättare	Älmhult
Roland Gustbée	Ersättare	Regionen
Benjamin Stynsberg	Ersättare	MUF
Pernilla Sjöberg	Ersättare	MQ
Katarina Brännström	Adjungerad	Riksdagen
Johan Hultberg	Adjungerad	Riksdagen

Sammanträden
Förbundsstyrelsen har under det gångna verksamhetsåret haft 10 protokollförda sammanträden.

Medlemssiffror
Betalande medlemmar under 2018 är 713. Siffran för 2017 var 689. Glädjande att trenden med vikande siffror bröts. Det totala antalet medlemmar inklusive MUF är 975, jämförelsevis med 2017 var det 889.

Förbundsaktiviteter
Team 2018, förbundets satsning på en spetsutbildning, avslutades med sista utbildningsträffen på Toftaholm i Ljungby kommun. 10 deltagare var med från start till mål.

Sverigemötet som under 2018 var ett valkonvent hölls i Göteborg. Totalt deltog lite drygt 30 moderater från länet på valkonventet.

Moderaterna var väl representerade på Prideveckan i Växjö, bland annat genom en uppskattad del av prideparaden där ca 50 glada moderater tågade med regnbågsfanor och moderat-DJ.

4/6 Anordnade förbundet tillsammans med Växjömoderaterna en utbildningskväll i kampanjande inför valet. Ett 30-tal deltagare.

3-4/8 Anordnades en gemensam utbildning för samtliga i Sydostregionen som stod etta på en valsedel för allra första gången. Mikael Johansson Regionen, Patrik Andersson Tingsryd, Marcus Dackling Lessebo var deltagare från förbundet.

8-9/2 träffades förbundsstyrelsen för en kick-off på Korrö. Gunilla Sjöberg höll i valanalys och det kommande verksamhetsåret och mandatperioden planerades.

Valrörelse
Förbundets rådskonferens fastställde förbundets målsättning i valet till följande:
3 riksdagsmandat
Moderatlett alliansstyre i Region Kronoberg
Fler moderatledda alliansstyrda kommuner
200 värvade medlemmar
11500 knackade dörrar och samtliga föreningar skulle knacka dörr

Tyvärr följde vi rikstrenden och tappade mark i riksdagsvalet vilket innebar att vi tappade ett av våra två riksdagsmandat.

Glädjande var att vi gick framåt i regionvalet och styr regionen tillsammans med alliansen kommande mandatperiod.

I många kommuner gick vi starkt framåt och tog mandat, men det innebar inte fler moderatledda alliansstyren utan de är lika många som förra mandatperioden.

Medlemsvärvningsmålet nåddes nästan, slutsiffran stannade på ca 190 nya medlemmar (inklusive MUF) under året.

Dörrknackningen gick urstarkt med bidrag från samtliga föreningar och målet som satts upp nåddes med råge. Strax över 15000 inrapporterade samtal blev slutresultatet. Kronoberg blev därmed ett av landets allra bästa förbund på att knacka dörr.

Bemanning

Förbundet har under året haft René Jaramillo anställd som kommunikatör, en tjänst som delas mellan Växjö, regionen och förbundet. Sedan den 1/1 2019 delar Renés tid mellan Växjökretsen och regiongruppen.

Ida Eriksson anställdes från den 1 februari som valombudsman, först och främst till och med valmånaden september. Styrelsen beslutade att förlänga anställningen för att Ida skulle genomföra förbundets valanalys. Anställningen upphörde den 30/11 då Ida gick vidare till politiska uppdrag och tjänst som politisk sekreterare inom Region Kronoberg.

Ekonomi

Moderata Samlingspartiet i Kronobergs Län
829500-9032
Räkenskapsår 2018-01-01 - 2018-12-31
Period: 2018-01-01 - 2018-12-31

Balansrapport ÅRL

Utskrivet 2019-01-19 09:49
Senaste vernr A 440

		Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
1220	Inventarier och verktyg	131 122,50	131 122,50	0,00	131 122,50
1229	Ackumulerade avskrivningar på inventarier och verktyg	-97 229,50	-97 229,50	-6 893,00	-104 122,50
Summa materiella anläggningstillgångar		33 893,00	33 893,00	-6 893,00	27 000,00
Summa anläggningstillgångar		**33 893,00**	**33 893,00**	**-6 893,00**	**27 000,00**
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar					
1510	Kundfordringar	51 473,00	51 473,00	-13 580,00	37 893,00
1630	Avräkning för skatter och avgifter (skattekonto)	485,00	485,00	0,00	485,00
1790	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	38 643,00	38 643,00	0,00	38 643,00
Summa kortfristiga fordringar		90 601,00	90 601,00	-13 580,00	77 021,00
Kassa och bank					
1910	Kassa	270,00	270,00	0,00	270,00
1930	Företagskonto	3 346 770,64	3 346 770,64	-487 275,02	2 859 495,62
1931	Sverige Fond Index HB Fonder	16 510,17	16 510,17	0,00	16 510,17
1932	Regionens konto	751 393,86	751 393,86	-30 941,00	720 452,86
Summa kassa och bank		4 114 944,67	4 114 944,67	-518 216,02	3 596 728,65
Summa omsättningstillgångar		**4 205 545,67**	**4 205 545,67**	**-531 796,02**	**3 673 749,65**
SUMMA TILLGÅNGAR		**4 239 438,67**	**4 239 438,67**	**-538 689,02**	**3 700 749,65**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
2010	Eget kapital, delägare 1	-1 109 665,58	-1 109 665,58	0,00	-1 109 665,58
2011	Avsättning till val	-2 000 000,00	-2 000 000,00	0,00	-2 000 000,00
2099	Årets resultat	-964 161,09	-964 161,09	0,00	-964 161,09
Summa eget kapital		**-4 073 826,67**	**-4 073 826,67**	**0,00**	**-4 073 826,67**
Kortfristiga skulder					
2440	Leverantörsskulder	-117 363,00	-117 363,00	-10 818,63	-128 181,63
2730	Lagstadgade sociala avgifter och särskild löneskatt	0,00	0,00	1,00	1,00
2920	Upplupna semesterlöner	-25 300,00	-25 300,00	0,00	-25 300,00
2940	Upplupna lagstadgade sociala och andra avgifter	-7 949,00	-7 949,00	0,00	-7 949,00
2999	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-15 000,00	-15 000,00	0,00	-15 000,00
Summa kortfristiga skulder		**-165 612,00**	**-165 612,00**	**-10 817,63**	**-176 429,63**

Moderata Samlingspartiet i Kronobergs Län
829500-9032
Räkenskapsår 2018-01-01 - 2018-12-31
Period: 2018-01-01 - 2018-12-31

Balansrapport ÅRL

Utskrivet 2019-01-19 09:49
Senaste vernr A 440

	Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**-4 239 438,67**	**-4 239 438,67**	**-10 817,63**	**-4 250 256,30**
BERÄKNAT RESULTAT	**0,00**	**0,00**	**-549 506,65**	**-549 506,65**

Moderata Samlingspartiet i Kronobergs Län
829500-9032
Räkenskapsår 2018-01-01 - 2018-12-31
Period 2018-01-01 - 2018-12-31

Resultatrapport ÅRL

Utskrivet 2019-01-19 09:50
Senaste vernr A 440

		Period	Ackumulerat	Period fg år
RÖRELSENS INTÄKTER				
Nettoomsättning				
3051	Försäljning material	185 100,00	185 100,00	3 250,00
3110	Medlemsavgifter	54 725,00	54 725,00	54 189,00
3120	Partistöd kommuner	1 016 511,00	1 016 511,00	1 016 511,00
3130	Partistöd Region Kronoberg	1 274 000,00	1 274 000,00	1 572 000,00
3740	Öres- och kronutjämning	0,73	0,73	-2,07
Summa nettoomsättning		**2 530 336,73**	**2 530 336,73**	**2 645 947,93**
Övriga rörelseintäkter				
3989	Övriga erhållna bidrag	85 738,00	85 738,00	85 738,00
Summa övriga rörelseintäkter		**85 738,00**	**85 738,00**	**85 738,00**
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		**2 616 074,73**	**2 616 074,73**	**2 731 685,93**
RÖRELSENS KOSTNADER				
Råvaror och förnödenheter				
4010	Inköp av material från nya moderaterna	-290 203,37	-290 203,37	-3 516,00
4110	Partistöd Riksorganisationen	-487 078,00	-487 078,00	-211 773,00
4120	Utbetalning till lokalorganisationer	-39 330,00	-39 330,00	-33 379,00
4140	Moderatkvinnorna	-6 348,00	-6 348,00	-7 308,00
4150	MUF	-155 738,00	-155 738,00	-85 738,00
Summa råvaror och förnödenheter		**-978 697,37**	**-978 697,37**	**-341 714,00**
BRUTTOVINST		**1 637 377,36**	**1 637 377,36**	**2 389 971,93**
Övriga externa kostnader				
5010	Lokalhyra	-149 063,00	-149 063,00	-112 608,00
5020	El för belysning	-4 530,00	-4 530,00	-3 944,00
5090	Övriga lokalkostnader	-18 000,00	-18 000,00	-26 527,00
5220	Hyra av inventarier och verktyg	-37 708,00	-37 708,00	-36 017,00
5410	Förbrukningsinventarier	-18 366,50	-18 366,50	-60 812,46
5420	Dataprogram	-8 419,30	-8 419,30	-4 788,50
5800	Resekostnader (gruppkonto)	-41 105,20	-41 105,20	-33 549,07
5910	Annonsering	-264 516,02	-264 516,02	-71 444,52
6064	Administrativt avtal med Jkp	-160 778,00	-160 778,00	-148 499,00
6069	Kampanjkostnader	-232 659,28	-232 659,28	-14 080,72
6110	Kontorsmateriel	-12 166,82	-12 166,82	-9 542,24
6211	Fast telefoni	-40 873,00	-40 873,00	-31 735,00
6250	Postbefordran	-3 393,00	-3 393,00	-1 611,11
6310	Företagsförsäkringar	-6 645,00	-6 645,00	-6 768,00
6350	Förluster på kundfordringar	0,00	0,00	-12 491,00
6421	Revisor	-17 500,00	-17 500,00	-17 500,00
6530	Redovisningstjänster	-1 484,00	-1 484,00	-1 484,00
6570	Bankkostnader	-2 367,00	-2 367,00	-2 384,00
6800	Inhyrd personal (gruppkonto)	-375 000,00	-375 000,00	-375 000,00

Moderata Samlingspartiet i Kronobergs Län
829500-9032
Räkenskapsår 2018-01-01 - 2018-12-31
Period 2018-01-01 - 2018-12-31

Resultatrapport ÅRL

Utskrivet 2019-01-19 09:50
Senaste vernr A 440

		Period	Ackumulerat	Period fg år
6970	Tidningar, tidskrifter och facklitteratur	-11 768,00	-11 768,00	-11 056,00
6981	Föreningsavgifter, avdragsgilla	-600,00	-600,00	-919,00
6990	Konferenskostnader	-168 197,39	-168 197,39	-297 466,72
6991	Övriga externa kostnader, avdragsgilla	0,00	0,00	393,00
6992	Övriga externa kostnader, ej avdragsgilla	0,00	0,00	-129,00
Summa övriga externa kostnader		**-1 575 139,51**	**-1 575 139,51**	**-1 279 963,34**
Personalkostnader				
7010	Löner till kollektivanställda	-314 283,00	-314 283,00	-47 809,00
7331	Skattefria bilersättningar	-6 252,50	-6 252,50	-5 957,00
7332	Skattepliktiga bilersättningar	-7 266,50	-7 266,50	-6 923,00
7510	Lagstadgade sociala avgifter	-226 332,00	-226 332,00	-9 471,00
7570	Premier för arbetsmarknadsförsäkringar	-21 005,00	-21 005,00	0,00
7611	Team 2014/2018	-29 712,50	-29 712,50	-75 113,00
Summa personalkostnader		**-604 851,50**	**-604 851,50**	**-145 273,00**
Avskrivningar				
7832	Avskrivningar på inventarier och verktyg	-6 893,00	-6 893,00	-574,50
Summa avskrivningar		**-6 893,00**	**-6 893,00**	**-574,50**
RÖRELSERESULTAT		**-549 506,65**	**-549 506,65**	**964 161,09**
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		**-549 506,65**	**-549 506,65**	**964 161,09**
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		**-3 165 581,38**	**-3 165 581,38**	**-1 767 524,84**
Årets resultat				
8999	Årets resultat	0,00	0,00	-964 161,09
Summa årets resultat		**0,00**	**0,00**	**-964 161,09**
BERÄKNAT RESULTAT		**-549 506,65**	**-549 506,65**	**0,00**

Redovisning av erhållet partistöd med granskningsrapport och intyg
Inlämnas till regionfullmäktige senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats

Blankett

Identifierare: 86157

REGION KRONOBERG

REGION KRONOBERG

2019 -06- 18

Dnr 17RK1597_15

Mall för redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg

Parti Kristdemokraterna, Kronoberg	Organisationsnummer 829500-8489
Adress Verkstadsgatan 18 Y	Postnummer och ort 352 46 VÄXJÖ
Telefon 0470-74 02 77	Bankkonto eller bankgiro/postgiro BG 279-3651
Redovisningen avser år 2018	Erhållet partistöd 364 000
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) 200 848	Bifogade handlingar Verksamhetsberättelse X Resultaträkning X

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Aktiviteter/kampanjer	70 980:-
Distriksstyrelse/stämma	36 316:-
Annonser	104 736:-
Utbildning	43 329:-
Lokal inkl. el.	40 547:-
Administration (Data- o kopieringskostnader, tel , porto,försäkringar m.m.	38 238:-
Arvoden, soc. Avg. o pers. kostnader	74 357:-
Köpta tjänster av riks (löpande och inför valrörelsen 2018)	156 345:-
Tidigare sparade medel	- 200 848:-
	364 000:-

REGION KRONOBERG

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen-beskriv vilka motprestationer har erhållits:	
Köpta tjänster från riks omfattar: Informationstjänster, utbildning och konferenser, konsulttjänster, besök- och organisationsutveckling och delade kostnader.	
Datum 2019-06-13	Datum 2019-06-13
Ordförande	Kassor
Namnförtydligande Jon Malmqvist	Namnförtydligande Bertil Olsson

Granskningsrapport och intyg*

Granskningsrapport	
Datum 2019-06-17	
Granskning genomförd av Per-Olof Hjälmefjord	
Namnförtydligande	

*Granskning om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts görs av en av partiet utsedd granskare

REGION KRONOBERG

Utdrag ur Arvodesreglemente för förtroendevalda i Region Kronoberg 2015-§ 12 Partistöd

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap. 9§ andra stycket KL. Partistödet består dels av ett grundstöd, som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per mandat och år.

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen, vilket innebär att partistödet upphör när representationen upphör.

Mottagare av partistöd ska senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats, lämna en skriftlig redovisning till regionfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9§ första stycket i KL.

Redovisningen ska innehålla:

- Partistödets omfattning
- Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd som har mottagits
- före 2015-01-01)
- Hur stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala
- demokratin
- Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför
- regionen och vilka motprestationer som i så fall har erhållits
- Verksamhetsberättelse och resultaträkning för aktuellt räkenskapsår
- Granskningsintyg från granskare som partiet har utsett

Partistöd betalas ut i förskott periodiserat kvartalsvis. Regionfullmäktige beslutar årligen om utbetalning av partistöd. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till regionfullmäktige inom föreskriven tid utbetalas inget partistöd för nästkommande år.

Regiongruppens verksamhetsberättelse 2018

2018 har naturligtvis präglats av förberedelse inför riksdagsvalet, valrörelsen och därefter efterföljande förhandlingar och nomineringar.

Valrörelsen var mycket positiv och inspirerande. Regiongruppen gjorde en stark insats i vår egen region och den positiva trend som skapades av vår inspirerande och duktiga partiledare bidrog till att vi kunde genomföra en arbetsintensiv, målmedveten och strukturerad valrörelse. Många förtroendevalda gjorde en viktig och stark insats. Vi hade hög närvaro i alla väsentliga debatter, gjorde avtryck i social medier, skrev debattartiklar och kommunicerade vår politik med medborgare på arbetsplatser och på många offentliga platser. Valrörelsen i länet präglades av stort engagemang, gemensam målinriktning, solidaritet och hjälpsamhet vilket naturligtvis också gav en god utdelning.

Efter avslutad valrörelse och genomförd sammanräkning av valresultatet stod det klart att Kristdemokraterna i regionen fick ett ökat stöd med 2 % vilket innebar 2 nya mandat i regionfullmäktige. Eftersom Alliansen övertog majoriteten i regionen så innebar det att kristdemokraterna också fick många nya uppdrag och stärkte sin position betydligt. Regiongruppen har efter valet fått en kraftig förstärkning och föryngring. Fullmäktigegruppen består nu av ordinarie ledamöter: Eva Johnsson (gruppledare), Anna Zelvin, Malin Stadig Lundgren, Patrik Åkesson och Bengt Germundsson. Ersättare i fullmäktige är: Susanna Tingbratt, Jon Malmqvist, Maria Svensson-Lundin, Rut Björkström och Ricardo Chavez. Förutom fullmäktigeledamöter så har regiongruppen utökats med ytterligare 5 förtroendevalda som fått nya uppdrag, nämligen: Göran Kannerby, Emil Torstensson, Lars Nyberg, Fanny Svensson och Christina Lindqvist.

Under året har vi använt nästan alla gruppmöten till att besöka olika delar av regionens verksamheter för att få en fördjupad information från olika verksamhetsansvariga och därmed också skapa möjligheter till fördjupade diskussioner och frågor. Eftersom gruppmötena har varit förlagda mellan ”beredning” och RSAU så har gruppledaren kunnat återkoppla pågående ärenden till gruppen vilket har gett alla en god möjlighet till insyn i många ärenden och möjligheter att göra ”medskick” via gruppledaren till RSAU.

Eftersom majoritetsförhållandena ändrades efter valet och Kristdemokraterna nu åter ingår i majoriteten tillsammans med övriga allianspartier så har möjligheten till insyn och påverkan på politiken på ett tidigt stadium ökat markant. Vår politiska plattform är nu god och stabil och det goda samarbetet med våra allianskollegor gör att det är förhållandevis lätt att få gehör för våra förslag och inspel.

Vi har under året haft 8 gruppmöten och eftersom gruppmötena vanligtvis har varit förlagda direkt ute bland verksamheten så har det gett oss möjlighet både att få information om verksamheten och

möta flera olika personalgrupper och därmed kunna ta del av deras tankar och förslag utan besvärande omvägar. Under året har vi gjort följande studiebesök:

- Medicinskt servicecentrum
- Kemi- och transfusionscentrum
- Personligt ombud
- Kvinnokliniken
- BB-förlossning
- Kliniska prövningsenheten
- Vårdförbundet
- Familjefrid
- Skolsköterskorna i Markaryd

Regiongruppen har också deltagit i en konferens i Ljungby om det förebyggande arbetet inom familjecentralerna i Kronoberg, kommun- och landstingsdagarna i Jönköping, en alliansresa och Regiondagarna i Kosta. Vi har dessutom fått information från ledande chefstjänstemän på våra gruppmöten från trafiknämnden, ekonomidirektören, regiondirektören, planeringsenheten och personalchefen. Regiongruppen har också deltagit i Seniormässan i Växjö och ”Funka för Livet” i Tipshallen i Växjö. Delar av regiongruppen deltog också i Tylösandsdagarna och fanns också på plats i Almedalen.

Förutom många olika politiska frågor och ämnen som gruppen har behandlat under året så har frågor rörande ombyggnation/nybyggnation av våra sjukhus varit en aktuell fråga.

Motioner

Kristdemokraternas regiongrupp har under året drivit en rad olika frågor och också lämnat in 6 motioner, nämligen:

- ”*Utveckla och förebygg i stället för att avveckla och montera ner.”* En motion om att behålla den förebyggande informationen till blivande föräldrar.
- *”Strategi för att ta till vara forskarkompetens inom Region Kronoberg”* En motion om att premiera och ta tillvara forskarkompetens på ett bättre sätt inom regionen.
- *”Motion angående översyn av journaler på nätet”.* En motion om att utöka möjligheten till internt ”skyddat” resonemang innan journalen läggs ut på nätet, där ansvariga läkare skulle kunna föra ett internt resonemang innan diagnosen är fastställd.
- ”*Involvera frivilligorganisationerna i integrationsarbetet med nyanlända*”. En motion som föreslår att 1 miljon kronor skall avsättas för att tillskapa ett kulturstipendium som ideella föreningar kan söka för att förstärka integrationsarbetet inom föreningen.
- *”Regionen behöver en handlingsplan för att bekämpa könsstympning”.* En motion som föreslår att en handlingsplan skall fastställas.
- *”Gemenskap på recept”.* En motion som föreslår att ideella föreningar och frivilligorganisationer skall involveras för att minska den ofrivilliga ensamheten för framförallt våra äldre.

Dessutom har vi tillsammans med övriga allianspartier lämnat in två motioner, nämligen:

- ”*Inför vårdval för Barn och ungdomspsykiatrin”*
- ”*Ökat inflytande för personalen”.* En motion om att möjliggöra för personalen att bilda intraprenader.

Många av våra motioner har fått medial uppmärksamhet. Frågorna som berör barnkliniken och förlossningsvården har skapat extra stor uppmärksamhet. Både personal och medborgare har gett uttryck för stor uppskattning över vårt engagemang med dessa frågor.

Alliansarbetet

Samarbetet inom alliansen har varit gott och respektfullt. Det har varit viktigt att synpunkter på samarbetet och förslag på förbättringar både har framförts och respekterats. Arbetet har därför utvecklats positivt.

Avslutning

Slutligen kan jag konstatera att vi nu lämnar ett framgångsrikt år bakom oss. Året har bjudit på unika politiska upplevelser, en spännande valrörelse, intensiva förhandlingar med gott resultat. Regiongruppen har vuxit markant, nya förtroendevalda har fått uppdrag och flera unga kristdemokrater har fått nya uppdrag. Att verka som förtroendevald inom Region Kronoberg är både spännande och komplext men jag ser med glädje fram emot de kommande fyra åren, med en fast övertygelse om att Kristdemokraterna kommer att göra en positiv skillnad för våra medborgare i regionen. Utmaningarna är många – men vi kommer att anta dem.

För regiongruppen, Vederslöv den 4 mars 2019

Eva Johnsson

Gruppledare, regiongruppen

829500-8489

Resultatrapport

Preliminär

Utskrivet: 19-01-28 15:08

Räkenskapsår: 18-01-01 - 18-12-31
Senaste vernr: A372
Resultatenhet: 0 "KD Kronoberg"
Period: 18-01-01 - 18-12-31

		Ackumulerat	Period fg år	Periodbudget	Ack/periodbudg
Rörelsens intäkter mm					
Nettoomsättning					
3010	Medlemsavgifter	0,00	0,00	500,00	0,0 %
3110	Regionbidrag	364 000,00	0,00	360 000,00	101,1 %
3150	Reseutjämning DO- o Ombudsmannakonferenser	0,00	0,00	2 000,00	0,0 %
3211	Serviceavgift Växjö	85 589,00	0,00	84 903,00	100,8 %
3212	Serviceavgift Alvesta	10 980,00	0,00	11 082,00	99,1 %
3213	Serviceavgiftl Ljungby	27 877,00	0,00	25 776,00	108,2 %
3214	Serviceavgift Markaryd	65 257,00	0,00	65 861,00	99,1 %
3215	Serviceavgift Älmhult	19 849,00	0,00	20 032,00	99,1 %
3216	Serviceavgift Tingsryd	6 757,00	0,00	6 820,00	99,1 %
3218	Serviceavgift Uppvidinge	5 691,00	0,00	5 527,00	103,0 %
3301	Deltagaravgifter resor m.m.	5 500,00	0,00	0,00	0,0 %
S:a Nettoomsättning		591 500,00	0,00	582 501,00	101,6 %
Övriga rörelseintäkter					
3989	Gåvor	25 000,00	0,00	0,00	0,0 %
S:a Övriga rörelseintäkter		25 000,00	0,00	0,00	0,0 %
S:a Rörelseintäkter mm		616 500,00	0,00	582 501,00	105,8 %
Rörelsens kostnader					
Råvaror och förnödenheter mm					
4110	Politiskt materiel	0,00	0,00	-15 000,00	0,0 %
4130	Bidrag till KDU	0,00	0,00	-10 000,00	0,0 %
4140	Bidrag till Kvinnoförbundet	0,00	0,00	-10 000,00	0,0 %
4141	Bidrag till Lessebo lokalavdelning	-20 000,00	0,00	0,00	0,0 %
4210	Riks Serviceavgift	-159 471,00	0,00	-100 000,00	159,5 %
4211	Riks Medlemsavgifter	-26 580,00	0,00	-27 000,00	98,4 %
S:a Råvaror och förnödenheter mm		-206 051,00	0,00	-162 000,00	127,2 %
Bruttovinst		410 449,00	0,00	420 501,00	97,6 %
Övriga externa kostnader					
5010	Lokalhyra	-28 596,00	0,00	-30 000,00	95,3 %
5020	El hyrd lokal	-11 951,00	0,00	-7 000,00	170,7 %
5050	Lokaltillbehör hyrd lokal	-9 988,00	0,00	0,00	0,0 %
5410	Förbrukningsinventarier	-111,00	0,00	0,00	0,0 %
5910	Annonser	-53 893,00	0,00	-25 000,00	215,6 %
6070	Distriktsstyrelsen	-5 614,99	0,00	-8 000,00	70,2 %
6071	Distriktstämmor	-30 702,30	0,00	-40 000,00	76,8 %
6080	Aktivitetskostnader	-56 903,25	0,00	-3 000,00	1 896,8 %
6110	Kontorsmaterial	-5 144,00	0,00	-2 000,00	257,2 %
6151	Kopiatorkostnader	-7 841,00	0,00	-10 000,00	78,4 %
6211	Telefon	-4 867,00	0,00	-5 000,00	97,3 %
6215	Internet/Bredband	-9 000,00	0,00	-9 000,00	100,0 %
6216	Dataprogram	-1 458,00	0,00	-1 600,00	91,1 %
6250	Porto	-5 495,30	0,00	-7 000,00	78,5 %
6310	Företagsförsäkringar	-4 433,50	0,00	-3 500,00	126,7 %
6320	Representation, uppvaktningar	-419,50	0,00	-1 000,00	42,0 %
S:a Övriga externa kostnader		-236 417,84	0,00	-152 100,00	155,4 %
Personalkostnader					
7010	Lön, Ombudsman	-40 200,00	0,00	-120 000,00	33,5 %
7012	Arvode, kassör	-26 000,00	0,00	-24 000,00	108,3 %
7331	Bilersättning skattefri	-5 379,40	0,00	-2 000,00	269,0 %
7410	Övriga personalkostnader/försäkringar	-6 084,00	0,00	-5 000,00	121,7 %
7510	Sociala avgifter	-16 694,00	0,00	-42 000,00	39,8 %
7600	Reseersättning	0,00	0,00	-1 000,00	0,0 %
7610	Utbildning, konferenser	-19 808,30	0,00	-20 000,00	99,0 %
S:a Personalkostnader		-114 165,70	0,00	-214 000,00	53,4 %
S:a Rörelsens kostnader inkl råvaror mm		-556 634,54	0,00	-528 100,00	105,4 %
Rörelseresultat före avskrivningar		59 865,46	0,00	54 401,00	110,1 %

829500-8489

Resultatrapport

Preliminär

Utskrivet: 19-01-28 15:08

Räkenskapsår: 18-01-01 - 18-12-31
Resultatenhet: 0 "KD Kronoberg"
Period: 18-01-01 - 18-12-31

Senaste vernr: A372

		Ackumulerat	Period fg år	Periodbudget	Ack/periodbudg
Avskrivningar					
7832	Avskrivningar inventarier	-2 100,00	0,00	0,00	0,0 %
S:a Avskrivningar		-2 100,00	0,00	0,00	0,0 %
Rörelseresultat efter avskrivningar		57 765,46	0,00	54 401,00	106,2 %
Rörelseresultat före finansiella intäkter och kostnader		57 765,46	0,00	54 401,00	106,2 %
Resultat från finansiella investeringar					
Räntekostnader och liknande resultatposter					
8412	Post- och bankavgifter	-1 200,00	0,00	-2 000,00	60,0 %
S:a Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 200,00	0,00	-2 000,00	60,0 %
S:a Resultat från finansiella investeringar		-1 200,00	0,00	-2 000,00	60,0 %
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		56 565,46	0,00	52 401,00	108,0 %
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		56 565,46	0,00	52 401,00	108,0 %
Resultat före skatt		56 565,46	0,00	52 401,00	108,0 %
Beräknat resultat		56 565,46	0,00	52 401,00	108,0 %
8999	Redovisat resultat	-56 565,46	0,00	-52 401,00	108,0 %

829500-8489

Resultatrapport

Preliminär

Utskrivet: 19-01-28 15:09

Räkenskapsår: 18-01-01 - 18-12-31
Senaste vernr: A372
Resultatenhet: 1 "Valkostnader"
Period: 18-01-01 - 18-12-31

		Ackumulerat	Period fg år	Periodbudget	Ack/periodbudg
Rörelsens intäkter mm					
Nettoomsättning					
3130	LA: betalning för annonser	14 259,53	0,00	0,00	0,0 %
3151	Konferensersättningar	20 542,35	0,00	0,00	0,0 %
S:a Nettoomsättning		34 801,88	0,00	0,00	0,0 %
S:a Rörelseintäkter mm		34 801,88	0,00	0,00	0,0 %
Rörelsens kostnader					
Råvaror och förnödenheter mm					
4110	Politiskt materiel	-254 288,00	0,00	-285 000,00	89,2 %
S:a Råvaror och förnödenheter mm		-254 288,00	0,00	-285 000,00	89,2 %
Bruttovinst		-219 486,12	0,00	-285 000,00	77,0 %
Övriga externa kostnader					
5100	Valstuga	-1 659,05	0,00	-10 000,00	16,6 %
5611	Drivmedel Personbilar	-830,28	0,00	-4 000,00	20,8 %
5615	Leasing Personbilar	-18 519,00	0,00	-3 000,00	617,3 %
5910	Annonser	-100 843,53	0,00	-25 000,00	403,4 %
6073	Nomineringskommittén	0,00	-5 148,40	0,00	0,0 %
6080	Aktivitetskostnader	-14 076,56	0,00	-12 000,00	117,3 %
6150	Trycksaker	0,00	0,00	-5 000,00	0,0 %
6250	Porto	-66 522,00	0,00	-135 000,00	49,3 %
S:a Övriga externa kostnader		-202 450,42	-5 148,40	-194 000,00	104,4 %
Personalkostnader					
7331	Bilersättning skattefri	-5 325,85	0,00	-3 000,00	177,5 %
7600	Reseersättning	-131,00	0,00	0,00	0,0 %
7610	Utbildning, konferenser	-23 521,00	0,00	0,00	0,0 %
S:a Personalkostnader		-28 977,85	0,00	-3 000,00	965,9 %
S:a Rörelsens kostnader inkl råvaror mm		-485 716,27	-5 148,40	-482 000,00	100,8 %
Rörelseresultat före avskrivningar		-450 914,39	-5 148,40	-482 000,00	93,6 %
Rörelseresultat efter avskrivningar		-450 914,39	-5 148,40	-482 000,00	93,6 %
Rörelseresultat före finansiella intäkter och kostnader		-450 914,39	-5 148,40	-482 000,00	93,6 %
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		-450 914,39	-5 148,40	-482 000,00	93,6 %
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-450 914,39	-5 148,40	-482 000,00	93,6 %
Resultat före skatt		-450 914,39	-5 148,40	-482 000,00	93,6 %
Beräknat resultat		-450 914,39	-5 148,40	-482 000,00	93,6 %
8999	Redovisat resultat	450 914,39	0,00	482 000,00	93,6 %

17RK 1597-16

Redovisning av erhållet partistöd med granskningsrapport och intyg
Inlämnas till regionfullmäktige senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats

Blankett

Identifierare: 86157

REGION KRONOBERG

Mall för redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg

Parti Liberalerna Kronoberg	Organisationsnummer 829500-8158
Adress Smedjegatan 3 b	Postnummer och ort 352 46
Telefon 072 250 46 01	Bankkonto eller bankgiro/postgiro 8169-5944284716-7
Redovisningen avser år 2018	Erhållet partistöd Se ekonomisk berättelse
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) Inget har sparats.	Bifogade handlingar Verksamhetsberättelse ☒ Resultaträkning ☒

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Stödet har använts för att länsförbund och kommunföreningar ska kunna bedriva utbildning för förtroendevalda och andra medlemmar. Syftet med utbildningarna är att stärka förtroendevalda och medlemmar i deras politiska arbete.

Under året har det t.ex genomförts både endagarskonferenser och en tvådagarskonferens. Medlemmar har beretts möjlighet att åka på av Liberalerna centralt anordnade konferenser

Stödet har även använts för att sköta gemensamt medlemsregister för kommunföreningar och länsförbund. Detsamma gäller stöd när det gäller kommunföreningarna och länsförbundet på sociala medier.

Stödet har också använts för olika former av programverksamhet, besök och evenemang som riktat sig till allmänhet, länsförbundets eller enskilda kommunföreningars medlemmar.

Personer har arvoderats för olika former av administrativt stöd till länsförbund och kommunföreningar.

Under 2018 användes stödet i stor utsträckning till att genomföra valrörelser för val till riksdag, region och kommuner. Stödet användes till att producera valmaterial för att användas vid val till riksdag, region och kommuner. Under valrörelsen har länsförbundet haft peronal anställd för att stödja kommunföreningar i valarbetet och genomföra valrörelser för riksdag och region. Stödet har också använts för att sidoorganisationer som Liberala kvinnor

Liberala Studenter och Gröna Liberaler ska kunna bedriva verksamhet.

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen-beskriv vilka motprestationer har erhållits: Någon sådan överföring har inte gjorts.	
Datum 25 juni 2019	Datum 25 juni 2019
Ordförande	Kassor
Namnförtydligande Gunnar Nordmark	Namnförtydligande Stefan Bergström

Granskningsrapport och intyg*

Granskningsrapport Redovisas i ekonomisk berättelse och revisionsberättelse som inlämnats separat.
Datum Klicka här för att ange text.
Granskning genomförd av Klicka här för att ange text.
Namnförtydligande Klicka här för att ange text.

*Granskning om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts görs av en av partiet utsedd granskare

REGION KRONOBERG

Utdrag ur Arvodesreglemente för förtroendevalda i Region Kronoberg 2015-§ 12 Partistöd

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap. 9§ andra stycket KL. Partistödet består dels av ett grundstöd, som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per mandat och år.

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen, vilket innebär att partistödet upphör när representationen upphör.

Mottagare av partistöd ska senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats, lämna en skriftlig redovisning till regionfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9§ första stycket i KL.

Redovisningen ska innehålla:

- Partistödets omfattning
- Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd som har mottagits
- före 2015-01-01)
- Hur stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala
- demokratin
- Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför
- regionen och vilka motprestationer som i så fall har erhållits
- Verksamhetsberättelse och resultaträkning för aktuellt räkenskapsår
- Granskningsintyg från granskare som partiet har utsett

Partistöd betalas ut i förskott periodiserat kvartalsvis. Regionfullmäktige beslutar årligen om utbetalning av partistöd. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till regionfullmäktige inom föreskriven tid utbetalas inget partistöd för nästkommande år.

Protokoll

Möte: Förbundsmöte för Liberalerna Kronoberg

Datum: 6 april 2019

Tid: kl.10.15-11.45

Plats: Kommunhuset i Alvesta

Mötesordförande: Nils Fransson

Vice mötesordförande: Ulf Larsson, Alvesta

Mötessekreterare: Bo Bergsjö, Älmhult.

22 medlemmar deltog i årsmötet.

Bilagor: 1. Närvarolista 2. Föredragningslista 3. Verksamhetsberättelse 4. Regiongruppens årsrapport 2018. 5. Balans- och resultatrapport 6. Revisionsberättelse 7. Motion om webbsida för länet. 8 Motion om riks webbsida.

1. **Årsmötet öppnas**

   Förbundsordförande Gunnar Nordmark hälsade alla välkomna till förbundsmötet 2019. Gunnar Nordmark inledde mötet med att tala om det liberala läget på riks och i länet. Riksorganisationen har problem, i länets kommuner fungerar det mycket bra. Ett EU-val stundar och Liberalerna går helhjärtat in för stöd och utveckling av EU.

   Vi måste bestämma vilket parti vi skall vara och hur det skall drivas. Socialliberalismen behövs på alla plan.

   En tyst minut hedrade avlidne medlemmen Göran Färdigh.

2. **Fastställande av röstlängd**

Förbundsmötet beslutar att fastställa röstlängden i samband med votering. Närvarolistan utgör röstlängd.

3. **Val för förbundsmötet**

Förbundsmötet beslutar att till
mötesordförande välja Nils Fransson
vice mötesordförande Ulf Larsson
mötessekreterare välja Bo Bergsjö.

4. Val av justerare och rösträknare.

Mötet väljer Caroline Persson och Rickard Karlsson till justerare och rösträknare.

5. **Fråga om mötets behöriga utlysande**

Förbundsmötet annonserades i tidningen NU 8 veckor i förväg, därefter genom e-post och sociala medier veckor i förväg. Årsmötet har nämnts i flera sammanhang på Facebook och på möten. Förbundsmötet beslutar att mötet är stadgeenligt utlyst.

6. **Fastställande av föredragningslista**

Förbundsmötet beslutade att fastställa föredragningslistan (bilaga 2).

7. **Styrelsens verksamhetsberättelse inkl. regiongruppens rapport**

Verksamhetsberättelsen (bilaga 3) redovisades av Gunnar Nordmark. Främst behandlas valet, som i de flesta delarna blev en framgång i länet och kommunerna.

Regiongruppens rapport (bilaga 4) redovisades av Karin Sjöblom. Mandaten ökade från två till tre vilket medförde fler platser och bättre ekonomi.

Förbundsmötet beslutade att fastställa verksamhetsberättelsen och regiongruppens rapport.

8. **Ekonomisk berättelse och revisionsberättelse**

Förbundets bokslut redovisades i korthet av au-ordförande Bo Bergsjö. Det kan bland annat konstateras av valfonden 2018 blev tillräckligt stor för att klara av att bära en valrörelse även i de kommuner som vi idag inte har någon fullmäktigerepresentation i och kunde kraftigt stödja valet i de fyra kommuner vi är mest aktiva. Valet för förbundet slutade strax under 600 000 kronor. Trots årets höga omslutning blev det drygt 224 150 kronor över. Dessa disponeras till kommande EU-val och framtida val. Balans- och resultatrapport bifogas protokollet (bilaga 5).

Revisorn Stanley Ståhl föredrar revisionsberättelsen. (bilaga 6).

Årsmötet godkänner förslag till disposition och lägger revisionsberättelsen till handlingarna.

9. **Fråga om ansvarsfrihet**

Revisorerna föreslår att förbundsmötet beviljar styrelsen ansvarsfrihet för 2018.

Förbundsmötet beslutade att enigt bevilja styrelsen ansvarsfrihet för 2018.

10. **Fastställande av antalet ordinarie ledamöter samt ersättare i styrelsen**

Valberedningens sammankallande Rolf Andersson, Ljungby, yrkar att förbundsmötet fastställer antalet ordinarie ledamöter till 12 och antalet ersättare till 6. Utöver dessa har LUF en ledamot i styrelsen som utses av deras årsmöte.

Förbundsmötet beslutade enligt valberedningens förslag.

11. **Val**

Förbundsordförande

Valberedningen föreslår två vice ordföranden, 12 ordinarie och 6 ersättare.

Mötet beslutade att välja Gunnar Nordmark, Växjö, till förbundsordförande.

1:e vice förbundsordförande

Mötet beslutade att välja Ulf Larsson, Alvesta, (nyval) till 1:e vice förbundsordförande.

2:e vice förbundsordförande

Mötet beslutade att välja, Caroline Persson, (nyval) Växjö, till 2:e vice förbundsordförande.

ordinarie ledamöter i styrelsen

Yngve Filipsson, Växjö (nyval).
Görgen Philgren, Tingsryd (nyval)
Ulf Larsson, Alvesta,
Tim Kamfjord-Karlsson, Alvesta,
Lars Andersson, Alvesta
Rehina Ouro Nimini, Växjö (nyval).
Bo Bergsjö, Älmhult
Susann Diesner, Ljungby
Torgny Klasson, Växjö
Rickard Karlsson, Växjö.
Lars Solling, Ljungby
Lina Yosefi, Älmhult

Liberala ungdomsförbundet har en representant som de själva utser.

Förbundsmötet beslutade att välja ledamöter till förbundsstyrelsen i enlighet med valberedningens förslag.

ersättare i styrelsen

Valberedningen föreslog mötet att till ersättare i förbundsstyrelsen och i av förbundsmötet fastställd turordning välja:

1. Maria Grans, Ljungby, (nyval).
2. Stefan Bergström, Växjö
3. Jimmi Weiland, Växjö
4. Ann-Margreth Willebrand, Växjö
5. Tomas Johansson, Ljungby
6. Sven-Olof Karlborg, Tingsryd.

Förbundsmötet beslutade att välja ersättare till förbundsstyrelsen i enlighet med valberedningens förslag.

revisorer jämte ersättare

Valberedningen föreslog mötet att till revisorer välja Charlotte Branting och Ola Sennehed. Till ersättare föreslogs mötet välja Bodil Ramshammar och Jörgen Klinteskog.

Förbundsmötet beslutade i enlighet med valberedningens förslag.

landsmötesombud jämte ersättare

Valberedningen föreslog som landsmötesombud Bo Bergsjö, Älmhult, Caroline Persson, Växjö (Nyval), och Gunnar Nordmark, Växjö.

Som ersättare till dessa föreslogs, i turordning: 1. Yngve Filipsson, Växjö. 2, Ulf Larsson, Alvesta (nyval) och 3. Thomas Johansson, Ljungby.

Förbundsmötet beslutade att bifalla valberedningens förslag.

ledamot i partirådet jämte ersättare

Förbundsmötet beslutade att utse Gunnar Nordmark till partirådsledamot samt Yngve Filipsson, Ulf Larsson och Caroline Persson till ersättare i nämnd ordning.

valberedning

Till valberedning föreslogs Rolf Andersson, Ljungby, som sammankallande, samt Carl-Gustav Arvidsson, Ljungby, Karin Sjöblom, Växjö, Jimmi Weiland, Växjö, och en representant från LUF, som LUF själva utser.

Förbundsmötet beslutade enligt förslaget.

Alla valärenden beslutades med enhällighet.

12. Motioner

Alvesta kommunförening motionerar om en hemsida för länet. Den skall vara enklare än den som idag finns på riks. Styrelsen har beslutat föreslå att den nya förbundsstyrelsen skall förverkliga intentionerna i motionen. (bilaga 7)
Årsmötet tillstyrker motionen enligt styrelsens beredning.

Hemsidan på riks är för krånglig. Alvesta kommunförening har misslyckats med att hantera den. En motion har skrivits, som styrelsen föreslår blir överlämnad till landsmötet som länsförbundets egen. Årsmötet beslutar enligt styrelsens förslag. (bilaga 8)

13. **Fastställande av medlemsavgift för 2019**

Medlemsavgiften bestäms centralt.

14. **Frågor från medlemmarna**

Inga frågor ställs.

15. **Årsmötesuttalande**

Gunnar Nordmark föreslår att han får i uppdrag att utforma uttalande kring energifrågor i samverkan med Sven-Olof Karlborg och Nils Fransson.

Förbundsmötet bifaller Gunnar Nordmarks förslag.

16. **Hedersbetygelser, tack och avslutning**

Gunnar Nordmark avtackade mötesordförande Nils Fransson. Revisorn Stanley Ståhl avtackades efter flera år.

Förbundsmötet tackade Jimmi Weiland och Rickard Karlsson för arbetet med hemsidor och medlemsregister samt Lena Hjorth för sitt ekonomiarbete.

Ulf Larsson, ordförande i Alvesta, berättar om aktuella frågor i värdkommunen. Efter lunchen görs ett studiebesök på Alvestas biogasanläggning.

Gunnar Nordmark tackade för uppmärksamheten och avslutade årsmötet.

Vid protokollet

_____ _____

Nils Fransson, mötesordförande Bo Bergsjö, mötessekreterare

_____ _____

Rickard Karlsson, justeringsperson Caroline Persson, justeringsperson

	Budget 2018	Resultat 18 12 31
Intäkter		
Medl avg	6 200	6 765
Regionbidrag	270 000	273 000
Kom. partistöd	27 000	27 370
Summa intäkter	**303 200**	**307 135**
Kostnader		
Verksamhet		
Pren NU nya medl	-1 000	0
Stöd till avd	0	0
Hemsida RO	-17 000	0
Uppdrag Hela Landet	0	0
Resor	-5 000	-22 018
Material, Profilering	0	
Mötesverksamhet	-15 000	-10 604
Reg Gruppen	-2 000	0
Landsmöte/Riksm/Partiråd	-12 000	0
Annonser	-10 000	-10 913
Uppvaktningar	-1 000	-682
Valkostnader	0	-581 578
Summa verksamhet	**-63 000**	**-625 795**

Valet	**Resultat 18 12 31**	**Budget**
Löner	-128 863	-300 000
Almedalen	0	-20 000
Seminarium	-28 000	-30 000
Fotografering	-18 500	-25 000
Broschyrer	-5 175	-30 000
Valsedlar	-7 032	0
Valvaka	-7 004	0
Hushållsfolder	-253 515	0
Reklam, annonsering	-99 930	-40 000
Material	-25 678	-30 000
Riks	0	-50 000
Lokal fördelning	-7 881	-75 000
Summa	**-581 578**	**-600 000**

Personal

Löner Fast personal		-72 000	-72 000
Löner Tillf personal		0	-5 861
Konsultarvode		-10 000	0
Sociala kostnader		-11 700	-14 761
Fora		0	
Summa personal		**-93 700**	**-92 622**

Kanslikostnader

Hyra	45% av 5(	-22 500	-22 900
Städ	45% av 3	-1 350	-1350
Inventarier mindre		-1 300	0
Telefon/Internet		-6 000	-4 016
Kontorsmatriel		-1 500	-1 946
Prenumerationer			-150
Porto		-2 000	-1 890
Avgift bank		-1000	-942
Försäkringar		-1 800	-2 076
Arkivering		-1 000	-600
Serviceavtal		-27 000	-7 551
liberal.se		-2 000	0
Summa kanslikostnader		**-67 450**	**-43 421**
Summa kostnader		**-224 150**	**-761 838**

Resultat 1	**79 050**	**-454 703**
Uppl valfond		497 000
Uppl solidaritetsfond		50 000
Resultat 2	**79 050**	92 297
Avs valfond	-79 000	92 000
Resultat 3	**50**	297

Liberalerna Kronoberg
Regiongruppen

Regiongruppens årsberättelse 2018

Verksamhetsåret 2018 har präglats av regionvalet i september. Under våren togs ett nytt länspolitiskt program fram där Regiongruppen hade huvudansvaret för den del som handlar om hälso-och sjukvård. Liberalerna lyfte särskilt fram primärvården, barn- och ungdomspsykiatrin samt det förebyggande hälsoarbetet. Ökad delaktighet för personalen och kortare väntetider i vården har fortsatt hög prioritet.

I regionvalet hade Liberalerna två listor, en för västra och en för östra länsdelen. Partiet ökade från 2 till 3 mandat och ordinarie ledamöter i regionfullmäktige är Maria Grans med Bo Bergsjö som förste ersättare samt Yngve Filipsson och Gunnar Nordmark med Eva R Ericsson som förste ersättare.

Alliansspartierna fick tillsammans 29 mandat, S+V fick 24 mandat och SD fick 8 mandat. MP nådde inte upp till spärren på 3%. Valresultatet innebar maktskifte och Alliansen har ordförande och 1:e v ordförandeposter i samtliga styrelser och nämnder. För Liberalerna är Eva R Ericsson ordförande i Folkhälsoberedningen, Lars Rejdnell ordförande i Regionteatern och Gunnar Nordmark 1:e v. ordförande i Kulturnämnden. Liberalerna är representerade i samtliga styrelser och nämnder med ordinarie eller ersättare.

Yngve Filipsson har varit gruppledare och Karin Sjöblom och Stefan Bergström har varit politiska sekreterare med administrativa respektive utredande arbetsuppgifter.

Liberalernas regiongrupp har under 2018 haft 10 gruppmöten. Dessa som vanligtvis samlat 15-20 deltagare, har varit förlagda till kvällstid och oftast i Alvesta Missionskyrka. Vi har vi vid de flesta möten haft besök av någon person från regionen eller närliggande verksamheter som berättat om sin verksamhet. Detta har lett till olika aktiviteter och utspel.
Våra gruppmöten har vid vissa tillfällen varit i form av studiebesök.
Den 6-7 april ordnades en valkonferens på IKEA Värdshus i Älmhult med ca 25 deltagare.

Under 2018 har regionfullmäktige behandlat följande motioner från Liberalerna

- Ge fler vårdgivare tillgång till gemensamt journalsystem (Bifall)
- Förenkla hjälpmedelshanteringen (Besvarad)
- Ta fram en strategi för att tillvarata forskarutbildades kompetens (Bifall) Tilsammans med KD
- Inför vårdval för Barn -och ungdomspsykiatrin (Bifall till utredning – därmed besvarad) Tills. med M, C och KD
- Undersök intresse av intraprenad på Ljungby Lasarett (Bifall till utredning) Tills. med M, C och K.

Det är glädjande att alliansspartierna åter är i styrande position i Region Kronoberg. Det innebär ett större ansvar och mer arbete men också en tydlig möjlighet att driva liberal politik för att utveckla länet till kronobergarnas bästa.

Yngve Filipsson
Gruppledare

Karin Sjöblom
Politisk sekreterare

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR LIBERALERNA KRONOBERG VERKSAMHETSÅRET 2018/2019

FÖRBUNDSMÖTE

Ordinarie förbundsmöte hölls lördagen den 14 april 2018 på Elin Wägnerskolan i Växjö. I samband med årsmötet, som avslutades med en rundvandring, antogs ett uttalande om äldres tandhälsa.

FÖRBUNDSSTYRELSE

Förbundsstyrelsen har bestått av Gunnar Nordmark, förbundsordförande

Annika Stacke, förste vice ordförande,

Sven-Olof Karlborg andre vice ordförande

Ulf Larsson, Tim Kamfjord, Lars Andersson, Caroline Persson, Bo Bergsjö, Susann,Diesner, Nils Fransson, Torgny Klasson, Ylva Munsterhjelm, Rickard Karlsson, Lars Solling samt Lina Yosefi, ordinarie ledamöter.

Yngve Filipsson, Stefan Bergström, Jimmi Weiland, Ann-Margreth Willebrand, Evert Kajander, Thomas Johansson, Sabine Dzonlic, ersättare.

LUF har representerats i styrelsen med personer de själva utsett.

Förbundsstyrelsen har haft 7 protokollförda sammanträden

ARBETSUTSKOTT

Arbetsutskottet har bestått av Bo Bergsjö, ordförande, Gunnar Nordmark, Annika Stacke, Sven-Olof Karlborg samt Stefan Bergström.

LANDSMÖTESOMBUD

Bo Bergsjö, Gunnar Nordmark och Ann-Margreth Willebrand

Ersättare i ordning var Yngve Filipsson, Caroline Persson, Thomas Johansson, Sven-Olof Karlborg, Albin Dahlén.

PARTIRÅD

I samband med regeringsförhandlingarna efter höstens val, såg länsförbundets ledning till att medlemmarna vid ett antal olika tillfällen fick möjligheter att komma med synpunkter och åsikter.

PERSONAL

Länsförbundet har för närvarande ingen fast anställd personal. Lena Hjort arvoderas som kassaförvaltare. Rickard Karlsson arvoderas som ansvarig för medlemsregistret och Jimmi Weiland arvoderas på motsvarande sätt som ansvarig för IT och hemsidor.

Matti Welin tjänstgjorde som valombudsman från våren 2018 fram till valdagen.

TACK

Förbundsstyrelsen vill rikta ett stort tack till alla medlemmar och sympatisörer som genom insatser i valrörelse och på andra sätt bidrog till att Liberalerna Kronoberg, trots opinionsmässig motvind nådde framgångar i de olika valen 2018.

Revisionsberättelse

för Liberalerna Kronoberg

Undertecknade av Liberalerna Kronoberg valda revisorer, har denna dag granskat dess räkenskaper och förvaltning för verksamhetsåret 1 januari – 31 december 2018, får efter verkställt uppdrag lämna följande berättelse.

Räkenskaperna är förda med god ordning och reda och försedda med vederbörliga verifikationer.

De av kassaförvaltaren upprättade Balans- och resultatrapporter pr den 31 december 2018 överensstämmer med föreliggande räkenskaper.

Då ingen anledning till anmärkning föreligger, tillstyrker vi att balansräkning och resultaträkning fastställs, samt att styrelsen och kassaförvaltaren beviljas full och tacksam ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Holmsjö den 22 februari 2019

Stanley Ståhl

Stanley Ståhl

Långgatan 20
363 44 Lammhult

Charlotte Branting

Charlotte Branting

Villtofta Norregård 1
355 94 Vederslöv

17RK 1597-14

Redovisning av erhållet partistöd med granskningsrapport och intyg
Inlämnas till regionfullmäktige senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats

Blankett

Identifierare: 86157

REGION KRONOBERG

Mall för redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg

Parti Arbetarepartiet Socialdemokraterna	Organisationsnummer 82950002
Adress Liedbergsgatan 31	Postnummer och ort 352 52 VÄXJÖ
Telefon 0470-711 772	Bankkonto eller bankgiro/postgiro 606-3416
Redovisningen avser år 2018	Erhållet partistöd 2 093 000 kr
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01)	Bifogade handlingar Verksamhetsberättelse ☒ Resultaträkning ☒

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Nedan följer exempel på hur Socialdemokraterna har använt det lokala partistödet för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

- Administrativt och organisatoriskt stöd till samt kunskaps- och kapacitetsutveckling för medlemmar och förtroendevalda.
- Mötesverksamhet för demokratiskt beslutsfattande.
- Aktiviteter syftande till dialog med medborgare.
- Stöd till kvinno- och ungdomsinriktade aktiviteter och nätverk med samma inriktning som ovan.

Se utförligare beskrivning i bifogad verksamhetsberättelse.

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen-beskriv vilka motprestationer har erhållits: Överföringar till stöd för verksamhet för SSU Kronoberg och S-kvinnor i Kronoberg. Se föregående fråga.	
Datum 10/6-19	Datum 3/6-19
Ordförande Monica Haider	Kassör Clas-Göran Carlsson
Namnförtydligande Monica Haider	Namnförtydligande Clas-Göran Carlsson

Granskningsrapport och intyg*

Granskningsrapport Jag kan, efter granskning, konstatera att medel om 2 093 000 kr (RF 2017-09-27 §114) som Socialdemokraterna i Kronoberg tilldelats i form av partistöd 2018, varit en viktig del av finansieringen av partiets verksamhet i Kronoberg. Då syftet med denna verksamhet är just att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin anser jag att hanteringen av 2018 års medel väl uppfyller vad som anges i Kommunallagen (2017:725).
Datum 2019-06-10
Granskning genomförd av CURTH ERIKSSON sammankallande revisor
Namnförtydligande

*Granskning om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts görs av en av partiet utsedd granskare

REGION KRONOBERG

Utdrag ur Arvodesreglemente för förtroendevalda i Region Kronoberg 2015-§ 12 Partistöd

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap. 9§ andra stycket KL. Partistödet består dels av ett grundstöd, som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per mandat och år.

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen, vilket innebär att partistödet upphör när representationen upphör.

Mottagare av partistöd ska senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats, lämna en skriftlig redovisning till regionfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9§ första stycket i KL.

Redovisningen ska innehålla:

- Partistödets omfattning
- Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd som har mottagits
- före 2015-01-01)
- Hur stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala
- demokratin
- Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför
- regionen och vilka motprestationer som i så fall har erhållits
- Verksamhetsberättelse och resultaträkning för aktuellt räkenskapsår
- Granskningsintyg från granskare som partiet har utsett

Partistöd betalas ut i förskott periodiserat kvartalsvis. Regionfullmäktige beslutar årligen om utbetalning av partistöd. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till regionfullmäktige inom föreskriven tid utbetalas inget partistöd för nästkommande år.

Kallelse & handlingar

Den 97:e ordinarie distriktskongressen
Kronobergs Socialdemokratiska Partidistrikt

Alvesta Folkets Hus, 30 mars 2019

Musik: Trad
Text: Tove Alsterdal

Vi bygger landet i gärning och ord
där andra gick före och plöjde vår jord,
skapade livet, och arvet de gav,
i stad och på landet från skogar till hav.

Vi är de människor
som bygger landet.
Ja, det är du och jag och vi
som skapar framtid,
som föder glädje.
Ja, det är vi som ger det liv.

Malmen ur berget som smiddes till stål,
timret ur skogen och skolornas mål,
omsorg om gamla, om städning och mat
byggde tillsammans en välfärdens stat.

Vi är de människor …

Frisk eller sjuklig, en fattig eller rik,
en människa är alltid en människa lik.
En främling, en släkting, en hungrande i nöd,
alla har del i vårt dagliga bröd.

Vi är de människor …

Hör hur det sjunger bland stugor och betong,
hör hur det växer till framtidens sång.
Drömmen om rättvisa, frihet och fred
Kan blott besannas när många går med.

Vi är de människor …

Välkommen på distriktskongress!

Distriktsstyrelsen hälsar dig välkommen till Socialdemokraterna i Kronobergs distriktskongress den 30 mars i Alvesta Folkets Hus. Vi översänder här handlingar där du hittar tider, dagordning och allt annat du behöver veta.

Handlingarna finns också digitalt på vår hemsida:
www.skronoberg.se

Ombud

Om du som ombud inte kan närvara på kongressen ska du meddela detta till din arbetarekommun som kallar ersättare.

Gäst

Om du som gäst önskar delta i kongressen, anmäl dig till Lovisa Alm via **lovisa.alm@socialdemokraterna.se** eller telefon **072-717 51 52**

Frågestund

Distriktskongressens frågestund är till för dig som ombud. Tanken med frågestunden är att låta en aktuell debatt kunna ta plats på distriktskongressen utan att behöva skriva en motion långt i förväg. I år kommer temat att vara valet till Europaparlamentet.

Med partihälsningar februari 2019

Distriktsstyrelsen

Innehåll

Arbetsordning	sidan 5
Dagordning	sidan 7
Distriktsstyrelsens berättelse	sidan 8
Revisionsberättelse	sidan 24
Övriga berättelser	sidan 25
Motioner	sidan 32
Distriktsstyrelsens förslag	sidan 68

Handlingarna kompletteras på plats med förslag till distriktskongressens mötespresidie och redaktionsutskott. På distriktskongressen kompletteras även med europaparlamentariker Anna Hedhs berättelse, samt valberedningens förslag.

Arbetsordning

Förslag till arbetsordning för Kronobergs Socialdemokratiska Partidistrikts 97:e ordinarie distriktskongress

Begära ordet	Begärs skriftligt till presidiet via lapp.
Yrkande	Sker skriftligt till presidiet via lapp.
Talartid	Tre minuter, kan kortas efter beslut.
Replik	Ges vid personligt omnämnande.
Omröstning	Genomförs med acklamation (ja-rop).
Personval	Genomförs med acklamation eller vid votering genom sluten omröstning.
Votering	Begärs muntligen, genomförs med handuppräckning. Votering vid personval genomförs med slutenomröstning
Rösträkning	Begärs muntligen.
Streck i debatten	Streck i debatten prövas när så begärs samt då 5 personer av samma kön har talat efter varandra eller står uppskrivna i rad på talarlistan.

Tidsprogram

Lördag 30 mars i Alvesta Folkets Hus

08.30 – 09.00	Samling, anmälan av ombud, kaffe och fralla
09.00 – 12.00	Kongressöppning och kongressförhandlingar
12.00 – 12.45	Lunch
12.45 – 15.00	Kongressförhandlingar
15.00 – 15.20	Fika
15.20 – 17.00	Kongressförhandlingar

Dagordning

Förslag till dagordning för Kronobergs Socialdemokratiska Partidistrikts 97:e ordinarie distriktskongress

1. Kongressen öppnas
2. Beslut om arbetsordning
3. Beslut om dagordning
4. Fastställande av antal ombud
5. Beslut om kongressens offentlighet
6. Val av kongressens funktionärer
   a) två ordförande
   b) två sekreterare
   c) tre ombud att justera protokoll
   d) tre ombud att utgöra rösträknare
   e) fem personer att utgöra redaktionsutskott
7. Behandling av distriktsstyrelsens berättelse
8. Behandling av revisorernas berättelse
9. Beslut om ansvarsfrihet för distriktsstyrelsen
10. Behandling av övriga berättelser
    a) riksdagsgruppens berättelse
    b) regiongruppens berättelse
    c) europaparlamentariker Anna Hedhs berättelse
    d) stiftsgruppens berättelse
11. Behandling av distriktsstyrelsens förslag
    a) fastställande av distriktsstyrelsens utvecklingsplan 2019-2022 samt aktivitetsplan 2019
    b) budget 2019
    c) fastställande av stadgeändring regiongruppen
    d) eventuellt övriga förslag från styrelsen
12. Behandling av inkomna motioner
13. Gästerna har ordet
14. Val av partiorgan
    a) en distriktsordförande
    b) tio ledamöter till distriktsstyrelsen
    c) tio ersättare till distriktsstyrelsen
    d) fyra ledamöter till verkställande utskott
    e) tre revisorer
    f) tre revisorssuppleanter
15. Kongressen avslutas

Distriktsstyrelsens berättelse

Distriktsstyrelsen lämnar härmed sin berättelse över verksamheten för 2018 till partidistriktets 97:e kongress. Berättelsen är behandlad och fastställd av distriktsstyrelsen den 11 februari 2018.

1. DEN LEDANDE POLITISKA KRAFTEN I KRONOBERG

Socialdemokraterna ska genom Kronobergs partidistrikt och övriga partiorganisationer i länet vara den ledande politiska kraften i Kronoberg. Det innebär att den politiska dagordningen ska sättas av partiet och att det är socialdemokratiska förslag som får utrymme i den politiska debatten.

Verksamhetsplanen som antogs av distriktskongressen 2015 sträckte sig över valet 2018 och målen under detta stycke ska också utvärderas nu eftersom planperioden avslutats.

Måluppfyllelse

- Antalet medlemmar ska uppgå till 3300 till 2018-12-31.
  Målet uppnåddes inte och den 31 december 2018 hade Kronobergs Socialdemokratiska Partidistrikt 1821 medlemmar.
- Valresultatet 2018 ska leda till ytterligare mandat i Region Kronoberg och att det tredje mandatet till Riksdagen återtas.
  Målet uppnåddes inte då vi tappade tre mandat i regionfullmäktige.

Besök i länet

Kronoberg har under 2018 besökts av företrädare från central nivå i partiorganisationen, regering, riksdag och närstående organisationer.

Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning 19 januari
Anna Ekström, gymnasie- och kunskapslyftsminister 31 januari, 14 maj
Tomas Eneroth, infrastrukturminister 5 mars, 7 maj, 25 maj, 8 juni, 13 augusti, 26 augusti, 27 augusti, 28 augusti, 3 september, 8 september
Magdalena Andersson, finansminister 17 mars, 26 augusti
Sven-Erik Bucht, landsbygdsminister 11 april, 8 september
Lena Hallengren, barn-, äldre och jämställdhetsminister 18 maj, 5 september
Anders Ygeman, gruppledare riksdagen 29 juli
Ardalan Shekarabi, civilminister 8 augusti
Annika Strandhäll, socialminister 4 september
Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister 5 september
Margot Wallström, utrikesminister 5 september

socialdemokraterna

1 maj
Under parollen *Tillsammans för trygghet* firades 1 maj 2018.

Alvesta	Henrietta Serrate, 1:e vice ordförande Folkhälsoberedningen och ordförande för S-kvinnor Kronoberg
Lessebo	Charlotta Svanberg, ordförande Hälso- och sjukvårdsnämnden
Ljungby	ClasGöran Carlsson, riksdagsledamot och Anne Karlsson, oppositionsråd
Markaryd	Monica Haider, partidistriktsordförande och riksdagsledamot
Tingsryd	Thage G. Pettersson, fd. statsråd
Uppvidinge	Firade i Växjö
Växjö	Lena Micko, ordförande SKL
Älmhult	Monica Haider, distriktsordförande och riksdagsledamot

2. PARTIDISTRIKTETS VERKSAMHET

Medlemsutveckling

Vi kan konstatera att medlemsutvecklingen under 2018 varit negativ i jämförelse med föregående år. Trots stort fokus på medlemsvärvning var vi vid årskiftet 2018/2019 98 medlemmar färre än samma period föregående år. Vi värvar, men tappar samtidigt medlemmar dels genom att inte fånga upp de nya medlemmarna, samt genom att vi tappar de som varit medlemmar en tid.

Måluppfyllelse

- Partidistriktet ska under året erbjuda medlemsansvariga i samtliga arbetarekommuner utbildning i det nya medlemssystemet liksom kring medlemsvärvning och medlemsmottagande.
  Målet delvis uppfyllt.
- Aktiviteter i samband med partiets vår- respektive höstkampanj ska ha medlemsvärvning i fokus.
  Målet delvis uppfyllt. Partidistriktet har haft stort fokus på medlemsvärvning, men vi nådde trots det inte medlemsvärvarmålet.
- En återvärvning av medlemmar som skrivs ut för bristande betalning ska göras.
  Delvis uppfyllt. Flera arbetarekommuner har arbetat aktivt med bearbetning av medlemmar som är på väg att skrivas ut, men det finns fortfarande ett jobb att göra i flera av arbetarekommunerna.

Studier

Studieverksamheten under 2018 genomfördes enligt plan och i samarbete med flera andra organisationer, däribland Jönköpings läns partidistrikt gällande Röda Akademin och medlemsutbildning steg 2, samt med Växjö Arbetarekommun gällande ledarutbildning steg 1. Tillsammans med Blekinge Partidistrikt hölls också en handledarutbildning i Ronneby i slutet av året.

Distriktsstyrelsens studieansvarig har deltagit aktivt i planering och genomförande av studieverksamheten. Fokus har legat på att den nationella studieplanen ska genomföras och att alla delar av organisationen har verktyg och resurser att självständigt genomföra sin del av ansvaret.

Måluppfyllelse

- Samtliga nya medlemmar ska erbjudas studier under sitt första år som medlem.
  Målet delvis uppfyllt, flera arbetarekommuner arbetar bra med medlemsutbildningen steg 1.
- Samtliga förtroendevalda i partidistrikt, arbetarekommuner och S-föreningar ska ha arbetat med Framtidspartiet under perioden.
  Målet delvis uppfyllt. Arbetet kom igång väl men partiet centralt aviserade i mitten av mandatperioden att man i och med arbetet med organisationsutveckling tagit beslut att pausa arbetet kring Framtidspartiet.
- Samtliga arbetarekommuner ska ha tillgång till egna studiehandledare.
  Målet delvis uppfyllt.
- Samtliga arbetarekommuner ska självständigt genomföra medlemsutbildningens första steg.
  Målet delvis uppfyllt. Flera arbetarekommuner har under 2018 genomfört hela eller delar av medlemsutbildningens steg 1.
- Partidistriktet skall genomföra medlemsutbildning steg 2.
  Målet uppfyllt. Medlemsutbildning steg 2 genomfördes vid två tillfällen under 2018.
- Minst en ledarutbildning steg 1 ska genomföras i egen regi eller i samarbete med närliggande distrikt.
  Målet uppfyllt.
- En traineeutbildning med deltagare från länets arbetarekommuner ska genomföras i samarbete med minst ett närliggande partidistrikt.
  Målet uppfyllt, dock genomfördes utbildningen endast med deltagare från Kronobergs partidistrikt.

Facklig-politisk samverkan

Partidistriktet har under året samverkat med LO-distriktet för att föra ut socialdemokratisk politik via frukostmöten och andra träffar. Ett aktivt arbete har skett i planeringen av framför allt länets egna ledamöters besök, men även till viss del gällande nationella företrädares besök på arbetsplatser.

Måluppfyllelse

- De facklig-politiska aktiviteterna på länsnivå ska ha ökat.
  Målet delvis uppfyllt. Vi har kontinuerligt möten med LO, men känslan är att vi har ett arbete att göra när det gäller att gå från plan till handling. Samarbetet behöver helt klart utvecklas och arbetsformer etableras.
- Under året ska frukostmöten för att presentera och föra dialog kring regeringens budget genomföras tillsammans med LO-distriktet.
  Målet uppfyllt.
- Det fackliga utskottet ska träffas minst två gånger och ska även ta del av arbetet med Framtidspartiet.

Målet delvis uppfyllt. Vi har nått målet i antal träffar, men inte när det gäller arbetet med Framtidspartiet.

- Initiativ för närmare kontakt med TCO och SACO ska tas.
  Målet delvis uppfyllt. Kontakt har etablerats, dock har det inte utmynnat i något konkret.
- Formerna för riksdagsledamöters och andra centrala företrädares besök vid arbetsplatser ska utvecklas.
  Målet delvis uppfyllt. Ett nytt sätt att organisera besöken har införts.
- Initiativ till gemensamma utbildningar och insatser mot främlingsfientlighet tas.
  Målet delvis uppfyllt. Inga utbildningar har genomförts, men väl seminarier under medlemsforum, mm, med föreläsare från bl a Expo.

Internationell verksamhet

I och med att vi har bedrivit valrörelse under 2018 har partidistriktet i stor utsträckning fokuserat på andra frågor än de internationella. Dock har nya samarbeten initierats och ett arbete satts igång för att utveckla den internationella verksamheten.

Måluppfyllelse

- Partidistriktet ska under 2018 undersöka möjligheten att själva eller tillsammans med andra hitta former för ett internationellt inriktat projekt eller nätverkssamarbete.
  Påbörjat, men inte genomfört.
- Partidistriktet ska vid minst två arrangemang under året uppmärksamma aktuella skeenden i omvärlden.
  Målet uppfyllt.

Opinionsbildning

Arbetet med att skapa en mer hållbar och sammanhållen opinionsbildning från kommun, region, stat och europeisk nivå har fortsatt. I det dagliga arbetet genomförs detta genom medieplansarbetet men också genom besök från företrädare i diverse verksamheter. Distriktsstyrelsen har under året reviderat kommunikationsplanen som ska vara ett stöd till förtroendevalda.

Måluppfyllelse

- Samtliga arbetarekommuner ska självständigt genomföra ett strategiskt opinionsarbete.
  Målet delvis uppfyllt, arbetet har påbörjats i några arbetarekommuner. Dock finns det ett fortsatt jobb att göra.
- Arbetet med att utveckla nya samarbeten i syfte att föra samman opinionsbildning och politik från kommunal, regional, nationell och europeisk nivå ska fortsätta.
  Målet uppfyllt.
- Minst ett seminarium ska genomföras i samarbete med Socialdemokraterna i Europaparlamentet.
  Målet inte uppfyllt.

- Tillsammans med arbetarekommunerna och regiongruppen ska arbetet med ett mer strategiskt opinionsarbete inledas/fortsätta.
  Målet delvis uppfyllt.

3. ORGANISATION

Distriktskongress

Partidistriktets 96:e kongress hölls den 17-18 mars i Alvesta Folkets Hus. Kongressen behandlade 24 motioner och frågor om bland annat åldersgräns för energidryck och statlig närvaro i alla kommuner gav upphov till livliga diskusisoner.

Monica Haider, riksdagsledamot från Älmhult, gavs nytt förtroende som distriktsordförande. Tillsammans med partistyrelsens gäst, finansminister Magdalena Andersson, delade Monica ut Brantingmedalj till Jim Lindberg, Jan O Eriksson och Harald Gustafsson från Lessebo arbetarekommun, samt till Arne Petersson och Barbro Svensson från Tingsryds arbetarekommun.

Magdalena Andersson hälsade till kongressen och sa att Kronoberg är en del av Sverige där det finns mycket inspiration att hämta för övriga landet. Det byggs som aldrig förr, näringslivet går framåt och ni har kloka regionpolitiker som stoppar hyrbolag och satsar mer på sjukvården, sa hon.

Finansministern talade också om det vägval Sverige stod inför, i och med höstens val, och pekade på vad alliansregeringens skattesänkningar kostade landet i utanförskap, ungdomsarbetslöshet och underskott i statsfinanserna.

Nu, berättade finansministern, har vi bytt ofinansierade skattesänkningar mot finansierade satsningar i vår gemensamma välfärd. Över 250 000 fler har ett jobb att gå till och inget annat EU-land har en lika stor del av befolkningen som arbetar.

Den socialdemokratiska välfärdsmodellen har gjort Sverige till ett av världens rikaste länder. Välfärd är ingen lyx vi kostar på oss för att vi har råd, vi är ett rikt land tack vare välfärden. De kommande åren kommer Sverige att växa med 300 000 fler äldre och 300 000 fler barn. När befolkningen växer måste välfärden hänga med. Det är därför den socialdemokratiskt ledda regeringen under denna mandatperiod satsat över 35 miljarder mer på välfärd. Vi vill fortsätta att investera stort i välfärden.

Vi socialdemokrater ska fortsätta att ta Sverige framåt, och vi gör det precis som vi alltid gjort: tillsammans!

Totalt hade kongressen 199 ombud som fördelades så här:

Alvesta	22
Lessebo	18
Ljungby	23
Markaryd	16
Tingsryd	16

Uppvidinge	17
Växjö	70
Älmhult	17

Måluppfyllelse

- En distriktskongress ska genomföras enligt upparbetade rutiner. Partidistriktets 96:e kongress är planerad och kallad till den 17-18 mars i Alvesta Folkets Hus.
  Genomfört.

Distriktsstyrelse och verkställande utskott

Distriktsstyrelsen har haft 10 sammanträden och verkställande utskottet har haft 14 sammanträden under 2018.

Måluppfyllelse

- Distriktsstyrelse och verkställande utskott sammanträder enligt antagen datumplan.
  Genomfört.
- Dialog- och informationsfrämjande arbetsformer mellan arbetarekommuner och partidistrikt ska fortsätta utvecklas.
  Genomfört.

Valberedning

Måluppfyllelse

- Valberedningen ansvarar för att bereda förslag till distriktskongress och valkonferens gällande partiorgan, listor till riksdag och region samt övriga regionala uppdrag, inklusive kyrkovalet.
  Genomfört

Expedition

Partidistriktets expedition har under 2018 bemannats upp och man har en valanställd ombudsman på plats, utöver ordinarie bemanning.

Måluppfyllelse:

- Fortsätta arbetet med rutiner och fortbildning för personal.
  Genomfört.
- Genomföra fattade beslut och verksamhet som beskrivs under punkt 2.
  Genomfört.
- Minst ett besök ska göras till respektive arbetarekommun.
  Genomfört.
- Nya relationer och samarbeten på olika områden ska utvecklas.
  Arbetet påbörjat.

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen beskriver Kronobergs Socialdemokratiska Partidistrikts organisation och ekonomi. Berättelsen är behandlad och fastställd av distriktsstyrelsen den 21 februari 2019.

ARBETAREKOMMUNER OCH FÖRENINGAR

Antalet arbetarekommuner var vid årsskiftet 2018/2019 åtta stycken och antalet föreningar i distriktet 26 stycken.

MEDLEMMAR

Antalet medlemmar vid årsskiftet 2018/2019 var 1739.

Alvesta	199 (204)
Lessebo	168 (174)
Ljungby	228 (240)
Markaryd	138 (148)
Tingsryd	149 (140)
Uppvidinge	143 (131)
Växjö	565 (633)
Älmhult	144 (158)
Direktanslutna	5 (9)
Totalt	1739 (1837)

FÖRTROENDEVALDA

Distriktsordförande
Monica Haider, Älmhult (facklig ledare, verkställande utskottet)

Ledamöter distriktsstyrelsen
Robert Olesen, Alvesta (internationell ledare, verkställande utskottet)
Lars Altgård, Lessebo
ClasGöran Carlsson, Ljungby (kassör, verkställande utskottet)
Liselotte Åhlander, Ljungby
Joakim Pohlman, Markaryd (internationell ledare)
Tomas Blomster, Tingsryd
Niklas Jonsson, Uppvidinge
Anna Fransson, Växjö (verkställande utskottet)
Charlotta Svanberg, Växjö (verkställande utskottet)
Henrietta Serrate, Växjö (studieledare)

Ersättare distriktsstyrelsen
Sebastian Ohlsson, Alvesta (facklig ledare)
Kristina Brundin, Lessebo
Emma Johansson Gauffin, Ljungby
RosMari Jönsson Neckö, Markaryd
Magnus Carlberg, Tingsryd
Peter Danielsson, Uppvidinge
Tomas Thornell, Växjö
Carl-Olof Bengtsson, Växjö
Tajma Sisic, Växjö
Stefan Jönsson, Älmhult

Adjungerade distriktsstyrelsen
Jussi Gröhn, LO Småland Blekinge
Joakim Reimerstam,
LO Småland Blekinge
Tomas Eneroth, statsråd
Lovisa Alm, ombudsman

Distriktsstyrelsens ålderssammansättning
Tillsammans blir styrelsens ledamöter och ersättare 1051 (1020) år. Medelåldern är 50 (48,6) år. Siffror från 2018 i parentes.

Tre revisorer
Curth Eriksson, Växjö (sammankallande)
Bertil Olsson, Alvesta
Bo Dalesjö, Ljungby

Tre revisorssuppleanter
Rose-Marie Holmqvist, Växjö
Barbro Svensson, Tingsryd
Gun Lindell, Ljungby

Valberedning

Martin Edberg, Växjö (sammankallande)
Per-Anders Nordahl, Alvesta
Ragnar Lindberg, Lessebo
Jerry Rogerstam, Ljungby
Ulf Engqvist, Markaryd
Mikael Jeansson, Tingsryd
Ann-Charlotte Kakoulidou, Uppvidinge
Anton Härder, Älmhult
Julia Berg, SSU
Jussi Gröhn, LO
Maria Stansert, S-Kvinnor

Partistyrelsen och verkställande utskottet

Tomas Eneroth, Växjö (suppleant i verkställande utskottet)
Monica Haider, Älmhult (suppleant i partistyrelsen)

PERSONAL

Susanna Lif, ombudsman, 100 %, sjukskriven från 2016-08-03
Lovisa Alm, ombudsman, 100 %
Pontus Samuelsson, ombudsman, 100 % t o m 2018-09-30
Camilla Ymer, assistent 20 % t o m 2018-01-15,
valombudsman 100 % fr o m 2018-01-15
Tomas Thornell, ombudsman, tjänstledig
Anna Fransson, ombudsman, tjänstledig

Verkställda beslut och åtgärder

Motion om ridning som skattebefriad friskvårdsförmån
Ingen åtgärd då motionens syfte redan infriats.

Motion angående LSS
Riksdagsgruppen har vid upprepade tillfällen lyft frågan.

Motion om en anständig asylpolitik
Riksdagsgruppen har vid upprepade tillfällen lyft frågan.

Motion om att införa 18-årsgräns för energidrycker
Riksdagsgruppen har skrivit en motion i ämnet.

Motion om logoped, talpedagog och sjukgymnast som en del av skolhälsoteamet
Riksdagsgruppen har lyft frågan med berört utskott.

Motion om statlig närvaro i alla kommuner
Riksdagsgruppen arbetar kontinuerligt med frågan.

Motion om reglering av sportfiske
Riksdagsgruppen har skrivit skriftlig fråga i ämnet.

Motion om att ta bort karensdagar ur a-kassans regelverk
Riksdagsgruppen har skrivit en motion i ämnet.

Motion om meritpoäng för elever som läser vård- och omsorgsprogrammet och vill läsa vidare till sjuksköterska
Riksdagsgruppen har lyft frågan med berört utskott.

Motion om jämställd arbetsmiljö
Riksdagsgruppen arbetar kontinuerligt med frågan.

Motion om digital välfärd
Både region- och riksdagsgruppen arbetar kontinuerligt med frågan.

Motion om mer rörelse i skolan
Riksdagsgruppen har lyft frågan i aktuellt utskott.

Motion om att subventionera mensskydd
Regiongruppen har inte arbetat med frågan.

Motion om glasögonbidrag
Regiongruppen har arbetat med frågan i många år och hade ett generöst bidrag redan innan regeringen tog beslut om ett sådant.

RESULTATRÄKNING

		2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.			
Medlemsavgifter		38 655	95 325
Stöd från intresseorganisationer		2 774 965	2 607 174
Övriga intäkter		558 404	-5
Hyresintäkter		187 410	101 575
Övriga rörelseintäkter		903 495	368 199
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		**4 462 929**	**3 172 268**
Rörelsekostnader			
Lämnade bidrag		-241 247	-255 800
Övriga externa kostnader		-1 946 614	-1 094 974
Personalkostnader		-2 112 762	-1 923 611
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		227 500	0
Nedskrivningar av omsättningstillgångar utöver normala nedskrivningar		0	-440
Summa rörelsekostnader		**-4 073 123**	**-3 274 825**
Rörelseresultat		***389 806***	***-102 557***
Finansiella poster			
Resultat från andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag		144	0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		5 258	2 048
Räntekostnader och liknande resultatposter	1	-29 538	-3 093
Summa finansiella poster		**-24 136**	**-1 045**
Resultat efter finansiella poster		***365 670***	***-103 602***
Bokslutsdispositioner			
Övriga bokslutsdispositioner		0	98 914
Summa bokslutsdispositioner		**0**	**98 914**
Resultat före skatt		***365 670***	***-4 688***
Årets resultat		***365 670***	***-4 688***

BALANSRÄKNING

		2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	2	0	97 500
Summa materiella anläggningstillgångar		*0*	*97 500*
Finansiella anläggningstillgångar			
Bostadsrätt Liedbergsgatan (1/2)		325 000	0
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag		1 000	1 000
Andra långfristiga värdepappersinnehav	3	2 222 366	2 245 528
Summa finansiella anläggningstillgångar		*2 548 366*	*2 246 528*
Summa anläggningstillgångar		**2 548 366**	**2 344 028**
Omsättningstillgångar			
Inventarier och konst			
Tavlor m.m		12 635	12 635
Summa varulager m.m.		*12 635*	*12 635*
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		108 145	87 745
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag		-5 852	41 812
Övriga fordringar		63 034	65 259
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		7 503	43 051
Summa kortfristiga fordringar		*172 830*	*237 867*
Kassa och bank			
Kassa och bank		2 884 214	2 941 374
Summa kassa och bank		*2 884 214*	*2 941 374*
Summa omsättningstillgångar		**3 069 679**	**3 191 876**
SUMMA TILLGÅNGAR		**5 618 045**	**5 535 904**

	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Eget kapital vid räkenskapsårets början	3 160 360	3 161 408
Årets resultat	365 670	-4 688
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	**3 526 030**	**3 156 720**
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	0	5 730
Skulder till intresseföretag och gemensamt styrda företag	1 929 135	1 929 135
Skatteskulder	-34 834	-81 095
Övriga skulder	77 664	18 902
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	120 050	506 512
Summa kortfristiga skulder	**2 092 015**	**2 379 184**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**5 618 045**	**5 535 904**

NOTER

Not 1	Räntekostnader och liknande resultatposter	2018	2017
Räntekostnader och liknande resultatposter		28 514	0

Årets kostnad avser värdeförändringar som tidigare år felaktigt bokats upp som intäkter. Avser således rättelse.

Not 2	Not till anläggningstillgångar	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden		97 500	97 500
Omklassificeringar m.m.		-97 500	0
Utgående anskaffningsvärden		0	97 500

Lokalen är ombokad till finansiell tillgång samt alla under tidigare år gjorda avskrivningar är återförda detta året.

Not 3	Andra långfristiga värdepappersinnehav	2018-12-31	2017-12-31
Robur Fond		412 062	418 118
Coop Sparkassa		1 516 276	1 511 018
Lux Svenska Plus		294 028	316 392
Summa		**2 222 366**	**2 245 528**

Växjö den 21 februari 2019

.....
Curth Eriksson

.....
Bertil Olsson

.....
Bo Dalesjö

Slutord

2018 har i mångt och mycket präglats av valrörelsen som drogs igång i början av året och pågick ända fram till valdagen, den 9 september. Hundratals medlemmar har i regn och solsken pratat socialdemokratisk politik med väljare och fört fram våra budskap om hur vi får ett tryggare och mer jämställt samhälle.

Trots ett hårt arbete med tusentals knackade dörrar och ännu fler samtal, blev inte valresultatet vad vi önskat och hösten präglades av många och långa förhandlingar på såväl kommunal, som regional och nationell nivå. Vår ambition var tydlig: att bryta blockpolitiken och skapa stabila och demokratiska styren. På vissa ställen har vi lyckats, på andra inte. Vår strävan fortsätter emellertid.

Vi bor i världens bästa och mest jämställda land och med vår socialdemokratiskt ledda feministiska regering har vi under den senaste mandatperioden nått stora framgångar med bland annat en rekordlåg arbetslöshet och stora satsningar på en ännu starkare och bättre välfärd. Arbetet måste fortsätta. Vi kan inte låta antidemokratiska krafter bestämma politiken, krafter som vill försämra vår välfärd och skapa ökade klyftor. Krafter som vill minska friheten och ställer grupper mot varandra.

Vi socialdemokrater har en uppgift att berätta om vår vision om att vi tillsammans kan skapa en bättre värld där alla känner framtidstro. Kampen fortsätter - varje dag - och vi vet att det är samarbete och solidaritet som tar oss dit.

Växjö den 21 januari 2019

Monica Haider *Distriktsordförande*	Robert Olesen *Vice distriktsordförande*	
Lars Altgård	ClasGöran Carlsson	Liselotte Åhlander
Joakim Pohlman	Tomas Blomster	Niklas Jonsson
Anna Fransson	Charlotta Svanberg	Henrietta Serrate

Revisionsberättelse

för

Kronobergs Socialdemokratiska Partidistrikt

organisationsnummer 829500-8802

Till 97:e distriktskongressen i Kronobergs Socialdemokratiska partidistrikt:

Vi har granskat årsredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens förvaltning i Kronobergs Socialdemokratiska partidistrikt för år 2018. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i Kronobergs Socialdemokratiska partidistrikt för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot partidistriktet eller på annat sätt har handlat i strid med stadgarna. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed varför vi tillstyrker:

att resultat- och balansräkningen fastställs.

Styrelseledamöterna har inte vidtagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som enligt vår bedömning kan föranleda ersättningsskyldighet mot partidistriktet, varför vi tillstyrker

att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Växjö den 21 februari 2019

Curth Eriksson	Bertil Olsson.	Bo Dalesjö
sammankallande revisor	revisor.	revisor

Riksdagsgruppens berättelse

Riksdagsgruppen har under 2018 arbetat för att vinna gillande för de beslut Socialdemokraterna i Kronoberg fattade under sin distriktskongress, vilket resulterat i flera motioner. Vidare har gruppen arbetat för att lyfta viktiga och aktuella frågor för kronobergarna i riksdagen i form av skriftliga frågor.

Motioner
Under året har riksdagsgruppen skickat in 18 motioner, varav 4 egna av Monica Haider, 6 i förening och 8 gemensamt med andra socialdemokratiska ledamöter. 3 motioner tillkom på uppdrag av distriktskongressen 2018: Åldersgräns för köp av energidryck (Motion 2018/19:1305), Översyn av reglering av sportfiske (Motion 2018/19:1322) och Översyn av karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen (Motion 2018/19:1765).

Övriga motioner: Mobiltäckning i hela landet (Motion 2018/19:2210), Hästnäringen och plan- och bygglagen (Motion 2018/19:1807), Hästnäringen och EU-stöd (Motion 2018/19:952), Strandskyddsregler och hästhållning (Motion 2018/19:739), Yrkeshögskola för jobben i hela landet (Motion 2018/19:2676), Hälso- och sjukvård på lika villkor i hela landet (Motion 2018/19:2093), Ändrade faktureringsrutiner för vägtullar m.m. (Motion 2018/19:2133), Nationellt centrum för cirkulär livsmedelsproduktion (Motion 2018/19:1985), Säkra långsiktigt hållbar energiförsörjning i hela landet (Motion 2018/19:1595), Samhällsberedskap vid vattenbrist (Motion 2018/19:1175), Avdragsrätt för a-kassa (Motion 2018/19:1998), Avdragsrätt för a-kassa (Motion 2018/19:1307), Skärp straffen för hot mot förtroendevalda (Motion 2018/19:1303), Vildsvin (Motion 2018/19:1070), Nytt regelverk för ett mer hållbart och effektivt skogsbruk (Motion 2018/19:710).

Verksamhetsbesök
Riksdagsledamöterna har under året gjort sammantaget över 30 verksamhetsbesök i länet och täckt in besök i samtliga Kronobergs kommuner. Vissa besök har gjorts i samband med statsrådsbesök, medan andra skett på eget initiativ, alternativt inbjudan.

Socialdemokratiska regiongruppen i Region Kronoberg
Verksamhetsberättelse 2018

Aktiviteter och verksamhet 2018
Under 2018 har S-gruppen sammanträtt 11 gånger. På sammanträdena har bland annat ärenden inför regionstyrelse och regionfullmäktige behandlats, valärenden beslutats, budgetförslag arbetats fram och strategiska frågor diskuterats.

S-gruppstyrelsen har under året haft möten ca en gång per månad samt träffat fackliga organisationer verksamma inom Region Kronoberg vid ett flertal tillfällen. Även möten med olika intresseorganisationer har ägt rum.

Landstingsval 2018

Politik
Socialdemokraterna i Kronobergs distriktskongress beslutade 2018-03-18 om ett Valprogram för 2019-2022. Valprogrammet anger inriktning på den Socialdemokratiska politiken för Kronoberg 2019-2022 är distriktets uppdrag till de förtroendevalda på nationell, regional och kommunal nivå 2019-2022. Valprogrammet ligger till grund för de regionala texter och prioriteringar som fanns med i valsedelsutskicket och andra spridda budskap under valrörelsen.

Organisation
Den socialdemokratiska regiongruppen i Region Kronoberg var i valrörelsen aktiv på flera sätt. Här är några:

- Utåtriktade aktiviteter runt om i länet på S-gruppmöten.
- Företrädare åkte runt till arbetarekommunernas medlemsmöten och berättade om och argumentationstrimmade medlemmarna i regionfrågor.
- Flertalet debattartiklar, även tillsammans med nationella och kommunala företrädare.
- Regionala kandidater uppmanades att knacka dörr och kampanja även i andra kommuner än sin egen hemkommun.
- I slutskedet av valrörelsen fick S-gruppen regelbundna mejl med tips och uppmaning om att delta på olika aktiviteter runt om i länet.

Resultat
I landstingsvalet 2018 fick Socialdemokraterna 31 % *(valresultat 2014: 35,17 %)* och blev därmed största parti i Region Kronoberg. Det högsta resultatet (59,8 %) nåddes i valkretsen Dalbo i Växjö kommun och det lägsta resultatet (17,9 %) fick partiet i valkretsen Hamneda-Kånna-S Ljunga i Ljungby kommun.

Högsta respektive lägsta resultat i kommunernas valkretsar:

Kommun	Högst %	Lägst %
Alvesta	*53*	*18,8*
Lessebo	*50,4*	*30,8*
Ljungby	*37,8*	*17,9*
Markaryd	*35*	*22,3*
Tingsryd	*38,6*	*21,4*
Uppvidinge	*33*	*27,7*
Växjö	*59,8*	*19,9*
Älmhult	*48,6*	*19,2*

Efter valet
Resultatet i landstingsvalet gav Socialdemokraterna 19 platser i regionfullmäktige. Det innebar att partiet minskade 3 platser jämfört med föregående mandatperiod. Minskningen av antal mandat i regionfullmäktige får ekonomiska och organisatoriska följder, dels i avseendet kronor i partianslag och dels i hur många % partiet ges i politisk sekreterartjänst *(från 120 % till 105 %).*

S-gruppen gav 2018-09-11 gruppstyrelsen i uppdrag att förhandla enligt följande mål: 1) hitta en majoritet eller 2) gå i tydlig opposition. S-gruppen var i beslutet tydlig med att Socialdemokraterna aldrig kommer att samarbeta eller samtala med Sverigedemokraterna. 2018-09-17 gav gruppstyrelsen Anna Fransson och Robert Olesen i uppdrag att sköta förhandlingarna.

2018-09-26 meddelades medlemmar och media via utskick *(se bilaga till verksamhetsberättelsen)* att Socialdemokraterna går i opposition i Region Kronoberg. Samma dag meddelade partiets förstanamn Anna Fransson att hon slutar som regionråd 1 januari 2019.

På S-gruppen 2018-10-15 fick gruppstyrelsen i uppdrag att i avtal ingå valteknisk samverkan med Vänsterpartiet. Den valtekniska samverkan undertecknades 2018-10-16.

2018-11-10 höll Socialdemokraterna i Kronobergs partidistrikt valkonferens på vilken det beslutades vilka personer som ska företräda partiet kommande mandatperiod. Henrietta Serrate valdes att efterträda Anna Fransson. Valkonferensen gav gruppstyrelsen i uppdrag att besluta om de uppdrag som inte tillsattes på valkonferensen. På regionfullmäktige 2018-11-27 och på regionstyrelsen 2018-12-12 förrättades de formella valen.

Jämställdhet
Av Socialdemokraternas ledamöter och ersättare i regionfullmäktige, nämnder, utskott och beredningar ser statistiken ut som följer:

	2018-12-12			2019-01-01		
	Kvinnor	**Män**	**Platser**	**Kvinnor**	**Män**	**Platser**
Regionstyrelsen	*7*	*5*	*12*	*5*	*5*	*10*
Regionstyrelsens arbetsutskott	*3*	*1*	*4*	*2*	*2*	*4*
Regionstyrelsens personalutskott	*2*	*2*	*4*	*2*	*2*	*4*
Forsknings- och utvecklingsberedningen	*1*	*1*	*2*	*Finns ej*	*Finns ej*	*Finns ej*
Folkhälsoberedningen	*3*	*3*	*6*	*2*	*3*	*5*
Hälso- och sjukvårdsnämnden	*6*	*3*	*9*	*4*	*4*	*8*
Kulturnämnden	*4*	*2*	*6*	*3*	*2*	*5*
Regionala utvecklingsnämnden	*5*	*4*	*9*	*4*	*4*	*8*
Trafiknämnden	*3*	*3*	*6*	*2*	*3*	*5*
Patientnämnden	*1*	*1*	*2*	*1*	*1*	*2*
Revisionen	*1*	*2*	*3*	*1*	*3*	*4*
Regionfullmäktige	*11*	*11*	*22*	*9*	*10*	*19*
Totalt	***47***	***38***	***85***	***35***	***39***	***74***

Mandatperioden 2015-2018 – vad lyckades vi åstadkomma?
Efter valet 2014 tog Socialdemokraterna tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet över den politiska ledningen av Region Kronoberg med målet att arbeta för breda lösningar av regionens utmaningar. Tillsammans hade S, V och MP majoritet i nämnder och styrelser men saknade ett mandat för majoritet i regionfullmäktige. Trots ett knepigt parlamentariskt läge lyckades vi förändra en hel del i positiv riktning.

Mandatperioden inleddes 2015 med en rödgrön budget. På grund av avsaknaden av majoritet i regionfullmäktige styrde vi sedan under två år, 2016 och 2017, på alliansens budget. 2018 var det återigen en rödgrön budget som styrde och det märktes tydligt. Bland annat fick hälso- och sjukvården ett nytt resurstillskott på ungefär 165 miljoner kronor. Tillskottet till Hälso- och sjukvården finansieras med en skattehöjning med 40 öre *(motsvarar ca 100 kr per månad för den som tjänar 25 000 kr).*

I valrörelsen 2014 lovade Socialdemokraterna att utveckla länet för att fler ska vilja leva och verka i hela Kronoberg. Vi lovade också att utveckla hälso- och sjukvården främst genom att jämna ut skillnader i hälsa mellan olika grupper, genom att bli bättre arbetsgivare och genom att förbättra patientsäkerheten. Störst fokus låg under mandatperioden på att stärka hälso- och sjukvården.

Vi genomförde de reformer vi utlovade i valrörelsen:

- Glasögonbidrag till barn och ungdomar upp till 19 år *(infördes 2015)*
- Avgiftsfri mammografi *(infördes 2016)*
- Avgiftsfri cellprovtagning *(infördes 2016)*
- Förlängning av avgiftsfri tandvård upp till 21 års ålder *(infördes 2017)*
- Avgiftsfri sjukvård för personer över 85 år *(infördes 2017)*

Ett av våra viktigaste vallöften 2014 var att vi inom offentlig sektor måste bli en bättre arbetsgivare. Fler måste vilja arbeta inom välfärden och fler måste vilja arbeta hos Region Kronoberg! Med stöttning av den socialdemokratiskt ledda regeringens satsningar på välfärden har vi kunnat ta krafttag för att förbättra arbetsvillkoren för våra anställda.

Arbetet med att bli oberoende av hyrpersonal har påbörjats och går i rätt riktning. Kronobergs strategiska arbete med att bli hyroberoende har flera gånger lyfts fram som bra exempel i det nationella arbetet. Från januari till augusti 2018 anlitade Region Kronoberg 16 färre hyrläkare och 27 färre hyrsjuksköterskor jämfört med samma period 2017. Därmed har också kostnaderna för hyrpersonal under samma period minskat med 40 miljoner kronor.

Några av de riktade personalsatsningar som vi beslutat om under mandatperioden:

- Höjd kompensation för nattarbete för att öka möjligheten till återhämtning vid rotationstjänstgöring. Det innebär att varje arbetad timme räknas som 1,4 timme.
- OB-tillägget för personal i dygnet runt-verksamhet har höjts med 60 %.
- Heltid som norm har införts.
- För att vårdpersonalen ska kunna ägna sig mer åt patienterna och mindre åt kringuppgifter har särskilda tjänster såsom servicevärdar och transportörer införts.
- Beslutat om att införa s.k. karriärtrappor, som syftar till att medarbetarna i högre grad än idag ska kompenseras för sin erfarenhet och kompetens. Bland annat har arbetet med att ta fram en modell för mentorstjänster påbörjats.
- Inlett arbetet med att avskaffa delade turer.
- Ökat antal AT- och ST-tjänster.
- Fler utbildningsplatser på sjuksköterskeprogrammet och möjlighet att utbilda sig till sjuksköterska i både Växjö och Ljungby.

Andra saker som vi beslutat om under mandatperioden:

- Fritt WIFI på region- och stadsbussar.
- Avskaffat nattaxan – nu kostar det lika mycket att åka buss på natten som på dagen!
- Ökade satsningar på bredbandsutbyggnad i hela länet.
- Start av sprutbytesprogram.
- Om- och tillbyggnad vid Ljungby lasarett.
- Nybyggnation av vuxenpsykiatri och habilitering på Sigfridsområdet.
- Uppstart av Äldrehälsa Kronoberg – ett projekt där de mest sjuka äldre får möjlighet till hembesök istället för att behöva ta sig till lasarett eller vårdcentral.

- Gratis buss på sommarlovet för barn- och unga.
- Kulturaktiviteter för barn och unga på sommarlovet.
- Särskilda satsningar på kultur i vården.

Flera av ovanstående beslut möjliggjordes tack vare en socialdemokratiskt ledd regering i samverkan med en socialdemokratiskt ledd region. **Det spelar roll vilka som styr.**

Växjö 2018-12-20

Anna Fransson Ragnar Lindberg Robert Olesen

Peter Freij Charlotta Svanberg RosMarie Jönsson-Neckö

Joakim Pohlman

Stiftsgruppens berättelse

Nomineringsgruppen Socialdemokraterna har majoritet både i Stiftsfullmäktige och Kyrkomötet tillsammans med bland annat Centerpartitet. Vi har 14 mandat i Stiftsfullmäktige och 5 i Kyrkomötet.

I Stiftsfullmäktige innehar Socialdemokraterna ordförandeposten i fullmäktige genom Marie Johansson, Gislaved, och vice ordförande i stiftsstyrelsen Anton V Härder, Älmhult. Biskopen är självskriven ordförande.

I stiftsstyrelsen och fullmäktige har vi arbetat aktivt med framtidsbilderna för Växjö stift. Arbetet handlar om hur vi ska kunna utveckla och stödja församlingslivet i stiftet. Framtidsbilderna har varit föremål för temaarbete på stiftsfullmäktiges sammanträden som numera är 4 tillfällen per år. Medlemsutvecklingen går just nu åt fel håll. Vad det kommer att innebära för Svenska kyrkans verksamhet, vad det minskade antalet medlemmar innebär, blir nya utmaningar för oss. Detta kommer att bland annat påverka det diakonala arbetet, som har fått en allt viktigare roll i vårt samhälle när det brister inom den offentliga sektorn.

Kyrkoantikvariska ersättningar och kulturarvets bevarande är en stor och komplicerad fråga. Det är svårt att få de ekonomiska medlen från staten att räcka till allt som behöver göras.

Kyrkomötet har två sessioner om året, i september och november, då utskottsarbete och beslut sedan tas i plenum. Av våra ledamöter som alla har utskottsplaceringar kan nämnas att Växjö stift har en ersättarplats i kyrkostyrelsen genom Marie Johansson och en utskottsordförande i samhälle- och kulturutskottet genom Anton V Härder.

Den 10 februari 2019

Marie Johansson Anton V Härder

Motioner

Motion 1.
Utred införandet av en sockerskatt

Den ökade konsumtionen av socker har gett resultatet av att mer än varannan invånare i vårt land lider av övervikt eller fetma. Det är vetenskapligt bevisat att orsaken är att vi i större utsträckning får i oss varor som innehåller tillsatt socker.
Ett högre pris på produkter som innehåller tillsatt socker skulle få till effekt att dessa varor skulle konsumeras mindre och bidra till ökad folkhälsa och därigenom minska följdsjukdomar som är relaterade och trycket på sjukvården som idag är hårt belastad.
Dagens matförsörjningssystem är ur spel där miljarder av EU-stöd går till att subventionera sockerproduktion som skapar en obalans på marknad vilket gör att nyttiga produkter som bland annat grönsaker och fullkornsprodukter missgynnas rent konkurrensmässigt och ett ytterligare skäl till att man ska utreda en sockerskatt.
Idag är Sverige ett land med stor ojämlikhet när det gäller hälsa. Det visar på att områden som har socioekonomiskt svaga grupper i större utsträckning drabbas av kostrelaterad ohälsa. Lågutbildade löper mycket större risk att drabbas av fetma, högt blodtryck och diabetes än högutbildade. På senare tid har även studie pekat på att en av orsakerna till att cancern drabbar allt fler kan kopplas till det höga konsumtionen av socker vilket bidrar till stora kostnader för samhället.

Med ovanstående som bakgrund föreslår jag distriktskongressen besluta

- att vi ger våra riksdagsledamöter i uppdrag att driva frågan angående ett införande av sockerskatt och utformningen av den.

- att vid ett införande använda intäkterna för skatten till hälsofrämjande insatser.

Matija Rafaj (S)

Ljungby AK medlemsmöte beslutat 2018-12-12
- att bifalla motionen och ta den som sin egen

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Precis som motionären beskriver i sin motion är ojämlikheten när det gäller hälsa ett stort problem i Sverige. Att man direkt kan se en korrelation mellan till exempel utbildningsnivå och antal levnadsår är något som bör och ska bekämpas av en stark Socialdemokrati. Men trots det dystra måste vi också lyfta det positiva – i rapporten från livsmedelsverket *Smalare med skatt* från 2014 lyfter de fram följande: "Intresset för mat, hälsa och motion har fullständigt exploderat i Sverige på senare år. Och som vi visar i denna rapport pekar många hälsoparametrar i rätt riktning. Medellivslängden i Sverige ökar stadigt, antalet hjärtinfarkter har minskat, våra matvanor har förbättrats och svenskarna tränar flitigast i hela EU."

Det motionären lyfter om en EU-problematik, där miljarder av EU-stödet går till produktionen av dåliga varor är en viktig poäng och något som svenska socialdemokrater bör arbeta med i kontakter med EU.

Distriktsstyrelsen tycker att det är självklart att det är en politisk uppgift att arbeta för att vi ska äta mer hälsosamt. Maten är direkt kopplad till hälsan och när individer äter "dålig" mat

leder det ofta till sämre hälsa. Dock tror distriktsstyrelsen på att andra insatser än en punktskatt på socker.

Om vi tittar på Norge som exempel, som har haft sockerskatt sedan 1981, äter man där - trots skatten - nästan mest godis i världen. När skatten höjdes kraftigt vid årsskiftet 2018 minskade det inhemska inköpet av godis till en början. En stor del av inköpen flyttades till gränshandeln mot Sverige. Det går också att i till exempel Cloettas årsrapport för 2018 läsa att deras försäljning är tillbaka till normala nivåer efter en inledande svacka.

Distriktsstyrelsen tror att en sockerskatt i Sverige inte nämnvärt skulle minska intaget av socker. Vi tror dock att det skulle öka skatteuttaget från svenska folket. Men att det skatteuttaget, som är en rak skatt, skulle slå hårdare mot de med sämre ekonomi.

Distriktsstyrelsen föreslår därför att distriktskongressen avslår motionen.

Styrelsens föredragande: Tomas Thornell

Motion 2.
Ändra straffskalan i sexköpslagen

Sexköpslagen är beteckningen på svensk lag som förbjuder köp av sexuella tjänster enligt brottsbalken. Det innebär att det är straffbelagt att köpa sexuella tjänster men inte att sälja dem. Den ursprungliga sexköpslagen antogs av riksdagen den 29 maj 1998 enligt följande " *Den som mot ersättning skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse, döms - om inte gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken - för köp av sexuella tjänster till böter eller fängelse i högst sex månader".* Lagen trädde i kraft 1 januari 1999 och Sverige var det första landet i världen med att kriminalisera köp av sex.

Enligt den senaste mätningen är 72 procent positiva till sexköpslagen (85 procent bland kvinnorna och 60 procent bland männen) och nästan var tionde man har någon gång köpt sex.

Enligt NMT(Nationellt Metodstöd mot prostitution och människohandel) har gatuprostitutionen minskat men har istället fått nya forum där annonser läggs ut på nätet och där träffar bokas på olika platser i landet vilket gör det ännu svårare för rättsväsendet att bedriva spaning. Det går alltså inte att utröna om sexköpslagen har gjort så att det total antalet sexköp har minskat i landet vilket är meningen bakom lagstiftningen.
Sexhandel är en av de största inkomstkällorna för kriminella nätverk och bidrar till att många kvinnor(även män) lever under psykiskt lidande. Det vanligaste straffet var dagsböter vilket innebär att den som döms till böter får tillsammans med domen ett inbetalningskort jämte upplysningar om hur betalningen skall gå till. En påföljd enligt min mening som inte är jämförbart med den handling som man utför och blir dömd för då brottsligheten kan fortsätta, vilket det gjort i många fall, då det endast bli ett mindre ekonomiskt straff om man blir påkommen.

Att ha ett högre minimistraff skulle innebära att allt fler sexköpare skulle tänka om innan de skulle begå den brottsliga gärning. Dessutom skulle vi socialdemokrater visa på att vi fortsätter vårt arbete med att vara en feministisk regering och vara ett föredöme för andra länder i kampen mot prostitution och människohandel.

Med ovanstående som bakgrund föreslår jag att distriktskongressen beslutar

> - att vi ger våra riksdagsledamöter i uppdrag att utforma en motion, som skickas till regeringen, där man förstärker sexköpslagen genom att höja minimistraffet till 1 må nads fängelse.

Matija Rafaj (S)

Ljungby AK medlemsmöte beslutat 2018-12-12
- att bifalla motionen och ta den som sin egen

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Det är en viktig fråga som motionärer tar upp. Idag är det böter som är lägsta straffet för köp av sexuella tjänster och det innebär i praktiken att om man erkänner direkt får man böter, och får böteslappen sänd till den adress man anger. Om man höjer minimistraffet till fängelse innebär det att det blir rättegång och därmed offentligt, vilket kanske skulle vara avskräckande.

Det vi vet är att de flesta sexköparna idag är ett genomsnitt av befolkningen, inga kriminella.

Riksdagsledamöterna vill skriva en motion och lämna till riksdagen om att verka för höjt minimistraff.

Därför föreslår distriktsstyrelsen distriktskongressen att motionen ska anses besvarad.

Styrelsens föredragande: Monica Haider

Motion 3.
Underlätta för föräldrar att delta i öppenvårdsinsatser

Barn och unga som behöver hjälp pga. av bristande anknytning till förälder, skolvägran eller självdestruktivt beteende kan erbjudas öppenvård av socialtjänsten. Ofta blir behandlingen som mest framgångsrik när man jobbar med barn/ungdom och förälder tillsammans. Det kan handla om att stärka anknytningen mellan barn och förälder eller jobba för att hitta en fungerande morgonrutin. Det kan dock vara svårt för föräldrar att delta i öppenvård tillsammans med sina barn eftersom man exempel inte kan "vabba" för att delta i denna typ av behandling. Det är inte rimligt att en förälder som vill förbättra sitt barns situation genom att delta i öppenvård antingen måste avstå från inkomst eller avstå från att delta i en behandling som kan betyda stor skillnad för både förälder och barn.

Med anledning av det ovan beskrivna yrkar jag:

- Att Ljungby Arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktskongressen.
- Att Socialdemokraterna i Kronoberg och dess riksdagsledamöter verkar för att föräldrar som deltar i öppenvårdsinsatser med sitt barn ska ha rätt att vara borta från arbetet och få ersättning från försäkringskassan.

Emma Johansson Gauffin

Ljungby AK medlemsmöte beslutat 2018-12-12
- att bifalla motionen och ta den som sin egen

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Distriktsstyrelsen anser att motionären lyfter en väldigt viktig fråga och delar motionärens uppfattning. Det får inte vara en kostnadsfråga om en föräldrar eller vårdnadshavare kan delta i arbetet med sitt barn eller ungdom tillsammans med öppenvården. Dessutom kan det tendera att ytterligare spä på klasskillnader mellan barn och unga och på sätt reproducera fattigdom om barn till lågavlönade föräldrar inte kan få samma stöd och lika bra behandling. Det vet vi i sin tur påverkar livschanser och möjligheter senare i livet.

Med anledning av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen att motionen ska bifallas.

Styrelsens föredragande: Henrietta Serrate

Motion 4.
Fiber och sen …? En satsning på utbildning för medborgarna i Kronoberg

Hela landets alla organisationer, myndigheter och kommuner talar om digitalisering som en hjälpande teknik i vårt utvecklande av välfärd.

I Kronoberg har många fiberföreningar i kommunerna arbetat för att få fiber till sin fastighet. I flera kommuner återstår mycket arbete innan alla nåtts av fiber. Jag vet att det bl.a i Jönköpings län arbetats med ett LEADER projekt om fiber och digitalisering, där frågan uppkommit ifrån en politiker - ja, vad händer sen? VAD skall vi använda vår uppkoppling till och HUR kan vi medborgare använda oss av den i nästan alla hushåll i Kronoberg? Lärdomar och kunskap kan säkert sökas genom detta LEADER projekt.
Region Kronoberg har en stor uppgift att göra med bl.a. utbildning och kunskap till att digitalt arbeta med vårdsökande, beställningar och kanske i framtiden även läkarbesök via nätet. Det vore därför bra om vi i Kronoberg kan vara föregångare för att utveckla oss digitalt så att allt fler kan använda oss av datorerna och den digitala världen. Kanske både en besparing och bättre effektivitet i framtiden?

En satsning på digitalisering för alla medborgare tror jag behöver göras och att kommun och region arbetar tillsammans för att erbjuda digitaliseringens fördelar och service till regionens medborgare.

Upplägget vet varje kommun bäst, men en projektplan och införandeplan bör göras av regionen och sen att samarbete sker med respektive kommun, byar, samhällsföreningar osv.

Det bör vara utbildningstillfällen – digitalt och även vid träffar på plats för att implementera digital välfärd inom sjukvården än mer än idag.

Jag yrkar:

- Att socialdemokraterna arbetar för att projekt i de kommuner i Kronoberg som är intresserade att utbilda medborgarna och på så sätt öka kunskapen om digitaliserigens fördelar, i syfte att nå effektivisering och service med digitalisering inom Region Kronoberg i framtiden.

2018-12-09
Anne Karlsson

Ljungby AK medlemsmöte beslutat 2018-12-12
- att bifalla motionen och ta den som sin egen

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Digitaliseringen påverkar våra liv i snart sagt alla skeden. Utbyggnaden av fibernät sker i stor skala i hela länet/landet. Nu gäller det som motionären skriver att fylla näten med innehåll till gagn för medborgarna.

Socialdemokraterna i Region Kronoberg är drivande i utvecklingen av detta. Vi har bl a inom sjukvården initierat och startat en verksamhet med digitala läkarbesök. Vi har även möjligheter att boka – boka om vårdbesök, möjlighet att ta del av sin personliga journal via nätet och mycket annat.

För att öka den digitala kunskapen hos våra medborgare använder vi oss av de resurser som redan finns etablerade. Studieförbunden som vi ger anslag till har delaktighet och hållbarhet som övergripande teman för att uppnå mer långsiktiga mål som formuleras av Regionen och studieförbunden gemensamt. Här är kurser och cirklar inom digitalisering centrala. Bl a för att nå den äldre delen av befolkningen som inte vuxit upp med alla digitala redskap som finns idag. Vi har även drivit på att Regionbibliotek Blekinge Kronoberg har haft och har digitalisering som ett uppdrag, genom projekt Digidel – digitalt deltagande. Här har biblioteken i våra kommuner varit redskapen på lokal nivå för att nå våra medborgare.

Det förekommer m a o redan många aktiviteter och mycket samarbete och med anledning av detta anser distriktsstyrelsen att motionen ska anses besvarad.

Styrelsens föredragande: RosMarie Jönsson Neckö

Motion 5.
Spårbunden trafik Markaryd-Värnamo

Sveriges kommuner, regioner och riksdag har sedan 90-talet diskuterat tågfrågan från Stockholm till kontinenten. Till en början i "Europakorridoren" senare "Sverigeförhandlingen". En sträckning av höghastighetsbanan är klar och idag utreds ett område i västra delen av Kronoberg.

Om inte höghastighetsbanan pga höga kostnader inte blir prioriterad finns likväl behovet av spårbunden trafik genom västra delen av Kronoberg. Den enda punkt som inte har spårbunden trafik är mellan Markaryd-Ljungby-Värnamo. I vänstra länsdelen tillverkas världsledande produkter, värmelösningar såsom kaminer, pannor och värmepumpar, truckar, tvättmaskiner m.m. Det senaste året återfinns stora utvecklingscentra både på Electrolux och Kalmar i Ljungby med besökande ifrån hela världen.

Detta förpliktigar att regionen kan tillhandahålla en god infrastruktur. Idag reser besökare och personal med bil till Kastrup för att sedan ta sig vidare ut i världen. Tyvärr ses sällan Växjö flygplats eller Alvesta station som ett alternativ för handelsresande i västra länsdelen. Spårbunden trafik mellan dessa orter och utveckling av restid-allt skall gå snabbt och bekvämt idag ser arbetsmarknadsområdena ut att öka både söder- och norröver. I framtiden tror vi att regionen kommer att knyta sig alltmer till Malmö Köpenhamn och då är det viktigt att även västra länsdelen kan nå området med på ett bra sätt. Idag måste buss eller bil användas till flygplats eller tågstation i regionen och därför väljer många att använda bilen på hela resan till ex. Kastrup eller arbetspendling till Helsingborg eller Jönköping. För miljön och utvecklingen av regionens utveckling och höghastighetsbanan inte prioriteras, så är det lämpligt att socialdemokraterna arbetar för att en spårbunden trafik skall nå västra länsdelen på annat sätt. Ett lämpligt sätt att arbeta vidare med frågan är att ansöka om en förstudie hos Tillväxtverket.

Vi yrkar:

- Att till riksdagens socialdemokratiska ledamöter ge uppdraget att arbeta för spårbunden trafik i västra länsdelen av Kronoberg
- Att socialdemokratiska ledamöter i regionala utvecklingsnämnden och regionstyrelsen framför och arbetar vidare med frågan genom att ansöka om förstudie hos Tillväxtverket för förutsättningarna för spårbunden trafik genom västra länsdelen.

Ljungby 181207
Anne Karlsson (s)

Ljungby AK medlemsmöte beslutat 2018-12-12
– att bifalla motionen och ta den som sin egen

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
I den nationella planen för infrastruktur och 4-partiöverenskommelsen i januari omnämns höghastighetsbanan och hur arbetet ska gå vidare, våra riksdagsledamöter har självklart till uppgift att bevaka detta.

När det gäller den del av höghastighetsbanan som berör Kronoberg ligger sträckan Jönköping - Hässleholm som ett utredningsuppdrag i planens senare del, här måste vi ligga på och se till att den påbörjas så fort det är möjligt.

När det gäller den del som handlar om att föra upp frågan om en förstudie angående spårbunden trafik i västra länsdelen på bordet, kan förtroendevalda socialdemokratiska ledamöter lyfta frågan, lägga förslag och driva den samma men dock inte besluta att ansöka till Tillväxtverket.

Frågan är högaktuell då aktualisering och omarbetning av trafikförsörjningsprogram för Region Kronoberg har påbörjats, vilken ska peka ut riktningen för kommande 4 års period.

Med anledning av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen att motionen ska anses besvarad.

Styrelsens föredragande: Robert Olesen

Motion 6.
Ett inkluderande Aktivitet på recept

Fysisk aktivitet på recept, FaR, är ett koncept som i vissa fall kan komplettera eller ersätta läkemedel. Ibland är fysisk aktivitet den bästa medicinen där aktiviteten blir huvuddelen av en behandling av bland annat högt blodtryck, hjärt-kärlsjukdomar och depression med mera. Fysisk aktivitet bidrar till en mängd positiva vinster för din hälsa som att du får bättre humör, sover bättre, hanterar stress bättre och håller din vikt.

FaR är ett viktigt koncept men till frågan hör att fysisk aktivitet inte alltid är det som individen är i störst behov av. Vid utskrivandet av FaR är det inte säkert att den psykiska och sociala hälsan hamnar i fokus och därför anser jag att en förändring av konceptet kan inkludera fler och ge fler lösningar för att minska psykisk ohälsa och ensamhet. På flera håll i landet, bland annat i Stockholm och Östergötland har frågan varit uppe om att införa social aktivitet på recept och ett behov finns i landet för ensamma människor att skapa sociala kontakter och för människor med psykisk ohälsa att hitta aktiviteter som förbättras deras situation.

Aktivitet på recept skulle innebära inkludering och utesluter varken fysiska eller sociala aktiviteter. Aktivitet på recept kan inkludera olika former aktiviteter, träffar och möten utifrån det behov individen har.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

- Att Socialdemokraterna i Kronoberg verkar för att införa Aktivitet på recept som tar hänsyn till alla aspekter av ohälsa
- Att Ljungby arbetarekommun antar motionen som sin egen
- Att Socialdemokraterna i Kronoberg skickar motionen till partikongressen

Sara Rosén Andersson
Ljungby

Ljungby AK medlemsmöte beslutat 2018-12-12
– att bifalla motionen och ta den som sin egen

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Patientens behov ska stå i centrum. Att därför inte avgränsa insatsen till varken fysisk aktivitet eller någon annan specifik aktivitet ger bättre möjligheter att möta patientens behov. Som motionären beskriver finns det möjligtvis andra aktiviteter än fysiska som kan lämpa sig för att förbättra psykisk och social ohälsa. Fysisk aktivitet ingår inte i högkostnadsskyddet och kostnaden står den enskilde själv för, och så borde även vara fallet vid aktivitet på recept. Dock kan en aktivitet som givits på recept bättre motivera patienten att utföra den i syfte att förbättra sin hälsa.

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktskongressen att bifalla motionen.

Styrelsens föredragande: Magnus Carlberg

Motion 7.
Angående värdegrundsarbete till distriktskongressen 2019

Utgångspunkten till vårt socialdemokratiska engagemang sammanfattas utmärkt i partiprogrammets första meningar:

"Socialdemokratin vill forma ett samhälle grundat på demokratins ideal och alla människors lika värde och lika rätt. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är den demokratiska socialismens mål."

Under de sedan början av 2000-talet ser vi en ökad polarisering i samhället och en politisk debatt som sätter "vi mot dem". En utveckling tvärt emot den politiska idé som vi socialdemokrater arbetar för.

Styrkan i vårt samhälle är vår välfärd och den väl inarbetade struktur som håller den samman. Vi är ska vara stolta över den, vara rädda om den och kämpa för den. Historiskt så är det starka och fungerande verksamheter som stått upp för orättvisor i vårt samhälle och ifrågasatt beslut som innebär en ökad ojämlikhet och därför är det viktigt att bevara strukturen i samhället vi byggt.

Utgångspunkten för dem som arbetar inom kommuner, regioner och statliga arbetsplatser är de värdegrunder som tagits fram på arbetsplatserna. Värdegrunder som visar hur vi ser på varandra och dem som är i behov av tjänsterna.

Jag tror att det är av stor vikt att vi socialdemokrater bevakar att värdegrundsarbetet i de organisationer som våra förtroendevalda ansvarar för hela tiden är levande. Detta för att säkerställa att alla människors lika rätt och värde tillgodoses i vårt välfärdssamhälle.

Jag yrkar att:

- Socialdemokraterna i Kronobergs förtroendevalda verkar för att värdegrundsarbetet i de verksamheter de är valda i hålls levande.

Eva Ballovarre

2018-12-05 Älmhults arbetarekommuns styrelse beslutar att anta motionen som sin egen.

2018-12-05 Älmhults arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att anta motionen som sin egen.

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Distriktsstyrelsen delar motionärens syn på att det är viktigt för alla organisationer och myndigheter att arbeta med sina respektive värdegrunder.

Precis som motionären antyder så blir aldrig en organisation "färdig" med sitt värdegrundsarbete. Det är något som ständigt behöver hållas levande. Därför behöver vi socialdemokrater ständigt slå vakt om att vår grundidé, om alla människors lika värde, genomsyrar de verksamheter där vi är förtroendevalda. Detta gäller såväl inom arbetarrörelsen som inom de offentliga organ där vi finns representerade.

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktskongressen besluta att bifalla motionen.

Styrelsens föredragande: Anna Fransson

Motion 8.
Digitalisera Barnhälsovården (BVC) i Region Kronoberg

Inget oroar föräldrar så mycket som när våra barn är sjuka och inte mår bra. Vi efterfrågar då snabba svar och skulle det finnas sätt att få diagnos eller rådgivning utan ett personligt besök på Barnhälsovården så är det nog något som många skulle välja. Barnsjukdomar är sällan allvarliga eller svåra att diagnostisera och om vårdnadshavare kunde ringa sin barnsjuksköterska via videosamtal eller maila bilder på misstänkta vattenkoppor så skulle det minska behovet av personliga besök samtidigt som smittspridning minskar och sjuka barn slipper sitta i väntrum. Att i övrigt digitalisera Barnhälsovården genom att införa exempelvis utökad mailkorrespondans, skulle effektivisera och bland annat möjliggöra enklare avbokningar och rådgivningar samtidigt som den personliga kännedomen om barnet inte går förlorad. Detta skulle gagna såväl personal inom Barnhälsovården såväl som barn med föräldrar och tillgängligheten skulle öka.

Med ovan som bakgrund yrkar jag:

- att utreda möjligheten att inom regionen utöka de digitala arbetsverktygen inom- och kontaktvägarna till Barnhälsovården.

2018-12-05 Älmhults arbetarekommuns styrelse beslutar att anta motionen som sin egen.
2018-12-05 Älmhults arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att anta motionen som sin egen.

Elin Nilsson
Älmhult 2018-12-02

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Motionären lyfter en väldigt aktuell fråga om digitalisering i Region Kronoberg.
Det pågår redan en utveckling inom digitalisering av regionens verksamheter i ett snabbt tempo. Till exempel har man redan idag möjlighet till videosamtal med olika professioner och verksamheter, dock är det i en inkörnings-/testfas vilket gör att användandet än så länge är lågt.

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktskongressen besluta att anse motionen besvarad.

Styrelsens föredragande: Robert Olesen

Motion 9.
Mentorer inom partiet

Socialdemokratin har en väl upparbetad utbildningsplan med medlemsutbildningar och ledarskapsutbildningar på flera nivåer.

Utbildningarna är värdefulla på många sätt till exempel för att få kunskap kring partiorganisationen, en möjlighet att diskutera politiska idéer och ett tillfälle att utveckla sitt ledarskap. En av de viktigaste funktionera är dock att skapa nätverk, kommunalt, regionalt och nationellt.

Inom den egna arbetarkommunen finns ofta mötesplatser för nya partimedlemmar och förtroendevalda att utbyta erfarenheter med varandra. Ibland kan det dock vara av värde att ha regionala kontakter, vilket kan vara svårt att skapa.

Jag ser ett behov och en efterfrågan av mentorer inom partiorganisationen och tror att detta hade bidragit till en större trygghet för den enskilde i sitt uppdrag samt större möjligheter att genomföra socialdemokratisk politik.

Jag yrkar att

- Distriktsstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten till att erbjuda mentorer inom partiorganisationen i Kronoberg.

Eva Ballovarre

Älmhult 2018-12-03

2018-12-05 Älmhults arbetarekommuns styrelse beslutar att anta motionen som sin egen.

2018-12-05 Älmhults arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att anta motionen som sin egen.

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Distriktsstyrelsen håller med motionären om att utbildningar inom partiet skulle kunna kompletteras med erbjudande om mentorskap. Det finns mycket erfarenhet i organisationen som skulle kunna komma nyare partiföreträdare till del samtidigt som enskilda kan känna sig tryggare i sitt uppdrag, precis som motionären skriver.

Därför föreslår distriktsstyrelsen att motionen ska bifallas.

Styrelsens föredragande: Emma Johansson Gauffin

Motion 10.
Partiuppdrag och åldersgrupper

Efter 2018 års val har nu uppdrag i kommuner och regioner/landsting besatts. Vi kan konstatera att den av kongressen beslutade rekommendation om att 25 procent av platserna skall besättas av personer 35 år eller yngre har uppfyllts i en del kommuner och landsting. Den del av valmanskåren som utgör 27 procent, 65+, är dåligt representerad. Som exempel kan ju nämnas att i Sveriges riksdag är det endast sex personer av 349 som är över 65 år. De äldre är en trogen grupp väljare av vårt parti. Vill man fortsättningsvis att de skall rösta på Socialdemokraterna så måste partikongressen fatta ett liknande beslut som man fattat när det gäller de som är 35 år eller yngre. De äldre besitter kunskap, erfarenhet av arbetsliv och ofta politik. Det är en kunskap som vårt land inte skall behöva gå miste om. De äldres kunskap ger också en stabilitet åt det politiska arbetet. I många andra länder värdesätter man äldres kunskap och förmåga, så icke i Sverige.

Med anledning av ovanstående föreslår vi

ATT personer 65 år eller äldre skall tillförsäkras 25 procent av platserna till uppdrag i kommuner och landsting/regioner

ATT Växjö arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till Socialdemokraterna i Kronobergs distriktskongress och nästkommande partikongress

Elsa Jönsson
Ann-Kristin Lindquist
Åsa Hjort

(motionen har även undertecknats av Marianne Paine, Laila Stein, Gunilla Dahlgren, Monica Gustafson, Kerstin Svensson, Domingo Paine, Bo Hjort, Ann-Mari Häggsgård)

Styrelsens yttrande över motionen:

Styrelsen delar motionärernas åsikt att det är viktigt att ta tillvara den erfarenhet och kunskap som äldre besitter. Det är också valberedningens uppgift, enligt de lokala föreskrifterna, att ha med ålder som en parameter vid tillsättandet av uppdrag.

Att däremot tillförsäkra 25 procent av uppdragen till de som är över 65 år är enligt styrelsen inte det rätta. Den jämförelse som görs med partikongressens beslut 2009 när det gäller unga stämmer inte hela vägen. Där är målsättningen att vi i partiet ska ha 25 procent under 35 år på valbar plats på våra listor. De unga tillförsäkras alltså inga uppdrag.

Att dessutom låsa uppdrag till de över 65 år ger också valberedningarna ett minskat handlingsutrymme i jämförelse med de lokala föreskrifter som är antagna. Erfarenheten säger också att många över 65 år tillfrågas, men tackar nej.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska anses besvarad med hänvisning till ovanstående och skickas in som enskild till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Martin Edberg

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning när det gäller att ta till vara olika erfarenheter och kunskaper som våra medlemmar besitter oavsett ålder.

För att få en bra sammansättning som speglar medlemskåren och i bästa fall samhället i övrigt, är det grundläggande inför valberedningens arbete att medlemmar nomineras till olika uppdrag, detta underlättar valberedningens fortsatta process där man har olika riktlinjer att förhålla sig till varav ålder är en.

Som förtroendevald för Socialdemokraterna, oavsett ålder, har man till uppgift att arbeta för att socialdemokratisk politik genomförs globalt, nationellt, regionalt och lokalt.

Motionären hänvisar till kongressbeslut 2009 som handlar om att vi bör eftersträva 25% under 35 år på våra listor inför allmänna val. Detta är inte samma som att tillförsäkra att 25% av platser till uppdrag för de som är över 65 år, vilket enligt distriktsstyrelsen skulle försvåra valberedningens arbete avsevärt.

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktskongressen besluta att avslå motionen.

Styrelsens föredragande: Robert Olesen

Motion 11.
Rätt till tandvård för strålbehandlade patienter

Idag kan man få rätt till tandvård till samma pris som för vanlig sjukvård om man har vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar, vanligtvis kallas detta för att man har ett "blått kort"
eller F-tandvård som då gäller vid besök hos tandvården. Detta kort ger patienten rätt att få tandvård enligt vanlig sjukvårdstaxa istället för den allmänna tandvårdstaxan.

I nuläget har inte personer som behandlats med strålning mot hals och huvud efter en cancersjukdom rätt till ett "blått kort", trots att många har stora besvär och komplikationer.

Strålningen har medfört att salivproduktionen upphört helt eller delvis. Spottkörtlar slås ut. Givetvis ser det olika ut för olika personer. Detta leder till försämring av munhälsan, så att karies utvecklas på grund av detta. Det innebär i sin tur även att vidare behandling med implantat ej går att göra på grund av att genomblödningen i käkbenen är nedsatt. Större ingrepp ökar också risken för nekros, vävnadsdöd.

Som en följd av detta är vården även försiktig med att dra ut tänder eller göra andra ingrepp i käken. Slemhinnorna som finns i munnen påverkas också av strålningen så att de blir sköra och givetvis torra vilket gör att det kan bli ett hinder för personen att behöva bära någon typ av protes.

Dessutom innebär försämring av tändernas status att det blir svårt att tugga och svälja maten och ofta blir de hänvisade till lättare föda eller så kallad "blöt mat". Att inte kunna finfördela maten ökar belastningen på mag- och tarmkanalen. Det finns också en social aspekt i detta att inte kunna tugga och svälja och kan göra att personerna drar sig för att äta i offentliga miljöer. Vi talar om livskvalitet att ha tänder.

Denna patientgrupp har tidigare erhållit "blått kort" som förmån, men den förmånen har tagits bort. Idag är det regionen som avgör om patientgruppen har rätt till ett "blått kort" eller ej.

Då dessa lagar tolkas olika i landsting och regioner uppstår en ojämlik vård.

En del får "blått kort" beroende på bostadsort andra får bära sina kostnader själv där även käkkirurgiska ingrepp betalas av den det gäller.

Till motionen bifogar jag en bakgrund till de lagar vi har och förändringar av de lagar som förekommit som visar på vilka regler som ligger till grund för ett *nej till blått kort* i en region men ger ett *ja till blått kort i en annan region.*

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT Socialdemokraterna verkar för att en översyn görs av hela tandvårdens regelsystem med beviljandet av "blått kort"

ATT Socialdemokraterna verkar för att tandvårdssystemet utökas så att även strålbehandlade patienter med stora besvär får rätt till tandvård till samma patientavgift som vanlig sjukvård genom "blått kort"

ATT Socialdemokraterna verkar för att ett statligt ansvar via Försäkringskassan införs för "blått kort"

ATT Socialdemokraterna i Växjö antar motionen som sin egen och skickar den vidare till Socialdemokraterna i Kronobergs distriktskongress och Socialdemokraternas partikongress

Åsa Hjort

BILAGA TILL MOTION 25

Bakgrund till gällande tandvårdslag och tandvårdsförordning

Före 1999 hade patienter som strålats mot huvud-halsregionen avgiftsfri tandvård enligt Tandvårdstaxa § 9. I samband med införandet av det särskilda tandvårdsstödet 1999 fick patienterna som strålats rätt till förhöjd ersättning. Detta var ett litet ekonomiskt stöd som Försäkringskassan var huvudman för.

Januari 2000 ändrades lagen och patienter som strålats tillkom till det ekonomiska stöd som benämndes "tandvård som led i sjukdomsbehandling" och fick då sin tandvård till sjukvårdsavgift.

Juli 2008 infördes en ny tandvårdsförsäkring i Sverige som Försäkringskassan är huvudman för. Allmänt tandvårdsbidrag (ATB) är ett generellt stöd som innebär att man får 150 kronor per år om man är under 30 år eller över 75 år. Det har gjorts en höjning av detta under mandatperioden 2014-2018.

Det finns även ett högkostnadsskydd som innebär att man betalar 100 procent av de första 3 000 kronorna. Därefter betalar man 50 procent av kostnaden. När man betalat 15 000 kronor får man ett högkostnadsskydd på 85 procent av kostnaden. Kostnaden är baserad på statens s.k. referenspris och inte på tandläkarens pris. Det är fri prissättning i tandvården och det är köer till folktandvården. Högkostnadsskyddet gäller under 12 månader sedan börjar man om.

Januari 2013 infördes ett selektivt stöd för personer med vissa sjukdomar och funktionsnedsättningar. Stödet ska uppmuntra till förebyggande behandlingar och ge möjligheter för personer med stora behov att få tandvård till rimlig kostnad.

Stödet består av två delar. Det ena stödet är ett bidrag som ska användas till förebyggande tandvård. Detta tandvårdsbidrag kallas särskilt tandvårdsbidrag (STB) och riktar sig till personer som på grund av sin sjukdom eller funktionsnedsättning riskerat att få en försämrad tandhälsa. Vilka som har rätt till STB finns fastställt i lag. Patienter som strålats mot huvud-halsregionen och som har blivit muntorra har rätt till STB.

Den andra delen riktar sig till personer som har stora tandvårdsbehov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Vilka som har rätt till stödet är fastställt i lag och föreskrifter. Dessa patienter kan få tandvård till samma avgifter som i den öppna hälso- och sjukvården – "blått kort".

Utredningen till "Tredje steget" fann att alla som var muntorra skulle få samma ekonomiska stöd och att det skulle vara ett särskilt tandvårdsbidrag (STB) som är på 600 kronor i halvåret till förebyggande behandling och undersökning. Patienter som strålats mot huvud-halsregionen har därför sedan januari 2013 inte rätt till tandvård till sjukvårdsavgift på grund av muntorrhet.

Personer som har en sällsynt diagnos med orofaciala symptom får sin tandvård till sjukvårdsavgift. I Socialstyrelsens föreskrifter och meddelandeblad finns förtydligat att en sällsynt diagnos ska finnas hos högst 100 personer per miljon invånare och diagnosen ska leda till en omfattande funktionsnedsättning eller ha orofaciala symptom. Sällsynta diagnoser finns förtecknade i Socialstyrelsens kunskapsdatabas om ovanliga diagnoser.

Sammanfattningsvis är det helt korrekt att patienter som strålats mot huvud-halsregionen och som blivit muntorra efter sin behandling, men inte uppvisar några övriga orofaciala symptom som exempelvis nedsatt gapförmåga, har rätt till särskilt tandvårdsbidrag (STB) på 600 kronor i halvåret.

Man har således inte rätt till tandvård till sjukvårdsavgift och det är här man tolkar reglerna olika i olika regioner/landsting så att det kan vara bättre att bo i en annan region.

Det är inte jämlik vård enligt motionsställaren.

Styrelsens yttrande över motionen:

Motionen behandlar en viktig fråga som handlar om likställighet inom hela tandvårdens regelsystem. Tandvårdssystemet ska utökas så att även strålbehandlade patienter får rätt till tandvård till samma patientavgift som vanlig sjukvård genom "blått kort".

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Rose-Marie Holmqvist

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag_

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikt om att vi behöver förbättra tandvårdsförsäkringen i allmänhet, och för vissa patientgrupper i synnerhet.

Tidigare har det funnits vissa patientgrupper där tandvårdsbehandlingar ingick i den allmänna sjukvårdsförsäkringen. För drygt tio år sedan gjordes förändringar som innebär att det numer endast är kostnaden för undersökningar/frisktandvård som ingår i sjukvårds-försäkringen.

En av de patientgrupper som fick försämrade villkor är strålbehandlade. Distriktsstyrelsen anser att tandvårdsförsäkringen/sjukvårdsförsäkringarna behöver ses över i detta avseende.

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktskongressen besluta att bifalla motionen.

Styrelsens föredragande: Anna Fransson

Motion 12.
Svenska Spels aggressiva marknadsföring

Spelbolagen lägger stora summor pengar på marknadsföring. Enligt siffror från Kantar Sifo lades 5,6 miljarder kronor brutto på spelreklam i Sverige under 2017, vilket är en ökning med 1,7 miljarder jämfört med 2016. Svenska Spel är den största aktören med reklaminvesteringar på nära en halv miljard.

En ny spelreglering kommer att införas vid årsskiftet 2018/2019 som reglerar spelmarknaden. I korthet innebär den ett licenssystem som spelbolagen måste ansluta sig till för att få verka i Sverige. Bolag registrerade utomlands tvingas betala svensk skatt och följa svensk lagstiftning. Så långt bra!

Varje dag utsätts vi för reklam i olika medier om hur vi kan bli lyckliga genom att vinna miljonvinster och Svenska Spel syns och hörs ofta. Hur många lottomiljonärer känner du? Hur många är vi som kan ta evig semester efter en Kenovinst?

I förslaget som togs fram inför nya lagen slår utredarna fast att det inte finns någon studie som kan ge ett klart besked i frågan om vilken utsträckning spelreklam bidrar till ökat spelmissbruk. Men att det finns visst belägg för att spelreklam gör att vissa personer med spelproblem ökar sitt spelande ytterligare och att personer med spelproblem i högre grad lägger märke till spelreklamen. Viss förändring sker i lagstiftningen gällande marknadsföring, till exempel ska marknadsföringen vara måttfull och det får inte verka enklare att vinna än det faktiskt är eller att spel är en lösning på ett ekonomiskt problem. Detta är dock luddigt och inte tillräckligt.

Svenska Spel ska vara en förebild och ska inte uppmuntra till spel.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT Socialdemokraternas riksdagsledamöter i Kronoberg verkar för att begränsa Svenska Spels marknadsföring

ATT Växjö arbetarekommun tar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktskongressen

Malin Lauber

Styrelsens yttrande över motionen:

Varje dag översköljs man av reklam från olika spelbolag. Även Svenska Spel har mycket reklam, trots att man inte ska uppmuntra till spel.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongressen.

Styrelsens föredragande: Rose-Marie Holmqvist

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag.

Distriktsstyrelsens yttrade över motionen:
Distriktsstyrelsen har samma uppfattning som Växjö arbetarekommun i att vi översköljs av reklam i alla olika medier från olika spelbolag och att reklamen borde begränsas, inte bara Svenska Spel. Nu gäller motionen Svenska Spels reklam och där har vi ett särskilt ansvar som ägare, men även att en generell begränsning verkar för motionens syfte.

Med detta föreslår distriktsstyrelsen att motionen ska bifallas.

Styrelsens föredragande: Lars Altgård

Motion 13.
Ändra civilstånd

Idag finns civilstånden

- ogift (aldrig varit gift eller haft registrerad partner)
- gift eller registrerad partner
- änka, änkling eller efterlevande partner
- skild eller skild partner

Idag går det inte själv att ansöka om att ändra sitt civilstånd. Det innebär att om en person till exempel blir änka eller skiljer sig vid 20 års ålder är civilståndet änka eller skild resten av livet såvida personen inte gifter om sig. Det vore rimligt att få ändra till ogift om man inte kan identifiera sig som till exempel änka. Systemet med civilstånd känns gammalt och förlegat och borde ses över. Det kanske även ska finnas andra civilstånd som till exempel ensamstående och sambo.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT de socialdemokratiska riksdagsledamöterna från Kronoberg verkar i motionens anda

ATT Växjö arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktskongressen

Malin Lauber

Styrelsens yttrande över motionen:

Styrelsen delar motionärens uppfattning.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongressen.

Styrelsens föredragande: Gunnar Storbjörk

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Motionären har i sin motion belyst de olika civilstånd vi kan hamna i under livet, samhällets förändringar och de personliga förändringar som kan ske under livets gång bör avspegla det civilstånd vi befinner oss i, enligt motionären.

Distriktsstyrelsen anser i linje med motionären att det civilstånd vi befinner oss i under livets olika skeenden bör avspeglas i de papper och handlingar som myndigheter och andra instanser hanterar om en person.

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktskongressen besluta att bifalla motionen.

Styrelsens föredragande: Niklas Jonsson

Motion 14.
Rutin för flerpartssamtal innan utskrivning från gymnasieskolan

Kommunerna har enligt skollagen ett kommunalt aktivitetsansvar (KAA) för ungdomar som är folkbokförda i kommunen och som fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år och inte fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller motsvarande. I Växjö kommun finns det idag över 200 ungdomar som tillhör KAA och som är så kallade hemmasittare. Konsekvenserna hos de enskilda individerna av en ofullständig utbildning kan leda till psykisk ohälsa och ett socialt utanförskap. Dessutom är risken större att man får svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. En fullgjord gymnasieexamen är den enskilt största garanten för egen försörjning och bättre levnadsvillkor och hälsa för resten av livet.

Det saknas idag rutiner för utskrivning av elever från gymnasieskolan och uppföljning hos KAA. Det innebär att man riskerar missa ungdomar där man hade kunnat hitta en lösning för att eleven skulle fullgjort sin utbildning eller att ungdomar faller mellan stolarna i systemet. Vi anser därför att det borde finnas en rutin som gör att ingen elev skrivs ut från gymnasieskolan innan man haft ett samtal tillsammans med skolan, eleven, vårdnadshavare och KAA.

Med anledning av ovanstående föreslår vi

ATT Socialdemokraterna verkar för att det upprättas en rutin mellan utbildningsförvaltningar och kommunala aktivitetsansvaret så att ingen elev skrivs ut från gymnasieskolan innan man haft ett samtal tillsammans mellan skolan, eleven, vårdnadshavare och kommunala aktivitetsansvaret

ATT Socialdemokraterna i Växjö antar motionen som sin egen och skickar den vidare till nästkommande distriktskongress och partikongress

Andrei Balsianu

Henrietta Serrate

Styrelsens yttrande över motionen:

Att ungdomar går på gymnasiet och slutför sina studier är av största vikt för att de senare i livet ska etablera sig på arbetsmarknaden. Då kan de få ett självständigt liv och utvecklas till fria människor. Vi behöver därför göra allt vad vi kan för att förhindra avhopp från gymnasiet.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Malin Lauber

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Kommunerna har under en lång tid haft ansvar att bedriva ett arbete riktat till unga som inte studerar. Bestämmelser i skollagen från 1985, om kommunernas ansvar att hålla sig informerade om ungas sysselsättning, *kommunernas informationsansvar*, var syftet att kunna erbjuda lämpliga individuella åtgärder.

Från 2015 ändrades informationsansvaret till ett *aktivitetsansvar*. Syftet med ändringen var att tydliggöra att *det ligger i hemkommunens ansvar att vara aktiv i relation till de ungdomar som omfattas av ansvaret, både vad gäller det uppsökande och åtgärdande arbetet.* Kommunerna har därför getts ett

lagstadgat aktivitetsansvar för ungdomar under 20 år som inte påbörjat eller fullföljt en gymnasieutbildning.

Det finns riskfaktorer som påverkar elevernas förutsättningar att fullfölja en gymnasieutbildning. Att exempelvis ha en funktionsnedsättning, komma från utsatta socioekonomiska förhållanden, elever som är drabbade av fysisk eller psykisk ohälsa, de som missbrukar och elever som befinner sig i en svår social situation är extra sårbara.

Att ge ungdomar som står utanför gymnasieskolan stöd är av stor vikt, både för den enskilde ungdomen och för samhället i stort. En av de största riskfaktorerna för unga att tidigt hamna i utanförskap är en oavslutad gymnasieutbildning. En avslutad gymnasieutbildning är istället en viktig skyddsfaktor och ingång till etablering i samhället. Ungdomar som saknar en gymnasieutbildning befinner sig i många fall i en mycket utsatt situation och löper en större risk än andra ungdomar att inte komma vidare i studier och att hamna i långvarig arbetslöshet.

Skolinspektionen har på uppdrag av regeringen genomfört en uppföljande kvalitetsgranskning av kommunalt aktivitetsansvar, KAA, i ett trettiotal kommuner. I rapporten redovisas ett antal brister i kommunernas hantering varför det är angeläget att hitta ytterligare åtgärder som kan öka andelen unga att fortsätta gymnasiestudierna.

Enligt motionärerna finns i dag ca 200 ungdomar som är registrerade i Växjö kommun för aktivitetsansvar. Enligt skolinspektionen omfattas totalt 95 000 unga i kommunerna under 2017 i KAA. Ungefär 30 000 skrevs dock ut av olika anledningar som exempelvis uppnådd ålder och påbörjade studier på nationellt program.

Motionärernas förslag om införande av rutin för flerpartssamtal före utskrivning från gymnasieskolan ligger helt i linje med aktivitetsansvarets syfte. Förslaget kan ses som en kommande framgångsfaktor för att bättre fånga upp dessa ungdomar och för att gemensamt skapa en inträdesbiljett till etablering i samhället genom gymnasieutbildning.

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktskongressen besluta att bifalla motionen.

Styrelsens föredragande: Kristina Brundin

Motion 15.
Fasa ut ränteavdragen för att öka jämlikheten och bostadsbyggandet

Den självklara tanken att alla människor ska ha samma möjligheter i livet utmanas idag av kraftigt ökande klyftor. Ojämlikheten syns tydligt på arbetsmarknaden, i skolan och på bostadsmarknaden. Den här utvecklingen går att bryta, men då krävs politisk vilja och reformer för ökad jämlikhet. En reform som har potential att både minska klyftorna och öka byggandet av hyresrätter med överkomliga hyror är att fasa ut ränteavdraget.

I dagsläget kostar ränteavdraget ungefär 30 miljarder kronor för svenska staten. Det är en subvention som till största del gynnar höginkomsttagare. Enligt SCB går 85 procent av avdraget till den rikaste halvan av hushållen och den rikaste tiondelen av befolkningen får hela 20 gånger mer i ränteavdrag än den fattigaste tiondelen.

Genom att successivt avskaffa ränteavdraget omfördelas resurser från de rikaste till det gemensamma, vilket ger ökade resurser till investeringar i sådant som bygger Sverige starkt, till exempel bostadsbyggande, hållbar infrastruktur och vår gemensamma välfärd. Det ger bättre förutsättningar för en hållbar ekonomisk utveckling samtidigt som det ökar jämlikheten.

Dessutom missgynnar ränteavdragen byggande av nya hyresrätter. De som äger sin bostad har fått sänkt fastighetsskatt och rätt till ROT-avdrag, samtidigt som de behåller rätten att dra av 30 procent av räntekostnaderna på skatten. Det har lett till kraftig obalans i ekonomiska villkor för upplåtelseformerna. Genom att fasa ut ränteavdragen kan villkoren göras mer balanserade så att fler kan och vill investera i byggande av hyresrätter.

Ränteavdragen utgör också en betydande risk för den svenska ekonomin. Svenska hushåll är bland de mest belånade i hela EU och ränteavdraget uppmuntrar och underlättar fortsatt belåning. Allt fler röster varnar för en bolånebubbla och föreslår utfasning av ränteavdragen för att svalka av den överhettade bostadsmarknaden.

Det är osmart att låta nödvändiga investeringar stå tillbaka med motiveringen att det saknas pengar i statens kassa samtidigt som det läggs enorma summor på en subvention som bidrar till ojämlikhet och hög skuldsättning.

Med anledning av ovanstående föreslår vi

ATT Socialdemokraterna verkar för att ränteavdraget fasas ut
ATT Socialdemokraterna i Växjö tar motionen som sin egen och skickar den till nästkommande distriktskongress och partikongress

Henrietta Serrate
Julia Berg
Emelie Öberg

Styrelsens yttrande över motionen:

Ränteavdragen medverkar till allt större klyftor på bostadsmarknaden och bidrar till ojämlikheten. En förutsättning för att en utfasning av ränteavdragen ska kunna ske utan skadliga effekter är att utfasningen sker över relativt lång tid.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Gunnar Storbjörk

Reservanter: Tomas Thornell, Arijeta Reci

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Distriktsstyrelsen delar många av motionärernas problembeskrivningar kring ränteavdragets vara eller inte vara.

De senaste årens ställningstagande kring ränteavdragen har präglats av långsiktighet för hushållens planering, samt den allt högre skuldsättningen bland landets hushåll.

En snabb förändring av avdragsvillkoren skulle radikalt försämra hushållens ekonomi. Samtidigt är det nödvändigt att ständigt se över villkoren i skattesystemet för att uppnå en så rättvis fördelningspolitik som möjligt.

I överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna (Januariavtalet) talas om att skattereform ska genomföras. I den nämns bland annat att reformen ska "minska hushållens skuldsättning och bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt".

Distriktsstyrelsen anser inte att vi bör låsa fast oss i en lösning och föreslår därför att motionen avslås.

Styrelsens föredragande: ClasGöran Carlsson

Reservation: Henrietta Serrate, Magnus Carlberg, Tajma Sisic

Motion 16.
Se över förbehållsbeloppet inom äldreomsorgen

Den socialdemokratiskt ledda regeringen mellan 2014-2018 har gjort stora förbättringar för ekonomin för många av Sveriges pensionärer. Man har både sänkt "pensionärsskatten" samt höjt bostadstillägget. För de allra flesta har bruttoinkomsterna ökat med flera hundra kronor, men det finns en grupp som trots att de har fått större bruttoinkomster till slut får mindre pengar i plånboken netto. Detta fenomen uppstår när bruttoinkomsterna ökar utan att förbehållsbeloppet för avgifter inom äldreomsorgen inte räknas upp i den takt som bruttoinkomsterna ökar. Det innebär att istället för att de äldre inom omsorgen får mer pengar i plånboken så får kommunerna istället ett större avgiftsutrymme. Det slutar för ganska många att de kliver över en gräns och istället för att de får mer pengar över så har de tack vare den sänka pensionärsskatten och det höjda bostadstillägget faktiskt fått mindre pengar i plånboken. Det har på det viset faktiskt förlorat på den ökade bruttoinkomsten.

Som ett exempel så har det drabbat cirka 200 personer inom Växjö kommun och räknar man upp det till ett nationellt antal så har cirka 18 000 seniorer faktiskt fått en sämre ekonomi av de reformer som exemplifierats ovan.

Många av dessa pensionärer lever i en ekonomiskt utsatt situation och det är av stor vikt att vi ser över systemet med förbehållsbelopp så att det faktiskt ökar i relation till den ökade bruttoinkomsten.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT Socialdemokraterna arbetar för att se över förbehållsbeloppet så att det ökar i relation till bruttointäktsökningar för den grupp som beskrivs ovan

ATT uppdra åt Kronobergs socialdemokratiska riksdagsledamöter att driva frågan

ATT Växjö arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till Socialdemokraterna i Kronobergs distriktskongress och nästkommande partikongress

Tomas Thornell

Styrelsens yttrande över motionen:

Styrelsen delar motionärens bild av att regeringens satsningar för pensionärer har varit viktiga och välkomna men att den ökade inkomsten för en del av pensionärerna ätits upp av kommunens möjlighet att öka avgiften. Förbehållsbeloppet måste ses över.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Julia Berg

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Motionären pekar på ett allvarligt problem, naturligtvis vill vi att de åtgärder vi gör för att stärka pensionärernas ekonomi ska ge mer pengar över. Att en sänkt skatt och höjt bostadstillägg ger ett lägre kvarvarande nettobelopp beror dock inte i första hand på förbehållsbeloppet, utan på taxekonstruktionen. Det är dessutom olika taxor i olika kommuner vilket gör det väldigt komplext att hitta en nivå där man får avsedd effekt enbart med ett höjt förbe-

hållsbelopp. Gränserna för avgifter kommer fortfarande att vara kvar fast de flyttas uppåt. Detta gör att det fortfarande kommer bli olika utfall för individen kring avgiftsgränserna.

Att generellt höja förbehållsbeloppet vid beräkning av avgifter för omsorgen kan även leda till krav på andra nivåökningar i vårt sociala skyddsnät såsom riksnormen som används vid beräkning av ekonomiskt bistånd och av Kronofogden.

Distriktsstyrelsen tror att en bättre väg att gå är att se på taxekonstruktionen och om man där kan hitta styrmedel för att säkerställa att en höjd bruttoinkomst även ger ett höjt netto.

Med detta föreslår distriktsstyrelsen att motionen ska anses besvarad.

Styrelsens föredragande: Lars Altgård

Reservation: Tomas Thornell, Anna Fransson

Motion 17.
Folkrörelsepris

Runt om i Kronobergs län så finns det ett stort antal personer som verkar i arbetarrörelsens anda trots att de inte håller på med socialdemokratiskt partiarbete. Det är viktigt att vi socialdemokrater uppmuntrar klassiskt folkrörelsearbete och att det inte alltid behöver bedrivas i partiets namn. Därför borde partidistriktet stifta ett pris som ska gå till någon eller några personer som särskilt arbetat med folkrörelsearbete som gagnar eller gagnat många personer.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT partidistriktet stiftar ett pris samt att riktlinjer kring hur pristagare ska utses tas fram

ATT Växjö arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktskongressen

Tomas Thornell

Styrelsens yttrande över motionen:

Folkrörelsearbete bygger landet och är också grunden för det socialdemokratiska partiarbetet. Folkrörelsen tenderar att hamna i skymundan i dagens samhälle där det kan vara svårt att få människor att engagera sig och känna engagemang. Styrelsen tycker därför att det är viktigt att sådant arbete uppmärksammas och ställer sig positiv till motionen.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongressen.

Styrelsens föredragande: Malin Lauber

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Motionären yrkar på att ett folkrörelsepris i arbetarrörelsens anda instiftas. Distriktsstyrelsen delar uppfattningen att det är viktigt och angeläget att uppmuntra personer och ev. organisationer som verkar för folkbildning, delaktighet, solidaritet och demokrati, även om det inte sker i arbetarrörelsens redan formaliserade sammanhang.

Vi ställer oss därför bakom motionen och föreslår att motionen ska bifallas.

Styrelsens föredragande: RosMarie Jönsson Neckö

Reservation: Tajma Sisic

Motion 18.
Robotskatt

Den teknologiska utvecklingen är nödvändig och avgörande för ett modernt samhälle. Med automatisering och artificiell intelligens har nya innovationer och möjligheter till att ersätta vanliga arbetare med robotar skapats. Inom 20 år säger prognosen att 40 procent av den amerikanska industrin kommer att vara ersatt med robotar. Och det är ju hur fantastiskt som helst, det är ett steg mot att uppfylla det socialistiska samhället. Olika framträdande personer som Bill Gates för Microsoft menar däremot på att utan en form av skatt på robotar leder det till minskade skatteintäkter och ökad arbetslöshet vilket hotar välfärden som bidrar för gemene person att kunna ta del av samhället.

Det kan låta radikalt, men profitkvotens fallande tendens är ett faktum, och kapitalisterna gör sitt bästa för att maximera profiten. Med en alltför snabb utveckling där man ersätter arbetare med robotar utan att kompensera bortfallet av inkomstskatt för att upprätthålla välfärden leder det till större klassklyftor. Att automatisera arbetsplatser i Sverige innebär att kapitalet frodas genom att arbetsgivaravgifter, administrativa – och arbetsmiljörelaterade kostnader försvinner – och självklart även skatt på arbete.

Det innebär tusentals arbetslösa och att ägandet av kapitalet blir koncentrerat till samma lilla grupp människor som redan har majoriteten av världens pengar idag, och inkomstskillnaderna ökar kraftigt.

Pengarna från en robotskatt hade till exempel i sin tur kunnat bidra till en omskolning av arbetare som har förlorat sina jobb, ökade intäkter till välfärden, att finansiera förkortad arbetstid och högre löner till undersköterskor.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT Socialdemokraterna i Växjö verkar för att införa en form av skatt för statens inkomstbortfall på vinstdrivande företag som helt eller delvis automatiserat arbetsplatsen

ATT Socialdemokraterna i Växjö antar motionen som sin egen och skickar den vidare till nästkommande distriktskongress och partikongress

Agna Beslija, ordförande SSU Växjö

Styrelsens yttrande över motionen:

Styrelsen instämmer i behovet av att kontinuerligt se över skattebaserna i takt med att utveckling sker. Vi tror dock inte på att införa skatt beroende på automatiseringsgrad, i en global ekonomi bör vi inte försvåra möjligheterna att upprätthålla Sveriges internationella konkurrenskraft.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska avslås, skickas in som enskild till distriktskongressen och ej skickas till partikongressen.

Styrelsens föredragande: Gunnar Storbjörk

Reservant: Agna Beslija

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:

Distriktsstyrelsen instämmer i det Socialdemokraterna i Växjö säger att man kontinuerligt behöver se över skattebaserna.

Att införa en skatt på automatisering och robotisering är inget som gynnar svenskt näringsliv.

Automatiseringen av industrin har gjort att vi i Sverige har en stark och konkurrenskraftig tillverkningsindustri. Om man inte hade gjort detta hade mycket av tillverkningsindustrin varit nedlagd. Då försvinner inte bara arbetstillfällen, utan hela arbetsplatser. När man har automatiserat och infört robotar har även arbetsmiljön blivit bättre. Man har kunnat bli av med mycket monotona arbeten som gav förslitningsskador.

Inom offentlig sektor ser vi också att robotiseringen är på väg in. I Växjö har man en robot som gör uppgifter när folk söker ekonomiskt bistånd. De tar in uppgifter som annars får göras manuellt. Detta ger personalen möjlighet att använda sin kompetens på ett bättre sätt.

Om man inför en robotskatt anser distriktsstyrelsen att det skulle kunna få långtgående negativa konsekvenser för svenskt näringsliv.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta att avslå motionen.

Styrelsens föredragande: Joakim Pohlman

Motion 19.
Förkortad arbetstid

Sex timmars arbetsdag. Detta är en reform som behöver ske stegvis. Innan dess fulla genomförande av arbetstidsförkortning, går det att införa först genom exempelvis en extra långhelg och en extra semestervecka.

Sveriges landsting och regioner borde gå före i denna utveckling och införa 30 timmars arbetsvecka för vårdpersonal. Arbetstidsförkortning ska aldrig ses som den enda lösningen för att bryta problemen kring stress och dålig arbetsmiljö utan ska kombineras med satsningar på den fysiska och psykosociala arbetsmiljön.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT för	Socialdemokraterna i Växjö verkar för en införande av 30 timmars arbetsvecka vårdpersonal.
ATT vidare till	Socialdemokraterna i Växjö antar motionen som sin egen och skickar den nästkommande distriktskongress och partikongress

Agna Beslija, ordförande SSU Växjö

Styrelsens yttrande över motionen:

Styrelsen vill tacka motionären för att den lyfter fram en viktig fråga som handlar om synen på lönearbete kontra fritid samt att dessa viktiga debatter flyttar debatten till ett fokus som handlar om andra värden i samhället än att alla bara ska arbeta så mycket som möjligt. Styrelsen delar motionärens bild av att det är en viktig del i att uppnå en hållbar arbetssituation och ett hållbart arbetsliv. Styrelsen tycker dock att det är viktigt att utformningen och omfattningen av arbetstidsförkortningen sker stegvis och att det avgörs av varje verksamhets och tjänsts utformning. Styrelsen tycker inte heller att detta är något som bara bör utvecklas inom vårdyrken även om det är yrken som kan gå före. Exempelvis kan det vara viktigt att rotationstjänster (där man arbetar skift året om) har en större arbetstidsförkortning än dagtjänster. Styrelsen delar motionärens bild att det också är mycket viktigt med andra insatser än arbetstidsförkortning för att skapa en hållbar arbetssituation i vården i stort.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska anses besvarad med hänvisning till ovanstående och att den skickas in som enskild till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Arijeta Reci
Reservant: Agna Beslija
Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Det vore naturligtvis en fantastisk reform att genomföra. För den enskilde individen vore det säkert ett riktigt lyft med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön. Även om den ska införas stegvis blir det en dyr reform. Sex timmars arbetsdag har prövats av både offentlig och privat sektor med varierande resultat. En minskning av arbetstiden med två timmar per dag med bibehållen lön motsvarar 33% löneökning (Dagens industri). En sådan kostnadsutveckling skulle innebära slutet för väldigt många exportföretag i vårt land. Ett annat bekymmer i sammanhanget är försörjningskvoten. Allt färre ska försörja allt fler i vårt land. Distriktsstyrelsen anser även att det är arbetsmarknadens parter som bör göra upp om frågor som den här.

Med detta föreslår distriktsstyrelsen att motionen avslås.

Styrelsens föredragande: Tomas Blomster

Reservation: Tajma Sisic

Motion 20.
Fri tandvård

Tänderna är en del av kroppen och bör därav innefattas i den allmänna sjukförsäkringen. SSU Växjö vill att detta ska bli en fråga som ska prioriteras och lyftas fram på den politiska dagordningen. Med dagens höga avgifter för tandvård förhindrar detta att alla får en jämlik och bra tandhälsa. Att ha ett friskt leende får aldrig vara en klassfråga.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT Socialdemokraterna i Växjö verkar för en fri tandvård

ATT Socialdemokraterna i Växjö antar motionen som sin egen och skickar den vidare till nästkommande distriktskongress och partikongress

Agna Beslija, ordförande SSU Växjö

Styrelsens yttrande över motionen:

Vi delar motionärens åsikt om att tänderna inte ska vara en klassfråga. Tänderna är en del av kroppen och bör därför omfattas av den allmänna sjukförsäkringen och ingå i högkostnadsskyddet. Att ha helt fri tandvård skulle däremot vara oerhört kostsamt och är förmodligen inte den reform inom sjukvården som står först i kö att bli gratis.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska anses besvarad med hänvisning till ovanstående och att den skickas in som enskild till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Malin Lauber

Reservant: Agna Beslija

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag_

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Distriktsstyrelsen delar motionärens grundinställning att vår tandhälsa inte ska vara en klassfråga. Tänderna bör, liksom övriga delar av kroppen, omfattas av sjukförsäkring och högkostnadsskydd.

En helt fri tandvård, som motionären föreslår, skulle vara väldigt kostsam.

En tandvårdsreform i enlighet med det distriktsstyrelsen skissar på är också kostnadsmässigt omfattande, och förmodligen inte det som är den högst prioriterade satsningen inom välfärdsområdet och hälso- och sjukvården just nu.

Den modell som vår regering har arbetat med, genom att göra stegvisa reformer både för unga vuxna och äldre, är en bra modell vilken man bör fortsätta att arbeta i enlighet med.

Distriktsstyrelsen föreslår med hänvisning till ovan att motionen ska anses besvarad.

Styrelsens föredragande: Charlotta Svanberg

Reservation: Tajma Sisic

Motion 21.
Bygg ut studielön

I en föränderlig arbetsmarknad kommer flera av oss att behöva byta jobb flera gånger under våra liv. Då behöver vi ha ett studiemedelssystem som möjliggör detta. SSU Växjö vill därför införa studielön. På vägen dit vill vi se en successivt minskad lånedel av studielånet. Satsningar på studielön inom vissa bristyrken ska också ses som steg på vägen mot ett fullt utbyggt studielönssystem.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

ATT Socialdemokraterna i Växjö ska verka för en successivt minskad lånedel av studielånet.

ATT Socialdemokraterna i Växjö verkar för satsningar på studielön inom vissa bristyrken.

ATT Socialdemokraterna i Växjö antar motionen som sin egen och skickar den vidare till nästkommande distriktskongress och partikongress

Agna Beslija, ordförande SSU Växjö

Styrelsens yttrande över motionen:

Den högre utbildningen har en avgörande roll för utvecklingen av ett jämlikt samhälle. Dagens höga låneandel av studiemedlet utgör en tröskel för människor att börja studera på högskola. Klass syns tydligt i valet mellan att studera vidare efter gymnasiet eller avstå. Styrelsen anser att steg mot studielön vore att göra högskolan mer jämlik och att studielön i bristyrkesutbildningar är ett viktigt steg på vägen.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Julia Berg

Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Att ha ett studiestödssystem som följer ett föränderligt sätt när man utbildar sig och utbildar om sig, det är ett måste om medborgarna ska ha möjlighet till ett livslångt lärande.

Det som motionären föreslår anser inte distriktsstyrelsen vara rätt väg att gå.

Att minska lånedelen som föreslås skulle innebära att totalekonomin för den studerande skulle bli sämre. För motionären föreslår ju inte att bidragsdelen ska öka i motsvarande grad.

Att införa studielön inom vissa bristyrken kan ju verka lockande. Idag kan man inom en mängd yrken kategorisera som bristyrken. Det är olika hur stor bristen är. Men det finns inom i princip alla yrken.

Hur man ska ta fram vilket bristyrke som är berättigat till studielön är en delikat uppgift. Det skulle kunna innebära att vissa utbildningar till vissa yrken skulle favoriseras framför andra.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen besluta att avslå motionen.

Styrelsens föredragande: Joakim Pohlman

Reservation: Tomas Thornell, Tajma Sisic

Motion 22.
Avskaffandet av monarkin

"All offentlig makt i Sverige utgår från folket"
Detta är lagstadgat i Sveriges konstitution och är den främsta demokratiska principen vi kan luta oss tillbaka på. Statschefen över vårt land skall tillsättas genom demokratiska val. Monarkin är av sin natur byggd på direkt antidemokratiska grunder, det vill säga att en människas släktband tillåter hen att avgöra vad som är statsangelägenheter eller inte.

Med anledning av ovanstående föreslår jag
ATT Socialdemokraterna i Växjö verkar för avskaffandet av monarkin.
ATT Socialdemokraterna i Växjö antar motionen som sin egen och skickar den vidare till nästkommande partikongress

Agna Beslija, ordförande SSU Växjö

Styrelsens yttrande över motionen:

Styrelsen delar motionärens uppfattning.

Styrelsen yrkar därför att motionen ska bifallas och skickas in som arbetarekommunens egen till distriktskongress och partikongress.

Styrelsens föredragande: Gunnar Storbjörk
Medlemsmötets beslut 2018-12-17: Bifall till styrelsens förslag

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen:
Vid 2013 års partikongress antogs ett nytt partiprogram. Där kvarstår den principiella uppfattningen om en övergång från monarki till republik.

Därför förslår distriktsstyrelsen distritkskongressen att bifalla motionen.

Styrelsens föredragande: Monica Haider

Reservation: Emma Johansson Gauffin

Behandling av distriktsstyrelsens förslag

Utvecklingsplan
Kronobergs Socialdemokratiska Partidistrikt
2019-2022

Inledning

Valrörelsen 2018 var i många avseenden positiv, men samtidigt visade den att det finns ett stort utvecklingsbehov – såväl organisatoriskt som politiskt. Socialdemokraterna i Kronoberg behöver stärka sin organisation och medlemsbas i alla arbetarekommuner och särskilt fokus bör läggas i områden där vi tidigare varit starka, men nu tappat. Politiskt behöver socialdemokratin alltid vara en rörelse som har svaret på samtidens och framtidens utmaningar. Vi behöver därför ständigt utveckla vår politik i dialog med medborgarna. Detta arbete måste pågå ständigt och inte enbart i valrörelserna för att vi ska kunna stärka våra positioner i kommande val.

Politikutveckling

Utmaningar

Under kommande mandatperiod behöver vi utveckla arbetet med politikutveckling och ta fram regionalpolitiska program, t ex *Vår politik för unga* och *Vår politik för äldre*, där vi involverar fler i processen genom rådslag. Partidistriktet behöver också tidigare inleda diskussioner om vad som ska ingå i respektive del och vad eventuella arbetsgrupper förväntas bidra med. Den regionala och lokala kopplingen behöver bli tydligare och förslagen mer konkreta. Socialdemokraterna behöver bli tydligare med vad vår politik kommer att innebära för länsinvånarna och hur vår politik konkret påverkar livet i Kronoberg till det bättre.

Möjligheter

Genom att starta arbetet tidigt med en tydlig strategisk plan kan vi involvera fler i processen. Vår bedömning är att ju fler personer som har tillfrågats och känner sig delaktiga, desto fler är intresserade att se resultatet av arbetet och eventuellt engagera sig som medlemmar.

MÅL

- Att tidigt under mandatperioden påbörja arbetet med det som ska utmynna i ett regionalpolitiskt program inför valet 2022.
- Att arbetet involverar olika utåtriktade kampanjer där syftet är att samla in medborgarnas synpunkter kring exempelvis sjukvården.
- Att arbetarekommunerna i större utsträckning görs delaktiga.

Organisationsutveckling

Utmaningar

Medlemsantalet för Socialdemokraterna i Kronoberg har under en längre period minskat. År 2012 hade partidistriktet 2 260 medlemmar och i dag har vi drygt 1 800 medlemmar.

Dessutom är åldersstrukturen i partiet fortsatt över medelåldern i Sverige. Det minskade medlemsantalet försvagar organisationen och vi tappar i styrka och förankring. Utöver att försvaga organisationen bidrar detta också till att medborgare i allmänhet upplever att avståndet till det "politiska etablissemanget" ökar. Färre och färre människor känner en förtroendevald politiker. Vi ser också att allt färre känner till våra ledande företrädare och vi har ett behov av att stärka igenkänningsgraden bland dessa.

I takt med att medlemskåren blir mindre har också antalet medlemmar som har kunskap om mötesformer, organisering och politikutveckling minskat. Vi har inte varit tillräckligt bra på att skola våra medlemmar och det har försvagat oss som organisation. Partiet behöver gå tillbaka till devisen *samla, skola, påverka.*

Socialdemokraterna är ett feministiskt parti som arbetar för ett mer jämställt samhälle. Detta ställer krav på arbetet och synsättet inom organisationen. Under året har det kommit rapporter som gör det tydligt att det finns brister när det gäller jämställdhetsarbetet internt. Insatser behöver göras för att lyfta problematiken och stärka jämställdhetsarbetet inom vårt parti.

För att stärka organisationen vilar ett ansvar på både partidistriktet och respektive arbetarekommun. Utvecklingsarbetet behöver implementeras och accepteras i både partidistrikt och arbetarekommuner och arbetet utföras på ett sådant sätt att arbetarekommunerna känner sig delaktiga.

Möjligheter

Genom att finnas i människors vardag och ta del av deras tankar och idéer kan vi stärka organisationen. Genom att se till att vi är där människor är, har vi goda möjligheter att också öka medlemsvärvningen.

Med studieportalen och framtagna material för utbildning kan vi att stärka organisationen och våra medlemmar.

MÅL

- Att till december år 2022 vara 2300 medlemmar. Det innebär en årlig ökning om cirka 125 medlemmar.
- Att stimulera funktionsutbildningar i samtliga arbetarekommuner.
- Att stötta arbetarekommunerna i deras arbete med att erbjuda steg 1-utbildningar.
- Att även fortsättningsvis erbjuda två steg 2-utbildningar per år.
- Att informera om de nationella utbildningar som ges och uppmuntra medlemmar i Kronoberg att gå dessa.
- Att under mandatperioden erbjuda hjälp med styrelseutveklingsarbete i alla arbetarekommuner.
- Att arbeta aktivt och strategiskt med medlemsvärvning i utåtriktade aktiviteter och sätta tydliga mål för respektive arbetarekommun som regelbundet följs upp av distriktsstyrelsen.
- Partidistriktet gör en turné till samtliga arbetarekommuner för att lyssna in vad för behov respektive arbetarekommun har när det gäller organisationsutveckling.

- Att stärka den facklig-politiska samverkan och sätta värvarmål för hur många medlemmar partiet ska värva ur LO-leden, samt verka för att ha en bra dialog med LO-facken i respektive kommun.
- Fortsätta arbetet med att utbilda studiehandledare.
- Under mandatperioden erbjuda alla med ett förtroendeuppdrag partiets Grundläggande ledarutbildning.
- Tydliggöra rollerna mellan arbetarekommun och partidistrikt samt vad som förväntas av ledamöter i distriktsstyrelsen och i arbetarekommunens styrelse.
- Via arenor som Röda akademin förstärka idé- och politikutveckling och skapa forum för social gemenskap.
- Att under mandatperioden dra igång arbetet med mentorer för att utveckla och stärka våra förtroendevalda.

Kommunikationsutveckling

Utmaningar

Under mandatperioden har vi till fullo insett att vi lever i en ny medietid där allt färre medborgare konsumerar nyheter via tidningar. Det gör att vi behöver hitta nya vägar att nå ut. Sociala medier ger både möjligheter och begränsningar när det gäller kommunikation med medborgarna. Vi behöver hitta vägar att nå utanför filterbubblorna.

Möjligheter

Genom ett långsiktigt strategiskt arbete med kommunikationen, med samtalet i centrum, har vi goda möjligheter att nå ut med våra budskap. Sociala medier ger oss en möjlighet att på ett helt annat sätt kommunicera direkt med medborgarna jämfört med att vara beroende av nyhets- eller insändarplats. Detta kräver dock långsiktigt och strategiskt arbete. Samtidigt har vi genom vår folkrörelse goda möjligheter att kommunicera direkt med väljarna genom exempelvis dörrknackning. Vi vet att detta är den mest effektiva metoden och vi behöver använda denna strategiskt under hela mandatperioden – inte enbart under valrörelsen. Fokus bör ligga på dialog.

MÅL

- Genom vår kommunikationsplan arbeta för att det är vi som ska sätta dagordningen kring det politiska samtalet. Kommunikationsplanen bör även inkludera väljardialogen i exempelvis regionala kampanjverksamheter.
- Fortsätta arbeta strategiskt med sociala medier och stärka folkrörelsen digitalt.
- Erbjuda våra mest framträdande företrädare utbildning i mediehantering.
- Under mandatperioden erbjuda alla arbetarekommuner hjälp med att ta fram egna kommunikations- och medieplaner.
- Ge arbetarekommunerna stöd i att bygga en organisation som har väljardialog under hela mandatperioden.
- Att under mandatperioden ta fram strategiska kampanjer för exempelvis sjukvård, kollektivtrafik och utbildning som knyter ihop kommunikation, organisationsutveckling och politikutveckling.
- Fortsätta arbetet med att skicka pressmeddelanden, debattartiklar och insändare till lokalmedia.

Anmälan om aktivitetsplan 2019

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen
att fastställa förslag till aktivitetsplan.

---

1 INLEDNING

Nedan följer de aktiviteter som planeras under 2019. Planen bygger på de initiativ och satsningar som finns uttalade i partidistriktets Utvecklingsplan 2019-2022. Aktiviteterna antas av distriktsstyrelsen och fastställs av distriktskongressen.

2 VERKSAMHET

Partidistriktets verksamhet syftar till att uppfylla de övergripande målsättningarna i utvecklingsplanen; att genom bl a studier, kampanj och politikutveckling stärka organisationen för att nå framgång i valet 2022.

2A Medlemmar

Uppsatta målsättningar kring medlemsutveckling kräver stora insatser. Dels vad gäller medlemsvärvning, men också gällande rutiner för välkomnande av nya medlemmar och administration av medlemssystem.

Aktiviteter 2019
*Partidistriktet ska under året ta ett omtag kring medlemssystemet och erbjuda medlemsansvariga i samtliga arbetarekommuner utbildning i detta, liksom kring medlemsvärvning och medlemsmottagande.
*Alla aktiviteter i samband med valkampanj inför val till Europaparlamentet ska ha medlemsvärvning i fokus.
*En återvärvning av medlemmar som skrivs ut för bristande betalning ska göras och arbetarekommunerna ska erbjudas hjälp i att strukturera detta arbete.

2B Studier

Fokus i studieverksamheten kommer även fortsättningsvis handla om att stärka arbetarekommunernas kapacitet att självständigt bedriva medlemsutbildningar steg 1. Detta för att alla medlemmar ska ha likvärdiga möjligheter, oavsett var i länet de bor.

Partidistriktet kommer även fortsättningsvis att erbjuda medlemsutbildning steg 2 vid två tillfällen varje år. Man kommer även att ge partiets grundläggande ledarutbildning med början till distriktsstyrelsen, med ambitionen att samtliga partidistriktets ledare ska ha gått den vid mandatperiodens slut.

Aktivitetsplan 2019

*Partidistriktet ska genomföra EU-valsutbildning för att stärka kampanjarbetarna.
*Medlemsutbildning steg 1 ska erbjudas nya medlemmar i samtliga arbetarekommuner. Dessa genomförs antingen i egen regi, i samverkan med distriktet och/eller med andra arbetarekommuner.
* Medlemsutbildning steg 2 ska erbjudas vid två tillfällen under året.
*80 av distriktets ledande företrädare ska gå partiets Grundläggande ledarutbildning under året.
*Medlemmar ska inbjudas att delta på Röda Akademin vid Ädelfors folkhögskola.

2C Facklig-politisk verksamhet

Prioriteringen vad gäller facklig-politisk verksamhet under 2019 kommer ligga vid att bibehålla men också utveckla den nära kontakten mellan partidistriktet och LO. Formerna för gemensamma utspel, utbildning och evenemang ska utvecklas.

Aktivitetsplan 2019

*Under året ska frukostmöten för att presentera och föra dialog kring regeringens politik genomföras tillsammans med LO-distriktet.
*Distriktsstyrelsens fackliga ledare ska bjuda in fackliga utskottet att träffas minst tre gånger och man ska även fastställa en verksamhetsplan för mandatperioden.
*Initiativ för närmare kontakt med TCO och SACO ska tas.
*Formerna för riksdagsledamöters och andra centrala företrädares besök vid arbetsplatser ska utvecklas.
*Initiativ till gemensamma utbildningar och insatser ska tas.

2D Internationell verksamhet

Situationen i omvärlden med flyktingströmmar och ett oroligt säkerhetspolitiskt läge bör prägla de internationella utblickar som sker i samband med partidistriktets verksamhet.

Aktivitetsplan 2019

*Partidistriktet ska under 2019 fortsätta att undersöka möjligheten att själva eller tillsammans med andra hitta former för ett internationellt inriktat projekt eller nätverkssamarbete.
*Representant från partidistriktet ska delta vid träffar för internationella ledare.
*Partidistriktet ska vid minst två arrangemang under året uppmärksamma aktuella skeenden i omvärlden.

2E Opinionsbildning

Partidistriktet ska vara navet i den socialdemokratiska opinionsbildningen i Kronobergs län. Detta arbete ska intensifieras under året där medieplanering och utåtriktade kampanjer ska samverka för att förstärka det socialdemokratiska budskapet tillsammans med reklam och sociala medier.

Aktivitetsplan 2019
*Arbetet med att utveckla nya samarbeten i syfte att föra samman opinionsbildning och politik från kommunal, regional, nationell och europeisk nivå ska fortsätta.
*Minst ett seminarium med EU-tema ska genomföras.
*Tillsammans med arbetarekommunerna och regiongruppen ska arbetet med ett mer strategiskt opinionsarbete utvecklas.
*Kommunikationsplanen ska revideras årligen, och uppdaterad version ska antas av distriktsstyrelsen.
*Partidistriktet ska under året besöka samtliga arbetarekommuner för att prata om hur vi vässar vår kommunikation och hur vi kan arbeta mer strategiskt med detta.

2F Politikutveckling

Partidistriktet har ett stort arbete att göra när det gäller politikutveckling. Fler aktiva måste bli bärare av Socialdemokraternas politik. Utöver studier ska ett arbete påbörjas för att sedan utmynna i ett regionalpolitiska handlingsprogram. Detta ska göras genom rådslag.

Aktivitetsplan 2019
*Arbetet med rådslag för ett regionalpolitiska handlingsprogram ska initieras under året.

3 ORGANISATION

Partidistriktets organisation är både ett redskap för att uppnå de målsättningar som redovisas i verksamhetsplanen, och garanten för en demokratiskt uppbyggd folkrörelse.

3A Distriktskongress

Aktivitetsplan 2019
*En distriktskongress ska genomföras enligt upparbetade rutiner. Partidistriktets 97:e kongress är planerad och kallad till den 30 mars i Alvesta Folkets Hus.

3B Distriktsstyrelse och verkställande utskott

Aktivitetsplan 2019
*Distriktsstyrelse och verkställande utskott sammanträder enligt antagen datumplan.
*Distriktsstyrelsen ska genomgå partiets ledarutbildning.
*Dialog- och informationsfrämjande arbetsformer mellan arbetarekommuner och partidistrikt ska fortsätta att utvecklas och i detta arbete är distriktsstyrelsen en viktig del.

3C Valberedning

Aktivitetsplan 2019

*Valberedningen ansvarar för att bereda förslag till distriktskongress och valkonferens gällande partiorgan, listor till riksdag och region samt övriga regionala uppdrag, inklusive kyrkovalet.

3D Expedition

Aktivitetsplan 2019

*Fortsätta arbetet med att utveckla rutiner och mallar.
*Genomföra fattade beslut och verksamhet som beskrivs under punkt 2.
*Stärka kontakterna och samarbetet mellan partidistriktet och arbetarekommunerna.
*Nya relationer och samarbeten på olika områden ska utvecklas.

Budget 2019

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen
att besluta fastställa förslag till budget.

		Budget 2019	Budget 2018
INTÄKTER		**2 838 927**	**4 228 000**
100	Anslag och avgifter	2 505 927	3 043 000
150	Medlemmar	108 000	85 000
350	Val	100 000	1 000 000
400	Organisation	75 000	
500	Expedition	150 000	100 000
KOSTNADER		**-2 771 500**	**-4 227 800**
100	Anslag och avgifter	-784 000	-305 300
150	Medlemmar	-10 000	-15 000
200	Studier	-113 500	-20 000
300	Övrig verksamhet	-40 000	-40 000
350	Val	-?	-1 200 000
400	Organisation	-245 000	-100 000
500	Expedition	-1 579 000	-2 547 500
RESULTAT		**67 427**	**200**

Anteckningar

Anteckningar

Internationalen

Musik: Pierre Degeyter
Svensk text: Henrik Menander

Upp trälar uti i alla stater,
som hungern bojor lagt uppå!
Det dånar uti rättens krater,
snart skall utbrottets timma slå.
Störtas skall det gamla snart i gruset.
Slav, stig upp för att slå dig fri!
Från mörkret stiga vi mot ljuset,
från intet allt vi vilja bli.

: // : Upp till kamp emot kvalen!
Sista striden det är,
ty internationalen
åt alla lycka bär. : // :

Arbetare i stad, på landet,
en gång skall jorden bliva vår.
När fast vi knyta syskonbandet,
då lättingen ej råda får.
Många rovdjur på vårt blod sig mätta,
men när vi nu till vårt försvar,
en dag en gräns för dessa sätta,
skall solen stråla lika klar.

: // : Upp till kamp emot kvalen.
Sista striden det är
ty internationalen
åt alla lycka bär. : // :

17RK 1597 -13

Redovisning av erhållet partistöd med granskningsrapport och intyg
Inlämnas till regionfullmäktige senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats

Datum: 2019-02-15

REGION KRONOBERG

Redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg

Parti Sverigedemokraterna	Organisationsnummer 802501-0888
Adress Box 3	Postnummer och ort 364 30 ÅSEDA
Telefon 0705920129	Bankkonto eller bankgiro/postgiro 8169-5,964 140 195-6
Redovisningen avser år 2018	Erhållet partistöd: 637000kr
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) 239823kr	Bifogade handlingar: Verksamhetsberättelse ☒ Resultaträkning ☒

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Partistödet som mottagits av Sverigedemokraterna Kronoberg för 2018 har stärkt demokratin i länet genom att medborgarna fått motta information om partiets politik både i sin brevlåda, genom annonsering på offentliga platser och genom aktiva som lagt av sin fritid och erhållit resekostnader. Dessutom har utbildning av aktiva skett löpande. Närmare info går att finna i resultaträkningen.

REGION KRONOBERG

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen – beskriv vilka motprestationer har erhållits:

Överföring till Riks Valfond 2018, 159250kr.
Valfonden har kommit Kronoberg till del genom postutskick till alla hushåll i Kronoberg och övrigt valmaterial.

Datum 13 May 2019	Datum 11 Maj 2019
Ordförande Krister Salomonsson	Kassor
Namnförtydligande Krister Salomonsson	Namnförtydligande Simon Bring

Granskningsrapport och intyg*

Granskningsrapport

Granskningen har genomförts i samband med revision av räkenskaperna.
Partistödets användning enligt "redovisning av mottaget partistöd, 2018" överensstämmer med bokslutet.

Datum 2019-05-12
Granskning genomförd av
Namnförtydligande Robert Fredriksson, revisor SD Kronoberg 2018

*Granskning om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts görs av en av partiet utsedd granskare

REGION KRONOBERG

Utdrag ur Arvodesreglemente för förtroendevalda i Region Kronoberg 2019-2022

§ 12 Partistöd

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. 29 § andra stycket kommunallagen (KL). Partistödet består dels av ett grundstöd, som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per mandat och år.

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen, vilket innebär att partistödet upphör när representationen upphör.

Mottagare av partistöd ska senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats, lämna en skriftlig redovisning till regionfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket i KL.

Redovisningen ska innehålla:

- Partistödets omfattning
- Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd som har mottagits före 2015-01-01)
- Hur stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin
- Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen och vilka motprestationer som i så fall har erhållits
- Verksamhetsberättelse och resultaträkning för aktuellt räkenskapsår
- Granskningsintyg från granskare som partiet har utsett

Partistöd betalas ut i förskott periodiserat kvartalsvis. Regionfullmäktige beslutar årligen om utbetalning av partistöd. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till regionfullmäktige inom föreskriven tid utbetalas inget partistöd för nästkommande år.

Verksamhetsberättelse för Sverigedemokraterna Distrikt Kronoberg 2018/2019
Valkampanj

En broschyr som presenterade Regionens kandidater och partiets politik tillverkades och utskick gick till ca 90000 bostäder i regionen. Vi har annonserat i tidningen Villaliv och gjort lite reklam för regiongruppen. Det har även visats reklam på Flygplatsen och på bussar, vilket den förra styrelsen fattade avtal om.
Affischer och foldrar har införskaffats och även delats ut till kommunföreningar som inte haft medel att skaffa egna.

Styrelsen samordnade Växjöbesöket av Jimmie Åkessons Sverigeresa med Michael Eriksson på riks och genomförandet av Jimmies valtal på Växjö- och Ljungby- torg . En solig dag som lockade många åskådare till båda orterna.
Även valsedlarna till de olika valkretsarna koordinerades och levererades.
Distriktet medverkade vid Marknaden i Tingsryd samt Karl-Oskardagarna.
Det har anordnats Utbildning för medlemmarna och stöd har getts till de kommunföreningar som haft behov av extra utbildning.
Distriktet höll i en Valvaka i Växjö för de som inte hade möjlighet att anordna egen i sin kommunförening.

Styrelsen har även arbetat på att förenkla kontakten mellan distrikt och kommun genom att använda ett online-formulär för insändande av motioner till Distriktsmöten.
Styrelsen som tillträdde 25 mars 2018 var helt ny och få hade tidigare erfarenhet av styrelsearbete i partiet eller hade arbetat med varandra. Detta var en utmaning som resulterade i att budgetarbetet fick bli en löpande process istället för en plan att arbeta efter. Detta skapade även en viss friktion mot kommunföreningar som även de hade mycket nya människor som ville ha en trygghet i sin arbetssituation inom partiet. Efter ett års arbete så har många slutsatser dragits och många kontakter har knutits ute mot kommunföreningarna och även mot riksorganisationen som gör att vi känner att det finns goda möjligheter att göra ett bra arbete nästa period.

Distriktsordförande

Tobias Lindgren 83222

Vidimeras 11 Maj 2019

SIMON BRING

Robert Fredriksson

Resultatrapport

Rapporten är justerad för verifikationer med avvikande rapportdatum

	DENNA PERIOD 181201-181231	*OMS%*	UTG SALDO =>181231	*OMS%*	ACK FÖREG ÅR =>171231	*JMF%*
RÖRELSEINTÄKTER						
Försäljning						
3740 Öresutjämning	-0,85	*100,0*	-0,85	*100,0*	0,00	*0,0*
Summa försäljning	**-0,85**	*100,0*	**-0,85**	*100,0*	**0,00**	*0,0*
Övriga rörelseintäkter						
3981 Regionalt Partistöd	0,00	*0,0*	637 000,00	###.#	627 200,00	*101,6*
3990 Övriga ersättningar och intäkter	0,00	*0,0*	28 100,00	###.#	0,00	*0,0*
Summa övriga rörelseintäkter	**0,00**	*0,0*	**665 100,00**	###.#	**627 200,00**	*106,0*
SUMMA RÖRELSEINTÄKTER	**-0,85**	*100,0*	**665 099,15**	###.#	**627 200,00**	*106,0*
RÖRELSEKOSTNADER						
Material och varor						
4230 Reklamkostnader	0,00	*0,0*	-1 340,00	###.#	0,00	*0,0*
4440 Marknader, basarer och mässor	0,00	*0,0*	-19 213,33	###.#	-15 449,19	*124,4*
4610 Kostnader möten mm	0,00	*0,0*	-15 704,59	###.#	-4 305,55	*364,8*
4611 Grupp/ styrelsemöte	0,00	*0,0*	-450,00	###.#	-1 836,08	*24,5*
Summa material och varor	**0,00**	*0,0*	**-36 707,92**	###.#	**-21 590,82**	*170,0*
Bruttovinst	**-0,85**	*100,0*	**628 391,23**	###.#	**605 609,18**	*103,8*
Övriga externa rörelseutgifter						
5090 Övriga lokalkostnader	0,00	*0,0*	-13 582,20	###.#	-12 375,00	*109,8*
5400 Förbrukningsinv och förbrukningsmtrl	0,00	*0,0*	-14 071,75	###.#	-27 566,00	*51,0*
5420 Programvaror	0,00	*0,0*	-1 485,00	###.#	0,00	*0,0*
5600 Kostnader för transportmedel	0,00	*0,0*	-320,00	###.#	0,00	*0,0*
5611 Drivmedel för personbilar	0,00	*0,0*	-578,31	###.#	-511,76	*113,0*
5700 Frakter och transporter	0,00	*0,0*	-500,00	###.#	0,00	*0,0*
5800 Resekostnader	-671,00	###.#	-26 036,90	###.#	-5 577,00	*466,9*
5810 Biljetter	0,00	*0,0*	-3 760,00	###.#	-2 090,00	*179,9*
5830 Kost och logi	-7 843,00	###.#	-75 255,50	###.#	-71 877,57	*104,7*
5900 Reklam och PR	0,00	*0,0*	-122 818,00	###.#	0,00	*0,0*
5910 Annonsering	0,00	*0,0*	-87 912,00	###.#	-4 910,00	###.#
5930 Reklamtrycksaker och direktreklam	0,00	*0,0*	-254 648,00	###.#	-8 201,00	###.#
5990 Övriga kostnader för reklam och PR	0,00	*0,0*	-1 119,00	###.#	-2 600,00	*43,0*
6073 Medlemsmöten Årsmöten etc	-13 190,00	###.#	-37 007,75	###.#	-5 840,53	*633,6*
6100 Kontorsmateriel och trycksaker	0,00	*0,0*	0,00	*0,0*	-333,00	*0,0*
6110 Kontorsmateriel	0,00	*0,0*	-1 737,70	###.#	0,00	*0,0*
6150 Trycksaker	0,00	*0,0*	0,00	*0,0*	-9 143,00	*0,0*
6200 Tele och post	0,00	*0,0*	-497,00	###.#	-3 761,50	*13,2*
6250 Postbefordran	0,00	*0,0*	-7 185,30	###.#	-10 299,30	*69,8*
6500 Övriga externa tjänster	0,00	*0,0*	0,00	*0,0*	-11 523,00	*0,0*
6570 Bankkostnader	0,00	*0,0*	-906,00	###.#	-900,00	*100,7*
6900 Övriga kostnader	0,00	*0,0*	-306,00	###.#	-8 664,00	*3,5*
6990 Riks valfond	0,00	*0,0*	-159 250,00	###.#	-156 800,00	*101,6*
6993 Lämnade bidrag och gåvor	0,00	*0,0*	-3 290,55	###.#	0,00	*0,0*
Summa övriga externa rörelseutgifter	**-21 704,00**	###.#	**-812 266,96**	###.#	**-342 972,66**	*236,8*
Utgifter för personal						
7331 Bilersättningar, skattefria	-1 350,00	###.#	-23 316,87	###.#	-15 676,21	*148,7*
7610 Utbildning	0,00	*0,0*	-5 060,35	###.#	-3 100,00	*163,2*

SB

Resultatrapport

	DENNA PERIOD 181201-181231	*OMS%*	UTG SALDO =>181231	*OMS%*	ACK FÖREG ÅR =>171231	*JMF%*
7680 Övriga personalkostnader	0,00	*0,0*	0,00	*0,0*	-4 037,50	*0,0*
Summa utgifter för personal	**-1 350,00**	*###.#*	**-28 377,22**	*###.#*	**-22 813,71**	*124,4*
SUMMA RÖRELSEKOSTNADER	**-23 054,00**	*###.#*	**-877 352,10**	*###.#*	**-387 377,19**	*226,5*
Rörelseresultat	**-23 054,85**	*###.#*	**-212 252,95**	*###.#*	**239 822,81**	*-88,5*
Finansiella poster						
8410 Räntekostnader för skulder	0,00	*0,0*	-130,20	*###.#*	0,00	*0,0*
Summa finansiella poster	**0,00**	*0,0*	**-130,20**	*###.#*	**0,00**	*0,0*
Resultat efter finansiella poster	**-23 054,85**	*###.#*	**-212 383,15**	*###.#*	**239 822,81**	*-88,6*
ÅRETS RESULTAT	**-23 054,85**	*###.#*	**-212 383,15**	*###.#*	**239 822,81**	*-88,6*

Vidimeras 11 Maj 2019

SIMON BRING

Robert Fredriksson.

17RK1597-12

Redovisning av erhållet partistöd med granskningsrapport och intyg
Inlämnas till regionfullmäktige senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats

Datum: 2019-02-15

REGION KRONOBERG

Redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg

Parti: Centerpartiet	Organisationsnummer: 829500-9255
Adress: Storgatan 2	Postnummer och ort: 352 33 Växjö
Telefon: 0470-130 73	Bankkonto eller bankgiro/postgiro: Bg 827-0662
Redovisningen avser år: 2018	Erhållet partistöd: 728000
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01)	Bifogade handlingar: Verksamhetsberättelse ☒ Resultaträkning ☒

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Det lokala partistödet har bl.a använts till att:

* Skapa nätverk mellan förtroendevalda och tillsammans med dessa utforma politiken och stimulera den politiska debatten i distriktet.
* Utveckla den lokala partiorganisationen och demokratiarbetet.
* Garantera ett kontinuerligt forum för erfarenhetsutbyte och överläggningar mellan de ledande politikerna i kommun, region och riksdag. Informera om viktiga beslut som partiet fattar på central- och länsnivå.
* Samordna verksamhet, kampanjer och genomföra utbildningar i samarbete med kretsarna.

Redovisning av erhållet partistöd med granskningsrapport och intyg
Inlämnas till regionfullmäktige senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats

Datum: 2019-02-15

REGION KRONOBERG

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen – beskriv vilka motprestationer har erhållits:

Inga överföringar utanför regionen har gjorts.

Datum VÄXJÖ 190522	Datum Växjö 190513
Ordförande	Kassor
Namnförtydligande PER SCHÖLDBERG	Namnförtydligande Helen Spännäri

Granskningsrapport och intyg*

Granskningsrapport
Ordinarie revisionsrapport bifogas. Redovisningen ger en rättvisande bild av hur Centerpartiet i Kronobergs län har använt partistödet för att stärka den kommunala demokratin.

Datum 20190517
Granskning genomförd av
Namnförtydligande MATS KARLSSON

*Granskning om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts görs av en av partiet utsedd granskare

Revisionsberättelse

Avseende år 2018 för Centerpartiet Kronoberg

Undertecknade revisorer, valda av Centerpartiet i Kronobergs län vid ordinarie distriktsstämma 2018, får efter fullgjort uppdrag avge följande revisionsberättelse.

Vi har granskat räkenskaperna och gått igenom protokoll och andra handlingar som lämnar upplysning om Centerpartiets ekonomi och förvaltning.

Räkenskaperna är förda med ordning och noggrannhet. Inkomster och utgifter under året samt den ekonomiska ställningen vid verksamhetsårets slut framgår av bifogade resultat- och balansräkning.

Då det under revisionen inte framkommit anledning till anmärkning, tillstyrker vi att styrelse och kassaförvaltare beviljas ansvarsfrihet för år 2018.

Växjö 2019-02-12

Sven-Erik Svensson
Revisor

Mats Karlsson
Revisor

NÄRODLAD POLITIK
Centerpartiet
KRONOBERGS LÄN

Resultatrapport
Preliminär

		Ackumulerat	Period fg år
Intäkter			
Klass 30			
3019	Fakturerat porto	0,00	67 496,50
3020	Inkomst från kallelser o.dyl.	23 384,00	146 638,40
3021	Distriktsstämman inkomster	0,00	20 400,00
3022	Inkomst från kommundagar o.dyl	0,00	2 900,00
3023	Inkomster av reklam/sponsring/material	0,00	95 503,00
3024	Fakturerad annonskostnad	200,00	120 292,00
3026	Inkomst utbildning	0,00	324,00
3027	Fakturerade webkostnader	5 225,00	3 575,00
3032	Fakturerad timkostnad	0,00	21 450,00
S:a Klass 30		28 809,00	478 578,90
Intäktskorrigeringar			
3740	Öresutjämning	-2,39	-3,48
S:a Intäktskorrigeringar		-2,39	-3,48
Övriga rörelseintäkter			
3911	Hyresintäkter	3 500,00	47 500,00
3990	Regionbidrag	372 000,00	728 000,00
3993	Inkomst valet 2018	0,00	332 350,00
S:a Övriga rörelseintäkter		375 500,00	1 107 850,00
Erhållna bidrag			
3985	Bidrag från RO	20 000,00	0,00
3987	Bidrag Serviceenhet	0,00	516 609,00
3988	Inkomster från Kretsar o.dyl.	0,00	308 535,00
S:a Erhållna bidrag		20 000,00	825 144,00
S:a Intäkter		424 306,61	2 411 569,42
Direkta kostnader			
4011	Inköp reklammaterial	-7 652,00	-141 575,50
S:a Direkta kostnader		-7 652,00	-141 575,50
Bruttovinst		416 654,61	2 269 993,92
Personalkostnader			
7010	Löner Centerexpeditionen	-6 230,00	0,00
7040	Collectum, Fora	-13 492,00	-40 279,00
7082	Semesterlön	-747,60	0,00
7210	Lön tjänstemän	-146 527,88	-628 346,25
7281	Sjuklön tjänstemän	0,00	-8 671,97
7285	Semesterlön tjänstemän	-4 912,08	-82 835,69
7290	Förändr sem löneskuld	0,00	-25 871,00
7310	Kontanta extra ersättn	0,00	-46 126,00
7331	Resor anställda, skattefritt	-145,04	-934,25
7332	Resor anställda, skattepliktig	-105,84	-681,75
7510	Arbetsgivaravgifter	-49 808,04	-238 685,25
7519	Soc.avgifter semesterlön	0,00	-8 443,00
7520	Arbetsgivaravg (nya pensionssystemet)	0,00	-1 145,20
7533	Särsk löneskatt pensionsk	0,00	-2 697,00
7620	Sjuk- och hälsovård	-488,00	-2 274,00
7690	Övr personalkostnader	-4 870,00	-4 675,00
S:a Personalkostnader		-227 326,48	-1 091 665,36
Övriga kostnader			
5010	Lokalhyra	-57 070,00	-111 570,00
5020	El hyrd lokal	-1 385,00	-6 723,00
5060	Städning, renhållning hyrd lokal	-1 064,00	-5 207,91
5220	Hyra inventarier (kopieringsmaskin)	-39 223,75	-68 366,25
5221	Serviceavtal kopieringsmaskin	-23 472,00	-46 944,00
5222	Frankeringsmaskin	-2 361,00	-5 282,00

Resultatrapport
Preliminär

		Ackumulerat	Period fg år
5224	Kuverteringsmaskin	-1 925,00	-5 390,00
5410	Förbrukningsinventarier	-3 993,00	-4 840,00
5910	Annonsering	-9 732,00	-217 127,00
5911	Annonsering på Internet/Bussar/TV-skärmar	-18 750,00	-105 707,06
5940	Aktiviteter (Mat2018, CHL, Utställning)	-5 414,00	-3 100,00
5990	Övrig reklam	-3 500,00	-78 978,50
6020	Styrelse, personalfika	-3 060,00	-7 445,92
6021	Distriktsstämman/Distriktsråd utgifter	-61 021,90	-61 012,00
6022	Deltagande vid kommundagar, stämmor osv	0,00	-2 459,00
6023	CS	0,00	-624,90
6024	Utgifter till Ck:s stämma	0,00	-5 320,00
6025	EU-Valet	-700,00	0,00
6027	Valet 2018	0,00	-461 536,38
6110	Kontorsmaterial	-9 786,00	-29 098,17
6150	Trycksaker	0,00	-434,00
6210	Telefonväxel	-1 712,20	-8 724,74
6212	Mobiltelefon	-1 286,80	-3 705,26
6215	Internet	-2 813,75	-3 837,25
6216	TV-licens	573,00	-2 395,00
6223	Utbildningssatsning, nämndsnätverk	-18 799,00	-1 609,00
6250	Porto	-23 890,13	-102 685,06
6310	Företagsförsäkringar	-4 407,00	-4 081,00
6420	Ersättning till revisor	-410,00	-200,00
6540	IT-tjänster	-12 140,50	-24 000,50
6550	Konsultarvoden	-4 900,00	-30 866,00
6570	Bankkostnader	-915,00	-927,00
6970	Tidningar, facklitteratur	0,00	-5 557,00
6981	Föreningsavg avdr gill	-500,00	-1 900,00
6991	Övr avdr gill kostn	-200,00	-4 805,00
S:a Övriga kostnader		-313 859,03	-1 422 458,90
Resultat före avskrivningar		-124 530,90	-244 130,34
Resultat efter avskrivningar		-124 530,90	-244 130,34
Finansiella intäkter			
8300	Ränteintäkter	0,00	56,99
8390	Övr finansiella intäkter	2 769,00	17 509,05
S:a Finansiella intäkter		2 769,00	17 566,04
Finansiella kostnader			
8400	Räntekostnader	-4,00	-849,00
S:a Finansiella kostnader		-4,00	-849,00
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		-121 765,90	-227 413,30
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-121 765,90	-227 413,30
Resultat före skatt		-121 765,90	-227 413,30
Nettoresultat		-121 765,90	-227 413,30
8999	Redovisat resultat	0,00	227 413,30

CENTERPARTIET KRONOBERG

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

STYRELSEN FÖR CENTERPARTIET I KRONOBERGS DISTRIKT VILL HÄRMED AVLÄMNA VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2018

DISTRIKTSSTYRELSE

Distriktsstyrelsen har haft 7 sammanträden. Distriktsstyrelsens arbetsutskott har haft ett antal avstämningsmöten under året.

Efter den ordinarie distriktsstämman 2018 har distriktsstyrelsen bestått av följande:

Distriktsordförande	Per Schöldberg, Växjö
1:e vice ordförande	Elizabeth Peltola, Diö
2:e vice ordförande	Thomas Haraldsson, Vislanda
Sekreterare/Kassör	Helen Spännäri, Lenhovda
Övriga ledamöter	Britt-Louise Berndtsson, Älmeboda
	Kent Danielsson, Ljungby
	Andreas Håkansson, Växjö
	Angelica Karlsson, Fagerhult
	Patrik Davidsson, Alstermo
	Carina Bengtsson, Agunnaryd
Ersättare:	Gusten Mårtensson, Älmhult
	Irene Olofsson, Bolmsö
	Andreas Olsson, Växjö
Adjungerade:	Eskil Erlandsson, Annerstad, riksdagsledamot
	Sven Sunesson, Alvesta, regionråd
Revisorer	Sven Pehrson, Billa
	Mats Karlsson, Linneryd
Ersättare	Sven-Erik Svensson, Urshult

Centerkvinnornas styrelse: Britt-Louise Berndtsson, Älmeboda

CUF:s styrelse: Patrik Davidsson, Alstermo

Sammankallande för distriktets valberedning: Lena Karlsson, Åseda

ARBETSUTSKOTT

Distriktsordförande	Per Schöldberg, Växjö
1:e vice ordförande	Elizabeth Peltola, Diö
2:e vice ordförande	Thomas Haraldsson, Vislanda
Sekreterare/Kassör	Helen Spännäri, Lenhovda

WEBBREDAKTÖR

Michael Spänneri, Lenhovda

DISTRIKTSEXPEDITIONEN

Centerpartiets expedition finns på Storgatan 2 i Växjö.

Personal:	Ombudsman	Helen Spännäri 100%
	Allt-i-allo/städ	Lovisa Steen, timanställd
	Allt-i-allo	Jacob Samulesson, timanställd

CENTERPARTIETS FÖRTROENDERÅD

Kronobergs ledamöter till Centerpartiets förtroenderåd har bestått av Per Schöldberg, Växjö och Elizabeth Peltola, Diö samt ersättare: Britt-Louise Berndtsson Älmeboda, Thomas Haraldsson Vislanda och Kent Danielsson Ljungby.

ORGANISATION

31 december 2017	31 december 2018
30 C-avdelningar	26 C-avdelningar
1162 C-medlemmar	1116 C-medlemmar
13 CK-avdelningar	10 CK-avdelningar
234 CK-medlemmar	222 CK-medlemmar
1 CS-avdelning	1 CS-avdelning
20 CS-medlemmar	17 CS-medlemmar
1 CUF-avdelningar	1 CUF-avdelningar
45 CUF-medlemmar	45 CUF-medlemmar
45 lokalavdelningar	45 lokalavdelningar
1461 medlemskap	1400 medlemskap
1416 individer	1356 individer

EKONOMI

Valåret 2018 gick med ca 227 000:- minus - pengar som bör tas ur Valfonden. Fondens behållning efter detta uttag och 2018 års fondavsättning på 60 000:- (som görs 2019) blir ca 154 400:-.
Avkastningen för de fonderade medlen för 2018 stannade på 17 500:-.

DISTRIKTET

Valåret inleddes med att distriktet, tillsammans med Regionen och Växjökretsen, deltog på "Seniormässan News55" i Växjö. Detta följdes senare under våren upp med att vi också deltog på mässan "Funka för livet".
Distriktsstämman hölls i på Kök11 i Växjö den 17/3. Stämman präglades mycket av att 2018 var ett valår. Artur Klasson, Växjö fick välförtjänt partiets Guldnål. Arbetet under våren handlade sen mycket om att få kandidatförklaringar och valsedlar på plats.
5/6 höll distriktet sin Valkick-off i Grimslöv där vi åt gott, närproducerat från Rinkaby gård och inspirerades av äventyraren Aron Andersson. Resten av tiden fram till valet i september ägnade vi åt valrörelse. Efter valdagen lugnade det ner sig när alla kretsar hade fullt upp med att räkna mandat och fylla upp tilldelade platser i nämnder och styrelser. 24/10 hölls distriktets höstmöte i Region Kronobergs lokaler i Växjö.
Årets aktiviteter avslutades med en utbildning för nyvalda i Alvesta. Utbildningen leddes av Sven Sunesson, Elizabeth Peltola, Andreas Håkansson och Sven-Erik Svensson.

KOMMUNALA SEKTIONEN

I kommunala sektionen ingår ledande företrädare för Centerpartiet i kommunerna och Region Kronoberg. Vi träffas cirka en gång i månaden för att diskutera aktuella frågor. Vi tar upp frågor som vi vill ventilera både stora och små. Som ledande politiker är du ganska ensam i din roll, då är kommunala sektionen ett bra forum där man träffas och delar tips och idéer med varandra.

REGION KRONOBERG

Centerpartiets regiongrupp har samlats 12 gånger under året med god uppslutning. Sammanlagt har över 200 medlemmar deltagit. Programmet har varvats med aktuella politiska frågor, föredrag kring intressanta ämnesområden och studiebesök i verksamheten. En blandning av ledamöter med uppdrag och medlemmar från länet har deltagit. Dessutom har ett 10-tal studiebesök gjorts i olika delar av Regionens verksamhet.
Den 8-9 februari 2018 var vi på Kick off inför valrörelsen i Simrishamn. Våra kandidater på valsedeln var inbjudna. Där vi fick se Eons anläggning i Simris för Ö-drift. Vi var också och tittade på det privat drivna sjukhuset i Simrishamn.

Den 13 februari hade vi en heldag i antibiotikans tecken med Fredrik Federley, Centerpartiets ledamot i Europaparlamentet. Då gjordes ett besök på infektionskliniken där professor Gunnar Kahlmeter berättade om verksamheten. Sedan ett gårdsbesök innan vi på kvällen höll ett offentligt möte i Hjortsbergagården.
Den 15 augusti arrangerades en Tre-läns-träff i Holken Yxnanäs med vägar, elledningar, skog, energi och miljö i fokus. Medverkande var, Kristina Yngve, riksdagsledamot Skåne, Anders Åkesson, Riksdagsledamot Kalmar, Eskil Erlandsson, riksdagsledamot Kronoberg och Per Schöldberg, distriktsordförande.
Vi inbjöd till båttur med ångaren Thor den 7 augusti för att tala om elnät i ö-drift och vilka lösningar EON har för plusenergi. Medverkande Anders Klemedsson, regionchef Syd. Det var också utfrågning av Centerpartiets toppkandidater till riksdag och region/landsting – moderator Thomas Karlsson, näringslivschef i Växjö.
Under året har Centerpartiet lämnat in fem motioner. Det gäller bl.a. Förbättrad vård för ME-sjuka i länet, Region Kronoberg – energiproducent, Besöksnäringen behöver kollektivtrafik, Starta en företagsjour och P-situationen vid Ljungby lasarett samt två motioner med Alliansen, att Region Kronoberg undersöker om personalen på Ljungby lasarett är intresserade av att helt eller delvis driva sin verksamhet som intraprenad, att Region Kronoberg snarast utreder och inför ett vårdval för barn och ungdomspsykiatrins verksamhet
Dessutom har vi lämnat in sex interpellationer angående Ekologiskt och närproducerat, Tillgängligheten på röntgen, att arbeta för att det finns laddinfrastruktur för elbilar på samtliga arbetsplatser, Planera sommarens verksamhet för minimal stängning av vårdcentralerna, Situation i förlossningsvården och Nollvision för arbetsrelaterad ohälsa och sjukskrivning.
Skrivelser och remisser har lämnats, bl.a. när det gäller att Utöka avtalet för gymnasieungdomar över 18 år med psykisk ohälsa samt att Semesterstängning ska fördelas jämnt mellan vårdcentraler
Valet har givetvis varit helt centralt för årets arbete. Tillsammans med kretsarna har aktiviteter planerats och genomförts, bl.a. var Regionens kandidater med och bemannade Valstugan på Storgatan i Växjö.
Resultatet av valet i Region Kronoberg blev en ökning av röstetal med +412 röster till 13 639 och en minskning procentuellt sett med 0,15% till 10,93%. Mandatmässigt så behöll vi våra sju mandat. Valresultatet i stort gjorde att den gamla vänstermajoriteten i regionen blev utbytt och att Alliansen tog över makten!

RIKSDAGEN 2018

Riksdagsåret 2018 har nästan uteslutande handlat om valet i september och den efterföljande regeringsbildningsprocessen. Men, även under 2018 har ett antal internationella händelser också präglat arbetet. Fortsatta oroligheter i Mellanöstern, migrationsströmmar till Europa, förhandlingar kring Storbritanniens utträde ur EU - Brexit, handelsdiskussioner med främst USA har tagit mycken kraft i riksdagsarbetet. Många av dessa frågor hanteras i riksdagens EU-nämnd.
Inrikespolitiskt har många debatter ägnats åt valfrihetsfrågor inom skola, vård och omsorg. Trygghetsfrågorna främst de många till synes oprovocerade våldshandlingarna inkluderande skjutningar har också tillägnats berättigad uppmärksamhet, men också behov inom omvårdnads och sjukvårdsområdet var omdiskuterade.
Äganderättsfrågorna har på flera sätt varit under lupp också 2018, inte minst på det skogliga området. Flera utredningar, beslut och förslag har presenterats som till del inskränker brukarrätten till mark och vatten. Fortsatt kamp måste föras för den grundlagsskyddade äganderätten.
Riksdagen har under 2017 antagit en livsmedelsstrategi. Innehållet i det beslutet är begränsat till målformuleringar och visioner. Nu gäller det att fylla strategin med konkreta åtgärder som leder till ökad aktivitet, lönsamhet, ökad matproduktion och jobb på den svenska landsbygden.
Efter ett flertal sonderingar och omröstningar kunde riksdagen under början av 2019 utse en regeringsbildare. Detta skedde efter ett stort antal förhandlingar mellan riksdagens partier. Förhandlingarna resulterade till slut i en överenskommelse - i det sk januariavtalet där socialdemokraterna, liberalerna, miljöpartiet och centerpartiet kunde enas om 73 punkter som ska leda Sverige framåt i liberal riktning.
Ett stort tack riktas till alla engagerade medlemmar, anställda och förtroendevalda för gedigna insatser under det gångna valåret. Nu satsar vi framåt.

CENTERPARTIET I VÄXJÖ STIFT

Vad händer i kyrkan?
Svenska kyrkan står inför stora utmaningar. Det mångkulturella samhället med många olika värderingar ställer krav på hur kyrkan ska arbeta i framtiden. Stora utmaningar är ekonomin, minskande antal medlemmar, som ska finansiera verksamhet och byggnader. Många byggnader som kostar mycket i underhåll och inte används så mycket är dock inte så enkla att bli av med.
Aktuellt i Växjö stift: Efter en C motion jobbas på att ta fram en klimatstrategi för kyrkan. Strukturfrågor diskuteras. Hur ska församlingarna organiseras för att möta framtiden? För att hjälpa församlingarna med administrationen, har en servicebyrå startat. En stor utmaning är rekrytering av personer till tjänster i kyrkan. Svåra frågor blir framåt att anpassa organisationen till en minskad ekonomi.
Varför medlem i kyrkan? Förutom trosfrågan är kyrkan ovärderlig när det krisar, både vid stora kriser och vid små. Kyrkan möjliggör att mycket bra musik kan höras i hela landet. Kyrkans diakonala arbete är ovärderligt när samhället sviktar.
Varför ska C vara med i kyrkan? Centerpartiet och kyrkan har lika syn på mycket. Skapelsen – miljön, vårda och vara rädd om. Människosyn, allas lika värde. Inte minst en kyrka i hela landet.

SLUTORD

Valrörelsen är avklarad och är igång!

När distriktsstämman hålls är det 8 veckor till nästa val, EP-valet. Det kommer bli ett värderingsval där öppenhet och frihet står mot nationalism och slutenhet. Hela tanken med det Europeiska samarbetet som i grunden är en fantastisk framgång är just öppenhet, frihet och rörlighet. Det utmanas nu av krafter som vill det motsatta. Därför är EP-valet viktigt!

Valet 2018 blev precis så dramatiskt som kunde förutspås. Under valåret blev det mer och mer tydligt att Centerpartiet som politisk kraft stärktes. Opinionsmätningar på våren gav goda signaler att vår politik fick gensvar. Vi fick också tydliga motkrafter. Genom detta positionerades Centerpartiet på det sätt vi arbetat för i flera år; Ett tydligt parti med klara värderingar en viktig och central position i det svenska politiska landskapet. Ett konkret exempel är Annie Lööfs tal i Almedalen där Nordiska Motståndsrörelsen störde anförandet. Reaktionen hos C-företrädare från Kronoberg och övrigt publik blev tydlig. Genomslaget för denna händelse blev mycket stor och stärkt bilden av ett parti som står upp för medmänsklighet och goda värderingar. Centerpartiet nationellt och sammantaget gjorde det bästa valet på 30 år. Hösten dominerades av den komplicerade regeringsbildningen. Distriktet genomförde dialoger inför det förtroenderåd som slutligen fastställde Januariöverenskommelsen. Länets ombud på förtroenderådet hade ett mandat med sig att stödja partistyrelsens förslag i den mycket komplicerade regeringsbildningen. Överenskommelsen innehållet mycket Centerpolitik som kommer gagna landet väl.

Lokalt och regionalt blev utfallet sammantaget inte så framgångsrikt som nationellt. Vi ökade dock i riksdagsvalet, behöll vår position i regionen, samt gjorde framsteg i till exempel Lessebo och Älmhult. Det finns flera faktorer och förklaringar bakom valrörelsens utfall i Kronoberg. För att ge en tydlig bild av läget redovisar därför distriktsstyrelsen till medlemmarna en ambitiös valanalys som skall lägga grunden för arbetet framöver. Det är uppenbart att trots omfattande arbete och engagemang så får vi inte ett sådant utfall som vi vill. Kronoberg som distrikt sammantaget gjorde inte sådan framgång i valet som många övriga delar av landet. Vi avvek negativt från rikstrenden. Detta måste vi ödmjukt konstatera och inse att vi måste utveckla oss, politiskt, kommunikativt och organisatoriskt. För att kunna nå framgång 2022 har vi några år på oss att utveckla arbetet för att vara förberedda för en framgångsrik valrörelse. Under 2019 kommer vi därför genomföra en dialog tillsammans med kretsar och syskonorganisationer för att kunna hitta en utvecklingsstrategi som ger bättre resultat.

Dock, läggs distriktets, kretsars, CK:s, CUF:s, CS:s, RO:s och regionens aktiviteter samman så kan vi konstatera vi bedrivit en omfattande verksamhet! Engagemanget är stort även om det inte alltid blir rubriker i media så görs ett gediget arbete i hela rörelsen. Det vi kan utveckla är bättre arbetsfördelning och tydligare strategier för större genomslag.

Slutligen, en eloge och ett tack till alla medlemmar, kanslipersonal, förtroendevalda i distrikt, krets, kommun och region. Alla har bidragit till att Centerpartiet under 2018 flyttade fram positionerna och rustade för en valframgång.

Nu öser vi på för att våra idéer och värderingar skall få maximalt genomslag i kommuner, regionen och i riket 2019-2022!

Per Schöldberg
Distriktsordförande

Styrelsen

Per Schöldberg	Elizabeth Peltola	Thomas Haraldsson
Carina Bengtsson	Britt-Louise Berndtsson	Kent Danielsson
Patrik Davidsson	Andreas Håkansson	Angelica Karlsson

Verksamhetsberättelsens olika delar har författats av:

Distriktet	Helen Spännäri
Kommunala sektionen	Carina Bengtsson
Region Kronoberg	Sven Sunesson
Riksdagen	Eskil Erlandsson
Kyrkan	Mats Nilsson

NÄRODLAD POLITIK

Centerpartiet

KRONOBERGS LÄN

REGION KRONOBERG

§ 229 Redovisning av partistöd 2018 (17RK1597)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner inkomna redovisningar av partistöd 2018.

Sammanfattning

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap 29 § andra stycket kommunallagen (KL). Partistödet består dels av ett grundstöd, som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 2,0 prisbasbelopp per mandat och år. Mottagare av partistöd ska senast 30 juni räkenskapsåret efter att stödet har lämnats, lämna en skriftlig redovisning till regionfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i KL 4 kap 29 § första stycket.

Redovisningen ska innehålla partistödets omfattning, sparat partistöd från föregående år, hur stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin, om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför regionen och vilka motprestationer som i så fall har erhållits. Vidare ska redovisningen innehålla verksamhetsberättelse och resultaträkning för aktuellt räkenskapsår samt granskningsintyg från granskare som partiet har utsett.

Regionfullmäktige beslutar årligen om utbetalning av partistöd. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till regionfullmäktige inom föreskriven tid utbetalas inget partistöd för nästkommande år.

Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderata samlingspartiet, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har inkommit med redovisningar av partistöd 2018. Redovisningarna har inkommit i föreskriven tid och uppfyller formkraven.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner inkomna redovisningar av partistöd 2018.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Redovisning av partistöd 2018
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd med granskningsrapport och intyg

- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg- Moderaterna Kronoberg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018, komplettering
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg
- Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2018 , med granskningsrapport och intyg

Paragrafen är justerad

Uppdragsspecifikation 2020 med Ekonomisk reglering, Vårdval Kronoberg - primärvård

17

19RGK219

Missiv beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK219
Handläggare: Marie Jadner,
Datum: 2019-08-23

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige

Uppdragsspecifikation 2020 med Ekonomisk reglering, Vårdval Kronoberg - primärvård

Ordförandes förslag till beslut

Regionfullmäktige godkänner reviderad Uppdragsspecifikation 2020, med bilaga Ekonomisk reglering.

Sammanfattning

Vårdval Kronoberg ska erbjuda en mångfald aktörer där patienten gör ett aktivt val, vilket även ska bidra till att det bli lättare att komma i kontakt med vården och därmed ökas tillgängligheten. Valet av vårdcentral ska ses som en överenskommelse mellan invånaren och vårdcentralen.

För att bli del av vårdval primärvård måste aktören uppfylla Region Kronobergs krav enligt uppdragsspecifikationen. Därefter ingår aktören ett avtal med Region Kronoberg, vilket ska godkännas av regionstyrelsen.

Vårdersättningen inom vårdvalet fastställdes av regionfullmäktige i juni 2019 till 4 088 kronor, i samband med beslut om budget för 2020. Uppräkning av 2019 års vårdersättning har gjorts med 2,5 procent för år 2020 enligt LPIK, inklusive läkemedel. Vidare har vårdersättningen reducerats med 30 kr med anledning av att förväntad befolkningsökning inte kompenserats fullt ut. När vårdersättningen inkluderas med momskompensation på 2 procent uppgår den till 4 170 kronor.

- Sex nyckeltal har tagits bort.
- Ersättningen för Barnhälsovård för åldersgruppen 0-12 månader kompenseras för ökade kostnader för Rotavaccin då det numera ingår i det nationella barnvaccinationsprogrammet.
- De privata vårdcentralernas möjlighet att ansöka om momskompensation är maximalt 4 procent.
- För att stärka den nya nära vården och öka tryggheten för de sjuka äldre med störst vårdbehov införs ett tilläggsuppdrag som innebär att sjuka äldre och hemsjukvårdens personal garanteras läkarkontakt när behov finns, inklusive hembesök hos patienten senast kl 12.00 nästkommande vardag.

REGION KRONOBERG

- I syfte att minska väntetiderna till olika utredningar vid misstanke om psykiska syndrom införs ett tilläggsuppdrag för att stimulera psykologutredningar i primärvården.

När regionfullmäktige i september fattat beslut ska leverantörerna skriftligen informeras.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Bilaga: - Uppdragsspecifikation vårdval primärvård 2020
- Ekonomisk reglering vårdval primärvård 2020

Regionfullmäktige

Vårdval Kronoberg - primärvård

Uppdragsspecifikation
2020

2008-10-14
senast reviderad 2019-06-12

Innehåll

1 Inledning....4
2 Bakgrund....5
3 Regelverk, kompetens, lokaler....5
3.1 Lagar, författningar, föreskrifter samt Region Kronobergs riktlinjer mm5
3.2 Kompetenskrav....7
3.3 Lokaler, utrustning och hygien....7
3.4 Miljö....8
3.5 Filial....8
4 Beskrivning av grunduppdrag....8
4.1 Basal hälso- och sjukvård för alla åldersgrupper....9
4.1.1 Omfattning....9
4.1.2 Uppföljning....12
4.2 Rådgivning....14
4.2.1 Omfattning....14
4.2.2 Mål....14
4.2.3 Uppföljning....14
4.3 Förebyggande insatser....14
4.3.1 Omfattning....14
4.3.2 Mål....15
4.3.3 Uppföljning....15
4.4 Rehabilitering....16
4.4.1 Omfattning....16
4.4.2 Mål....17
4.5 Barnhälsovård (BHV)....17
4.5.1 Omfattning....17
4.5.2 Mål....17
4.5.3 Uppföljning....18
4.6 Psykisk ohälsa....18
4.7 Läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård, hemsjukvård över 18 år 18
4.7.1 Omfattning....18
4.7.2 Mål....19
4.8 Jourverksamhet....19
4.8.1 Omfattning....19

4.8.2 Mål....20
4.9 Samverkan med andra hälso- och sjukvårdsaktörer inklusive kommuner 20
4.9.1 Omfattning....20
4.9.2 Mål....20
4.10 Säkerhet och krisberedskap....20
4.10.1 Omfattning....20
4.11 Utvecklingsarbeten....21
4.11.1 Omfattning....21
4.11.2 Mål....21
4.12 Handledning/utbildning av AT/ST-läkare, praktikplatser m.m.....21
4.12.1 Omfattning....21
4.12.2 Mål....22
5 Fortbildning....22
5.1 Mål....23
5.2 Uppföljning....23
6 Tilläggsuppdrag....23
6.1 Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet....23
6.1.1 Omfattning....23
6.1.2 Mål....23
6.2 Fördjupad läkemedelsgenomgång i teammodell för patienter inskrivna i kommunal hemsjukvård och handledning av kommunens personal....24
6.2.1 Omfattning....24
6.2.2 Mål....24
6.3 Utökad trygghet för sjuka äldre....24
6.4 Psykologbedömningar av psykiska tillstånd och syndrom....24
7 Uppföljning....25
8 Patientavgifter....25
9 Sjukresor....25
10 Tjänster utanför vårdvalets uppdrag....26
11 Information....26
12 Val av vårdcentral....27

REGION KRONOBERG

1 Inledning

Region Kronoberg har fastställt visionen Ett gott liv i ett livskraftigt län, med målet att vara ett kvalitetsstyrt landsting. Hälso- och sjukvårdens utvecklingsstrategi Närmare Kronobergaren 2027 ska vägleda beslut och prioriteringar på såväl övergripande som verksamhetsnära nivå. Målbilden tydliggör att vården ska vara nära med ett fokus på öppen och flexibel vård. Den anger också att vården ska vara nära individen med en hög grad av delaktighet för patienten och närstående.

Verksamheten ska bedrivas utifrån de krav som anges i hälso- och sjukvårdslagen om en god vård med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården (HSL 3 kap. 1 §).

Hälso- och sjukvården ska kännetecknas av hög medicinsk kvalitet, god tillgänglighet och bra bemötande. I Kronoberg ska vården vara till för alla. Den ska vara nära och samordnad. Kronobergaren ska kunna vara en aktiv medskapare i sin hälsa och vård och hens behov ska mötas av kompetens och arbetsglädje. Alla invånare ska ha lika rätt till en god hälso- och sjukvård oavsett ålder, kön, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller etnicitet. Vården ska ges på den mest effektiva omhändertagandenivån, MEON-principen.

Primärvårdens grunduppdrag är att svara för invånarnas behov av en basal hälso- och sjukvård vid behandling, rådgivning, förebyggande insatser och rehabilitering utan avgränsningar vad gäller sjukdom, ålder och patientgrupp.

Primärvården är navet i hälso- och sjukvårdssystemet och ska vara förstahandsval vid behov av vård. Primärvårdens arbetssätt ska präglas av sammanhållna vårdprocesser, vilket innebär krav på ett fördjupat och ömsesidigt gränsöverskridande samarbete mellan vårdgivare med olika organisatorisk tillhörighet för att undersökning, diagnos, behandling och efterföljande rehabilitering i möjligaste mån ska kunna ske i ett sammanhang.

Invånarna ska ha rätt till en fast vårdkontakt i en trygg och säker hälso- och sjukvård med god medicinsk kvalitet och förtroendefull relation.

Med vårdcentral menas en enhet inom primärvården som tillhandahåller komplett primärvård enligt fastställt uppdrag. Vårdval Kronoberg innebär att landstingsfinansierad primärvård bedrivs i Kronobergs län av godkända vårdcentraler såväl offentliga som privata.

2 Bakgrund

Vårdvalmodellen bygger på relationen mellan invånaren och vårdcentralen, där invånaren väljer den vårdcentral hen vill tillhöra. Invånarens möjlighet till val och omval är själva kärnan i systemet.

Vårdval Kronoberg ska erbjuda en mångfald aktörer där patienten gör ett aktivt val, vilket även ska bidra till att det bli lättare att komma i kontakt med vården och därmed ökas tillgängligheten. Valet av vårdcentral ska ses som en överenskommelse mellan invånaren och vårdcentralen.

Region Kronoberg bygger vårdvalssystemet utifrån bestämmelserna enligt Lag om valfrihetssystem (LOV 2008:962), vilket innebär att:

- Alla invånare har möjlighet att fritt välja vårdcentral.
- Invånarens ställning stärks genom att ersättningen till vårdcentralen följer invånarens val.
- En vårdcentral måste vara godkänd av Region Kronoberg för att få etablera sig med offentlig finansiering.
- Ersättningen till vårdcentralen är likvärdig oavsett om den drivs i privat eller i offentlig regi.

Systemet ska innebära att kostnadskontroll uppnås.

3 Regelverk, kompetens, lokaler

3.1 Lagar, författningar, föreskrifter samt Region Kronobergs riktlinjer mm

Vårdcentralerna ansvarar för att följa gällande konventioner, lagar, förordningar, föreskrifter och Region Kronobergs policys, riktlinjer och handlingsplaner som på något sätt berör avtalets uppdrag.

Några viktiga lagar för sjukvården

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har i uppgift att granska att befolkningen får vård och omsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar, förordningar och andra föreskrifter.
Inspektionen för vård och omsorg

Patientsäkerhetslagen anger ett tydligt ansvar för vårdgivaren att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete.

Vårdgivaren ansvarar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten.
Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Region Kronoberg utgår från Termbanken, som innehåller definitioner av begrepp och termer som Socialstyrelsen tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting och privata vårdgivare rekommenderar för användning inom vård och omsorg.
Socialstyrelsens termbank

Primärvårdens arbetssätt ska utgå från vetenskap och beprövad erfarenhet samt vara personcentrerat.
SBU-Statens beredning för medicinsk utvärdering

Vårdhandboken erbjuder, efter bästa kunskapsläge, kliniska riktlinjer inklusive metoder och verktyg för hur vården bäst kan utföras.
Länsgemensam vårdhandbok
Nationella vårdhandboken

Primärvården ska arbeta i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Huvudprinciperna handlar om förbud mot diskriminering, barnets bästa, rätten till liv och utveckling, samt barnets rätt att få komma till tals i frågor som berör dem. Andra relevanta delar berör rätten till bästa uppnåeliga hälsa, rätt till rehabilitering samt skydd mot alla former av våld och missförhållanden.
Barnkonventionen

Vårdcentralen ska:

- Följa av Region Kronoberg fastställda vårdprogram och riktlinjer beslutade på regionnivå.
- Följa rekommendationer angivna av Region Kronobergs medicinska kommitté/läkemedelskommitté.
- Använda Region Kronobergs system för avvikelsehantering.
- Samråda med Region Kronobergs chefläkare för primärvård för att avgöra vikten av enskilda ärenden och avvikelser.
- Delta i det systematiska patientsäkerhetsarbetet, genom fortlöpande kunskapsutbyte och utvärdering bland annat genom den årliga patientsäkerhetsberättelsen.
- Rapportera till Nationella DiabetesRegistret (NDR) och Primärvårdskvalitet.
- Använda Cambio Cosmic.
- Diagnoskoda enligt Region Kronobergs riktlinjer ICD-10-SE.
  Länk, Sjukdomsklassifikationen ICD-10
- Uppfylla Region Kronobergs mål i vård- och behandlingsgarantin.
- Förse patientnämnden med upplysningar och underlag för deras uppdrag.

3.2 Kompetenskrav

Verksamhetschefen ska vara väl förtrogen med lagar och förordningar, allmänna råd och övrigt som gäller för hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvårdspersonalen ska ha erforderlig legitimation och kompetens. Verksamhetschefen ansvarar för att personalen får den fortbildning som erfordras för att upprätthålla kompetensen inom yrket, varje medarbetare ska ha en individuell utbildningsplan, länk till information och blankett.
Fortbildning Vårdval 2019 information och blankett
Patienten ska i dialog med vårdpersonal med rätt kompetens erbjudas kunskap och stöd för egenvård, utifrån sina behov.

Vid byte av verksamhetschef och/eller medicinskt ledningsansvarig ska verksamhetschef, Kundvalsenheten, Region Kronoberg skriftligen informeras.

Kravet för att bli godkänd som vårdcentral är att minst 75 % (arbetad tid) av de verksamma specialistläkarna är specialister i allmänmedicin, med dokumenterad erfarenhet och kompetens gällande hela den verksamhet som ingår i uppdraget. För sjuksköterskorna gäller att minst 50 % (arbetad tid) ska vara distriktssköterskor. Sjuksköterska som ansvarar för distriktssköterskeuppgifter eller BHV-verksamhet ska vara specialistutbildad inom området.

3.3 Lokaler, utrustning och hygien

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen ska vården vara av god kvalitet med en god hygienisk standard. Det innebär att vårdcentralens lokaler ska vara anpassade för hälso- och sjukvård, och möjliggöra delaktighet för patienter och närstående. Grunden för att förebygga vårdrelaterade infektioner är att korrekta och sakligt underbyggda omvårdnads- och vårdrutiner tillämpas.

Utgångspunkten för Region Kronoberg är Svensk förening för vårdhygiens aspekter vid ny- och ombyggnation samt renovering av vårdlokaler. Vårdhygieniska krav ska harmonisera med övergripande regelsystem för byggande och brukande av lokaler, vilket kräver kontakt med Vårdhygien.
Byggenskap och Vårdhygien

PTS Riktlinje Vårdhygieniska aspekter
Riktlinje vårdhygienska aspekter
Region Kronoberg webbplats ”Verktyg för vårdhygien”

För att alla ska kunna besöka vårdcentralen är det viktigt att den fysiska tillgängligheten är bra. Byggnaden, utformningen av rummen, inredning och utrustning måste vara tillgänglig för invånare med funktionsnedsättning. Riktlinjer för tillgängliga lokaler ska uppfyllas och styr utformningen av fastigheter inom Region Kronoberg.
Myndigheten för delaktighet
Riktlinjer för tillgänglighet - Riv Hindren
PTS Riktlinje Fysisk tillgänglighet

Krav på teknisk apparatur för medicinska bedömningar och behandlingar finns som bilaga.
Krav på medicinsk teknisk utrustning

3.4 Miljö

Verksamheten ska bedrivas med minsta möjliga miljöbelastning och resursförbrukning. Verksamhetschefen har möjlighet att utse representant för deltagande på Region Kronobergs miljöombudsträffar.
Miljö

3.5 Filial

Med filialverksamhet avses verksamhet som bedrivs av leverantör inom Vårdval Kronoberg på annan fast adress i Kronobergs län än leverantörens vårdcentral.
Riktlinjer för filialer i Kronobergs län

4 Beskrivning av grunduppdrag

Förfrågningsunderlag med förutsättningar för grunduppdraget samt ersättningsnivå fastställs varje år av regionfullmäktige. När regionfullmäktige har fattat beslut ska leverantören skriftligen informeras.

Krav kan förändras, utökas över tid och avdrag i form av sanktioner kan göras på ersättningen om vårdcentralen inte följer anvisningar.
Budgetdokument

I Vårdval Kronoberg finns grunduppdraget beskrivet i tolv delar (4.1 – 4.12) samt i tilläggsuppdrag (6.1 – 6.4) Tilläggsuppdrag kan tillkomma och/eller upphöra under året.

Mål

- Ge patienten vård utifrån bedömda behov.
- Följsamhet till medicinska kommitténs/läkemedelskommitténs riktlinjer.
- Optimal antibiotikaanvändning.
- Följsamhet till vårdgarantin.
- Systematiskt utvecklingsarbete.
- Täckningsgrad 60 %.
- Minskad smittspridning.

4.1 Basal hälso- och sjukvård för alla åldersgrupper

4.1.1 Omfattning

Grundläggande hälso- och sjukvård inom området allmänmedicin ska erbjudas i enlighet med de mål och prioriteringar som fastställts och fortlöpande beslutas av regionfullmäktige. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde, och erbjudas med arbetssätt och systematik som främjar jämlik vård.

Vårdcentralen ska ha ett öppethållande som motsvarar medborgarnas behov av hälso- och sjukvård och Regionen Kronobergs beslutade mål för tillgänglighet och vårdgaranti. Öppettiden ska vara minst kl. 08.00 – 17.00 vardagar, om man vill avvika från detta behövs det ett skriftligt underlag till verksamhetchefen för kundvalsenheten. Region Kronoberg ser gärna prövning av utökade öppettider. Tillgänglighet kan även innebära digitala möten.

Verksamhetchefen för kundvalsenheten ska skriftligen informeras om och lämna godkännande under sommarperioden och vid tillfälliga situationer, när vårdcentralen reducerar öppettider alternativt, flyttar verksamhet eller samverkar med annan vårdcentral. Varaktiga förändringar kräver politiskt beslut. Vårdcentralens ansvar för listade invånare kvarstår.

Vårdcentralen ska ge första linjens hälso- och sjukvård med planerad och oplanerad vård i form av utredning, diagnostik, behandling, rådgivning, stöd för egenvård och uppföljning. De hälso- och sjukvårdsinsatser som erbjuds ska riktas mot alla typer av sjukdomar, skador och upplevda besvär.

I vårdtjänsten ska ingå grundläggande medicinsk utredning och behandling, omvårdnad, förebyggande insatser, rehabilitering och stöd för egenvård. Åtgärderna ska inte kräva sjukhusets resurser eller täckas av annan huvudmans ansvar.

Region Kronoberg rekommenderar starkt att varje vårdcentral inrättar en remissgrupp som träffas en gång per vecka för genomgång av elektiva konsult- och röntgenremisser. En sådan grupp bör, förutom läkare, även utgöras av andra professioner som kan vara aktuella. Exempelvis fysioterapeut inför remiss till ortoped och röntgen eller psykosocial resurs inför remiss till psykiatrin eller habiliteringen. Erfarenheter från andra regioner visar att sådana grupper kan vara ett forum för fortbildning i kliniska frågeställningar.

För invånare från såväl grannlandstingen/regionerna som övriga Sverige gäller fritt vårdsökande inom primärvården, vilket innebär att en vårdcentral inte kan neka att ta emot patienten om medicinskt behov finns.
Riksavtalet för utomlänsvård

Alla personer som är folkbokförda i Sverige har rätt att lista sig på vilken vårdcentral som helst i landet.
Sammanfattning av patientlagen

Vid förskrivning av läkemedel ska vårdcentralen följa läkemedelskommitténs rekommenderade läkemedel. Vårdcentralen har kostnadsansvar för all förskrivning av allmänläkemedel till patienter som är listade på vårdcentralen.

För läkemedels som används i vårdcentralens verksamhet erbjuds samtliga enheter inom vårdvalet att använda den lösning som Region Kronoberg tillhandahåller för beställning och leverans av läkemedel till enheten. Genom att nyttja regionens gemensamma lösning kan enheten erhålla regionens avtalspriser på de läkemedel som är upphandlade.

Kostnadsansvar läkemedel

Sedan 2012 finns en särskild förordning angående läkemedelsgenomgångar som innebär att enkel läkemedelsgenomgång ska utföras regelbundet på alla patienter som är 75 år eller äldre och har ordinerats fler än fem läkemedel.
Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m 11 kap 3§.
Socialstyrelsens föreskrifter om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården

Fördjupad läkemedelsgenomgång i teammodell genomförs när behov föreligger, vilket är ett arbetssätt för att systematiskt analysera, ompröva och följa upp en patients läkemedelsanvändning. Den teambaserade fördjupade läkemedelsgenomgången är ett tilläggsuppdrag, se punkt 6.2.
Läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelse

Vid övergångar mellan olika vårdcentraler och vårdnivåer ska patienten ha vetskap om vem som har ett samordningsansvar. Vid behov ska primärvården lotsa patienten till rätt vårdnivå. Besök i patientens hem ska utföras när den enskilda patientens sjukdomstillstånd eller livssituation inte medger besök på vårdcentralen eller när ett hembesök kan tillföra kunskap.
Hembesök och hemsjukvårdsbesök hos personer 65 år och äldre folkbokförda i Kronoberg ger särskild ekonomisk ersättning till den vårdcentral som utför hembesöket eller hemsjukvårdsbesöket oavsett var patienten är listad.

Vården i Region Kronoberg ska vara personcentrerad och möta patienten och närstående i dialog. Personens kunskap, erfarenheter, motivation och resurser ska ligga till grund för ett delat beslutsfattande om bästa och mest effektiva vård och egenvård. Detta gäller framför allt för personer med nedsatt autonomi och barns delaktighet som patient och som närstående.

Verksamhetschefen ska se till att vården tillgodoser patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet. Verksamhetschefen ska utse en fast vårdkontakt för patienten om det är nödvändigt eller om en patient själv begär det. Den fasta vårdkontakten har ansvar för att en individuell plan upprättas för svårt sjuka eller palliativa patienter. Regiongemensam rutin för fast vårdkontakt och brytpunktsamtal finns utarbetade.

Livsuppehållande behandling SOSFS 2011:7
Fast vårdkontakt och brytpunktssamtal

Rekommenderad arbetsfördelning finns utarbetad i samverkan mellan primärvården och kliniker inom berörda delar av vårdvalet.
Vårdöverenskommelser

Vårdcentralen har ett samhällsmedicinskt ansvar att agera vid olika typer av samhällsutbrott, t ex smittsamma sjukdomar och industriutsläpp. Smittskyddsenhetens rekommendationer ska följas, vid oklarheter ska smittskyddsläkaren kontaktas. Områdesfördelning görs i enlighet med geografiska automatlistningsområden.
Smittskyddsenheten

Region Kronobergs vaccinationsprogram för vuxna och barn samt deltagande i epidemigruppssamverkan innefattas i grunduppdraget. Motsvarande gäller vid vaccination mot influensa och pneumokocker för äldre från 65 år och riskgrupper i övriga åldrar. Resevaccinationer ingår inte i grunduppdraget.
Vaccinationer

Från 18 års ålder är vårdcentralen ansvarig för hälso- och sjukvård för personer som omfattas av LSS-insatser. Vuxenhabiliteringen har ett ansvar för råd och stöd (LSS § 9:1) och ett ansvar för habilitering (HSL 8 kap. 7 §) för personer med omfattande funktionshinder.
Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

För utländska medborgare gäller särskilda regler.

Personer som vistas i Sverige utan tillstånd har rätt till subventionerad sjukvård i samma utsträckning som asylsökande.
Vård av personer från andra länder

Vårdcentralen ska vid behov anlita tolk enligt Region Kronobergs rutiner.
Tolkcentral

Vårdcentralen ska också svara för utfärdande av vårdintyg, rättsintyg, utlåtande till försäkringskassa samt övriga intyg/undersökningar inom grunduppdraget.
Tillämpning av taxor och avgifter

Vårdcentralen ska ansvara för dödsfallsundersökning enligt gällande föreskrifter.
Riktlinjer vid dödsfall, utfärdande av dödsbevis och intyg

Hjälpmedel har en stor betydelse för livskvalitet och jämlika villkor. Ansvaret är delat mellan länets åtta kommuner och Region Kronoberg.
Hjälpmedel Kronoberg

Patienter med diabetes, astma/KOL, demens och långsamläkande sår ska erbjudas kontakt med distriktsjuksköterska med specialistkompetens.

Kontinuerlig medicinsk uppföljning och utvärdering är en förutsättning för att kunna utveckla hälso- och sjukvården så att den på bästa sätt möter invånarnas behov. Vårdcentralen ska genom analys av medicinska utdata identifiera utvecklingsområden som är relevanta för verksamheten och dess patienter.

E-hälsotjänster
Vårdcentralen ska erbjuda och administrera e-hälsotjänster. Målet är att ärenden inkomna via e-tjänster ska åtgärdas inom 2 arbetsdagar.

I Region Kronoberg finns möjlighet för bokning av planerade besök i webbtidbok.

4.1.2 Uppföljning

* Ersätts enligt bilaga, ”Kvalitetsindikatorer i uppdragsspecifikationen Vårdval primärvård 2020”

Nr	Kvalitetsindikator Vårdval	Varför kvalitets-indikatorn följs	Källa	Mål
1. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	Andel patienter < 80 år med diabetes som har HbA1c ≤ 70 mmol/mol.	God glukoskontroll minskar risken för diabetes-komplikationer.	Cosmic	≥ 95 %
2. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	Andel patienter med diabetes som är ickerökare.	Rökfrihet är avgörande för att minska risken för diabetes-komplikationer.	Cosmic	100 %
Kontinuitet 3. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	Andel patienter som haft samma läkare de tre senaste besöken och som gjort minst tre besök de sista tre åren.	Stimulera ökad kontinuitet.	Cosmic	≥ 50 %
4. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	* Antal uthämtade antibiotika recept (varurader) per 1000 listade patienter, oavsett var läkemedlen är förskrivna. (Antibiotika = ATC J01 exkl Hiprex)	Följsamhet till Stramas rekommendationer för öppen vård. Minskad antibiotikaanvändning totalt.	Försäljnings-statistik från eHälso-myndigheten	För hela länet ≤ 250 recept/ 1000 listade personer och år.

5. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	Andel kinoloner av urinvägs-antibiotika vid urinvägsinfektion per förskrivande vårdcentral.	Följsamhet till Stramas rekommendationer för öppen vård.	Cosmic	≤ 5 %
6. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	Andel listade ≥ 75 år på vårdcentralen som hämtat ut något olämpligt läkemedel (Tramadol, Propavan, långverkande bensodiazepiner, antikolinergika, Glibenklamid eller Kodein) de senaste 3 månaderna.	Minimera riskfylld läkemedelsbehandling hos äldre.	Försäljnings-statistik från eHälso-myndigheten	≤ 3 %
Äldre och läkemedel 7. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	Andel patienter ≥ 75 år som har hämtat ut perorala COX-hämmare (inflammations-hämmande) de senaste tre mån.	Minimera riskfylld läkemedelsbehandling hos äldre.	Försäljnings-statistik från eHälso-myndigheten	≤ 2,5 %
Influensa-vaccination 8. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	Andel influensa-vaccinerade ≥ 65 år.	Främja hälsa i befolkningen.	Cosmic	≥ 65 %
Kvalitets-utveckling 9. (4.1 Basal hälso- och sjukvård)	* Redovisat patientnära medicinskt kvalitets-utvecklingsarbete.	Förbättra den medicinska kvaliteten.	Skriftlig rapport samt dialog.	En rapport per vård-central och år.

4.2 Rådgivning

4.2.1 Omfattning

Vårdcentralens uppdrag är att i första linjen ge information, råd och stöd till invånarna via telefon, e-post, genom 1177 Vårdguiden, personligt besök eller på annat sätt. Rådgivning fyller en viktig funktion för att stärka patientens tilltro till egen förmåga samt skapa trygghet och stimulera till egenvård.
Riktlinje, Internetbaserad kommunikation

Patientens berättelse vid första kontakten ligger till grund för den medicinska bedömning som görs, vilket resulterar i egenvårdsråd eller att vårdbegäran startar. Bedömningen är avgörande för de insatser som kan bli aktuella för egenvård, vård på den enskilda vårdcentralen, alternativt vård hos annan vårdgivare eller kontakter med övriga samhällsresurser.
1177 Vårdguidens e-tjänster

Invånare ska kunna nå vårdcentralen för rådgivning per telefon vardagar klockan 08.00 -17.00 under hela året. TeleQ ska användas och vara öppen för inringning från kl. 07.30 - kl. 17.00 under vardagar.

Vårdcentralen ska vara ansluten till 1177, Vårdguiden och har i uppdrag att bevaka tjänster i tillämpliga delar som till exempel receptförnyelse och avbokning av tid.
1177, Vårdguiden
Beslut gemensamt basutbud för e-tjänster

4.2.2 Mål

- Vårdcentralen ska vara tillgänglig för rådgivning samma dag

4.2.3 Uppföljning

Nr	Kvalitetsindikatorer Vårdval	Varför kvalitets-indikatorn följs	Källa	Mål
Tillgänglighet 10. (4.2 Rådgivning)	Andel samtal som fått bokningstid inom bokningsintervallet 2 timmar.	God tillgänglighet.	TeleQ	≥ 98 %

4.3 Förebyggande insatser

4.3.1 Omfattning

Region Kronobergs övergripande folkhälsomål är att medverka till att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa i Kronoberg.

Vårdcentralen ska bedriva ett systematiskt hälsofrämjande och preventivt arbete. Patienterna ska stödjas och stimuleras att bibehålla eller förbättra den egna hälsan genom hälsosamma levnadsvanor. Särskilt angeläget är detta för grupper och patienter med särskild risk för ohälsa.

Stöd ska erbjudas till patienter med tobaksbruk, otillräcklig fysisk aktivitet, riskbruk av alkohol och ohälsosamma matvanor enligt Socialstyrelsens riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor.
FaR – fysisk aktivitet på recept
Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor

Patienter ska uppmanas till tobaks-och alkoholfrihet i samband med operation och vid behov erbjudas adekvat stöd för levnadsvaneförändring.
Tobaksfri i samband med operation, riktlinjer

Vårdcentralen ska, under förutsättning att teknisk lösning finns, erbjuda alla sina listade invånare ett riktat hälsosamtal det år de fyller 50 år.

Vårdcentralen ska även erbjuda hälsoundersökningar av personer med psykiskt funktionshinder enligt särskilt upprättade mallar.
Hälsokontroller vid Downs syndrom

4.3.2 Mål

- Stödja patienter att förändra ohälsosamma levnadsvanor.
- Tidig upptäckt av somatiska symtom och risker samt stöd till förbättrade levandsvanor vid psykisk funktionsnedsättning.

4.3.3 Uppföljning

* Ersätts enligt bilaga, ”Kvalitetsindikatorer i uppdragsspecifikationen Vårdval primärvård 2020”

Nr	Kvalitetsindikator Vårdval	Varför kvalitets-indikatorn följs	Källa	Mål
Levnads-vanor 11. (4.3 Förebyggande insatser)	* Andel av alla patienter med diagnoserna artros (höft och knä), KOL, hypertoni och/eller diabetes som någon gång under de senaste 5 åren har tillfrågats om fysisk aktivitet.	Uppmärksamma betydelsen av fysisk aktivitet.	Cosmic	≥ 95 %
12. (4.3 Förebyggande insatser)	* Andel av alla patienter med hypertonidiagnos och/eller psykisk ohälsa som någon gång under de senaste 5 åren har	Uppmärksamma betydelsen av hälsosamma alkoholvanor.	Cosmic	≥ 95 %

	tillfrågats om alkoholvanor.			
13. (4.3 Förebyggande insatser)	* Andel av alla patienter med diagnoserna KOL, hypertoni och/eller diabetes som någon gång under de senaste 5 åren har tillfrågats om tobaksvanor.	Uppmärksamma betydelsen av tobaksfrihet.	Cosmic	≥ 95 %

4.4 Rehabilitering

4.4.1 Omfattning

Medicinsk rehabilitering syftar till att så långt som möjligt återställa nedsatt funktionsförmåga genom att träna upp nedsatta eller kompenserande funktioner och därigenom förbättra förutsättningarna för bästa möjliga aktivitetsgrad.

Rehabiliteringsprocessen ska bidra till att patienter i rätt tid får rätt rehabiliteringsinsatser inom allmänmedicinens område.

Efter senast tio fysioterapibehandlingar (individuellt eller i grupp) upprättas tillsammans med patienten en behandlingsplan. Initiativ till detta kan tas antingen av fysioterapeut, rehabkoordinator eller behandlande läkare på den vårdcentral där patienten är listad. Syftet är att öka kvaliteten i rehabiliteringsprocessen.
Nationella riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar 2012

I Region Kronoberg finns rehabiliteringsriktlinjer, utformade för att möta patientens behov.
Samordnad rehabilitering, fastställda rehabriktlinjer
Medicinska riktlinjer

Vårdcentralen kan vid behov erbjuda kontakt med multiprofessionellt rehabiliteringsteam som bedömer och vid behov behandlar patienter med psykisk ohälsa eller smärta samt andra patienter som riskerar långvarig sjukskrivning.

Försäkringsmedicin
Region Kronobergs mål för sjukskrivningsarbetet är att uppnå en patient- och rättssäker sjukskrivningsprocess för alla. Sjukskrivning ska utgöra en del av vård och behandling och följas upp likt andra insatser inom hälso- och sjukvården. Det innebär att sjukskrivning ska uppfylla kravet på god vård och omfattas av bestämmelserna för kvalitet och patientsäkerhet. Med fördel upprättas en sjukskrivnings- och rehabiliteringsplan för att bidra till en aktiv sjukskrivning med fokus på återgång i arbete/sysselsättning.
Vägledning vid sjukskrivningar

Sjukskrivning ska ske enligt Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd - vägledning för sjukskrivning, övergripande principer och specifika rekommendationer.
Försäkringsmedicinskt beslutsstöd

Region Kronobergs riktlinjer för Ledning och styrning av sjukskrivningsprocessen rekommenderas. Alternativt kan eget ledningssystem för sjukskrivningsprocessen användas.
Ledning och styrning av sjukskrivningsprocessen

Rehabiliteringsplan
Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering

4.4.2 Mål

- Med tidiga teaminsatser optimera funktions- och aktivitetsförmåga.

4.5 Barnhälsovård (BHV)

4.5.1 Omfattning

Barnhälsovården ska samverka med berörda vårdaktörer, myndigheter, organisationer och övriga i barnets vård engagerade personer när barnets behov inte kan tillgodoses enbart av vårdnadshavarnas insatser med stöd av barnhälsovården.

Kommunerna och Region Kronoberg ska utveckla samarbetet med varandra, berörda myndigheter och idéburna organisationer för att Kronoberg ska bli ett bättre län för barn att växa upp i. Barnhälsovården är en viktig aktör och ska delta i utvecklingsarbetet kring *Barnens bästa gäller* i Kronobergs län.
Barnens bästa gäller

Asylsökande, papperslösa och gömda barn har samma rätt till barnhälsovård. Vårdcentralen har ansvar för barnhälsovård för inskrivna barn fram till dess kommunens elevhälsa tar över.

Vårdcentralen ska följa:

- Vägledning för barnhälsovård, Socialstyrelsen
- Nationellt barnhälsovårdsprogram med regionala tillägg
- Nationell målbeskrivning för sjuksköterskeutbildning inom barnhälsovården
- Nationell målbeskrivning för läkarutbildning inom barnhälsovården
- Rikshandboken för barnhälsovård
- Smitta på förskola, Socialstyrelsen
- Fördjupad specifikation för barnhälsovården i Kronoberg

4.5.2 Mål

- Medverka till att säkerställa alla barns hälsa, trygghet och utveckling genom att främja fysisk, psykisk och social hälsa samt förebygga ohälsa.
- Tidigt uppmärksamma och initiera åtgärder vid problem i barns hälsa, utveckling och uppväxtmiljö.

- Insatser ges till alla barn och anpassas i omfattning och utformning utifrån barnets och familjens behov för en jämlik barnhälsovård på lika villkor.

4.5.3 Uppföljning

Barnhälsovårdens verksamhet följs upp årligen genom insamling av regional och nationell statistik.

4.6 Psykisk ohälsa

Arbetet med psykisk ohälsa ska bedrivas enligt principerna för stegvis vård och största möjliga tillgänglighet. För att uppnå detta krävs aktivt arbete med integration och samverkan mellan olika professioner.

KBT ska erbjudas.

Behandlingsansvaret gäller enbart vuxna. Som resurs i arbetet med ungdomar finns utanför vårdvalet Familjehälsan (6-18 år) vars uppgift är att stödja barn, unga och deras familjer vid lättare psykisk ohälsa.

Primärvården ska bedöma och behandla personer med lindrig och medelsvår psykisk ohälsa, medan specialistpsykiatrin ansvarar för vården vid allvarliga psykiatriska tillstånd. Förutom det som finns specificerat i vårdöverenskommelsen mellan primärvård och psykiatrin innefattar uppdraget även åldersbetingade psykiska symtom inklusive basal demensutredning samt basal psykiatrisk bedömning i sjukskrivningsprocessen i samråd med rehabiliteringsteam.

Verksamheten ska använda de validerade uppföljningsverktygen CORE och EQ-5D.

Vårdöverenskommelse mellan primärvård och psykiatri

4.7 Läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård, hemsjukvård över 18 år

4.7.1 Omfattning

Regionen ska, enligt hälso- och sjukvårdslagen 2017:30, erbjuda läkarresurser till samtliga kommuner i länet för att ge hemsjukvårdspatienter en god hälso- och sjukvård. Uppfyller Regionen inte avtalet att tillhandahålla läkare har kommunen rätt att anlita läkare och få ersättning från Regionen.

Regionen och samtliga kommuner ska, enligt 16 kap.2 § HSL, samverka så att patienter får den vård, behandling och de hjälpmedel som krävs. Regionen och samtliga kommuner i Kronobergs län har skrivit avtalet Hemsjukvård i Kronobergs län, överenskommelsen är mellan kommunerna och Regionen i Kronobergs län gällande insatser inom somatisk hemsjukvård.
Hemsjukvård Kronobergs län - överenskommelse

Former för läkarmedverkan i hemsjukvården regleras i respektive kommun genom en skriftlig överenskommelse mellan ansvariga för den kommunala hälso- och sjukvården och respektive vårdcentral.

Uppdraget omfattar konsultativt stöd och utbildande insatser till kommunens personal inom särskilda boendet för äldre i form av exempelvis övergripande råd i medicinska frågor och ronder.

Vårdcentralen ska erbjuda stöd vid palliativ vård och vård i livets slutskede i samverkan med respektive kommun. Brytpunktssamtal ska genomföras och vid väntat dödsfall ska ”Planeringsunderlag för vård i livets slut” användas.
Planeringsunderlag vid vård i livets slutskede i hemsjukvården i Kronobergs län

Fast vårdkontakt och Samordnad individuell planering (SIP)
Vårdcentralen ska följa aktuellt samverkansavtal gällande in- och utskrivning av patienter i Kronobergs län.
Samverkansavtal
IT-stöd för samordnad vårdplanering (Link)

4.7.2 Mål

- Uppfyllande av samverkansavtal med aktuell kommun.
- Ansvar för att de medicinska insatserna ska vara sammanhängande över tiden.

4.8 Jourverksamhet

4.8.1 Omfattning

Jourverksamhet på primärvårdsnivå bedrivs i Ljungby och Växjö. Vårdcentralerna ska bemanna jourläkarcentral (JLC) med läkare samt delta i beredskap enligt centralt upprättad plan i proportion till antal invånare som valt vårdcentralen.
JLC:s uppgift är att göra de medicinska bedömningar och ge den vård som inte kan vänta till dess att ordinarie vårdcentraler är öppna.
Region Kronoberg utser ansvarig person för jour/beredskapsschemat och följer också upp hur vårdcentralerna uppfyller uppdraget.
Vårdcentral som har kvälls- eller helgöppet har möjlighet att meddela JLC för att de ska kunna hänvisa listade patienter dit.

Jour/beredskapsuppdraget innebär att:

- vardagar mellan kl. 17.00 – 21.00 och helgdagar mellan kl. 08.00 – 21.00 jourtjänstgöring på respektive JLC, samt för beredskap vid behov kunna gå in och tjänstgöra på JLC.
- vardagar mellan kl. 17.00 – 21.00 och helgdagar mellan kl. 08.00 – 21.00 per telefon kunna stödja ansvarig sjuksköterska i kommunal hälso- och sjukvård och även efter överenskommelse med denna sjuksköterska

vid behov göra hembesök.
- göra dödsfallsundersökning (även nattetid) och vårdintygsbedömning utanför sjukhus (även nattetid).

Rutiner jourverksamhet

4.8.2 Mål

- Medverka till medicinskt motiverat användande av jourläkarcentralens resurs.

4.9 Samverkan med andra hälso- och sjukvårdsaktörer inklusive kommuner

4.9.1 Omfattning

Vårdcentralen ska medverka i olika samverkansformer, känna till och följa de beslut och riktlinjer i samverkansöverenskommelser som finns mellan Region Kronoberg och andra huvudmän.

Ledningsgruppen för samverkan av länets hälso- och sjukvård och socialtjänst, hanterar samverkan som rör länets kommuner och Region Kronoberg, t ex gemensamma projekt, överenskommelser och uppdateringar.
Vårdöverenskommelser

Vårdcentralen ska aktivt bidra till samverkan för patienter som har behov av vård och omsorg från flera vårdgivare och huvudmän. Vårdkedjan ska säkerställas ur ett patient- och närståendeperspektiv. Samverkan med andra vårdgivare och huvudmän ska bedrivas på ett sådant sätt att patienten upplever vården som en helhet.

De aktörer vårdcentralen kommer att samverka med är exempelvis övriga enheter inom hälso- och sjukvården, kommunal verksamhet, Polisen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Vårdcentralen ska, i förekommande fall, samverka med samordningsförbund för finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.
Finsam

4.9.2 Mål

- Följa vårdöverenskommelser mellan primärvård, kommun, specialistvård och andra aktörer.

4.10 Säkerhet och krisberedskap

4.10.1 Omfattning

Inom säkerhetsområdet ingår civilt försvar och höjd beredskap, informationssäkerhet och avvikelser.
Säkerhet

4.11 Utvecklingsarbeten

4.11.1 Omfattning

Den medicinska utvecklingen medför fortlöpande förändringar i vårdprocesser, samverkansbehov förändras och nya behandlingsmöjligheter tillkommer.

Vårdcentralen ska delta i Region Kronobergs utvecklingsarbete. Det sker genom att vårdcentralens medarbetare, efter kompetens, deltar i olika projekt. Deltagande kan variera över tid och för deltagande i vissa projekt utgår ersättning.

Vårdcentralen ska delta i utvecklingsarbeten som till exempel att:

- Medverka i AMK:s utbildningsgrupp, medicinska grupper, medicinska kommittén/läkemedelskommittén samt relevanta patientprocessarbeten.
- Samverka med FoU i länsövergripande projekt.
- Samverka i utveckling och förvaltning inom VIS.

4.11.2 Mål

- Vårdcentralen ska vara delaktig i Region Kronobergs utvecklingsarbeten.

4.12 Handledning/utbildning av AT/ST-läkare, praktikplatser m.m.

4.12.1 Omfattning

Vårdcentralen ska erbjuda utbildningstjänster/platser. Kvalitet och inriktning ska följa legitimations- och examinationskrav och avtal med utbildningsanordnare.

AT/ST
Vårdcentralen ska ge möjlighet till tjänstgöring för AT- samt ST-läkare i allmänmedicin samt för sidotjänstgörande ST-läkare i annan specialitet. Region Kronoberg har ansvar för planering och samordning av utbildningsplatser för läkare.

Handledaren och verksamheten ska uppfylla de mål och riktlinjer som studierektorer lokalt i Region Kronoberg har utarbetat. För att få ha utbildningsläkare vid vårdcentralen krävs godkännande av studierektorer. För ett sådant godkännande krävs bland annat att vårdcentralen har minst 1,0 anställd specialist i allmänmedicin, med av studierektor godkänd handledarutbildning. Överenskommelse upprättas mellan Region Kronoberg och vårdgivaren.
Läkarnas specialiseringstjänstgöring (ST)
Ansökan om godkännande av utbildningsuppdrag för AT-ST läkare inom Primärvården
Överenskommelse om anställningsförhållanden, arbetsgivaransvar ST-läkare

Vårdcentralen ska vart femte år genomgå en SPUR-inspektion för att kartlägga allmäntjänstgöringens och specialiserings-tjänstgöringens struktur och process.
SPUR-inspektioner

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)
Studerande under VFU ska erbjudas en lärande miljö med erforderlig handledarkompetens.

Universitet/högskoleutbildningar
Region Kronoberg och Linnéuniversitetet har tecknat ett avtal som avser alla utbildningsinriktningar där parterna har behov av VFU. Samt med Linköpings och Lunds universitet vad gäller läkarutbildningen.
Avtal ang VFU mellan Linnéuniversitetet och Region Kronoberg
Avtal Lund
Avtal Linköping

Yrkeshögskola och gymnasieskola
För primärvården omfattas vård- och omsorgscollege och Yrkeshögskoleutbildning (Yh).
För primärvården omfattas vård- och omsorgprogrammet och Yrkeshögskoleutbildning (Yh).

Andra utbildningar och utbildningsanordnare kan bli aktuella.

4.12.2 Mål

- Region Kronobergs vårdcentraler ska erbjuda en klinisk lärande miljö och utbildade handledare.
- Säkra primärvårdens framtida kompetensförsörjningsbehov.

5 Fortbildning

Vårdcentralen ansvarar för att samtliga medarbetare har en skriftlig, uppdaterad plan för fortbildning.
Deltagande i av Regionen arrangerade utvecklingsarbete kan räknas in i tiden för fortbildning, men får aldrig utgöra mer än hälften av medarbetarens totala fortbildningstid.
Vårdcentralen ska årligen sammanställa den fortbildning och det utvecklingsarbete medarbetarna deltagit i på anvisad blankett som skickas till Vårdvalsenheten.
Länk till blanketten

För att förbättra bemötandet av och arbetsmiljön för hbtq-personer i Kronobergs län planerar Region Kronoberg att erbjuda kostnadsfri hbtq-diplomering till samtliga vårdcentraler i länet.
HBTQ-diplomering

5.1 Mål

- Stimulera fortbildning och utvecklingsarbete.

5.2 Uppföljning

Nr	Kvalitets-indikator	Varför kvalitets-indikatorn följs	Källa	Mål
Fort-bildning 14.	Antal dagar för fortbildning och utvecklingsarbete per år.	Fortbildning och deltagande i utvecklingsarbete är en förutsättning för kvalitet	Dialog	≥ 10 för läkare ≥ 4 för övriga legitimerade ≥ 2 för övriga medarbetare

6 Tilläggsuppdrag

Region Kronoberg definierar prioriterade och önskvärda medicinska områden, utbildningar och deltagande i samverkansprojekt. Efter godkännande från Regionen och genom tilläggsavtal med vårdcentralen kan tilläggsuppdraget ersättas.

6.1 Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet

6.1.1 Omfattning

En familjecentral är en central mötesplats som bedriver verksamhet som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. En familjecentral bör minst innehålla mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning mot förebyggande arbete. Verksamheten riktar sig till föräldrar med barn i åldrarna 0-6 år.

Kännetecknande för verksamheten är att olika huvudmän samordnar sina resurser kring barnfamiljen. På familjecentralen samverkar olika yrkesgrupper som barnmorskor, sjuksköterskor, förskollärare och socialsekreterare mfl

Region Kronoberg står för sin del av lokalkostnaderna. Vårdcentralen bör i de fall kommun och Region Kronoberg samverkar i en familjecentral förlägga BHV-verksamhet där.

6.1.2 Mål

- Målet med familjecentral är att utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv erbjuda barn och föräldrar en mötesplats med tillgång till ett samlat och tillgängligt stöd av god kvalitet.

6.2 Fördjupad läkemedelsgenomgång i teammodell för patienter inskrivna i kommunal hemsjukvård och handledning av kommunens personal

6.2.1 Omfattning

Fördjupade läkemedelsgenomgångar av teammodell för patienter inskrivna i kommunal hemsjukvård. Målgruppen är patienter 75 år och äldre med minst fem läkemedel samt inskrivna i kommunal hemsjukvård. Vid misstanke om läkemedelsrelaterade problem kan även patienter inskrivna i omsorgen inkluderas. Läkemedelsgenomgångarna görs i samverkan mellan läkare, apotekare samt sjuksköterska och vårdpersonal i hemsjukvården. I denna modell ingår också att läkaren medverkar i utbildning av personal vid aktuellt äldreboende eller motsvarande.
Regler för läkemedelsgenomgångar
Socialstyrelsens föreskrifter om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården

6.2.2 Mål

- Optimal läkemedelsterapi för patienten.
- Ökad läkemedelskunskap hos personalen.

6.3 Utökad trygghet för sjuka äldre

6.3.1 Omfattning

För att stärka den nya nära vården måste primärvården bidra till att en ökad trygghet för de som har störst vårdbehov. I grunduppdraget ingår att en fast vårdkontakt garanteras för de som har behov och/eller önskemål om detta.

Detta tilläggsuppdrag är en utökning som bland annat innebär att vårdcentralen organiserar verksamheten så att sjuka äldre och hemsjukvårdens personal garanteras läkarkontakt när behov finns, inklusive hembesök hos patienten senast kl 12.00 nästkommande vardag.
Ökad trygghet för sjuka äldre

Mål

- Ökad trygghet för sjuka äldre.
- Förbättrad kontakt mellan vårdcentralen och hemsjukvårdens sjuksköterskor.
- Möjlighet till hembesök inom ett dygn vardagar.

6.4 Psykologbedömningar av psykiska tillstånd och syndrom

6.4.1 Omfattning

Tilläggsuppdraget visar riktning för framtidens nära vård och möjliggör ytterligare sätt att vara tillgänglig för invånare med psykisk ohälsa. I syfte att minska väntetiderna till olika utredningar vill Region Kronobergs stimulera psykolog-

bedömningar inom den nära vården. En psykolog i primärvården kan, utöver grunduppdraget specificerat i uppdragsbeskrivningen, även genomföra bedömningar av enligt särskild definition.
Psykologbedömningar av psykiska tillstånd och syndrom

Mål

- Korta väntetider till utredningar och bedömningar av psykiska tillstånd och syndrom
- Minskad psykiska ohälsa

7 Uppföljning

För att säkerställa bästa möjliga vård krävs ett systematiskt uppföljningsarbete och alla verksamheter inom hälso- och sjukvård ska utveckla kvalitetsarbetet för att öka patientsäkerheten och minska kvalitetsbrister.
Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Vårdcentralen ska gemensamt med Region Kronoberg medverka till att uppföljningar av verksamheten kan genomföras ur såväl verksamhets- som patientperspektiv. Vårdcentralen ska aktivt delta i uppföljningsarbetet, vilket är framåtsyftande och ska ses som ett ömsesidigt lärande. Uppföljning sker av kvalitetsindikatorer vilka framgår i uppdragsspecifikationen, men även viss riktad uppföljning kan ske.

Dialogmöte på vårdcentralerna sker minst en gång per år enligt utskickad mall. Region Kronoberg äger rapporten och ansvarar för att kommunicera den med vårdcentralen samt äger rätt att publicera resultatet av granskningen.

Medicinsk fördjupad granskning

Av Region Kronobergs huvudmannaskap följer en skyldighet att fortlöpande inspektera leverantörens verksamhet, vilket även omfattar Region Kronobergs revisorer. Vårdcentralen ska medverka vid sådan granskning och ställa material och dokumentation som erfordras till förfogande.

8 Patientavgifter

Vårdcentralen ska inom grundåtagandet tillämpa Region Kronobergs patientavgifter och följa gällande rutiner och anvisningar.
Tillämpning av taxor och avgifter

9 Sjukresor

Rätten till ersättning för sjukresa regleras i Sjukresor – Regelverk.
Tillämpning av taxor och avgifter

10 Tjänster utanför vårdvalets uppdrag

Vårdcentralen kan utöver grunduppdraget samt eventuella tilläggsuppdrag, även utföra andra tjänster. Med andra tjänster avses åtgärder utan samband med sjukdom såsom resevaccinationer, hälsoundersökningar, skolhälsovård, försäljning av varor samt utfärdande av olika intyg som inte ingår i grunduppdraget. Tjänsterna ersätts inte inom ramen för vårdvalet, utan finansieras genom patientavgift eller motsvarande som helt tillfaller vårdcentralen.
Avgifter för intyg och åtgärder/utredningar

11 Information

Marknadsföring och reklam

Invånarna ska känna förtroende för att alla Region Kronobergs verksamheter bedrivs på saklig, oberoende och neutral grund. Det krävs noggranna överväganden i frågor som rör marknadsföring och sponsring. Den etiska aspekten ska beaktas och inriktningen ska vara att konkurrera med kvalitet. All marknadsföring ska på förhand godkännas av Region Kronoberg.

De privata landstingsfinansierade vårdcentralerna ska komplettera sitt företagsnamn med ”På uppdrag av Region Kronoberg” i sin kommunikation med patienter/invånare.

Kontaktuppgifter

Region Kronoberg informerar invånarna om vårdcentralens kontaktuppgifter via 1177 Vårdguiden.
Vårdcentralen ska förse Region Kronoberg med uppgifter för publicering på 1177 Vårdguiden.
Vårdcentralen ska förse Region Kronobergs HSA-katalog med aktuella uppgifter för publicering på 1177 vårdguiden.se.
Vårdcentralen har möjlighet att själva föra in information om sin vårdcentral på respektive sida inom webplatsen 1177 vårdguiden. Ansökan om administratörsbehörighet på 1177 vårdguiden sker via anvisad mejladress.
Behörighet till KKA
Beställa behörighet till Verksamhetskatalog

Verksamhetsinformation

Parterna är skyldiga att kontinuerligt informera varandra om förhållanden som är av betydelse för uppdragets genomförande.

Verksamhetschefen är skyldig att kommunicera med Region Kronoberg via anvisad mejladress.

Tillgänglig information

Vårdcentralens information ska följa Region Kronobergs riktlinjer om tillgänglighet och om anpassad och tillgänglig information.
Tillgänglig information, riktlinje

Väntrumsinformation

I vårdcentralens väntrum ska plats finnas för det grundutbud av Region Kronobergs information om patienters rättigheter och skyldigheter. Informationen tillhandahålls kostnadsfritt.
Väntrum, riktlinje

1177 Vårdguiden för information, rådgivning

Vårdcentralen ansvarar för att aktuell information kommuniceras med patienterna. Vårdcentralen har möjlighet att använda hälso- och sjukvårdsinformation som finns på 1177 Vårdguiden i sin kommunikation med patienterna.

Namnsättning

Riktlinjer för namnsättning ska tillämpas av alla vårdcentraler som har Region Kronoberg som huvudman. Privata utförare kan ha egen namnstandard, men kommer att presenteras enligt Region Kronobergs riktlinjer i till exempel verksamhets- och HSA-katalog.

Namnbyte kan endast godkännas under vår och höst vid datum som beslutas i samråd med verksamhetschef för kundvalsenheten.

12 Val av vårdcentral

Alla invånare som är folkbokförda i Sverige har möjlighet att välja vårdcentral. Byte av vårdcentral sker skriftligt med en valblankett alternativt via 1177, Vårdguiden.

Genom valet ger invånaren vårdcentralen i uppdrag att tillgodose behovet av primärvård. Åldersgräns för aktivt val av vårdcentral är ≥18 år. För minderårig väljer vårdnadshavare vårdcentral. Något tak för antal listade per vårdcentral finns inte.

Val av vårdcentral i samband med flyttning/för nyfödda

För nyinflyttade som inte gör ett aktivt val inom en månad sker automatiskt listning enlighet geografiska automatlistningsområden.

Vårdnadshavare informeras redan på mödrahälsovården om vårdval för nyfödda. Om vårdnadshavaren inte gör ett aktivt val listas de nyfödda barnen-enlighet geografiska automatlistningsområden.

REGION KRONOBERG

Bilaga 1:

Ekonomisk reglering
Vårdval Kronoberg - primärvård

Giltig från och med 2020-01-01

REGION KRONOBERG

1. Ersättning för grunduppdrag 3
1.1. *Vårdersättning* 3
1.2. Särskild ersättning för barnhälsovård 3
1.3. Ersättning baserat på avstånd till sjukhus och antal listade 3
1.4. Ersättning för förebyggande insatser 4
1.5. Ersättning för särskilda boenden 4
1.6. Ersättning för deltagande i utvecklingsarbeten 4
1.7. Ersättning för kvalitetsmål 4
1.8. Ersättning/avdrag för uppnådd täckningsgrad 4
1.9. Ersättning för hembesök/hemsjukvårdsbesök 4
1.10. Ersättning för extern provtagning 5
1.11. Ersättning för fast vårdkontakt för äldre 5
1.12. Ersättning för riktade hälsosamtal för 50-åringar 5
1.13. Ersättning för hälsoundersökning vid definierade psykiska funktionshinder 5
2. Övriga ersättningar för grunduppdrag 5
2.1. *Ersättning för vård till patient som inte har valt aktuell vårdcentral* 5
2.2. *Ersättning för vård till utomlänspatienter* 5
2.3. *Ersättning för vård till asylsökande* 5
2.4. *Ersättning för vård till ”tillståndslösa”* 6
2.5. *Ersättning för vård till utländska medborgare och utlandssvenskar* 6
2.6. *Ersättning för avstämningsmöten* 6
2.7. *Ersättning för hälsoundersökningar av asylsökande och anhöriginvandrare* 6
3. Avdrag inom grunduppdrag 6
3.1. *Avdrag för besök på annan vårdenhet inom Vårdval Kronoberg* 6
3.2. *Avdrag för besök hos privata fysioterapeuter* 6
3.3. *Avdrag för besök i andra landsting/regioner* 6
3.4. *Avdrag för allmänläkemedel* 7
3.5. *Avdrag för medicinsk service inom Vårdval Kronoberg* 7
3.6. *Avdrag för IT- och MT-utrustning* 7
4. Ersättning för tilläggsuppdrag 7
4.1. *Ersättning för fördjupad läkemedelsgenomgång i teammodell för patienter inskrivna i kommunal hemsjukvård samt handledning av kommunens personal* 7
4.2. Utökad trygghet för sjuka äldre 7
4.3. Psykologbedömningar av psykiska tillstånd och syndrom 7
4.4. *Möjlighet till kompensation för ytterligare momskostnader* 8

1. Ersättning för grunduppdrag

1.1. *Vårdersättning*

Uppräkning av 2019 års vårdersättning har gjorts med 2,5 procent för år 2020 enligt LPIK inklusive läkemedel. Vidare har vårdersättningen reducerats med 30 kr med anledning av att förväntad befolkningsökning inte kompenserats fullt ut. Vårdersättningen uppgår därmed till följande uttryckt i kronor per genomsnittlig listad och år.

Vårdersättning per listad och år	
Vårdersättning 2019	4017 kr
Uppräkning, LPIK inkl. läkemedel (2,5 %)	101 kr
Ej full kompensation befolkningsökning	-30kr
Vårdersättning 2019	**4 088 kr**

1.2. *Särskild ersättning för barnhälsovård*

Särskild ersättning för barn i åldrarna 0 - 72 månader.

Ålder i månader	Ersättning/år
0 - 12	11 400 kr
13 - 24	1 524 kr
25 - 72	636 kr

1.3. *Ersättning baserat på avstånd till sjukhus och antal listade*

Ersättning till vårdcentraler med placering mer än 10 km från närmaste sjukhus inom länet.

Antal listade		Ersättning per listad och år Avstånd till sjukhus (km)				
fr o m	t o m	10-25	26-39	40-49	50-59	60-69
0	799	275 kr	290 kr	305 kr	320 kr	335 kr
800	1649	260 kr	275 kr	290 kr	305 kr	320 kr
1 650	2 099	245 kr	260 kr	275 kr	290 kr	305 kr
2 100	2 499	230 kr	245 kr	260 kr	275 kr	290 kr
2 500	2 899	215 kr	230 kr	245 kr	260 kr	275 kr
2 900	3 299	200 kr	215 kr	230 kr	245 kr	260 kr
3 300	3 699	185 kr	200 kr	215 kr	230 kr	245 kr
3 700	4 099	170 kr	185 kr	200 kr	215 kr	230 kr
4 100	4 499	155 kr	170 kr	185 kr	200 kr	215 kr
4 500	4 999	140 kr	155 kr	170 kr	185 kr	200 kr
5 000	5 399	125 kr	140 kr	155 kr	170 kr	185 kr
5 400	5 799	110 kr	125 kr	140 kr	155 kr	170 kr
5 800	6 199	95 kr	110 kr	125 kr	140 kr	155 kr
6 200	-	80 kr	95 kr	110 kr	125 kr	140 kr

1.4. Ersättning för förebyggande insatser

För arbetet med förebyggande insatser utgår en särskild ersättning med 100 kronor per listad invånare och år.

1.5. Ersättning för särskilda boenden

Ersättning till vårdcentral som ansvarar för särskilt boende med minst tio platser.

Antal platser på boendet	Ersättning/år
10 - 30	49 200 kr
31 - 60	84 000 kr
61 -	122 100 kr

Ansvaret för de två enheterna i Växjö kommun med enbart korttidsvård, ersätts i särskild ordning.

1.6. Ersättning för deltagande i utvecklingsarbeten

För deltagande i särskilt definierade uppdrag/utvecklingsarbeten utgår ersättning. Ersättning för övrigt utvecklingsarbete betalas ut månatligen som en fast del, 2,50 kr per listad. Denna ersättning kan, beroende på utvecklingen av antalet uppdrag/utvecklingsarbeten 2020, komma att förändras under året. Ett eventuellt kvarvarande överskott fördelas som en engångsutbetalning per listad.

1.7. Ersättning för kvalitetsmål

Ersättning för uppfyllande av kvalitetsmål 2020 uppgår till 10,3 mnkr.

1.8. Ersättning/avdrag för uppnådd täckningsgrad

Baserat på beräkningar av vårdcentralens täckningsgrad får vårdcentralen ersättning alternativt avdrag. Den ekonomiska regleringen av en vårdcentrals täckningsgrad baseras på hur stor den procentuella avvikelsen för vårdcentralens täckningsgrad är i förhållande till den genomsnittliga täckningsgraden för samtliga vårdcentraler inom Vårdval Kronoberg.

Avvikelse från genomsnittlig täckningsgrad	Ersättning per listad och år	Avvikelse från genomsnittlig täckningsgrad	Avdrag per listad och år
+1 %	33 kr	-1 %	33 kr
+2 %	66 kr	-2 %	66 kr
+3 %	99 kr	-3 %	99 kr
+4 %	132 kr	-4 %	132 kr
+5 %	165 kr	-5 %	165 kr
+6 %	198 kr	-6 %	198 kr
osv.		osv.	

1.9. Ersättning för hembesök/hemsjukvårdsbesök

Ersättning för hembesök och hemsjukvårdsbesök utförda av läkare hos egna listade patienter 65 år och äldre inom ramen för grunduppdraget. Ersättning utgår med 1 150 kr per

hembesök/hemsjukvårdsbesök upp till ett visst tak. Taket för antalet ersatta besök per kalenderår motsvaras av 50 hembesök/hemsjukvårdsbesök per 100 listade 65 år och äldre.

1.10. Ersättning för extern provtagning

Provtagning som görs inför besök hos vårdgivare utanför vårdvalet, på patienter folkbokförda i Kronobergs län, ersätts med 120 kr per provtagning.

1.11. Ersättning för fast vårdkontakt för äldre

Vårdcentralen ska utse en fast vårdkontakt för varje listad patient 65 år och äldre som har behov av det. Ersättningen uppgår till totalt 25,2 mnkr. Fördelningen av ersättningen baseras på vårdcentralens antal listade invånare 65 år och äldre i förhållande till det totala antalet listade invånare 65 år och äldre på samtliga vårdcentraler.

1.12. Ersättning för riktade hälsosamtal för 50-åringar

Vårdcentralen ska erbjuda alla sina listade invånare ett hälsosamtal det år de fyller 50 år. För varje genomfört hälsosamtal utgår en ersättning på 1 000 kronor.

1.13. Ersättning för hälsoundersökning vid definierade psykiska funktionshinder

Ersättning för hälsoundersökningar av patienter med psykiska funktionshinder uppgår till totalt 1,0 mnkr. Fördelningen av ersättningen baseras på vårdcentralens antal listade invånare.

2. Övriga ersättningar för grunduppdrag

2.1. *Ersättning för vård till patient som inte har valt aktuell vårdcentral*

En vårdcentral som gett vård till patient folkbokförd i Kronobergs län och listad vid annan godkänd enhet inom länet, erhåller ersättning.

Besök hos samtliga yrkeskategorier exklusive fysioterapeut/biträde .....640 kr/besök

Fysioterapi .....510 kr/besök

- Gruppbesök .....252 kr/besök

Provtagning .....252 kr/tillfälle

Ovanstående gäller även för vård som getts via videomöte.

2.2. *Ersättning för vård till utomlänspatienter*

Vård av utomlänspatient ersätts enligt ”Regionala priser och ersättningar för södra sjukvårdsregionen, 2020” (utomlänstaxan).

2.3. *Ersättning för vård till asylsökande*

Ersättning erhålls för vård, som ingår i Region Kronobergs vårdåtagande, av asylsökande. Vårdcentralen ersätts med ett schablonbelopp motsvarande utomlänstaxan. Även ett schablonbelopp för tolk utgår med 500 kr/besök.

2.4. *Ersättning för vård till ”tillståndslösa”*

Ersättning för vård till gruppen ”tillståndslösa” utgår enligt samma villkor som för asylsökande i punkten 2.3.

2.5. *Ersättning för vård till utländska medborgare och utlandssvenskar*

Ersättning utgår med schablonbelopp motsvarande utomlänstaxan. För vård till utlandssvenskar som är bosatta utanför EU/EES eller konventionsland gäller inte detta. Vård till dessa ersätts med vanlig patientavgift.

2.6. *Ersättning för avstämningsmöten*

Ersättning för läkarmedverkan vid avstämningsmöten med Försäkringskassan ersätts med 750 kr.

2.7. *Ersättning för hälsoundersökningar av asylsökande och anhöriginvandrare*

Hälsoundersökning ersätts med belopp som fastställs av Migrationsverket.

3. Avdrag inom grunduppdrag

3.1. *Avdrag för besök på annan vårdenhet inom Vårdval Kronoberg*

I vårdcentralens kostnadsansvar ingår besök som vårdcentralens listade invånare gör vid andra vårdcentraler än den valda, jourläkarcentral på primärvårdsnivå och övriga vårdgivare inom den offentliga primärvården som ej tillhör någon vårdcentral.

Besök hos samtliga yrkeskategorier .....640 kr/besök

Exklusive nedanstående:

Fysioterapeut .....510 kr/besök
- Gruppbesök .....252 kr/besök
Jourläkarbesök.....1 280 kr/besök
Provtagning .....252 kr/tillfälle

Ovanstående gäller även för videomöte.

3.2. *Avdrag för besök hos privata fysioterapeuter*

Avdrag för vårdcentralens listade invånares besök hos privata fysioterapeuter med offentlig finansiering.

Enskilt besök .....510 kr
Gruppbesök.....252 kr

3.3. *Avdrag för besök i andra landsting/regioner*

Avdrag sker för den vårdkomsumtion som listade patienter, folkbokförda i Kronobergs län, gör på primärvårdsnivå i andra landsting/regioner. Avdrag görs med fakturerade kostnader.

3.4. *Avdrag för allmänläkemedel*

Vårdcentralens kostnadsansvar för läkemedel omfattar de läkemedel som behövs i vårdcentralens verksamhet, samt för förskrivna allmänläkemedel som vårdcentralens listade invånare, folkbokförda i Kronobergs län, konsumerar oavsett förskrivare (vid sjukhus, privat specialist eller förskrivare i annat län).

3.5. *Avdrag för medicinsk service inom Vårdval Kronoberg*

Vårdcentralen har kostnadsansvar för sina listade invånares, folkbokförda i Kronobergs län, konsumtion av medicinsk service oavsett vilken vårdcentral inom vårdvalet som gjort beställningen. Vårdcentralen har också kostnadsansvar för medicinsk service som beställts vid vårdcentralen åt utomlänspatienter, asylsökande, tillståndslösa, utlandssvenskar och utländska patienter.

Fast pris per ACG-viktpoäng	ACG-viktpoäng/år
Klinisk patologi och cytologi, Centrallasarettet Växjö (CLV)*	X,xx kr *
Medicinsk teknik, CLV och Ljungby lasarett (LL), enligt nuvarande omfattning och servicenivå	X,xx kr *

* Klinisk patologi och cytologi för utomlänspatient, asylsökande, tillståndslösa, utlandssvenskar eller utländska patienter faktureras separat med rörligt pris enligt prislista.

Rörligt pris, enligt prislista	
Klinisk fysiologi, CLV	100 %
Kliniskt kemiska laboratoriet, CLV och LL	100 %
Klinisk Mikrobiologi, CLV	100 %
Röntgen, CLV och LL	100 %
Steriltekniska enheten, CLV och LL	100 %

Externa analyser, så kallade ”skickeprover”, faktureras till full kostnad motsvarande det externa laboratoriets prislista.

3.6. *Avdrag för IT- och MT-utrustning*

I den ekonomiska regleringen sker avdrag för hyra av IT- och MT-utrustning.

4. Ersättning för tilläggsuppdrag

4.1. *Ersättning för fördjupad läkemedelsgenomgång i teammodell för patienter inskrivna i kommunal hemsjukvård samt handledning av kommunens personal*

Ersättning utgår med 1 000 kr per läkemedelsgenomgång.

4.2. Utökad trygghet för sjuka äldre

De vårdcentraler som uppfyller tilläggsuppdragets krav, ersätts med 60 tkr per tertial.

4.3. Psykologbedömningar av psykiska tillstånd och syndrom

De vårdcentraler som uppfyller tilläggsuppdragets krav, ersätts med 60 tkr per tertial.

4.4. *Möjlighet till kompensation för ytterligare momskostnader*

För flertalet av de i detta dokument angivna ersättningarna utgår momskompensation löpande med 2 procent till privata vårdcentraler. I de fall kostnaderna för moms skulle överstiga 2 procent så finns möjlighet att ansöka om ytterligare momskompensation upp till totalt maximalt 4 procent.

REGION KRONOBERG

§ 230 Uppdragsspecifikation 2020 med Ekonomisk reglering, Vårdval Kronoberg - primärvård (19RGK219)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner reviderad Uppdragsspecifikation 2020, med bilaga Ekonomisk reglering.

Sammanfattning

Vårdval Kronoberg ska erbjuda en mångfald aktörer där patienten gör ett aktivt val, vilket även ska bidra till att det bli lättare att komma i kontakt med vården och därmed ökas tillgängligheten. Valet av vårdcentral ska ses som en överenskommelse mellan invånaren och vårdcentralen.

För att bli del av vårdval primärvård måste aktören uppfylla Region Kronobergs krav enligt uppdragsspecifikationen. Därefter ingår aktören ett avtal med Region Kronoberg, vilket ska godkännas av regionstyrelsen.

Vårdersättningen inom vårdvalet fastställdes av regionfullmäktige i juni 2019 till 4 088 kronor, i samband med beslut om budget för 2020. Uppräkning av 2019 års vårdersättning har gjorts med 2,5 procent för år 2020 enligt LPIK, inklusive läkemedel. Vidare har vårdersättningen reducerats med 30 kr med anledning av att förväntad befolkningsökning inte kompenserats fullt ut. När vårdersättningen inkluderas med momskompensation på 2 procent uppgår den till 4 170 kronor.

- Sex nyckeltal har tagits bort.
- Ersättningen för Barnhälsovård för åldersgruppen 0-12 månader kompenseras för ökade kostnader för Rotavaccin då det numera ingår i det nationella barnvaccinationsprogrammet.
- De privata vårdcentralernas möjlighet att ansöka om momskompensation är maximalt 4 procent.
- För att stärka den nya nära vården och öka tryggheten för de sjuka äldre med störst vårdbehov införs ett tilläggsuppdrag som innebär att sjuka äldre och hemsjukvårdens personal garanteras läkarkontakt när behov finns, inklusive hembesök hos patienten senast kl 12.00 nästkommande vardag.
- I syfte att minska väntetiderna till olika utredningar vid misstanke om psykiska syndrom införs ett tilläggsuppdrag för att stimulera psykologutredningar i primärvården.

När regionfullmäktige i september fattat beslut ska leverantörerna skriftligen informeras.

Inför regionstyrelsens sammanträde den 17 september kommer bilagan Ekonomisk reglering att revideras.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner reviderad Uppdragsspecifikation 2020, med bilaga Ekonomisk reglering.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Uppdragsspecifikation 2020 med Ekonomisk reglering, Vårdval Kronoberg - primärvård
- Uppdragsspecifikation vårdval primärvård 2020
- Ekonomisk reglering vårdval primärvård 2020

Paragrafen är justerad

Regelbok för Vårdval hud 2020

18

19RGK1490

Missiv beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK1490
Handläggare: Marie Jadner,
Datum: 2019-08-26

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige

Regelbok för Vårdval hud 2020

Ordförandes förslag till beslut
Regionfullmäktige godkänner Regelbok för Vårdval hud 2020.

Sammanfattning
Region Kronoberg införde 2014 vårdval inom lag om valfrihetssystem för specialiserad hudsjukvård i öppenvård, Vårdval hud.

I Vårdval hud väljer patienten vårdgivare först när det finns ett behov av specialiserad vård och valet gäller bara för den aktuella sjukdomsperioden. Tillgång till specialiserad vård av godkända leverantörer får invånarna antingen genom en remiss från primärvården eller genom egenremiss.

Regionfullmäktige fastställde i juni 2019 budgetram för Vårdval hud. Prisuppräkning för 2020 görs med 2,5 procent enligt LPIK inklusive läkemedel. Den ekonomiska ramen för Vårdval hud 2020 är 22,2 mnkr. Denna ram exklusive budget för biologiska läkemedel och Apremilast, ST-läkare, tolkkostnader för patienter folkbokförda i Sverige samt ersättning för vård till utomlänspatienter utgör ett kostnadstak.

Kostnadstaket för Vårdval hud 2020 är 18,4 mnkr och utgör den maximala ersättningsnivån för samtliga godkända och verksamma leverantörer inom Vårdval hud. Kostnadstaket periodiseras månadsvis, för att tillförsäkra produktion över hela året. Ersättningsmodellen för Vårdval hud utgår från att leverantören får ersättning för utförda tjänster antingen i form av enstaka besök eller vårdepisoder som innebär att flera åtgärder paketeras i en tjänst. De beskrivna vårdepisoderna är en standardmodell och utgör underlaget för ekonomisk ersättning.

Regionfullmäktige fastställer årligen regelbok för Vårdval hud som anger förutsättningar och ekonomiska regleringar.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

REGION KRONOBERG

Bilaga: Förslag till Regelbok Vårdval hud 2020

Fastställd av regionfullmäktige 2019-XX-XX

Vårdval Kronoberg

Specialiserad hudsjukvård i öppen vård

Regelbok 2020

Kundvalsenheten
Vårdval hud
Diarienr: 19RGKXXX
Datum: Fastställd av RF 2019-09-25

1 Inledning 4
2 Bakgrund 4
3 Ersättningsmodell för Vårdval hud 5
3.1 Beskrivning av vårdtjänster 5
4 Regelverk, kompetens, lokaler 6
4.1 Lagar, författningar, föreskrifter samt Region Kronobergs riktlinjer mm 6
4.2 Kompetenskrav 8
4.3 Kvalitetsregister 8
4.4 Lokaler och hygien 8
4.5 Utrustning som krävs för uppdraget 9
4.6 Tillgänglighet 9
4.7 Sjukresor 9
4.8 Miljö 10
4.9 Annan verksamhet 10
4.10 Filial 10
4.11 Underleverantör 10
4.12 Övrigt 10
4.12.1 Säkerhet och krisberedskap 10
4.12.2 Utomlänspatienter 11
4.12.3 Läkemedel 11
4.12.4 Tolktjänst 12
4.12.5 Hjälpmedel 12
5 Uppföljning 12
6 Information och marknadsföring 13
7 Val av vårdgivare 14
8 Ersättningsmodell 14
8.1 Kostnadstak 14
8.2 Riskdelning 15
8.3 Momskompensation 15

8.4 Patientavgifter 16
8.5 Ersättning för vård till utomlänspatienter, utländska medborgare, utlandssvenskar och asylsökande 16
8.5.1 Utomlänspatienter 16
8.5.2 Vård av personer från andra länder och utlandssvenskar 16
8.5.3 Asylsökande/tillståndslösa 17
8.6 Ekonomisk reglering 17
8.6.1 Läkemedel 17
8.6.2 Medicinsk service 18
9 Uppdrag specialiserad hudsjukvård i öppenvård 19
9.1 Ersättning för besök, vårdepisoder samt patologi och cytologi 21

Ordlista – Förklaring till ord som används i dokumentet

Beställare: Region Kronoberg

Leverantör: Juridisk person/vårdaktör och ägare av vårdenhet

Vårdenhet: Leverantörens mottagning

Streck i marginalen markerar förändring jämfört med föregående år

REGION KRONOBERG

1 Inledning

Lag om valfrihetssystem (LOV 2008:962) infördes januari 2009 och reglerar vad som ska gälla för de upphandlande myndigheter som inför ett valfrihetssystem. Sedan den 1 januari 2010 är det obligatoriskt för landstingen/regionerna att tillämpa LOV inom primärvården.

Lag om valfrihetssystem

Regionens ansvar som hälso- och sjukvårdshuvudman framgår av patientlagen (2014:821). Det är Region Kronobergs ansvar att erbjuda en god hälso- och sjukvård åt alla invånare i regionen. Kommunallagen ger en möjlighet för landsting/regioner att överlåta drift av verksamhet till bolag och andra juridiska personer, men landstinget/regionen måste då säkerställa möjligheten att kontrollera och följa upp verksamheten.

Patientlag

I landstingens/regionernas verksamhet är det således upp till varje landsting/region att inom den specialiserade vården utforma och införa valfrihetssystem enligt LOV.

2 Bakgrund

En vårdvalsmodell inom den öppna specialiserade vården förväntas öka tillgängligheten och ge kronobergarna möjlighet att välja mellan fler vårdgivare. Dåvarande landstingsstyrelsen fastställde i januari 2013 ett regelverk som är styrande för utformningen av vårdval inom hudverksamheten. Landstingsfullmäktige beslöt i november 2013 att införa vårdval inom lag om valfrihetssystem för specialiserad hudsjukvård i öppenvård, Vårdval hud, från och med 1 april 2014.

I Vårdval hud väljer patienten vårdgivare först när det finns ett behov av specialiserad vård och valet gäller bara för den aktuella sjukdomsperioden. Tillgång till specialiserad vård av godkända leverantörer får invånarna antingen genom en remiss från primärvården eller genom egenremiss.

Ansökan om att få starta Vårdval hud kan när som helst skickas in utifrån ett fastställt förfrågningsunderlag. För att delta som leverantör krävs dels att Region Kronobergs krav för att bedriva verksamhet inom området uppfylls dels ett godkännande från regionstyrelsen.

Valfrihet ger den enskilde patienten inflytande över vården. Patienten väljer den vårdgivare patienten vill vända sig till.

3 Ersättningsmodell för Vårdval hud

3.1 Beskrivning av vårdtjänster

Ersättningsmodellen förutsätter tillit och ett gemensamt ansvar för Region Kronoberg och vårdgivare att upprätthålla modellens intentioner och normer samt samverkan kring modellens tillämpning och utveckling.

Ersättningsmodellen i Vårdval hud utgår från att leverantören får ersättning för utförda tjänster. En tjänst kan dels bestå av enstaka besök dels av vårdepisoder som innebär att flera åtgärder paketerats till en tjänst. Enstaka besök är antingen ”nybesök” eller ”återbesök”. Vårdepisoder omfattar de insatser som behöver göras för att utreda, diagnostisera och behandla patienten paketerade i en behandlingsserie.

I ersättningen för de olika tjänsterna inkluderas även kostnadsansvaret för medicinsk service samt behandlings-, rekvisitions- och klinikläkemedel inom förmånen förskrivna till patienten under/alternativt kopplat till besöket/vårdepisoden.

Särskild ersättning utgår för samtliga utförda undersökningar och analyser inom klinisk patologi och cytologi. Ersättningen motsvarar den faktiska kostnaden förutsatt att kostnadstaket inte inträtt.

Biologiska läkemedel samt Apremilast ingår inte i kostnadsansvaret.

De beskrivna vårdepisoderna är standardmodeller och utgör underlag för ekonomisk ersättning. Detta innebär att respektive vårdepisod, så länge god vård upprätthålls, kan variera så att för någon patient blir vårdepisoden längre eller kortare, men ersättningen beräknas enligt standard.

För att erhålla ersättning måste dock en miniminivå av innehållet ha utförts. Ersättning utgår endast för de beskrivna och utförda tjänsterna som finns reglerade i tabellen under punkt 9.1. Alla leverantörer ersätts på samma sätt och konkurrerar därmed enbart med kvalitet och tillgänglighet.

Vård av patienter icke folkbokförda i Sverige ersätts enligt utomlänstaxan. För dessa patienter gäller fullt kostnadsansvar för samtliga medicinska åtgärder samt tolk.

Leverantörerna ska inom grundåtagandet tillämpa Region Kronobergs patientavgifter och följa gällande rutiner och anvisningar. Region Kronoberg behåller dessa patientavgifter.

4 Regelverk, kompetens, lokaler

4.1 Lagar, författningar, föreskrifter samt Region Kronobergs riktlinjer mm

Vårdgivaren ska följa tillämpliga lagar, författningar, samt riktlinjer och föreskrifter. I dokumentet anges ett urval länkar till bland annat Region Kronobergs riktlinjer och policys.

Några viktiga lagar för sjukvården

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har i uppgift att granska att befolkningen får vård och omsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar, förordningar och andra föreskrifter.

Inspektionen för vård och omsorg

Patientsäkerhetslagen anger ett tydligt ansvar hos vårdgivaren att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete. Patienten och närstående ska ges möjlighet att delta i patientsäkerhetsarbetet. Patientsäkerhetsberättelse upprättas varje år.

Patientsäkerhetslag

Begränsningar finns för läkare med rätt att driva verksamhet enligt Lagen om läkarvårdsersättning. Hinder för etablering av vårdenhet i Vårdval hud föreligger då ersättning samtidigt utgår enligt Lagen om läkarvårdsersättning (LOL) förordningen (1994:1121) om läkarvårdsersättning (FOL) eller den lag som ersätter denna.

Leverantören ansvarar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Region Kronoberg utgår från termbanken, som innehåller begrepp och termer som Socialstyrelsen tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting och privata vårdgivare beslutat att rekommendera för användning inom vård och omsorg.

Socialstyrelsens termbank

Arbetssättet ska utgå från evidens, vetenskap och beprövad erfarenhet.

SBU-Statens beredning för medicinsk utvärdering

Vårdhandboken erbjuder, efter bästa kunskapsläge, kliniska riktlinjer inklusive metoder och verktyg för hur vården bäst kan utföras.

Länsgemensam vårdhandbok

Nationella vårdhandboken

FN:s konvention om barnets rättigheter gäller. Huvudprinciperna handlar om icke diskriminering, barns bästa, rätten till liv och utveckling, att få komma till tals och bli respekterad och skydd mot alla typer av missförhållanden.

Barnkonventionen

Vårdgivaren ska:

- Använda Cambio Cosmic.
- Diagnos- och åtgärdsregistrera samt i övrigt följa Region Kronobergs anvisningar vad gäller registrering i Cambio Cosmic. Dessutom ska två obligatoriska fält användas för registrering av vårdepisoder.
- För att ersättning ska utgå för en vårdepisod krävs att registrering skett med ”Vårdval start”. Sker inte detta utbetalas ingen ersättning.
- Uppfylla Region Kronobergs mål i vård- och behandlingsgarantin.
- Vid behov av remiss till högspecialiserad vård skicka denna till behörig remittent på hudkliniken Centrallasarettet i Växjö.
- Följa rekommendationer angivna av Region Kronobergs medicinska kommitté och läkemedelskommitté.
- Följa av regionen fastställda vårdprogram, vårdöverenskommelser och riktlinjer.
- Använda Region Kronobergs system för avvikelsehantering.
- Anmäla ärenden som bör bedömas och utredas, inför eventuell anmälan enligt Lex Maria, till chefläkaren i Region Kronoberg.
- Förse patientnämnden med upplysningar och underlag för deras uppdrag.

Användning av TeleQ rekommenderas.

4.2 Kompetenskrav

Verksamhetschefen ska vara väl förtrogen med lagar och förordningar, allmänna råd och övrigt som gäller för hälso- och sjukvården.
Vid byte av verksamhetschef och/eller medicinskt ledningsansvarig ska verksamhetschef, Kundvalsenheten, Region Kronoberg skriftligen informeras.

Krav för att bli godkänd är att vårdenheten bemannas av specialistläkare inom hud- och könssjukdomar. Hälso- och sjukvårdspersonalen ska ha erforderlig legitimation och kompetens som krävs för uppdraget. Vårdenheten bör ha en bemanning som eftersträvar kontinuitet i verksamheten.

Vårdenhetens läkare ska årligen delta i minst en adekvat utbildning för specialitetens utveckling. Vårdgivaren ansvarar för att personalen får den fort-/vidareutbildning som erfordras för att upprätthålla kompetensen inom yrket. Vårdenheten ska systematiskt tillägna sig kunskap och tillämpa bästa medicinska praxis.

För att säkra tillgången på specialistutbildade sjuksköterskor och läkare ska leverantörer i Vårdval hud ställa sin verksamhet till förfogande för dessa utbildningar. Studierektor ansvarar för fördelning och Region Kronoberg finansierar AT- och ST-läkarutbildning.

4.3 Kvalitetsregister

Vårdgivaren ska rapportera till av Region Kronoberg anvisade kvalitetsregister. Patienter med verifierad diagnos malignt melanom ska registreras i INCA.

4.4 Lokaler och hygien

Vården ska bedrivas med god kvalitet och med god hygienisk standard. Det innebär att vårdenhetens lokaler och utrustning ska vara anpassade för hälso- och sjukvård. Grunden för att förebygga vårdrelaterade infektioner är att korrekta och sakligt underbyggda omvårdnads- och vårdrutiner tillämpas. Basala hygienrutiner enligt SOSFS 2015:10 ska tillämpas.

Socialstyrelsens föreskrifter om hygien

Utgångspunkten för Region Kronoberg är Svensk förening för vårdhygiens aspekter vid ny- och ombyggnation samt renovering av vårdlokaler.

Vårdhygieniska krav ska harmonisera med övergripande regelsystem för byggande och brukande av lokaler, vilket kräver regelbunden kontakt med Vårdhygien.

BOV, Byggegenskap
Vårdhygien

För att alla ska kunna besöka vårdenheten är det viktigt att den fysiska tillgängligheten är bra. Byggnaden, utformningen av rummen, inredning och utrustning måste vara tillgänglig för medborgare med funktionsnedsättning. Handisams riktlinjer för tillgängliga lokaler ska uppfyllas.
Myndigheten för delaktighet

Tillgänglighetsriktlinjer styr utformningen i fastigheter inom vårdområdet.

Riktlinjer för fysisk tillgänglighet

4.5 Utrustning som krävs för uppdraget

- Utrustning för polikliniska operationer
- Kryokirurgiutrustning avancerad (flytande kväve)
- Diatermi och elektrokoagulationsutrustning
- Handdoppler för blodflödesmätning
- Mikroskop
- Dermatoskop
- Kamera
- Woodljus
- Utrustning för UVA och UVB-behandling, hel- och delkropp
- Utrustning för fotodynamisk terapi (PDT)

Vårdenheten ska använda utrustning som uppfyller vedertagna normer, standarder och krav på tillförlitlighet, prestanda, säkerhet och god kvalitet.

4.6 Tillgänglighet

Vårdenhet inom Vårdval hud ska bedriva verksamhet med ett öppethållande som motsvarar patienternas behov av specialiserad hudsjukvård och av Region Kronobergs beslutade mål för tillgänglighet och vårdgaranti. Vårdenheten ska inom uppdraget kunna ta emot akuta besök.

Vårdenheten ska ha telefontillgänglighet dagligen under vardagar, så att medborgarna kan samtala med personal (telefontid är tillåten). Vårdenhetens mottagning för patientundersökning/behandling ska vara öppen minst en dag per vecka eller motsvarande 20 procent av heltid fördelat över en tremånadersperiod

Verksamhetchefen för kundvalsenheten ska skriftligen informeras och lämna godkännande för planering av verksamhet under sommarperioden juni, juli och augusti eller vid andra tillfälliga situationer.

4.7 Sjukresor

Rätten till ersättning för sjukresa regleras i Sjukresor – Regelverk.

Tillämpning av taxor och avgifter

4.8 Miljö

Miljöfrågorna har stor betydelse för Region Kronobergs helhetssyn på sambanden mellan människa, miljö och hälsa. Verksamheten ska bedrivas med minsta möjliga miljöbelastning och resursförbrukning. Vårdgivaren erbjuds möjlighet att utse representant för deltagande på miljöenhetens miljöombudsträffar.

Miljö

4.9 Annan verksamhet

Leverantören har rätt att bedriva annan hälso- och sjukvårdsverksamhet utöver uppdraget i Vårdval hud. Lokalerna får nyttjas för sådan verksamhet under förutsättning att uppdraget i Vårdval hud uppfylls. Verksamhet som bedrivs vid sidan av uppdraget får aldrig inverka negativt på kvaliteten på leverantörens utförande av uppdraget.

4.10 Filial

Med filialverksamhet avses verksamhet som bedrivs av leverantör inom Vårdval hud på annan fast adress inom Kronobergs län än leverantörens vårdenhet. Filialverksamheten erbjuder ett begränsat utbud av vårdtjänster inom ramen för givet uppdrag. Skäl för att en leverantör ska få öppna filial är att vård och service förbättras för invånarna i Region Kronoberg. Leverantören ska i god tid och skriftligen till Region Kronoberg ansöka om och godkännas för att få öppna filialverksamhet.

4.11 Underleverantör

Vid anlitande av underleverantör/samarbetspartner för att utföra del av uppdraget, krävs Region Kronobergs skriftliga godkännande. Anlitar leverantören en underleverantör för utförande av åtagande enligt avtalet, ska leverantören ansvara för underleverantörens åtagande som för sitt eget. Med underleverantör avses annan vårdgivare som utför delar av en vårdepisod. Den ekonomiska ersättningen för utförda tjänster tillfaller leverantören. Den ekonomiska regleringen mellan leverantör och underleverantör regleras sinsemellan utanför vårdvalet.

4.12 Övrigt

4.12.1 Säkerhet och krisberedskap

Vårdgivaren har samma uppdrag vid allvarlig händelse som i vardagen. Vårdgivarens resurser hör vid allvarlig händelse ihop med hela Region Kronobergs sjukvårdsresurser. Vårdgivaren ska till Region Kronoberg lämna den information som behövs för beredskapsplaneringen.

Krisberedskap

4.12.2 Utomlänspatienter

För invånare från Södra sjukvårdsregionen (Region Blekinge, Region Halland och Region Skåne) samt från Region Kalmar och Region Jönköping gäller fritt vårdsökande utan remisskrav. För patienter från andra landsting/regioner än ovanstående, gäller att även de kan söka öppen specialistsjukvård i annat landsting, under förutsättning att hemlandstingets remissregler följs.

Vårdgivare inom Vårdval hud måste förvissa sig om att patienten har en godkänd remiss/betalningsförbindelse utfärdad av hemlandstinget i de fall hemlandstinget så kräver. Detta är en förutsättning för att vårdgivaren ska erhålla ersättning för utförd vård på utomlänspatienter.

Riksavtalet för utomlänsvård

Sammanställning från SKL över krav på remiss

4.12.3 Läkemedel

Vid förskrivning av läkemedel ska vårdgivaren eftersträva att följa läkemedelskommitténs Rekommenderade läkemedel. Vårdgivaren har kostnadsansvar för all förskrivning av klinikläkemedel till patienter folkbokförda i Kronoberg. Undantag är biologiska läkemedel samt Apremilast.

När förskrivning av biologiska läkemedel samt Apremilast är aktuell inom ramen för Vårdval hud kallar berörd vårdgivare till samrådsmöte med dermatolog från både offentlig och privat vårdgivare. Tillsammans görs en bedömning och ett gemensamt beslut tas om eventuell insättning av biologiska preparat samt Apremilast.

Samråd som resulterar i förskrivning av biologiska läkemedel samt Apremilast ska dokumenteras och meddelas Kundvalsenheten. Saknas dokumenterat samråd överförs kostnadsansvaret för preparatet till den förskrivande enheten.
Kostnadsansvar läkemedel

4.12.4 Tolktjänst

Vårdgivaren ska vid behov anlita tolk enligt rutiner i Region Kronoberg.

Tjänsten ingår i kostnadsansvaret för patienter som inte är folkbokförda i Sverige. För patienter folkbokförda i Sverige är tolktjänster en fri nyttighet.

Vid beställning av tolk för patienter folkbokförda i Sverige ange Region Kronoberg, Scanningcentralen, Box 1207, 351 12 Växjö, referens 0823000, som fakturamottagare.
För asylsökande är det beställande enhet som är fakturamottagare.

Tolkförmedling (språktolk)

4.12.5 Hjälpmedel

Hjälpmedel har en stor betydelse för livskvalitet och jämlika villkor. Ansvaret är delat mellan länets åtta kommuner och Region Kronoberg.

Hjälpmedel Kronoberg

5 Uppföljning

För att säkerställa bästa möjliga vård krävs ett systematiskt uppföljningsarbete och alla verksamheter inom hälso- och sjukvård ska utveckla kvalitetsarbetet för att öka patientsäkerheten och minska kvalitetsbrister.

Vårdgivaren ska gemensamt med Region Kronoberg medverka till att uppföljningar av verksamheten kan genomföras ur såväl verksamhets- som patientperspektiv. Dialog/uppföljning sker årligen. Vårdgivaren ska aktivt delta i uppföljningsarbetet, vilket är framåtsyftande och ska ses som ett ömsesidigt lärande.

Med Region Kronobergs huvudmannaskap, vilket även omfattar Region Kronobergs revisorer, följer en skyldighet att fortlöpande granska vårdgivarens verksamhet.

Vårdgivaren ska acceptera att Region Kronoberg företar medicinsk fördjupad granskning av vårdgivarens verksamhet samt kvalitetssäkring av information utifrån Region Kronobergs vårdinformationssystem. Region Kronoberg äger sammanställningen och ansvarar för att kommunicera den med leverantören samt äger rätt att publicera resultatet av granskningen.

Om det vid granskning framkommit att felregistreringar gjorts som inneburit att vårdgivaren erhållit för hög ersättning kan detta komma att innebära återbetalningsskyldighet.

6 Information och marknadsföring

Marknadsföring och reklam

Invånarna ska känna förtroende för att av Region Kronoberg finansierade verksamheter bedrivs på saklig, oberoende och neutral grund. Den etiska aspekten ska beaktas och inriktningen ska vara att konkurrera med kvalitet. All marknadsföring ska på förhand godkännas av Region Kronoberg. Tjänster och erbjudanden av hälso- och sjukvårdskaraktär får inte erbjudas vare sig gratis eller subventionerat i syfte att motivera till val av vårdgivare.

De privata, av Region Kronoberg finansierade vårdgivarna, ska komplettera sitt företagsnamn med ”På uppdrag av Region Kronoberg” i sin kommunikation med patienter/invånare.

Kontaktuppgifter

Invånarna informeras om vårdgivarens kontaktuppgifter. Leverantören ska förse Region Kronoberg med uppgifter för information till Region Kronobergs informationskanaler.

Verksamhetsinformation

Region Kronoberg ansvarar för att vårdgivaren via Region Kronobergs webb ska kunna ta del av information för att fullgöra åtagandet. Verksamhetschefen är skyldig att kommunicera med Region Kronoberg via anvisad mejladress.

Tillgänglig information

Vårdgivarens information ska följa Region Kronobergs riktlinjer om tillgänglighet och om anpassad och tillgänglig information.

Väntrumsinformation

I vårdgivarens väntrum ska plats finnas för grundutbud av Region Kronobergs information om patienters rättigheter och skyldigheter. Informationen tillhandahålls kostnadsfritt.

1177 Vårdguiden, för information, rådgivning och e-tjänster

Vårdgivaren ansvarar för att aktuell information kommuniceras med patienterna. Vårdgivaren ska använda hälso- och sjukvårdsinformation som finns på 1177 Vårdguiden i sin kommunikation med patienterna.

Namnsättning

Riktlinjer för namnsättning ska tillämpas av alla vårdgivare som har Region Kronoberg som huvudman. Privata vårdgivare kan ha egen namnstandard, men kommer att presenteras enligt Region Kronobergs riktlinjer i till exempel verksamhets- och HSA-katalog.

7 Val av vårdgivare

Inom Vårdval hud väljer patienten vårdgivare först när det finns ett behov av specialistvård och valet gäller bara för den aktuella sjukdomsperioden. Tillgång till specialiserad vård av godkända vårdgivare får invånarna antingen genom en remiss från primärvården eller genom egenremiss.

En grundläggande utgångspunkt för att göra ett aktivt val är en oberoende guidning i samband med val av vårdgivare. Stöd och guidning i valet får man genom sin vårdcentral i Vårdval Kronoberg eller genom Region Kronobergs Kundtjänst. Information om de olika vårdgivarna inom Vårdval hud publiceras på 1177.se.

1177.se

8 Ersättningsmodell

Den ersättning som redovisas under punkt 9.1 i tabellen Hudsjukvård – besök och vårdepisoder samt patologi och cytologi är en bruttoersättning och, bortsett från momskompensationen, den enda ersättning som utgår för besöket/vårdepisoden vad gäller patienter folkbokförda i Sverige.

För personer från andra länder/icke folbokförda i Sverige, utlandssvenskar och asylsökande gäller särskild ersättning, se punkt 8.5.

Utifrån dessa ersättningar har vårdgivaren ett kostnadsansvar för samtliga kostnader man genererar med följande undantag:

- biologiska läkemedel samt Apremilast
- klinikläkemedel förskrivna till patienter som inte är folkbokförda i Kronoberg
- tolkkostnader för patienter folkbokförda i Sverige

Varje år fastställer regionfullmäktige en ekonomisk ram för Vårdval hud. Ramen för 2020 uppgår till 22,2 mnkr. Denna ram, exklusive budget för biologiska läkemedel samt Apremilast, ST-läkare, tolkkostnader för patienter folkbokförda i Sverige samt ersättning för vård av utomlänspatienter, utgör ett kostnadstak. Kostnadstaket för Vårdval hud för helåret 2020 uppgår till 18,4 mnkr.

8.1 Kostnadstak

Kostnadstaket omfattar den ersättning som utgår för patienter folkbokförda i Sverige och utgör den maximala ersättningsnivån för samtliga godkända och verksamma leverantörer inom Vårdval hud och omfattar därmed både offentliga (egenregiverksamhet) och privata leverantörer.

Vid beräkningen av kostnadstaket ingår inte ersättningen för de besök som ersätts enligt punkten 8.5.2 Vård av personer från andra länder och utlandssvenskar samt 8.5.3 Asylsökande/tillståndslösa.

Kostnadstaket periodiseras månadsvis för att tillförsäkra produktion över hela året. Periodiseringen innebär att varje månad har ett tak för hur stor den maximala ersättningen kan bli.

Nivån på det månatliga kostnadstaket varierar mellan månaderna. I de fall taket inte utnyttjas under en månad, förs beloppet över till nästkommande månad (inom samma kalenderår).

I motsvarande grad som kostnadstaket överskrids reduceras ersättningen för de enskilda besöken, vårdepisoderna samt ersättningen för patologi och cytologi för samtliga leverantörer. Då tillämpas istället en reducerad ersättning. Innebörden av detta är att Region Kronoberg inte betalar ut ett högre belopp än beslutat månatligt maximalt ersättningsbelopp, plus eventuellt tidigare under året genererat överskott. En lägre ersättning för vårdepisoder, besök samt patologi och cytologi tillämpas på samtliga leverantörer i aktuell månad.

Periodisering												
Utförande-månad	jan	feb	mar	apr	maj	jun	Jul	aug	sep	okt	nov	dec
Procent	11	10	10	9,3	8,3	6,3	4,6	8,3	8,3	8,3	8,3	7,3
Tkr	2 022	1 838	1 838	1 709	1 525	1 159	845	1 525	1 525	1 525	1 525	1 342

8.2 Riskdelning

Region Kronoberg har beslutat om att dela leverantörernas risk. Riskdelning innebär att ersättningen till leverantörerna, om kostnadstaket överskrids, inte reduceras fullt ut motsvarande överskridandet, utan att Region Kronoberg står för en del av överskridandet. Region Kronobergs riskdelning för 2020 är 10 procent.

8.3 Momskompensation

Avdragsrätten för moms vid inköp av varor och tjänster inom hälso- och sjukvård skiljer sig åt mellan regiondrivna enheter och de privata leverantörerna. Privata leverantörer saknar rätten att dra av moms vilket kan föranleda fördyrade kostnader. För att upprätthålla konkurrensneutraliteten ersätts de privata leverantörerna med ett tillägg som kompensation för dessa merkostnader. Momskompensationen uppgår till 3,9 procent och baseras och beräknas på utbetald ersättning.

8.4 Patientavgifter

Patientavgifterna tillfaller regionen.

Tillämpning av taxor och avgifter

8.5 Ersättning för vård till utomlänspatienter, utländska medborgare, utlandssvenskar och asylsökande

8.5.1 Utomlänspatienter

Vid vård av patienter folkbokförda i annat län, sker ersättning på motsvarande sätt som gäller för kronobergare, det vill säga med ersättning per enstaka besök, vårdepisod samt patologi och cytologi, förutsatt att hemlandstingets eventuella krav på remiss följts. Ersättningen för dessa patienter ligger inom kostnadstaket.

Sammanställning från SKL över krav på remiss

8.5.2 Vård av personer från andra länder och utlandssvenskar

För dessa patienter sker ersättning enligt Regionala priser och ersättningar för Södra sjukvårdsregionen, den så kallade utomlänstaxan, som revideras årligen.

För vård av patienter bosatta i EU- eller EES-land lämnas ersättning enligt utomlänstaxan under förutsättning att det avser nödvändig vård och att patienten kan visa upp ett giltigt EU-kort. Motsvarande gäller även för vård av utlandssvenskar bosatta i andra EU/EES-länder.

För patienter från konventionsland/region (Algeriet, Australien, Quebec och Israel) gäller särskilda regler.

För att ersättning skall utbetalas från Region Kronoberg krävs att särskild blankett, plus kopia på giltigt EU-kort eller, för patienter från konventionsland, kopia på giltigt pass eller intyg, skickas in till Redovisningsstöd, Sigfridsområdet. Vid extern postgång gäller nedanstående adress: Region Kronoberg, Redovisningsstöd, Box 1207, 351 12 Växjö
Saknas giltiga underlag utgår ingen ersättning från Region Kronoberg.

För utlandssvenskar och personer bosatta i övriga länder gäller särskilda regler. I de flesta fall skall då patienten själv betala hela kostnaden för vården enligt utomlänstaxan.

I dessa fall måste vårdgivaren ta ut hela beloppet direkt av patienten. För dessa patienter erhålls ingen ersättning från Region Kronoberg. Motsvarande gäller då patienter från EU/EES-länder saknar giltigt underlag.

Vård av personer från andra länder
Turisthandboken

8.5.3 Asylsökande/tillståndslösa

Ersättning för vård av asylsökande utgår under förutsättning att vården ingår i Region Kronobergs vårdåtagande för denna patientgrupp och att uppgift om LMA-kortets ID-nummer finns registrerat i Cosmic.

LMA-kortet är ett bevis på att personen är inskriven hos Migrationsverket. LMA står för Lagen om Mottagande av Asylsökande.

Personer som vistas i Sverige utan tillstånd (tillståndslösa) har rätt till subventionerad sjukvård i samma utsträckning som asylsökande.

Ersättning för vård av tillståndslösa förutsätter att patienten ges ett reservnummer i Cambio Cosmic.

Ersättning utgår enligt utomlänstaxan.

Vård av personer från andra länder

8.6 Ekonomisk reglering

Utbetalning av ersättning och övrig ekonomisk reglering sker en gång per månad. Ersättningen för enstaka besök samt patologi och cytologi utbetalas månaden efter att besöket/analysen genomförts. Ersättningen för vårdepisoder fördelas över hela episodens längd, med start månaden efter första besöket. Antalet månader som ersättningen fördelas över, anges i tabellen Hudsjukvård - besök och vårdepisoder.

Kostnadsansvaret för läkemedel, medicinsk service, sterilteknisk verksamhet, IT och tolkservice regleras i den månatliga ekonomiska regleringen alternativt genom direktfakturering. Avdrag/fakturering sker med en månads fördröjning.

8.6.1 Läkemedel

Vårdval hud utgår från ett decentraliserat kostnadsansvar. Leverantörens kostnadsansvar för läkemedel omfattar alla de läkemedel som behövs i leverantörens verksamhet (inklusive rekvisitionsläkemedel), samt för klinikläkemedel som förskrivits till patienter folkbokförda i Region Kronoberg under eller i anslutning till besök/behandling. Kostnadsansvaret gäller dock inte de klinikläkemedel som betecknas som biologiska läkemedel samt Apremilast.

En definition (ATC-koder) av såväl klinik- som allmänläkemedel finns tillgänglig på läkemedelskommitténs hemsida.

Kostnadsansvar läkemedel

8.6.2 Medicinsk service

Leverantören har kostnadsansvaret för all medicinsk service som leverantören beställer för utredning/behandling av en patient i samband med ett enstaka besök eller under en vårdepisod.
Leverantörerna ska använda Region Kronobergs medicinska service.

Detta innebär att alla undersökningar/analyser, inklusive så kallade ”skickeprover” där laboratoriet är mellanhand, skall utföras/hanteras av Region Kronobergs laboratorier/motsvarande.

Laboratoriernas anvisningar för analys, beställning, patientförberedelse, provtagningsmaterial, märkning, provtagning, provhantering och provtransport skall följas. Uppdaterade anvisningar finns på laboratoriets hemsida.

Kostnaderna för följande verksamheter regleras månatligen i den ekonomiska regleringen alternativt genom direktfakturering:

- bild och funktionsmedicin (röntgen och klinisk fysiologi)
- klinisk kemi och transfusionsmedicin
- klinisk mikrobiologi
- klinisk patologi och cytologi
- IT-utrustning

För patologi och cytologi utgår en särskild ersättning för faktiskt utförda analyser.

9 Uppdrag specialiserad hudsjukvård i öppenvård

Regelboken med förutsättningar för uppdraget och den ekonomiska ramen fastställs varje år av regionfullmäktige (beställaren). När regionfullmäktige fattat beslut om uppdrag och ekonomisk ram ska leverantören skriftligen informeras.

Budgetdokument

Vårdval hud omfattar uppdraget specialiserad hudsjukvård med vård och behandling i öppen vård som ges av specialistläkare i hudens sjukdomar till barn och vuxna. Se beskrivning av uppdraget med diagnos, vård och behandling för respektive besök/vårdepisod.

Utöver uppdraget kan det finnas tilläggsuppdrag. För 2020 finns tre tilläggsuppdrag, Medicinska bad, Medicinska bad med ljusbehandling och Buckybehandling.

När förutsättningar för teknisk lösning gällande bildöverföring finns, ska patienterna erbjudas att få bedömning gjord via bilddiagnostik.

I vårdtjänsten ska grundläggande medicinsk undersökning, behandling, omvårdnad och förebyggande arbete ingå. Hälsosamtal om solvanor ingår i uppdraget när så är relevant.

I verksamheten ska sådant som kan bedömas och behandlas i primärvården i enlighet med Vårdöverenskommelse om rekommenderad arbetsfördelning mellan specialiserad hudverksamhet och primärvården hänskjutas till primärvården.

Vårdöverenskommelser

Behandlingar av kosmetiska skäl samt övriga behandlingar som inte är medicinskt motiverade ingår inte i uppdraget.

Vårdgivaren ska till andra vårdgivare av hälso- och sjukvård tillhandahålla rådgivning i individuella patientfrågor som rör hudsjukvård inom uppdraget.

Vårdgivaren ska delta i Region Kronobergs utvecklingsarbete som t ex att medverka i medicinska grupper, olika projekt och bidra i samverkansöverenskommelser.

Vårdgivaren ska samverka med för patienten viktiga vårdaktörer som till exempel kommun och försäkringskassa.

All sjukskrivning ska ske enligt Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd - vägledning för sjukskrivning, övergripande principer och specifika rekommendationer.

Vägledning vid sjukskrivningar

Region Kronobergs riktlinjer för Ledning och styrning av sjukskrivningsprocessen rekommenderas alternativt kan ett eget ledningssystem för sjukskrivningsprocessen användas.

Ledning och styrning av sjukskrivningsprocessen

9.1 Ersättning för besök, vårdepisoder samt patologi och cytologi

Nedan redovisas enstaka besök och vårdepisoder beskrivna med diagnoser, vård och behandling. Ersättningsnivåerna för 2020 framgår av nedanstående tabell. Respektive vårdepisod kan, så länge god vård upprätthålls, variera så att för någon patient blir vårdepisoden längre eller kortare, men ersättningen beräknas enligt standard.

Patologi och cytologi ersätts med kostnaden för faktiskt utförda analyser.

Telefon-, mejl-, brevuppföljning samt receptförskrivning/förnyelse ingår i besök och vårdepisoder.

Hudsjukvård - besök och vårdepisoder

1. Nybesök	Tidsperiod	Ersättning
Innehåll Undersökning, även med dermatoskopi. Doppler av kärl, biopsier med PAD, fotodokumentation. Immunofluorescens serologiska markörer. Mikrobiologiska analyser, (t ex svamp-, virus-, och bakterieodlingar). Kemiska analyser t ex blod-, leverstatus, njurfunktionsprover, SR, CRP, graviditetstest. T4, TSH, kolesterol/triglycerider. HIV/hepatit B/C, prokollagen, lungröntgen, PPD. Behandling (t ex kryo). Excision av tumörer utanför huvud/hals, händer och fötter. **Diagnoser** Ytliga basaliom och aktiniska keratoser, naevus dysplastiska naevus, och tumörer i underhuden. Blåsdermatoser, kollagenoser, insättande av biologiskt tyngre interna läkemedel, cytostatika, A-vitamin-preparat, hudåkommor med svåra klådutredningar. Medfödda missbildningar. Djupa och svårbehandlade svampinfektioner; sycocis barbarae, tropisk svamp och zoonoser.	1 månad	1 140 kr
2. Återbesök		
Innehåll Uppföljning av nybesök eller uppföljning enligt punkt 6, 7 eller 9. **Diagnoser** Oavsett diagnos inom uppdraget.	1 månad	850 kr

3. Ljusbehandling	Tidsperiod	Ersättning
Behandling/åtgärd Exempelvis UVB/TL01, UVA+UVB. **Vårdepisod** Föregås av ett nybesök. Upp till 25 behandlingar med avslutande läkar- eller sjuksköterskebesök. Vårdepisoden kan för varje patient upprepas max 3 gånger per tolvmånadersperiod. **Diagnoser** Klåda, eksem, psoriasis, urtikaria och vissa andra tillstånd där det finns vetenskaplig grund att behandla med ljus.	3 månader	5 040 kr
4. Fotodynamisk terapi		
Behandling/åtgärd Föregås av ett nybesök. PDT. Curettage och applikation av läkemedel (rekvisition) samt belysning med rött ljus. **Vårdepisod** Vanligtvis två behandlingar. Vårdepisoden kan upprepas omgående vid behov av minst ytterligare två behandlingar. **Diagnoser** Aktinisk keratos, basaliom, Mb Bowen	2 månader	4 360 kr
5. Svårläkta, specifika sår		
Behandling/åtgärd PAD, Immunofluorescens (inkl ANA, ENA) och eventuella följdprover beroende på behandling (blodstatus, leverstatus). **Vårdepisod** Första läkarbesök med utredning och behandling samt remiss till primärvården för omläggning. Avslutande läkar-/sjuksköterskebesök. **Diagnoser** Pyoderma gangränosum, vaskulitsår, blåsdermatoser. (Venösa bensår ska utredas i primärvården. Om inte diagnos ställts inom sex veckor skickas remiss till kirurgklinikens sårmottagning.)	2 månader	2 150 kr

6. Medicinsk tumörbehandling	Tidsperiod	Ersättning
Behandling/åtgärd Biopsi och insättning av läkemedel för tumörbehandling (t ex Aldara, Zyclara, Picato, Efudix). **Vårdepisod** Läkarbesök för utredning och insättning av läkemedel (självmedicinering) samt uppföljningsbesök. Akuta komplikationer registreras som återbesök utanför vårdepisoden. **Diagnoser** Aktiniska keratoser, ytliga basaliom.	3 månader	2 850 kr
7. Operation av malign tumör		
Behandling/åtgärd Knivexcision plus sutur, av malign tumör och cancerförstadier. Komplicerad operation av tumör belägen i huvud/hals, händer eller fötter inklusive biopsi för PAD. **Vårdepisod** Läkarbesök med operation/behandling och ett uppföljande läkarbesök. Akuta komplikationer registreras som återbesök utanför vårdepisoden. **Diagnoser** Malignt melanom, basaliom, skivepitelcancer. Kallelse till årsuppföljning är återbesök.	1 månad	2 150 kr
8. Kontaktallergi		
Behandling/åtgärd Hudundersökning med testsättning. **Vårdepisod** Läkarbesök hudundersökning och beslut om utredning. Sjuksköterska testsättning med standardtest eller dentaltest. Avläsning sjuksköterska/läkarbesök vid ett tillfälle. Avslutande läkarbesök inklusive avläsning. Sammanlagt tre till fyra besök (två läk, en till två ssk). **Diagnoser** Långvariga eksem händer och ansikte, misstanke om kontaktallergi.	2 månader	2 440 kr

9. Systembehandling, År 1	Tidsperiod	Ersättning
Behandling/åtgärd Insättning och uppföljning av systembehandling (läkemedelsbehandling) med biologiska preparat och Sandimmun, Dapson, Imurel/Azatioprin, Neotigason, Metotrexate, Prednisolon, Toctino, Klorokinfosfat, Plaquenil samt tablett-PUVA. PAD, immunofluorscens, blod-, lever- och/eller njurstatus. **Vårdepisod** Föregås av ett nybesök. Efter en, tre, sex, nio och tolv månader läkarbesök med uppföljning och provtagning. Av kvalitetsskäl ska bedömning och beslut om biologiska preparat göras gemensamt i samråd mellan dermatolog från både offentlig och privat vårdgivare. Akuta komplikationer registreras som återbesök utanför vårdepisoden. Efterföljande årliga uppföljningar ersätts som återbesök. **Diagnoser** Kollagenoser, psoriasis, eksem, svår klåda och blåsdermatoser.	12 månader	5 520 kr
10. Systembehandling av acne		
Behandling/åtgärd Föregås av ett nybesök med provtagning inklusive graviditetstest. Insättning av Isotretinoin. Uppföljning med klinisk kontroll, provtagning och regelbundna graviditetstester hos läkare eller sjuksköterska. Återbesök efter 6 månader. **Behandlingsindikation** Svår acne eller otillfredsställande behandlingsresultat med annan systemisk behandling.	7 månader	2 310 kr
11. Medicinska bad TILLÄGGSUPPDRAG		
Behandling/åtgärd Helkroppsbad med olja, salt eller kaliumpermanganat (rekvisition). **Vårdepisod** Sjuksköterskebesök 5-8 helkroppsbad/månad, kan upprepas. **Diagnoser** Klåda, eksem och psoriasis.	1 månad	2 805 kr

12. Medicinska bad med ljusbehandling TILLÄGGSUPPDRAG	Tidsperiod	Ersättning
Vårdepisod Se vårdepisoderna 3 samt 11. **Diagnoser** Se vårdepisoderna 3 samt 11.	3 månader	7 845 kr
13. Buckybehandling TILLÄGGSUPPDRAG		
Vårdepisod Läkarbesök, upp till 6 behandlingar och avslutande läkarbesök. **Diagnoser** Lokaliserade fläckar ex psoriasis i hårbotten, genitala utslag/klåda, neurodermit.	4 månader	2 440 kr

REGION KRONOBERG

§ 231 Regelbok för Vårdval hud 2020 (19RGK1490)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner Regelbok för Vårdval hud 2020.

Sammanfattning

Region Kronoberg införde 2014 vårdval inom lag om valfrihetssystem för specialiserad hudsjukvård i öppenvård, Vårdval hud.

I Vårdval hud väljer patienten vårdgivare först när det finns ett behov av specialiserad vård och valet gäller bara för den aktuella sjukdomsperioden. Tillgång till specialiserad vård av godkända leverantörer får invånarna antingen genom en remiss från primärvården eller genom egenremiss.

Regionfullmäktige fastställde i november 2019 budgetram för Vårdval hud. Prisuppräkning för 2020 görs med 2,5 procent enligt LPIK inklusive läkemedel. Den ekonomiska ramen för Vårdval hud 2020 är 22,2 mnkr. Denna ram exklusive budget för biologiska läkemedel och Apremilast, ST-läkare, tolkkostnader för patienter folkbokförda i Sverige samt ersättning för vård till utomlänspatienter utgör ett kostnadstak.

Kostnadstaket för Vårdval hud 2020 är 18,4 mnkr och utgör den maximala ersättningsnivån för samtliga godkända och verksamma leverantörer inom Vårdval hud. Kostnadstaket periodiseras månadsvis, för att tillförsäkra produktion över hela året. Ersättningsmodellen för Vårdval hud utgår från att leverantören får ersättning för utförda tjänster antingen i form av enstaka besök eller vårdepisoder som innebär att flera åtgärder paketeras i en tjänst. De beskrivna vårdepisoderna är en standardmodell och utgör underlaget för ekonomisk ersättning.

Regionfullmäktige fastställer årligen regelbok för Vårdval hud som anger förutsättningar och ekonomiska regleringar.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige godkänner Regelbok för Vårdval hud 2020.

Yrkanden

Henrietta Serrate (S) föreslår att regionstyrelsens arbetsutskott ska bifalla följande ändringsförslag:

"Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige avskaffar Vårdval hud"

Beslutsgång

Ordföranden frågar om regionstyrelsens arbetsutskott bifaller ordförandens förslag till beslut eller Henrietta Serrates (S) ändringsförslag. Han finner att arbetsutskottet bifaller ordförandens förslag till beslut. Omröstning begärs.

Omröstning

Den som vill bifalla ordförandens förslag till beslut röstar ja, den som vill bifalla Henrietta Serrates (S) ändringsförslag röstar nej. 4 röstar ja och 3 röstar nej, vilket innebär att arbetsutskottet bifaller ordförandens förslag till beslut.

Förtroendevald	Ja	Nej	Avstår
Sven Sunesson (C)	X		
Eva Johnsson (KD)	X		
Melena Jönsson (SD)	X		
Magnus Carlberg (S)		X	
Robert Olesen (S)		X	
Henrietta Serrate (S)		X	
Mikael Johansson (M) ordförande	X		
Totalt	**4**	**3**	

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Vårdval hud Regelbok 2020
- Vårdval hud - Förslag till Regelbok 2020

Paragrafen är justerad

Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg

19

19RGK545

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige

Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg

Ordförandes förslag till beslut
Regionfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning
Henrietta Serrate och Robert Olesen (S) har i en motion föreslagit att hälso- och sjukvården bör utreda om standardiserade vårdförlopp kan införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg. Medicinska kommitténs arbetsutskott ställer sig bakom tanken om att hitta ett strukturerat omhändertagande utav stora patientgrupper men rekommenderar att regionen inväntar resultat av det arbete som för närvarande genomförs på nationell nivå inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i frågan.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade § 77/19 att föreslå regionfullmäktige anse motionen vara besvarad.

Svar på motion
Socialdemokraterna har i en motion föreslagit att standardiserade vårdförlopp ska införas för fler sjukdomar än cancer i syfte att skapa en mer jämlik vård.

Medicinska kommitténs arbetsutskott (Mkau) ställer sig bakom tanken om att hitta ett strukturerat omhändertagande utav stora patientgrupper. Det pågår ett nationellt arbete kring detta inom SKL på olika nivåer. Mkau anser därför att Region Kronoberg bör avvakta med att utreda detta i egen regi för att se vad man kommer fram till på nationell nivå, och att Region Kronoberg härigenom får stöd för det lokala arbetet.

Begreppet standardiserat vårdförlopp är ibland oklart avseende vad det fullt ut innebär och det bör noteras att det är skillnad på en incident sjukdom och en kronisk sjukdom. Inom cancervården har det varit fokus på ledtider från sjukdomsmisstanke till diagnos och behandling. Kvalitetsindikatorer har inte följts upp avseende dessa vilket måste bedömas vara en brist. För många kroniska sjukdomar kan det tänkas vara mer meningsfullt med fungerande riktlinjer och kvalitetsuppföljningar.

Region Kronoberg önskar bedriva ett standardiserat arbetssätt via regionens Medicinska riktlinjer och genom de regionala och lokala vårdöverenskommelserna. Fokus bör således vara på att strukturera resurser med

möjlighet att upprätta och följa upp befintliga riktlinjer, vårdöverenskommelser och medicinska processer.

Ekonomiska konsekvenser av motionens förslag

En analys av de ekonomiska konsekvenserna bör göras om det blir aktuellt med en utredning av utökat antal standardiserade vårdförlopp.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Per-Henrik Nilsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Bilaga: Motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg
§ 77/19 hälso- och sjukvårdsnämnden

REGION KRONOBERG

§ 77 Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg (19RGK545)

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att

regionfullmäktige beslutar att motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Henrietta Serrate och Robert Olesen (S) har i en motion föreslagit att hälso- och sjukvården bör utreda om standardiserade vårdförlopp kan införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg. Medicinska kommitténs arbetsutskott ställer sig bakom tanken om att hitta ett strukturerat omhändertagande utav stora patientgrupper men rekommenderar att regionen inväntar resultat av det arbete som för närvarande genomförs på nationell nivå inom SKL i frågan.

Beslutsunderlag

- §54 HSN AU Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg
- Svar motion - Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdoma i Region Kronoberg
- Motion - Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg?

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET I KRONOBERG

2019-03-06

Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg?

Med syftet att göra vården mer jämlik och korta väntetiderna infördes 2015 standardiserade vårdförlopp i cancervården samtliga regioner i landet. Standardiserade vårdförlopp (SVF) är en vårdprocess som beskriver vilka utredningar och första behandlingar som ska göras vid misstanke om en viss sjukdom, samt vilka tidsgränser som gäller dels för hela förloppet, dels för de olika utredningsstegen.

I ett standardiserat vårdförlopp bemöts alla patienter så lika det går; undersökningarna ska göras i samma ordning och gå så fort som möjligt oavsett vem du är eller var du bor. För att minska väntetider finns tider avsatta till de undersökningar som kan behövas. Idag finns standardiserade vårdförlopp för ca 25 cancersjukdomar och arbetssättet ger redan resultat.

Utöver en jämlikare vård, kortare väntetider och tydlig beskrivning för vårdpersonal av vad som ska göras kan också patientens förståelse för och delaktigheten i den egna sjukdomsutredningen öka. Det leder i sin tur till tryggare patienter.

Standardiserade vårdförlopp är ett konkret sätt att arbeta för en jämlik vård och Socialdemokraterna i Region Kronoberg vill därför att det utreds om standardiserade vårdförlopp kan införas för fler sjukdomar.

Med anledning av ovanstående yrkas:

att det utreds om standardiserade vårdförlopp kan införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg.

Henrietta Serrate (S)

Robert Olesen (S)

REGION KRONOBERG

§ 232 Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg (19RGK545)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Henrietta Serrate och Robert Olesen (S) har i en motion föreslagit att hälso- och sjukvården bör utreda om standardiserade vårdförlopp kan införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg. Medicinska kommitténs arbetsutskott ställer sig bakom tanken om att hitta ett strukturerat omhändertagande utav stora patientgrupper men rekommenderar att regionen inväntar resultat av det arbete som för närvarande genomförs på nationell nivå inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i frågan.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade § 77/19 att föreslå regionfullmäktige anse motionen vara besvarad.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige anser motionen besvarad.

Beslutsunderlag

- Svar på motion - Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg
- §77 HSN Svar på motion – Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg
- Motion - Kan standardiserade vårdförlopp införas för fler sjukdomar i Region Kronoberg?

Paragrafen är justerad

Länstrafiktaxa 2020

20

19RGK57

Missiv beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK57
Handläggare: Patrik Ohlson,
Datum: 2019-08-22

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige

Länstrafiktaxa 2020

Ordförandes förslag till beslut
Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling.

Sammanfattning
Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020.

Föreslagna förändringar sammanfattas enligt följande:

- Sommarlovskort och Fritidskort med terminsgiltighet upphör och ersätts med en Fritidsbiljett som kan köpas hela året om.
- Den genomsnittliga prishöjningen i Taxa 2020 uppgår till 1,7 % för periodbiljetter och 2,5 % för enkelbiljetter.
- Priset för resa i 1 zon Växjö Stadstrafik höjs med 3 kr för enkelbiljett (ord pris), från 27 till 30 kr, och med 60 kr för periodbiljett (ord pris), från 540 kr till 600 kr.
- Priset för resa 2-12 zoner höjs med mellan 1-3 kr för enkelbiljett (från 37-165 kr till 40-166 kr) och med 10 kr för periodbiljett (från 640-1440 kr till 650-1450 kr).
- Priset för resor med kortet Grundskola grupp höjs i enlighet med prisförändringar för reskassa.
- Alla enkelbiljetter kan även köpas med 24 timmars giltighet.*
- Kostnadsfri returresa inom giltig övergångstid för den aktuella biljetten införs.*
- Biljettslaget Duo/Familj upphör – Tillsammansrabatt på 25 % införs.*

* Gäller det nya biljettsystemet

Trafiknämnden beslutade § 70/2019 att föreslå regionfullmäktige fastställa Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Thomas Nilsson
Trafikdirektör

Bilaga: Länstrafiktaxa 2020
Försäljningskanalstrategi, version 2.0
TN § 70/2019

LÄNSTRAFIKTAXA 2020

Trafiknämndens förslag 190821

Länstrafiken Kronoberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING LÄNSTRAFIKTAXA 2020

		SID
1	BAKGRUND TIDIGARE TAXEFÖRÄNDRINGAR	3
2	SAMMANFATTNING TAXEFÖRÄNDRINGAR 2020	4
3	FÄRDBEVIS	6
4	MOBILBILJETT	11
5	SUBVENTIONERADE RESOR	12
6	MÄNGDRABATT VID STÖRRE INKÖP	12
7	BESÖKSBILJETT	12
8	RABATTERAD GRUPPBILJETT FÖR GRUNDSKOLEELEVER	13
9	GILTIGHETSTID FÖR ENKELBILJETTER	13
10	DUO/FAMILJ OCH TILSAMMANSBILJETT	13
11	FRITIDSBILJETTEN	14
12	KONTANTHANTERING OMBORD UPPHÖR	14
13	SKOLKORT, BUSS	15
14	SKOLKORT, TÅG	15
15	SYDTAXA 2.0 ENKELBILJETTER FÖR RESA ÖVER LÄNSGRÄNS	16
16	FÄRDTJÄNSTTAXA	
17	NÄRTRAFIKTAXA	16
	TAXOR:	
18	PERIODBILJETT BUSS	17
19	PERIODBILJETT TÅG (ANDRA KLASS)	18
20	PERIODBILJETT TÅG (FÖRSTA KLASS)	19
21	PERIODBILJETT ÖVER LÄNSGRÄNS, SYDTAXA 2.0	20
22	STUDERANDEBILJETT BUSS	21
23	STUDERANDEBILJETT TÅG (ANDRA KLASS)	22
24	UNGDOMSBILJETT BUSS	23
25	UNGDOMSBILJETT TÅG (ANDRA KLASS)	24
26	ENKELBILJETTER BUSS (OCH TÅG ANDRA KLASS)	25
27	ENKELBILJETTER TÅG FÖRSTA KLASS	26
28	ÖVRIGT	27
29	SKOLKORT BUSS	28
30	SKOLKORT TÅG	28
31	FRITIDSBILJETT	29
34	FÄRDTJÄNST, ENKELBILJETT	30
35	FÄRDTJÄNST, PERIODKORT	31
36	ÖVERSIKT PRISER OCH FÖRSÄLJNINGSKANALER	32
37	JÄMFÖRELSE TAXOR I ANDRA LÄN 2019-03-15	34

1 BAKGRUND TIDIGARE TAXEFÖRÄNDRINGAR

Sedan några år tillbaka är Länstrafiken Kronoberg med i Kollektivtrafikbarometern, som är en landsomfattande kvalitets- och attitydundersökning som genomförs av landets länstrafiksorganisationer.

År 2018 hamnade nöjdhetsvärdet avseende prisvärdhet på 44 %, vilket är en minskning på åtta procentenheter mot 2017 (52 %). Detta värde är dock i linje med riksgenomsnittet (44 %).

Länstrafiktaxan för 2019 fastställdes i fullmäktige 2018-06-20. Införandet har försenats på grund av överklagade upphandlingar av försäljningssystem och införs därför preliminärt i november 2019.

De viktigaste förändringarna i Länstrafiktaxa 2019 är:

- Enkelbiljetter köpta i ny mobilapp rabatteras med 10 %.
- Försäljning av periodprodukter rabatteras även i ny mobilapp med 10 %
- Rabatten på biljetter köpta med reskassa sänks till 10 %
- Sydtaxa 2.0 – nya regler och ny rabattering för länsgränsöverskridande resor införs i nya försäljningskanaler

2 SAMMANFATTNING TAXEFÖRÄNDRINGAR 2020

Nedan sammanfattas de förändringar som införs i samband med taxeskiftet:

- Sommarlovskort och Fritidskort med terminsgiltighet upphör och ersätts med en Fritidsbiljett som kan köpas hela året om.
- Den genomsnittliga prishöjningen i Taxa 2020 uppgår till 1,7 % för periodbiljetter och 2,5 % för enkelbiljetter.
- Priset för resa i 1 zon Växjö Stadstrafik höjs med 3 kr för enkelbiljett (ord pris), från 27 till 30 kr, och med 60 kr för periodbiljett (ord pris), från 540 kr till 600 kr.
- Priset för resa 2-12 zoner höjs med mellan 1-3 kr för enkelbiljett (från 37-165 kr till 40-166 kr) och med 10 kr för periodbiljett (från 640-1440 kr till 650-1450 kr).
- Priset för resor med kortet Grundskola grupp höjs i enlighet med prisförändringar för reskassa.

- Alla enkelbiljetter kan även köpas med 24 timmars giltighet.*
- Kostnadsfri returresa inom giltig övergångstid för den aktuella biljetten införs.*
- Biljettslaget Duo/Familj upphör – Tillsammansrabatt på 25 % införs.*

* Gäller det nya biljettsystemet

Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020. Under löpande år kan mindre justeringar/erbjudanden som initieras av Länstrafiken och som hänger samman med marknadsföringsinsatser beslutas av Trafiknämnden under förutsättning att kostnaden ryms inom fastställd budget.

Taxeförändringarna **2020** träder i kraft **söndagen den 15 december 2019** i samband med tidtabellsskiftet för tåg och buss i länet.

Se avsnitt 34, sidan 32-33 för en samlad bild av prissättningen det nya biljettsystemet.

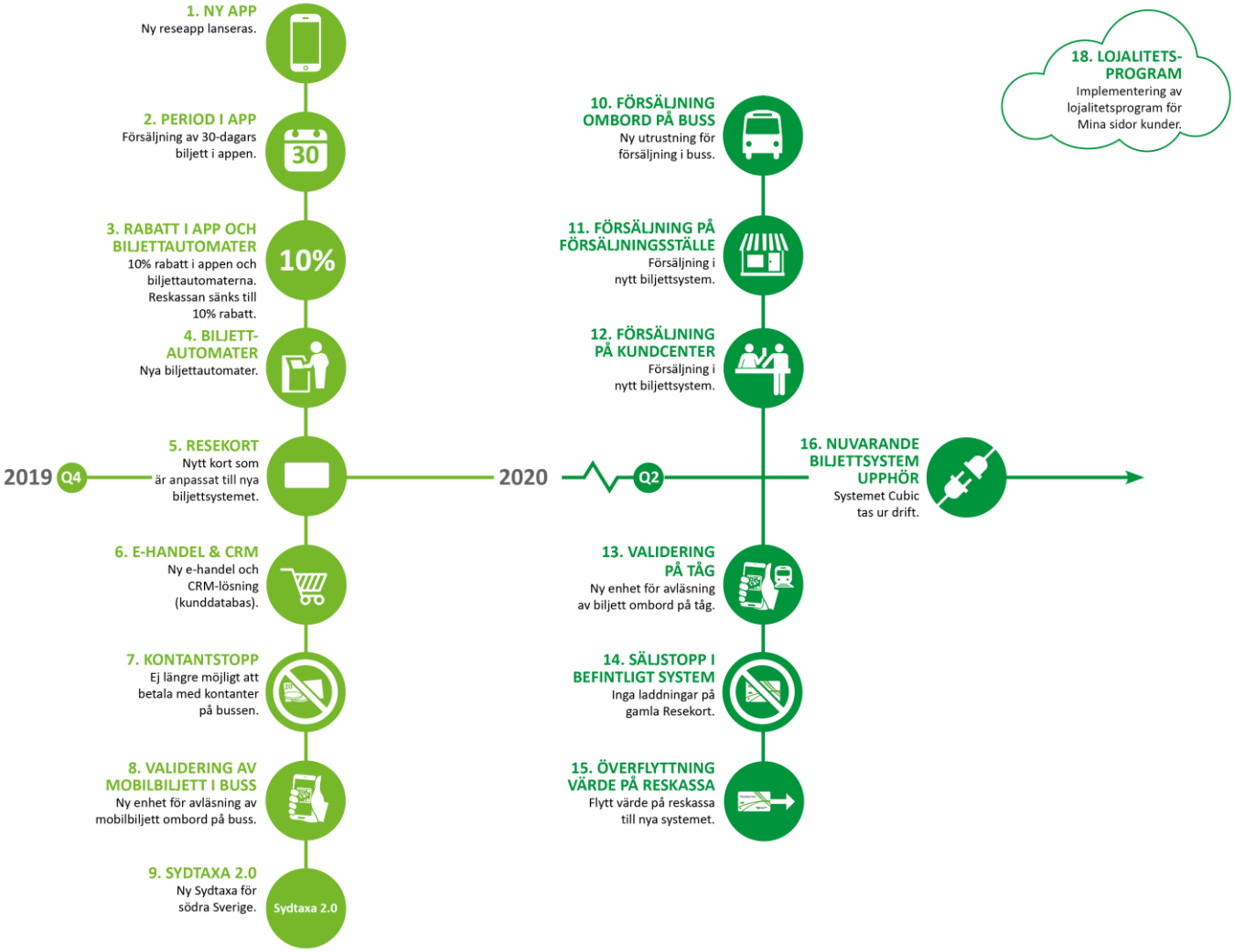
2.1 HANDLINGSPLAN FÖRSÄLJNINGSKANALSSTRATEGI

Den av Trafiknämnden (§ 25 TN 2017-03-30) beslutade försäljningskanalsstrategin som omfattar länstrafikens verksamhet för åren 2017-2020 innehåller en åtgärdsplan för försäljningsrelaterade aktiviteter utöver eventuella förändringar i ordinarie taxa (se nedan) som ska samverka med taxearbetet för varje år under perioden.

Syftet med försäljningskanalsstrategin är att stimulera överflyttning till de prioriterade försäljningskanaler där länstrafiken har bäst kontakt med kunden och där kunden kan nås av uppdaterad information. De prioriterade försäljningskanalerna är en bärande del i Framtidens Resesystem som kommer att tas i bruk successivt fram till 2020 då det nuvarande biljettsystemet tas ur drift.

Denna plan har reviderats sommaren 2019 med hänsyn till försenad upphandling av mobilapp på grund av överklagan. Fördjupade intäkts- och kostnadsanalyser för respektive förändring genomförs i samband med taxerevideringar.

Preliminär tidplan för åtgärder enligt den beslutade försäljningskanalsstrategin:

3 FÄRDBEVIS

Under 2009-2010 infördes Resekortet som kan innehålla både periodgiltighet och reskassa. Dessa Resekort kan användas t o m den 20 juni 2020.
Som ytterligare bärare för färdbevis kan antingen nya Resekort eller ny reseapp användas (introduceras under senhösten 2019).
Den valda biljetten, enkelbiljett eller periodbiljett, köps för ett antal utvalda zoner längs en sträcka och kopplas till den önskade bäraren.
Dessa zonrelaterade periodbiljetter eller enkelbiljetter kan även kombineras för köp av resor i andra län t.ex. periodbiljett för tåg andra klass Lund – Älmhult eller enkelbiljett för buss Växjö – Ronneby.

3.1 Enkelbiljetter

Enkelbiljetter i två varianter; antingen för en viss tidsrymd kopplad till resans längd – alternativt med 24 timmars giltighet.

24-timmarsbiljetten är prissatt till dubbla priset för en enkelbiljett till ordinarie pris.

Enkelbiljetter som köps med ny reseapp eller i det nya biljettsystemet saknar riktningsbestämning och kan därför användas fritt utmed den köpta sträckan under giltighetstiden.

3.2 Periodbiljett buss 30 dagar

Periodbiljett buss 1 zon (30 dagar)
Periodbiljett för resa med buss i en zon.

Periodbiljett buss 2 zoner (30 dagar)
Periodbiljett för resa med buss i två angivna zoner som geografiskt hör ihop.
Ej giltig för resa i andra zoner än i de två angivna zonerna.

Periodbiljett buss 3 zoner (30 dagar)
Periodbiljett för resa med buss i tre angivna zoner som geografiskt hör ihop.
Ej giltig för resa i andra zoner än i de tre angivna zonerna.

Periodbiljett buss 4 zoner (30 dagar)
Periodbiljett för resa med buss i fyra angivna zoner som geografiskt hör ihop.
Ej giltig för resa i andra zoner än i de fyra angivna zonerna..

Periodbiljett buss 5 zoner (30 dagar)
Periodbiljett för resa med buss i fem angivna zoner som geografiskt hör ihop.
Ej giltig för resa i andra zoner än i de fem angivna zonerna.

Periodbiljett buss 6 zoner (30 dagar)
Periodbiljett för resa med buss i sex angivna zoner som geografiskt hör ihop.
Ej giltig för resa i andra zoner än i de sex angivna zonerna.

Periodbiljett buss 7 zoner (30 dagar)
Periodbiljett för resa med buss i sju angivna zoner som geografiskt hör ihop.
Ej giltig för resa i andra zoner än i de två angivna zonerna.

Periodbiljett buss län (30 dagar)
Periodbiljett för resor med buss i hela länet.
För samtliga län inom Sydtaxesamarbetet så är respektive länsgräns även taxegräns.

3.3 Periodbiljett tåg 30 dagar

Zonrelaterade periodbiljetter för tåg köps på samma sätt som periodbiljetter för buss. Periodbiljett för tåg gäller inte på SJ X2000. Periodbiljett för tågtrafiken gäller även för samma zoner i busstrafiken. Periodbiljett för tåg finns för tåg andra klass respektive tåg första klass och finns i följande varianter:

- Två zoner
- Tre zoner
- Fyra zoner
- Fem zoner
- Sex zoner
- Sju zoner
- Län

3.4 Årsbiljett (365 dagar)

Årsbiljett säljs under året med en löpande giltighet om 365 dagar och kan endast köpas på Länstrafikens kansli/kundcenter. Årsbiljetten säljs för hela giltigheten, men kan på grund av sjukdom, ändrade arbetsförhållanden eller liknande returneras och återlösas enligt en avräkningsmodell under året fram till den 10:e giltighetsmånaden. Därefter medges ej återlösen.

Årsbiljett för buss finns i följande varianter:

- En zon
- Två zoner
- Tre zoner
- Fyra zoner
- Fem zoner
- Sex zoner
- Sju zoner
- Län

Årsbiljett för tåg finns i följande varianter:

- Två zoner
- Tre zoner
- Fyra zoner
- Fem zoner
- Sex zoner
- Sju zoner
- Län

Priset för årsbiljetten motsvarar priset för 9,5 månader.
Årsbiljett kan kombineras med giltighet för zoner i Sydtaxeområdet enligt Sydtaxa 2.0.

3.5 Periodbiljett Studerande 30 dagar

Periodbiljett Studerande innebär 25 % rabatt jämfört med ordinarie periodbiljettspris. Rabatteringen sker enligt nationell överenskommelse: Studenter berättigade till rabatten är de som har Mecenatkort eller Studentkort och en studietakt på minst 50 % om minst 10 veckors sammanhängande studier per termin på en studiemedelsberättigad utbildning som står under statlig tillsyn (dvs ej SFI el uppdragsutbildning).

Periodbiljett Studerande kan köpas i följande varianter för busstrafiken:

- En zon
- Två zoner
- Tre zoner
- Fyra zoner
- Fem zoner
- Sex zoner
- Sju zoner
- Län

Periodbiljett Studerande kan köpas i följande varianter för tågtrafiken:

- Två zoner
- Tre zoner
- Fyra zoner
- Fem zoner
- Sex zoner
- Sju zoner
- Län

3.6 Periodbiljett Studerande, giltighet i Sydtaxan – dvs över länsgräns

Studeranderabatt finns för länsgränsöverskridande periodbiljetter inom taxesamarbetet i södra Sverige. Rabatteringen på dessa biljetter är 25 % på ordinarie pris för den valda sträckan. Studenter som är berättigade till rabatten är de som har Mecenatkort eller Studentkort och en studietakt på minst 50 % om minst 10 veckors sammanhängande studier per termin på en studiemedelsberättigad utbildning som står under statlig tillsyn (dvs ej SFI el uppdragsutbildning).
Den som reser med rabatterat färdbevis ska kunna uppvisa fotolegitimation och kompletterande handlingar som styrker rätten att resa för rabatterat pris (Mecenat- el Studentkort).

3.7 Periodbiljett Ungdom 30 dagar

Ungdomsbiljett finns dels för buss och dels för tåg inom länet. Ungdomsbiljett ger 25 % rabatt jämfört med ordinarie periodbiljettspris (vilket innebär samma pris som gäller för studerandebiljetten) och gäller upp till och med 19 års ålder. Vid resa med Ungdomsbiljett skall legitimation som styrker giltig ålder kunna uppvisas.

Ungdomsbiljett kan köpas i följande varianter för busstrafiken:

- En zon
- Två zoner
- Tre zoner
- Fyra zoner
- Fem zoner
- Sex zoner
- Sju zoner
- Län

Ungdomsbiljett kan köpas i följande varianter för tågtrafiken:

- Två zoner
- Tre zoner
- Fyra zoner
- Fem zoner
- Sex zoner
- Sju zoner
- Län

Ungdomsbiljetten kan inte köpas med giltighet över länsgräns.

3.8 Reskassa

I biljettsystemet som infördes 2009 finns möjlighet att ladda reskassa på Resekortet. Resekortets reskassa kan användas som betalning för resor med kollektivtrafik till och från samt inom Halland, Skåne, Blekinge, Kronoberg samt Kalmar och Jönköpings län. Detta biljettsystem fasas fram till juni 2020 ut successivt i de ovan nämnda länen.

Resekort med reskassa säljs endast med jämnt hundratal kronor. Lägsta inköpsbelopp är 100 kronor och högsta inköpsbelopp är från och med 15 december 2019 1 400 kr. Användningen av reskassa fasas ut under 2020. Sista dag för att ladda på ytterligare reskassevärde på Resekort är den 15 mars 2020. Sista dag för att använda Resekort laddat med reskassa är den 20 juni 2020.

Betalning med reskassa ger 10 % rabatt på ordinarie enkelbiljettspris inom Kronobergs län med start i november 2019. Varje län fastställer rabattsats för resor inom sitt län. Därför kan den totala rabattsatsen för en länsgränsöverskridande resa bli annorlunda.

Kvarvarande reskassesaldo kommer att kunna omvandlas för köp i det nya biljettsystemet och knytas till en personlig kundprofil.

3.9 Nya Resekort

Nya Resekort för användning i det biljettsystem som introduceras under 2019/2020 kan användas som bärare för periodbiljetter eller enkelbiljetter. Resekorten och den nya mobilappen kan användas för samma ändamål.

Korten är återladdningsbara. Kan även laddas med ett saldo (från 100 kr) som kopplas till kortet.

4 MOBILBILJETT

Mobilbiljetten visas upp i länstrafikens mobilapp och kan köpas för resor till, från samt inom länen som ingår i Sydtaxeöverenskommelsen.

I och med Taxa 2019 likställdes priset för enkelbiljett som betalas med mobilappen eller med reskassa. Betalning med mobilapp ger 10 % rabatt på ordinarie enkelbiljettspris inom Kronobergs län med start i november 2019.

I november 2019 introduceras att mobilappen även kan vara bärare av periodprodukter (funktionsmässigt likställda Resekort Period). Köp av periodprodukter via mobilappen prissätts enligt sedvanlig rabattering på Mina sidor, dvs med 10 % rabatt.

5 SUBVENTIONERADE RESOR

I och med att Länstrafikens verksamhet erfordrar bidrag är varje resa subventionerad med skattemedel. Länstrafiken får utöver detta varje år förfrågningar om ytterligare subvention av resor utöver de normala taxorna. Följande policy gäller vid förfrågningar om ytterligare subvention av resor utöver ordinarie taxa:

- Extra resor ombesörjs av Länstrafiken endast åt de huvudmän som Länstrafiken träffat skolskjutsavtal med.
- Ytterligare subventioner av resor, t.ex. fria resor i någon omfattning, utöver vad regionfullmäktige fastställt, genomförs ej. Trafiknämnden kan besluta om enstaka undantag, företrädesvis i samband med nationella kollektivtrafikkampanjer.

6 MÄNGDRABATT VID STÖRRE INKÖP

Följande policy gäller för mängdrabatt vid större inköp:

Inköp av reskassa:	10 % volymrabatt vid inköp av minst 100 kort (t o m 15/12 2019)
Inköp av periodbiljett:	10 % volymrabatt vid inköp av minst 10 färdbevis
Inköp av endagskort:	10 % volymrabatt vid inköp av minst 50 kort
Enkelbiljetter:	10 % volymrabatt vid inköp av minst 1 000 biljetter/kalenderår

7 BESÖKSBILJETT, 72-TIMMAR

I Taxa 2015 introducerades besöksbiljetter som riktar sig till turister och tillfälliga besökare. I och med att enkelbiljetter i Sydtaxan kan köpas med 24 timmas giltighet så blir dessa även tillgängliga inom Kronobergs län.
Besöksbiljetterna med en giltighet på 3 dygn (72 h). Ålderskategori: 0-19 år, över 19 år säljs antingen för resa i Växjö Stadstrafik eller för hela Kronobergs län.
Biljetten kan köpas i den nya reseappen, ombord på buss, i biljettautomater och på fasta försäljningsställen. Besöksbiljetten finns med giltighet i Växjö Stadstrafik, alternativt för hela länet.

Stadstrafik	2020	2019
Besöksbiljett 72 timmar, vuxen	120 kr	134 kr
Besöksbiljett 72 timmar, barn	72 kr	80 kr
Län		
Besöksbiljett 72 timmar, vuxen	400 kr	244 kr
Besöksbiljett 72 timmar, barn	240 kr	144 kr

8 RABATTERAD GRUPPBILJETT FÖR GRUNDSKOLEELEVER

Den 1 februari 2007 infördes en rabatterad gruppbiljett i linjetrafik för grundskoleelever. Gruppbiljetten kan användas för kulturaktiviteter, vid besök av olika slag etc. Priset är ett enhetspris för hela gruppen oavsett gruppens storlek. Gruppen får vara maximalt 30 personer. Gruppbiljetten gäller sedan 15 december 2013 hela skoldagen utan tidsbegränsning. För pris se s 28.

9 GILTIGHETSTID FÖR ENKELBILJETTER

2008 infördes förlängd övergångstid. Övergångstiden förlängdes från en timme till två timmar i den första zonen för resenärer med reskassa och enkelbiljetter. Övergångstiden gäller även mobilbiljetter. Detta innebär att en resenär kan genomföra en tur- och returresa i Växjö stadstrafik inom två timmar för samma kostnad som en enkelresa.

I och med Taxa 2020 upphör riktningsbestämning för enkelbiljetter. Detta innebär att det är möjligt att genomföra en fri återresa inom tidsgiltigheten för enkelbiljetter även vid resa över flera zoner. Övergångstiden startar på 2 timmar och ökar beroende på resans längd.

10 DUO/FAMILJ OCH TILLSAMMANSRABATT

Duo/familj (nuvarande försäljningskanaler)

Duo/familj gäller för högst fem personer och av dessa kan maximalt två personer vara vuxna. Två vuxna kan alltså köpa en biljett Duo/familj. En familj kan bestå av: två vuxna och upp till tre skolungdomar, en vuxen och upp till fyra skolungdomar eller fem skolungdomar.
Duo/familj kan endast köpas ombord på buss eller på kundcenter/försäljningsställe som enkelbiljett och betalas med betalkort eller med reskassa.
Priset för Duo/familj beräknas efter priset för två vuxna med 10 % rabatt. Duo/Familj-biljetten kan inte köpas efter den 20 juni 2020.

Tillsammansrabatt (nya försäljningskanaler)

När två eller flera personer reser på samma enkelbiljett ges 25 % rabatt på totalsumman för biljetten. Rabatten ges oavsett resenärskategori när man köper biljett i de nya försäljningskanalerna som införs successivt 2019/2020.

11 FRITIDSBILJETTEN

Fritidsbiljetten är en 30-dagars periodbiljett som gäller för ungdomar t.o.m. 19 år och har giltighet måndag – fredag 14.00 - 04.00, samt lördag – söndag 00.00 -24.00. Lovdagar och studiedagar under terminen är giltigheten som för vardag. Helgdagar samt under sammanhängande lov är giltigheten som för lördag/söndag.

- Fritidsbiljetten, län tåg & buss: 200 kr

Fritidsbiljetten säljs endast till privatpersoner.

12 KONTANTHANTERING OMBORD UPPHÖR

Under hösten 2012 genomfördes ett tillägg om 20 kr vid kontant betalning ombord i buss, det sista steget i prisdifferentieringsstrategin. Sedan dess har användandet av kontanter ombord i busstrafiken minskat ned till en volym om ca 1 % av de totala intäkterna (ca 1 Mkr årligen). Möjligheten att använda kontanter ombord i buss upphör därmed den 15 december 2019 i enlighet med den av Trafiknämnden beslutade försäljningskanalstrategin.

13 SKOLKORT BUSS

Taxan för skolkorten följer taxan för periodkort med buss enligt följande tabell:

Skolkort län	**Pris i % av länsbiljett buss**
2 resor/dag	75
1 resa/dag	60
Skolkort kommun	**Pris i % av fyrzonsbiljett buss**
2 resor/dag	75
1 resa/dag	60
Skolkort tätort	**Pris i % av tätortsbiljett buss**
2 resor/dag	75
1 resa/dag	60

14 SKOLKORT TÅG

Taxan för skolkorten följer taxan för periodkort med tåg enligt följande tabell:

Skolkort län	**Pris i % av länsbiljett tåg**
2 resor/dag	75
1 resa/dag	60
Skolkort kommun	**Pris i % av fyrzonsbiljett tåg**
2 resor/dag	75
1 resa/dag	60

Skolkortspriserna skall vid varje tillfälle följa ordinarie periodkortspriser.
Skolkortspriserna skall redovisas exklusive moms samt alltid avrundas till närmaste 5 kr.

Utöver skolkorten som normalt utställs läsårsvis så finns även praktikkort för 10 respektive 20 resor.

Det finns även endagskort som säljs till skolor och socialförvaltningar, Migrationsverket etc. Dessa skolkort, praktikkort och endagskort säljs inte direkt till enskilda resenärer.

15 SYDTAXA 2.0 ENKELBILJETTER FÖR RESA ÖVER LÄNSGRÄNS

Enligt Sydtaxa 2.0 rabatteras en länsgränsöverskridande enkelbiljett med 25 % av priset för den billigaste biljetten i varje län för aktuell biljettkategori som ingår i den aktuella reserelationen.
För Kronoberg innebär detta i Taxa 2020 en rabattering om kr 7,50 (30 * 0.25).

Motsvarande rabattering sker för resa i varje län (minst ett) som ingår i berörd biljett.

Exempel: En resa mellan Älmhult-Osby rabatteras med kr 13.75 ((30*0.25)+(25*0.25)) och får ett pris om kr 38,25.

Sydtaxa 2.0 börjar att införas under 2019, i takt med att nya försäljningskanaler införs.

16 FÄRDTJÄNSTTAXA

Enligt beslut i regionfullmäktige 2012-10-12 (§47) skall färdtjänsttaxan följa taxan för den allmänna kollektivtrafiken. Färdtjänsttaxan framgår av punkt 34-35.

Region Kronoberg ansvarar för färdtjänsttaxan i de kommuner som överlåtit sina uppgifter enligt Lag (1997:736) om Färdtjänst till den regionala kollektivtrafik-myndigheten i länet. Detta innebär att Region Kronoberg i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet fastställer färdtjänsttaxan för kommunerna Alvesta, Lessebo, Ljungby, Tingsryd, Uppvidinge och Växjö.

17 NÄRTRAFIKTAXA

Närtrafiken innebär resmöjligheter för ökad trygghet och flexibilitet på landsbygden. På samma sätt som tidigare gällde för kompletteringstrafiken är närtrafiken prissatt som den allmänna kollektivtrafiken. Man kan betala mot faktura eller med kontanter. Det går även att använda Resekortet period genom att visa aktiveringskvitto för aktuell period. Betalningsalternativ anges vid bokning. Resekortet reskassa eller betalkort gäller inte.

Närtrafik finns i följande kommuner i Kronobergs län: Alvesta, Lessebo, Ljungby Tingsryd, Växjö och Uppvidinge.

18 TAXA 2020 PERIODBILJETT BUSS

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
30-dagarsbiljett:			
Tätortsbiljett/Enzonsbiljett	600	540	+ 60
Tvåzonsbiljett	650	640	+ 10
Trezonsbiljett	790	780	+ 10
Fyrzonsbiljett	900	890	+ 10
Femzonsbiljett	980	970	+ 10
Sexzonsbiljett	1 060	1 050	+ 10
Sjuzonsbiljett	1 150	1 140	+ 10
Länsbiljett	1 250	1 240	+ 10
30-dagarsbiljett vid inköp på Mina Sidor alt. i ny mobilapp (10 % rabatt):			
Tätortsbiljett/Enzonsbiljett	540	486	+ 54
Tvåzonsbiljett	585	576	+ 9
Trezonsbiljett	711	702	+ 9
Fyrzonsbiljett	810	801	+ 9
Femzonsbiljett	882	873	+ 9
Sexzonsbiljett	954	945	+ 9
Sjuzonsbiljett	1 035	1 026	+ 9
Länsbiljett	1 125	1 116	+ 9
Årsbiljett (365 dagar):			
Tätortsbiljett/Enzonsbiljett	5 700	5 130	+ 570
Tvåzonsbiljett	6 175	6 080	+ 95
Trezonsbiljett	7 505	7 410	+ 95
Fyrzonsbiljett	8 550	8 455	+ 95
Femzonsbiljett	9 310	9 215	+ 95
Sexzonsbiljett	10 070	9 975	+ 95
Sjuzonsbiljett	10 925	10 830	+ 95
Länsbiljett	11 875	11 780	+ 95

19 TAXA 2020 PERIODBILJETT TÅG (ANDRA KLASS)

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
30-dagarskort:			
Tvåzonsbiljett	720	710	+ 10
Trezonsbiljett	970	960	+ 10
Fyrzonsbiljett	1 100	1 090	+ 10
Femzonsbiljett	1 180	1 170	+ 10
Sexzonsbiljett	1 260	1 250	+ 10
Sjuzonsbiljett	1 350	1 340	+ 10
Länsbiljett	1 450	1 440	+ 10
30-dagarskort vid inköp på Mina Sidor alt. i ny mobilapp (10 % rabatt):			
Tvåzonsbiljett	648	639	+ 9
Trezonsbiljett	873	864	+ 9
Fyrzonsbiljett	990	981	+ 9
Femzonsbiljett	1 062	1 053	+ 9
Sexzonsbiljett	1 134	1 125	+ 9
Sjuzonsbiljett	1 215	1 206	+ 9
Länsbiljett	1 305	1 296	+ 9
Årsbiljett (365 dagar):			
Tvåzonsbiljett	6 840	6 745	+ 95
Trezonsbiljett	9 215	9 120	+ 95
Fyrzonsbiljett	10 450	10 355	+ 95
Femzonsbiljett	11 210	11 115	+ 95
Sexzonsbiljett	11 970	11 875	+ 95
Sjuzonsbiljett	12 825	12 730	+ 95
Länsbiljett	13 775	13 680	+ 95

20 TAXA 2020 PERIODBILJETT TÅG (FÖRSTA KLASS)

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
30-dagarskort:			
Tvåzonsbiljett	1 150	1 140	+ 10
Trezonsbiljett	1 400	1 390	+ 10
Fyrzonsbiljett	1 530	1 520	+ 10
Femzonsbiljett	1 610	1 600	+ 10
Sexzonsbiljett	1 690	1 680	+ 10
Sjuzonsbiljett	1 780	1 770	+ 10
Länsbiljett	1 880	1 870	+ 10
Årsbiljett (365 dagar):			
Tvåzonsbiljett	10 925	10 830	+ 95
Trezonsbiljett	13 300	13 205	+ 95
Fyrzonsbiljett	14 535	14 440	+ 95
Femzonsbiljett	15 295	15 200	+ 95
Sexzonsbiljett	16 055	15 960	+ 95
Sjuzonsbiljett	16 910	16 815	+ 95
Länsbiljett	17 860	17 765	+ 95

21 TAXA 2020 SYDTAXA 2.0 PERIODBILJETT ÖVER LÄNSGRÄNS I KOMBINATION MED ZONER I ANDRA LÄN

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
30-dagarskort buss:			
Enzonsbiljett	390	360	+ 30
Tvåzonsbiljett	440	390	+ 50
Trezonsbiljett	580	600	+ 20
Fyrzonsbiljett	690	890	– 200
Femzonsbiljett	770	970	– 200
Sexzonsbiljett	850	1 050	– 200
Sjuzonsbiljett	940	1 140	– 200
Länsbiljett	1 051	1 240	– 200
30-dagarsbiljett tåg andra klass:			
Enzonsbiljett	390	360	+ 30
Tvåzonsbiljett	510	520	– 10
Trezonsbiljett	760	600	+ 160
Fyrzonsbiljett	890	1 090	– 200
Femzonsbiljett	970	1 170	– 200
Sexzonsbiljett	1 050	1 250	– 200
Sjuzonsbiljett	1 140	1 340	– 200
Länsbiljett	1 240	1 440	– 200

Enligt Sydtaxa 2.0 rabatteras en länsgränsöverskridande periodprodukt med 35 % av priset för den billigaste periodprodukten i varje län som ingår i den aktuella periodkortsrelationen.
För Kronoberg innebär detta i Taxa 2020 en rabattering om 210 kr (600 * 0.35).

Exempel: Om en resenär från Skåne vill lägga till en zon i Kronobergs län (Älmhult) så blir merkostnaden för den zonen 390 kronor.

Periodkort över länsgräns kan även ställas ut med giltighet för studerande.
Då tillämpas ovanstående prissättning med en rabatt på 25 %.

22 TAXA 2020 STUDERANDEBILJETT BUSS

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
30-dagarskort:			
Tätortskort/Enzonskort	450	405	+ 45
Tvåzonsbiljett	488	480	+ 8
Trezonsbiljett	593	585	+ 8
Fyrzonsbiljett	675	665	+ 10
Femzonsbiljett	735	725	+ 10
Sexzonsbiljett	795	790	+ 5
Sjuzonsbiljett	863	855	+ 8
Länsbiljett	938	930	+ 8
30-dagarskort vid inköp på Mina Sidor alt. i ny mobilapp (10 % rabatt):			
Tätortskort/Enzonskort	405	365	+ 40
Tvåzonsbiljett	439	432	+ 7
Trezonsbiljett	533	527	+ 6
Fyrzonsbiljett	607	599	+ 8
Femzonsbiljett	661	653	+ 8
Sexzonsbiljett	715	711	+ 4
Sjuzonsbiljett	777	769	+ 8
Länsbiljett	844	837	+ 7

23 TAXA 2020 STUDERANDEBILJETT TÅG (ANDRA KLASS)

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
30-dagarskort:			
Tvåzonsbiljett	540	530	+ 10
Trezonsbiljett	728	720	+ 8
Fyrzonsbiljett	825	815	+ 10
Femzonsbiljett	885	875	+ 10
Sexzonsbiljett	945	940	+ 5
Sjuzonsbiljett	1 013	1 005	+ 8
Länsbiljett	1 088	1 080	+ 8
30-dagarskort vid inköp på Mina Sidor alt. i ny mobilapp (10 % rabatt):			
Tvåzonsbiljett	486	477	+ 9
Trezonsbiljett	655	648	+ 7
Fyrzonsbiljett	742	734	+ 8
Femzonsbiljett	797	787	+ 10
Sexzonsbiljett	850	846	+ 4
Sjuzonsbiljett	911	904	+ 7
Länsbiljett	979	972	+ 7

24 TAXA 2020 UNGDOMSBILJETT BUSS

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
30-dagarskort:			
Tätortskort/Enzonskort	450	405	+ 45
Tvåzonsbiljett	488	480	+ 8
Trezonsbiljett	593	585	+ 8
Fyrzonsbiljett	675	665	+ 10
Femzonsbiljett	735	725	+ 10
Sexzonsbiljett	795	790	+ 5
Sjuzonsbiljett	863	855	+ 8
Länsbiljett	938	930	+ 8
30-dagarskort vid inköp på Mina Sidor alt. i ny mobilapp (10 % rabatt):			
Tätortskort/Enzonskort	405	365	+ 40
Tvåzonsbiljett	439	432	+ 7
Trezonsbiljett	533	527	+ 6
Fyrzonsbiljett	607	599	+ 8
Femzonsbiljett	661	653	+ 8
Sexzonsbiljett	715	711	+ 4
Sjuzonsbiljett	777	769	+8
Länsbiljett	844	837	+ 7

25 TAXA 2020 UNGDOMSBILJETT TÅG ANDRA KLASS

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
30-dagarskort:			
Tvåzonsbiljett	540	530	+ 10
Trezonsbiljett	728	720	+ 8
Fyrzonsbiljett	825	815	+ 10
Femzonsbiljett	885	875	+ 10
Sexzonsbiljett	945	940	+ 5
Sjuzonsbiljett	1 013	1 005	+ 8
Länsbiljett	1 088	1 080	+ 8
30-dagarskort vid inköp på Mina Sidor alt. i ny mobilapp (10 % rabatt):			
Tvåzonsbiljett	486	477	+ 9
Trezonsbiljett	655	648	+ 7
Fyrzonsbiljett	742	734	+ 8
Femzonsbiljett	797	787	+ 10
Sexzonsbiljett	850	846	+ 4
Sjuzonsbiljett	911	904	+ 7
Länsbiljett	979	972	+ 7

26 TAXA 2020 ENKELBILJETTER BUSS OCH TÅG (ANDRA KLASS)

Enkelbiljetter Resa antal zoner		Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
Vuxen				
1	zon	30	27	+ 3
2	zoner	40	37	+ 3
3	zoner	50	49	+ 1
4	zoner	62	61	+ 1
5	zoner	74	73	+ 1
6	zoner	86	85	+ 1
7	zoner	100	99	+ 1
8	zoner	116	115	+ 1
9	zoner	126	125	+ 1
10	zoner	138	137	+ 1
11	zoner	150	149	+ 1
12	zoner	166	165	+ 1
Barn/ungdom 7 – 19 år (40 % rabatt)				
1	zon	18	16	+ 2
2	zoner	24	22	+ 2
3	zoner	30	29	+ 1
4	zoner	37	37	-
5	zoner	44	44	-
6	zoner	52	51	+ 1
7	zoner	60	59	+ 1
8	zoner	70	69	+ 1
9	zoner	76	75	+ 1
10	zoner	83	82	+ 1
11	zoner	90	89	+ 1
12	zoner	100	99	+ 1

27 TAXA 2020 ENKELBILJETTER TÅG (FÖRSTA KLASS)

Enkelbiljetter Resa antal zoner		Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
Vuxen				
1	zon	60	57	+ 3
2	zoner	70	67	+ 3
3	zoner	80	79	+ 1
4	zoner	92	91	+ 1
5	zoner	104	103	+ 1
6	zoner	116	115	+ 1
7	zoner	129	129	-
8	zoner	142	145	– 3
9	zoner	155	155	-
10	zoner	168	167	+ 1
11	zoner	181	179	+ 2
12	zoner	194	195	– 1
Barn/ungdom 7 – 19 år (40 % rabatt)				
1	zon	46	46	-
2	zoner	52	52	-
3	zoner	59	59	-
4	zoner	67	67	-
5	zoner	74	74	-
6	zoner	81	81	-
7	zoner	89	89	-
8	zoner	99	99	-
9	zoner	105	105	-
10	zoner	112	112	-
11	zoner	119	119	-
12	zoner	129	129	-

28 TAXA 2020 ÖVRIGT

	Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
Reskassa (t o m 15/3 2020) (10 % rabatt)	fr.o.m. 100 kr (jämna hundratals kronor)	fr.o.m. 100 kr	-
Cykel regiontrafik buss	som Barn/ungdom	som Barn/ungdom	-
Cykel tåg	som Barn/ungdom	som Barn/ungdom	-
Kontrollavgift buss	1 200	1 000	+ 200
Kontrollavgift tåg	1 200	1 000	+ 200

29 TAXA 2020 SKOLKORT BUSS

	Kostnad/månad exkl. moms 2020	2019	Differens
Skolkort län			
Begränsad giltighet (2 resor/dag, mån-fre 04.00-24.00)	885	875	+ 10
Begränsad giltighet (1 resa/dag, mån-fre 04.00-24.00)	710	700	+ 10
Skolkort kommun			
Begränsad giltighet (2 resor/dag, mån-fre 04.00-24.00)	635	630	+ 5
Begränsad giltighet (1 resa/dag, mån-fre 04.00-24.00)	510	505	+ 5
Skolkort tätort			
Begränsad giltighet (2 resor/dag, mån-fre 04.00-24.00)	425	380	+ 45
Begränsad giltighet (1 resa/dag, mån-fre 04.00-24.00)	340	305	+ 35

30 TAXA 2020 SKOLKORT TÅG

	Kostnad/månad exkl. moms 2020	2019	Differens
Skolkort län			
Begränsad giltighet (2 resor/dag, mån-fre 04.00-24.00)	1 025	1 020	+ 5
Begränsad giltighet (1 resa/dag, mån-fre 04.00-24.00)	820	815	+ 5
Skolkort kommun			
Begränsad giltighet (2 resor/dag, mån-fre 04.00-24.00)	780	770	+ 10
Begränsad giltighet (1 resa/dag, mån-fre 04.00-24.00)	620	615	+ 5
Övriga biljetter			
Skolkort, ersättningskort (inkl. moms)			
- gymnasieelever	250	250	-
- gymnasieelever, med polisanmälan	100	100	-
- grundskoleelever årskurs 7-9	100	100	-
- grundskoleelever årskurs F-6	0	0	-
Endagsbiljett län buss (inkl. moms)	148	122	+26
Praktikkort (inkl moms)	270:-/540:-	(10/20 resor)	
Gruppbiljett enkelresa stadstrafik	243	216	+ 27
Gruppbiljett enkelresa regiontrafik	405	345	+ 60

31 TAXA 2020 FRITIDSBILJETT

	2020
Fritidsbiljett län buss + tåg	
Giltighet mån-fre 14.00 - 04.00,	
lör-sön och sammanhängande lov 00.00-24.00	
Giltighet 30 dagar	200

32 TAXA 2020 FÄRDTJÄNST ENKELBILJETT

Enkelbiljetter Resa antal zoner		Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
Vuxen, bokning dagen före resan				
1	zon	45	40	+ 5
2	zoner	55	55	-
3	zoner	70	70	-
4	zoner	80	80	-
5	zoner	95	95	-
6	zoner	115	115	-
7	zoner	130	130	-
8	zoner	145	145	-
9	zoner	155	155	-
10	zoner	170	170	-
11	zoner	185	185	-
12	zoner	200	200	-
Vuxen, bokning samma dag som resan				
1	zon	55	50	+ 5
2	zoner	65	65	-
3	zoner	80	80	-
4	zoner	100	100	-
5	zoner	120	120	-
6	zoner	140	140	-
7	zoner	165	165	-
8	zoner	180	180	-
9	zoner	195	195	-
10	zoner	215	215	-
11	zoner	230	230	-
12	zoner	250	250	-
Ungdom 7 – 19 år, bokning dagen före resan				
1	zon	30	30	-
2	zoner	35	35	-
3	zoner	45	45	-
4	zoner	50	50	-
5	zoner	60	60	-
6	zoner	70	70	-
7	zoner	80	80	-
8	zoner	90	90	-
9	zoner	100	100	-
10	zoner	110	110	-
11	zoner	120	120	-
12	zoner	130	130	-

Ungdom 7 – 19 år, bokning samma dag som resan

1	zon	35	35	-
2	zoner	40	40	-
3	zoner	55	55	-
4	zoner	65	65	-
5	zoner	75	75	-
6	zoner	85	85	-
7	zoner	100	100	-
8	zoner	110	110	-
9	zoner	120	120	-
10	zoner	135	135	-
11	zoner	150	150	-
12	zoner	165	165	-

33 TAXA 2020 FÄRDTJÄNST PERIODKORT

30-dagarskort: Resa antal zoner		Pris 2020 inkl moms	Pris 2019 inkl moms	Differens
Vuxen				
1	zon	660	600	+ 60
2	zoner	710	710	-
3	zoner	840	840	-
4	zoner	960	960	-
5	zoner	1 060	1 060	-
6	zoner	1 180	1 180	-
7	zoner	1 280	1 280	-

Ungdom 7 – 19 år, (50 % rabatt)

1	zon	330	300	+ 30
2	zoner	355	355	-
3	zoner	420	420	-
4	zoner	480	480	-
5	zoner	530	530	-
6	zoner	590	590	-
7	zoner	640	640	-

34 ÖVERSIKT PRISER OCH FÖRSÄLJNINGSKANALER

	Biljettslag	Enkelbiljett	Enkelbiljett	Enkelbiljett	Enkelbiljett	24h-biljett	24h-biljett	24h-biljett	24h-biljett
	Kategori	Vuxen, från 20 år	Vuxen, från 20 år	Barn/Ungd 0-19 år	Barn/Ungd 0-19 år	Vuxen, från 20 år	Vuxen, från 20 år	Barn/Ungd 0-19 år	Barn/Ungd 0-19 år
Zoner	*Kanal*	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller försäljningställe)	App/Webb, Biljett-automat, Reskassa*	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller försäljningställe)	App/Webb, Biljett-automat, Reskassa*	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller försäljningställe)	App/Webb, Biljett-automat**	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller försäljningställe)	App/Webb, Biljett-automat**
1		30	27.00	18	16.20	60	54.00	36	32.40
2		40	36.00	24	21.60	80	72.00	48	43.20
3		50	45.00	30	27.00	100	90.00	60	54.00
4		62	55.80	37	33.30	124	111.60	74	66.60
5		74	66.60	44	39.60	148	133.20	88	79.20
6		86	77.40	52	46.80	172	154.80	104	93.60
7		100	90.00	60	54.00	200	180.00	120	108.00
8		116	104.40	70	63.00	232	208.80	140	126.00
9		126	113.40	76	68.40	252	226.80	152	136.80
10		138	124.20	83	74.70	276	248.40	166	149.40
11		150	135.00	90	81.00	300	270.00	180	162.00
12		166	149.40	100	90.00	332	298.80	200	180.00

	Biljettslag	Period buss 30 dgr	Period buss 30 dgr	Period buss 30 dgr	Period buss 30 dgr	Period tåg 30 dgr	Period tåg 30 dgr	Period tåg 30 dgr	Period tåg 30 dgr
	Kategori	Vuxen, från 20 år	Vuxen, från 20 år	Ungdom/Stud.	Ungdom/Stud.	Vuxen, från 20 år	Vuxen, från 20 år	Ungdom/Stud.	Ungdom/Stud.
Zoner	*Kanal*	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller	App/Webb, Biljett-automat**	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller	App/Webb, Biljett-automat**	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller	App/Webb, Biljett-automat**	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller	App/Webb, Biljett-automat**
1		600	540	450	405	-	-	-	-
2		650	585	488	439	720	648	540	486
3		790	711	593	534	970	873	728	655
4		900	810	675	608	1100	990	825	743
5		980	882	735	662	1180	1062	885	797
6		1060	954	795	716	1260	1134	945	851
7		1150	1035	863	777	1350	1215	1013	912
Län		1250	1125	938	844	1450	1305	1088	979

	72h-biljett	72h-biljett	72h-biljett	72h-biljett
	Vuxen, från 20 år	Vuxen, från 20 år	Barn/Ungd 0-19 år	Barn/Ungd 0-19 år
	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller försäljningställe)	App/Webb, Biljett-automat**	Bemannad försäljning (ombord i buss, på kundcenter eller försäljningställe)	App/Webb, Biljett-automat**
Växjö Stadstraf.	120.00	108	72	64.80
Kronobergs län	400	360	240	216.00

Förklaring:

Bemannade försäljningskanaler har ett högre grundpris

Självservicekanaler har ett lägre grundpris

* Reskassa kan endast användas t o m den 20 juni 2020,
och upphör som betalmedel i biljettautomater i december 2019.
** Avser nya biljettautomater som introduceras i december 2019

35 JÄMFÖRELSE TAXOR I ANDRA LÄN 2019-03-15

	Vuxen enkelbiljett 1 zon	Vuxen enkelbiljett taktaxa	Periodkort, ord pris 30 dagar	Anmärkning
Jönköping	30	134	715	1 zon
			840	2 zoner
			1200	Länskort
Kalmar	29	115	625	1 zon
			890	2 zoner
			1155	3 zoner
			1360	4 zoner
			1475	5 zoner (län)
Blekinge	23	128	489	1 zon
			689	2 zoner
			889	4 zoner
			1089	8 (län)
Skåne (Jojo*)	35	122	550	1-2 zoner storstad (Lund, Malmö, Helsingborg)
	35	122	450	1-2 zon (ej storstad)
			700	3 zoner
			900	4-6 zoner
			1100	7-9 zoner
			1275	10 (län)
Skåne (ny**)	25	105	550	Liten zon storstad (Lund, Malmö, Helsingborg)
	25	105	450	Liten zon (småstad)
			850	Mellanzon
			1199	Stor zon
Halland	27	221	630	1 zon tåg & buss
			735	2 zoner tåg & buss
			840	3 zoner tåg & buss
			945	4 zoner tåg & buss
			1050	5 zoner tåg & buss
			1155	6 zoner tåg & buss
			1260	7 zoner tåg & buss
			1365	8 zoner tåg & buss
			1470	9 zoner tåg & buss
			1575	10 zoner tåg & buss
			1680	Län tåg & buss

* Avser periodprodukter i det kortbaserade biljettsystemet Jojo.

** Avser periodprodukter och enkelbiljetter i det nya appbaserade betalsystemet

Försäljningskanalsstrategi för Länstrafiken Kronoberg

Version 2.0, april 2019

Sammanfattning

En försäljningskanalsstrategi skulle kunna förklaras på följande sätt:

”Hur mycket ska en vara eller tjänst kosta i respektive kanal och av vilken anledning ska priset skilja?”

Det innebär att dokumentet beskriver vilken prioritering vi vill göra rörande våra framtida försäljningskanaler kopplade till projektet Framtidens Resesystem vilket har startats med anledning av att nuvarande biljettsystem tas ur drift 2020.

Med ledning av strategin som tas fram i dokumentet görs lämpliga vägval för försäljning och biljettering vilket i sin tur har bäring på vilken utrustning som ska användas i och omkring fordon och på vilket sätt vi väljer att bemöta kunder – digitalt såväl som i det fysiska mötet.

De åtgärder som strategin föranleder kommer att leda till vissa kanalförflyttningar, och en strategi är nödvändig för att dessa omflyttningar ska ske på önskat sätt och leda till önskat resultat. Tidshorisonten för de moment som beskrivs i dokumentet har en tonvikt på åren 2018-2020 – med en viss utblick mot 2025.

Sammanfattningsvis kan vi säga att den framtida omprioriteringen av försäljningskanalerna innebär att vi prioriterar upp självbetjäningskanaler och dessa har även de inneboende egenskaper att de erbjuder en hög tillgänglighet och en god kontakt med kund, samtidigt som det är möjligt att utforma dem med ett modernt och personligt anslag.

Sammanfattning av de viktigaste kanalförflyttningarna som de strategiska valen innebär:

- Ökad försäljning via mobilapp – snabb självservice stöttad av vår mest uppdaterade information och vårt bästa pris
- Minskad andel köp ombord – för att möjliggöra snabbare trafik och bättre viseringsmöjligheter
- Färre kontanter i trafiken – på sikt ett fullständigt upphörande av kontanthantering
- Sammankoppling mellan e-handel och appen – för att ge stöd till fler produkter i appen och erbjuda en bättre kundtrygghet i kanalen
- Mer information i de nya biljettautomaterna – t ex tidpunkter för de närmaste avgångarna (inkl ändrade tider p g a störningar) och upplysningar om produktalternativ
- Mindre försäljning på Kundcenter – till förmån för mer kvalificerad kundrådgivning

Strategidokumentet avslutas med en sammanställning av nödvändiga beslut som måste tas för att genomföra de förändringar som läggs fram i dokumentet. Detta formuleras i en föreslagen åtgärdsplan.

Innehållsförteckning

Sammanfattning 2
Innehållsförteckning 3
1. Inledning 4
1.1 Syfte 4
1.2 Mål 4
2. Nulägesbeskrivning 5
2.1 Resultat av fokusgruppstudie 8
3. Historik och omvärldsanalys 9
3.1 Befintlig kanalsegmentering i form av prisdifferentiering 12
3.2 Nulägesanalys av kontanthantering och kortbetalning i kollektivtrafiken i landet 13
3.3 Sydtaxan och samarbete mellan grannlän i syd 14
4. Kanalprioritering (klassificering av kanaler) 16
4.1 De viktigaste önskade effekterna av kanalförflyttning 17
4.2 Generell riskbedömning av kanalförflyttning 18
4.3 Betalsätt 18
4.4 Målgruppsanalys 19
5. Försäljningskanalsstrategi 21
5.1 Strategiska val per kanal 21
5.1.1 Försäljningskanalstrategins påverkan på framtida kanalfördelning 25
5.1.3 Reskassa 27
5.1.4 Återuppladdningsbar produkt i nytt system 27
5.1.5 Enkelbiljetter 28
5.1.6 Periodprodukter 28
5.2 Kostnader förenade med olika försäljningskanaler 28
5.2.1 Lojaliserande funktioner 30
5.3 Styrning till prioriterade kanaler 30
5.4 Åtgärder för att uppnå kanalförflyttningen 32
5.5 Förslag till strategiska förändringar 34

1. Inledning

En försäljningskanalsstrategi används för att lägga fast riktlinjer och vägval för på vilket sätt en vara eller tjänst ska säljas och omfattar på vilka premisser en varierande prissättning väljs för att styra kunder till de kanaler man vill främja samt anledningen till att vissa kanaler ska prioriteras framför andra.

Detta dokument ställs samman av den anledning att vi behöver en ny strategi för hur Länstrafiken Kronoberg i framtiden ska prioritera försäljningskanaler i den framtida betallösningen i och med att det kommande biljettsystemet innebär andra möjligheter till biljettering och försäljning. I samband med ett kommande systemskifte finns även möjligheter att förbättra områden där det finns en förbättringspotential exempelvis genom att utöka servicemöjligheterna till kund och öka ombordstigningshastigheten på buss.

Dokumentet har reviderats under våren 2019, dels för att återspegla den aktuella statusen i de pågående projekt som påverkar genomförandet av försäljningskanalstrategin, och dels för att i strategin införliva de beslut som togs i Regionfullmäktige 2018-06-20.

1.1 Syfte

Syftet med dokumentet är att ge en bakgrund till nuvarande kanalfördelning, en omvärldsanalys rörande försäljning och sätt att betala i stort – samt en analys av de olika kanalernas problem och förtjänster för att därefter mynna ut i framtida prioritering av försäljningskanaler.

1.2 Mål

Målet är att våra framtida försäljningskanaler i möjligaste mån ska stämma överens med målbilden för projektet Framtidens Resesystem inom vilket framtida betallösningar kommer att hanteras.

Målbild – Framtidens Resesystem

- Enkelt – lätt att förstå och lätt att använda.
- Driva resandet – konkurrenskraftigt koncept som premierar lojalitet och inspirerar till att fler reser mer.
- Modernt – flexibelt, nytänkande och utvecklingsbart för framtida behov.
- Intäktssäkring – affärsstödjande för en tryggad ekonomisk bas.
- Personligt – utgångspunkt i kundens behov och önskemål (kundanpassat).
- Funktionellt – säkert, snabbt och pålitligt för alla användare.
- Samverkan – sömlöst resande för kunden oavsett gränser och trafikslag.

Strategidokumentet ska ge svar på vad vi väljer att basera kanalprioriteringen på och av vilka anledningar vi väljer att prioritera en viss kanal framför en annan.

Tidsmässigt handlar det om att under åren 2018 fram till utgången av 2020 genomföra nödvändiga åtgärder på flera plan; både avseende regler och riktlinjer, taxor, investeringar i ny utrustning samt marknadsföring och information.

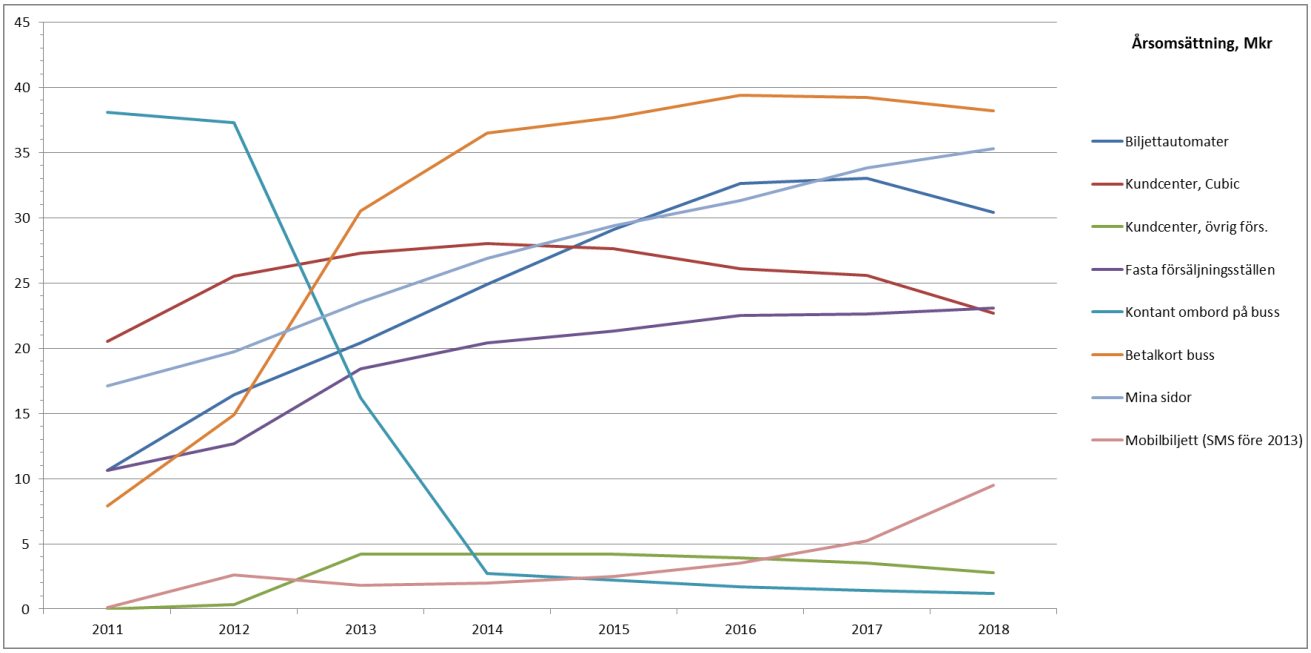
2. Nulägesbeskrivning

Idag har länstrafiken dessa försäljningskanaler:

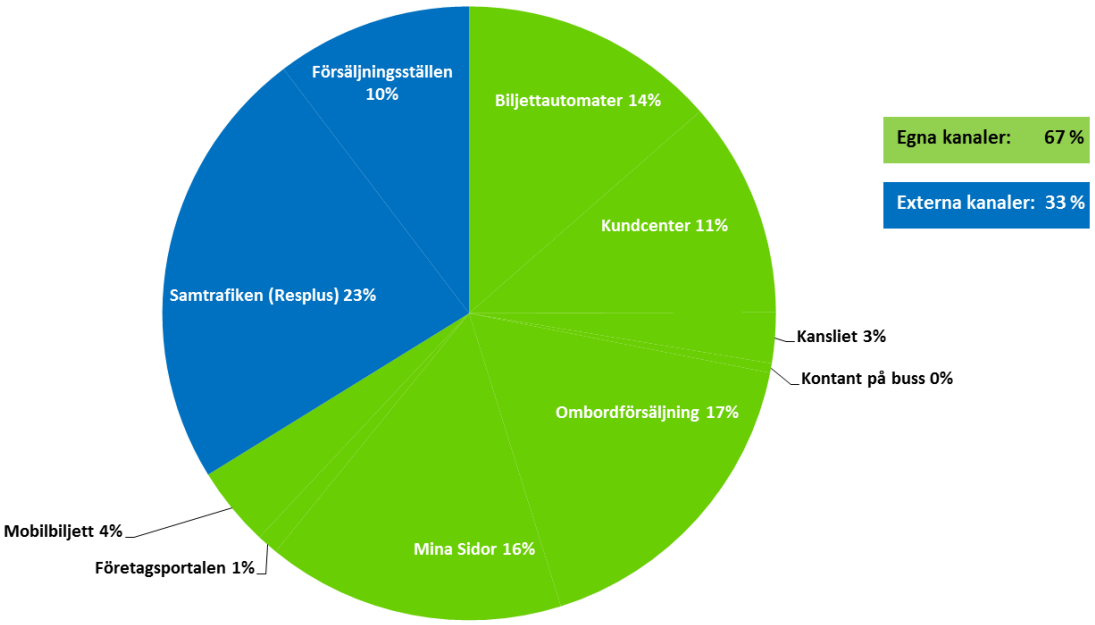
- Biljettautomater
- E-handel (Mina sidor)
- Mobilbiljett
- Kansliet
- Kundcenter
- Ombord (buss & förekommande fall tåg)
- Resplus
- Försäljningsställen

Det bör poängteras att vi har intäkter utöver dessa kanaler som inte redovisas som försäljning på sedvanligt vis. Till dessa hör resandet på skolkort, resandet med Linnéuniversitetets tjänsteresekort, försäljning av internationella tågbiljetter, men även gränsavräkningar mot grannlänen. Intäkter i dessa kanaler är heller inte med i prioriteringsmodellen.

Fördelningen av länstrafikens årsomsättning i de olika kanalerna har varit relativt konstant mellan 2014-2017. De riktigt stora omsvängningarna skedde tidigare. På senare tid har vi börjat skönja beteendeförändringar när det gäller mobilbiljett, kundcenterförsäljning och användning av biljettautomater

Årsomsättning i olika kanaler 2011-2018

Kanalfördelning 2018

Kanaluppdelningen som vi använder oss av idag är den som löpande används i våra månadsrapporter och här särredovisas kontantandelen ombord i buss som ett led i att följa denna minskning enligt den tidigare prisdifferentieringsstrategin (se s 12). För att spara tid i trafiken är det inte sättet att genomföra betaltransaktioner ombord som har betydelse utan snarare det faktum *att* det görs transaktioner. Av denna anledning har ”Ombordförsäljning” och ”Kontant på buss” i cirkeldiagrammet har lagts samman till en kategori när för- och nackdelar med de olika kanalerna belyses nedan.

Biljettautomater

Fördelar: *självbetjäning, förköp, försäljning dygnet runt, enhetligt koncept, brett sortiment*
Nackdelar: *ej anpassade för funktionshindrade, dyrt serviceavtal, tar tid vid försäljning, dåligt gränssnitt, dyr investering, dåligt köpflöde, långsamma*

Kundcenter

Fördelar*: hög servicegrad, bygger varumärke, personligt bemötande, fullservice = brett sortiment, hög kompetens*
Nackdelar*: begränsade öppettider, dyrt, begränsad fysisk tillgänglighet, hot om våld/rånrisk för egen personal*

Kansliet

Fördelar: *personlig service, möjlighet till fakturaköp*
Nackdelar: *otillgängligt (tid, geografi), otydligt, tar administrativ kraft, endast för vissa kunder*

Försäljningsställen

Fördelar: *personlig service, relativt bra geografisk spridning, avlastar övriga kanaler, geografisk rättvisa.*

Nackdelar: *varierande och bristande kompetens och intresse, dyr provision, dyr teknisk utrustning, otydlig bild av länstrafiken, administrativt tunga redovisningsrutiner*

Ombordförsäljning

Fördelar: *enkelt för kund, brett sortiment, personlig service, hög tillgänglighet,*

Nackdelar: *tar tid i trafik, rånrisk, krångligt för föraren, teknikkrävande, ojämn kvalitet i utförandet, betungande redovisningsrutiner, kräver dyra investeringar*

Mina sidor (dagens e-handel)

Fördelar: *mervärde för kund, relationsskapande, billig kanal (transaktionskostnad), försäljning dygnet runt, enkelt för kund, vi äger kanalen*

Nackdelar: *rabatterad kanal, begränsat utbud, teknikberoende, kräver framförhållning, kräver svenskt personnummer (registreringskrav)*

Mobilbiljett

Fördelar: *förköp (snabb ombordstigning), självbetjäning, alltid tillgänglig, mervärde för kund*

Nackdelar: *viss tröskel in, teknikberoende, dagens typ av visering saknar validering, separat biljettsystem (dock ej i framtiden), plattform kan locka till fusk med dagens lösning utan validering*

Resplus

Fördelar: *självbetjäning, alltid tillgänglig, kombinerbara resor (hela resan på en biljett)*

Nackdelar: *otydlig kanal, svårt att påverka såväl information som försäljningsflöde, endast bokat resande, teknisk validering saknas, ställer extra krav på länstrafikens planerare*

2.1 Resultat av fokusgruppstudie

I början av 2017 genomförde företaget InterMetra på beställning av Länstrafiken Kronoberg kvalitativa intervjustudier i form av fokusgrupper där invånare i Kronobergs län med olika resvanor fick lämna synpunkter kring dagens utbud men också lämna önskemål om framtidens försäljningskanaler och kringtjänster.

Resultatet från undersökningen visar bland annat att yngre och vana resenärer önskar köpa och bära sin produkt i en mobilapp, där de kan administrera sin produkt själva och följa sina resor direkt i sin mobiltelefon. Denna grupp ser inte behov av att erbjudas många alternativ utan önskar färre men moderna betal metoder.

Ombordförsäljning upplevs som ett störande moment för gruppen yngre samt vana eftersom det hindrar en snabb ombordstigning och riskerar att göra så att resan blir försenad.

Äldre, samt grupper som inte reser så ofta idag, önskar fler alternativa försäljningskanaler än den vana resenären. Denna grupp är mer positivt inställd till kanaler som inte kräver förköp utan kan köpas direkt i anslutning till resan.

Resultatet visar på att båda grupperna prioriterar trygghet och enkelhet. De vill kunna lita på att systemen fungerar och att det är tydligt vad som gäller för produkten. En annan viktig aspekt är att de inte vill övervakas genom de digitala kanalerna utan att ha gett sitt medgivande till detta. Kontanthanteringen ifrågasätts också som ett betalmedel av båda grupper, de som inte önskar använda sin mobiltelefon vill istället använda sitt kreditkort och ser då helst att det är kontaktlöst.

Fokusgruppstudien visade även på att deltagarna var positiva till någon typ av lojalitetsprogram, dvs att man på något sätt belönas (t ex i form av rabatter) för upprepade köp. När det gäller vilken typ av erbjudande som skulle kunna vara aktuellt för frekventa kunder så var uppfattningen i fokusgrupperna att erbjudandena skulle hållas enkla och lättfattliga och med nära anknytning till kollektivtrafikresandet (exempelvis återbetalning utifrån gjorda resor enligt en förutbestämd modell).

3. Historik och omvärldsanalys

Sedan början av 2000-talet har en av kollektivtrafikbranschens utmaningar varit att minimera antalet köp som genomförs ombord i trafiken. Istället har man arbetat med att styra kunden mot produkter med lång giltighetstid eller förladdning av produkter likt reskassefunktionen, som används i nuvarande biljettsystem men som även funnits i tidigare, vilket underlättar köp av enkelbiljetter. Reskassan har också fått effekten att kunder i och med att de förladdat kort binder upp de pengar som laddats till att användas i kollektivtrafiken, vilket från branschen setts som något positivt.

Detta tänk har på 2010-talet kommit att ifrågasättas sedan det blivit betydligt vanligare i handeln att kunder kan genomföra mindre köp på ett betydligare enklare och snabbare sätt. Denna utveckling har också möjliggjort att många kunder i större utsträckning accepterar och även önskar att själv kunna köpa sina produkter t ex via sin telefon eller dator.

Efter att möjligheten att sälja SMS-biljetter togs bort ökade kravet på kollektivtrafiken att utveckla mobilappar som möjliggör att kunden kan använda sin smartphone som bärare av produkt, men också kunna administrera sin produkt direkt utan att behöva uppsöka ett försäljningsställe eller en buss.

Nästintill samtliga aktörer som bedriver kollektivtrafik i Sverige har idag anammat detta koncept och erbjuder möjligheten att köpa produkter via digitala kanaler, t ex via en mobilapp eller e-handel. Samtidigt som man förser kunden med ett mer modernt sätt att betala och bära sin produkt ger detta andra fördelar som att få en tätare kommunikation med kunden. Eftersom försäljning ökar i dessa kanaler arbetar nu kollektivtrafiksverige med att få dessa produkter maskinellt avläsbara i fordonen för inkomstsäkring och statistikinsamling.

Symbol för EMV contactless-kompatibel kortterminal

Nya standarder kring kontaktlösa kredit/betalkort har lanserats på flera platser i Europa. Vissa trafikhuvudmän i Europa har redan implementerat detta som ett komplement till kortbaserade RFID-kort. En standard som denna (t ex EMV contactless) skulle kunna möjliggöra snabbare köp ombord men också fungera som en identifierare i ett system där produkten ligger i molnet. Detta kräver dock en säker kommunikation från samtliga fordon. Kortmottagarna, bankerna och teknikleverantörerna har gemensamt tagit initiativ till att koordinera införandet av kontaktlösa betalningar i Sverige i paraplyorganisationen Contactless Forum. Denna organisation uppgav i maj 2018 att 64 % av totalt utgivna MasterCard, VISA och American Express-kort utgivna i Sverige hade kontaktlös funktion och att prognosen var att vid utgången av 2019 skulle alla kort ha denna standard.

Best price är ett koncept där systemet räknar ut det bästa priset för resan baserat på vilka försäljningsregler som används. Detta kan användas när man t ex inte har några periodkort utan kunden reser på enkelbiljetter som sedan når ett tak och kunden åker därifrån gratis fram till ett visst datum. Detta kan automatiseras med hjälp av teknik kallad Low energy Bluetooth som känner av när kunden kliver på och av fordonen och processar sedan betalningen mot det betalmedel som kunden valt. Detta kräver dock att kunden är registrerad och har Bluetooth aktiverat på sin mobiltelefon.

Nya betalsätt kräver tekniska lösningar och utmaningen är att göra det enkelt för kunden i så mån att man ”döljer” vad som kan uppfattas som tekniskt krångel för kunden och istället uppvisar ett enkelt och tydligt gränssnitt mot kunden. Helt otekniskt blir det dock sällan, och det är tydligt att acceptansen för ett visst mått av ”tekniska val” för den enskilde bör vara relativt hög och t o m öka med tanke på funktion och teknik i vår omvärld – exempelvis abonnemang på tjänster som Netflix och Spotify, administration av mobiltelefonabonnemang och tillhörande surfmängder, samt allehanda köp och bokningar via nätet.

Generellt kan sägas att snabba betalningar som sker genom interaktion med någon typ av app eller via webben är något som verkar efterfrågas av allt fler, och som kund vill man ha lätt överblickbar kontroll över förloppet.

När det gäller resande i allmänhet och kollektivtrafik i synnerhet så är det tydligt att den individanpassning som digitaliseringen innebär är något som passar denna marknad väl. Det är naturligt att man före, under och även efter den avslutade resan är betjänt av tids- och prisuppgifter som kan erbjudas i en smartphone. Men detta öppnar också för att kunna erbjuda kringtjänster som inte alltid behöver vara kopplade till resan utan kan vara tjänster som tillåter kunden att utnyttja tiden under resan på ett effektivare sätt. Detta ger då ett mervärde för kunden och kan göra att valet att resa kollektivt blir mer attraktivt.

Allt fler använder sig av en mobil. Att utföra olika typer av tjänster och genomföra ekonomiska transaktioner på detta sätt blir allt vanligare.

Enligt undersökningen Svensk E-handel 2018 uppgav ca 59 % av de som deltog i undersökningen att de handlat på nätet via en mobil enhet under de senaste tre månaderna. Föregående år var det 54 %.

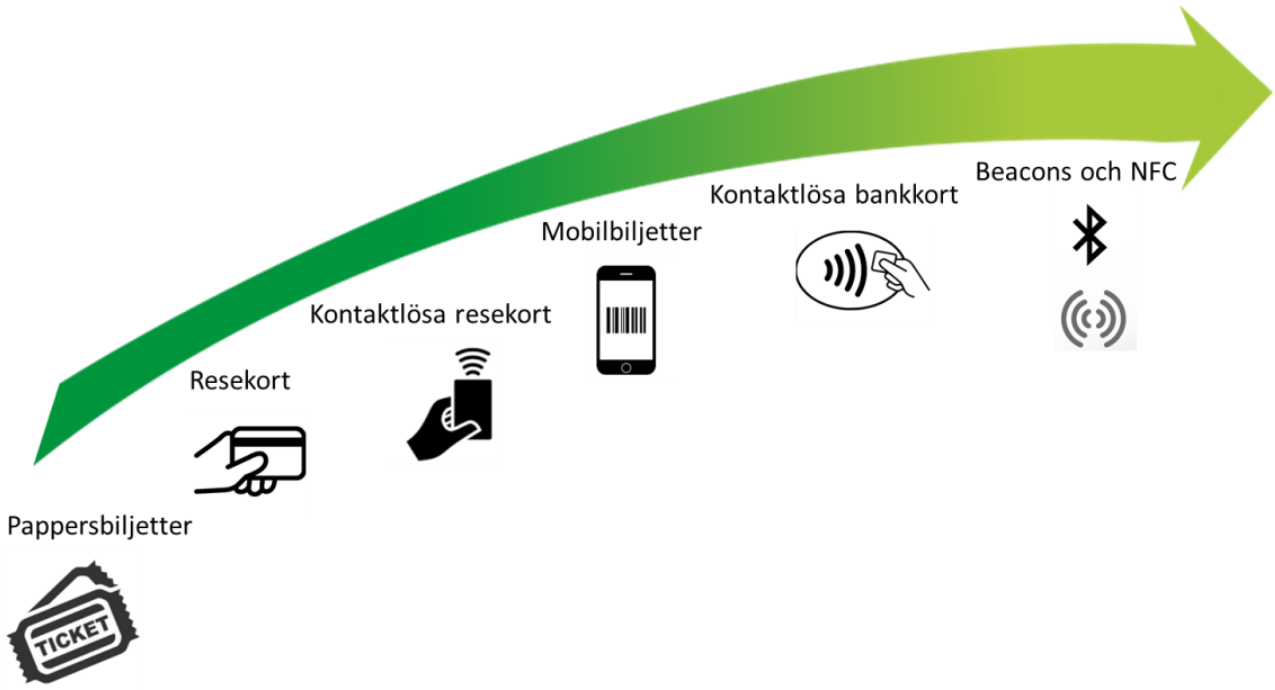

Illustration över den tekniska utvecklingen av kollektivtrafikens färdbevis över tid.

Kombinerad mobilitet

Kombinerad mobilitet och Mobility as a Service (MaaS) är begrepp som används allt mer och kan förklaras som att mobilitet (dvs att förflytta sig från en plats till en annan) är något som kan köpas som en tjänst och inte kräver att man äger en egen bil. Att själva resan är en tjänst som kan köpas är knappast något nytt, utan det är mer kombinationen av flera färdmedel som präglas av ett nytänk. Inom kollektivtrafikbranschen ser vi naturligt nog kollektivtrafiken som ryggraden i den kombinerade mobiliteten som kan erbjudas allt fler i och med att tjänster som hyrcykel, taxi eller samåkning kan kopplas på i ändarna eller som mellanled i kollektivtrafikresan.

Utöver de alternativa färdsätten kan också göras en koppling till privata aktörer som bedriver kollektivtrafik. Här kan kunden ges en möjlighet att själv köpa eller beställa hela resan vid ett köptillfälle och då kombinera tåg, buss och taxitrafik från privata aktörer tillsammans med offentligt finansierad trafik. Detta kan också ge kunden ett bättre utbud och en smidigare upplevelse när båda delarna utnyttjas på en och samma resa.

För detta ändamål faller det sig naturligt att dra nytta av de möjligheter som digitaliseringen innebär i form av goda möjligheter till bokning, betalning, geografisk positionering och intäktsfördelning.

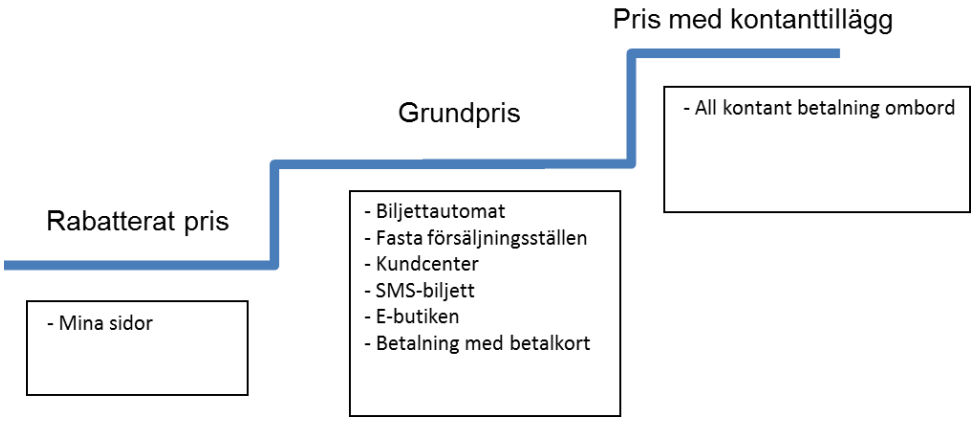
För att lösa de tekniska utmaningarna det innebär att koppla samman trafik från flera olika aktörer har ett nationellt projekt kallat BoB (Biljett- och Betalprojektet) slutförts i januari 2017. Projektet har drivits av Samtrafiken och utmynnat i en standard för biljettering vilket utgör en gemensam samverkansplattform för aktörer inom kollektivtrafikbranschen. Standarden syftar bland annat till att ta fram tekniska specifikationer och gränssnitt för en nationell arkitektur avseende biljett- och betalsystem, som i sin tur ska kunna ligga till grund för att kunna sälja och läsa av olika aktörers biljetter. Länstrafiken Kronoberg har tagit en aktiv roll i detta arbete.

3.1 Befintlig kanalsegmentering i form av prisdifferentiering

I december 2012 genomfördes kontanttillägg vid betalning ombord som det sista steget i den tidigare beslutade handlingsplanen för minimering av kontanthantering och hot om våld, vilken innebar följande åtgärder (punkterna genomfördes successivt under åren 2006-2012):

- installation av övervakningskameror
- utökning av betjänade försäljningsställen
- nytt biljettsystem med laddning via Internet
- översyn av taxor med förmånligare villkor för nattaxa
- möjlighet att betala med bank- och kreditkort ombord
- införande av SMS-biljett
- översyn av otrygga hållplatser
- ökade insatser med väktarpersonal
- utbildning i konflikthantering för förare
- information till resenärer om var man bäst laddar sitt kort
- kontanttillägget om 20 kr på all kontant betalning av kort och biljetter ombord i buss

Ett flertal åtgärder hade en direkt bäring på försäljningskanaler och i samband med att kontanttillägget infördes så sammanfattades länstrafikens prisdifferentiering enligt nedanstående modell. Prissättningsstrategin är sedan dess det närmaste en kanalsegmentering vi kommit.

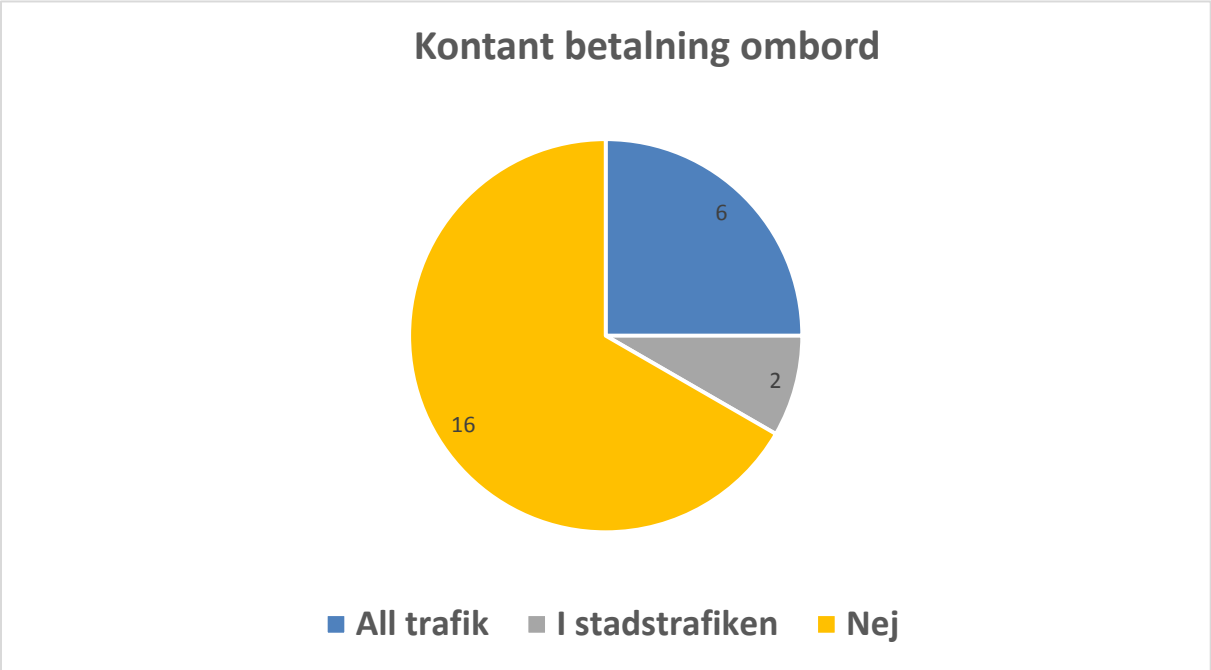

Modell för prisdifferentieringen, så som den uttrycktes vid införandet december 2012.

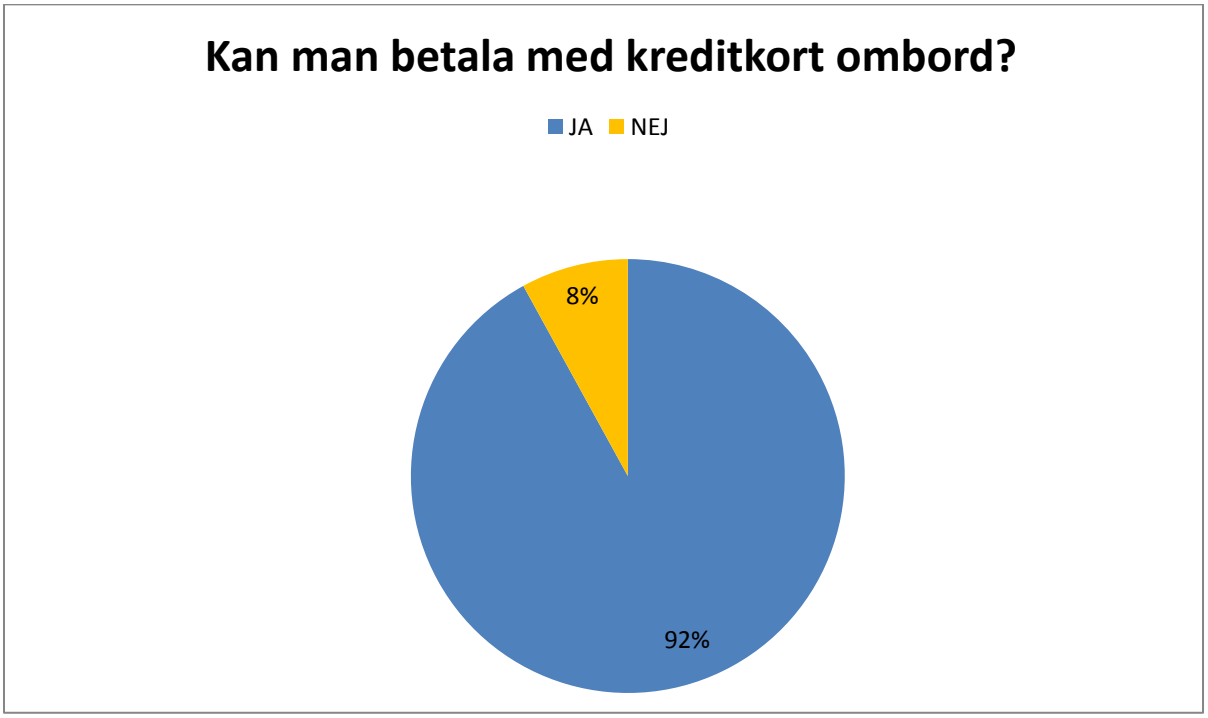
Ledorden för prisdifferentieringen var: enkelt, rättvist och styrande. Med det menas att det ska vara enkelt för kunden att förstå varför priset kan vara olika beroende var biljetten köps. Att prissättningen upplevs som rättvis, samt att den styr till de kanaler som ska premieras.

3.2 Nulägesanalys av kontanthantering och kortbetalning i kollektivtrafiken i landet

Enligt Svensk Kollektivtrafiks biljettprisundersökning minskade möjligheterna till kontant betalning ombord mellan 2016-2017 men låg stilla under 2018.

8 länstrafiksorganisationer i landet uppgav 2018 att man betala med kontanter i någon eller några delar av trafiken i länet. Detta var samma siffra som 2017 men 2 färre än 2016.

Hos 92 % av länstrafiksorganisationerna i landet kan man betala med kredit- eller betalkort ombord.

3.3 Sydtaxan och samarbete mellan grannlän i syd

Länstrafiken Kronobergs taxa är en integrerad del av Sydtaxan, ett samarbete mellan länstrafikbolagen i Sydsverige, vilket har sitt ursprung i upphandlingen av ett gemensamt biljettsystem som togs i bruk 2009 och där det chipbaserade Resekortet är en central komponent. Detta fick extra kraft genom starten av Öresundståg i länstrafikbolagens regi samma år.

Sydtaxan är ett överenskommet sätt att prissätta och ställa ut färdbevis för buss och tågresor och bygger på en modell för adderad zontaxa, där respektive huvudman själv beslutar om zonpriser i det egna länet men där övergripande produkter som 30-dagars periodkort och biljetter som kan betalas med en förladdad reskassa är gemensamma överenskommelser. Likaså är enhetliga ålderskategorier för biljetterna och övriga resevillkor överenskomna och gemensamma.

Principen för Sydtaxan innebär att ett pris fastställs för en resa inom en viss zon. En längre resa som företas genom flera, sinsemellan angränsande zoner, prissätts till det adderade priset av dessa zoner. Grundprincipen är att man betalar för den sträcka man reser.

Ett avtal för en uppdaterad modell för Sydtaxan (Sydtaxa 2.0) ska beslutas i respektive region i Sydsverige under våren 2019 och är den taxemodell som framtida biljett- och betalsystem kommer att fungera med. Region Kronobergs fullmäktige tog beslutet den 24 april.

Nyheter i Sydtaxa 2.0 är:

- 24-timmarsbiljetter
- Ingen riktningsbestämning på biljetter
- Gruppbiljettrabattering
- Gränsavdrag för länsgränsöverskridande enkelbiljetter
- Tidsberäkning av biljettgiltighet med gränsavdrag

Följande utgår ur Sydtaxan:

- Reskassa
- Biljettslaget Duo/Familj

Flera av länstrafikbolagen i Sydsverige har 24-timmarsbiljetter redan idag. Dessa används främst av tillfälliga besökare som ett smidigt sätt att göra en serie kollektivtrafikresor under en begränsad tid. Nu införs denna möjlighet även över länsgräns. Riktningsbestämningen för biljetten försvinner i Sydtaxan. Det innebär att det (inom biljettens giltighetstid) är tillåtet att göra en återresa på samma sträcka utan extra kostnad. Detta kan liknas vid användningsmönstret för t ex en biljett i stadstrafik. En rabattering av gruppbiljett införs; för två eller flera personer som reser tillsammans. Grupprabatten ges på enkelbiljett och dygnsbiljett som köps vid samma tillfälle och för samma geografiska område.

Ett gränsavdrag införs vid länsgränsöverskridande resor för att så långt det är möjligt prismässigt jämställa biljettpriset med en resa av motsvarande längd inom ett län. Varje part gör ett avdrag på sin del av priset innan biljetten ställs ut. För dessa biljetter görs även ett tidsavdrag för giltighetstiden för att motverka allt för lång adderad giltighetstid vid längre resor.

Reskassa som betalmedel utgår ur Sydtaxa 2.0 och likaså biljettslaget Duo/Familj.

Skånetrafiken har redan tagit beslut om en ny taxemodell där det nuvarande sättet att använda zonerna i länet byts ut mot ”personliga zoner” som är kilometerbaserade.

Samtliga trafikbolag inom Sydtaxan står inför det faktum att dagens biljettsystem inom kort ersätts av ett nytt till följd av att leverantörsavtalet löper ut. Därför är det viktigt att poängtera dels att de mått och steg som tas med en försäljningskanalsstrategi ska ses i ljuset av ett fortsatt samarbete mellan sydlänen och dels att verksamheterna kommer att använda sig av befintlig utrustning fram till 2020. Detta betyder att kanalstrategin behöver anpassas för att fungera med, och dra nytta av, gjorda investeringar samtidigt som den främjar ett skifte till ny teknik som kommer att rullas in successivt.

Sydtaxa 2.0 införs stegvis i de försäljningskanaler som introduceras i och med övergång till nytt biljettsystem (se åtgärdsplan s 32).

4. Kanalprioritering (klassificering av kanaler)

För att göra det möjligt att bedöma i vilken grad som de olika kanalerna lever upp till den målbild vi arbetar med för framtidens betallösning har vi valt att ta fram ett antal försäljningsegenskaper som befinner sig i nära samklang med varje punkt i målbilden. Genom att beskriva dessa önskvärda egenskaper vid försäljning och knyta dessa egenskaper till målformuleringarna menar vi att det är möjligt att skapa en profil för bedömning av framtida kanalprioritering.

Mål:	Egenskap vid försäljning:
Enkelt	Tillgängligt, Kundvänligt insteg
Driva resandet	Uppkopplad, personligt, snabb ombordstigning
Modernt	Uppkopplad, personligt, självbetjäning
Intäktssäkring	Kostnadseffektiv, säker biljettering
Personligt	Personligt, kundanpassat
Funktionellt	Tydlig information
Samverkan	Försäljning över länsgräns

Genom att skapa en matris som visar i vilken utsträckning som respektive kanal infriar kravet eller önskemålet på en viss egenskap kan man sedan göra vissa utfästelser över hur man, baserat på dessa egenskaper, bör prioritera försäljningskanalerna:

Matris som visar prioriteringsmodell över försäljningskanalerna:

Försäljningsegenskaper	Mobil	Biljettautomat	Försäljningsställen	Ombordförsäljning	Kundcenter	Resplus	E-handel
Personligt, kundanpassat	x		x	x	x		x
Uppkopplad kontakt med kund	x	o					x
Tillgänglighet	x			x		x	x
Självbetjäning	x	x				o	x
Kostnadseffektiv	x	x					x
Kundvänligt insteg	o	o	x	x	x		o
Försäljning över länsgräns	x	x	x	o	x	x	x
Tydlig och enhetlig information	x	o	o		x		x
Snabb ombordstigning	x	x	x		x	x	x
Säker biljettering	x	x	x	x	x	x	x

X=infriar kravet o=infriar delvis kravet

Baserat på ovanstående försäljningsegenskaper ska kanalerna prioriteras på följande sätt:

1.	Mobil	Det kommande biljett- och betalsystemet med mobilen som bärare
2.	E-handel	Nästa generations kundportal på nätet
3.	Biljettautomat	Tågtrafiken ökar och försäljningen behöver mötas upp effektivt
4.	Kundcenter	Kundmötet är fortfarande viktigt
5.	Försäljningsställen	Bidrar till spridning av assisterad försäljning
6.	Ombordförsäljning	Manuell försäljning ombord, omfattning återstår att utreda
7.	Resplus	Viktig intäktskälla, som vi dock har svårt att påverka

Framtidens e-handel och mobilapp hänger funktionsmässigt samman på ett sätt som inte är fallet idag. Biljetterna kontrolleras och definieras i samma system, och användaren ska kunna nå sitt kundkonto från såväl app som via webbsida – med likvärdigt resultat. Båda kanalerna är beroende av varandra för att kunna bli så bra som möjligt. Om det inte finns en stark koppling mellan dessa köp- och informationskanaler så blir båda svagare. Skillnader finns dock. Appen är, till skillnad från webbplatsen, en biljettbärare, och webbplatsen (e-handeln) har fler köpfunktioner, exempelvis mängdköp av biljetter till andra användare.

Detta återspeglas inte fullt ut i matrisvärderingen, och möjligen kan man finna liknande kopplingar, om än inte lika starka, mellan t ex ombordförsäljning och kundcenter.

När det gäller begreppet kostnadseffektivitet så är detta i nuläget huvudsakligen en uppskattning baserad på erfarenhet och handlar främst om löpande kostnader. Här har vi vägt in att de kanaler som vi betraktar som kostnadseffektiva är dels egna kanaler där vi har bättre kontroll över kostnaderna samt kanaler som inte är personalintensiva.

4.1 De viktigaste önskade effekterna av kanalförflyttning

Mer självservice avlastar förare från försäljningsmoment i trafiken. Med tanke på att resandet ökar blir självservice också viktigare för att inte försäljnings- och kundservicemomentet ska bli en trång sektor.

En annan effekt av ökad självservice blir också att Kundcenter kan koncentrera sig på de kunder som bäst behöver personlig service (istället för försäljning till alla).

Kunden får bättre kontroll på sin resesituation. Med detta menas att när vi styr försäljning och information till färre men bättre kanaler är det enklare att ge en sammanhållen och konsekvent bild som innehåller färsk information om exempelvis trafik, resmönster och gjorda utlägg.

När vi har en majoritet av kunderna i de prioriterade kanalerna ökar också möjligheterna för att få en så komplett bild som möjligt av kunderna och deras behov. Vi kan även få bättre möjligheter till direktkoppling via app eller hemsida som kan användas oavsett geografisk belägenhet – något som kan vara till nytta vid ett exempelvis vid förseningar i trafiken. Men vad vi dessutom har nytta av oavsett trafikläge är att vi skaffar oss bättre möjligheter att målgruppsanpassa vår kommunikation så att rätt kund nås av ett mera relevant budskap.

I ett ekonomiperspektiv ska kanalförflyttningen inte bli fördyrande; dvs försäljningsomkostnaden antingen totalt eller mätt per transaktion bör inte bli högre i de prioriterade kanalerna. Skulle det ändå bli en fördyring av att flytta försäljning till prioriterade kanaler är det angeläget att man nyttoberäknar de fördelar som verksamheten värdesätter med en viss vald kanal.

4.2 Generell riskbedömning av kanalförflyttning

En förflyttning av försäljning medför såväl förutsedda som oförutsedda effekter. Av denna anledning är det nödvändigt att göra en riskbedömning av kanalförflyttning så att det är möjligt att belysa eventuella risker med de åtgärder som planeras.

Den yttersta risken vore ett minskat resande till följd av antingen krångliga system, ofördelaktig prissättning eller en kombination därav. Vi bedömer dock detta som ganska osannolikt eftersom det inte varit vanligt förekommande när det gäller kollektivtrafikbranschen i andra delar av landet. För att möta denna eventuella risk bedömer vi att det är tillräckligt att följa upp förändringar i regelverk och produktutbud, samt att genomföra tester under implementationsfasen och tidigt fånga upp synpunkter följt av noggrann ekonomisk uppföljning – detta för att minimera risker med intäktsbortfall.

En mer allmän risk är att förflyttningar inte sker på det sätt som vi förutsett. Det skulle innebära att en större del än förväntat hamnar i kategorin oprioriterade kanaler – vilket får till följd att det blir fler kunder som vi inte bemöter på ett optimalt sätt och att det blir fler resenärer som påverkar ombordstigningshastigheten.

En risk med moderna betalsystem är att det kan finnas kundgrupper som inte fullt ut kan ta till sig ny teknik. Här tror vi att det kan bli nödvändigt med flera olika åtgärder för att bemöta dessa grupper, exempelvis är det inte säkert att yngre och äldre resenärer är betjänta av samma lösning för biljettbärare. Ett återuppladdningsbart kort med ett värde för efterföljande användning ska vara kvar som ett komplement.

Även om det utifrån ett organisatoriskt perspektiv eller i informations- och marknadsförings-sammanhang kan synas lockande att koppla en pris- eller försäljningsmässig förändring till ett teknikskifte så kan det vara värt att fundera över risken att eventuell negativ publicitet rörande förändringen förknippas med den nya tekniken eller betalsättet. Detta är ett övervägande som bör beaktas i införandeplanen.

4.3 Betalsätt

Varje försäljningskanal erbjuder minst ett betalsätt. I många fall kan kunden själv välja vilket betalsätt som han eller hon föredrar. Olika föredragna betalsätt varierar av erfarenhet över tid. Exempelvis så har Swish på kort tid blivit ett populärt sätt att betala hos privatpersoner. Oavsett försäljningskanal är det önskvärt att uppnå en flexibilitet när det gäller att tillföra nya betalsätt (likväl som att ta bort oönskade). Från politiskt håll har man understrukit att ett betalsätt i form av ett återuppladdningsbart kort skall finnas.

I nuläget finns följande betalsätt i de olika kanalerna:

Betalsätt	Kanal
Betalkort	*Ombord på buss, Kundcenter, försäljningsställen, Mina sidor, reseappen, biljettautomat*
Swish	*Mina sidor, reseappen*
Reskassa	*Ombord på buss, Kundcenter, försäljningsställen, biljettautomat*
Direktbetalning	*Mina sidor*
Faktura (egen)	*Företagsportalen*
Faktura (Klarna)	*Reseappen*
Kontanter	*Ombord på buss, Kundcenter, försäljningsställen*

4.4 Målgruppsanalys

2017 engagerade länstrafiken företaget InterMetra för att göra en målgruppsanalys av länets invånare i syfte att skapa en bild av vilken tillgång de har till olika transportmedel, vilka transportbehov de har och vilken inställning de har till att resa kollektivt. Målgrupperna benämndes på följande sätt: Engagerade, Välvilliga, Återhållsamma och Ifrågasättande.

Målgrupperna, om man skulle formulera dem som personer, har sammanfattats med följande särskiljande drag

De Engagerade
Dessa är mer progressiva i sin syn på samhället jämfört med de andra grupperna. De ser i mycket lägre grad bilen som ett viktigt hjälpmedel. De värderar frihet och valmöjligheter högt.

De Välvilliga
Den här gruppen lägger gärna pengar på märkeskläder och är tidiga med ny teknik.
De känner sig mindre trygga på gator och torg.

De Återhållsamma
Detta är den grupp som är minst aktiva; de har få fritidsaktiviteter och provar sällan nya produkter.
De är mindre säkra på sin sak och sällan impulsiva.

De Ifrågasättande
Dessa eftersträvar stabilitet och frihet att bestämma själv.
De är mindre bekväma i sammanhang med mycket folk.

Källa: Rapport av kundsegmentering, InterMetra, 2017-02-06

Segmenteringen visar att mer än hälften av t o m de ifrågasättande tycker att det är enkelt att köpa biljett. Vårt breda kanalutbud blir även i framtiden en garant för att alla målgrupper har ett alternativ som passar dem. Ett primärt fokus på biljett i mobilen skapar goda möjligheter för väldigt många i samhället med tanke på den stora utbredningen för smartphones på marknaden.

Enligt undersökningen ”Svenskarna och Internet 2018” har 90 procent av befolkningen tillgång till en smart mobil. Det är en ökning med 5 procentenheter sedan förra året (2017) då 85 procent av befolkningen hade en smart mobil. Samtidigt minskar andelen mobiltelefoner som inte är en smart mobil från föregående året 12 procent till 8 procent i 2018 års undersökning. Den typ av internettillgång kan jämföras med den andel av befolkningen som uppger att de har detta via en egen dator i hemmet, vilket är 93 procent, och som inte ökat mellan mätningarna.

Sammantaget kan vi se att de olika segmentens behov och önskemål täcks in genom att alla kanaler ska finnas även i framtiden och att acceptansen för vårt val av mobil som den mest prioriterade bäraren har god förankring i användarundersökningar.

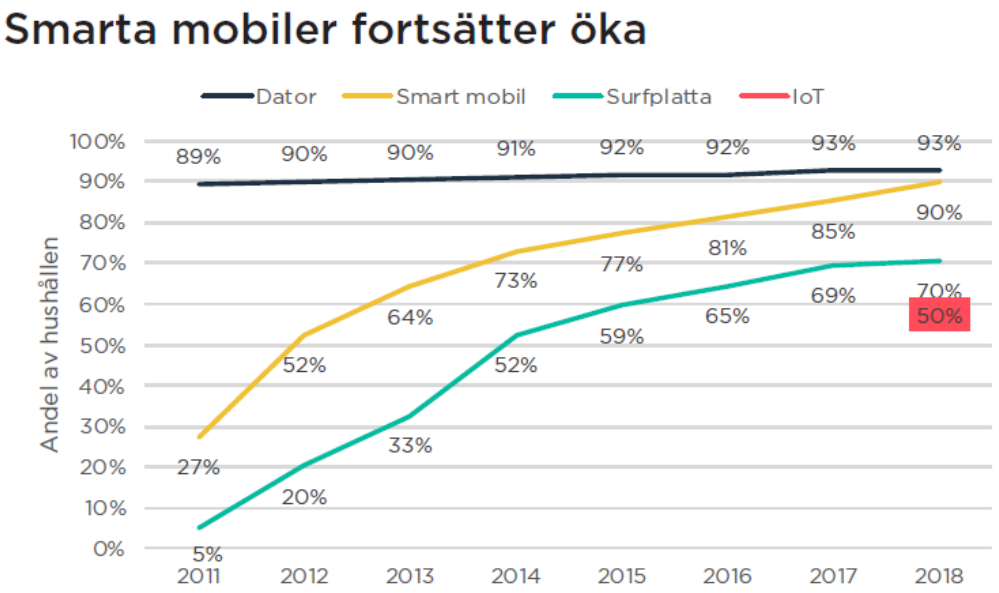

Diagram 1.9 Andel av befolkningen (12+ år) som har en eller flera datorer, smarta mobiler, surfplattor eller uppkopplade prylar (internet of things) i hemmet, år 2011–2018. Uppkopplade prylar mäts för första året.

Källa: Svenskarna och internet. Internetstiftelsen, oktober 2018

5. Försäljningskanalsstrategi

För att den färdiga strategin ska bli slagkraftig och fungera vägledande på ett antal områden i verksamheten så tror vi att det är viktigt att den kan förklaras och marknadsföras internt i ett antal lättförståeliga punkter där vi kan tillåta oss att ”höja blicken” – men samtidigt utan att förlora fotfästet i en fast förankring i driften. Det är sannolikt klokt att inte låta punkterna i försäljningskanalsstrategin vara *exakt* det som vi ska förändra – utan istället sätta in förändringsarbetet och dess effekter på verksamheten (trafik, kunder, personal) i ett större sammanhang.

Bärande principer för kanalstrategin är:

- Enkelt – lätt att göra rätt
- Flexibelt – anpassningsbart efter kundens behov
- Styrande – en prissättning som styr mot de prioriterade kanalerna

5.1 Strategiska val per kanal

Genom att stimulera överflyttning och ökad försäljning i de kanaler som vi vill prioritera blir en naturlig följd att öka i de kanaler som vi själva äger och där vi har en direkt kundpåverkan (dvs där vi äger relationen till kund). I nuläget har vi dock, utöver kontanttillägget, inga styrmedel i form av regler eller prismässiga tillägg som påverkar var kunderna handlar. Däremot har vi än så länge en rabattering vid laddning av produkter i form av reskassa eller periodkort via Mina sidor.

En direktkoppling till kund så långt det är möjligt, möjlighet att nå ut med konsekvent och lättförstådd information (oavsett om det handlar om priser, regler eller förseningar), samt möjlighet att kommunicera varumärke och de inneboende kärnvärden som vi önskar att förknippas med – allt detta är sådant som är viktigt att framhäva i de försäljningskanaler som vi ska prioritera i framtiden.

Omvänt kan man säga att om vi inte kan infria större delen av dessa krav eller önskemål så kan kanalen inte prioriteras. Eller så får man arbeta på att undanröja de hinder som finns för att kanalen ska nå upp till de standarder eller riktlinjer som vi ställt upp.

Vad vi vill uppnå i varje kanal under åren framöver är centralt för den slutgiltiga kanalstrategin.

Det finns goda skäl att behålla det nuvarande kanalutbudet för att tillgodose alla kundsegment med tanke på länets beskaffenhet – med få stora centralorter och mycket glesbygd. Dessutom tyder goda resultat av kundnöjdhetsmätningar i Kollektivtrafikbarometern på att vår hittillsvarande strategi att erbjuda flera olika sätt att köpa biljetter och kort varit lyckad. Däremot ser vi det som nödvändigt att få till stånd vissa förflyttningar vilka vi ska redovisa i detta kapitel.

De strategiska valen att flytta en stor del av försäljningen till de digitala kanalerna och då framförallt mobilappen bekräftas som rätt väg av de kunder som deltog i fokusgrupperna (se kapitel 2). Dock behövs alternativ för de kunder som inte önskar använda de kanalerna, vilket tillgodoses i form av försäljningsställen, viss ombordförsäljning och alternativ bärare till mobiltelefon i form av återuppladdningsbara kort för periodprodukter eller förladdat värde. Den generella samhällstrenden är annars att allt fler försäljnings- och informationsfunktioner flyttas närmare kunden i digital form. I den omvärldsbevakning som länstrafiken ständigt gör är det tydligt att ökad service via appar och

digitala gränssnitt är verksamhetsbeslut som tas på motsvarande sätt av länstrafikbolagen runt om i landet. Resultat i Kollektivtrafikbarometern visar, särskilt när det gäller information om tider och turer, att digitaliseringen ger möjligheter att snabbt presentera aktuell information – något som uppskattas (och allt mera förväntas) av dagens resenärer.

E-handel

Den nuvarande e-handelskanalen Mina sidor har en försäljningsvolym som är näst störst efter att betala ombord, och är därmed en viktig försäljningskanal. Vi har över 21 000 registrerade aktiva kunder. Det är därmed nödvändigt att förvalta kanalen och se till att den utvecklas även i framtiden. För att möjliggöra detta behöver vi bygga ihop appen och den framtida e-handelskanalen till en sammanhållen e-handelsfunktion. Med fler funktioner eller produkter i appen ökar nödvändigheten av att erbjuda ett ”back-office” och omvänt behövs kopplingen till app för att på ett mera ”mobiliserat” sätt erbjuda attraktiva tjänster till kund. För den händelse att vi inte kan (eller vill) fortsätta att erbjuda dagens rabattering i denna kanal är det viktigt att e-handelstjänsten fylls med andra mervärden än rent ekonomiska. För att kunna kommunicera med våra kunder på ett modernt och ändamålsenligt sätt ser vi det som nödvändigt att bygga upp ett kundhanteringssystem (CRM, Customer Relationship Management) för att som ett minimum knyta samman existerande kunddata med de data som finns kopplade till dagens mobilapp. Det kan även vara attraktivt att koppla fler kundrelaterade funktioner till denna lösning (exempelvis inkomna kundsynpunkter och förseningsersättningsärenden). Ett projekt för att realisera detta till introduktionen av det nya biljettsystemet har påbörjats.

Mobilappen

För att kunna åstadkomma en minskning i vissa kanaler behöver vi naturligt nog öka i andra. Mobilbiljettens andel av den totala försäljningen behöver öka, och vi ser detta som den mest prioriterade kanalen i framtiden vilket även avspeglades i matrisen i kapitel 4. I appen blir vi närmst kunden, vi ger den bästa informationen om resan och vi erbjuder ett rabatterat pris. En viktig faktor är att Mina sidor (eller snarare kunderna i denna databas) i en framtida e-handelslösning knyts samman med en mobilapp för att totalt sett kunna öka försäljningsandelen (dvs att vi inte tappar försäljningsandelen som Mina sidor utgör i nuläget utan att denna istället smälts samman och ökar tillsammans med appens försäljningsandel). En mobilapp bedöms även som det i nuläget säkraste sättet att agera kundnära i frågor som kombinerad mobilitet och kringtjänster (både sådana som kan knytas till resan och andra eventuellt tillkommande). Det kan vara lämpligt att se över vilka betalfunktioner som ska finnas i appen (t ex via registrerat betalkort eller fakturering i efterhand) och i samband med detta även utvärdera Swish som en av flera betalfunktioner. Precis som idag så ska den framtida applösningen möjliggöra biljettköp över länsgräns.

Köp ombord

Vi vill arbeta för en förflyttning från köp ombord eftersom att det tar tid i trafiken (främst i Växjö Stadstrafik) vilket påverkar punktligheten negativt – något som drabbar alla resenärer. Att begränsa köp ombord är dock en balansgång mellan kundvänlighet och flöde i trafiken. Beslutet att även i

framtiden erbjuda påladdningsbara kort i Kronoberg kan påverka graden av ombordförsäljning negativt om påladdning av dessa ska tillåtas ombord. Här ser vi att en kombination mellan att införa regler som begränsar möjligheterna att köpa biljetter och ladda Resekort ombord på buss samt att erbjuda prismässiga fördelar med förköpta biljetter är en framkomlig väg om denna risken skulle bli en realitet. Det är värt att poängtera att regelverket kring köp ombord i våra grannlän är högst varierande – vilket märks särskilt tydligt på länsgränsöverskridande linjer. Redan idag skiljer sig betalningsmöjligheterna ombord för kunder som reser med Öresundståg, Krösatågen eller med SJ. En samordning här skulle ge ett enklare kundbudskap. I december 2017 togs möjligheten att köpa biljett ombord på tåg vid avgångar från stationer i Kronobergs län bort. Beslut i samma linje har tagits i andra län i Sydsverige. I nuläget är möjlighet till biljettköp på tåg att betrakta som ett undantag.

Biljettautomater

Med sitt strategiska läge vid tågstationerna är biljettautomaterna en viktig kanal som passar majoriteten av resenärerna bra under dygnets alla timmar när det gäller köp av enkelbiljetter. Vi tror dock att det, mot bakgrund av de tekniska möjligheter som erbjuds resenärer via dator/smartphone, är nödvändigt att höja nivån på den information som ges i biljettautomaten – både rörande den aktuella resan, men även generell information om tillgängligt produktutbud (som inte nödvändigtvis behöver vara fullständigt). Vi kommer även att ha möjlighet att ställa ut fler automater i framtiden – t ex vid välfrekventerade bytespunkter i busstrafiken.

Kundcenter

I takt med att försäljningen ökar i appen tror vi att det är rimligt att anta att de rena biljettförsäljnings- och laddningsärendena minskar på Kundcenter. Vi ser detta som en välkommen förändring som bör uppmuntras så att Kundcenter kan avlastas från ren försäljning till förmån för kundinformation. Det informativa och mänskliga kundmötet är värdefullt, men tonvikt bör läggas på just de ärenden där den mänskliga kontakten är särskilt betydelsefull. Det betyder att kundrådgivningen kan bli mer kvalificerad.

Försäljningsställen

Tidigare arbete har visat att det är svårt att öka antalet försäljningsställen p g a att det på mindre orter i länet är svårt att finna lämpliga samarbetspartners, samt att mindre försäljningsställen ofta har svårt att uppnå den kritiska massa av rena försäljningstransaktioner som är nödvändig för att kunna upprätthålla en tillräcklig kompetens kring biljettförsäljningen. Externa försäljningsställen kommer inte att vara en prioriterad kanal för oss i framtiden och vi kommer inte att arbeta för att öka antalet försäljningsställen i länet.

Resplus (Samtrafiken)

Varken kombinerad försäljning med andra operatörer (klassisk Resplus) eller förköpt enkelbiljett (sträcka med endast en operatör) kommer att vara en prioriterad kanal i framtiden. På grund av Kronobergs geografiska läge med många bytesresor i Alvesta så står dock Resplus för en stor del av

våra biljettintäkter och det är viktigt att vi håller oss à jour med nyheter och eventuella förändringar som kan påverka oss. Däremot har vi inte den påverkan på försäljningskanalen som vi menar krävs för att vi fullt ut ska kunna prioritera kanalen. Vårt åtagande i denna kanal begränsas till att leverera rätt pris- och tidtabellsuppgifter. På ett annat plan samarbetar vi däremot mycket ingående med Samtrafiken exempelvis när det gäller informationssamverkan och inte minst med arbetet i Bob-projektet (se kapitel 3). I dagsläget är Resplus-biljetterna inte maskinellt avläsningsbara. Det är en förutsättning att kunna få till detta i framtiden med tanke på betydelsen av resandestatistik.

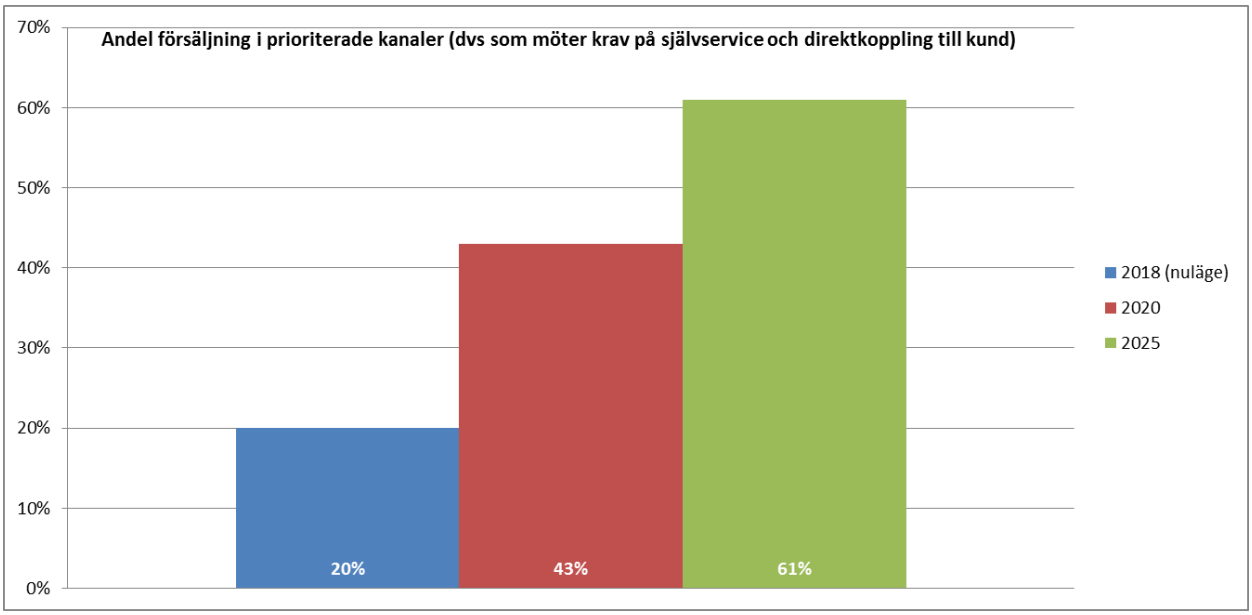
Sammanfattning av strategiska val

Sammanfattningsvis kan vi säga att den framtida omprioriteringen av försäljningskanalerna innebär att vi prioriterar upp självbetjäningskanaler och dessa har även de inneboende egenskaper att de erbjuder en hög tillgänglighet och en god kontakt med kund, samtidigt som det är möjligt att utforma dem med ett modernt och personligt anslag – vilket går i linje med såväl matrisen i kapitel 4 såväl som resultatet av de utförda fokusgruppsundersökningarna.

5.1.1 Försäljningskanalstrategins påverkan på framtida kanalfördelning

Uttryckt i ekonomiska termer skulle man kunna beskriva strategin på följande vis:

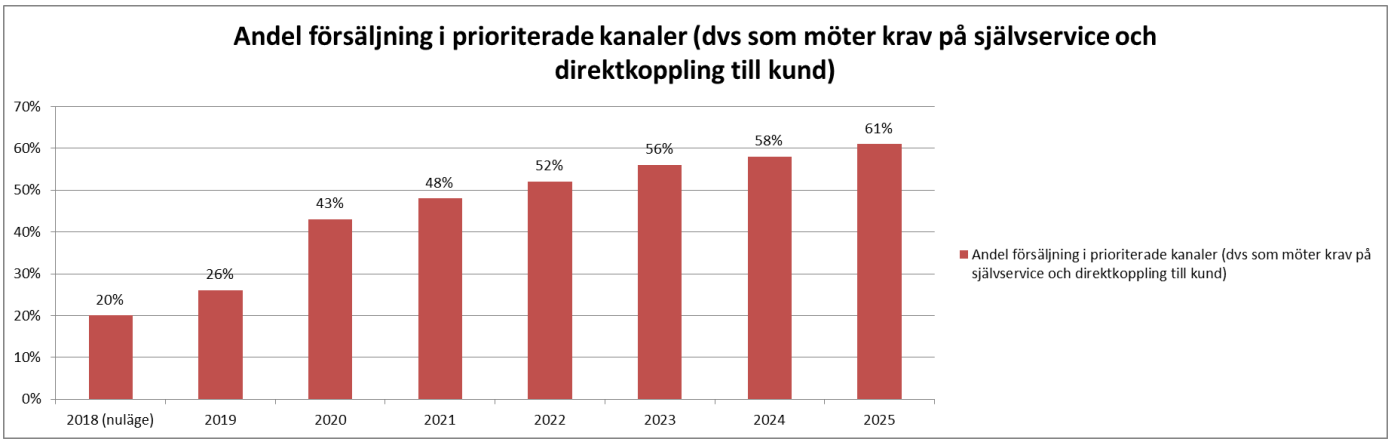

Med detta menas att dagens försäljning via Mina sidor samt försäljning i appen kan anses möta krav på självservice och direktkoppling till kund.

Denna ska mer än fördubblas till en procentandel om 43 % år 2020 samt stå för 61 % av försäljningen år 2025.

Detta innebär att vi i stort sett uteslutande gör en fördelning *inom* våra egna kanaler. Försäljningsandelen i de externa kanalerna (rödmarkerade i tabellen 'Procentuell kanalfördelning' på omstående sida) kommer sannolikt att minska i takt med att våra egna kanaler blir bättre.

Den årliga procentuella förändringen av försäljning i prioriterade kanaler framgår av nedanstående stapeldiagram.

Om vi skissar på ett scenario för förändringen av den procentuella kanalfördelningen under åren fram till 2025 enligt ovanstående modell så skulle den kunna beskrivas på följande sätt:

Procentuell kanalfördelning	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mobilapp	6	12	18	20	21	23	26	29
E-handel (framtiden)*			12	16	20	22	22	22
E-handel (dagens)	16	14						
Biljettautomater	14	15	13	12	11	11	10	10
Kundcenter	11	10	10	10	10	9	9	7
Ombord	18	13	12	11	9	7	7	6
Kansliet	3	3	3	2	1	1	1	1
Kontant ombord	1	1	0	0	0	0	0	0
Försäljningsställen	10	9	9	9	8	8	7	7
Resplus	23	23	23	20	20	19	18	18
* laddning av periodprodukt via hemsida (med mobil eller komplement som bärare)								

Det gröna området står för det som vi kan anse vara de mest prioriterade kanalerna, dvs de egna kanaler som bäst möter krav på självservice och direktkoppling till kund. Det gula området är våra egna kanaler som successivt behöver minska i volym för att styra över till prioriterade kanaler. Alternativt att vi väljer att lyfta upp och höja statusen för någon eller några av dessa kanaler till att vara prioriterade. Det röda området är de icke-prioriterade externa kanalerna. Scenariot innebär att år 2025 kommer 75 % av intäkterna att finnas i de egna kanalerna – vilket är en viss ökning jämfört med idag.

Mobilbiljett:
Detta är vår huvudsakliga kanal och biljettbärare i framtiden. Större delen av produktutbudet lyfts in i kanalen och 2019-2020 är då försäljningen tar fart ordentligt i takt med att det gamla systemet fasas ut. Fokusgrupperna visar dock att vissa kunder efterfrågar möjligheten att göra ett anonymt köp vilket gör att vi kommer att möjliggöra den typen av köp även i den framtida mobilappen..

Framtidens e-handel:
I slutet av 2019 har vi även en e-handelsfunktion som inte är knuten till det nuvarande biljettsystemet (som då står inför avveckling) och de nuvarande resekorten. Kanalen ger möjlighet att lära känna och kunna ha direktkontakt med kunden är som tidigare beskrivet prioriterade.

Dagens e-handel:
Vi ser att ökningen av intäktsandelen för Mina sidor planar ut och kommer 2019 att ersättas av en ny e-handelslösning som är kopplat till framtidens betalsystem.

Biljettautomater:
Under december 2019 planerar att vi ha biljettautomater som bättre möter kraven på information kring resor. I nuläget är det dock inte bestämt exakt vilken typ av försäljning som dessa automater ska kunna klara av.

K**undcenter:**
Försäljningen kommer att minska på kundcenter till att 2025 vara drygt hälften av vad den är idag. Målgrupper som behöver assisterad försäljning ska prioriteras.

Ombord:
Vi ser framför oss att endast en tredjedel av försäljningen ombord kommer att vara kvar 2025. Målgruppen är nya kunder och tillfälliga besökare, och kan komma att kräva åtgärder för att reglera omfattningen förladdning av kort ombord. Nya standarder som kontaktlöst EMV som beskrivs under omvärldsbevakningen är något som kan komma att förändra strategin kring ombordförsäljningen. Denna typ av betalningar möjliggör snabba köp vilket skulle kunna användas för att t ex snabba på ombordstigningen i stadstrafiken.

Kansliet:
Vi strävar efter att införa en högre grad av automatiserad försäljning via faktura vilket bör innebära att dagens manuella försäljning via kansliet kommer att minska.

Kontant ombord:
Givet tendenserna med minskad kontantanvändning i samhället bedömer vi det inte som kontroversiellt att upphöra med kontant betalning ombord december 2019.

Försäljningsställen:
Denna kanal bedömer vi kommer att minska i intäktsandel, men fortfarande ha ett berättigande för assisterad försäljning med bättre geografisk spridning.

Resplus:
Den nationella standarden spås i framtiden kunna möjliggöra försäljning mellan länstrafikbolagens egna system varför intäktsandelen i denna kanal lär minska och försäljning istället flyttas över till länstrafikbolagens egna kanaler.

5.1.3 Reskassa
Som nämndes i omvärldsanalysen ifrågasätts idag reskassan som produkt från flera håll. Problem som att hålla koll på sitt saldo och att ständigt behöva återuppladda sin reskassa gör att hanteringen av produkten inte blir särskilt smidig för kunden. Dock har produkten alltid varit fördelaktig med sina 20 % rabatt vid varje resa oavsett om du som kund reser en gång om året eller flera gånger i veckan, vilket också skapat en flexibilitet bland de kunder som ännu inte reser tillräckligt för att välja en periodkortsprodukt. Att alltid rabattera med ett fast belopp oavsett hur många resor kunden gör skapar en situation där kunder inte har något incitament att resa mer eftersom rabatten alltid är densamma, vilket inte per automatik driver resandet. Skånetrafiken har sedan tidigare sänkt sin rabattsats för reskassan till 10 %, och Hallandstrafiken har sänkt rabattsatsen till 15 % vilket gör att den enhetliga bilden av en sammanhållen rabattsats redan har urholkats.

Våra grannlän planerar att fasa ut reskassan när dagens biljettsystem avvecklas. Man har alltså beslutat att inte använda sig av reskassa som ett betalmedel. Situationen som då uppstår påverkar också oss då produkter likt reskassan inte kommer att kunna användas inom Sydtaxan i framtiden.

5.1.4 Återuppladdningsbar produkt i nytt system
Det nya systemet kommer att ha en återuppladdningsbar produkt som används parallellt med övriga betalmöjligheter och biljettbärare. Reskassan är idag starkt kopplad till det befintliga biljettsystem

som fasas ut till år 2020 vilket gör att den framtida återuppladdningsbara produkten behöver införas samtidigt som den nuvarande tas ur drift. Den nya återuppladdningsbara produkten är avsedd för användning inom Kronobergs län, och är ett alternativt sätt att betala en enkelbiljett till ordinarie pris.

Den återuppladdningsbara produkten kommer att erbjudas som ett alternativ till de kunder som ej önskar använda mobiltelefon eller betalkort och inte innebära någon rabattering. En åtgärdsplan som tidigt påbörjar överflyttningen till de bärare som ingår i de prioriterade kanalerna är av största vikt.

5.1.5 Enkelbiljetter

Enkelbiljetter står för en stor volym av intäkterna och kännetecknas av att de köps och används på mycket varierande sätt. Det kan handla om sällanresenärer likaväl som kunder som känner till systemet väl, och biljetterna kan köpas i förväg – via ett bemannat försäljningsställe – likaväl som de kan köpas ombord eller med hjälp av mobilen. På detta sätt kan biljettbäraren komma att variera, och det blir viktigt att ta höjd för flexibla lösningar som både är kundvänliga och ger ett smidigt flöde i trafiken. Ett gemensamt arbete i Sydlänen har startats upp för att inom Sydtaxan säkerställa länsgränsöverskridande biljettering av enkelbiljetter även i framtiden.

I framtiden ser vi en hög fortsatt användning av enkelbiljetten, och vi ser behov av att på ett bättre sätt knyta till oss kunderna oavsett om de reser på enkelbiljett eller med någon periodprodukt för att kunna erbjuda bra information.

En god kund som köper många enkelbiljetter bör kunna dra nytta av någon typ av rabatt, bonus eller liknande som stimulerar till ökat resande.

5.1.6 Periodprodukter

Hos de som köper periodprodukter har vi våra mest trogna kunder, med ett frekvent resande – oftast mellan samma ändpunkter. Även i framtiden kommer periodprodukter att vara en viktig intäktskälla och ett kunderbjudande som vi fortsätter att ge en stor betydelse. Dock kommer bäraren att variera. I framtiden ska kunden kunna välja; mobilen likaväl som ett plastkort eller annan kommande bärare med ny teknik ska kunna användas. Fördelen med mobilen som bärare är återigen att det kan förknippas med en utbredd personalisering och riktad information, exempelvis vid trafikstörningar eller för erbjudanden.

Även periodprodukterna är något som de samverkande Sydlänen vill finna gemensamma samarbetsformer kring även i framtiden inom Sydtaxan.

5.2 Kostnader förenade med olika försäljningskanaler

Det finns naturligtvis försäljningsomkostnader förknippade med de olika försäljningskanalerna. I detta avsnitt beskrivs översiktligt vilka kostnader, fasta såväl som löpande, som särpräglar varje kanal.

E-handel: Den nuvarande e-handelslösningen har löpande kostnader för drift av webbplats som inte är omsättningsberoende. För varje transaktion betalas en liten avgift till betalväxeln som handhar betalning via betalkort. För en kommande e-handelslösning går det i nuläget inte att göra några utfästelser för vare sig investeringar eller driftskostnader. Rörande betalväxel kan det vara gynnsamt att omförhandla avtal i samband med att nya system tas i bruk.

Mobilappen: Den nuvarande mobilappen har dels löpande kostnader; delvis omsättningsberoende medan andra är fasta månadsavgifter. I sammanhanget bör det poängteras att appen inte enbart är en försäljningskanal, utan även en informationskanal. Utöver detta finns även här kostnader för betalväxel och även inlösen. En framtida applösning är upphandlad och projektet är startat. Kostnaden för denna lösning är inte omsättningsberoende.

Köp ombord: För betalkortstransaktioner ombord gäller ett löpande avtal med befintlig leverantör med en fast månadskostnad som inte påverkas av mängden transaktioner. En ny upphandling för motsvarande tjänst är utförd. När det gäller kontanthanteringen ombord är det endast ett fåtal entreprenörer som särredovisat kostnader för detta i de gällande linjetrafiksavtalen. Kostnader för förbrukningsmateriel såsom biljettrullar tillkommer.

Biljettautomater: Denna kanal är förenad med ett antal olika kostnader som är fördelade på: service- och underhållsavtal med befintlig leverantör, kostnader för ström och datakommunikation, kostnader för förbrukningsmateriel samt kostnader för hantering av betalkortstransaktioner. Samtliga dessa kostnader är inte avhängiga av antalet gjorda försäljningstransaktioner. En ny upphandling för motsvarande tjänst är avslutad och leverans beräknad till i slutet av 2019.

Kundcenter: För vårt Kundcenter i Växjö Resecentrum finns ett stort antal kostnader för själva driften i form av personalomkostnader, lokalkostnader och driftskostnader för teknisk utrustning utanför själva biljettsystemet. Även här är det relevant att notera att det som bekant inte bara säljs biljetter och kort på Kundcenter utan en stor del av arbetstiden ägnas åt att svara på kundfrågor via telefon, per e-post, via sociala medier – men även över disk.

Försäljningsställen: De fasta externa försäljningsställen som vi har avtal med uppbär en provisionsbaserad ersättning utefter försäljning. Det innebär att det är en rörlig kostnad som ökar med försäljningen. Utöver detta så har vi kostnader (datakommunikation och del av service- och underhållsavtal för biljettmaskin) för den försäljningsutrustning som vi utrustar dem med.

Resplus (Samtrafiken): Den försäljning som sker via denna kanal avräknas månatligen via Samtrafiken. Från biljettpriset dras omkostnader för biljettförsäljning och distribution av biljetter med vissa fastställda procentsatser. Utöver detta har vi i stort sett fasta kostnader för vår del av det gemensamma nationella systemet för trafikantinformation (vilket baseras på antalet hållplatser och turer). Det nuvarande partneravtalet med Samtrafiken är nyligen omförhandlat och kostnadsbilden för Kronoberg är något lägre fr o m 1 juli 2018.

Som kan noteras av ovanstående är det inte alldeles enkelt att särskilja vilka kostnader i respektive kanal som strikt kan knytas till försäljning och vilken kostnad som mera är att förknippa med kundservice eller information. I mobilappen görs idag ca hundra gånger fler resesökningar än vad det görs biljettköp. På Kundcenter gör man som bekant mycket mer än att sälja biljetter. Även våra

försäljningsställen får kundfrågor som inte mynnar ut i någon försäljning – dock i betydligt mindre omfattning. Teknik för maskinell avläsning av biljetter är en kostnad att ta hänsyn till i framtiden dock är alla försäljningskanaler betjänta av tekniken på sikt eftersom att det möjliggör förbättrad intäktssäkring och statistikinsamling.

5.2.1 Lojaliserande funktioner

För att nå de mål som finns uppsatta kring antalet resor krävs att även enkelbiljettsresenärerna reser mer vilket gör att många i kollektivtrafiksverige när man tittar på framtida lösningar dömer bort produkter med raka rabatter likt reskassan. Det som kan införas istället är en typ av poängbaserade lojalitetsprogram som då premierar de som reser mer. Programmen kan efterlikna övriga handeln där du som kund känner igen dig i upplägget från andra medlemsklubbar och belöningen till kund skall då vara produkter i form av billigare resor eller produkter som kan utnyttjas på resan.

Ett lojalitetsprogram är ett verktyg med processer och aktiviteter som stödjer arbetet med att bygga och stärka långsiktiga kundrelationer. Målet med lojalitetsprogrammet är att få kunderna att stanna längre och öka sina snittköp vilket leder till ett ökat CLV (Customer Lifetime Value) och därmed ett ökat resande, högre intäkter samt nöjdare kunder.

I länstrafikens strategi ligger att ge incitament till kunder som reser på enkelbiljetter uppmuntras till att resa mer. Biljettköpen bör vara kopplade till de mest prioriterade försäljningskanalerna för att ge största möjliga nytta och utbyte. Ett lojalitetsprogram kan ge olika typer av premierande erbjudanden beroende på kundtyp. Frågan kring lojalitetsprogram kommer att utredas vidare och bygga på de undersökningar som vi gjort i form av fokusgrupper och målgruppsanalyser.

5.3 Styrning till prioriterade kanaler

För att styrningen av försäljningen till de kanaler som länstrafiken prioriterar ska kännas transparent och enkel att förstå för alla parter är det viktigt att regelverket kring prissättning och biljettering är så enkelt som möjligt. Antalet prissättningsvarianter för samma resa bör vara så få som möjligt; och det bör tydligt framgå av vilken anledning som man får betala ett tillägg – och minst lika tydligt bör det framgå vilket sätt att köpa och betala för sin resa som länstrafiken premierar – både i form av ett lägre pris och i form av serviceutbud.

Baserat på ovanstående resonemang vill vi på sikt prioritera ned ombordförsäljning och förse denna med någon form av tillägg eller högre prissättning som ett styrmedel till andra, mer prioriterade, kanaler där kunden i förväg köper sin biljett själv. Särskilt i Växjö Stadstrafik är ombordköp en tidsstörande faktor som påverkar punktligheten i trafiken och ombordstigningshastigheten vid hållplatsangöring. Det kan vara aktuellt att begränsa ombordförsäljning av vissa produkter.

Tendensen i samhället är allt fler självservicefunktioner, och kombinerat med en valfrihet samt ett prissättningsincitament räknar vi med att det ska både bli tydligt samt uppfattas positivt av våra kunder att vi arbetar med att förbättra servicen såväl före, som under och efter resan. Detta är något som möjliggörs genom en högre grad av digitalisering av köpprocessen.

För att stimulera överflyttning till de prioriterade kanalerna bör, särskilt inledningsvis, någon typ av ekonomiska styrmedel användas i form av rabatterad prissättning för den eller de kanaler där vi vill se de flesta kunderna i framtiden.

Med tanke på den adderade zonprissättningen som används i Sydtaxan, och som i oförändrad form kommer att användas fram till 2020, samt för prissättning i Resplus har vi behov av att utgå från ett grundpris från vilket vi räknar på dels ett tillägg och dels en rabattering.

Vi är medvetna om att vi representerar en viktig samhällsfunktion och av denna anledning ser vi det som nödvändigt att även i framtiden erbjuda en mångsidighet när det gäller att betala för sin resa. Samtidigt är det nödvändigt att vi följer med samhällsutvecklingen i stort och att de val vi presenterar för våra kunder ska kännas naturliga och följa med sin tid.

Kontantanvändning är exempel på ett område där det kan vara värt att följa samhällsutvecklingen; den är stadigt minskande – och med tanke på långa avtalstider kan det vara relevant att lyfta bort denna ombord i bussar samt på tåg.

Sammanfattning av de viktigaste kanalförflyttningar som de strategiska valen innebär:

- Ökad försäljning via mobilapp – snabb självservice stöttad av vår mest uppdaterade information och vårt bästa pris
- Minskad andel köp ombord – för att möjliggöra snabbare trafik och bättre viseringsmöjligheter
- Färre kontanter i trafiken – på sikt ett fullständigt upphörande av kontanthantering
- Sammankoppling mellan e-handel och appen – för att ge stöd till fler produkter i appen och erbjuda en bättre kundtrygghet i kanalen
- Mer information i de nya biljettautomaterna – t ex tidpunkter för de närmaste avgångarna (inkl ändrade tider p g a störningar) och upplysningar om produktalternativ
- Mindre försäljning på Kundcenter – till förmån för mer kvalificerad kundrådgivning

5.4 Åtgärder för att uppnå kanalförflyttningen

Åtgärder och satsningar för att nå målen skulle kunna förklaras som vad vi behöver för att kunna nå dit vi tänker oss att nå.

För att kunna nå upp till den framtagna målbilden är detta viktiga punkter (utan inbördes ordning) där vi menar att vi behöver genomföra satsningar:

- Skapa en e-handelslösning med koppling till framtida biljettbärare för bibehållen möjlighet till självservice
- Införande av CRM - gemensam plattform för kundbearbetning med koppling till e-handel
- Ta fram nya moderna biljettautomater med snabbare funktion och bättre information
- Förändra reskasserabatten och rabattera mobilbiljetten för att påskynda förflyttning till prioriterade kanaler
- Avskaffa kontanthantering ombord
- Prisdifferentiering för att premiera självservice och förköp
- Maskinell validering av biljetter och kort med mobilappen som bärare
- På sikt införa ett framtida lojalitetsprogram
- Utvärdera produktutbud i respektive kanal
- Utfasning av dagens biljettsystem
- Fortsätta erbjuda återuppladdningsbara kort

Dessa förändringar behöver ske i flera steg. De flesta åtgärderna är beroende av politiska beslut och alla åtgärder kan inte genomföras samtidigt. Detta beror på att de olika tekniska systemen inte kan skiftas ut omedelbart. Det betyder däremot inte att vi kan vänta med att genomföra åtgärder i linje med strategin utan måste istället påbörja ett medvetet förändringsarbete så snart som möjligt.

I mitten av 2019 beräknas nödvändig utrustning som möjliggör maskinell validering av färdbevis i mobiltelefon finnas på plats, vilket gör det lämpligt att under senare delen av 2019 sträva efter att sälja fler biljetter i denna kanal. Med detta uppnås primärt två saker; dels minskas andelen köp ombord och dels stöttas försäljningen i en prioriterad självservicekanal.

En fördel med att inleda förflyttning med hjälp av mobilappen och införa maskinell visering ombord är att detta kan ske fullständigt parallellt och inte påverkar vare sig befintlig utrustning eller regelverk.

Införandet bör kunna förväntas få ett positivt mottagande av förarkåren eftersom dessa avlastas från kontrolluppgiften.

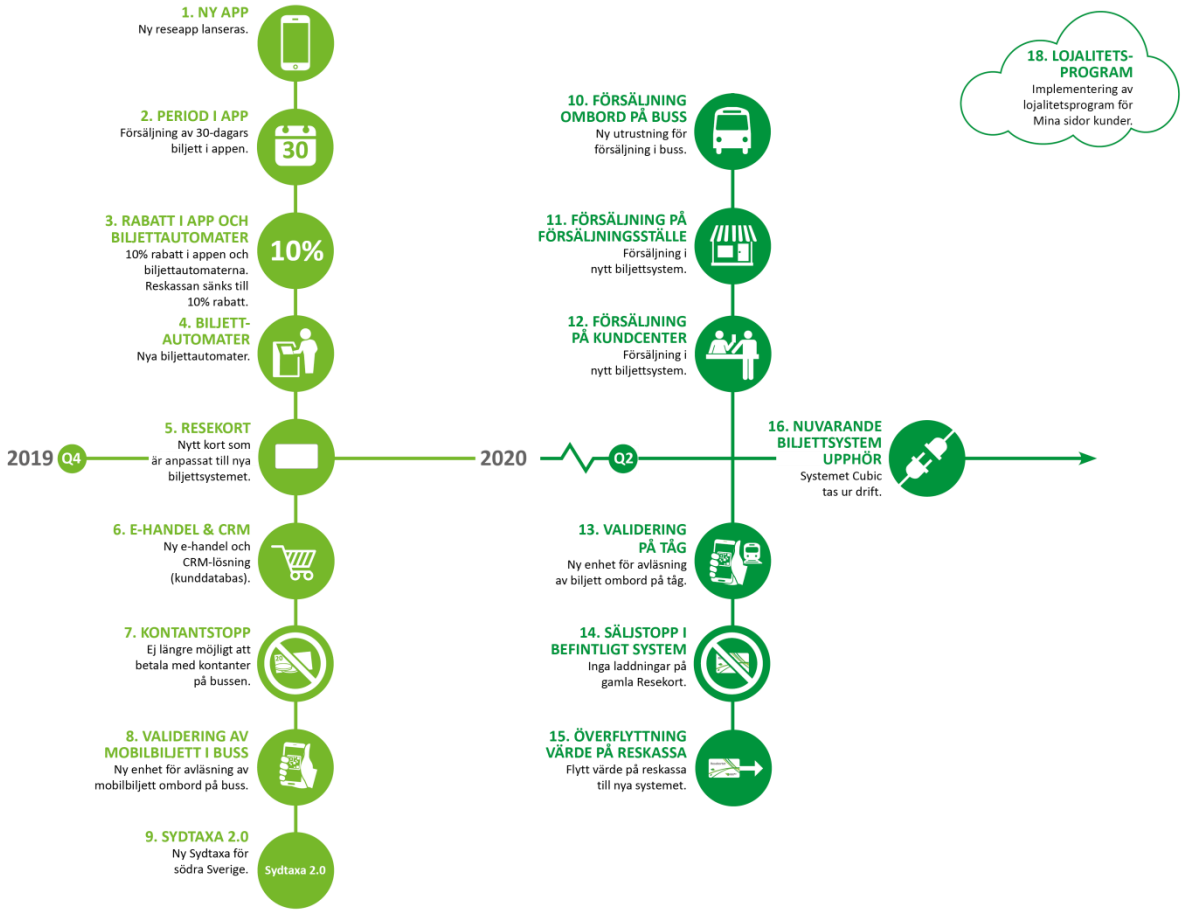
För att stödja denna förflyttning kan med fördel någon typ av prisdifferentiering av ombordförsäljning ombord på buss användas. Främst gäller detta Växjö Stadstrafik där det finns ett tydligt behov av att kunna begränsa försäljningen ombord eftersom detta tar tid i trafiken vilket resulterar i långsammare ombordstigning och försämrad punktlighet gällande ankomster till hållplatser utmed linjen.

Modernare biljettautomater införs 2019, och utplacering även i bussmiljön i Växjö är planerad.

Användningen av periodprodukter står för en stor del av resandet och med möjlighet att ombord maskinellt kunna visera färdbevis där mobiltelefoner är bäraren så kan även periodprodukter flyttas över till mobilen. Då blir det nödvändigt att kunna skapa en starkare koppling mellan reseappen och e-handelslösningen eftersom vi gärna vill att kunden ska få bättre möjligheter att administrera sin produkt på båda plattformarna - inte minst eftersom att periodprodukter är en kostsammare produkt som gäller över längre tid och kunden skulle kunna råka tappa sin mobiltelefon eller byta till en ny (som två exempel på behov för att kunna administrera via ett back office).

5.5 Förslag till strategiska förändringar

Nedanstående reviderade plan är försäljningsrelaterade aktiviteter utöver eventuella förändringar i ordinarie taxa för respektive år. Den överklagade upphandlingen av framtida mobilapp samt den överklagade upphandlingen av ny försäljningsutrustning medför en stor tidsförskjutning vilket påverkar förändringsarbetet. Det är nödvändigt att taxebesluten under de närmsta kommande åren går i linje med försäljningskanalsstrategin och verkar understödjande för att främja genomförandet av densamma.

Förklaring av respektive åtgärdssteg:

1. **Ny app**: Ny reseapp lanseras med biljettförsäljning baserad på den nationella BoB-standarden. Nya funktioner i appen lanseras stegvis under 2019/2020.
2. **Period i app:** Periodbiljett införs i den nya mobilappen. Även periodbiljetter rabatteras med 10 % i appen.
3. **Rabatt i app och biljettautomat:** Sänkt pris på appbiljetten med 10 % innebär att vi prismässigt stimulerar till fler sålda biljetter i vår app. Detta eftersom att vi vill vänja fler resenärer till att själva köpa sin biljett i förväg, och att minska försäljningsandelen ombord. Sänkt rabatt för reskassa till 10 % är ett sätt att påbörja den kommande utfasningen av reskasseprodukten genom att göra det mindre attraktivt att använda denna. Eftersom det finns ett stort antal laddade kort i omlopp är det viktigt att i god tid gå ut och meddela kunder om framtida planer och vilka möjligheter som finns. Med en sänkt rabatt för reskassa blir priset detsamma som i mobilappen. Förändringen införs för att stimulera mobilappen som försäljningskanal och den förväntade intäktsökningen finansierar överflyttningen.
   De nya biljettautomaterna erbjuder samma prisnivåer som appen – både för enkelbiljetter och för laddning av periodprodukter. Även här arbetar vi med prissättningen för att uppnå en överflyttning till självservicekanaler.
4. **Biljettautomater:** Nya biljettautomater lanseras med förbättrad trafikinformation och modernare försäljningsgränssnitt. Dessa är även tänkta att placeras ut vid strategiskt placerade bussknutpunkter.
5. **Resekort:** Det nya Resekortet är anpassat till det nya biljettsystemet och kan användas successivt i de nya kanaler som införs. Först ut blir de nya biljettautomaterna.
6. **E-handel och CRM:** Ny e-handelslösning för laddning av nya Resekort och administration av app och biljetter införs under sista kvartalet 2019.
7. **Kontantstopp:** I takt med kanalförflyttningen ser vi det som ett naturligt steg att upphöra med kontant betalning ombord i buss.
8. **Validering av mobilbiljett i buss:** Maskinell validering av appbiljetterna gäller både enkel- och periodbiljetter. Detta innebär en effektivare intäktssäkring samtidigt som förarkåren får bättre stöd i sitt arbete.
9. **Sydtaxa 2.0:** Varje ny säljkanal som tas i bruk kommer att sälja biljetter enligt det regelverk som finns i Sydtaxa 2.0. Den första kanalen med detta regelverk är den nya mobilappen**.**

10. **Försäljning ombord på buss:** Försäljning i ny utrustning ombord på buss. Kunden kan köpa enkelbiljetter eller periodbiljetter och betala med antingen betalkort eller med ett förladdat kort.
11. **Försäljning på försäljningsställe:** Försäljning på försäljningsställen med hjälp av ny utrustning. Kunden kan köpa enkelbiljetter eller periodbiljetter och betala med antingen betalkort, förladdat kort, alternativt med kontanter.
12. **Försäljning på kundcenter:** Försäljning på kundcenter med hjälp av ny utrustning. Kundcenter får samtidigt nya verktyg för att administrera kundkonton och resekort – exempelvis för att återskapa produkter åt kunder som stött på någon form av problem.

13. **Validering på tåg:** Tågvärdarna får med hjälp av ny utrustning möjlighet att maskinellt validera nya resekort och appbiljetter.
14. **Säljstopp i befintligt system:** Det sista steget i utfasningen av det nuvarande biljettsystemet innebär stopp för laddning av reskassa den 15 mars 2020 (gäller även nuvarande Mina sidor) och ett säljstopp för periodladdningar i det befintliga biljettsystemet i april 2020. Under de sista månaderna i drift kommer såväl periodkortsresenärer som reskassekunder att upplysas om nya möjligheter att betala för sin resa. Produkterna kan fortfarande användas i befintlig utrustning till 20/6 2020.
15. **Överflyttning av värde på Reskassa:** En möjlighet för kund att omvandla sin reskassa till ett värde att använda i det nya systemet introduceras. Detta kommer att kunna ske dels via e-handeln eller med hjälp av personlig betjäning på Kundcenter.

16. **Nuvarande biljettsystem upphör:** Befintligt biljettsystem tas ur drift. Detta innebär stopp för användning av reskassa och periodkortsprodukter som finns på befintliga plastkort.

17. **Införande av lojalitetsprogram:** En implementation av ett lojalitetsprogram för Mina sidor-kunder skulle möta upp kundbehovet med någon form av rabatterat resande för trogna kunder när reskassan fasats ut. Detta genomförs under förutsättning att det finns en teknisk plattform som kan hantera lojalitetsprogrammet, dock tidigast 2021.

REGION KRONOBERG

§ 70 Länstrafiktaxa 2020 (19RGK57)

Beslut

Trafiknämnden föreslår att regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling

Sammanfattning

Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020.

Föreslagna förändringar sammanfattas enligt följande:
- Sommarlovskort och Fritidskort med terminsgiltighet upphör och ersätts med en Fritidsbiljett som kan köpas hela året om.
- Den genomsnittliga prishöjningen i Taxa 2020 uppgår till 1,7 % för periodbiljetter och 2,5 % för enkelbiljetter.
- Priset för resa i 1 zon Växjö Stadstrafik höjs med 3 kr för enkelbiljett (ord pris), från 27 till 30 kr, och med 60 kr för periodbiljett (ord pris), från 540 kr till 600 kr.
- Priset för resa 2-12 zoner höjs med mellan 1-3 kr för enkelbiljett (från 37-165 kr till 40-166 kr) och med 10 kr för periodbiljett (från 640-1440 kr till 650-1450 kr).
- Priset för resor med kortet Grundskola grupp höjs i enlighet med prisförändringar för reskassa.

- Alla enkelbiljetter kan även köpas med 24 timmars giltighet.*
- Kostnadsfri returresa inom giltig övergångstid för den aktuella biljetten införs.*
- Biljettslaget Duo/Familj upphör – Tillsammansrabatt på 25 % införs.*

* Gäller det nya biljettsystemet

Länstrafiktaxa 2020 träder ikraft 15 december 2019.

Förslag till beslut

Föreslås att Trafiknämnden föreslår att regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut Länstrafiktaxa 2020
- Förslag till Länstrafiktaxa 2020
- Försäljningskanalsstrategi, version 2, bilaga till Länstrafiktaxa 2020

Paragrafen är justerad

Protokollsutdrag
Instans: Trafiknämnden
Mötesdatum: 2019-08-21

REGION KRONOBERG

REGION KRONOBERG

§ 233 Länstrafiktaxa 2020 (19RGK57)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling.

Sammanfattning

Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020.

Föreslagna förändringar sammanfattas enligt följande:

- Sommarlovskort och Fritidskort med terminsgiltighet upphör och ersätts med en Fritidsbiljett som kan köpas hela året om.

- Den genomsnittliga prishöjningen i Taxa 2020 uppgår till 1,7 % för periodbiljetter och 2,5 % för enkelbiljetter.

- Priset för resa i 1 zon Växjö Stadstrafik höjs med 3 kr för enkelbiljett (ord pris), från 27 till 30 kr, och med 60 kr för periodbiljett (ord pris), från 540 kr till 600 kr.

- Priset för resa 2-12 zoner höjs med mellan 1-3 kr för enkelbiljett (från 37-165 kr till 40-166 kr) och med 10 kr för periodbiljett (från 640-1440 kr till 650-1450 kr).

- Priset för resor med kortet Grundskola grupp höjs i enlighet med prisförändringar för reskassa.

- Alla enkelbiljetter kan även köpas med 24 timmars giltighet.*

- Kostnadsfri returresa inom giltig övergångstid för den aktuella biljetten införs.*

- Biljettslaget Duo/Familj upphör – Tillsammansrabatt på 25 % införs.*

* Gäller det nya biljettsystemet

Trafiknämnden beslutade § 70/2019 att föreslå regionfullmäktige fastställa Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige fastställer Länstrafiktaxa 2020 i enlighet med upprättad handling.

REGION KRONOBERG

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Länstrafiktaxa 2020
- Länstrafiktaxa 2020 - från TN 190821
- Försäljningskanalsstrategi, version 2, bilaga till Länstrafiktaxa 2020
- §70 TN Länstrafiktaxa 2020

Paragrafen är justerad

Ombyggnation av rättspsykiatrisk vårdavdelning i hus M58, Sigfridsområdet

21

19RGK1506

Missiv beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK1506
Handläggare: Rickard Svensson,
Datum: 2019-08-28

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige

Ombyggnation av rättspsykiatrisk vårdavdelning i hus M58, Sigfridsområdet

Ordförandes förslag till beslut
Regionfullmäktige beslutar att anslå:

1. 35 miljoner kronor för mark och byggnadsinvestering.

2. 2,8 miljoner kronor för utrustningsinvestering.

3. 0,35 miljoner kronor för konstnärlig utsmyckning.
Kulturnämnden beslutar om urval av konst inom anslaget.

4. 2,1 miljoner för årliga driftkostnader,

5. 0,5 miljoner kronor för driftkostnader år 2020 gällande flytt och provisoriska lokaler.

6. Medel anslås från regionstyrelsens investeringsram 2020.

Sammanfattning
Den rättspsykiatriska vårdavdelning som idag finns i hus M 58 på Sigfridsområdet är i stort behov av renovering och säkerhetshöjande åtgärder. Den föreslagna ombyggnationen ska leda till att lokalerna säkerhetsklassas till säkerhetsnivå 3 (SOSFS 2006:9). Förutom det byggs avdelningen om för en utökning med sex nya vårdplatser. Utegårdar görs i anslutning till vårdplatserna. Samtliga vårdrum förses med eget hygienutrymme. Läkemedelsrum, expeditioner och personalens omklädningsrum renoveras. Investeringen innefattar även ny inredning och nya ytskikt där nivån på säkerhetsstandard är under utredning.

Ombyggnationen leder till en generell uppklassning av byggnaden gällande brandsäkerhet och vårdsäkerhet. Nya säkerhetssystem för brand, passagekontroll, överfallslarm och kameraövervakning installeras. Installationer såsom el, belysning, vatten och avlopp samt ventilation byts ut. Fjärrkyla ansluts samt nya utegårdar och balkonger byggs. Under ombyggnationstiden kommer vårdavdelningen att tillfälligt vistas i hus 1, Sigfridsområdet

REGION KRONOBERG

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

Bilaga: Beslutsunderlag renovering rättspsykiatrisk vårdavdelning i hus M58, Sigfridsområdet

2019-08-22
Ekonomi- och planeringsavdelningen

Jessika Andersen

REGION KRONOBERG

Underlag till beslut gällande ombyggnad av rättspsykiatrisk vårdavdelningen i hus M58, Sigfridsområdet samt beslut om tillfällig lokallösning under byggtiden

Bakgrund

Rättspsykiatriska regionkliniken i Växjö är södra sjukvårdsregionens specialistklinik. Vården fokuseras mot patienter som är i behov av högspecialiserad rättspsykiatrisk vård i Södra Sverige. Kliniken består av 11 heldygnsvårdavdelningar med 128 disponibla vårdplatser samt en särskild öppenvårdsenhet.

Kliniken uppbär alla tre säkerhetsnivåerna enligt SOSFS 2006:9 (nivå 1, 2 och 3). Upptagningsområdet är nationellt för patienter som av olika skäl kräver högre säkerhet och i behov av vård vid rättspsykiatriska regionkliniken i Växjö. Det är stor efterfrågan av vårdplatser på kliniken och de senaste fyra åren har kliniken nekat till 380 vårdplatsförfrågningar på grund av platsbrist.

Det finns även en väl uppbyggd verksamhetsnära forsknings- och utvecklingsenhet som utgör motor för en del av södra regionens forskning gällande rättspsykiatri. Forsknings- och utvecklingsenhet bidrar ständigt till kreativ samverkan och kunskapsspridning.

Ombyggnadsprojektet

Vårdavdelning som idag finns i hus M 58 på Sigfridsområdet är i stort behov av renovering och säkerhetshöjande åtgärder. Patienterna som vårdas på avdelningen är på väg till en utslussningsfas för eftervård.

Den tänkta ombyggnaden ska leda till att lokalerna säkerhetsklassas till säkerhetsnivå 3 (SOSFS 2006:9) vilket inspektionen för vård och omsorg (IVO) påpekat vid tillsyn. Detta innebär att förstärkningar måste göras gällande larm, kameror, fönsterspärrar m.m. Den tänkta ombyggnaden ska också installera sprinkler i hela vårdbyggnaden.

Vårdavdelningen byggs om för en utökning med 6 nya vårdplatser då det är stor efterfrågan på rättspsykiatrisk vård. Vårdavdelningen förändras också på så sätt att sviktande patienter kan vårdas på den nyrenoverade avdelningen vid behov. Idag måste sviktande patienter som annars genomgår rehabilitering utanför kliniken läggas in på högre säkerhetsnivå än vad behovet är. Detta är ett onödigt omtag i vårdprocessen som riskerar att förlänga vårdtiden. Den avgränsande sviktenheten som skapas efter ombyggnaden förses med utegård i anslutning till vårdplatserna. Samtliga vårdrum förses med eget hygienutrymme. Under ombyggnaden kommer även läkemedelsrum samt expeditioner åtgärdas då de måste placeras och utformas utefter verksamhetens behov av närhet till patienterna. Personalens

omklädningsrum renoveras för att förbättra arbetsmiljön och minska smittspridning.

Byggnaden renoveras genomgripande med ny inredning och nya ytskikt. Generell uppklassning av byggnaden gällande brandsäkerhet och vårdsäkerhet. Installationer såsom el, belysning, vatten och avlopp samt ventilation byts ut. Fjärrkyla ansluts samt nya utegårdar och balkonger byggs. Nya säkerhetssystem för brand, passagekontroll, överfallslarm och kameraövervakning installeras.

Byggnadsbeskrivning

Ytor

Ombyggnationen omfattar hela byggnaden, det vill säga källarplan, bottenplan och våning 1. Totalt 2170 kvadratmeter bruttoarea berörs av ombyggnaden. Cirka 500 kvadratmeter mark berörs.

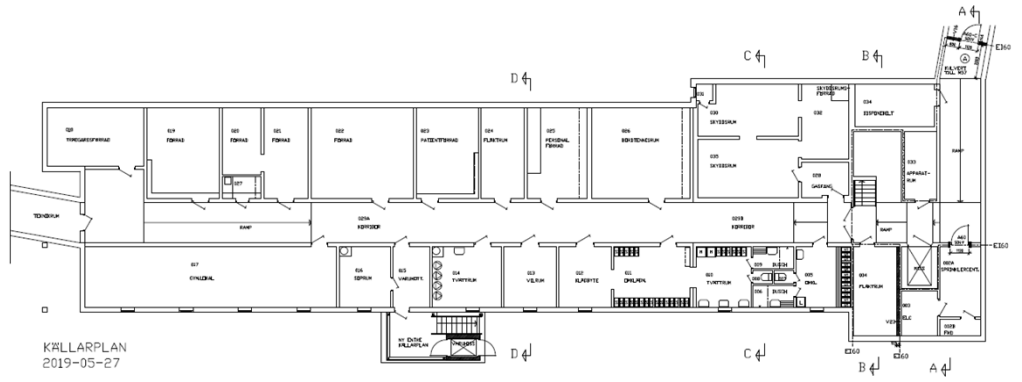
Sektioner

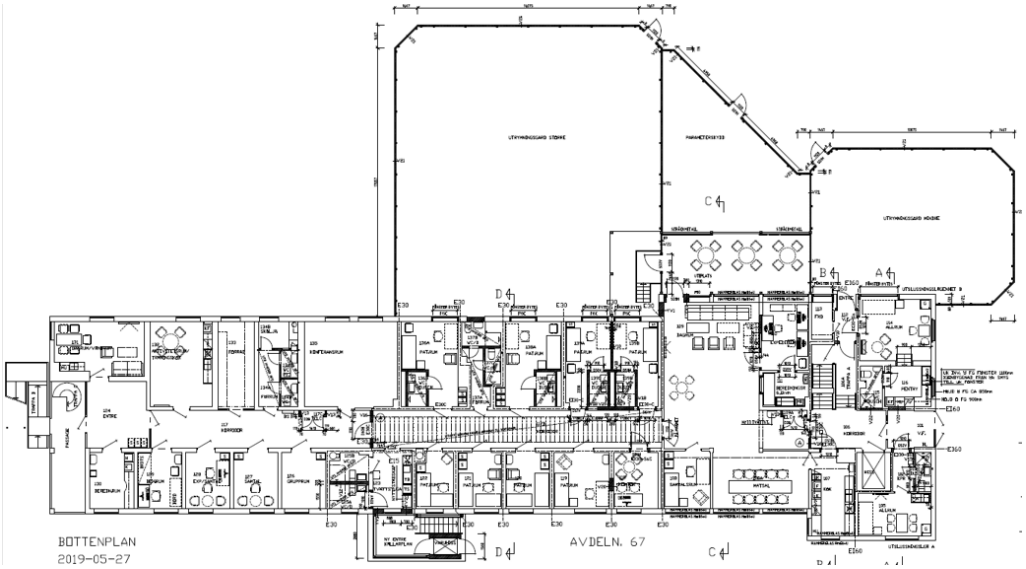

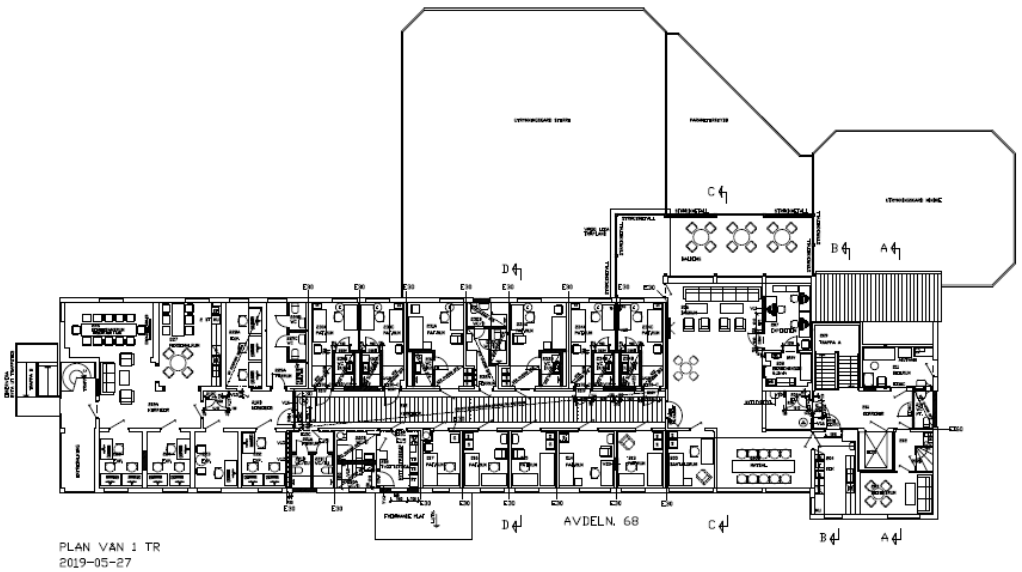
Exteriör

Planritningar

Mark

Det skapas utegårdar som möjliggör odling och fysisk aktivitet i anslutning till vårdrum.

Energi och Miljö
Nya moderna installationer i byggnaden medför en minskad energiförbrukning. Anslutning av byggnaden till fjärrkyla medför en minskad miljöbelastning.

Tillfällig lösning av vårdavdelningen under byggnationen
Eftersom vuxenpsykiatriska kliniken kommer flytta hela sin verksamhet till en nybyggnation inom Sigfridsområdet i början av mars år 2020 föreslås att aktuell vårdavdelning som nu finns i hus M 58 flyttas till den tidigare akutpsykiatriska vårdavdelningen i hus 1 på Sigfridsområdet. Verksamhetens bedömning är att de lokalerna är utformade så att full verksamhet kan bedrivas under hela ombyggnationen av M 58 och att endast någon mindre justering av de tillfälliga lokalerna behöver göras. Den tillfälliga vårdavdelningen beräknas användas under cirka 1 års tid. Under denna tid kommer det finnas ett behov av att utöka personaltätheten på grund av avståndet till kliniken i exempelvis larmsituationer.

Preliminär tidplan

Investeringsbeslut i RS	September 2019
Projektering och upphandling	Oktober 2019 – april 2020
Anpassning provisoriska lokaler hus 1	April 2020
Flytt från hus M58 till Hus 1	Maj 2020
Ombyggnad hus M58	Juni 2020 – maj 2021
Inflyttning	Juni 2021

Bedömning av kostnader

Investering
Nedan angivna belopp är baserade på 2019 års kostnadsnivå.

Byggnad och mark
Kostnadskalkyl för byggnadsinvesteringar är beräknad till 35 miljoner kronor. I kostnadskalkylen ingår indexuppräkning på 2 % samt reserverade belopp för oförutsedda kostnader med 10 % för konsult- och entreprenadkostnader. Säkerhetsinstallationer och utvändig mark ingår i byggnadsinvesteringen.

Utrustning
Säkerhetsklassningen för möbler och andra inventarier vid ombyggnad av rättspsykiatrisk vårdavdelningen i hus M58 är hög säkerhetsstandard, vilket skiljer sig från den ordinarie standarden för vårdmiljöer. Utrustningsinvesteringen enligt den högre säkerhetsklassningen beräknas uppgå till 2,8 miljoner kronor.

Konst
Konstnärlig utsmyckning tillkommer med ca 0,35 miljoner kronor. Kulturnämnden beslutar om urval av konst inom anslaget.

Driftkostnadsförändring
Engångskostnader för flytt och anpassning av provisorier beräknas uppgå till 0,5 miljoner kronor. Under provisorietiden tillkommer ett utökat behov av personella resurser.

Årliga driftkostnader för serviceavtal av tillkommande säkerhetsutrustning beräknas uppgå till 0,1 miljoner kronor.

Sammanställning av investering

Byggnad och mark	35 miljoner kronor
Utrustning	2,8 miljoner kronor
Konst	0,35 miljoner kronor
Summa investering	38,1 miljoner kronor

Sammanställning av driftkostnader

Avskrivningar, exklusive intern ränta	2,0 miljoner kronor
Årliga driftkostnader för serviceavtal	0,1 miljoner kronor
Summa årliga driftkostnader	2,1 miljoner kronor
Summa drift för flytt och provisoriska lokaler år 2020	0,5 miljoner kronor

Finansiering

Rättspsykiatriska regionkliniken har inte en traditionell anslagsfinansiering utan erhåller istället ersättning utifrån prestation. Enligt gällande beslut om ekonomistyrningsprinciper (RF 2016 § 144 16 RK1160) ska ej anslagsfinansierade verksamhet ansvara för att finansiera tillkommande kostnader. Investeringen överstiger kalkylerad kostnad i investeringsplanen för rättspsykiatrin, men ryms totalt i beslutat investeringsram.

REGION KRONOBERG

§ 212 Ombyggnation av rättspsykiatrisk vårdavdelning i hus M58, Sigfridsområdet (19RGK1506)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige beslutar att anslå:

1. 35 miljoner kronor för mark och byggnadsinvestering.

2. 2,8 miljoner kronor för utrustningsinvestering.

3. 0,35 miljoner kronor för konstnärlig utsmyckning.
Kulturnämnden beslutar om urval av konst inom anslaget.

4. 2,1 miljoner för årliga driftkostnader.

5. 0,5 miljoner kronor för driftkostnader år 2020 gällande flytt och provisoriska lokaler.

6. Medel anslås från regionstyrelsens investeringsram 2020.

Sammanfattning

Den rättspsykiatriska vårdavdelning som idag finns i hus M 58 på Sigfridsområdet är i stort behov av renovering och säkerhetshöjande åtgärder. Den föreslagna ombyggnationen ska leda till att lokalerna säkerhetsklassas till säkerhetsnivå 3 (SOSFS 2006:9). Förutom det byggs avdelningen om för en utökning med sex nya vårdplatser. Utegårdar görs i anslutning till vårdplatserna. Samtliga vårdrum förses med eget hygienutrymme. Läkemedelsrum, expeditioner och personalens omklädningsrum renoveras. Investeringen innefattar även ny inredning och nya ytskikt där nivån på säkerhetsstandard är under utredning.

Ombyggnationen leder till en generell uppklassning av byggnaden gällande brandsäkerhet och vårdsäkerhet. Nya säkerhetssystem för brand, passagekontroll, överfallslarm och kameraövervakning installeras. Installationer såsom el, belysning, vatten och avlopp samt ventilation byts ut. Fjärrkyla ansluts samt nya utegårdar och balkonger byggs. Under ombyggnationstiden kommer vårdavdelningen att tillfälligt vistas i hus 1, Sigfridsområdet

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige beslutar att anslå:

1. 35 miljoner kronor för mark och byggnadsinvestering.

2. 2,8 miljoner kronor för utrustningsinvestering.

3. 0,35 miljoner kronor för konstnärlig utsmyckning.
Kulturnämnden beslutar om urval av konst inom anslaget.

4. 2,1 miljoner för årliga driftkostnader.

5. 0,5 miljoner kronor för driftkostnader år 2020 gällande flytt och provisoriska lokaler.

6. Medel anslås från regionstyrelsens investeringsram 2020.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Ombyggnation av rättspsykiatrisk vårdavdelning i hus M58, Sigfridsområdet
- Beslutsunderlag renovering rättspsykiatriskt vårdavdelning

Paragrafen är justerad

Aktieöverlåtelseavtal avseende aktierna i Nyfosa Nyab 13 AB

22

19RGK220

Missiv beslutsunderlag
Diarienr: 19RGK220
Handläggare: Ulrika Gustafsson,
Datum: 2019-08-26

REGION KRONOBERG

Regionfullmäktige

Aktieöverlåtelseavtal avseende aktierna i Nyfosa Nyab 13 AB

Ordförandes förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar att:

1. Godkänna aktieöverlåtelseavtalet mellan Nyfosa i Växjö Fastigheter AB och Region Kronoberg och förvärvar därmed Nyfosa Nyab 13 AB i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet.

2. Uppdra åt regionstyrelsens ordförande samt regiondirektör att teckna aktieöverlåtelseavtalet.

3. Anslå medel för ändamålet ur kapitalförvaltningen.

4. Nominera Mikael Johansson (M) och Henrietta Serrate (S) till ledamöter samt Sven Sunesson (C) till ersättare i styrelsen för fastighetsbolaget för 2019-2022.

5. Nominera NN (x) till revisor för granskning av fastighetsbolagets räkenskaper och förvaltning avseende 2019-2022.

6. Utse Eva Johnsson (KD) till ombud samt Robert Olesen (S) till ersättare att företräda Region Kronoberg på bolagsstämman för fastighetsbolaget den xx.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade i maj 2019 att bygga ett nytt akutsjukhus i Växjö. Region Kronoberg har hittat lämpliga tomter för byggnation. Delar av den aktuella tomten ägs av Nyfosa i Växjö Fastigheter AB.

Regionfullmäktige föreslås godkänna aktieöverlåtelseavtalet mellan Nyfosa i Växjö Fastigheter AB och Region Kronoberg och förvärvar därmed Nyfosa Nyab 13 AB.

Mikael Johansson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör

REGION KRONOBERG

Bilaga: Aktieöverlåtelseavtal inklusive bilagor

REGION KRONOBERG

§ 213 Aktieöverlåtelseavtal avseende aktierna i Nyfosa Nyab 13 AB (19RGK220)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige beslutar att:

1. Godkänna aktieöverlåtelseavtalet mellan Nyfosa i Växjö Fastigheter AB och Region Kronoberg och förvärvar därmed Nyfosa Nyab 13 AB i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet.

2. Uppdra åt regionstyrelsens ordförande samt regiondirektör att teckna aktieöverlåtelseavtalet.

3. Anslå medel för ändamålet ur kapitalförvaltningen.

4. Nominera Mikael Johansson (M) och Henrietta Serrate (S) till ledamöter samt Sven Sunesson (C) till ersättare i styrelsen för fastighetsbolaget för 2019-2022.

5. Nominera NN (x) till revisor för granskning av fastighetsbolagets räkenskaper och förvaltning avseende 2019-2022.

6. Utse Eva Johnsson (KD) till ombud samt Robert Olesen (S) till ersättare att företräda Region Kronoberg på bolagsstämman för fastighetsbolaget den xx.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade i maj 2019 att bygga ett nytt akutsjukhus i Växjö. Region Kronoberg har hittat lämpliga tomter för byggnation. Delar av den aktuella tomten ägs av Nyfosa i Växjö Fastigheter AB.

Regionfullmäktige föreslås godkänna aktieöverlåtelseavtalet mellan Nyfosa i Växjö Fastigheter AB och Region Kronoberg och förvärvar därmed Nyfosa Nyab 13 AB.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår att regionstyrelsen lämnar följande förslag till beslut till regionfullmäktige:

Regionfullmäktige beslutar att:

1. Godkänna aktieöverlåtelseavtalet mellan Nyfosa i Växjö Fastigheter AB och Region Kronoberg och förvärvar därmed Nyfosa Nyab 13 AB i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet.

2. Uppdra åt regionstyrelsens ordförande samt regiondirektör att teckna aktieöverlåtelseavtalet.

3. Anslå medel för ändamålet ur kapitalförvaltningen.

4. Nominera Mikael Johansson (M) och Henrietta Serrate (S) till ledamöter samt Sven Sunesson (C) till ersättare i styrelsen för fastighetsbolaget för 2019-2022.

5. Nominera NN (x) till revisor för granskning av fastighetsbolagets räkenskaper och förvaltning avseende 2019-2022.

6. Utse Eva Johnsson (KD) till ombud samt Robert Olesen (S) till ersättare att företräda Region Kronoberg på bolagsstämman för fastighetsbolaget den xx.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Aktieöverlåtelseavtal
- Rimfrosten Aktieöverlåtelseavtal 2019-08-23
- Bilagor aktieöverlåtelseavtal Rimfrosten 2019-08-23
- Rapport inför förvärv - Rimfrosten 1
- Bilagor Rapport inför förvärv - Rimfrosten 1

Paragrafen är justerad